

ספר

אִישׁר בַּנְחֵל

חלק ג

והוא קבץ מכתבים ושאלות ותשובות אשר בנחל הנובע מקור
חקמה וסדרתם, ענינים נוראים ונפלאים, עצות וקרות,
התחזקות והתעוררות להתקרב אל השם ותברך בכל דרך
ודרך מכל מקום שהוא, יהיה מי שיהיה.

מאת הרב הגאון הצדיק, חסידא ופרישא, עמוד
האמונה, מנורה השוהרה, המגלה והמפרסם אמתת
מציאוחו ותברך לכל העולם כלו.

מְרֵן מוֹהֲרָא"ש זְכוּתוֹ יְגוֹ עֲלֵינוּ

בנו ומסד על-פי דברי רבינו הקדוש והנורא,
אור הגנוז והצפון, בוצינא קדישא עלאה,
אדוננו מורנו ורבינו

רְבִי נַחְמָן מִבְּרֶסְלֵב
זכותו יגו עלינו

ועל פי דברי תלמידו, מורנו הגאון הקדוש, אור נפלא,
אשר כל רח לא אניס ליה

רְבִי נָתָן מִבְּרֶסְלֵב
זכותו יגו עלינו

הכתובת להשיג את הספר הקדוש הזה וכל ספרי
אדמו"ר מוהר"ן מברסלב זי"ע וספרי תלמידיו הקדושים
To obtain this and other Breslov publications:

היכל הקודש מאנסי
Heichal Hakodesh Monsey
32 Dolson Rd.
347-733-7551

היכל הקודש וויליאמסבורג
Heichal Hakodesh Williamsburg
27 Skillman Street
718-384-1652

היכל הקודש קרית יואל
Heichal Hakodesh Kiryas Joel
8 Premishlan Way.
845-243-0563

היכל הקודש קרית יואל
Heichal Hakodesh Kiryas Joel
8 Hayes Ct.
845-467-5299

היכל הקודש בלומינגראוו
Heichal Hakodesh Bloominggrove
24 Merriewold Ln S
845-379-1161

בארץ ישראל
מוסדות "היכל הקודש" חסידי ברסלב

שע"י עמותת "ישמח צדיק-קהילת ברסלב בגליל"
בהתייסדות ע"י כ"ק מוהרא"ש זצוק"ל

רחוב רבי נחמן מברסלב 1 ת.ד. 421 יבנאל 15225

טלפון רב קווי 04-6708356

פקס: 04-6708359

Visit Our Web Site: www.breslevcenter.com

לשמוע השיעורים 212-444-9191

Find our entire book selection at:

amazon.com

To donate and/or sponsor one of our books please call: 845-248-1651

פֶּתַח דְּבָר

הַנְּהַה חֲלָקֵי שְׁאֵלוֹת וּתְשׁוּבוֹת "אֲשֶׁר בְּנַחֵל" נִדְפְּסוּ כְּכַר כַּמָּה פְּעָמִים בְּכַמָּה מִהֲדוּרוֹת, וְנִתְפַּשְׁטוּ מְאֹד בְּעוֹלָם, עַד שֶׁיֵּשׁ בְּגֵי-אָדָם שְׂמֵחִים וּמְחֻזְקִים עֲצָמָם עִם סְפָרִים אֵלּוּ, וְכָל חַיּוֹתָם וְהִתְמַדְתָּם בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, הֵיא רַק עַל יָדָם, וַיְמָה גַּם שְׁאֵפְלוּ אֶת הַנְּהַגְתָּם בְּגִשְׁמִיּוֹת הֵם גַּם-בֶּן לֹקְחִים מִסְפָּרִים אֵלּוּ, כִּי הַסְפָּרִים מְדַבְּרִים אֶל הָאָדָם כְּדַבֵּר אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ, וְהָאֵב אֶל בְּנוֹ, וְהָרַב אֶל תַּלְמִידוֹ.

וְהַנְּהַה סְפָרִים אֵלּוּ נִדְפְּסוּ עַד עַתָּה שְׁלֹא כְּסֵדֶר הַשָּׁנִים, רַק בְּכָל כְּרֶךְ מְעַרְבִים מְכַתְּבִים מְכַמָּה שָׁנִים, וְכֵן חִסְרִים הִרְבֵּה מְכַתְּבִים מְכַמָּה שָׁנִים, לְזֹאת לְקַחְנוּ עַל עֲצָמֵנוּ לְסֵדֶר אֶת כָּל חֲלָקֵי שְׁאֵלוֹת וּתְשׁוּבוֹת "אֲשֶׁר בְּנַחֵל", מִהַמְּכַתֵּב הָרִאשׁוֹן שֶׁנִּדְפַּס עַד עַתָּה, דְּבַר הַמְּסַתֵּכֶם בְּיֹתֵר מִעֲשָׂרִים אֶלְף מְכַתְּבִים, וְסִדְרָנוּ אֶת הַמְּכַתְּבִים עַל-פִּי סֵדֶר הַשָּׁנִים, וְכֵן הוֹסַפְנוּ מְכַתְּבִים רַבִּים שֶׁהִגִּיעוּ לְיַדֵּינוּ אַחֲרֵי-כֵן מְכַתֵּב יָד, אֲשֶׁר טָרַם רָאוּ אֶת עֵינֵי הַדְּפוּס, וּכְמוֹ-כֵן עָרַכְנוּ אֶת הַמְּכַתְּבִים בְּהַדְּפָסָה מְחֻדָּשֶׁת עִם נִקּוּד בְּתַכְלִית הַהֲדוּר וְהִיפִי, וְהַכְּנִסְנוּ אֶת כָּל הַ"מְרָאֵי מְקוּמוֹת" מִפְּסוּקֵי תַנ"ךְ וּחְכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים ז"ל, כְּאֲשֶׁר עֵינֵיכֶם תִּרְאֶינָה, וְכֵן הוֹסַפְנוּ תַרְגוּמוֹם לְשֵׁפֶת הָאִיִּישׁ, גַּם הוֹסַפְנוּ מִפְּתַח הָעֲנִינִים עַל כָּל מְכַתֵּב

ומכתב, המביא תמצית הנושאים שמדבר עליהם במכתב.

ולאחר עמל ויגיעה רבה, אנו מדפיסים עתה את הכרך השלישי, ומקוים להוציא את כל שאר הכרכים כפי סדר השנים, כרך אחר כרך, ובלבנו תקוה, שכל מי שיקרא בזה, יתנה ויחיה את עצמו מאד, כי מכתבים אלו הם אוצר כלי חמדה, ופוחחים דרך חדשה בפרושים נפלאים על פסוקי תנ"ך ועל מאמרי חז"ל הקדושים בגמרא ומדרשים ובזהר הקדוש וכו', וגלויים חדשים בהשגות אלקות, מלבשים בכמה לבושים מלבושים שונים, עד אשר אפלו הירוד והנמך ביותר, יוכל גם-כן להמשיך על עצמו השגות אלקותו ותברך באפן נפלא ונעלה מאד, משכל עליון לשכל תחתון, מעילה לעלול, כאשר יודה מי שרגיל בהם.

וכל המכתבים הם עצות נוראות ונפלאות בעבודת השם ותברך, איך להחזיק מעמד על כל מה שעובר עליו ברוחניות ובגשמיות בפרטי פרטיות, ונותנים עצות נפלאות איך להתמודד עם כל בעיות החיים שעוברות על כל אחד ואחד בזה העולם מקטן ועד גדול.

אשרי מי שיתמיד בהם, ואז ימשיך על עצמו ערכות, נעימות, ידידות, זיו וחיות אלקותו ותברך, ויזכה לאשר אמתי ונצחי לאור באור החיים, ח'בלים נ'פלו ל'נו ב'נעימים, אור הגנוז והצפון שעליו נאמר ע'ין ל'א ר'אתה א'לקים ז'ולתיך ז'עשה, ויזכה לגאולה ש'ל'מ'ה, אמן ואמן!

המוציאים לאור

הקדמה

מבאר בלקוטי-מוהר"ן חלק א', סימן ס"א: על-ידי אמונת חכמים יכולין להוציא משפטינו לאור.

הינו מכל הלמודים שאדם לומד, צריך שיקבל ויוציא מהם משפטי אמת, שלא יהיה משפט מעקל, שיקבל וילמד מכל הלמודים שלומד משפטי הנהגות, שידע איך להתנהג — הן לעצמו והן לאחרים, שמתנהגים לפי דעתו כל אחד ואחד כפי בחינתו, וכפי הממשלה והרבנות שיש לו, הן לרב או למעט, וכל זה זוכים על-ידי אמונת חכמים וכו'.

והנה עקר שלמות אמונת חכמים הוא, בשיזכה לסלק את דעת עצמו לגמרי, וידע ויבין באמת באיזה מעמד ומצב אני נמצא, ועל-כן עלי לסלק את דעתי לגמרי, וכל מה שאומר לי החכם הרב האמת, אני צריך לקבל עלי כל אשר יאמר כהוא זה — דבר קטן ודבר גדול, ולבלי לנטות, חס ושלום, מדבריו ימין ושמאל, וכמו שאמרו חכמינו, זכרונם לברכה (ספרי, שופטים יא): אפלו אומר לך על ימין שהוא שמאל וכו'; ולהשליך מאתו כל החקמות, ולסלק דעתו באלו אין לו שום שכל בלעדי אשר יקבל מהצדיק והרב שבדור. וכל זמן שנשא אצלו שכל עצמו, הוא אינו בשלמות ואינו מקשר ומקרב לצדיק, אכל בשזוזה לבטל את עצמו לגמרי אל הצדיק והרב האמת, אז יכול לקבל ממנו עצות על כל דבר, הן לו והן לאחרים — החפצים לשמע בקולו (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן קכג). וגם יזכה לצאת

לָהֶם עוֹד; וּבְאֵמֶת לֹא בְדַעַת יִדְבְּרוּ, כִּי "לְכָל זְמַן וְעַת לְכָל חַפְצֵךְ" (קֹהֶלֶת ג, א), כִּי מִי יִכְרִיחַ אוֹתָם לְלַמֵּד זֶה הַסֵּפֶר, וְאִם לֹא יִהְיֶה לָהֶם פְּנָאִי לְלַמֵּד זֶה הַסֵּפֶר הַחֲדָשׁ, רַק יִבְלוּ יְמֵיהֶם בְּסִפְרִים שְׂוִישׁ מִכֶּבֶר, מִי יִמְחָה בְיָדָם, וּמָה אֲכַפֵּת לָהֶם, שְׂוִישׁ עוֹד סִפְרִים בְּעוֹלָם, אוֹלֵי יֵשׁ בְּגִי-אֲדָם שֶׁמְסַגֵּל לָהֶם זֶה הַסֵּפֶר דּוֹקָא, כְּמוֹ שְׂרוֹאִים בְּחוֹשׁ, שְׂוִישׁ בְּגִי-אֲדָם שְׂוִישׁ לָהֶם חַיּוֹת מִסֵּפֶר זֶה, וְיֵשׁ בְּגִי-אֲדָם שֶׁמְחַיֶּה אוֹתָם סֵפֶר אַחֵר, וְגַם בְּאֲדָם אֶחָד בְּעֶצְמוֹ יֵשׁ שְׁנוּיִים בֵּין הַזְּמַן, לְפַעְמִים מִתְעוֹרֵר לְהִשָּׁם יִתְבַּרֵּךְ עַל-יְדֵי דְבָר זֶה שֶׁבְּסֵפֶר זֶה, וְלְפַעְמִים אֵינּוּ יָכוֹל לְהִתְעוֹרֵר כִּי אִם עַל-יְדֵי דְבָרֵי תוֹרָה וּמוֹסֵר שֶׁבְּסֵפֶר אַחֵר, וְגַם מִי שֶׁנִּפְשׁוּ חֲשָׁקָה בְּתוֹרָה, וּמְבַלָּה יָמָיו עֲלֶיהָ כְּרֹאֵי כִּי לֶכֶךָ נּוֹצֵר, יֵשׁ פְּנָאִי בִּימֵי הָאֲדָם אֲשֶׁר הוּא חַי עַל פְּנֵי הָאֲדָמָה לְעֵינַי וְלִהְבִּיט בְּסִפְרִים הַרְבֵּה מְאֹד, כְּמוֹ שְׂרֹאֵינוּ כְּמָה גְדוֹלִים, שֶׁהָיוּ בְּקִיָּאִים בְּכַמָּה סִפְרִים הַרְבֵּה מְאֹד, וְלָמָּה לֹא נִלְמַד קַל וְחֹמֶר מִהַגּוֹיִם, שְׁלֹא קָבְלוּ אֶת הַתּוֹרָה הַקְדוּשָׁה, וְכָל עֵינָיו חֲכָמָתָם בְּעִסְקֵי הָעוֹלָם הַזֶּה, שֶׁהוּא הֶחָל וְרִיק, צַל עוֹבֵר, וְאֶף-עַל-פִּי-כֵן יֵשׁ לָהֶם הַרְבֵּה סִפְרִים בְּאִרְכּוֹת גְּדוֹלָה מְאֹד, וּבְכָל מְדִינָה וּמְדִינָה נִתְחַדְּשִׁים אֲצֵלֶם סִפְרֵיהֶם הַרְבֵּה מְאֹד בְּכָל שָׁנָה וּבְמַעַט בְּכָל יוֹם, וְאֵינֶם קָצִים בְּרַבּוּי סִפְרֵיהֶם, וּמִדּוּעַ נִבְגַּד אֲנַחְנוּ, חֹס וְשְׁלוֹם, לְהִקְפִיד, חֹס וְשְׁלוֹם, עַל רַבּוּי הַסִּפְרִים שֶׁל הַתּוֹרָה הַקְדוּשָׁה, אֲשֶׁר הִיא חַיִּינוּ וְאִרְךָ יָמֵינוּ בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא, לְעוֹלָם שֶׁכָּלוּ אֶרֶךְ וְטוֹב לְעוֹלָמִי עַד וְלִנְצַח נְצַחִים?! וְהֲלֹא כְּמָה תַּחְבּוּלוֹת עוֹשִׁים וְכְמָה סִפְרִים לְאֲלָפִים וְלִרְבּוּבוֹת מִחֲתָרִים בְּשָׁבִיל עִסְקֵי הָעוֹלָם הַזֶּה, קַל וְחֹמֶר בֵּן בְּנוֹ שֶׁל קַל וְחֹמֶר כְּמָה אֲלָפֵי אֲלָפִים וְרַב רַבִּי רַבּוּת רַבּוּת וְכוּ' סִפְרִים עַד אֵין קֶץ, אֲנִי צְרִיכִים לְחַבֵּר וְלְהַדְפִּיס בְּשָׁבִיל הַתְּכָלִית הָאֲחֻרוֹנָה לְעוֹלָם הַבָּא, כִּי אֲנִי צְרִיכִים לְהַכִּין לְעֶצְמִנוּ צִידָה לְדַרְבְּנוּ הַרְחוּקָה מְאֹד מְאֹד, וּבְכֶרֶךְ נִלְבְּדוּ רַבִּים מְאֹד מְאֹד בְּתַאֲוֹת הָעוֹלָם הַזֶּה וּבַהֲבָלָיו וּבְסַעֲדוֹתָיו וְכוּ', וְכְמָה סִפְרִים וְתַחְבּוּלוֹת אֵין מִסֵּפֶר אֲנִי צְרִיכִים לְחַדֵּשׁ בְּכָל יוֹם, כְּדִי לְמַצֵּא עֶצֶה וְתַחְבּוּלָה לְהַצִּיל אֶת נַפְשׁוֹתֵינוּ וְנַפְשׁ בְּנֵינוּ וּבְנֹתֵינוּ וְהַתְּלוּיִים בְּנוֹ לְהַצִּיל כָּלֶם מִנִּי שַׁחַת, וְלְהַחְיּוֹתָם עַל פְּנֵי הָאֲדָמָה בְּחַיִּים נְצַחִים, לְקַרְבֵּם אֶל הַתּוֹרָה וְאֶל הָעֲבוּדָה, וְגַם כִּי הָעוֹלָם אוֹמְרִים בְּשֵׁם הַבַּעַל-שֵׁם-טוֹב הַקְדוּשׁ, כִּי "תּוֹרַת ה' תְּמִימָה", כִּי

לא נגעו בה עדין.

נִמְצָא, שְׁכַל הַסְּפָרִים הַקְדוּשִׁים וְהַנּוֹרָאִים שֶׁכָּבַר נִמְצָאִים בְּעוֹלָם, עָדִין לֹא נִגְעוּ בְּעַצְם הַתּוֹרָה, וְעַתָּה רָאָה וְהִבֵּן כִּמְהָ סְפָרִים צְרִיכִים עוֹד, עַד שֶׁנִּתְחִיל לַגַּע בַּתּוֹרָה, מִכָּל שֶׁכֵּן וְכָל שֶׁכֵּן לְבוֹא לַחֲדָרֶיהָ וְלִירֵד לַעֲמֻקָּה, עַל-כֵּן כָּל הַסְּפָרִים הַקְדוּשִׁים שֶׁחִבְרוּ עַד הַנְּהָ, עָדִין אֵינָם חֲלָק אֶחָד מֵאֶלֶף מַעֲמֵק רַבּוּי הַסְּפָרִים שִׁיתְגַּלוּ עוֹד, בְּעַת שִׁיתְגַּלוּ סִתְרֵי וְרִזֵּי הַתּוֹרָה הָאֲמִתִּיִּים, עַל-כֵּן צְרִיכִים לְהַזְהֵר לֹא לְלַעַג וּלְבִזּוֹת שׁוּם סֵפֶר הַהוֹלֵךְ עַל-פִּי דֶרֶךְ הַתּוֹרָה הַקְדוּשָׁה, עַל-פִּי הַגְּמָרָא וְהַמְדַרְשִׁים וְסִפְרֵי הַזֵּהָר הַקְדוּשׁ וְהָאֲרִיז״ל, כִּי כִּלְמֵס צְרִיכִים לְעוֹלָם, וְגַם כִּי יֵשׁ כִּמְהָ וְכִמְהָ מְדִינוֹת וְעִירוֹת שֶׁל יִשְׂרָאֵל, וּבִמְקוֹמוֹת אֵלּוּ מִתְפַּשְׁטִים אֵלּוּ הַסְּפָרִים וְהֵם מַחֲיִין אֶת עֲצָמָן בָּהֶם, וּבִמְקוֹמוֹת אֲחֵרִים מַחֲיִין אֶת עֲצָמָן בְּסְפָרִים אֲחֵרִים דִּיקָא וְכוּ׳.

וְהִנֵּה תַּמְצִית הַסֵּפֶר הַזֶּה הִיא מִכְתָּבִים, אֲשֶׁר נִכְתְּבוּ לְמִקְרָבִים חֲדָשִׁים, אֲשֶׁר, תְּהִלָּה לְאֵל, בָּאִים וּמִתְקָרְבִים אֶל הָאוֹר הַגָּנוּז וְהַנֶּעְלָם, אוֹרוֹ שֶׁל רַבֵּנוּ ז״ל, וּמְרִיצִים מִכְתָּבֵיהֶם לְהוֹרוֹתָם הַדֶּרֶךְ, לְרִאוֹת אוֹר וּלְצַאת מִהַחֹשֶׁךְ וְהַרְעֵ שְׁנֵלְכְדוּ בוֹ וְכוּ׳ וְכוּ׳, וְהַמְכְתָּבִים הָאֵלּוּ נִכְתְּבוּ תְּשׁוּבוֹת עַל מִכְתָּבֵיהֶם.

וּבְאֵמֶת לֹא נִתְחַדַּשׁ בוֹ שׁוּם דְּבָר, כִּי אֲשֶׁר יִרְאָה הַרוּאָה, רַק נִלְקַט מִכָּל סְפָרֵי רַבֵּנוּ ז״ל בְּכֻלָּם מִכֻּלָּם שׁוֹנִים, וּבְדֶרֶךְ הַרוּפָא אֲשֶׁר מַעֲרַב כִּמְהָ סָמִים יִחַד (עֵין לְקוּטִי-מוֹהַר״ן, חֶלֶק א׳, סִימָן נז), כִּי כָּל הַרְפּוּאוֹת הֵן הַרְכָּבוֹת, דְּהִינּוּ שְׁלוֹקָחִים סָם פְּלוּנֵי וְעֵשֶׁב פְּלוּנֵי בְּמִדָּה וּבְמִשְׁקַל כָּךְ וְכָךְ, וְכֵן עֵשֶׁב אַחַר, שְׁמִשְׁקָלוֹ כָּךְ וְכָךְ, וְכֵן שׁוֹקָלִים מִכִּמְהָ מִינִים, וְכָל עֵשֶׁב וְעֵשֶׁב יֵשׁ לוֹ כַּח אַחַר, וּמַעֲרָבִין אֵלּוּ הַמִּינִים בְּיַחַד, וְעוֹשִׂין מֵהֶם הַהַרְכָּבָה, וְזֹאת הַהַרְכָּבָה יֵשׁ לָהּ כַּח לְרִפּא הַחוֹלְאָת, כִּי עַקֵּר הַרְפּוּאָה הוּא עַל-יְדֵי הַרְכָּבָה דִּיקָא, שְׁנַעֲשֶׂה לָהּ כַּח אַחַר חֲדָשׁ, עַל-יְדֵי הַכַּח שֶׁקְבֵּלָה מִכָּל אֵלּוּ הָעֵשֶׁבִים שֶׁנִּתְעַרְבוּ, וּבְנֵה הַכַּח הַחֲדָשׁ שֶׁל הַהַרְכָּבָה דִּיקָא מִרְפָּאִין כָּל מִינֵי חוֹלְאוֹת וְכוּ׳, עֵין שָׁם; וְדָבָר זֶה

יכול כֵּן אֶחָד מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ וּמְחִיב לַעֲשׂוֹתוֹ — לְגַלוֹת וּלְפָרְסֵם אֶת הַצִּדִּיק הָאֵמֶת בְּעוֹלָם, וּלְהַצִּיל נַפְשׁוֹת מֵרַדַּת שְׁמַת, וּבִפְרָט אִם כָּאֵחָד וְשׂוֹאֵל אוֹתוֹ, מִטֵּל עָלָיו חַיִּיב לַעֲנוֹת לוֹ, כִּי הִרְבֵּה דוּרוֹת תְּלוּיִים בְּנַפְשׁוֹ זֶה, וְאִם תִּרְחַקְהוּ בַעֲנֵה שֶׁל שְׁקֵר, אֲתָה הוֹרֵג אוֹתוֹ וְכֵן הַתְּלוּיִים בּוֹ וְכוּ', וְזֶה הַחֶסֶד הַגָּדוֹל בְּיוֹתֵר בְּעוֹלָם, וְאִין עוֹד חֶסֶד גָּדוֹל מִזֶּה — כְּשׂוֹזְכִין לְהַכְנִיט אֶת הַדַּעַת הָאֵמֶת בְּחַבְרָיו, וּבִפְרָט בְּעֵתִים הֵלְלוּ אֲשֶׁר הַחֹשֶׁךְ וְהָאֲפֵלָה נִתְפַּשְׁטוּ בְּעוֹלָם, וְנִתְקַיְּמוּ בַעֲוֹנוֹתֵינוּ הַרְבִּים (אֵיכָה ד, א): "תִּשְׁתַּפְּכֶנָּה אֲבָנֵי קֶדֶשׁ בְּרֹאשׁ כָּל חוּצוֹת", דְּהִינּוּ יִשְׂרָאֵל קְדוֹשִׁים מֵתַנְגְּלִים, רַחֲמֵנָא לְצִלָּן, בְּרֹאשׁ כָּל חוּצוֹת, וּבִפְרָטִיּוֹת נַעֲרֵי יִשְׂרָאֵל, אֲשֶׁר עוֹבְרִים עֲלֵיהֶם בְּעֵתִים הֵלְלוּ נְסִיווֹת כְּאֵלוֹ, אֲשֶׁר לֹא שִׁעְרוּם אֲבוֹתֵינוּ וְאֲבוֹת אֲבוֹתֵינוּ בְּלִי שׁוּם גְּזֵמָא כְּלָל, מִמֶּשׁ כְּמוֹ בְּדוֹר הַמַּבּוּל, רַחֲמֵנָא לְצִלָּן, וְאִין מִי שְׂיַרְחֵם עֲלֵיהֶם כְּלָל, כִּי נִתְפַּשְׁטוּ סְפָרֵי מִינּוֹת וְנִאֻוּף לְאֶלְפִים וְלִרְבָבוֹת, אֲשֶׁר רַבִּים נִתְפָּסוּ בְּזֶה בְּיּוֹדְעִים וּבְלֹא יוֹדְעִים, רַחֲמֵנָא לְצִלָּן, וְחַבְרָא חַבְרֵי אֵית לֵיהּ, וְחַבְרָא דְחַבְרֵי חַבְרֵי אֵית לֵיהּ, וְאֶחָד מִכְּשִׁיל אֶת חַבְרוֹ, וְשׁוּם רֹאשׁ יִשְׂבִּיבָה וּמִשְׁגִּיחַ אֵינוֹ יוֹדֵעַ מִזֶּה כְּלָל (אוֹ עוֹשֶׂה אֶת עַצְמוֹ כְּאֵינוֹ יוֹדֵעַ), וְעַל-יְדֵי-זֶה נִשְׁקָעִים יוֹתֵר וְיוֹתֵר, הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יְרַחֵם; עַל-כֵּן הִתְקַרַּח לְהִרְחִיב אֶת הַדְּבָר בְּכַמְּהָ מִיַּגֵּי דְבוּרִים, כְּאֲשֶׁר אָמַר רַבְּנֵי ו"ל, לְמוֹהַרְנֵ"ת ו"ל: כְּשִׁיגִיעַ בְּכַתִּיבְתוֹ לְעַנְיָן "אֲמוּנָה" אוֹ "צִדִּיק", יְרַחֵם אֶת הָעַט, כִּי אֵי אֶפְשָׁר לְהַנְצִיל וְלַצֵּאת מֵהַחֹשֶׁךְ, כִּי אִם עַל-יְדֵי הַתְּקַרְבוֹת אֶל הַצִּדִּיק הָאֵמֶת, אֲשֶׁר מְגַלֶּה אֲמוּנָתוֹ יִתְבָּרַךְ, אֲמַתָּתוֹ יִתְבָּרַךְ וְרַחֲמֵנּוֹ יִתְבָּרַךְ, כִּי הוּא הַרּוֹפֵא הָאֵמֶתִי, הַרּוֹפֵא הַמְּמַחֵה מְאֹד מְאֹד (עֵינִי לְקוּטֵי-מוֹהַרְנֵ"ן, חֶלֶק א, סִימָן ל), וְהוּא וְאֲנָשָׁיו יְכוּלִים לִירֵד אֶל כָּל מִיַּגֵּי צְנוּרוֹת שֶׁל הַסְטֵרָא אֲחֵרָא לְהַכְנִיעָהּ, לְשַׁבְּרָהּ וּלְבַטְלָהּ, וּלְהַרִים אֶת הַנְּפִשׁוֹת שֶׁנִּשְׁשָׁקְעוּ שָׁם (עֵינִי לְקוּטֵי-מוֹהַרְנֵ"ן, חֶלֶק א, סִימָן ח).

עַל-כֵּן אֲשֶׁרֵי הַזּוּכָה לְהִתְקַרֵּב אֶל הַצִּדִּיק הָאֵמֶת מִיַּחֲדֵי הַדּוּרוֹת, שֶׁהוּא גָּמַר כָּל הַתְּקוּנִים וְכוּ', שֶׁהוּא תִקְוֵת כָּל בֵּית יִשְׂרָאֵל, וְתִקְוֵת כָּל הַדּוּרוֹת וְתִקְוֵת כָּל הָעוֹלָמוֹת וְכוּ', נִחַל הַנוֹבֵעַ בּוֹ מִקּוֹר הַחֶמְקָה הַקְדוּמָה הַיּוֹצֵאת מִשְׁלַשׁ רֵאשׁוֹנוֹת דַּעַתִּיק וְכוּ', גְּאֻלְתָּן

בנחל

הקדמה

אשר

י

של ישראל וכו', ואל אנשיו היקרים שבכל דור, שהם צדיקי האמת
שבדור, כי כל אחד מאנשיו הוא איבר לצדיק, ובהתברותם יחד,
שם כל הצדיק וכו'.

ואז יזכה לתקון אמתו ונצחי, ויזכה להתגלות האור הגנוז, אשר
עין לא ראתה אלקים זולתך יעשה ויזכה לגאלה **שלמה**,
אמן כן יהי רצון!

ספר

אֲשֶׁר בַּנַּחַל

חלק ג'

שנג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר תּוֹלְדוֹת, רֵאשׁ חֹדֶשׁ כִּסְלוֹ ה'תש"ל.

שׁוֹן וְשִׁמְחָה יִשְׂגוּ אֶל אֶהוּבִי, אָחִי וְרַעִי, הַבְּחוּר הַיָּקָר לִי
מֵאֵד מֵאֵד, צְמוּד בְּפְנִימִיּוֹת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים, שׁוֹתֵה מִמֵּי הַנַּחַל
הַנוֹבֵעַ מִקּוּר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַן עֲלֵינוּ ... גֵּרוֹ יֵאִיר וַיִּזְרַח לְנֶצַח.

אָחִי הַיָּקָר! חֲזַק וְאַמֵץ מֵאֵד יִהְיֶה אִיךָ שִׁיְהִיָּה, אַף שֶׁעָבַר עֲלֶיךָ
כָּבֵר מֵהַ שֶׁעָבַר, כָּל זֶה לְמַעַן נִסְוֹתְךָ אִיךָ תִתְחַזַּק גַּם בְּתַקְּךָ הַקְטָנוֹת
וְהַדְחָקוֹת, כִּי לְפַעֲמִים לֹוֹקָחִים מֵהָאֵדָם כָּל מַדְרַגְתוֹ וְהַמַּחִין שְׁלוֹ,
וְאֵז עוֹבֵר עֲלָיו מֵהַ שֶׁעוֹבֵר — גְּלִים וּמִשְׁבְּרִים, וְהָאֵדָם אֵז בְּסַפְנָה
גְּדוֹלָה שְׁלֵא יֵאָבֵד שְׁנֵי הָעוֹלָמוֹת כְּאַחַד, חַס וְשְׁלוֹם, מִגְדֵּל מְרִירוֹת
לְכָבוֹ וְקִטְנוֹת דַּעְתוֹ, וּבְאַמַּת יֵשׁ בְּזֶה כְּמָה וְכְמָה בְּחִינּוֹת, כִּי בְרִישָׁא

חֲשׂוֹכָא וְהִדְר נְהוּרָא^א (שַׁבַּת עז:), עֲנִין זֶה נַעֲשֶׂה בְּכָל יוֹם, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (בְּרַאשִׁית א, ה): "וַיְהִי עֶרֶב וַיְהִי בֹקֶר", כִּי תַעֲנוּג תְּמִידִי אֵינוֹ תַעֲנוּג, עַל-כֵּן כְּדֵי שִׁיתְחַדֵּשׁ מִחוּ בְּכָל פַּעַם בְּתוֹסַפֵּת קִדְשָׁה וְדַעַת, צְרִיף לִפְל קָדָם, בְּחִינַת יְרִידָה שֶׁקָּדָם הֶעֱלִיָּה, וְעַל-כֵּן נִתְחַשֵּׁף אֲצִלוֹ אורו יִתְבַּרֵּךְ, וְאִז מֵר לוֹ מְאֹד, וְנִדְמָה לוֹ כִּי אֲבָד נִצְחוֹ וְתוֹחַלְתוֹ מֵה', וְצָרָה כְּזוֹ עֲדִין לֹא הִיָּתָה לוֹ, אִף שֶׁכָּבַר עֵבֶר עָלָיו עַד עַכְשָׁו מֵה שֶׁעֵבֶר, אֲבָל בְּאֵמֶת כָּל זֶה לְמַעַן נִסְוֹתֵךְ לְרֵאוֹת אֵיךְ תוּכַל לַעֲמֹד עַל עֲמֻדֶךָ, אִז "יִתְפָּרְדוּ כָּל פּוֹעֲלֵי אֲנִי" (תְּהִלִּים צב ט), וְיִתְחַדֵּשׁ מִחֵךְ בְּתוֹסַפֵּת קִדְשָׁה וְדַעַת וְתִתְגַּדֵּל אֲמוּנַתְךָ, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (אִיכָה ג, כג): "חֲדָשִׁים לְבָקָרִים רַבָּה אֲמוּנַתְךָ", הֵינּוּ אַחַר הַחֲשֵׁף וְהַלְּיָלָה כֹּא בִּקְרָא וְאוֹר, וְאִז נִתְחַדֵּשׁ אֲצִלוֹ מִחוּ וְדַעַתוֹ, וְנִתְרַבֵּית אֲמוּנַתוֹ, וְעֵינַי לְקוּטִי-מוֹהֲרִין (חֵלֶק א', סִימָן לה), מַעֲנִין חֲדוּשׁ הָאֲמוּנָה שֶׁנַּעֲשֶׂה בְּכָל יוֹם, עֵינַי שָׁם.

אֲבָל יֵשׁ עוֹד בְּחִינָה, כִּי עַל-יַדֵּי שֶׁמְקַרְבִּים רְחוּקִים לַעֲבוֹדָתוֹ יִתְבַּרֵּךְ, וּמְגַלִּים לָהֶם אֲמוּנָתוֹ יִתְבַּרֵּךְ וְאַחֲדוּתוֹ יִתְבַּרֵּךְ שְׁזֵה עֲנִין נוֹרָא וְנִפְלֵא מְאֹד, כְּמוּבָא בְּדִהַר הַקִּדּוּשׁ (תְּרוּמָה קכח:): וְכֵאֵה מֵאֵן דְּאֲחִיד בִּיָּדָא דְחִיָּבָא^ב, וְאִיתָא בְּדַבְרֵי רַבְנֵי ז"ל (לְקוּטִי-מוֹהֲרִין, חֵלֶק א', סִימָן נג), שֶׁעַל-יַדֵּי-זֶה נִתְוַסַּף מִחוּ וְדַעַתוֹ וּמְשָׁלִים שֶׁכָּלוּ, וְזוֹ כָּל עֲבוֹדַת הַצְּדִיקִים בְּזֵה הָעוֹלָם, שְׂרוּדָפִים אַחֲרֵי בְּגִי-אֲדָם לְהַחֲזִירָם אֶל הַקִּדְשָׁה, כְּדֵי שֶׁתִּתְרַבֶּה וְתִתְגַּדֵּל דַּעַתָּם, עֵינַי שָׁם.

זֶה "וּמִתְלַמְּדֵי יוֹתֵר מִכְּלִין" (תַּעֲנִית ז.) — שֶׁעַל-יַדֵּי שֶׁקָּרַב תְּלַמִּידִים הַרְבֵּה, אִזִּי נִתְגַּדֵּל מִחוּ בְּיוֹתֵר, כִּי כָּל אֶחָד בָּא עִם קְשָׁיתוֹ, וְעַל-יַדֵּי שֶׁהֵרַב מִתְאַמֵּץ לְתַרְץ לָהֶם וּלְהַשִּׁיב לָהֶם יֵצוֹת עַל כָּל מֵה שֶׁעוֹבֵר עֲלֵיהֶם, עַל-יַדֵּי-זֶה נִתְחַדֵּשׁ מִחוּ וְנַעֲשֶׂה כְּמַעֲנֵן הַמִּתְחַדֵּשׁ בְּכָל פַּעַם, וְנוֹבֵעַ מֵיִם חֲדָשִׁים חֲדוּשֵׁי תוֹרָה, כִּי כֵן דֶּרֶךְ מַעֲנֵן — כָּל מֵה שֶׁתִּשְׁאָב מִמֶּנּוּ, יְבוֹאוּ מֵיִם חֲדָשִׁים וּנְקִיִּים בְּיוֹתֵר כְּפִדּוּעַ, וְהֵגָה עַל הֵרַב הַמְקָרַב נְפִשׁוֹת, יֵשׁ עָלָיו כְּמֵה סַכְּנוֹת, קָדָם מְהִסְמֵי-דְמִ"ם בְּעַצְמוֹ, שֶׁמְגַרָּה עָלָיו מִחֻלְקָת, כִּי הֵרַב נִכְנַס בְּגִבּוּלוֹ וּמוֹצֵיא נְפִשׁוֹת,

(א) בְּהַתְחִלָּה חֲשׂוֹךְ, וְלֵאחֲרַי מִכּוֹן אֹר.

(ב) אֲשֶׁרֵי מִי שְׁאוֹתוֹ בְּיַדֵּי הַחוּטָא וְלְהַחֲזִירוֹ בְּחִשׁוּבָה.

על-פן אורב מאד על הרב והאיש שיכול לקרב נפשות, ומעורר עליו מחלקת גדולה, עוד יש פונה עליונה שעוברת מחלקת על הצדיק והרב המקרב נפשות, כמו שאמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן רכח), כשהקדוש-ברוך-הוא מסתכל בנשמה שתוכל להחזיר בני-אדם בתשובה ולעשות גרים, אזי הוא כפיוכל מבקש שתהא עליו מחלקת, כי אין מקבלים גרים לימות המשיח, ועל-פן ההכרח שתהיה עליו מחלקת, על מי שמתחזר בני-אדם בתשובה, כדי שלא תהיה לו שלוה, כי אזי המתקרב הוא באמת, עין שם, אבל יש עוד בחינה מה שעובר על הרב והצדיק המקרב נפשות, זה בשביל תלמידיו בעצמו, כמוכא (שם, סימן נט), כי לפעמים הרע שבאלו המקרבים נאחז אצלו, ועל-ידי-זה יכולים להורידו ממדרגתו ויפל, חס ושלום, לנזקבא דתהומא רבה, והעצה על זה מוכאת שם, העקר — תפלה והתבודדות — לשפך נפשו להשם יתברך שיצילתו מכל זה, וכמו שמוכא ב"לקוטי תפלות" על תורה זו, כי הלא מחיבים אנחנו לקרב נפשות, ומאיך גיסא גדל הסכנה שיש בכל פעם על המקרב אותם, כי יכול לפל, וצריך על זה חזוק גדול ובקשה יומם ולילה לבל יפל.

והנה איתא (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן נג), שכל עבודת אברהם ושרה היתה לגיר גרים ולקרב אחרים לעבודת השם יתברך, בשביל להגדיל ולהשלים דעתם, עוד איתא (שם, סימן ח), כי הצדיק הגדול המפלג במעלה, יכול לירד בצנור הרשע שהמשיך על עצמו, על-ידי מדות רעות ולבטלו, אף מי שאינו מפלג במעלה, עדין ישמר עצמו שלא ילכד במצודה הרעה, חס ושלום, וכל זה מורה לנו, כי מי שעדין לא תקן פגמו, יש עליו סכנה לבל ילכד ברע של אלו המקרבים.

ועל-פי זה נראה דבר נפלא, באשר ירדו אברהם ושרה, אשר עסקו לקרב גרים ורחוקים כנ"ל, למצרים, ללקט נצוצות קדושים כמוכא בספרים הקדושים, גלכדה שרה כידוע, כי אברהם — מדרגה גבוהה, ושרה — מדרגה קטנה, ואל אברהם הצדיק המפלג במעלה,

לא היתה להם שליטה, כי אם אצל שרה, שהיא בחינת מלכות — מדרגה קטנה, תפוסה במצודתם שתי פעמים — אצל פרעה ואצל אבימלך.

ויש לרמוז על-פי כל הנ"ל, כי מי שעדין במדרגה קטנה, ורוצה לקרב רחוקים, צריך לשמר עצמו משני פגמים: א. לשמר מאד את הדבור לבלי לדבר שום דבור בטל. ב. וכן להשמר מאד מגאונה ונגדלות. וכל זה מרמז במה שעבר על שרה, שמרמזת על הבחינה הקטנה קדם שנגלדה אל פרעה, שהוא פ'ה ר'ע, הינו על-ידי דבורים רעים: לשון הרע, רכילות, ליצנות, קללות וכו', וכו', נלפדים במצודתם, וכן על-ידי גאונה שהיא "אבי מלך", לשון רצון להיות מלך (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן י, שפרש בן), על-ידי-זה נלפדים, רחמנא לצלן, לכן איעצף ויהיה אלקים עמך, היות שרבנו ז"ל גלה לנו (שם, סימן יד), שעל-ידי שמקרכים רחוקים להשם יתברך, על-ידי-זה נתקן פגם ק'ר'י "אם תוציא י'ק'ר מזולל" (ירמיה טו, יח), אתנו דדין כאתנו דדין א, וכן הזהיר הרבה מאד לדבר עם בני-אדם מהתכלית הנצחית, ולכל נהיה עצים יבשים, רק לעורר ולקרב נפשות אליו יתברך, וגם גלה לנו הספור מהגביר שהלנה להרבה אנשים מעות, ולא שלמו לו, ורק אחד בא להתחנן אליו כי אין לו מה לשלם, וענה לו הגביר: "מה יהיה לי ככר כשתחזיר את חובך, נגד מה שחייבים לי אלפים ורכבות, הלא כשבוש נחשב, אף זאת איעצף, אתה לך וגבה את חובי מבני-אדם, ועל-ידי-זה אמהל גם על חובך" (עין חיי-מוהר"ן, סימן תמו), והנמשל מוכן.

על-כן אף שאתה פגום, היוצא מקל הנ"ל, צריך אתה להזהר מאד לשמר את הדבור, לבלי לדבר שום דבור בטל, מכל שכן שום דבור אסור, חס ושלום: לשון הרע, רכילות וליצנות, כי על-ידי-זה יכולים הרע והסטרא אחרא להתאחו בך ולהפילך, וכן להזהר מאד מגאונה ונגדלות, רק לזכור את שפלותו ומה שפגם נגדו יתברך, ואדרבה מה שמקרב רחוקים, לא מחמת שהוא במדרגה יותר עליונה

מִמֶּנּוּ, רַק עַל יְדוֹ יִהְיֶה לוֹ תַקוּן וְדו"ק, כִּי הֵן עֲצוֹת נוֹרְאוֹת לְהַחֲפֹץ לְקָרֵב רְחוּקִים וְלְבַלִּי לְהִלָּכֵד בַּמְצוּדָתָם, לְשֹׁמֵר אֶת הַדְּבָר וּלְהַשְׁמֵר מַגְאֹנָה וְגִדְלוּת, וְהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ יִשְׁמְרֵנוּ לְכָל יַאֲמַר פִּינּוּ דְבָרִים שְׂאִינָם צָרִיכִים.

וְעַל-פִּי זֶה תִּתְפָּרֵשׁ גַּם סְמִיכַת הַדְּבָרִים, שְׂאֲחֵר-כֶּף יִסְתָּמוּ הַפְּלִשְׁתִּים אֶת בְּאֵרוֹת הַמַּיִם עִם עֶפֶר, וְכֵן הִיָּה אֲצֵל יִצְחָק וְרִבְקָה גַם-כֵּן, נִגְדַּ שְׁתֵּי הַמְּדַרְגּוֹת הַנ"ל, וּבַמְּדַרְגָּה הַקְּטָנָה "רִבְקָה" נִלְכְּדָה בַּמְצוּדָתוֹן נֶאֱמָר, שְׁנִסְתָּמוּ הַבְּאֵרוֹת, כִּי עַל-יְדֵי שְׁנוּפְלִים מִמְּדַרְגָּתָם עַל-יְדֵי הָרַע שֶׁל הַמְּקַרְבִּים, עַל-יְדֵי-זֶה נִסְתָּמִים מַעֲיֵנוֹת הַחֲכָמָה שְׂזָכוּ, הֵם הַבְּאֵרוֹת מִיָּם חַיִּים חֲדוּשֵׁי תוֹרָה שְׁמַגְלִים, כִּי עַל-יְדֵי גְדֹל חִלּוּשׁוֹת הַדַּעַת נִסְתָּם הַכֹּל, וְעוֹבֵר עָלָיו מַה שְׂעוֹבֵר, אִף עַקֵּר הָעֲצָה כַּנ"ל — לְשֹׁמֵר אֶת הַדְּבָר וּלְהַשְׁמֵר מַגְאֹנָה, וְעַל-יְדֵי-זֶה לֹא יוּכְלוּ לְהָרַע לָךְ, חֵס וְשְׁלוֹם, וְהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ יֵאִיר עֵינֵינוּ בַּמְאֹר תוֹרָתוֹ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה...

שנד.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסִדְרַת תּוֹלְדוֹת ה'תש"ל.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סְלָה אֵל מַעֲלַת יְדֵי הַיָּקָר, שׁוֹתֵה בְּצִמָּא מִמֵּי הַנַּחַל הַנוֹבֵעַ מִקּוּר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ נִגַן עָלֵינוּ ... גְּרוּ יֵאִיר וַיִּזְרַח.

מִכְתָּבְךָ קִבְּלֵתִי לְנִכּוֹן, מַה אֲמַר לָךְ, אַחֵי הַיָּקָר, חֲזַק וְאַמֵץ מְאֹד מְאֹד, לְחֻטֵּף בְּכָל יוֹם מַה שְׁתּוּכַל — תוֹרָה וּתְפִלָּה, מַצּוֹת וּמַעֲשִׂים טוֹבִים, מַחְשְׁבוֹת טוֹבוֹת וּרְצוֹנוֹת וְכַסּוּפִים טוֹבִים, כַּמּוּבָא בְּזֵהר הַקָּדוֹשׁ: (תְּרוּמָה רג): "לֵית רְעוּתָא טָבָא דְאַיְתְּאֲבִידָא, וְצָרִיף לִידַע, שְׁכַנְגָד כֵּל יוֹם בְּזֵה הָעוֹלָם, יֵשׁ נִגְדוֹ יוֹם לְמַעְלָה בְּעוֹלְמוֹת הָעֲלִיוֹנִים.

וְכָל מַעֲשֵׂיךָ בְּסֵפֶר נִכְתָּבִים שֶׁהוּא הַיּוֹם דֹּלְעִילָא, וְזֶה בְּחִינַת מַה שֶּׁכְּתוּב בְּסֵפֶר יִצְיָרָה, שֵׁשׁ סָפָר, סוּפָר וְסוּפּוּר, הַכֹּל כַּנִּי"ל, מִכָּל זֶה יִתְעוֹרֵר הָאָדָם מְאֹד לְקַדֵּשׁ וּלְטַהֵר עַצְמוֹ, וּ"בְּאִתְּעוּרָתָא דְלִתְתָּא אֲתַעֵר דֹּלְעִילָא" (וְהוּר לְךָ פ.ח.), וְיִהְיֶה סוּר מֵרַע בְּכֹל — מִחֻשְׁבָּה, דְּבוּר וּמַעֲשֵׂה.

ועל כלם — יחזק את עצמו להיות בשמחה רבה ועצומה, ועל-ידי כל נקדה טובה שיש לו ישמח וירקד מחמת שמחה, שעל-ידי-זה יתרחבו המחין שלו, ואף אם נפל כמו שנפל, מועילה תשובה, ועקר התשובה הוא כוודוי דברים והתבודדות, ובפרט בבכיה רבה, על-ידי-זה מוחה את פשעיו מהיום דלעילא והבן.

ועקר מעלת הבכיה, אמר רבנו ז"ל, כשהיא בשמחה, כי מצות השמחה — לשמח בנעם זיו אור השכינה, זה עקר וכלליות כל המצוות, כי שמחה ואמונה תלויות זו בזו, וכל מה שמתחזק באמונה — שפלא כל הארץ כבודו, יותר מחזק עצמו בשמחה, ועל-ידי-זה נתכפרו עוונותיו, ומוהרנ"ת ז"ל אמר פעם לאחד מאנשי שלומנו: אם היית תמיד בשמחה, לא היית רואה פני גיהנום, ויש לומר את כל זה בפסוק (תהלים קד, לד-ה): "אנכי אשמח בה'", "תמו חטאים מן הארץ", ודו"ק, כי מעלת השמחה גבוהה מאד, והעקר מה שאין אדם עושה אפלו מה שיש ביכולתו לעשות, הכל ממרה שחורה ועצבות (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן רפב), ובה שמהאדם תמיד בשמחה, נכר שאמונתו בשלמות, כי יודע שהכל בהשגחה פרטי פרטית, ואין אדם נוקף אצבעו מלמטה, אלא אם מכריזין עליו מלמעלה (חליו ז:), וכל מה שעובר עליו, מברך הטוב והמיטיב, ואומר: "גם זו לטובה" (עין תענית כא. סנהדרין קח: כט.), כי יודע שהכל נסתבב מהשגחת השם יתברך עליו, ועל-ידי-זה ממילא מתפפרים עוונותיו. כי עקר העוונות הם הכפירות והאפיקורסות, כי אם היה יודע שהשם יתברך עומד על ידו, לא היה חוטא, אף מחמת שנסתם ממנו חזון האמונה, אזי בא לחטאים, וכן איתא בספר המדות (אות אמונה, סימן כב): הפשע של האדם מכניס כפירה לאדם, ועקר העצה

הוא — שְׁמִיחָה, לְחֻטֵּף בְּכָל פֶּעַם אֵיזָה רְקוּד, וְלֵהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה תְּמִיד
 וּבְפָנִים שׁוֹחֲקוֹת, וְלִשְׁפֹּף נִפְשׁוֹ אֵלָיו כְּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ עִם רֵעֵהוּ,
 וַיִּתְּנֶנָּה אֵלָיו יְתִבְרֶךְ עַל כָּל מָה שֶׁעָבַר וּפְגַם עַד עַכְשָׁיו, וְאֵל יִפְלֵ
 בְּדַעְתּוֹ מִשׁוּם דְּבַר שְׁבַעֲוֹלָם, אֲפִלּוּ נִפְלֵ אֲלֵפִים וְרִבְבוֹת פְּעֻמִּים,
 יַעֲשֶׂה בְּכָל פֶּעַם הַתְּחִלָּה חֲדָשָׁה, וְעַיִן בְּסִפֵּר הַמַּדּוּת (אוֹת תְּפִלָּה, סִימָן
 פֶּא): תְּפִלָּה שֶׁהִיא בְּשִׂמְחָה — עֲרִכָּה וּמְתָקָה לְהֵשֵׁם יְתִבְרֶךְ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמֶךָ...

שנה.

בְּעִזְרוֹת הַשֵּׁם יְתִבְרֶךְ, אֹר לְיוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר תּוֹלְדוֹת ה'תש"ל.

שְׁלוֹם וּבְרִיכָה לְאַבְרָהָם הַיְקָר, שׁוֹתֶה וּמְשַׁקֶּה מִיָּם חַיִּים הַיּוֹצֵאִים
 מִהָאֵי נַחְלָא עֲמִיקָא וּטְמִירָא, נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חַכְמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן
 עֲלֵינוּ, ר' ... שְׂיַחֲיָה נִצַּח.

מִכְתָּבְךָ הַיְקָר קִבְּלֵתִי, וְשִׂמְחָתִי מְאֹד לְשִׁמְעַ מְשְׁלוֹמֶךָ הַטּוֹב.

אָחִי הַיְקָר! חֲזַק וְאַמֵּץ מְאֹד בְּתוֹרָה וּבְתְּפִלָּה וּבְעִבּוּדַת הַשֵּׁם
 יְתִבְרֶךְ בְּכָל יוֹם בְּפִרְט בְּשִׂיחָה בִּינְךָ לְבֵין קוֹנֵךְ שְׂיַחֲיָה בְּקִבְעִיעוּת, וְאִז
 טוֹב לְךָ לְנִצַּח.

מֵה נִשְׁמַע אֲצִלְךָ, הָאֵם כָּבֵד זְכִיתָ לְהַדְפִּיס לְךָ כֹּהֵף אֶת ה"לְקוּטִי-
 מוֹהֲרָן" הַקְּדוּשׁ אוֹ ה"לְקוּטִי-עֲצוֹת הַמְּשַׁלֵּשׁ" כְּאֲשֶׁר הִזָּה בְּרִצּוֹנְךָ?
 אֲבִקְשֶׁךָ כְּשִׂיֵּצְאוּ מִהַכּוֹרֶף ה"לְקוּטִי-עֲצוֹת" וְה"לְקוּטִי-מוֹהֲרָן",
 שֶׁתְּשַׁלַּח לִי אֶחָד.

עוֹד אֲבִקְשֶׁךָ שֶׁתִּכְתֵּב לִי מֵה נִתְחַדֵּשׁ בֵּין אֲנִשִּׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים,
 וּמִמֶּשׁ חַיִּים תִּתֵּן לִי.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמֶךָ בְּאַהֲבָה רַבָּה...

אֲבָקֶשׁךָ שֶׁתִּתְפַּלֵּל עֲלַי, שְׂאֲזַכֶּה לְהִתְיַשֵּׁב בְּאַרְץ יִשְׂרָאֵל הַקְּדוֹשָׁה, וְנִזְכֶּה לְנֹסֵעַ בְּקְרוֹב עוֹד פַּעַם אֶל צִיוֹנוֹ הַקְּדוֹשׁ שֶׁל רַבְּנוּ י"ל בְּאוֹמֵן יצ"ו.

אָמַר הַחֶכֶם: כָּתַב הָאָדָם מוֹרָה עַל שִׁכְלוֹ, כִּי כָּבַד אָמַר רַבְּנוּ י"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן קעג): הַכָּתַב הוּא נֶפֶשׁ הָאָדָם, בְּסוּד אֲנִכִּי אָנָּה נֶפֶשׁי כְּתִבִית יְהִיבִית, וְעַל-כֵּן עַל-יְדֵי הַכָּתַב יִכּוּלִים לְהַפְּיֵר אֶת הַנֶּפֶשׁ וּפְנִימִיּוֹת הַנֶּפֶשׁ שֶׁל הַכּוֹתֵב וְכוּ', עֵינִי שָׁם.

וַיֵּשׁ לֹאמַר שְׂוֹהֵי מַעֲלַת הַפְּלִגַּת לַמּוֹד הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, כִּי הֲלֹא לֹמַד שִׁכְלוֹ וְחֻכְמָתוֹ יִתְבַּרֵךְ מִמֶּשׁ, כִּי הַכָּתַב הוּא הַנֶּפֶשׁ, וְעַל-כֵּן פִּתַח אֶת עֲשֻׁרֵת הַדְּבָרוֹת אֶנְיָכִי, בְּסוּד אֲנִי נֶפֶשׁי כְּתִבִית יְהִיבִית, כִּי בְּלַמּוּד תּוֹרָה תִּתְדַבֵּק בִּי, וְכִמְאֲמָרָם י"ל (קְדוּשֵׁין ל'): אָמַר הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּרָאֲתִי יֵצֵר הָרַע, בְּרָאֲתִי תּוֹרָה תְּכַלִּין בְּנִגְדּוֹ.

שנר.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֶר תּוֹלְדוֹת, ב' כֶּסֶל ה'תש"ל.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה לִידֵידי הַיְקָר, שׁוֹתָה בְּצִמָּא מִמֵּי הַנַּחַל נּוֹבַע מְקוֹר חֻכְמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... גְּרוֹ יֵאִיר וַיִּזְרַח.

מְכַתְּבֶךָ קַבְּלָתִי לְנִכּוֹן.

אֲהוּבִי, אַחִי הַיְקָר! חֲזַק וְאַמֵץ מְאֹד מְאֹד בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ יְהִיָּה אִיךָ שִׁיְהִיָּה, וְאֵל תִּפֹּל בְּדַעְתְּךָ מִשׁוּם דְּבַר שֶׁבְּעוֹלָם, כִּי הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ מִמְּלֵא כָּל עֲלָמִין וְסוֹבֵב כָּל עֲלָמִין, וְאִין שׁוּם מְצִיאוֹת בְּלַעֲדֵיו יִתְבַּרֵךְ, וְהַעֲקָר שֶׁבְּכָל הַעֲקָרִים — לְהִיּוֹת תְּמִיד בְּשִׂמְחָה, שְׂוָה עֲקָר הַכְּלִי לְהַמְשִׁכַת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבַּרֵךְ, וְכִמוֹ שֶׁאָמְרוּ חֻכְמֵינוּ י"ל (שְׁבַת ל'): אִין הַשְּׂכִינָה שׁוֹרָה אֶלָּא מִתּוֹךְ שִׂמְחָה שֶׁל מְצוּנָה, וְהַפְּנִינָה יֵשׁ לֹאמַר עַל-פִּי דְבָרֵי רַבְּנוּ י"ל (עֵינִי לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן רפב),

לחפש אצלו הנקודות הטובות שיש בו מנקדת יהדותו ולהחיות עצמו על-ידי-זה, ועל-ידי-זה יתרחב מחו, ויזכה לומר ולהודות להשם יתברך, שעל-ידי-זה ממשיכים את אלקותו יתברך, כי עקר צנור המשכת אלקותו יתברך הוא הדבור — לדבר לפניו יתברך בשיחה זו תפלה והתבודדות, שזה עקר התכלית בזה העולם, שצריך להגיע להתקרב אליו יתברך בדבקות ולהכירו יתברך, כמו שאיתא בזהר הקדוש (בא מב.): בגין דישתמודעין ליהא, ומכל זה יכולים להבין מרחוק גדל הענש והפגם למטמא את הצנור הזה שהוא הדבור, ומדבר דברים בטלים, רחמנא לצלן, הפך הקדשה, וממשיך על עצמו על-ידי-זה כל מיני צרות ויסורים, ויורד בגלות גדולה (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן לח), וזה פרוש: "וירד מצרימה" (דברים כו, ה), ודרשו חכמינו ז"ל: אנוס על-פי הדבור (הגדה של פסח), כי על-ידי הדבורים הרעים יורדים לגלות מצ"ר ז"ס, שנתקטן מחו ודעתו הנקרא ים החכמה. וכל הגליות אינן אלא בשביל חסרון האמונה (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן ז), כי אם הייתה לאדם אמונה אמיתית, שאין שום מציאות בלעדיו יתברך, וכל העולם — דומם, צומח, חי, מדבר, הכל לכל עצם עצמיות חיות אלקותו יתברך, היה נוטר מאד את הדבור, ואף אם היה מדבר, היה מכונן לדבר רק אליו יתברך בהתלבשות אל זה האדם, ואז היה זוכה למדרגות גבוהות, ולהפוך, חס ושלום, כשמרבה לדבר בלי הדעת הנ"ל, אז גוברות עליו הקלפות, שהן הכפירות ופגם האמונה, ואז האדם בצרה גדולה, כי עקר הגאולה והחרות הוא — כשזוכה להיות דבוק בו יתברך ולעסוק בתורה הקדושה, כמו שאמרו חכמינו ז"ל (אבות ו, ב): "אין לה בן חורין אלא מי שעוסק בתורה", וכל העוסק בתורה מתעלה.

הדורש שלומך...

מוהרנ"ת ז"ל מסביר (לקוטי-הלכות, ערות, הלכה ב, אות ג): מהי קדשת ישראל, כי הגה אמרו חכמינו ז"ל (בראשית רבה א, ה): "ישראל (א) בשביל שיכירו אותו יתברך.

עלו במחשבה", נמצא שישראל הם מחשבה דקדשא בריף הוא, אשר אז היה עדין קדם הבריאה, והיה רק עצם עצמיות אלקותו יתברך, ועל-כן נצטמצמה בהם עצמיות אלקותו, גלוי של קדם הבריאה, ועל-כן יש בכחם גם אחר-כך כשכבר באו אל זה העולם שהוא אחר הבריאה, לחזר ולהכלל בו יתברך, ולקשר ולחבר ולגחד בין אחר הבריאה לקדם הבריאה (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן נא). כי הם נמשכים לשרשם שהוא מחשבה דקדשא בריף הוא, ועל-כן אמרו חכמינו ז"ל (גטין נד.): הנוגע בהם [בישראל] כאלו נוגע בכבת עינו, כי הרי הוא כאלו נוגע בו יתברך, וכן אמרו חכמינו ז"ל (תענית ג:): אי אפשר לעולם בלי ישראל, כי בשבילם נברא העולם, כדי שתחזור ותכלל בו כל הבריאה אל קדם הבריאה (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן נב).

שָׁנוּ.

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר תולדות, ג' כסלו ה'תש"ל.

שלום וברכה וכל טוב סלה אל ידידי היקר, החפץ ומשתוקק להתקרב לעבודת השם יתברך על-פי דרך התם והפשוט של הנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח.

מכתבך לנכון קבלתי.

אחי היקר! חזק ואמץ מאד מאד בעבודת השם יתברך, ותזהר להתפלל בכל יום את התפלות הקבועות: שחרית, מנחה, מעריב, חצות, כוונה גדולה, ועל-כל-פנים להבין פרוש המלות. וידוע מכתבי האריז"ל גדל התקונים שנעשים מכל תפלה למעלה בעולמות העליונים, מכל מזמור נעשה מה שנעשה, ומרמז למקום מיחד בעולמות העליונים.

על-פּן תּזוּהר מֵאד לְבִלִי לַחֲטוֹף הַדְּבוּר אוּ לְהַחֲסִיר, חֵס וְשְׁלוֹם, אִיזוּה מְזִמּוֹר, כִּי תִדַע כִּי כָּל הָעוֹלָמוֹת תְּלוּיִים בָּךְ, כִּי כָּל אֶחָד עוֹלָם בְּפָנָי עֲצֻמוֹ, וְכָל מַה שֵּׁיִשׁ בְּכֻלָּל יֵשׁ בְּפֶרֶט וְדוּ"ק מֵאד, וְעַל-פִּי דָרְךָ זוֹ תוּכַל לַעֲשׂוֹת לַעֲצֻמְךָ דָרְךָ בְּכַתְבֵי הָאָרִיז"ל, שְׁסוּבָבוֹת כָּל הַפְּנוּנוֹת גַּם עֲלֶיךָ, וְהַפֵּל תְּלוּי בָךְ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ...

כְּשֶׁאָדָם דְּבוּק בּוֹ יִתְבַּרְךָ, וְאִינוֹ רוֹאֶה וְאִינוֹ שׁוֹמֵעַ וְאִינוֹ מְרַגֵּשׁ מִשׁוּם דְּבַר רַק אִוְרוֹ יִתְבַּרְךָ, הַמְּמַלֵּא כָּל עֲלָמִין וְסוּבֵב כָּל עֲלָמִין, אֲזַי יְכוּל לְקַבֵּל רְמִזִּים מִכָּל דְּבַר מְפָרְטֵי הַבְּרִיאָה, כִּי הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ מִתְּלַבֵּשׁ עֲצֻמוֹ מֵאִין סוֹף וְעַד אִין תְּכַלִּית בְּכָל יוֹם וְכָל מְקוֹם וּבְכָל מַחְשָׁבָה, דְּבוּר וּמַעֲשֵׂה שֶׁל כָּל בְּרִיָּה וּבְרִיָּה, לְרַמּוֹז רְמִזִּים לְאִישׁ הַיִּשְׂרָאֵלִי, שֶׁיִּשׁוּב וְיִתְקַרֵּב אֵלָיו יִתְבַּרְךָ (עֵינִי לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן נד), כִּי מִכָּל הַדְּבָרִים צוּעֵק כְּבוֹד הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ, וְאֶפְלוּ מִסְּפוּרֵי הַגּוֹיִם צוּעֵק הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ, וְקוֹרֵא לְאִישׁ הַיִּשְׂרָאֵלִי שֶׁיִּשׁוּב וְיִתְקַרֵּב אֵלָיו יִתְבַּרְךָ וְהוּא יִקְרַבְנוּ אֵלָיו בְּרַחֲמִים רַבִּים (עֵינִי שִׁיחוֹת-הַר"ן, סִימָן נב).

שנח.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ, יוֹם שְׁשִׁי - עַרְב־שַׁבַּת-קֹדֶשׁ לְסֵדֶר תּוֹלְדוֹת, ד' כֶּסֶלּוֹ ה'תש"ל.

שְׁשׂוֹן וְשִׁמְחָה יִשְׁיגוּ וְיִרְדְּפוּ לְאַהוּבֵי, אַחֵי וְרַעִי, הַבְּחוּר הַיְקָר לִי מֵאד, שׁוֹתֶה מִמִּי הַנַּחַל הַנוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... גְּרוּ יֵאִיר.

אַחֵי הַיְקָר! חֲזוּק וְאַמֵּץ מֵאד יִהְיֶה אִיךָ שִׁיְהִיָּה, כִּי בְּזֶה הָעוֹלָם צְרִיכִים חֲזוּק גָּדוֹל לַעֲמֹד עַל עֲמָדוֹ בְּשִׁקְיַת הַתּוֹרָה, וּבְפֶרֶט לְשִׁקֵּד בְּגִמְרָא, שֶׁעַל זֶה מְנִיחַ עֲצֻמוֹ הַסֵּמ"ך-מ"ם לְאַרְכּוֹ וּלְרַחְבוֹ לְבַטֵּל מִלְמוּד גְּמְרָא, וְכִמוֹ שֶׁאָמַר רַבְּנוּ ו'ל (לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן ריד): תְּלַמּוּד בְּגִימְטְרִיָּה שְׁמָה (לִילִית) עֵינִי שָׁם, שֶׁעַל-יְדֵי לְמוּד גְּמְרָא

מבטלים אותה, בפרט בלמוד עיון שבא לאסוקי שמעטא אליבא דהילכתא^א, להוציא ההלכה מכל מה שלומד, ומובא בספרים, שזה למוד לשמה — ללמד על מנת לשמר, לעשות ולקיים, ובספר החיים (מאחי-המהר"ל מפראג) מביא, שגמרא ראשי-תבות של שמות ארבעת המלאכים המשמרים את האדם: ג'בריאל, מ'כאל, ר'פאל, א'וריאל, ועל-ידי למוד גמרא ממשיך על עצמו אלו ארבעת המלאכים וישמרו אותו, ועין דברים נפלאים בספר "ארחות צדיקים", אות תורה, סדר למוד גמרא, ללמד הרבה בפשיטות ובלי פלפולים, ואם יהיה השם יתברך עמדי, אסדר ספר מיוחד, בו תבאר באריכות עצת רבנו ז"ל בענין למוד התורה הקדושה כסדרן^ג כמובא באריכות בשיחות-הר"ן, סימן ע"ו, עין שם.

הדורש שלומד...

ה"חפץ חיים" ז"ל הקפיד מאד בישיבתו, שלא יהיו ערים יותר מדי, והרבה פעמים כשנכנס לבית מדרשו, ומצא את תלמידיו לומדים, בכה את הנרות ואמר להם: לכו לישן, והסביר כי האדם צריך ללמד כל ימי חייו לא רק אלו חמש השנים שהוא בישיבה, ועל-כן צריך לשמר מאד על בריאות גופו, כי אם יעשה דברים יותר מכחו, אז לבסוף יחלש לגמרי, ולא יעשה כבר כלום, על-כן טוב להיות מצמצם עם כל עניניו ולבלי להרס יותר מדי, וספר שפעם בצעירותו היה אצל גאון אחד, ודברו הרבה מעניני תורה ויראת שמים, והוא נהנה מאד מדברי הגאון, אך כשהגיעה השעה עשר וחצי, אמר לו הגאון: לילה טוב, וכשהוא התעקש: הלא אני נהנה מאד מדבוריכם, ענה לו הגאון: "מארגן איז אויף א טאג^ב, והלך לו, וספר ה"חפץ חיים", אף שאז היה קשה לו ענין זה, אך עכשו הוא מבינו, כי האדם צריך להיות מסדר, ולשמר בריאות גופו, ועל-כן היה יכול הגאון הנ"ל ללמד חמשים שנה, כי היה מסדר לבלי להקביר עליו.

א) לסכם את הלמד לפי ההלכה.

ב) מקור הוא גם יום.

ג) בשנת תשל"ד זכינו לקונטרס "סדר-דרך-הלמוד" - קחה משם.

וְאֵנִי זוֹכֵר, שְׁפַעַם בְּהִיּוֹתִי בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל דְּבִרְתִּי הִרְבָּה עִם ר' לֵוִי יִצְחָק (גְּרוֹ יְאִיר) [נ"ל] אַחַר מַעֲרִיב, וּמִמַּשׁ הִחִיָּה אוֹתִי, וְכָל דְּבוּר שְׁלוֹ הִיָּה כְּמִים קָרִים עַל גַּפְשׁ עֵינָי, וְלִוּיִתִּי אוֹתוֹ עַד פֶּתַח בֵּיתוֹ, וְתִכְּף-וּמִיד אָמַר לִי "א גוּטע נאַכט", וְהֵלֶךְ לוֹ, וְאַף שֶׁהֵיִתִּי יְכוּל לְשַׁמַּע מִמֶּנּוּ כָּל הַלֵּילָה, אִף כִּידוּעַ הוּא אִישׁ מְסֻדָּר מְאֹד מְאֹד, וְעַל-כֵּן הוּא מֵיֵשֵׁב מְאֹד, וּבְדַבְרָךְ זֶה הוּא חֲדוּשׁ נִפְלָא כִּידוּעַ לְכָל מַכְרִיו.

וּבְאֵמַת הַנְּהִגָה זוֹ — לִהְיוֹת מְצַמְצָם וְלִשְׁמֹר מְאֹד עַל זְמַנּוֹ, מְבִיאָה תוֹעֵלַת גְּדוּלָה בְּרוּחָנִיּוֹת וּבְגִשְׁמִיּוֹת, וְכַמָּה פְּעָמִים מִתְּלַבֵּשׁ הַבַּעַל-דְּבָר בְּמַצּוֹת, וְעַל-יְדֵי-זֶה תוֹפְסוֹ בְּמָקוֹם אַחֵר, כִּי אֵינּוּ קָם לַתְּפִלָּה, וְעוֹבֵר זְמַן קְרִיאַת שְׁמַע וְתְּפִלָּה, וְלִפְעָמִים בָּא לְקַלְקוּלִים יוֹתֵר גְּדוּלִים.

שנט.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֻדָּר וַיֵּשֶׁב ה'תש"ל.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סְלָה אֶל מַעֲלַת יְדִידֵי הַיָּקָר, הַחֲפֵץ וּמִשְׁתוֹקֵק אֶל הַקְּדוּשָׁה עַל-פִּי דְרָךְ הָאֵמַת שֶׁקִּבְּלָנוּ מִהַנְּחַל נוֹבַע מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גְּרוֹ יְאִיר וַיִּזְרַח.

אֲחִי הַיָּקָר! חִזַּק וְאִמְץ מְאֹד לְהִתְחִיל בְּכָל פַּעַם מַחְדָּשׁ בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ כְּמוֹ שֶׁהִזְהִירָנוּ רַבֵּנוּ וַיִּל, לַעֲשׂוֹת כָּל פַּעַם הַתְּחִלָּה קְדוּשָׁה, כִּי מִמָּה נִפְשָׁךְ, אִם עַד עַכְשָׁו לֹא הִיָּה טוֹב, בְּיוֹדָאֵי צְרִיכִים לְהִתְחִיל לְהִתְחַדֵּשׁ לְהִיּוֹת טוֹב עַל-כָּל-פְּנִים מַעֲכָשׁוּ, וְאִם הִיָּה טוֹב עַד עַכְשָׁו, עַל-כָּל-פְּנִים מַעֲכָשׁוּ יִשְׁתַּדֵּל לְהִיּוֹת יוֹתֵר טוֹב, "הֵן בְּמַחְשָׁבָה" — לְקַדֵּשׁ בְּיוֹתֵר אֶת הַמַּחְשָׁבָה, וְלִהְיוֹת בְּמַחְשָׁבָה מַחְשָׁבוֹת קְדוּשׁוֹת שֶׁל תּוֹרָה, וְלַחֲשֵׁב עֲצוֹת לְמַלְט נַפְשׁוֹ מִהַשְּׂאוֹל תַּחְתִּיּוֹת, כִּי עַקֵּר

הָאָדָם הוּא הַמַּח מַחְשָׁבָה, וּבְמָקוֹם שֶׁאָדָם חוֹשֵׁב שָׁם כָּל הָאָדָם (לקוטי־מורה"ן, חלק א', סימן כא), והוא גג הָאָדָם, וְכִמוּ בְּכִיּוֹת כְּשֶׁאֵין גַּג, אֲזַי נִכְנָסִים בְּכִיּוֹת כָּל הַגְּשָׁמִים, וְהַרוּחוֹת מְבִיאוֹת כָּל הַפְּסֻלֹת, כְּמוֹ־כֵן כְּשֶׁאֵין אָדָם שׁוֹמֵר עַל מַחְשַׁבְתּוֹ שֶׁהִיא גִּגּוּ, אֲזַי נִכְנָסֶת בּוֹ כָּל הַגְּשָׁמִיּוֹת וְהַפְּסֻלֹת מֵהַבְּלִי הַעוֹלָם הַזֶּה (ועַן בְּדַבְרֵי מוֹהַר"ף ז"ל בְּרִמְזֵי מִצְוַת מַעֲקֵה, "וְעִשִׂיתְּ מַעֲקֵה לַגִּגֵּךְ" [דְּבָרִים כב, ח], שֶׁגַּם־כֵּן מִפְּרֵשׁ בְּנ"ל), וְהַעֲקֵר לְהַכְנִיס בְּמַחוֹ אֲמוּנָתוֹ וְאֲחִדּוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, שֶׁאֵין מְלַבְדּוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְהַכֹּל — דוּמָם, צוּמָח, חֵי, מְדַבֵּר, הַכֹּל לְכָל עֶצֶם עֶצְמִיּוֹת חַיּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְיִתְמִיד בְּזֶה מְאֹד לְחֹשֵׁב מַחְשָׁבָה זוֹ שֶׁהִיא: "שׁוֹיִתִּי הַנּוֹי" לַגִּגֵּי תְּמִיד" (תהלים טו, ח), וְאֵין תְּנוּעָה שְׁלֵא תִהְיֶה בְּהַשְׁגָּחָתוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְאִם יִזְכֶּה לְצִיר לְפָנָי עֵינַי שִׁכְלוּ שְׁמוֹת קְדוֹשִׁים וְיַחַדִּים, מַה טוֹב וּמַה נְּעִים, וְיִתְמִיד בְּזֶה מְאֹד, וְאִז תִּשְׁרֶה עָלָיו קְדוּשָׁה וְדַעַת וּמַחֲיִן חֲדָשִׁים בְּכָל פַּעַם.

"הֵן בְּדַבּוֹר" — לְשׁוֹר מְאֹד אֶת הַדַּבּוֹר לְבָלִי לְדַבֵּר דְּבָרִים בְּטָלִים שֶׁעַל־פִּי חֲכָמֵינוּ ז"ל עוֹבְרִים עַל עֲשֵׂה שֶׁל "וּדְבַרְתָּ בָס" (דְּבָרִים ו, ז), וְדָרְשׁוּ (יומא יט:): "וְלֹא בְּדַבְרִים אַחֲרִים", דְּבָרִים שֶׁל מַה בְּקֵךְ, כִּי הַדַּבּוֹר הוּא גְּבוּהַ מְאֹד, וְעוֹשֶׂה רֶשֶׁם לְמַעֲלָה בְּעוֹלָמוֹת הָעֲלִיּוֹנִים לְטוֹב אוֹ לְהַפֵּךְ, חַס וְשְׁלוֹם, וּמִכָּל שֶׁפֶן כְּשֶׁמְדַבֵּר דְּבָרִים אֲסוּרִים: לְשׁוֹן־הֶרַע, רְכִילוֹת, נְבוּל פֶּה, קָלָלוֹת וְכוּ', עוֹקֵר עֶצְמוֹ וְחֲמָנָא לְצִלָּן, מְשַׁרְשׁוֹ הָעֲלִיּוֹן וְנוֹפֵל לְנוֹקְבָא דְתַהוּמָא רַבָּא, וְאֵין לוֹ, וְחֲמָנָא לְצִלָּן, תִּקְנָה, כִּי אִם בְּתַשׁוּבָה גְדוּלָה, וּכְפֻרְט בְּהַתְמַדַּת הַלְמוּד, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ ז"ל (בְּעַרְכֵּין טו:), וְעַן בְּדַבְרֵי רַבְּנֵי ז"ל בְּכַמָּה מְקוֹמוֹת מְגַדֵּל הַפְּלִגָּת מַעֲלַת שְׁמִירַת וּקְדוּשַׁת הַדַּבּוֹר, שְׁבֻזָּה תְלוּי כָּל הַמַּח, (ועַן בְּלֻקוּטֵי־מוֹהַר"ן, חלק א', סימן כט) מַעֲנֵן בְּגָדִים לְכַנֵּם, שֶׁפִּרְשׁ שָׁם שֶׁהַדַּבּוֹר צָרִיךְ לְהִיּוֹת לְכֵן בְּלֵי כְּתָמִים, וְעַל־יְדֵי־זֶה נִתְרוֹמַם הַמַּח וְהַדַּעַת, (ועַן שָׁם, סימָנִים לח, מח).

"וְהֵן בְּמַעֲשֵׂה" — לְהַרְבּוֹת בְּעִבּוּדוֹת טוֹבוֹת בְּכָל יוֹם — לְתַת צְדָקָה לְעֲנִיִּים מְהֻנָּם, וְלַעֲשׂוֹת גְּמִילוֹת חֶסֶד בְּכָל יוֹם, וּבְאַתְרֵתוֹתָא

דלתתא אתער הכי נמי דלעילאא (ח"א קפד.), כי זה כלל גדול בעבודת השם ותבונה, כמו שפרש הבעל-שם-טוב הקדוש (אבות ג): דע מה למעלה ממך, כי הכל תלוי בך, וכמו שאמר רבנו ז"ל: וואס איז שיף א מענטש טיט ער אזוי אמאך מיט דער האנט ווערט אזוי אין די עולמות, טיט ער ווידער אזוי אמאך מיט דער האנט ווערט אזוי אין די עולמות, עוד אמר: "ווען מקען איבער קערין אמענטשי, הינו לראות פנימיותו, היו רואים איך שבכל גיד תלויים עולמות עליונים, לכן צריך להזהר מאד להתנהג בקדושה ובטהרה, כי תדע, כי בך תלויים כל העולמות, וכמו שאמרו חכמינו ז"ל (סנהדרין לו.): חייב אדם לומר בשבילי נברא העולם, (ועמדתי פעם על הדקדוק, למה נקט רבנו ז"ל הלשון "צריך כל אדם לומר בשבילי נברא העולם", ולא כלשון הגמרא, והארכתי בכמה אפנים, ואין כאן מקום להאריך), ולכן צריך להזהר לעשות ולקיים בכל יום מצוות רבות, ומה טוב ומה נעים ללמד בספר החרדים, שמסדרות שם כל המצוות לפי סדר איברי האדם, ומה שיכולים לקיים בכל יום ויום, עין שם.

וגם טוב ללמד בכל יום: מקרא, משנה, גמרא, מדרש, זהר ותקונים, כתבי האר"ז, ספרי רבנו ז"ל, וספרי מוסר, ויסוד כל הלמודים הוא שלחן ערוך, ללמד על מנת לשמר ולעשות ולקיים, כאשר הזהירו רבנו ז"ל, ללמד בכל יום שלחן ערוך, ולילף בכל יום למקוה, שמעלת הטהרה במקוה עולה על הכל.

הדורש שלומך...

א) כמו שמעוררים למטה כך מתעורר למעלה.

ב) מה שיך "אדם"? עושה הוא תנועה כזאת כידו, נעשה כך בעולמות, ואלו עושה הוא תנועה אחרת כידו נעשה אחרת בעולמות.

ג) אלו היתה אפשרות להפך אדם.

שׁוּם.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׂשׂוּי לְסֹדֵר וַיֵּשֶׁב עַרְב־שַׁבַּת־חֲנֻכָּה, וַיֵּשֶׁב ה'תש"ל.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סָלָה אֶל יְדֵידי, אֶהוּבִי, מִחֲמַד נַפְשִׁי, נָר לְצַדִּיק נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַן עֲלֵינוּ ... נָרוּ יְאִיר וַיִּזְרַח.

מִכְתָּבְךָ הִיָּקֵר קִבְּלָתִי, וְשִׂמְחָתִי לְשִׁמְעַה הַטוֹב מִמֶּךָ, שְׂאֵתָה זוֹכָה לְחֶטֶף בְּכָל יוֹם נְקֻדוֹת טוֹבוֹת — תוֹרָה, תְּפִלָּה וּמַעֲשִׂים טוֹבִים, שְׁנֵה הַעֲקָר בְּזֵה הַעוֹלָם, כִּי "יִמֵּינוּ כְּצֵל עוֹבֵר" (תהלים קמד, ד), וְלֹא יִשְׁאֵר כִּי אִם הַתוֹרָה וְהַתְּפִלָּה שֶׁנִּחְטָף בְּכָל יוֹם, וְהַעֲקָר הוּא הַתְּבוּדוֹת — לְשִׁפְךָ נַפְשׁוֹ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְלִקְשֹׁר עֲצָמוֹ אֶל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְכָל מָה שְׁעוֹבֵר עָלָיו כְּמַחְשָׁבָה, דְּבוּר וּמַעֲשֵׂה, הַכֹּל לְכַל יִסְפֹּר לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ, וְעִנְיָן שִׁיחָה זֶה עוֹלָה עַל הַכֹּל, כְּמוֹ שְׁגִלָּה לָנוּ רַבְנוּ ז"ל, וְאָמַר, שְׁכָל הַצַּדִּיקִים לֹא בָּאוּ לְמִדְרַגָּתָם כִּי אִם עַל־יְדֵי־זֵה, וְגַם הוּא ז"ל כְּעֲצָמוֹ זָכָה לְמָה שְׁזָכָה רַק עַל־יְדֵי תְּפִלָּה וְהַתְּבוּדוֹת, וְצָרִיךְ לְעוֹרֵר גַּם אַחֵרִים שֶׁיְדַבְּרוּ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְזֵה תִקּוֹן גְּדוֹל לְפָנָם הַבְּרִית, כְּמוֹכָא בְּלִקְוֹטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן יד, "אִם תּוֹצִיא יְקָר' מְזוֹלֵל" (וּרְמִיָּה טו, יח) אֶתְנוּזָא קָרִי', שְׁעַקֵּר הוֹצֵאת הַנֶּפֶשׁ מִהַקְּלָפָה הוּא עַל־יְדֵי הַדְּבוּר, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (שיר השירים ה, ו): "נַפְשִׁי יִצְאָה בְּדַבְּרוֹ", וְעַל־יְדֵי הַתְּבוּדוֹת נִתְקַשֵּׁר הָאָדָם אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וּכְשִׁזּוֹכִים יְכוּלִים לְהַדְּבִיק נִשְׁמָתוֹ לְשִׁרְשָׁה הַעֲלִיּוֹן לְרוּם הַמַּעְלוֹת, וּמִכָּל שֶׁפָּן כְּשִׁזּוֹכִים לְהַכְנִיס הַנְּהֻגָה זֶה אֶצֶל אַחֵר אֵין לְמַעְלָה מִזֵּה, וּבִזְכוּת זֶה יִמְחַל לָךְ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עַל מָה שְׁפָגַמְתָּ, כִּי זֶה עֲקָר הַתְּשׁוּבָה, כְּמוֹ שְׁאָמַר הַנְּבִיא (הושע יד, ג): "קָחוּ עִמָּכֶם דְּבָרִים, וְשׁוּבוּ אֵל ה'", וּכְמוֹ שְׁמוֹכָא בְּמִדְרָשׁ (שמות רבה לח, ד): אֵינִי מִבְּקֵשׁ מִכֶּם אֲלֵא דְבָרִים, וּמִכָּל שֶׁפָּן כְּשִׁיֵּאִיר הַדַּעַת הַזֶּה בְּאַחַר, אֲשֶׁרִי לוֹ וְאֲשֶׁרִי חֵלְקוֹ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

שֵׁסָא.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר וַיִּגַּשׁ ה'תש"ל.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל מַעֲלַת הָאֲבֵרָה הַיְקָר, הַחֲפִיץ וּמִשְׁתוֹקֵק מְאֹד לְעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ עַל-פִּי הָעֲצוֹת שֶׁקִּבְּלָנוּ מֵהַנַּחֵל נוֹבֵעַ מִקּוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּרוֹ יֵאִיר וַיִּזְרַח.

מִכְתָּבְךָ הַיְקָר לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי, וְהִנֵּה, אָחִי הַיְקָר, חֲזַק וְאַמֵץ מְאֹד מְאֹד יְהִיֶּה אִיךָ שְׂיִהְיֶה, אֵל תּוֹפֵל בְּדַעְתְּךָ מִשׁוֹם דְּבָר שֶׁבְעוֹלָם, כִּי הַכֹּלֵל הוּא, שְׂאִין יוֹדְעִים כָּלֵל מָה הִיא עֲלֵיָהּ וְכוּ', עַל-כֵּן צָרִיךְ לְהִתְחִיל בְּכָל פַּעַם, אַף שֶׁבִּין כֶּךָ וּבֵין כֶּךָ נוֹפֵל בִּירִידוֹת עֲצוֹמוֹת, אֵל יִסְתַּכֵּל עַל זֶה כָּלֵל, וְרַבְּנוּ ז"ל גִּלָּה לָנוּ גְדוֹל רַחֲמָנוּתוֹ יִתְבַּרֵךְ, שִׁישׁ עֲנָן שֶׁנִּתְהַפֵּף הַכֹּל לְטוֹבָה (עֵינֵי לְקוֹשִׁי-מוֹהָרֵן, חֶלֶק ב', סִמֵּן מוּח), וְהַעֲקָר כְּשֶׁנוֹפְלִין לְתוֹךְ רֶפֶשׁ צוֹעֲקִין עַד שִׁיּוֹצְאִים וְכוּ', כִּידוּעַ שִׂיחָה זו מִרַבְּנוּ ז"ל, כִּי הַעֲקָר לְהִיּוֹת חֲזַק בְּצַעֲקוֹת וּבְקִשּׁוֹת אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ, שְׂיִרְחַם עָלָיו וַיּוֹצִיאֵהוּ מִהַשְּׂאוֹל תַּחְתִּית שֶׁנִּפְּל לְשָׁם.

אָחִי הַיְקָר! אִם תִּרְגִּיל עֲצֻמָּךְ בְּעִבּוּדַת הַתַּפְּלָה, לִיחַד לְעֲצֻמָּךְ מִקּוֹם פְּנוּי שְׂאִין שֵׁם בְּנֵי-אָדָם, וְתִשְׁיַח וְתִסְפֹּר אֶת כָּל לְבָבְךָ וְכָל אֲשֶׁר עוֹבֵר עָלֶיךָ אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ, אִזּוּ בְּיָדָי יִתְקַן הַכֹּל, כֵּן גִּלָּה לָנוּ רַבְּנוּ ז"ל; אֲשֶׁרֵינוּ וְאֲשֶׁרֵי חֲלָנּוּ, שְׂזָכִינוּ לִידַע מְרַבֵּי אֱמֶת כְּזֶה, הַמְלַמְּדֵנוּ עֲצוֹת נִפְלְאוֹת אִיךָ לְצִאת מִמָּה שֶׁצָּרִיכִין לְצִאת, וְיִלְהַכְנִס לְמִקּוֹם שֶׁצָּרִיךְ לְהַכְנִס, טוֹב לְהוֹדוֹת לֵה' עַל כָּל הַחֲסָד חֲנֻם שֶׁעָשָׂה עִמָּנוּ, וְעַקֵּר הַכֹּל לְהִתְמַיֵּד בְּסִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל, וְיִלְהַשְׁתוֹקֵק לְקַיֵּם מָה שִׁיּוֹכֵל, וּבִפְרָט קִדְשַׁת הַשְּׂבָעָה גְרוֹת: הַעֲיִנִים — לְבָלִי לְהִסְתַּכֵּל בְּשׁוֹם דְּבָר הַמְּבִיא הִרְהוּר עֲבָרָה, חֶסֶד וְשְׁלוֹם, וְיִקְדֵּשׁ בִּיּוֹתֵר אֶת הָאֲזִנִּים שֶׁלְּבַל יִכְנִיס בְּמַחוֹ וְדַעְתּוֹ, וְאֵל יִשְׁמִיעַ בְּאֲזִנָיו דְּבָרִים בְּטָלִים, שֶׁהֵן נְכוּוֹת תַּחֲלָה, כְּמוֹ שֶׁאֲמָרוּ חֲכָמֵינוּ ז"ל (כְּתוּבוֹת ה:), בְּפָרָט קִלְפַת הַ"רַע דִּי" שֶׁקּוֹרִין רַדְיוֹ, שְׂזֵה כְּלֵי הַמְּטָמֵא אֶת הָאָדָם כִּידוּעַ, וְאֲשֶׁרֵי הַמְּתַרְחַק מִזֵּה, וְאִזּוּ יָרוּיַח הַרְבֵּה זְמַן לְתוֹרָה וְתַפְּלָה, וְיִשְׁמַר וְיִקְדֵּשׁ מְאֹד אֶת הַחֲטָט לְבַל יְהִיֶּה לוֹ שׁוֹם כְּעַם וּקְפִידוֹת יְהִיֶּה אִיךָ שְׂיִהְיֶה, דְּבָר גְּדוֹל וְדָבָר קָטָן

הכל לא יהיה אכפת לו, כלל וכלל לא, וביותר צריך לקדש ולטהר את הדבור, כי זה כל האדם, כי מותר האדם מן הבהמה אין, כי אם הדבור, ודע שהפה הוא צנור המשפיע השפעות לאדם, אם לטוב אם להפך, אם מקדש דבורו בתורה ותפלה אז נטהר מחו, וזוהי לדבק עצמו בו יתברך, אשר מלא כל הארץ כבודו, ממלא כל עלמין וסובב כל עלמין, ואין שום מציאות בלעדיו יתברך, ואם, חס ושלום, מטמא דבורו בלשון הרע, רכילות, ליצנות, גבול פה וכו' וכו', אז נמשך עליו בלבול הדעת ודינים רבים וענשים קשים ומרים, רחמנא לצלן, ועל פירוב תראה בגיא אדם שעובר עליהם מה שעובר, והם אינם יודעים מפני מה, ואם תסתכל בעין האמת, תראה שנגרם להם מרובי דברים בטלים ודבורים אסורים, שעל ידיה עוקרים עצמם לגמרי ממנו יתברך, מה שאין כן כששומרים את הדבור, אז נשפעת עליו הארה מהדעת העליון, ותתגלגל לבלי להתחיל לדבר עם שום ברירה, כי אם המכרח לך מאד מטעם פרנסתך, אבל העצה היעוצה, וכך ראיתי אצל גדולי אנשי שלומנו, שזכו למדרגות גבוהות מאד בעבודת השם יתברך, נהגו כך — שלא התחילו לדבר עם שום ברירה, רק אם שואלים אותם אז עונים, ודו"ק.

הדורש שלומך...

שסב.

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר ויגש ה'תש"ל.

שלום וברכה וכל טוב סלה אל מעלת ידיד נפשי, ותיק וחסיד, שותה בצמא ממי הנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח.

מכתבך לנכון קבלתי, והנני להשיבך.

אחי היקר! חוק ואמץ מאד בעבודת השם יתברך, ויסוד ועקר הכל הוא תמימות — לסלק דעתו לגמרי ולילך בתמימות באשר קבלנו מהנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו, ולעשות מצוות רבות בכל יום בפשיטות, ולהרבות בלמוד התורה הקדושה, וישקד מאד בתורה הקדושה בכל יום: מקרא, משנה, גמרא, מדרש, רמב"ם, טור ושלחן ערוך, זהר הקדוש ותקונים וכו' וכו' חק ולא יעבר, ואיתא בתנא דבי אליהו: אשרי מי שעושה עצמו כשור לעל וכחמור למשא בלמוד התורה הקדושה, עין שם, כי אף כשמר בתחלה מאד, אף-על-פי-כן, איתא בזהר הקדוש (תקוני-זהר, דף קלו.), כשסובל את המרירות, אז מתגלה אליו אור גנוז מאור התורה שמאיר מאד בכל העולמות, כי על-ידי שנתקשרת הנו"ן שהיא המלכות — כלליות נשמות ישראל, אל החי"ת, שהיא כתר החכמה העליונה, סוד: "כי הגה המלכים נועדו יחדו" (תהלים מח, ה) כידוע, עלמא תתאף לעלמא עלאה, שיהיה אור הלכנה כאור החמה, כי כל אחד הוא בחינת מלכות, שעל-ידי-זה נתגלית מלכותו יתברך, כי הוא חלק מהשכינה, כי כלליות ישראל היא השכינה, שהשם יתברך השרה שכינת אלקותו יתברך בינינו, וכשמבטל עצמו לגמרי אליו יתברך, ומחזק עצמו באמונה, שאין שום מציאות בלעדיו יתברך כלל, דומם, צומח, חי, מדבר, הכל לכל עצם עצמיות חיות אלקותו יתברך — אז נמשך עליו אור השם יתברך, ונתקשר להשם יתברך.

ולכל זה זוכים על-ידי למוד התורה הקדושה בשקינה רבה, ובפרט בלמוד שלחן ערוך, שביותר הזהיר על זה רבנו י"ל יותר מכל הלמודים, וגם אשרי מי שזוכה ללמד בכל יום ח"י [שמונה-עשר] פרקים משניות, שהוא תקון נפלא ונורא מאד לפגם הברית, ומקשר את האדם לשרשו העליון, ושמעתי מאנשי שלומינו כי מה שמביא רבנו י"ל (בלקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן א), שהתורה נקראת נא"ו, היא צורת מקל, ומכנעת את היצר הרע שרוצה לעשות את האדם משגע ממש, כי בעל עברה הוא משגע, וצריך להכותו עם המקל לכל

יַעֲשֶׂה בְּדוֹן, רַחֲמָנָא לְצִלּוֹ, וְכֵן צָרִיף לְשִׁים עֲלֵיו שְׁמוֹת וּקְמִיעוֹת
עַל שְׁנַתְּבַלְבַל מַחוּ, וְאָמְרוּ אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ, שֶׁהָיָא מְרַמְזֵת עַל שֵׁשׁ
סִדְרֵי מִשְׁנָה, כִּי אֲשֶׁרֵי הַזֹּכֶה לְשִׁקֵּד בְּמִשְׁנֵיּוֹת, וְיֵאָרֶוּ עֲלֵיו אוֹרוֹת
נְשָׁנָבִים, וְאֶפְלוּ הָאֲמִירָה לְבַד בְּמִשְׁנֵיּוֹת, הִיא סִגְלָה נִפְלְאָה מְאֹד —
לוֹמֵר בְּכָל יוֹם ח"י פְּרָקִים מִשְׁנֵיּוֹת, וְתַכְנִיס כָּל מַחֲדָּ בַלְמוּד, אַז
תִּזְכֶּה לְהַכִּין מַה שְׁאַתָּה לוֹמֵד, וְרַבְּנֵי ז"ל אָמַר פַּעַם (עֵין שִׁיחוֹת-הַר"ן,
סִימָן כג), אֲשֶׁרֵי מִי שְׁאוּכַל בְּכָל יוֹם כְּמַה פְּרָקֵי מִשְׁנֵיּוֹת, וְשׁוֹתָה
אַחֲרֵי-כֵן כְּמַה מְזַמְרֵי תְהִלִּים, וּמִתְלַבֵּשׁ בְּמִצְוֹת, עַל-כֵּן אֲשֶׁרֵי מִי
שְׁזוֹכָה לוֹמֵר בְּכָל יוֹם יוֹם שְׁלָם שֶׁל תְּהִלִּים, שְׁמִסְגֵּלֵת מְאֹד אֲמִירַת
תְּהִלִּים לְתַשׁוּבָה (עֵין לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן עג), וְלִלְמֹד ח"י פְּרָקִים
מִשְׁנֵיּוֹת, שֶׁהֵם תְּקוּנִים נִפְלְאִים, וְיִתְלַבֵּשׁ בְּמִצְוֹת — צִיּוּת תְּפִלִּין
וְכו' וְכו', אֲשֶׁרֵינוּ וְאֲשֶׁרֵי חֲלָקְנוּ, שְׁזָכִינוּ לִידַע מְרַבֵּי אֲמַת כְּזֶה, טוֹב
לְהוֹדוֹת לְהֵשֶׁם יִתְבָּרַךְ עַל כָּל הַחֲסָד חַנּוּם שֶׁעָשָׂה עִמָּנוּ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

שֶׁסֶג

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסִדְרֵי וַיִּגַּשׁ ה'תש"ל.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל מַעֲלַת יְדִיד נִפְשֵׁי, וְתִיק וְחֲסִיד, עוֹסֵק בְּצָרְכֵי
צְבוּר בְּאֲמוּנָה, שׁוֹתָה בְּצִמָּא מִמִּי הַנַּחַל נוֹבַע מְקוּר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן
עֲלֵינוּ ... גֵּרוּ יֵאִיר וַיִּזְרַח.

מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי, וְהִגַּה בְּמַה שְׁאַתָּה עוֹסֵק לְהַדְפִּיס סִפְרֵי
רַבְּנֵי ז"ל, תִּדַע שְׁמַעֲלַת זֶה הָעִנְיָן עוֹלָה עַל הַכֹּל, וְהוּא הָעֵקֶר לְעִנְיָן
עִסְקֵי רַבְּנֵי ז"ל, כִּי כָּל הַשְּׂאֲרַת רַבְּנֵי ז"ל הוּא רַק עַל-יְדֵי סִפְרֵי
הַקְּדוּשִׁים, שֶׁשֵּׁם פְּנִיּוֹ, שִׁכְלוֹ וְחֲכָמָתוֹ כִּידוּעַ (עֵין לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק
א', סִימָן קצב), וּמְאֹד שְׂמַחְתָּנִי בְּמַה שְׁאַתָּה כּוֹתֵב עַל עִסְקֵי הַהֲדַפְּסָה
שְׁאַתָּה עוֹסֵק, וְהִגַּה מֵאֵת ה' הִיְתָה זֹאת, שְׁנִזְדַּמְּן לִי לְדַבֵּר עִם כְּמַה

מאנשי שלומנו מהעסק הנורא של הדפסה, ובפרט שבסוף שבוע זה יהיה הארציטי של מורנו מוהרנ"ת, זכותו יגן עלינו, וידועה צונאתו: ... "ואג איך איך אן, דאס אייער עובדא זאל זיין איהר זאלט דרוקען די ספרים", ודברנו שבאמת החיוב של כל אחד מאנשי שלומנו להדפיס כל ספרי רבנו ו"ל, כי כל אחד בכלל אזהרה זו, אף לא כל אחד יכול לזכות לזה מפאת טרדותיו ודחקות הפרנסה בעתים הללו, על-כל-פנים אם אחד מאנשי שלומנו חגר מתניו להדפיס, אז צריך ומחייב כל אחד לחזקו ולאמצו ולעזר לו במה שיוכל, כי מוהרנ"ת ו"ל אמר: איהר זאלט זיין שטארק אין רצון אין טרחה און אין געלד, ננעגן טרחה רצון וממון יש לבאר, דהנה רצון, טרחה מ'מון הם ראשי תבות מ'ט'ר, שקל חיות הארץ היא על-ידי מטר כידוע, וארץ היא בחינת אמונה, בחינת תפלה (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן ז, ובעוד מקומות), וכל ענין רבנו ו"ל הוא תפלה, בחינת אמונה, בחינת ארץ פנ"ל, ולזאת צריכים את המ'ט'ר, דהינו ראשי תבות: מ'מון, ט'רחה, רצון, שזה המטר הוא עקר חיות הארץ פנ"ל — להפיץ ולפרסם את ענין רבנו ו"ל, שהיא בחינת ארץ, בחינת אמונה, בחינת תפלה, ועין (שם, סימן עט), במה שמביא רבנו ו"ל, שלהיות רעיא מהימנאי, דהינו ש'כול למסור נפשו בעד ישאל, יכול להיות רק על-ידי בחינת ארץ, כמו שנאמר (תהלים לו, ג): "שכן ארץ ורעה אמונה", וידוע שרבנו ו"ל הוא רעיא מהימנא של כלל ישאל, והוא בעל השדה (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן סה), וצריך לעזר למשתדל בהדפסה באחד מהשלושה אפנים, כי אשרי מי שזוכה לתן חלק יפה מממונו להדפסה, ואם אין לו על-כל-פנים יקח חלק בטרחה, כידוע גדל הטרחה שיש בהדפסה — ללכת אל המדפיס בכל פעם וכן לכורך, ואחר-כך לעזר למכר ולהפיץ את הספרים ברבים, ואם גם את זה לא יכול מחמת מניעות, על-כל-פנים יהיה חזק ברצון — שיחזק את המשתדל בהדפסה בכל מיני דברי התחזקות, ויאמץ אותו, כידוע מה שעובר על המשתדל בזה, במה מיני צרות ויסורים

(א) אני אומר לכם שהעבודה שלכם תהיה — להדפיס את הספרים.

(ב) שתהיו חזקים ברצון, בטרחה ובממון.

(ג) רוצה נאמן.

ובלבוילים, אָשֶׁר לא יֵאָמֵן כִּי יִסְפֵּר, וְעַל-כֵּל-פָּנִים לְהִזְהַר מֵאֵד לְבָלִי
 לְחַלֵּק עָלָיו, חֶסֶד וְשָׁלוֹם, כִּי גַם זֶה יֵשׁ, בְּעוֹנוֹתֵינוּ הַרְבִּים, כִּי לֹא דִי
 שְׂלֵא מִדְּפִיסִים בְּעַצְמָם, עוֹד חוֹלְקִים וּמְרַבִּים לְבִזּוֹת אֶת הַמְדַּפְּסִים —
 מִי שֶׁמָּדָד לְאִישׁ, וּגְדוֹרְמִים לוֹ הַרְבֵּה צַעַר וְחִלּוּשׁוֹת הַדַּעַת, אוֹי לְהֵם
 וְאוֹי לְנַפְשָׁם, וְחֻטָּא הַרְבִּים תְּלוּי בְּצוּאָרָם, וְכָל זֶה נִסִּיתִי בְּעַצְמִי,
 בְּיָדוּעַ לְכָל אֲנָשִׁי שְׁלוֹמְנוֹ, מֵה שֶׁעָבַר עָלַי בְּעֶסֶק הַהַדְפָּסָה, וְאֶפְשָׁר
 לְחַבֵּר עַל זֶה סֵפֶר מִיָּחָד, כִּי, תִּהְיֶה לְאֵל, זְכִיתִי לְהַדְפִּים בְּשָׁנָה וְחִצֵּי
 שְׁמוֹנִים וְחֲמִשָּׁה אֶלֶף סְפָרִים מִסְפָּרֵי רַבְּנוּ ז"ל, וְנִתְפָּשְׁטוּ בְּכָל רַחְבֵּי
 תְּבֵל, בְּאַרְצֵי יִשְׂרָאֵל, בְּאַנְגְלִיָּה, בְּצַרְפֶּת וּבִשְׁוִיץ, וּבִפְרֵט בְּאַמְרִיקָה
 וּבִקְנָדָה הוֹפְצוּ מֵאֵד מֵאֵד בְּכָל בֵּית-מִדְרָשׁ, מְכַרְנוּ אֶלֶפֵי סְפָרִים בְּלִי
 שׁוּם גְּזָמָה, כִּי הִלְכְנוּ כְּשָׁנֵי מִנְיָנִים מֵאַנְשֵׁי שְׁלוֹמְנוֹ עִם שָׂקִים שֶׁל
 סְפָרִים, וּבְכָל בֵּית-מִדְרָשׁ נִכְנְסוּ אֶחָד אוֹ שְׁנַיִם עִם שֶׁק סְפָרִים, וְנִמְכְּרוּ
 הַכֵּל, וְעַל-פִּי-רַב בְּ"בֵין מִנְחָה לְמַעְרִיב" אֶחָד נִמְכְּרוּ כְּאַלְפִים סְפָרִים,
 וְזִכִּיתִי לְהַדְפִּים שְׁלֹשֶׁת אֲלָפִים "לְקוּטֵי-מוֹהֲרֵן", וְנִמְכְּרוּ כֻלָּם בְּמִשְׁךָ
 חִצֵּי שָׁנָה, וְכֵן שְׁנֵי אֲלָפִים "סְפָרֵי-מַעֲשֵׂיֹת" נִמְכְּרוּ בְּמִשְׁךָ אַרְבָּעָה
 חֳדָשִׁים, וְכֵן הָיָה בְּכָל הַסְפָּרִים, וְלוֹלֵא עָבַר עָלַי מֵה שֶׁעָבַר בְּמַחְלָקַת
 וְקִטְרוּגִים הֵייתִי עוֹסֵק בָּזֶה בְּתוֹסֶפֶת גְּדוּלָּה, אֶף כְּבָר עָבַר עָלַי מֵה
 שֶׁעָבַר, מִמֶּשׁ הַסֵּמ"ך-מ"ם לְקַח עֲצָמוֹ עָלַי, וּבִלְבָל אֶת כָּל הַעֲגִזָּן, אֶף
 טוֹב לְהוֹדוֹת לְהֵשֶׁם תְּבָרַךְ עַל כָּל הַחֶסֶד שֶׁעָשָׂה עִמָּדִי עַד עַכְשָׁו,
 וּמַחֲמַת שֶׁבְקָרוֹב אֶתְרָאָה עִמָּךְ פָּנִים אֶל פָּנִים, נֶאֱרִיף אֲזוֹ, בְּעִזְרַת
 הַשֵּׁם תְּבָרַךְ.

אָקוּהָ לְהֵשֶׁם תְּבָרַךְ עוֹד לְהַדְפִּים וּלְהַפִּיץ דַּעַת רַבְּנוּ ז"ל בְּעוֹלָם,
 לַעַת עֵתָה עוֹרְרָתִי הַרְבֵּה אֶת ... שְׂיַדְפִּים, כִּי, תִּהְיֶה לְאֵל, זְכִיתִי
 לְקַרְבוֹ אֶל דַּעַת רַבְּנוּ ז"ל, וּתְהִלָּה לְאֵל, דְּבִרְתִּי עִמּוֹ הַרְבֵּה מִהַדְפָּסָה
 יוֹתֵר מִהַכֵּל.

הַדוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ...

שסד.

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר ויגש ה'תש"ל.

שלום וברכה וכל טוב סלה אל מעלת ידיד נפשי, ותיק וחסיד, האברך החפץ ומשתוקק מאד להתקרב להשם יתברך על-פי הדרך האמתית שקבלנו מהנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח.

מכתבך היקר קבלתי, ושמחתי לשמע הטוב ממך כי אתה מתחדש בכל יום, וזה העקר בזה העולם, כאשר גלה לנו רבנו ז"ל, להתחיל בכל פעם מחדש, ומהרנ"ת ז"ל גלה לנו (לקוטי-הלכות, ראש חדש, הלכה ו), שבשביל זה ישאל נמשלו ללכנה (שמות רבה טו, כו), כי הלכנה מתחדשת בכל פעם, כי אף שבאה בכל פעם לתכלית המעוט, אף-על-פי-כן מתחלת להזריח מחדש, וזה ראש חדש שמתחיל להזריח ולהאיר מחדש ומתחיל מראש, וכן צריך כל אחד לידע, אף שעובר עליו מה שעובר, וכבר יורד לתכלית המעוט, אל יאש עצמו, רק נתחיל מחדש באלו עדין לא התחיל, ונתחיל להאיר ולהזריח ולהתמלא בתורה ותפלה, ובין כך ובין כך יפל ויעבר עליו מה שיעבר, ונתחיל להתמעט בדרך הלכנה, עד שיגיע לתכלית הירידה, אף-על-פי-כן אל יפל בדעתו ונתחיל מחדש, וזה סוד העבור (עין לקוטי-מוה"ר, חלק א', סימן סא), שכל זה סוד גנוז מאד, ואינם יודעים אותו כי אם גדולי הצדיקים, מבחרי הדורות, שרק הם יודעים סוד זה, ומגלים לנו בכל פעם לבלי להתאש, אף אם עבר, חס ושלום, על כל התורה בלה אלפי ורכבות פעמים, נתחיל מחדש, כי יש ענין שיתהפך הפל לטובה, ואנו צריכים רק לסלק שכלנו ודעתנו הפגומה, וכל מה שהצדיק מגלה לנו צריך לידע שפך היא האמת.

וזה מה שרבנו ז"ל מתחיל את התורה הנ"ל: על-ידי אמונת חכמים יכולין להוציא משפטנו לאור, כי בתורה זו רבנו ז"ל מגלה לנו גדל מעלת הצדיק האמת, מבחר הדורות, שהוא השכל הכולל

שֶׁל כָּל הָעוֹלָם, וְכָל מִי שֶׁרָק רוּצָה לְקַבֵּל אִיזָה שְׂכָל, צָרִיף לְקַבֵּל מִזֶּה הַצְדִּיק, כִּי לְכָל אֶחָד יֵשׁ שְׂכָל פְּרָטִי, וְכַדִּי לְהַמְתִּיק צְמֻצוֹמוֹ וְכָל מָה שֶׁעוֹבֵר עָלָיו — צָרוֹת וְדִינִים, הָעֶקֶר הוּא עַל-יְדֵי בְטוּל דַּעְתּוֹ, צְמֻצוֹמוֹ וְשִׁכְלוֹ אֵל זֶה הַשְּׂכָל הַכּוֹלֵל, וְאִז־נִמְתַּק הַכּוֹל, כִּי הָעֶקֶר לְהֵאָמֵן בַּצְדִּיק הַיָּאֲמֵת, וְעַל כֵּן אֲשֶׁר יֹאמֵר כִּהוּא זֶה יָקִים (עֵין שָׁם. סִימָן קכג), וְאָמַר: אִם אַתָּה מֵאָמֵן שִׁיכּוֹלִין לְקַלְקֵל תֵּאָמֵן שִׁיכּוֹלִין לְתַקֵּן (עֵין שָׁם. חֶלֶק ב', סִימָן קיב): "וְאִף שֶׁלְפִי דַּעְתִּי וְשִׁכְלִי נִדְמָה לִי שֶׁאֲנִי הַגְּרוּעַ שֶׁבְּגְרוּעִים, וְאִין לִי כֶּבֶד שׁוֹם תִּקְנָה, וְכִבֵּר נֶאֱבָדְתִי מִשְׁנֵי הָעוֹלָמוֹת מַגְדֵּל חֲטָאִי, עוֹנוֹתַי וּפְשָׁעַי, שֶׁחֲטָאִיתִי, עוֹיֵתִי וּפְשָׁעֵתִי זֶה יָמִים וְשָׁנִים", אִף-עַל-פִּי-כֵן בְּשִׂמְכֻטְל שְׂכָלוֹ לְגַמְרִי, וּמִקַּבֵּל מִזֶּה הַשְּׂכָל הַכּוֹלֵל, שֶׁאִין שׁוֹם יֹאשׁ בְּעוֹלָם כָּלֵל, אִז־עַל-יְדֵי אֲמוּנַת חֲכָמִים זֶה יוֹצִיא מִשְׁפֻטְנוֹ לְאוֹר, כִּי בְּאֲמַת אֲצֵל כֵּן אֶחָד מִנְּח נְצוּץ מִהַשְּׂכִינָה, כִּי נִשְׁמָתוֹ הִיא חֶלֶק אֵלּוֹק מִמַּעַל, וְזוֹ כֵּן עֲבוּדַת הָאָדָם בְּזֶה הָעוֹלָם, עַל-יְדֵי תוֹרָה וּתְפִלָּה, מְצוּוֹת וּמַעֲשִׂים טוֹבִים לְקַשֵּׁר נִשְׁמָתוֹ אֶל שָׁרְשׁוֹ, וְיִזְכֶּה לְהֵאִיר עָלָיו אֶת נִשְׁמָתוֹ, אִף מִחַמַּת הַחֲטָאִים וְהָעוֹנוֹת וּבִפְרָט בְּפִגְם הַבְּרִית, פִּגְם הַמַּח, מוֹרִיד אֶת נִשְׁמָתוֹ לְתַכְלִית הַדִּיּוּטָא וּתְחַתּוּנָה, וְאִז חֲשֵׁף לוֹ, וּכְשֶׁנֶּחֱשַׁף שְׂכָלוֹ וְהֵאֹר, אִז עוֹבֵר עָלָיו מָה שֶׁעוֹבֵר, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (תְּהִלִּים קד, כ): "בּוֹ תִרְמַשׁ כָּל חֵיתוֹ יַעַר", כִּידוּעַ שְׁזָה כָּלֵל הַדִּינִים, הַצְּמֻצוּמִים וְהַצָּרוֹת שֶׁעוֹבְרִים עַל הָאָדָם, כִּי נִתְקַלְקְלוּ אֲצֵלוֹ הַשְּׁעָרִים וְהַפִּתְחִים שֶׁמִּשָּׁם נִמְשָׁף אֵלָיו הָאוֹר, וְנִתְעַקַּם לְכַבּוֹ לְגַמְרִי מִהַשָּׁם יִתְבַּרֵּךְ, רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, וְאִז מַחוּ מִבְּלִבָּל מֵאֵד, רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, וְאִין לוֹ שׁוֹם עֲצָה שְׁלֵמָה לְתַת לְנַפְשׁוֹ, וְיֹוצֵא לוֹ מִשְׁפָּט מַעְקַל בְּכָל דְּבַר, הֵן לְעַצְמוֹ — כִּי נִדְמָה לוֹ שֶׁכֶּבֶר אֲבָד נִצְחוֹ וְתוֹחַלְתּוֹ, וּכְאֵלוֹ, חַס וְשְׁלוֹם, הַשָּׁם יִתְבַּרֵּךְ בְּרַגְזוֹ עָלָיו, וְעַל-יְדֵי-זֶה נִתְרַחַק עוֹד יוֹתֵר, וּבְאֲמַת זֶה שְׁטוּת גְּדוּלָה, כִּי אִם, חַס וְשְׁלוֹם, הִיָּה הַשָּׁם יִתְבַּרֵּךְ בְּרַגְזוֹ עָלָיו, אִזִּי הִיָּה לוֹקַח מִמֶּנּוּ חֵיתוֹ לְגַמְרִי, וְאִתָּה רוּאָה שְׁאִיף שֶׁהוּא, עֲדִין גְּדֵל רַחֲמֵי יִתְבַּרֵּךְ עָלֶיךָ, וּמִחִיָּה אוֹתָךְ, וְזֵן וּמִפְרָגֵס אוֹתָךְ בְּהִרְחָבָה, וְנוֹתֵן לְךָ כֵּן צָרְכֶיךָ, וְלִמָּה תִּחְשַׁב כֶּךָ, וְכָל זֶה עַל-יְדֵי הַחֲטָאִים וְהָעוֹנוֹת, שֶׁנִּתְעַקַּם הַמַּח וְיֹוצֵא לוֹ מִשְׁפָּט מַעְקַל, וְכֵן עַל חֲבָרוֹ דֵּן אוֹתוֹ לְכַף חוֹבָה, כִּי יוֹצֵא לוֹ

מִשְׁפָּט מַעֲקָל בְּאֵלוֹ חִבְרוּ הַגְּרוּעַ בְּיֹתֵר בְּעוֹלָם, וְאֶפְלוּ אִם אֵתָּה
 אוֹמֵר שְׂרָאִית אֹתוֹ עוֹבֵר עַבְרוֹת בְּרַבִּים, וְהוּא הַגְּרוּעַ בְּיֹתֵר, תִּדְעַ
 שְׂכָל זֶה יוֹצֵא מִשְׁפָּט מַעֲקָל, (וְדַעַת לְנִבּוֹן שְׂכָל זֶה סוֹבֵב עַל הָאִישׁ
 הַיִּשְׂרָאֵלִי הַמֵּאֲמִין בַּהֶשֶׁם יִתְבָּרֵךְ וּמִקַּיִם אֶת הַתּוֹרָה וְהַמִּצְוֹת, שְׁאֵסוּר
 לְדוֹנוֹ לְכַף חוֹב, אֲבָל הָאֶפְיִקוֹרְסִים הַכּוֹפְרִים לְגַמְרֵי, עֲלֵיהֶם אֵין שׁוֹם
 לַמּוֹד זְכוּת).

וְזֶה אֲשֶׁר אֵיתָּא בַּסְּפָרִים, אֲשֶׁר מַעֲקָל אוֹתִיּוֹת עֲמֶלְק, כִּי כָל
 זֶה מַעֲשֵׂה עֲמֶלְק, לְהַכְנִיס סַפְקוֹת בְּאֶדָם, כִּי עֲמֶלְק בְּגִימְטְרִיָּה סַפֵּק
 בְּיָדוּעַ, שְׁזֶה כָּלֵל חִלּוּקַת הַעֲצוֹת שְׁיֵשׁ בְּאֶדָם, וְכֵל זֶה בָּא מִהַחֲטָאִים
 וְהַעֲוֹנוֹת, אֲבָל עַל-יְדֵי אֲמוּנַת חֲכָמִים, עַל-יְדֵי-זֶה יוֹצֵא מִשְׁפָּטֵנוּ
 לְאוּר, שֶׁהַצְּדִיק הָאֵמֵת מְגַלֵּה שֶׁהֶשֶׁם הוּא הָאֱלֹקִים, הֵן חֶסֶד —
 יְמִין, הֵן דִּין — שְׂמָאל, הַכֹּל מֵאֵתוֹ יִתְבָּרֵךְ, כִּי אֵין שׁוֹם מִצִּיאוֹת
 בְּלַעֲדֵיו יִתְבָּרֵךְ, דּוּמָם, צוּמַח, חֵי, מְדַבֵּר, הַכֹּל עֲצָם עֲצָמִיוֹת חַיּוֹת
 אֱלֹקֵיתוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְעַל-יְדֵי אֲמוּנָה בַּהֶשֶׁם יִתְבָּרֵךְ, עַל-יְדֵי-זֶה נִתְבַּטְּלִים
 כָּל הַדֵּינִים וְהַעֲמָצוּמִים וְהַצָּרוֹת וְהַיִּסּוּרִים, וְשׁוֹפֵעַ עֲלָיו אוֹר, וְנִעֲשֶׂה
 אוֹר הַלְּבָבָה — אוֹר נִשְׁמָתוֹ, כְּאוֹר הַחֲמָה — הַחֲכָמָה הַעֲלִיוֹנָה,
 אוֹר הַשֶּׁם יִתְבָּרֵךְ, וְאֵז "לֹא תִסּוּר מִן הַדְּבָר אֲשֶׁר יִגִּידוּ לְךָ יְמִין
 וְשְׂמָאל" (דְּבָרִים ב, כז), כִּי תִדְעַ כִּי הַשֶּׁם הוּא אֱלֹקִים, כִּי תִכְלֵל
 בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, וְשֶׁם הַכֹּל אֶחָד, וְשֶׁם יִכְפְּרוּ כָּל עֲוֹנוֹתֶיךָ,
 וּמִשֶּׁם נִשְׁתַּלְשַׁלְתָּ אֶהְבָּה וְאֶחָד אֶחָד עִם חִבְרוֹ, כִּי נִתְגַּלֶּה גְּדֵל
 יְחִוּוֹ יִתְבָּרֵךְ וְאֶחָדוֹתוֹ בְּעוֹלָם עַל-יְדֵי הַמִּשְׁכַּח הַשְּׂכָל הַכּוֹלֵל, דַּעַת
 הַצְּדִיק הָאֵמֵת, בְּכֹל הָעוֹלָם, וְהַכֹּל מִשְׁגָּח בְּהַשְׁגָּחָה נְפִלְאָה, "אֵין
 אָדָם נוֹקֵף אֶצְבְּעוֹ מִלְּמַטָּה אֵלָּא אִם-כֵּן מְכַרִּיזִין עֲלָיו מִלְּמַעְלָה" (חֵלִין
 ז), וּמִכָּל שְׂפָן מַה שְׁעוֹבֵר עֲלָיו עַל-יְדֵי בַעַל בַּחֲרִיָּה, הַכֹּל מִהֶשֶׁם
 יִתְבָּרֵךְ, וְאֵז אֵינוֹ קוֹפֵץ עַל חִבְרוֹ לְהִיּוֹת בְּכַעַס, כִּי יוֹדַע שֶׁהַכֹּל
 מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ, וְעַל-יְדֵי-זֶה יְאִיר לוֹ, וּמוֹהַרְנָת ז' ו"ל אָמַר שְׁנֵי יָמִים
 לְפָנָי הִסְתַּלְקוֹתוֹ תּוֹרָה עַל-פִּי הַתּוֹרָה הַזֹּאת (עֵין לְקוּטֵי-הַלְכוֹת, רֹאשׁ
 חֹדֶשׁ, הַלְכָה ז), כִּי הַמְּנוֹרָה הֵיטָה מְאֹרְבָעִים וְתִשְׁעָה חֲלָקִים: קָנִים,
 גְּבִיעִים, פְּרָחִים וּכְפֹתוֹרִים, אֶף-עַל-פִּי-כֵן הֵיטָה מַעֲשֵׂת אַחַת שֶׁל
 זֶהָב, לְהוֹרוֹת כִּי אֶף שֶׁהֵיטָה מְאֹרְבָעִים וְתִשְׁעָה חֲלָקִים כְּנֶגֶד אוֹתִיּוֹת

שֶׁל שְׁמוֹת שְׁנַיִם-עֶשֶׂר הַשְּׂבָטִים שֶׁהֵם כָּלֵל יִשְׂרָאֵל, שָׂאָף שֶׁכֵּל אֶחָד מִחֶלֶק מִחִבְרֵי בְּדַעְתּוֹ, בְּמִרְאֵהוּ וּבַהֲתַנְהֻגוֹתוֹ, אֶף-עַל-פִּי-כֵן הֶעֱקָר שְׂיֵהִיו כְּלוּלִים בְּיַחַד בְּיַעֲקֹב, כְּמוֹ הַמְּנוּחָה שֶׁהִיא מַעֲשֵׂת אַחַת, כִּי הֶעֱקָר הוּא אֲהָבָה בֵּין הַתְּלִמִּידִים, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה מְאִירִים דַּעַת הַצַּדִּיק בְּעוֹלָם, וְכִמוֹ שָׂאָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן בְּרַי יוֹחָאִי: אֲנִן בְּחִבּוּבָתָא תְּלִיָא (זֶהר נְשֵׂא כַחַח.), וְזֶה הָיָה עֶקֶר עֲבוּדַת יַעֲקֹב, שֶׁהָיָה עֲמוּנָא דְאִמְצַעִיתָא בְּחִינַת מִשְׁפָּט, לְגַלוֹת וּלְפָרְסָם אֱלֻקוֹתוֹ? תְּבַרְךָ וְאֶחָדוֹתוֹ, וְזֶה אֲשֶׁר בָּנִיו פָּתְחוּ וְאָמְרוּ: "שְׁמַע יִשְׂרָאֵל", וְהוּא עֲנָה אַחֲרֵיהֶם: "בְּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד" (פְּסָחִים נ.ו.), שֶׁבְּשָׁנֵי הַפְּסוּקִים הָאֵלוּ יֵשׁ אַרְבָּעִים וְחָשֶׁע אוֹתִיּוֹת כְּמִנְיַן אוֹתִיּוֹת שְׁמוֹתֵיהֶם, לְהוֹרוֹת שֶׁכֵּלֵם בְּיַחַד כְּלוּלִים בְּיַחַד אֲצֵל יַעֲקֹב, אֲכֵן שְׂתִיָּה אֲשֶׁר מְנַחֵה הַשְּׂתַת הַעוֹלָם (יּוֹמָא ג.ו.), כִּי הֶעֱקָר הָיָה אֲהָבָה, אַחְוָה וְרַעוּת, וְעַל-יְדֵי-זֶה זֹכִים שְׁמַאִיר עֲלֵינוּ אוֹר הַצַּדִּיק הָאֲמֵת, וְכֵן אֵיחָא (בְּלֻקְטִי-מִוֵּרָו. חֶלֶק א. סִימָן יז.), שֶׁלְּזֹכֹת לְשִׁמְעַע קוֹל הַצַּדִּיק הוּא עַל-יְדֵי אֲוִיר הַנַּח וְהַזָּף, שְׂאֹז נִשְׁמַע קוֹל הַצַּדִּיק אֶף לְרַחֲוֻקִים וְהַנְּפוּלִים בְּיֹתֵר, "וַיִּמְצָא כְּתוּב אֲשֶׁר הִגִּיד מִרְדְּכַי" (אֶסְתֵּר ו. ב.), וְאִיךָ זֹכִים לַעֲשׂוֹת אֲוִיר הַנַּח וְהַזָּף? עַל-יְדֵי צְדָקָה, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה כּוֹלֵלֵם אֶחָד בְּחִבְרֵי, וְזוֹ הָיְתָה עֲבוּדַת רַבִּי שְׁמַעוֹן בְּרַי יוֹחָאִי — לְגַלוֹת וּלְפָרְסָם אֱלֻקוֹתוֹ תְּבַרְךָ, כְּמוֹ שֶׁכֵּל הָיָה הַקְּדוּשׁ מְלֵא מְזֵה בְּהַתְּגַלוֹת נִפְלְאָה וְנוֹרָאָה מְאֹד מְאֹד, וְעַל-כֵּן הִזְהִיר רַבִּי שְׁמַעוֹן בְּרַי יוֹחָאִי בְּיֹתֵר עַל אֲהַבַת חִבְרִים, כִּי כֵּל תְּלִמִּידֵי רַבִּי יַעֲקֹבֵא מִתּוֹ מִסְבַּת שְׂנְאָת חֲנָם, אֲכֵל רַבִּי שְׁמַעוֹן הָיָה הַתְּקוּן שֶׁלָּהֶם, וְגַלְהָ: אֲנִן בְּחִבּוּבָתָא תְּלִיָא, וְעַל-כֵּן נִסְתַּלַּק בְּסִפְרֵי הוֹד שְׁבַהוּד רְגִלִין שְׁבַרְגְּלִין, כִּי דִּיקָא עַל-יְדֵי שְׂזוּכִים לְהִיּוֹת בְּיַחַד בְּאֲהָבָה, אַחְוָה וְרַעוּת, אֲזִי כּוֹלֵים לְהָאִיר אֶפְלוּ לְנְפוּלִים וְלִירוּדִים בְּתַכְלִית הַדְּיוּטָא הַתְּחַתּוּנָה רְגִלִין שְׁבַרְגְּלִין, כִּי הֵשֵׁם יִתְבַּרְךָ עִמָּם, אֲתָם וְאֲצֵלֵם, וְזֶה הָיָה כְּאֲשֶׁר יֵצְאוּ מִמְּצָרִים שְׁמִרְמוֹת עַל כְּלָלִיּוֹת הַצְּרוּת וְהַגְּלִיּוֹת, אֲזִי צְרִיכִים לְסַפֵּר אַרְבָּעִים וְחָשֶׁעָה יָמִים עַד שְׂזוּכִים לְקַבֵּלַת הַתּוֹרָה שֶׁהִיא כְּלָלִיּוֹת הַמַּחֲזִין וְהַדַּעַת וְהַהֲשָׁגוֹת, כִּי בְּיָמִים

א) הַעֲנִין שְׁלֵנוּ תְּלוּי בְּאֲהָבָה שְׁבִינִינוּ.
ב) עֲמוּד הָאִמְצַעִי.

אלו צריכים לתקן פגם שנאת חנם, וצריכים להקלל בארבעים ותשע אותיות של שמות בני ישראל, ארבעים ותשעה קני המנוחה ופרחיה וכל חלקיה, פי על-ידי אהבה ואחווה נמשך על האדם חשק בלמוד, וזוכה לכל ההשגות.

הדורש שלומך...

שֶׁסָה.

בעזרת השם ותפלה, יום רביעי לסדר ויגש ה'תש"ל.

שלום וברכה וכל טוב סלה אל מעלת הבחור היקר מאנשי שלומנו, השותה בצמא ממי הנחל הנובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח.

מכתבך לנכון קבלתי, והנה, אחי היקר, חזק ואמץ מאד מאד בעבודת השם ותפלה יהיה איתך שיהיה, והעקר להתחזק באמונת חכמים, שעל-ידי-זה מתברר המלך והדעת, וזוכה למח נקי ולעצות קדושות, וחזק ואמץ מאד ללכת בכל יום למקוה, ולשפוף שיח ותפלה לפני השם ותפלה, ותקיים (איכה ב, יט): "שפכי כמים לבך נכח פני ה'", שעל-ידי-זה ישהר מחך ותזכה להמתקת כל הדינים, פי מעלת התפלה וההתבודדות אי אפשר לשער בשכל אנושי, ואם היה האדם יודע מעלת זה הענין, היה עוסק בזה כל היום וכל הלילה.

הדורש שלומך...

שסו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר וַיֵּגֶשׁ ה'תש"ל.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכַל טוֹב סֵלָה אֶל מַעְלַת יָדֶיךָ נִפְשִׁי, וְתִיק וְחִסִּיד,
הַחֲפֵץ וּמִשְׁתוֹקֵק לְעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עַל-פִּי דְרָךְ הָאֱמֶת וְהַתֵּם
שֶׁקִּבְּלֵנוּ מִהַנַּחֵל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... גֵּרוּ יֵאִיר
וַיִּזְרַח.

מִתְבָּרַךְ הַיְקָר קִבְּלֵתִי לְנִכּוֹן.

אָחִי הַיְקָר! חֲזַק וְאֲמֵץ מְאֹד מְאֹד, כִּי בְּזֶה הָעוֹלָם צְרִיכִים חֲזוּק
גָּדוֹל וְנוֹרָא, כִּי עוֹבֵר עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד מֵה שְׁעוֹבֵר, וְלוֹיֵלָ אֲשֶׁר
זְכִינוּ לִידַע מִהַנַּחֵל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, לֹא הִיָּה לָנוּ קִיוֹם כָּלֵל.

אֲשֶׁרֵינוּ וְאֲשֶׁרֵי חֲלָקֵנוּ שְׂזָכִינוּ לִידַע מְאֹר גָּנוּז וְנוֹרָא בְּזֶה, טוֹב
לְהוֹדוֹת לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עַל כָּל הַחֲסָד שֶׁעָשָׂה עִמָּנוּ, אֲשֶׁר זְכִינוּ לִידַע
מִמֶּנּוּ, וְהַעֲקָר לְהִתְחַזֵּק בְּאֱמוּנַת חֲכָמִים, וְלִידַע וּלְהֶאֱמִין בְּדַבְרֵי
הַצַּדִּיק, שֶׁעֲדִין יֵשׁ לוֹ גַּם-כֵּן תִּקְנֶה טוֹבָה יְהִיֶה אִיךָ שִׁיְהִיֶה, וְאִין
שׁוֹם יֵאוֹשׁ בְּעוֹלָם כָּלֵל, וְעַל-יְדֵי-זֶה יִזְדַּבֵּךְ מַחוֹ וְנִדְעָתוֹ, וַיִּזְכֶּה לְעִצּוֹת
טוֹבוֹת, כִּי זֶה הָעֵקֶר — לְזִכּוֹת לְתַת עֲצוֹת בְּנִפְשׁוֹ בְּכָל דְּבַר, כִּי עֵקֶר
צְרוּת הָאָדָם הוּא כְּשֵׁאִינוּ יְכוֹל לְתַת עֲצָה לְנִפְשׁוֹ, וְאִז מֵר לוֹ מְאֹד,
וְעוֹבֵר עָלָיו מֵה שְׁעוֹבֵר, וּכְשׁוֹזֵכָה לְעֲצָה, אִז הוּא בְּעוֹלָם הַחֲרוּת, כִּי
בְּכָל מֵה שְׂרוֹק יַעֲבֹר עָלָיו תִּהְיֶה לוֹ עֲצָה נִכּוֹנָה עַל כָּל דְּבַר, וְעֵקֶר
הָעֲצָה שֶׁבְּכָל דְּבַר הוּא תְּפִלָּה וְהַתְּבוּדוֹת, עַל כָּל מֵה שְׁעוֹבֵר עָלָיו
לְיַחַד לְעֲצָמוֹ חֲדָר מִיַּחַד בְּמִקּוֹם שְׂאִין שֵׁם בְּנֵי-אָדָם, וַיִּשְׁפֹּף לְבוֹ
וְנִפְשׁוֹ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ כְּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ, וַיִּתְוַדֵּה עַל מַחֲשׁוֹבוֹתָיו
וְדַבְּרוֹי וּמַעֲשָׂיו, וַיִּבְקֵשׁ מִחִילָה סְלִיחָה וְכִפְרָה מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, וַיִּגְלֶה
לְפָנָיו אֶת כָּל כְּסוּפָיו וְרִצּוֹנוֹתָיו שִׁישׁ לוֹ זֶה יָמִים וְשָׁנִים, וּמֵה שְׁעוֹבֵר
עָלָיו בְּכָל יוֹם — רִיזוֹת וּנְפִילוֹת, וַיִּרְחִיב מְאֹד אֶת הַדְּבָר, וַיִּשְׁפֹּף
נִפְשׁוֹ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ בְּדַמְעוֹת שְׁלִישׁ: "הֵיכָן אֲנִי בְּעוֹלָם", וְעַל-יְדֵי כָּל
זֶה יִטְהַר מַחוֹ, וַיִּזְכֶּה לְקַבֵּל אֶת דַּעַת הָאֱמֶת מִהַצַּדִּיק, וְרַק זֶה עֵקֶר

העצה, כי אין שום מציאות בלעדיו יתברך כלל, כי מלא כל הארץ כבודו, ממלא כל עלמין וסוכב כל עלמין, ודומם, צומח, חי, מדבר, הכל לכל עצם עצמיות חיות אלקותו יתברך, ובכל תנועה ותנועה שם אלופו של עולם, ודע כי על-ידי תפלה ממשכים עליו אורו יתברך.

הדורש שלומך...

שזו.

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר ויגש ה'תש"ל.

שלום וברכה וכל טוב סלה אל מעלת ידיד נפשי, ותיק וחסיד, החפץ ומשתוקק להתקרב להשם יתברך על-פי דרך האמת, דרך התם, הלא הוא הנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... נרו יאיר ויזרח.

מכתבך היקר היום קבלתי, ושמחתי מאד על אשר אתה מתחזק מאד ללמד בכל יום ספרי רבנו ז"ל, אשריך ואשרי חלקך, ומה שאתה רוצה שאכתב לך חדושי אורייתא, הלא כל ספרי רבנו ז"ל בידיך, אף מחמת שבליילה זה יהיה היארצייט של מוהרנ"ת, זכותו יגן עלינו, על-כן אכתב לך קצת התורה "חדי רבי שמעון" (בלקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן סא) ותמצית החדושים של מוהרנ"ת, זכותו יגן עלינו, שחדש בסוף ימיו בשבועות האחרונים על-פי התורה היו המובאת בלקוטי-הלכות, ראש חד"ש, הלכה זו, עין שם.

רבנו ז"ל מתחיל את התורה: "על-ידי אמונת חכמים יכולים להוציא את משפטנו לאור", כי עקר יסוד כל התורה הקדושה הוא להאמין בחכמים האמתיים, ועל כל מה שאומרים צריך לשמע ולקיים, כמו שאמר רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן כג) על הפסוק (דברים לב, ו): "עם נבל ולא חכם", מפרש התרגום: עמא דקבילו

אורייתא וְלֹא חֲפִימוּא, כִּי הַשְּׁלִיכוּ חֲכָמְתֶּם לְגַמְרִי, כִּי הָעֶקֶר מֵה שְׂאֲנוּ
מִקְבָּלִים מֵהַצְּדִיקִים הוּא הָאֲמוּנָה, כִּי הֵם מְגַלִּים לָנוּ אֲחֵדוּתוֹ יִתְבָּרֵךְ,
וְהֵם מוֹדִיעִים לָנוּ, שְׂאֲפֵלוּ בְּמִקּוֹם שְׂאֲנוּ עוֹמְדִים, גַּם שֵׁם יֵשׁ אֱלֻקוּתוֹ
יִתְבָּרֵךְ, וְהֵם מְגַלִּים לָנוּ שְׂכָמוּ שְׂאֲנוּ מְאֲמִינִים שְׂיִכּוּלִים לְקַלְקֵל כֵּן
נֶאֱמַר שְׂיִכּוּלִים לְתַקֵּן (שֵׁם, חֵלֶק ב', סִימָן קיב), וְעַל-יְדֵי תַקֵּן הָאֲמוּנָה
יֹוצֵא מִשְׂפָּטָנוּ לְאוֹר, וְנִזְכָּה לְשֹׁפֵט עֲצָמָנוּ תָּמִיד בְּתַפְלָה וְהַתְּבוּדוּת,
עַד שְׁנִזְכָּה לְאוֹר בְּאוֹר הַחַיִּים (חֶסֶד).

שׁוּחַ.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׂשִׁי - עָרֵב-שַׁבַּת-קֹדֶשׁ לְסֹדֵר וַיִּגַּשׁ ה'תש"ל.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סֵלָה אֶל מַעֲלַת יְדִיד נַפְשִׁי, שׁוֹתָה בְּצִמָּא
מִמֵּי הַנַּחַל נוֹבֵעַ מִקּוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... נְרוּ יְאִיר וַיִּזְרַח.

מִכְתָּבְךָ הַקָּצֵר אֶתְמוּל קִבְּלַתִּי כְּשֶׁהֲלַכְתִּי לְסַעֲדַת הַהִילוּלָא שֶׁל
מוֹרְנוּ מוֹהֲרֵנִי"ת, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ, וְתַהֲלָה לְאֵל הָיָה קְבוּץ גְּדוּל שֶׁל
אַנְשֵׁי שְׁלוֹמָנוּ, וְדַבְּרוּ הַרְבֵּה שִׁיחוֹת יְקָרוֹת מְגַדֵּלֶת מוֹהֲרֵנִי"ת, זְכוּתוֹ
יִגַּן עֲלֵינוּ, וְאֶמְרַתִּי אֵת הַתּוֹרָה: "חֲדִי רַבִּי שְׂמַעוֹן" (לְקוּטִי-מוֹהֲרֵנִי, חֵלֶק
א', סִימָן סא), כִּי הַתּוֹרָה הַזֹּאת אֶמְרָה רַבְּנוּ ז"ל בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה תַּקְס"ח,
וְאַחֲרֵי זֶה נִתֵּן רְשׁוֹת לְהַדְרִיס סְפָרוֹ, שְׂזָה עֶקֶר הַשְּׂאֲרָתוֹ לְדוֹרוֹת,
וְכֵן הוּצִיא הַהוֹסֵט הָרֵאשׁוֹן, וְאָמַר שְׂיִסְתַּלֵּק, וְאָמַר שְׂרָצוֹנוּ לְהַשְּׂאֵר
בִּינֵינוּ, וּמוּבָא בְּ"פִרְפְּרָאוֹת לְחֲכָמָה", שְׂבָזוּ הַתּוֹרָה נִתֵּן רַבְּנוּ ז"ל
סְמִיכָה לְמוֹהֲרֵנִי"ת, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ, שְׂזָה בְּחִינַת יְדֵי הַסְּמִיכָה וְיְדֵי
הַכְּתִיבָה, עֵינֵי שֵׁם, וְכֵן מוֹהֲרֵנִי"ת ז"ל קֹדֶם שְׂנִסְתַּלֵּק עֶסֶק בְּתוֹרָה זוֹ,
וְאָמַר בְּחִנְכָה תּוֹרָה עַל-פִּי הַמַּאֲמָר הַזֶּה, וְכֵן בְּפִרְשַׁת מִקְץ וּבְפִרְשַׁת
וַיִּגַּשׁ (עֵינֵי בְּלִקוּטֵי-הַלְכוֹת, רֵאשׁ חֲדָשׁ, הַלְכָה ז).

(א) עִם שְׂקֵבֵל אֵת הַתּוֹרָה וְלֹא יִהְיֶה חֶסֶד.

(א) עֵינֵי בְּסִפֵּר פְּעֻלַת הַצְּדִיק אוֹת תְּשִׁי"ז.

(ב) הַשְּׂעוּל — מִחֵלַת הַשְּׂעוּל הַקָּשָׁה שֶׁפָּקְדָה אוֹתוֹ, וְאִשֶּׁר מִמֶּנָּה נִסְתַּלֵּק.

ועקר דבורנו היה על אמונת חכמים, שזה העקר והיסוד של כל התורה הקדושה, שנמסרה ליד החכמים, ומזה רואים מעלת גדלת אמונת חכמים, שהכל תלוי בידיהם, וכמו שפתיב (ויקרא כג, ד): "אלה מועדי ה'... אשר תקראו אתם", ודרשו חכמינו ז"ל: אל תקרא אותם אלא אתם (ראש השנה כד. סנהדרין צט); ודברנו מענין ראש חדש שקובעים החכמים, כי הלכנה נעלמת בכל חדש, והחכמים מתחילים לחפש נקדה עד שמוצאים, ואז אומרים "מקדש מקדש" (עין לקוטי-הלכות, השפמת הבקר, הלכה א), שמרמז על כנסת ישראל שנמשלה ללכנה כידוע (שמות רבה טו, כו), ומחפשים נקדה טובה אצל כל אחד עד שמוצאין, ומקדשים את האדם, וזה סוד גנוז שלא יודעים אותו רק גדולי מבחרי החכמים, שיכולים להעלות את כל אחד לשרשו, ואף למי שעבר אלפי ורכבות פעמים על כל התורה כלה, הם מגלים ומפרסמים כי אין שום יאוש בעולם כלל, והשם יתברך ממלא כל עלמין וסובב כל עלמין, דומם, צומח, חי, מדבר, הכל עצם עצמיית חיות אלקותו יתברך, והעקר להתחדש בעבודת השם יתברך בכל פעם, אף שבין כף עובר מה שעובר, יחדש עצמו בכל פעם, כמו שרואים שהלכנה מתמלאת (האדם מתמלא בתורה ועבודה ומאיר לו), ואחר-כך נתחשבת (נחשף לו ונפול, רחמנא לצלן, למקום שנופל) כידוע, העקר הוא — להתחדש בכל יום יהיה איך שיהיה וכו' וכו', והיתה, תהלה לאל, אריכות גדולה בזה.

גם דברנו מאחדות בין אנשי שלומנו שמכרחה מאד, בחינת "אור צדיקים ישמח" (משלי יג, ט), אגן בתיבותא תליא (זהר נשא קכח), ועל-ידי-זה מאיר אור הצדיק ומשמח, ויש לרמז כי חדי"י אותיות יח"ד, כי דיקא כשאותוים ביח"ד, אז חדי — יש שמחה בבחינת אור צדיקים ישמח, וגם זה אותיות דח"י, כי אם אותוים ביח"ד יכולים להוציא את הנשמות שנפלו ויךדו אל דח"י וכו', עוד דברנו ועוררנו הרבה על ההדפסה שמכרחה מאד, בפרט ה"לקוטי-הלכות" שמאד מכרחה, ותהלה לאל, אחד מאנשי שלומנו שזכיתי לקרבו אל דרכי רבנו ז"ל, זוכה עכשו ומדפיס את כל ספרי רבנו ז"ל, ובפרט

ה"לקויטי-הלכות", ומאד מאד צריכים להחזיק בידו ולסיעו במקומו, ברצון ובטחחה, לכן אבקשך שתראה לעזור לו בכל האפנים.

הדורש שלומך...

שסט.

בעזרת השם ותברךך, יום חמישי לסדר ויגש ה'תש"ל.

שלום וברכה וכל טוב סלה לאהובי, ידידי היקר, החפץ ומשתוקק לעבודת השם ותברךך על-פי דרך האמת שקבלנו מהנחל נובע מקור חכמה, זכותו גגן עלינו ... גרו ואיר ויזרח.

אחי היקר! חזק ואמץ מאד בכל שעה ובכל רגע, ואל תפל בדעתך משום דבר שבעולם, רק מכל מקום שאתה שם, מכל מדרגה שאתה אוחזו, דבק עצמך אליו ותברךך, אל החיות אלקות שיש בזה הדבר, ושמע את הקול הפנימי המחיה אותו הדבר, ותוציא לעצמך רמזים להתקרב אליו ותברךך, פמוכא (בלקויטי-מוהר"ן. חלק א'. סימן נד), שהשם ותברךך מצמצם עצמו בכל יום במחשבה, דבור ומעשה, לעורר ולקרב את האדם, ומרמז לו רמזים בכל דבר: דומם, צומח, חי, מדבר, ועיין (שם בסימן א), כי האיש הישראלי צריך להסתכל בשכל שיש בכל דבר.

הדורש שלומך...

שׁוּע.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר וַיְגַשׁ ה'תש"ל.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סֵלָה אֶל מַעֲלַת יְדִיד נְפִשִׁי, וְתִיק וְחִסִּיד, הַחֶפֶץ וּמִשְׁתוֹקֵק מְאֹד לְעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ שְׁנֵה הַעֲקָר, כְּמוֹ שְׁקִבְלָנוּ מִהַנַּחֵל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַן עֲלֵינוּ ... גְּרוּ יֵאִיר וַיִּזְרַח.

אָחִי, אֶהוּבִי! דַּע לְךָ שֶׁהַעֲקָר הוּא הַרְצוֹן שִׁיְהִי רְצוֹנוֹ חֲזָק, אֲמִיץ וְתִקְוֶיף מְאֹד מְאֹד בְּכֹל יוֹם עַל-כָּל-פְּנִים אֵיךְ שֶׁהוּא, אֶפְלוּ אִם נִפְל וְנִרְד לְמִקוּמוֹת הַמְגֻנִים וְהִירוּדִים בְּיוֹתֵר, יִפְתַּח אֶת פִּיו וַיִּבְקֶשׁ: "רְבוּנוֹ שֶׁל עוֹלָם, אֵף שִׁיְרֻדְתִּי וְנִפְלַתִּי לְמִקוּמוֹת מְגֻנִים כְּאֵלוֹ אֲשֶׁר לֹא נָתַן לְהַזְכִּיר, אֵף עַל-כָּל-פְּנִים עֲדִין רְצוֹנִי חֲזָק וְתִקְוֶיף מְאֹד אֲלִיךָ בְּכֹלוֹת הַנֶּפֶשׁ, כִּי רְצוֹנִי לְהַפְלִיל בְּךָ לְגַמְרִי", וַיִּגְלֶה אֶת הַכְּסוּפִים הַטּוֹבִים וְהַרְצוֹנוֹת הַטּוֹבִים שְׁלוֹ לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּפֶה מְלֵא, שְׁנֵה עוֹלָה עַל הַכֹּל, וְעַל-יְדֵי־זֶה יִזְכֶּה לְצֵאת מִהַמְקוֹם שֶׁנִּפְל לְשָׁם, כִּי הַרְצוֹן הוּא עוֹלָם הַחֲרוּת, בְּחִינַת כְּתוּר, וַיִּזְכֶּה שִׁיְאִיר עֲלֵיו תר"ך [שֵׁשׁ מֵאוֹת וְעֶשְׂרִים] אוֹרוֹת הַעֲלִיוֹנִים כְּמוֹכָא בְּכַתְבֵי הָאֲרִיז"ל.

וְהַעֲקָר לְקַדֵּשׁ וּלְטַהַר עֲצָמוֹ בְּשִׁבְעָה גְרוֹת: הַעֲיִנִים — לְכֹלִי לְהַסְתַּכֵּל עַל נְשִׁים וְכוּ' וְכוּ', וְהָאֲזָנַיִם לְקַדֵּשׁ בְּיוֹתֵר — לְכֹלִי לְהַשְׁמִיעַ לְאָזְנֵי דְבָרִים בְּטָלִים בַּקוֹל הַתּוֹרָה וְקוֹל הַצְּדִיק וְהַחֲכָמִים הָאֲמִתִּיִּים, וְהַחֲטָם — לְהַזְהֵר מְאֹד מִכַּעַס וּמִקְפִידוֹת אֶפְלוּ כֹל שֶׁהוּא, בַּקוֹל הַיְהוּת סוֹבֵלֵן גְּדוֹל בְּכֹל דְבָר, וְלִהְיוֹת מַעֲבִיר עַל מִדּוֹתָיו בְּכֹל דְבָר, וּבְיוֹתֵר צְרִיף לְהַזְהֵר מְאֹד לְקַדֵּשׁ וּלְטַהַר אֶת הַדְּבּוּר, לְכֹלִי לְהַתְחִיל לְדַבֵּר עִם שׁוֹם בְּרִיָּה, וְעַל-יְדֵי כֹל זֶה יִתְקַדֵּשׁ מֵחוּ שֶׁהוּא בְּחִינַת כְּתוּר, וַיְהִי לוֹ רְצוֹנוֹת וְכְסוּפִים לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ.

וְתִלְמַד בְּכֹל יוֹם שְׁלֹחַן עֲרוּף כְּאֲשֶׁר הִזְהִירָנוּ רַבְּנוּ ז"ל עַל זֶה בְּיוֹתֵר, וְלְהַזְהֵר לְלַקֵּחַ בְּכֹל יוֹם לְמַקְנָה, וְאִם יִהְיֶה חֲזָק בְּזֶה, תִּהְיֶה לוֹ תַקְנָה טוֹבָה לְתַנּוּן הַכֹּל כְּאֲשֶׁר הִבְטִיחְנוּ מוֹהַר־נֶטִי, זְכוּתוֹ יִגַן עֲלֵינוּ, וּבְכֹל לְזִלָּה לּוֹמֵר חֲצוֹת, וְלַצֶּעַק אֲלֵיו יִתְבָּרַךְ עַל חֲרַבָּן כֹּל הָעוֹלָמוֹת

שְׁגָרַם בְּעוֹנוֹתָיו הַרְבִּים, וְיִתְבוֹדַד אֱלֹוֹ יִתְבָּרַךְ בְּכָל יוֹם כְּאֲשֶׁר יְדַבֵּר
אִישׁ עִם רֵעֵהוּ, וְיִשְׁפֹּף שִׁיחוֹ וְתַפְלָתוֹ לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ שְׁזָה עוֹלָה עַל
הַכֹּל, וְאִם תִּתְנַהֵג בְּזָה כָּל יְמֵי חַיֶּיךָ, אֲזַי בּוֹדָאֵי תִהְיֶה לְךָ אַחֲרִית
טוֹבָה, וְהָעוֹלָה עַל הַכֹּל לְהִיּוֹת תְּמִיד בְּשִׁמְחָה רַבָּה, וְלִרְקוֹד בְּכָל יוֹם
רְקוּדִים מִחֲמַת שִׁמְחָה, וְלַעֲשׂוֹת כָּל הַפְּעֻלוֹת שֶׁבְּעוֹלָם שְׂיִזְכֶּה לְהִיּוֹת
אִישׁ שְׂמֵחַ תְּמִיד וְעַל-יְדֵי-זָה תִּצְלִיחַ דְּרַכְךָ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

שְׁעָא

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לַסֵּדֶר וַיְחִי ה'תש"ל.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סְלָה לְאַהוּבֵי, יְדִידֵי, הַמְּשִׁתוֹקֵק לְעִבּוּדַת
הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עַל-פִּי דְרָךְ הַתֵּם וְהָאֵמֶת שֶׁקִּבְּלָנוּ מִהַנַּחֲלָה נוֹבֵעַ מִקּוֹר
חֻקְמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... גֵּרוֹ יְאִיר וַיִּזְרַח.

מִכְתָּבְךָ הִיָּקַר הַיּוֹם קִבְּלָתִי, וּמֵאֵד נִשְׁבֵּר לְבִי בְּקִרְבִּי מִמָּה שֶׁעוֹבֵר
עֲלֶיךָ, וְהִנְנִי לְחִזְקָךָ, אַחֵי הִיָּקַר, חֻק וְאֵמֶץ מֵאֵד מֵאֵד, וְאֵל תִּפְל
בְּדַעַתְךָ אִף שֶׁנִּפְלָתָ לְמִקּוֹם שֶׁנִּפְלָתָ, וְעִבְרָתָ, רַחֲמֵנָא לְצִלָּן, עַל כָּל
הַתּוֹרָה כְּלָהּ, חֻק וְאֵמֶץ מֵאֵד לְשׁוֹב אֱלֹוֹ יִתְבָּרַךְ, וְאֵל תִּירָא וְאֵל
תַּחַת, כִּי עֲדִין יֵשׁ לְךָ תִּקְוָה לְתַשֵּׁן הַכֹּל, וְעַקֵּר הַכֹּל — שֶׁתִּרְגֵּל
עֲצֻמָּה לְשִׁפְךָ נִפְשֶׁךָ אֱלֹוֹ יִתְבָּרַךְ, לְיַחַד לְעֲצֻמָּה מִקּוֹם מֵיַחַד שְׂאִין
שֵׁם בְּגִי-אַדָּם, וְתַפְרֵשׁ שִׁיחַתְךָ אֱלֹוֹ יִתְבָּרַךְ כְּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ עִם
רֵעֵהוּ, וְתִתְנַהֵג עַל כָּל פְּשָׁעֶיךָ וְחַטְאֶיךָ, וְתִגְלֶה פְּנִימִיּוֹת לְבָבְךָ אֱלֹוֹ
יִתְבָּרַךְ, כִּי רְצוֹנְךָ לְעֲשׂוֹת רְצוֹנוֹ, אִף הַבְּעַל-דְּבָר אֹרֵב עֲלֶיךָ, וְתִרְחִיב
אֶת הַדְּבוּר בְּזָה כְּפִי נִקְדַּת פְּנִימִיּוֹת לְבָבְךָ בְּאֵמֶת, וְאֲזַי "כְּשֵׁשׁ דִּין
לְמִטָּה אֵין דִּין לְמַעְלָה" (דְּכָרִים רַבָּה ה. ה.; וְעַיֵן לְקוּשִׁי-מוֹתֵר"ן, חֶלֶק א'. סִימָן

אֲשֶׁר   שֶׁעַב   בְּנַחֵל   מֵה

טו), וַיִּמְתְּקוּ מִמֶּדֶד כָּל הַדֵּינִים, כִּי מַעֲלַת הַהִתְבּוּדוֹת עוֹלָה עַל הַכֹּל
כַּאֲשֶׁר גָּלָה לָנוּ רַבְּנוּ ו'ל (שם, חֶלֶק ב', סִמֵּן כה).

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָה...

שֶׁעַב.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם וַתְּבָרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר וַיְחִי ה'תש"ל.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה אֶל מַעֲלַת יְדִידֵי הַיָּקָר, גֵּר לְצַדִּיק
נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ, הַבְּחוּר ... גֵּרוֹ יְאִיר וַיִּזְרַח
לְנֶצַח נְצָחִים.

מִכְתָּבְךָ הָאָרוֹךְ קִבְּלָתִי, וְלִהְשִׁיבְךָ הִיָּה רְאוּי לְהַעֲתִיק לְךָ כֹּל סִפְרֵי
רַבְּנוּ ו'ל הַפֶּדֶךְ בָּהֶם וְהַפֶּדֶךְ בָּהֶם דְּכֵלָּא בָּהֶם — תּוֹרָה וְתַפְּלָה עֲצוֹת
וְהַתְחַזְּקוֹת לְכָל מַדְרֵגָה וּמְדֵרֵגָה מֵהַאֲזוֹב אֲשֶׁר בְּקִיר עַד הָאָרֶז אֲשֶׁר
בְּלִבָּנוֹן, וְהַעֲקֹר תַּתְּמִיד ב' "לְקוּטֵי-הַלְכוֹת" שְׁאִין לְמַעְלָה מִזֶּה, כִּי כֹּל
מֵה שְׁעוֹבֵר עַל הָאָדָם, הַכֹּל מִפְּנֵי שֶׁהוּא רְחוּק מֵה"לְקוּטֵי-הַלְכוֹת",
וּמוֹהַרְנ"ת, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ, אָמַר פְּעַם עַל סִפְרֵיו, שֶׁהֵם הַגִּן-עֲדָן
שֶׁל הַשֵּׁם וַתְּבָרַךְ, כִּי מְחַזְּקִים וּמְאֲמִצִּים אֶת כָּלֵם כִּידוּעַ לְכָל הַהוֹגָה
בָּהֶם; אֲשֶׁרֵינוּ וְאֲשֶׁרֵי חֲלָקְנוּ וּמֵה נְעִים גּוֹרְלָנוּ.

וּמַחְמַת שְׁבָקָרוֹב אֲדַבֵּר עִמָּךְ פָּנִים אֶל פָּנִים — אֶקְצֹר.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָה...

שׁעג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֶר וַיְחִי ה'תש"ל.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סָלָה אֶל מַעֲלַת יְדֵי הַיָּקָר, וְתִיק וְחִסִּיד, הַמְשֻׁתוֹקֵק אֶל הָאָמֶת. כְּפִי דְרָךְ הַתָּם שְׁקַבְּלֵנוּ מִהַנְּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֻקְמָה, זְכוּתוֹ יִגַן עָלֵינוּ ... גֵּרוּ יְאִיר וַיִּזְרַח.

אֲחֵי הַיָּקָר! חֲזוּק וְאַמֵץ מְאֹד מְאֹד בְּכָל יוֹם מִחֻדָּשׁ יִהְיֶה אִיךָ שִׁיְהִיָּה, כִּי ה' עִמָּךְ, אֲתָךְ וְאַצְלָךְ, וְאַף שֶׁנִּפְלַת לְמִקְוֹמוֹת מְגִינִים כְּאֵלוֹ, אֵל תִּירָא וְאֵל תַּחַת כִּי ה' עִמָּךְ, וְהַעֲקֹר לְבִלִי לִיְאֹשׁ עֲצָמוֹ מִצְעָקָה וְתַפְלָה וּבִקְשָׁה אֵלָיו יִתְבָּרַךְ כְּאֲשֶׁר הִזְהִיר עַל זֶה רַבְּנֵנוּ ז"ל בְּיֹתֵר, כִּי לְשֹׁבֵר אֶת הַחֲרָפוֹת וְהַבְּיּוֹנוֹת שֶׁהֵם הַתְּאוּוֹת וְהַמַּדּוֹת הַרְעוֹת הַמְּנַחוֹת עַל לֵב הָאָדָם אֵי אֶפְשָׁר, כִּי אִם כְּשֶׁמִּקְשָׁר פִּי לְלִבּוֹ (כַּמִּיבָא בְּלוֹקוּטִי-מוֹהַר"ו, חֶלֶק א', סִימָן לר, עִין שס), הִינֵנו לְקֹשֶׁר עֲצָמוֹ אֶל הַנִּקְדָּה הַשִּׁיכְתָּ אֶל לִבּוֹ בְּעֵת הַזֹּאת, וּמוֹהַר"נ"ף ז"ל דִּיק מְאֹד בְּלִשׁוֹן: "בְּעֵת הַזֹּאת", כִּי עַל-יְדֵי-זֶה יְכוּלִים לָשׁוּב אֵלָיו יִתְבָּרַךְ תְּמִיד יִהְיֶה אִיךָ שִׁיְהִיָּה, אִף שֶׁנִּפְּל לַעֲשׂוֹה כְּתָרִין דְּמַסְאָבוֹתָא, וּמִנַּח בְּכָל הַטְּמָאוֹת שְׁבַעוּלָם, וְעֲשֵׂה קֹדֶם לְכֵן עֲבֵרוֹת הַגְּרוּעוֹת בְּיֹתֵר, וַיִּרְדּוּ רִידוֹת וּנְפִילוֹת גְּדוּלוֹת, עַל-כֹּל-פָּנִים בְּכָל רֵגַע מִשְׁתַּנֶּה כֹּל סֵדֶר מִצָּב הַעוֹלָמוֹת, וּמָה שֶׁעֲשֵׂה בְּרֵגַע זֶה, הוּא עֲנִין אַחַר לְגַמְרֵי מִמָּה שֶׁנַּעֲשֵׂה בְּרֵגַע הַשָּׁנִי, עַל-כֹּל-פָּנִים כְּשֶׁתִּזְכֶּה לְקֹשֶׁר לְבָךְ וּפִיךָ אֶל הַנִּקְדָּה הַמְּאִירָה בְּעֵת הַזֹּאת דִּיקָא, אֲזַ תִּזְכֶּה לְצִאת מִמָּה שֶׁאַתָּה צָרִיךְ לְצִאת, כִּי בְּכָל רֵגַע מְאִיר שֵׁם אַחַר מְשֻׁמוֹתָיו הַקְּדוּשִׁים יִתְבָּרַךְ כְּמוֹבָא, וּמְאִיר אוֹרוֹ יִתְבָּרַךְ בְּהַתְּלַבְּשׁוֹת נִקְדָּה אַחֲרֵת כְּפִדּוּעַ, עַל-כֵּן כֹּל זְמַן שֶׁהַנְּשֻׁמָּה בְּקִרְבְּךָ עֲדִין אֲתָה זְכוּל לָשׁוּב אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, כִּי אֵין שׁוּם יְאוּשׁ בְּעוֹלָם כָּלָל, וְרַק בְּשִׁבִיל זֶה הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ מַחֲיָה, מְהִינָה וּמְקַיֵּם אֶת הָאָדָם בְּכָל רֵגַע מִחֻדָּשׁ, כְּדֵי שֶׁיִּתְעַלּוּ מִמֶּנּוּ שְׁעֲשׂוּעִים גְּדוּלוֹם, וְדִיקָא אִם עוֹבֵר עָלָיו מָה שֶׁעוֹבֵר, וְהוּא מִתְחַזֵּק וְאֵינוֹ מִתְיָאֵשׁ, וְאֵינוֹ נוֹפֵל בְּדַעְתּוֹ בְּשׁוּם אִפְּן שְׁבַעוּלָם, אֲזַ זוֹכָה לְדַכְרִים גְּבוּהִים, וְהַעֲקֹר

(א) עֲשֵׂה כְּתָרִים (סְפִירוֹת) שֶׁל הַשְּׂמָאָה.

להיות מאריך אף על כל מה שעובר עליו ברוחניות ובגשמיות, ולכלי לפל בדעתו משום דבר שבעולם יהיה אף שיהיה, ולהרבות בצדקה וחסד, ועל ידי אתערוותא דלתמא אתער דלעילא (זהר דף דף פח.).

ויש להלביש כל זה בפסוק (בראשית כד, מז): "וּאֲשָׂא אֹתָהּ וְאָמַר בֵּת מִי אַתָּה, וְתֹאמַר בֵּת בְּתוּאֵל בֶּן נַחֲוֹר אֲשֶׁר יִלְדָה לוֹ מִלְכָּה, וְאָשִׁים הַנָּזֶם עַל אַפָּה וְהַצְמִידִים עַל יְדֵיהָ", כי הצדיק האמת המנהיג הרחמן שואל את נשמת האדם: בת מי אתה, והיא אומרת: "בת בתואל" — בתו של אל (כמוכא בזהר הקדוש), כי נשמתו יורדת מרום גבהי מרומים, ועתה "בן נחור", שנלכדתי בח'ר'וין' אף — הסטרא אחרא, ונפלתי ונרדתי ונשלכתי בעמק הטמאה, והצדיק האמת מרחם עליו, ואומר: "אשר ילדה לו מלכה" — הנשמה הזאת שנולדה מהמלכות, ועתה תפל? על-בן עוסק בתקונה ומלביש אותה בגזם על אפה ובצמידים על ידיה, שהם כלליות התקונים — לסתם את החרון אף, ולהיות סבלן גדול על כל מה שעובר עליו, ולהאריך אף ברוחניות ובגשמיות, ולהזהר מאד מבעס ומקפידות, שזה ראשית הטמאה ועקר ירידת האדם, כי כל הכועס כאלו עובד עבודה זרה (זהר, בראשית כז:), כי הבעס בא מחמת חסרון האמונה, כי אם היתה לו אמונה אמיתית שאין שום מציאות בלעדי השם יתברך, ודומם, צומח, חי, מדבר, הכל לכל עצם עצמיות חיות אלקותו יתברך, והכל משגח בהשגחה נפלאה, אז לא היה כועס וקופץ על חברו, רק היה דן אותו לכף זכות, וכן מפל מה שעובר עליו, לא היה נופל בדעתו, והיה יודע כי הכל מלמעלה לקרבו בדרך זו, ודו"ק.

וזה וְאָשִׁים אֶת הַנָּזֶם עַל אַפָּה" וּכְנֻזָּר לְעִיל — שְׂמַאֲרִי בּוֹ הַצְדִּיק אֲמוּנָתוֹ וְאַחֲדוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְאִזּוּ הוּא זוֹכֵה לְאַרְיִכוּת אַפִּים (לקוטי-מהר"ן, חלק א', סימן קנה, עין שם), גַּם יֵשׁ לוֹמַר גִּזְיִם' אוֹתוֹת וְזִמְיִן', כִּי הַצְדִּיק מֵאִיר בְּאֵדָם שְׂיִשְׁמַר אֶת הַזְּמַן, וְיֵדַע כִּי הַזְּמַן יִקָּר מֵאִד, וְיִכּוּלִים לְקַנּוֹת בּוֹ חַיֵּי עוֹלָם, מֵה שְׂאִין הַפֶּה יְכוּל לְדַבֵּר וְהַלֵּב

(ב) על ידי התעוררות למטה נפשית התעוררות למעלה.

לשֶׁעַר, וְצָרִיף לִידַע אֶת הַהִתְגַּלוּת שֶׁל (תְּהִלִּים צה, ז): "הַיּוֹם אִם בִּקְלוּ תִשְׁמְעוּ" — אִם רוֹצִים לִשְׁמַע בְּקוֹלוֹ יִתְבָּרַךְ, הָעֵקֶר לִידַע כִּי אֵין לוֹ בְּעוֹלָמוֹ כִּי אִם הַיּוֹם, וַיִּקְנֶה בְּזֶה סְחוּרָה נְצִיחִית — תּוֹרָה וּתְפִלָּה, מִצְוֹת וּמַעֲשִׂים טוֹבִים, שְׂיִצְלִיחַ עִם זֶה הַסְּחוּרָה לְנִצַּח נְצִיחִים, וְזֶה "וְהַצְּמִידִים עַל יְדֵיהֶ", שְׁמַרְמוֹ עַל מִצְוֹת מַעֲשִׂוֹת, שְׂצָרִיף לְהַרְבוֹת בְּפֶרֶט בְּצִדְקָה וְחֶסֶד, לְהַרְגִיל עֲצֻמוֹ לְהִיּוֹת גּוֹמֵל חֶסֶד וּלְעֲשׂוֹת הַטּוֹב עִם כָּל בְּרִיָּה, "וּבְאֲתָרוֹתָא דְלִתְמָא אֲתַעַר לְעִילָא", וַיִּשְׁפְּעוּ עָלָיו חֶסֶדִים וְרַחֲמִים רַבִּים.

וּמָה טוֹב וּמָה נְעִים לְרוּץ בְּכָל יוֹם לְמִקְנָה כְּמוּבָא בְּמַעֲשֵׂה שֶׁל הַבְּעֵרָגָעַר (סְפוּרֵי־מַעֲשִׂוֹת, מַעֲשֵׂה י), שֶׁהִבֵּת מְלָךְ הַתְּחַבָּאָה בְּזוֹ מִיּוֹת, הַרְמֵז — לְהַתְחַבֵּא מִהַסְטֵרָא אַחֲרָא הָעֵקֶר הוּא מְקוּנָה, וְכִמוּ שְׁהִיָּה אֲצֵל אֶסְתֵּר (עַיֵן מְגִלָּה יג:), שְׂאָף שְׁנִפְלָה בְּחִיקוֹ שֶׁל אַחְשׁוּרוּשׁ, אַף־עַל־פִּי־כֵן לֹא נִתְאַשָּׁה, רַק טְבֵּלָה וְעֵלְתָה וַיִּשְׁבַּח בְּחִיקוֹ שֶׁל מְרַדְכֵי הַצַּדִּיק הָאֲמֵת וְדו"ק.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

שעד.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֶר וַיְחִי ה'תש"ל.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סְלָה אֶל הָאֲבָרָף הַיְקָר, הַחֶפֶץ וּמִשְׁתוֹקֵךְ לְהַפְגִּים בְּתוֹף שְׁעָרֵי הַקְּדוּשָׁה עַל־פִּי דְרָף הָאֲמֵת שְׁקַבְּלֵנוּ מִהַנַּחֵל מִבְּעַ מְקוֹר חֲקֻמָּה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גְּרוֹ אִיר וַיִּזְרַח.

בְּרֵאשׁוֹנָה צָרִיף שְׁתַּדַּע, שֶׁהָעֵקֶר בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ הוּא הַרְצוֹן, שְׂיִהִיָּה רְצוֹנוֹ חֻק מֵאֵד לְהַפְגִּים לְתוֹף שְׁעָרֵי הַקְּדוּשָׁה וְלְהַגִּיעַ לְמָה שְׂצָרִיף לְהַגִּיעַ בְּזֶה הַעוֹלָם, וְכִמוּ שְׂאָמַר אֵלֵיהֶוּ, זְכוּר לַטּוֹב (תָּנָא דְבִי אֵלֵיהֶוּ רַבָּה, פְּרָק כה), שְׂצָרִיף לֹמַר: "מִתִּי יִגִּיעוּ מַעֲשֵׂי לְמַעֲשֵׂי אֲבוֹתַי", וְרַבְּנוּ ו"ל גְּלָה שְׁכָל אֶחָד וְאֶחָד אֶפְלוּ הַפְּחוּתִים שְׁבִפְחוּתִים

יכול להגיע בזה העולם לתכלית המעלה העליונה וכו', וכו', אף העקר שיהיה רצונו חזק ואמין מאד מאד, וצריך לחגור מתניו, ולידע כי תקום נגדו מלחמה כבדה מהבעל-דבר, ובפרט מי שדבר היה במצודתם, ומפל שפן וכל שפן מי שדבר נשקע ביניהם ימים וימים בחטאים ועוונות ופשעים רבים ומרים, ובפרטיות בפגם הברית, ורמנא לצלן, וכו' וכו', אם רוצה לצאת מביניהם, אז מתעוררים כנגדו במלחמה כבדה ועצומה, וכאים ומתפשטים כנגדו כל התאוות וההרהורים הרעים והמחשבות הרעות וכו', ועקר הכל צריך התחזקות גדולה מאד מאד לכלי להניח רצונו וכסופיו, אף שיעבר עליו מה שיעבר, ועל-ידי תקף רצונו וכסופו, ישבר הכל וינצח במלחמה, ויכנס אל תוך הקדשה, והנה עקר שלמות הרצון והכסופין הוא על-ידי שבא לתוך הדבור (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן טו), וזה בחינת יחוד כל העולמות "כתר — מלכות", שהיא הרצון והדבור כידוע, וזה כל הענין הנשגב והנורא שגלה רבנו ז"ל בעולם, והוא — תפלה והתבודדות, שזה הדרך הישן והחדש יתחדש בכל העולם כשיבוא משיח צדקנו במהרה בימינו אמן, וכמו שכתוב (צפניה ג. ט): "כי אז אהפך אל עמים שפה ברורה לקרא כלם בשם ה'", כי רבנו ז"ל נשמתו מיחידה דעתיק, כמו שרמזו בעצמו, שזה רצון שברצונות, רענא דרעוין, תכלית המדרגה העליונה, תורת השם ותפלת השם וכו' וכו', ועל-כן יכול לקשר עצמו ולהוריד עצמו אל הנשמות הירודות, הפגומות והגרועות ביותר שבעולם, ויש להם תקון על ידו, שזה בעצמו התקשרות הרצון והדבור ודו"ק, ומה שעובר על האדם ומה שנעשה במחשבה, דבור ומעשה וכל רצונותיו וכסופיו, הכל לכל יוציא מפיו ויפרש שיחתו אליו יתברך, ובכח הצדיק האמת בחינת משה (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן טו) יתעלה מתכלית המדרגה התחתונה מעצם השאל תחתית, בחינת "שמד", יעלה עד תכלית המדרגה העליונה, רענא דרעוין, "רצון" שברצונות, בחינת עתיק, וכמו שאמר רבנו ז"ל (תני-מוהר"ן, סימן רל):

אָנִי יִכּוֹל לַעֲשׂוֹת מִכֶּם צְדִיקִים כְּמוֹנֵי מֹשֶׁה, וְהַעֲקֹר לְכָלִי לְהִטְעוֹת
עֲצָמוֹ וְלִצְיִת אֶת רַבְּנוֹ ז"ל, וְאֵז טוֹב לָךְ לִנְצַח.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

שעה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר שְׁמוֹת, א' דְּשׁוֹכְבֵי־הַתֵּשֶׁל.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סְלָה, יְשׁוּעוֹת וְהַמְתַּקַּת הַדֵּינִים יִמְתְּקוּ
מֵרֵאשׁ אֶהוּבִי, יְדִידִי, רְחִיק וְחֹסֵד, הַשׁוֹתֶה מֵהַמְעֵיִן הַיּוֹצֵא מִבֵּית ה',
נַחַל נוֹבֵעַ מִקּוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ, הַבְּחוּר ... גֵּרוֹ יְאִיר וְיִזְרַח.

אֶהוּבִי, אַחֵי הַיָּקָר! חֲזַק וְאַמֵץ מֵאֵד מֵאֵד לְהַתְּחִיל מִחֲדָשׁ
בְּעִבּוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ כְּאֲשֶׁר קִבְּלֵנוּ מֵרַבְּנוֹ ז"ל, לְהַתְּחִיל בְּכָל
פַּעַם מִחֲדָשׁ, וּלְחַדֵּשׁ בְּנֶשֶׁךְ נַעֲרִיו וְזֶה עֵקֶר הַתְּשׁוּבָה — לְשׁוּב
בְּכָל פַּעַם מִחֲדָשׁ בְּתְשׁוּבָה, וְלַעֲשׂוֹת תְּשׁוּבָה עַל תְּשׁוּבָה, כְּמוֹכָא
בְּ"לְקוּטֵי־הַלְּכוֹת" בְּכַמָּה מְקוֹמוֹת עַל־פִּי הַתּוֹרָה "קָרָא אֶת יְהוֹשֻׁעַ"
(בְּלְקוּטֵי־מוֹתֵרֵן, חֶלֶק א', סִימָן ו) עֵינֵי שָׁם, וְעֵינֵי בְּלְקוּטֵי־מוֹתֵרֵן (חֶלֶק ב',
סִימָן פז), אֲשֶׁר מְדַבֵּר רַבְּנוֹ ז"ל מִתְּקוּן הַבְּרִית, וְאֲשֶׁר יֵשׁ לְזֶה קָשֶׁר עִם
הַתּוֹרָה ו' כְּמוֹכָא בְּסוֹף הַתּוֹרָה, עֵינֵי שָׁם, שְׁעַל־יְדֵי כְּפִנֵּת אֱלוֹל נַעֲשֶׂה
רְצוּנָה אֱלִי, שְׁזֶה הַסּוּד וְיֵאֵם לֵא "תֵּאבְכָה הָאִשָּׁה" לְיִלְכֵת א' אַחֲרֶיךָ
(בְּרֵאשִׁית כז, ח), שְׁעַל־יְדֵי כְּפִנֵּת אֱלוֹל (הַמּוֹכָא בְּחֶלֶק א', סִימָן ו), עַל־יְדֵי־זֶה
תֵּאבְכָה הָאִשָּׁה — זֶה־יֵהֵא לָהּ רְצוֹן אֱלִי, וְדו"ק; כִּי הֵם סוֹדוֹת גְּבוּהִים
וְרִזִּין נִסְתָּרִים מֵאֵד מֵאֵד, סוּד הַחֲזוּרָה כְּנִסְתֵּי יִשְׂרָאֵל לְקַדְשָׁא בְּרִיךְ
הוּא, וְשִׁיחָה לָהּ רְצוֹן אֱלִי וְיִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ, שְׁזֶה בְּחִינַת יַחֲדוּ בֵּין חֲמָה
וּלְכַנְהָ, בֵּין שְׁנֵי הַשְּׁמוֹת הַקְּדוּשִׁים — הַגּוֹי"ה אֲדִנִּי, הַיּוֹד דְּלַעֲיֵלָא
לְיוֹד דְּלַתְמָא, שְׁהֵם נִקְרָה עֲלֵינוּהָ שְׁעַל הָאֱל"ף, וְנִקְרָה הַתְּחַתְּמוּנָה
שְׁמַתְחַת הָאֱל"ף, שְׁכָל זֶה סוּד הַתְּשׁוּבָה — לְהַשִּׁיב אֶת נַשְׁמָתוֹ
לְשִׁרְשָׁה הַעֲלִיּוֹן וְלְהַדְּבִיקָה שָׁם, שְׁזוּהֵי כָּל עִבּוֹדֵתָנוּ בְּזֶה הָעוֹלָם —

לחמן את אשר פגמנו ושחחנו בגלגול זה ובשאר הגלגולים, וצריך לעשות בכל יום ובכל שעה תשובה חדשה, כי בכל פעם כשזוכה להפיר אותו ותברך ביותר, אזי צריך לעשות תשובה על התשובה הראשונה (עין בפנים), והכלל היוצא מכל זה, לזכות לתשובה שיאיר עליו אורו האין סוף ברוך הוא ב"רצוא ושוב", וזכה לכבוד אלקים, לזה זוכים כשממעט בכבוד עצמו, ומרבה בכבוד המקום, וישמע בזיונו וידם וישתק, הינו לחזק עצמו מאד מאד באמונה יתרה, שעל-ידי-זוהי זכה לכל המעלות והמדרגות שבעולם, כי הכל תלוי באמונה — להאמין כי אין שום מציאות בלעדיו ותברך כלל, ודומם, צומח, חי, מדבר, הכל לכל עצם עצמיות חיות אלקותו ותברך, והכל משגח בהשגחה נפלאה, והכל ברשות השם ותברך, ואפלו אם אחד בזה אותך, תקבל באהבה, כי תדע שהשם ותברך שלח אותו כדי לבזותך.

ואז כשתקבל הכל באהבה, יאיר עליך כבוד אלקי, וזה פרוש שיבנה כבוד המקום, שידע שמלא כל הארץ "כבודו", וזה שצריך למעט "בכבוד" עצמו, לבל יחשב ש"פחי ועצם ידי עשה את החיל הזה" (דברים ח, יז), רק ירבה ב"כבוד" המקום שמלא כל הארץ "כבודו", וכשפא לו בזיון, ידע שזה לכפרת עוונותיו, ולהכניע את הדם הרע שבחלל השמאלי, וידם וישתק, ואז תהיה נכללת נשמתו בחינת הנקדה המתחונה אל הנקדה העליונה, ויאיר עליו אורו האין סוף ברוך הוא.

וצריך להיות חזק ואמין בדעתו לבל יפל בדעתו משום דבר שבעולם יהיה אף שיהיה, שזה בחינת הבקאות המובאת בתורה זו — להיות בקי ב"רצוא" ובקי ב"שוב", הן כשקבר הגיע לאיזו מדרגה צריך שידע, כי לגדלתו אין חקר, ועדין לא התחיל כלל כנגד גדלתו ותברך, מה שיש עוד להשיג ולזכות בזה העולם, וכן להפוך — כשנופל, רחמנא לצלן, בירידות וקטנות, יהיה חזק מאד מאד יהיה אף שיהיה, כי אין שום יאוש בעולם כלל, וצריך לשגי בקיאות אלו מאד, כי לפעמים זוכים כבר לאיזו הארה ואחר-כך נופלים,

וְצָרִיךְ לִידַע, שֶׁהִירִידָה הַיָּהּ תְּכַלִּית הָעֲלִיָּה, וְעֲצָתוֹ — שִׁיתְחִיל עוֹד פַּעַם, וְרֵאִיתִי דָבָר נִפְלָא בְּתוֹלְדוֹת הַקְּדוּשָׁה עַל הַפְּסוּקִים: "וְאֵלֶּה שְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הַבָּאִים מִצְרֵימָה אֶת יַעֲקֹב אִישׁ וּבֵיתוֹ בָּאוּ" (שְׁמוֹת א, א), וְהִקְשָׁה: א. לְמָה מִתְחִיל "בְּנֵי יִשְׂרָאֵל" וְאַחֲרֵיכֶּן "אֶת יַעֲקֹב"? ב. "הַבָּאִים מִצְרֵימָה" לְשׁוֹן הֵנָּה וְהֵרִי כֶּבֶד בָּאוּ? ג. וְאַחֲרֵיכֶּן כְּתִיב "בָּאוּ מִצְרֵימָה" וְהֵרִי סֵתֵר? וְתִרְצֵן, כִּי בְּאֵמֶת עָקֵר תְּכַלִּית הָאָדָם לְהֵיוֹת דְּבוּק בּוֹ יִתְבַּרֵךְ, אִךְ זֶה אֵי אֶפְשָׁר בְּתַמִּידוּת, וְנוֹפֵל לְקִטְנוּת וְדַחְקוֹת וְיוֹרֵד בִּירִידוֹת, וְאֵז מְלַקֵּט נְצוּצוֹת קְדוּשִׁים, וְאַחֲרֵיכֶּן שׁוֹב מִתְעַלֶּה וְעוֹלֶה מְעַלָּה מְעַלָּה, וְזֶה דָּבָר תְּמִידִי שְׁעוֹלִים וְיוֹרְדִים, וְלִידֵיעָה זֶה זֹכִים רַק הַצְּדִיקִים הַגְּדוֹלִים בְּחִינַת יִשְׂרָאֵל כְּיָדוּעַ, וְזֶהוּ "הַבָּאִים מִצְרֵימָה" לְשׁוֹן הֵנָּה, כִּי דָּבָר זֶה הוֹלֵךְ בְּתַמִּידוּת כִּנּוּל, אֲכַל יַעֲקֹב — מִדְּרַגַּת הַמּוֹן-עַם, שְׁלֹא יוֹדְעִים מְזֶה, עֲלֵיהֶם נֹאמֵר "בָּאוּ מִצְרֵימָה" שְׁנִשְׁאָרִים.

וְכָל זֶה כְּלוּל בְּתוֹרַה הַנִּלְמָד מֵעֵינֵי הַבְּקִיאוּת, שְׁצָרִיךְ בְּזֶה הָעוֹלָם לְהֵיוֹת בְּקִי הַיֵּטִב בְּהִלְכָה, אִיךְ לִילֹךְ וְלַעֲבֹד כְּטוֹב בְּזֶה הָעוֹלָם, כִּי עוֹבֵר בְּזֶה הָעוֹלָם עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד מֵה שְׁעוֹבֵר, וַיֵּשׁ אֲשֶׁר כְּבֹר נִפְלוּ וְנִשְׁקָעוּ כָּל-כֶּף בְּטִיט, עַד אֲשֶׁר אֵינִם מְרַגִּישִׁים מֵה שְׁעוֹבֵר עֲלֵיהֶם, כְּעֵין שְׁאִמְרוּ חֲכָמֵינוּ ז"ל (שְׁבַת יג:): אֵין בִּשְׂרַת הַמַּת מְרַגִּישׁ בְּאִיזְמַל וְכוּ'; וְהַעֲקֵר לְהֵיוֹת חֲזָק וְאִמִּיץ מֵאֵד מֵאֵד יִהְיֶה אִיךְ שִׁיְהִיָּה, אֶפְלוּ אִם בְּרַגַע הַקּוֹדֵם עֲבַרְתִּי מֵה שְׁעַבְרְתִּי, רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, עַל-כָּל-פְּנִינִים יִרְאֶה שְׁבַרְגַע הַשְּׁנִי עַל-כָּל-פְּנִינִים יִבְעַר לְכַבּוֹ מֵאֵד מֵאֵד לְהֵשִׁם יִתְבַּרֵךְ, וְאִנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ רְגִילִים לֹמֵר, כִּי עָקֵר כְּנֻגַת הַיָּצָר הָרַע בְּעִבְרָה, זֶה לֹא הָעִבְרָה עֲצָמָה, כִּי אִם הִירִידָה אַחַר הָעִבְרָה, שְׁמִפִּילוּ בְּדַעְתוֹ: "רֵאֵה אִיךְ אִתָּה בָּא לְהִתְקַרֵּב אֶל הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ, אַחֲרֵי שְׁעִשִׁית מֵה שְׁעִשִׁית", וְקַלְפָּה זֶה קִשְׁיָה יוֹתֵר מֵהָעִבְרָה עֲצָמָה, וְר' אֶפְרַיִם מִפְּשֶׁעֲדְבוֹרוֹ ז"ל פָּרַשׁ: "וְהִסֵּר שְׁטָן מִלְּפָנֵינוּ וּמֵאַחֲרֵינוּ"² — שְׁקָדִים מִבְּקָשִׁים שִׁיִּסִּיר אֶת הַיָּצָר הָרַע "מִלְּפָנֵינוּ" — קָדָם שְׁעִשָׂה אֶת הָעִבְרָה, שִׁיִּנְצַל לְבָלֵי לְעֲשׂוֹת שׁוֹם עֲבָרָה, וְגַם מִבְּקָשִׁים "וּמֵאַחֲרֵינוּ" — שְׁאֵם, חֵס וְשְׁלוֹם,

(א) סֵפֶר "תּוֹלְדוֹת יַעֲקֹב יוֹסֵף".

(ב) מִתְּפִלַּת עֲרִבֵית כְּבִרְבַּת "הַשְּׂכִיבֵנוּ".

עבר כבר עברה, שעל-כל-פנים ינצל מהבעל-דבר שמפילו בדעתו כאלו אין לו כבר שום תקנה כלל, ובאמת רבנו ז"ל למד אותנו, שאין שום יאוש בעולם כלל, ואין ירידה שבעולם שאי אפשר להפכה לעליה גדולה, ורבנו ז"ל פרש: "בא לטמא פותחין לו" (שבת קד). — שפותחין לו תכף ומיד שערים חדשים, כדי לשוב שם, כי השם יתברך חפץ חסד ורועה בתשובתן של רשעים, ואינו חפץ במיתתן וכל מה שהאדם נופל בעמק הטמאה יותר, כשזוכה ממקום שהוא שם לעלות, אז נעשים יחודים גבוהים למעלה, אשר לא עלו יחודים כאלו מימות עולם, כמו שמצינו ביתרו, שהיה עובד כל העבודות זרות שבעולם, וכשהוא חזר — כדין אתניקר ואתעלה שמה דקדשא בריך הוא לעילא ולעילאי (עין לקוטי-מורה"ן, חלק א', סימנים ט, י, ו) ובפרט מי שגלכד בחטא פגם הברית — הוצאת זרע לבטלה, רחמנא לצלן, שעל-פירב מתחיל מקטנות הדעת כשהוא עוד קטן בדעתו, ואינו יודע מה שעושה, ואחר-כך ההרגל נעשה טבע, רחמנא לצלן, וקשה לו להפריד מהחטא החמור והנורא הזה, כאשר שמעתי מפמה בני הנעורים אשר אני עוסק עמהם וכו', והעצה היעוצה מספרי רבנו ז"ל היא — שמחה, להיות תמיד בשמחה "משונה פריילעך", כי התאנה הזאת באה מחמת דאגה, מרה שחורה ועצבות, וכן חטא זה גורם לכל זה — להיות תמיד בדאגה, במרה שחורה, בעצבות ובמרירות, כי טועם בכל דבר מרירות, כי על-ידי פגם הברית באים עליו מין מרירין (עין שם, סימן ג), ואחד תלוי בחברו, כי על-ידי פגם הברית באות דאגות ועצבות, ולהפך על-ידי דאגות ועצבות וכו', בא ליותר פגמים, רחמנא לצלן.

על-כן עשה מה שתעשה כל הפעולות שבעולם להיות תמיד בשמחה, ומורה"ן ת"ז"ל אמר פעם לאחד: "אם היית תמיד בשמחה, לא היית רואה פני גיהנום כלל", אף שמי שהוא בשמחה נראה כשוטה, כי הבעל-דבר לקח עצמו מאד על מדת השמחה, כי שמחה

(ג) אז נחפז ונתעלה שמו של הקדוש-ברוך-הוא למעלה למעלה.
 (ד) שמח במחנה.
 (ה) מים קרים.

היא שֶׁרֶשׁ הַקְדָּשָׁה, שֶׁהיא תְּכֵלֶת הַהֶפֶךְ שֶׁל הַסְטֵרָא אַחֲרָא הַנִּקְרָאָה עַל שֵׁם יְלֵלָה, וְכַמוּכָּא כֹּל זֶה בְּדַבְרֵי ר' אַבְרָהָם בְּר' נַחְמָן ז"ל בְּסִפְרוֹ "כּוֹכְבֵי־אוֹר" בַּחֲלֵק "שִׁשּׁוֹן וְשִׁמְחָה", כִּי עַל־יְדֵי הַשִּׁמְחָה בְּהֶשֶׁם יִתְבַרֵּךְ וּבַתּוֹרָה, יְכוּלִין לְזַכּוֹת לְכֹל הַמַּעֲלֹת שֶׁבְּעוֹלָם, וְהַשִּׁמְחָה צְרִיכָה לְהַגִּיעַ גַּם לְרַגְלֵינוּ, וְעַל־יְדֵי הַשִּׁמְחָה זֹכִינן שֶׁהֶשֶׁם יִתְבַרֵּךְ בְּעֶצְמוֹ יִשְׁמַר אוֹתוֹ מִפְּגַם הַבְּרִית (עֵינן לְקוּטֵי־מִוֶּהֲרֵנוּ, חֵלֶק א', סִימָן קס"ט), וְרַבְּנֵינוּ ז"ל גִּלְּה לָנוּ, שֶׁמִּצְוָה גְדוֹלָה לִהְיוֹת בְּשִׁמְחָה תָּמִיד (עֵינן שֵׁם, חֵלֶק ב', סִימָנִים כג, כד, וְתִרְאֶה שֵׁם מַעֲלַת הַשִּׁמְחָה), וְהַשִּׁמְחָה מַעֲלָתָהּ גְבוּהָהּ מְאֹד, שֶׁיְכוּלָה לְהוֹצִיא אֶת הָאָדָם מִכָּל הַנְּפִילוֹת וְהִירִידוֹת שֶׁבְּעוֹלָם, וְכַמוֹ שֶׁאָמַר מוֹהֲרַנְ"ת, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ, בְּהִלְכוֹת הוֹדָאָה, הִלְכָה ר', וְכֵן בְּנִפְיֵלַת אִפְסִים, הִלְכָה ג', עַל־פִּי הַתּוֹרָה בְּלְקוּטֵי־מִוֶּהֲרֵנוּ, חֵלֶק א', סִימָן כ"ד: "אֶמְצָעִיתָא דְעֵלְמָא", עֵינן שֵׁם דְּבָרִים נְפִלָאִים וְסוּדוֹת עַד מְאֹד, וּמָה שֶׁפָּרֵשׁ מוֹהֲרַנְ"ת ז"ל עַל הַפְּסוּק: "לְדוֹד בְּשִׁנּוֹתוֹ אֶת טַעְמוֹ לִפְנֵי אַבְיָמֶלֶךְ וַיִּגְרָשֶׁהוּ וַיִּלֶךְ" (תְּהִלִּים לר, א), שֶׁדָּוִד שָׁנָה אֶת טַעְמוֹ, וְעַל־יְדֵי־זֶה נִצּוֹל מִכָּל הַקְּלָפוֹת וְהַסְטֵרָא אַחֲרָא שֶׁרָדְפוּ אַחֲרָיו, וְהֵם דְּבָרִים אֲמִתִּיִּים לְמִי שֶׁמִּבִּין מָה שֶׁעוֹבֵר בְּזֶה הָעוֹלָם מִפְּגַעֵי הַזְּמָן, וּמִכָּל שֶׁכֵּן מָה שֶׁעוֹבֵר עַל אֱלוֹ שֶׁנִּפְלוּ וְנִלְכְּדוּ בַּזְּמָנָה הַזֹּאת שֶׁל פְּגַם הַבְּרִית — הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטְלָה, רַחֲמָנָא לְצַלָּן, עֲקָר הַעֲצָה רַק לִהְיוֹת תָּמִיד בְּשִׁמְחָה וּבְהִרְחַבְת הַלֵּב, וְלַעֲשׂוֹת אֶת עֶצְמוֹ כְּאֱלוֹ שִׁמְחָה, וְעַל־יְדֵי־זֶה יָבוֹא אַחֲרֵי־כֵן לַשִּׁמְחָה אֲמִתִּית, וּמִי שֶׁעוֹשֶׂה לִיצְנוּת מִכָּל זֶה, עוֹשֶׂה לִיצְנוּת מִעֶצְמוֹ, וְכַמוֹ שֶׁאָמַר הַחֶכֶם (מְשִׁלֵּי ט, יב): "אִם חֲכַמְתָּ חֲכַמְתָּ לָךְ, וְלִצְתָּ לְבַדְּךָ תִּשָּׂא", כִּי כַּמוֹ שֶׁהַשִּׁמְחָה מְשַׁרָּה רוּחַ קְדָשָׁה וְנִבְוָאָה עַל הָאָדָם, כֵּן לְהֶפֶךְ — רַע לֵב וְעֲצָבוּת וְכַעַס מְמַשְׁכִּים עַל הָאָדָם כֹּל הַסְטֵרָא אַחֲרָא וְהַסְטֵמָאוֹת שֶׁבְּעוֹלָם, וְצָרִיךְ לְהַרְגִיל עֶצְמוֹ לִהְיוֹת טוֹב לְכֹל, שֶׁזֶה גַּם־כֵּן נִמְשָׁךְ מִמֵּדַת הַשִּׁמְחָה וְהַאֲהָבָה, לְאַהֲבָה אֶת כָּל אֶחָד וְלַעֲשׂוֹת טוֹבוֹת וּגְמִילוּת חֶסֶד לְכָל אֶחָד, בֵּין בְּגוֹפוֹ וּבֵין בְּמִמוֹנוֹ, כִּי עַל־יְדֵי פְּגַם הַבְּרִית נַעֲשֶׂה רַע בְּיָדוֹעַ, וְכַמוֹ שֶׁכְּתוּב (בְּרֵאשִׁית לח, ז): "וַיִּהְיֶה עַר... רַע בְּעֵינֵי ה'", וּפְרָשׁ רַבְּנֵינוּ ז"ל (שִׁיחוֹת־הַרְ"ן, סִימָן רמ"ט), שֶׁעַל־יְדֵי חֲטָא זֶה נַעֲשֶׂה רַע (בְּלַע"ז בִּיחִיז), וְהוּא תָּמִיד בְּכַעַס וּבְאֲכֻזְרִיּוֹת, וְאֵינוֹ מִיֵּטִיב לְזוּלָתוֹ כְּלָל,

שהוא הפך השמחה והאהבה, (ויש להאריך בזה, כי רע הוא הפך הדעת, שחסרה לו הדעת, כי פגם בדעת, כי פגם בנקדה של הדלת, של "דע", שהוא הע"ד של "שמע ישראל", שהוא שרש שמות בני ישראל, שהם מ"ט [ארבעים ותשע] כמנן אותיות של שמע, וי"ב [שתים-עשרה] תבות של י"ב שבטי ישראל, ועל-ידי התקרבות לצדיק, הצדיק מכניס בו נקדה חדשה ונעשה אחד, (ובמקום אחר הארכתי בזה), וכל זה הוא עצה אחת.

והעצה השניה היא תפלה והתבודדות — ליחד לעצמו מקום מיחד שאין שם בני-אדם, ולפרש שיחתו לפני השם יתברך באשר ידבר איש עם רעהו והבן עם אביו, וכל מה שעובר עליך ברוחניות ובגשמיות תדבר ותשיח אליו יתברך ותבקש רחמים, ותצעק בקולות להתחנן ולהפציר לפניו יתברך, שתזכה לצאת ממה שאמה צריך לצאת, וצריך להתמיד בזה מאד מאד בכל יום ויום חק ולא יעבר, כי אין שום עצה אחרת להנצל מפל הירידות, כי אם על-ידי תפלה והתבודדות בכל יום.

הדורש שלומך...

שְׁעוֹ.

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר שמות ה'תש"ל.

אף טוב וחסד ירדפו לאהובי, ידידי היקר, שותה בצמא מים טהורים מהנחל הנובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח לנצח.

אחי! חוק ואמץ להיות תמיד בשמחה, כי, תהלה לאל, יש ויש לנו במה לשמח, בנקדות הטובות שיש בנו, אם אמנם שגם זה

מעֵרֵב בַּפְּסֻלֹת, עַל-כֹּל-פָּנִים אֵיךְ שִׁיְהִיָּה הֵם נִקְדוּת טוֹבוֹת מִקְדָּשֵׁת יְהוּדוּתֵנוּ, שְׂרָק זֶה יְהִיָּה נִשְׁאָר לָנוּ לְעַד וּלְנִצּוֹחַ נִצְחִים, וְצָרִיךְ לְהִרְבוֹת בְּכָל יוֹם בְּכֻמָּה וְכֻמָּה מִצּוֹת חַדְשוֹת וּבְכֻמָּה לְמוֹדִים חַדְשִׁים, בְּאֶפְן שֶׁכָּל יוֹם יוֹסִיף תּוֹסֶפֶת קִדְשָׁה וְדַעַת, תּוֹסֶפֶת לְמוֹד, כִּי כָּל יוֹם בְּזֶה הָעוֹלָם יֵשׁ כְּנִגְדּוֹ יוֹם אַחֵר לְמַעַלָּה (וְהֵר וַיִּקְרָא צב), וּבִקְאֵתְרוֹתָא דְלִתְמָא אַתְעַר דְלַעֲיִלְאִא (שם לְךָ לְךָ פ.ח). כְּפִדּוּעַ; וְהַעֲקָר לְשֹׁמֵר עֲצֻמוֹ מֵאֵד לְבָלִי לְעִשׂוֹת הָרַע בְּעֵינָיו יִתְבָּרַךְ, וּלְקַדְשׁ וּלְטַהַר בִּיּוֹתֵר אֵת הַשְּׂבָעָה גְרוֹת: הַעֲיִנִים, הָאֲזֻנִים, הַחֻטִּים וְהַפֶּה (עֵין לְקוּטִי-מוֹהֲרִין, חֶלֶק א', סִימָן כ"א), וְלִהְיוֹת בְּשִׁמְחָה עַל כָּל דְּבוּר תּוֹרָה שְׂזוּכָה לְלִמּוּד, כִּי רַק זֶה יִשְׂאָר מִמֶּנּוּ, וְכֵן לִהְיוֹת בְּשִׁמְחָה עַל כָּל נִקְדָּה וְנִקְדָּה שֶׁל "סוּר מֵרַע" שְׂזוּכָה לָהּ, כִּי גַם הַסִּתְּפוּלוֹת אַחַת פְּחוֹת בְּזֶה הָעוֹלָם וְשִׁמְעָה אַחַת פְּחוֹת בְּזֶה הָעוֹלָם, גַּם יְהִיָּה לוֹ רוּחַ עֲצוּם שְׂאִין לְשַׁעַר, מִכָּל שֶׁכֵּן כַּעַס וְקִפְיָה אַחַת פְּחוֹת, יְהִיָּה לוֹ רוּחַ גְּדוֹל וְנוֹרָא מֵאֵד, וּמִכָּל שֶׁכֵּן וְכָל שֶׁכֵּן אֵיךְ יְהִיָּה לוֹ לְרוּחַ גְּדוֹל וְנוֹרָא מֵאֵד, רוּחַ יִקָּר וְנִפְלָא, עֵין לֹא רֵאתָהּ, כְּשִׁיִּשְׁמֹר אֵת הַדְּבוּר, לְבָלִי לְדַבֵּר שׁוּם דְּבוּר שְׂאִינוֹ הִכְרַחֵי, כִּי יִרִידַת הָאָדָם הִיא עַל-יְדֵי הַדְּבוּר, בְּחִינַת: "נִפְשֵׁי יִצְאָה בְּדַבְרוֹ" (שִׁיר הַשִּׁירִים ה', ו), כִּי בְּאֵמֶת אֵין שׁוּם מְצִיאוֹת בְּלַעֲדֵיו יִתְבָּרַךְ כָּלֵל: דוּמָם, צוּמָח, חֵי, מְדַבֵּר, הַכֹּל לְכָל עֵצָם עֲצָמִיּוֹת חַיּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְכָל דָּבָר מְגַלֶּה רְמִזִּים לְהִתְקַרֵּב אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וּיְכוּלִים לְהוֹצִיא רְמִזֵּי דַחְכְּמָתָא מִכָּל דָּבָר, כִּי הַכֹּל נִבְרָא לְכַבּוּדוֹ יִתְבָּרַךְ, וְצָרִיךְ לְכוֹן כְּשִׁמְדַבֵּר עִם אֶחָד, שֶׁמְדַבֵּר עִמוֹ יִתְבָּרַךְ, וְלִהְלִבִּישׁ בְּזֶה תְּפִלוֹת וּבְקִשׁוֹת כְּפִדּוּעַ, וְאִזּוּ מַעַלָּה הַכֹּל אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְצָרִיךְ לִידַע שֶׁכָּל אֶחָד יְכוּל לְזַכּוֹת לְזֶה, הַעֲקָר לִהְיוֹת חֲזָק וְאֵמִץ בְּדַעַתוֹ לְהִתְקַרֵּב תְּמִיד אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְצָרִיךְ לֹאמַר: "בְּשִׁבְלִי נִבְרָא הָעוֹלָם" (פְּנִיחֵרִין לו.), וְכָל הָעוֹלָם עוֹמֵד עָלָי, נִמְצָא שְׂאֵם, חַס וְשְׁלוֹם, אֶחָטָא, אֲזִי אַחֲרִיב אֵת הָעוֹלָם, חַס וְשְׁלוֹם, וְכֵן כְּשִׁאֲזָפָה לְעִשׂוֹת טוֹב, אֲזָפָה לְהִמְשִׁיף אוֹרוֹ יִתְבָּרַךְ בְּכָל הָעוֹלָמוֹת, וְלְזַכּוֹת לְזֶה יְכוּלִים עַל-יְדֵי תַקְוָה הַשְּׂמִחָה בְּהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ (עֵין לְקוּטִי-מוֹהֲרִין, חֶלֶק א', סִימָן ה'), וְצָרִיךְ לְנַקוֹת אֵת הַמַּחַ מִהִרְהוּרִים רְעִים וּמַחְשְׁבוֹת חִיצוֹנִיּוֹת, וּלְזֶה זֻכִּים

א) בַּהֲתַעֲרוּרֹת שֶׁלְמִטָּה נִתְעוֹרֵר לְמַעַלָּה.

על-ידי תפלה בכח — להכניס כל כחו בתפלה, ולצעק אליו יתברך הרבה, עד שיזכה שיזדבק מחו ודעתו לגמרי, ויזכה לחזות בנעם ה' ולבקר בהיכלו.

ולמען השם, לטובתך הנצחית תראה לומר בכל לילה תקוון חצות, ולצעק ולזעק על חרבן כל העולמות, חרבן המח והדעת וחרבן בית-המקדש שיבנה במהרה בְּיַמֵּינוּ, אָמֵן.

הדורש שלומך...

שׁעז.

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר שמות ה'תש"ל.

שלום וברכה לאהובי, ידיד נפשי, ותיק וחסיד, שוטה בצמא ממי הנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו ואיר ויזרח לנצח.

אחי! חזק ואמץ מאד מאד יהיה אִיךָ שִׁיְהִיָּה, אַתָּה עֲשֵׂה הַתְּחִלָּה חֲדָשָׁה עַל-כָּל-פְּנִים מַעֲכָשׁוּ, כִּי אֵין שׁוּם גְּאוּשׁ בְּעוֹלָם כָּלָל, וְגַם מִמְּקוֹם שֶׁנִּפְלְטָה יְכוּלִים לְצַאת וּלְהִתְקַרֵּב אֵלָיו יִתְבַּרֵּךְ, וְהַעֲקֹר בְּמִקוֹם שֶׁאַתָּה מִנְּחַ תִּתְחִיל לְפָרֵשׁ שִׁיְחַתֵּךְ אֵלָיו יִתְבַּרֵּךְ, וְיִתְסַפֵּר לְפָנָיו יִתְבַּרֵּךְ אֵת כָּל אֲשֶׁר עוֹבֵר עָלֶיךָ וּמֵה שֶׁעֲבַרְתָּ, וּבְאִיזוֹ יְרִידָה נִפְלְטָה, הַכֹּל לְכָל תְּסַפֵּר לְפָנָיו יִתְבַּרֵּךְ, וְאֵל תַּעֲלִים אִף מִחֲשֶׁבֶה וְהַרְהוּר אֶחָד, כִּי תִדַע כִּי הַשֵּׁם יִתְבַּרֵּךְ יוֹדַע הַכֹּל, אִף-עַל-פִּי-כֵן הַזְהִירָנוּ לְהַתְּוֹדוֹת בְּפֶה מְלֵא, וְעַל-יְדֵי-זֶה לֹא יְהִיָּה עָלָיו שׁוּם קְטְרוּג, כְּמוֹ שֶׁפָּרֵשׁ רַבֵּנוּ ו"ל (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן טו): כְּשִׁישׁ דִּין לְמִטָּה אֵין דִּין לְמַעְלָה (על-פי דברים ובה ה, ה), אִם אֵין שׁוֹפְטִין עֲצָמָן בְּזֶה הָעוֹלָם, אֲזִי שׁוֹפְטִין לְמַעְלָה, וּכְשֶׁשׁוֹפְטִין לְמַעְלָה, יְכוּל הַדִּין לְהַתְּלַבֵּשׁ בְּדִין קָשָׁה שִׁיְנַקֵּם בּוֹ, חַס וְשְׁלוֹם, אָבָל עַל-יְדֵי וְדוּי דְּבָרִים וּלְפָרֵשׁ חֲטָאִיו לְפָנֵי הַשֵּׁם יִתְבַּרֵּךְ, אֲזִי יִמְתַּק הַכֹּל מִמֶּנּוּ, אִף שֶׁמִּתְבַּיֵּשׁ שֶׁעֲשֵׂה זֹאת — זֶה עֲקָר

הַתְּשׁוּבָה, וְזֶה הַבְּזִיּוֹן מְכַנֵּיעַ אֶת הָרַע שֶׁבְּחֻלְלֵי הַשְּׂמָאֲלִי (עַן שָׁם, סִימָן ה'), וְלִמְעַן הַשֵּׁם אֵל תִּהְיֶה בְּטָלָן, וְאֵין לְשַׁעַר לְמָה שֶׁתּוֹכָה עַל-יְדֵי שִׁתְּגִלָּה אֲפִלּוּ כָּל מַחְשְׁבָה וְהִרְהוּר רַע שֶׁיַּעֲלֶה עַל דַּעְתָּךְ, וּמְכַל שִׁפְן דְּבוּר רַע אוֹ מַעֲשֵׂה רַע, חֵס וְשְׁלוֹם, תִּתְּנֶנּוּ וְתִגְלֶה לְפָנָיו יִתְבַּרַךְ, וְאִזּוּ יֵצְאוּ הַצְּרוּפִים הָרָעִים מֵעֲצָמוֹתֶיךָ (עַן שָׁם, סִימָן ה'), וְיִמְתְּקוּ מִמֶּךָ כָּל הַדֵּינִים.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ...

שעח.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרַךְ, מוֹצְאֵי-שְׁבֵת-קֹדֶשׁ לְסֹדֵר שְׁמוֹת הַיְתוּשׁ"ל.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סֵלָה אֶל מַעֲלַת הָאֲבָרָה הַיָּקָר, שְׂאֵר בְּשָׂרֵי, וְתִיק וְחִסִּיד, שׁוֹתֶה בְּצִמָּא מִמֵּי הַנַּחַל הַנוֹבֵעַ מִקּוּר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... גְּרוֹ יָאִיר וַיִּזְרַח.

אָחֵי הַיָּקָר! חֲזַק וְאַמֵץ מְאֹד מְאֹד לִהְיוֹת חֲזַק בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבַּרַךְ, וְאַפְלוּ עֵבֶר עֲלֶיךָ כְּבוֹר מַה שֶׁעֵבֶר — אֵל תִּפֹּל בְּדַעְתָּךְ כָּלֵל, אֲדַרְבֶּה זְכוֹר מַה שֶׁאַמְרוּ חֲכָמֵינוּ ז"ל (בְּרֵאשִׁית וַיְבָרַךְ לֹד, ב'): "הַפֶּשֶׁתְּנִי הַזֶּה בְּשַׁעֲוָה שֶׁהוּא יוֹדֵעַ שֶׁהַפֶּשֶׁתָּן שְׁלוֹ פֶּה, כָּל שֶׁהוּא כּוֹתֶשֶׁה הִיא מִשְׁתַּבַּחַת, כִּף אֵין הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְנַסֶּה אֶלָּא אֶת הַצְּדִיקִים" — כְּדֵי לְהַגְדִּיל שְׁכָרָם.

אֵל תִּפֹּל בְּדַעְתָּךְ מִכָּל מַה שֶׁעוֹבֵר עֲלֶיךָ, רַק תִּבְרַח אֵלָיו יִתְבַּרַךְ לְיַחַד לְעֲצָמְךָ מְקוּם מֵיחָד וּפְנוּי, וְתִפְרֹשׁ שִׁיחֲתֶךָ אֵלָיו יִתְבַּרַךְ, וְתַתֵּן לוֹ תוֹנָה וְהוֹדָאָה עַל הַחֲסָדִים וְהַרְחָמִים הַגְּמוּרִים שֶׁעֲשֵׂה עִמָּךְ וְהַצִּילְךָ בַּחַיִּים וְאֵת אִשְׁתְּךָ, וְאוֹדוֹת הַמְּטַלְטְלִים אֵל תִּדְאָג, כִּי הַשֵּׁם יִתְבַּרַךְ

יִשְׁלַח לָךְ כְּפָלִים, וּכְמֵאֲמַר הָעוֹלָם: נֶאֱדָף אֶשְׂרְפָה וְוַעֲרִיט מְעַן רִיבִי^א, בִּן יָקִים בְּרִצּוֹנוֹ יִתְבָּרֵךְ — שְׂיִמְלֵא אֶת חֶסְרוֹנְךָ בְּרוּחַנִיּוֹת וּבְגִשְׁמִיּוֹת, וְצָרִיךְ לְהַרְגִיל עֲצָמוֹ לְהִיּוֹת תָּמִיד מוֹדֶה עַל הָעֶבֶר, וְלִצְעֵק עַל לְהֵבֵא, כִּי אֵין שׁוֹם עֲצָה אַחֲרֵת בְּזֵה הָעוֹלָם, כִּי אִם תִּפְלֶה וּבִקְשָׁה, כָּמוֹ שְׂאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ ו'ל (מְדַרְשׁ תַּנְחוּמָא, בְּשֵׁלַח ב): לְמָה נִמְשְׁלוּ יִשְׂרָאֵל לְתוֹלְעַת, מָה תוֹלְעַת אֵין לָהּ אֵלָא פִּיָּה, כִּף יִשְׂרָאֵל אֵין לָהֶם אֵלָא תִּפְלַת הַפֶּה; אֲשָׁרֵינוּ וְאֲשָׁרֵי חֲלָקְנוּ שְׂזַכִּינוּ לִידַע מַרְבֵּי אֲמַת בְּזֵה, נַחַל נוֹבַע מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַן עֲלֵינוּ, הַמְּחִיָּה אוֹתְהוּ בְּכָל מָה שְׂעוֹבֵר עֲלֵינוּ, טוֹב לְהוֹדוֹת לְהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ עַל כָּל הַחֲסָד חֲנָם שְׂעִשָּׂה עִמָּנוּ.

הַדוֹרֵשׁ שְׁלוּמְךָ...

שעט.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֵר וְאֵרָא, ח' דְּשׁוּבְכִי"ם ה'תש"ל.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סֵלָה אֵל מַעֲלַת יָדִיד נִפְשִׁי, הַשׁוֹתָה בְּצָמָא מִמֵּי הַנַּחַל נוֹבַע מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַן עֲלֵינוּ ... גֵּרוֹ יֵאִיר.

אָחֵי הַיְקָר! חֲזַק וְאַמֵץ מְאֹד לְהַתְחִיל מִתְחַדֵּשׁ בְּעִבּוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, וְלְהִיּוֹת בְּשִׁמְתָה עַל כָּל נִקְדָּה טוֹבָה שְׁחוּטָף, וְאָף שְׂאֵינוּ עוֹלָה יִפֶּה כְּפִי מַעֲשֵׂיו הַרְעִים, וְהוּא בְּחִינַת מְנַעַל בְּשֵׁלֶשׁ קְצוֹת כַּמּוּבָא בַּמַּעֲשָׂה שֶׁל הַתֵּם, וְאָף-עַל-פִּי-כֵן הִיָּה בְּשִׁמְחָה עֲצוּמָה, וְאַמֵר: זֶה מַעֲשָׂה שְׁלוֹ וְזֶה מַעֲשָׂה שְׁלִי, עֵינֵן שָׁם (סְפוּרֵי-מַעֲשִׂיּוֹת, מַעֲשָׂה ט), כִּי לְפַעְמִים מָה שְׂמַפִּיל אֶת הָאָדָם כְּשֶׁרוֹאֶה שְׂחִבְרָיו עוֹבְדִים יוֹתֵר מִמֶּנּוּ, וּבְכָר זְכוּ לְמָה שְׂזַכּוּ יוֹתֵר מִמֶּנּוּ, אֵל יִפֵּל בְּדַעְתּוֹ, כִּי מָה לוֹ עִם אַחֵר, שְׂזֵה בְּחִינַת: "וּסְפַרְתֶּם לְכֶם" (וַיִּקְרָא כג, טו), לְכֶם — לְעֲצָמְכֶם (תּוֹרַת כְּהֵנִים) הַנִּנְאָמַר בְּסִפְרֵת הָעֶמֶר (עֵינֵן לְקוּטֵי-הַלְכוֹת, פֶּסַח

(א) אַחֲרֵי שְׂרָפָה מִתְעַשְׂרִים.

הלכה ט), ובבחינת "אחד היה אברהם" (יחזקאל לג, כד), שלא הסתכל על שום ברִיה שְׁבַעוֹלָם (כמוכא בהשמטה, תחלת חלק ב' בלקוטי-מורה"ן), וצריך לקבֵעַ דיעה זו היטב בלִבּוֹ — לְבַלִּי לְהִסְתַּכֵּל עַל שׁוֹם בְּרִיָּה שְׁבַעוֹלָם, הֵן אִם הוּא יוֹתֵר טוֹב מִמֶּנּוּ, מְכַל שֶׁכֵּן כִּשְׁהוּא לְמִטָּה מִמֶּנּוּ, בְּאִפְסָן שֶׁלְבַל יִתְבַּלְבַּל מִשׁוֹם דְּכַר שְׁבַעוֹלָם, וְיִסְתִּיר עֲצָמוֹ בְּצַל כְּנָפָיו יִתְבַּרֵךְ עַל-יְדֵי תְּפִלָּה וְהִתְבּוֹדוּת וְשִׂיחָה בֵּינוּ לְבֵין קוֹנוֹ, וְיִצְיֵר לְעֲצָמוֹ תְּמִיד שֵׁם הַיְיָ כְּרוּךְ הוּא, וְכִשְׂיִזְכָּה לְהִיּוֹת חֲזַק בְּאַמוּנָה אֱמֵתִית, שְׂאִין שׁוֹם מְצִיאוֹת בְּלִעְדֵי יִתְבַּרֵךְ, וְדוּמָם, צוּמָח, חֵי, מְדַבֵּר, הַכֹּל עֲצָם עֲצָמֵיּוֹת חַיּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבַּרֵךְ, זֶה "וְאַמוּנָתָךְ סְבִיבוֹתֶיךָ" (תהלים פט, ט), שִׂיחָה מְסַבֵּב בְּאַמוּנָה.

הדורש שלומך...

ש.פ.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֶר וְאָרָא, ט' דְּשׁוּבָכִים ה'תש"ל.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה לְמַעַלַת יְדֵי הַיָּקָר, הָאֲבִירָה הַמְשֻׁתָּקֵק לְעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ עַל-פִּי דְרָךְ הַתָּם שֶׁקְּבִלְנוּ מֵהַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... גְּרוֹ יְאִיר וְיִזְרַח.

יְדֵי הַיָּקָר, כְּכֹר דְּבַרְנוּ הַרְבֵּה וְכַתְּבָתִי לָךְ הַרְבֵּה, אִךְ כְּפִי אֲשֶׁר עוֹבֵר בְּכָל יוֹם מֵה שְׁעוֹבֵר, צְרִיךְ לְדַבֵּר וּלְהַזְכִּיר עֲצָמוֹ לְחַדֵּשׁ אֶת כָּל הַעֲצוֹת שֶׁלְמַדְנוּ מִרְבֵּנוּ ז"ל בְּכָל מֵה שֶׁיַּעֲבֹר עָלָיו, כִּי אִין שׁוֹם עֲנָן שְׁלֵא יִהְיֶה מְרָמֵז וּמְפָרֵשׁ הֵיטֵב עַל-יְדֵי דְבָרֵי הַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ, וְצְרִיךְ לְקַשֵּׁר כָּל עֲנָנָיו וְכָל מֵה שְׁעוֹבֵר עָלָיו אֶל תּוֹרַת רַבְּנוּ ז"ל, וְאֵז תְּהִינָה לוֹ עֲצוֹת עַל כָּל דְּכַר וְדְכַר.

למען השם, אל תפל בדעתך משום דבר שבְעוֹלָם, כי השם יתברך אתך, עמך ואֲצִלְךָ, כי מלא כל הארץ כבודו.

הדורש שלומך...

שפא.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר נארא, ט' דשוֹבְבֵי"ם ה'תש"ל.

שלום וברכה וְכֵל טוֹב סְלָה אֶל אֱהוֹבֵי, חֲבֵרֵי הַיָּקָר מְנַעֲוֵרֵי, שוֹתֵהּ בַצֵּמָא מִמֵּי הַנַּחַל הַנוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... גְרוּ יְאִיר.

מִכְתָּבְךָ הַקָּצֵר קִבְלָתִי, וְשִׂמְחָתִי לְשִׁמְעַת הַטוֹב מִפֶּךָ, אֲקוּהָ שְׁעוּדִין אַתָּה מִחֲזִיק בְּתַמָּךְ לְשִׁקְדַת עַל סִפְרֵי רַבְנֵנוּ ו"ל אֲשֶׁר אֵין לְמַעַלָּה מֵהֶם, וּבִפְרֵט לְשִׁקְדַת עַל הַדְרָךְ הַתָּם שְׁגָלָה לָנוּ רַבְנֵנוּ ו"ל — לְשִׁפְףָ שִׁיחַ וּתְפִלָּה אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ בְּמִקוֹם מִיָּחַד, וְכֵל אֲשֶׁר עִם לְכַבּוֹ יִשִּׁיחַ וַיִּסְפָּר לְפָנָיו יִתְבָּרֵךְ כְּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ, וְתִתְמִיד בְּלִמּוּד שְׁלִחָן עֲרוּף, אֲשֶׁר מֵאֵד הַזֵּה יִרְנֵנוּ עַל זֶה רַבְנֵנוּ ו"ל יוֹתֵר מֵהַכֵּל.

ואודות הספרים, אם ירצה השם, היום אסע לשם, ואביא לו את כל הספרים שבקש, ואבקש שיראה למסור דרישת שלום לאחיך ולגיסך...

דידך הדורש שלומך...

שפּב.

געזינגט דעם יתברך, אור ליום שלישי לסדר וארא ה'תש"ל.

החיים והשלום, ישועות והמתקת הדינים וכל טוב סלה אל מעלת ידינו מאנשי שלומנו, החסיד המפאָר העוסק בצרכי צבור באמונה, ר' ... שיחיה נצח.

אחי היקר! חזק ואמץ מאד מאד בעבודת השם יתברך ובעבודתך הקדושה שאתה עוסק — לדלות ולהשקות ממי הנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו, שמעלת ענין זה אי אפשר לצייר במחשבה כלל, ומכל שכן לדבר מזה, כי זו היא לנו זכות גדולה ושמה צדומה בכל העולמות, כשאנו זוכים לדבר ולספר מרבנו ז"ל, ומכל שכן כשזוכים לפרסמו ולגלותו בכל העולם, ולהפיץ תורת הצדיק האמת, זכותו יגן עלינו, אשרינו ואשרי חלקנו שזכינו לידע מאור גנוז ונעלם בזה, טוב להודות להשם יתברך על כל החסד חנם שעשה עמנו.

ומחמת ששמעתי דבת אנשים על העסק שלכם, על-כן באתי לחזק ידיכם, ואל תפלו בדעתכם משום דבר שבְעוֹלָם יהיה איך שיהיה, ולמען השם, תחזק עצמך מכל מה שעובר עליך, ותתחיל בכל יום מחדש בעבודת השם יתברך, ותקבע זמן מיוחד ומקום פנוי להתבודדות שמאד מאד הזהירנו רבנו ז"ל על זה — לשפוף נפשו אליו יתברך, וכל מה שעובר על האדם ברוחניות ובגשמיות — הכל לכל לספור לפניו יתברך כאשר ידבר איש עם רעהו והבן לפני אביו חק ולא יעבר בקביעות גדולה בכל יום, ורק זה עקר העצה בזה העולם, כי אין שום מקום לברח ולנוס מפגעי הזמן וטרדותיו העצומים רק אליו יתברך, אשר מלא כל הארץ כבודו, ממלא כל עלמין, ודומם, צומח, חי, מדבר — הכל לכל עצם עצמיות חיות אלקיותו יתברך, והכל משגח בהשגחה פרטי פרטית, והכל בידו של השם יתברך, "אין אדם נוקף אצבעו מלמטה אלא אם-כן מכריזין עליו מלמעלה" (תלין ז:), ובכל תנועה ותנועה שם אלוף של עולם

— הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וּתְדַבֵּר בְּכָל יוֹם עִם בְּנֵי הַנְּעוּרִים מִיִּרְאֵת שְׁמַיִם,
וּתְכַנִּיֵּס בָּהֶם נִגְדַת הָאֱמֶת וְהָאֱמוּנָה.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

שפג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר וְאֵרָא, י' דְּשׁוּבְכֵי"ם ה'תש"ל.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סֵלָה אֶל מַעְלַת הָאֲבֹרֶת הַיָּקָר, הַמְּשֻׁתָּקֵק
מְאֹד לְעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עַל-פִּי דְרָךְ הָאֱמֶת שֶׁקִּבְּלָנוּ מִהַנַּחֵל נוֹבֵעַ
מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ נִגַּן עֲלֵינוּ ... גְּרוֹ יְאִיר וַיִּזְרַח.

אֵת מִכְתָּבְךָ קִבַּלְתִּי, וְשִׂמְחָתִי לְרֵאוֹת אֵת תְּשׁוּקַת לְבָבְךָ אֶל
הַתְּכִלִּית הַנִּצְחִית, שְׁנֵה הָעֶקֶר, כִּי הָעֶקֶר שִׁיְהִי רְצוֹנוֹתָיו וְכִסּוּפֵיו
חֲזָקִים תְּמִיד אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְגַם שִׁיּוֹצִיא מִפִּיו אֵת הַרְצוֹנוֹת שִׁישׁ לוֹ
בְּהַתְּבוּדָדוֹת, שֶׁמַּעְלַת זֶה הָעִנְיָן עוֹלָה לְמָקוֹם גְּבוּהָ מְאֹד, וְלִהְפֹּךְ —
צָרִיכִים לְהִזְהַר מְאֹד לְכָלִּי לְהוֹצִיא מִפִּיו כְּסוּפִים רָעִים, חֵס וְשְׁלוֹם,
שֶׁעַל-יַדֵּי-זֶה יִכְרִיחוּ אוֹתוֹ אַחֲר־כֵּךְ לְעֲשׂוֹת הָרַע, חֵס וְשְׁלוֹם (עֵין
לְקוּשִׁי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן ל), וְעִנְיָן הַנִּהְגָּה זֶה הוּא דָבָר נִפְלֵא מְאֹד,
כִּי אֵיךְ שֶׁהוּא עַל-כָּל-פְּנִים רְצוֹנֵי חֲזָק מְאֹד מְאֹד לְהִתְקַרֵּב אֵלָיךְ
יִתְבָּרַךְ, אֵף שֶׁאֵנִי כְּמוֹ שֶׁאֵנִי, עַל-כָּל-פְּנִים יִהְיֶה אֵיךְ שִׁיְהִיָּה אֵנִי רוֹצֶה
לְהִתְקַרֵּב אֶל הַקִּדְשָׁה, וְתִתְמִיד בְּזֶה בְּכָל יוֹם וְאֵז טוֹב לְךָ לְנַצַּח.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

שפד.

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר וארא ה'תש"ל.

שלום וברכה וכל טוב סלה אל מעלת כבוד ידיד נפשי, שותה
בצמא ממי הנחל מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח.

מכתבך היקר קבלתי, והנה לסזקך — הלא ספרי רבנו ז"ל
בידך, ותתמיד בהם מאד, אף מאחר שהזהירנו רבנו ז"ל על זה —
לחזק איש את רעהו, אמרתי ארוצה דברי אליך.

אחי היקר! חזק ואמץ מאד מאד בעבודת השם יתברך כאשר
קבלנו מרבנו ז"ל, והעקר לשמר מאד מאד את המחשבה לבלי
לחשב שום מחשבה זרה והרהור רע, חס ושלום, שפוגמים מאד
כאשר גלה לנו רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק ב', סימן קיד), ואמר: "מע
מוז זיך פון אה הרהור זייער הוטן"^א, כי המחשבה גבוהה מאד
מאד, ועולה למקום גבה מאד ברום גבהי מרומים וכו', מי שזוכה
לזה.

ויש לומר, כי כל עסק רבנו ז"ל הוא לבנות ולהשלים את
הדעת, שזה מה שמתחילה תורתו בלשון "דע", וכן כל עסקו הוא
תקון הברית, שזה גם כן תקון הדעת, כי "סלוקא דיסודא עד אבא
ואמא" (עין לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן לו), ודעת קניית מה חסרת (גורים
מא.), ועקר שלמות הדעת הוא אמונה, לידע ולהודיע כי אין שום
מציאות בלעדי השם יתברך, כי מלא כל הארץ כבודו, דומם, צומח,
חי, מדבר — הכל לכל עצם עצמיית חיות אלקותו יתברך, וכל
דבר מודיע ומגלה ומזים להתקרב אליו יתברך, אם תשמע היטב
את הפנימיות של כל דבר, ועקר בגין הדעת ותקון הברית הוא
תפלה — לשפף שיח ותפלה בכל יום אליו יתברך כאשר ידבר איש

(א) צריך לשמר מאד מהרהור רע.

עַם רָעָהוּ, וְלַצֶּעֶק וְלַהֲתַחֲנֹן עַל כָּל מַה שְׁעוֹבֵר עָלָיו, וְלִבְקֹשׁ מֵאֲתוֹ יִתְבַּרֵךְ, שְׂיִזְכֶּה לְצֵאת מִמָּה שְׁצָרֶיךָ לְצֵאת וְלִהְיוֹת לְפָנִים הַקְּדוּשָׁה.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמֶךָ...

שְׁפָה.

בְּעֵזֶרֶת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֵר נֶאֱרָא ה'תש"ל.

שְׁלוֹם וּבְרִיכָה לְאַהוּבֵי, יְדִידֵי הַיְקָר, שׁוֹתֵה בְּצִמָּא מִמֵּי הַנַּחֵל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲקִמָּה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גִּרוֹ יְאִיר וְיִזְרַח.

מִכְתָּבְךָ קִבְּלֵתִי לְנִכּוֹן, וְהִגֵּה, אַחִי, חֲזַק וְנֶאֱמַץ מְאֹד לְהִיוֹת חֲזַק בְּנִקְדוּת הַטּוֹבוֹת שֵׁשׁ בָּךְ, וְאַל תִּנְיַח אֶת עֲצֻמְךָ לְפַל, יִהְיֶה אִיךָ שְׂיִהְיֶה אַחֲז בְּקִדּוּשָׁה בְּמָה שְׁתּוֹכֵל, וְתִתְחִיל מִחֲדָשׁ בְּכָל יוֹם:

א. לְלַכֵּת לְמִקְוֵה.

ב. לְהִתְפַּלֵּל שְׁחֵרִית, מִנְחָה, עֶרְבִית וְחֻצוֹת, בְּחֵיּוֹת חֲדָשָׁה בְּכָל יוֹם וּבְכַוֵּנָת פְּרוֹשׁ הַמְּלוֹת וּבְשִׂמְחָה עֲצוּמָה, כִּי עַל-יְדֵי סֵדֵר הַתְּפִלוֹת הָאֵלוּ בּוֹנִים עוֹלָמוֹת וְכו', וְנַעֲשִׂים מִזֶּה דְּבָרִים גְּבוּהִים לְמַעְלָה, כְּמוֹכָא בְּסִפְרֵים הַקְּדוּשִׁים, וּבִפְרָטֵיּוֹת בְּכַתְבֵי הָאֲרִיז"ל (עֵינֵי בְּעֵץ חַיִּים, שֶׁעַר כו, פָּרָק ב).

ג. חֲטוֹף וְאָכַל בְּכָל יוֹם שְׁעוֹרִים קְבוּעִים בַּתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה: מִקְרָא, מִשְׁנָה, גְּמָרָא, מְדֻרָשׁ, וְאַפְלוּ מְעֻט גַּם-כֵּן טוֹב מְאֹד מְאֹד.

ד. תְּשׁוּתוֹק מְאֹד אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ בְּרִצּוֹנוֹת וּבְכִסּוּפִים חֲזָקִים וְתוֹצִיאָם מִפִּיךָ בְּשַׁעַת הַהֲתַבּוֹדוֹת, שְׁזֶה עוֹלָה עַל הַכֹּל — לִיְחִיד לְעֲצֻמְךָ מְקוֹם פְּנוּי שְׁאִין שָׁם בְּנִי-אָדָם, וְלִפְרֹשׁ שִׂיחַתְךָ אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ בְּלִשׁוֹן שְׂרָגִיל בַּה כְּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ עִם רָעָהוּ, וְהַכֹּל מַה שְׁעוֹבֵר עָלֶיךָ תְּשִׁיחַ וְתִסְפֵר לְפָנָיו יִתְבַּרֵךְ.

ה. תִּזְהַר שֶׁתִּהְיֶה תָּמִיד בְּשִׂמְחָה, שִׁזְוִי עֲבוּדָה הַכִּי קָשָׁה
 בַּעֲבוּרַת הַשֶּׁם יִתְבָּרֵךְ, כִּי טֹבֵעַ הָאָדָם לְהַמְשִׁיךְ תָּמִיד אֶל הַעֲצָבוֹת
 וְהַמְּרָה שְׁחוּרָה, וְזֶה עָקֵר הַטְּמָאָה שְׁמוּרִידָה אֶת הָאָדָם מִמְּדַרְגָּתוֹ,
 כְּמוֹכָא בְּדַבְרֵי רַבְּנֵי ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן כג): שִׂמְחָה -
 אֲנַפִּין נְהוּרִין^א, הִיא מִהַקְדָּשָׁה, וְלִהְפֹךְ עֲצָבוֹת - אֲנַפִּין חֲשׂוּכִין^ב,
 הִיא מִהַטְּמָאָה, וְכַפִּי שְׂאָדָם אוֹחוֹ, כִּף מִמְשִׁיף עַל עֲצָמוֹ, יוֹם שֶׁהוּא
 בַּעֲצָבוֹת, חֹס וְשָׁלוֹם, מִמְשִׁיף עַל עֲצָמוֹ טְמָאָה, וְאִם הוּא בְּשִׂמְחָה,
 מִמְשִׁיף עָלָיו קְדָשָׁה.

הדורש שלומך...

שפּו.

בְּעִזְרַת הַשֶּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֶר נֶאֱרָא ה'תש"ל.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכֹל טוֹב סְלָה אֶל מַעֲלַת כְּבוֹד אֱהוּבִי, יָדִיד נַפְשִׁי,
 שׁוֹתֶה בְּצִמָּא מִמִּי הַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַן עָלֵינוּ ... גְּרוֹ
 יָאִיר וַיִּזְרַח.

אָחִי הַיָּקָר! מִכְּתָבְךָ קִבְּלִיתִי, וּמָה שֶׁאַתָּה כּוֹתֵב שְׁעוֹבֵר עָלֶיךָ כּוֹר,
 וְשֶׁאֲכַתֵּב לְךָ דַּבְרֵי הַתְּחִיזוֹת, הֲלֹא כָּל סִפְרֵי רַבְּנֵי ז"ל בְּיָדְךָ, הַפֶּךָ
 בָּהֶם דְּכֹלָא בָּהֶם — עֲצוֹת, הַתְּחִיזוֹת וּדְרָכִים יִשְׁרוֹת, אֵיךְ לְהַגִּיעַ
 אֶל הַתְּכִלִּית הַנִּצְחִית, וְהַעֲקָר הוּא ה"לְקוּטֵי-הַלְכוֹת", שְׁמוֹהֶרֶן^ג
 ז"ל בְּעֲצָמוֹ אָמַר פַּעַם: "דָּאֵס אִיז הַשֶּׁם יִתְבָּרֵךְ'ס גֵּן-עֲדוֹן"^א, וְלִדְעִיתִי
 מָה שְׁעוֹבֵר עַל כָּל הָאָדָם, הוּא רַק מִחֲמַת שֶׁהוּא רְחוּק מִה"לְקוּטֵי-
 הַלְכוֹת", כִּי אֲשַׁרִּי מִי שִׁזְוִכָה לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם "לְקוּטֵי-הַלְכוֹת", וּמִבְּטַח
 הוּא שֶׁהוּא בֶּן עוֹלָם הַבָּא, כִּי עַל יְדֵיהֶם בּוֹדָאֵי יִזְכֶּה לְתִשׁוּבָה, כִּי
 אֵין גְּרוּעַ וְחֵיב שְׁבַעֵוֹלָם, שְׂאִין יְכוֹל לְמַצָּא עֲצָמוֹ בְּסִפְרֵי הַזֶּה, וְרַ

(א) פְּנִים מֵאִירוֹת.

(ב) פְּנִים חֲשׂוּכוֹת.

(ג) זֶה הַגֵּן-עֲדוֹן שֶׁל הַשֶּׁם יִתְבָּרֵךְ.

אָבְרָהָם בָּרַ' נַחְמָן ו' ל' אָמַר פַּעַם, שְׁעִתִּידִין לָתֵת אֶת הַדִּין עַל כָּל יוֹם שְׁעוֹבֵר שְׁלֵא לְמַדוּ ב' "לְקוּטֵי-הַלְכוֹת".

וּלְמַעַן הַשֵּׁם לְטוֹבָתְךָ הַנְּצָחִית, תִּתְחִיל לַעֲשׂוֹת לְךָ שְׁעוֹר קְבוּעַ בְּכָל יוֹם ב' "לְקוּטֵי-הַלְכוֹת", וְאִם תִּזְכֶּה לְלַמֵּד הַלְכָה אַחַת בְּכָל יוֹם, אַז טוֹב לְךָ לְנַצַּח, וְתַעֲשֶׂה בְּעֶצְמְךָ תִּפְלָה מִמֶּה שְׁלַמְדָּת בְּשַׁעַת הַתְּבוּדוֹת, וְאֲנָשִׁי שְׁלוֹמְנוּ רְגִילִים לוֹמַר, שְׁמָה שְׁאָמַר אֵלֶיהוּ הַנְּבִיא: "כָּל הַשּׁוֹנֶה הַלְכוֹת בְּכָל יוֹם מִבְּטָח לוֹ שֶׁהוּא בֶן עוֹלָם הַבָּא" (נִדָּה ע.ג.), זֶה סוֹכֵב עַל מִי שְׁלוֹמֵד "לְקוּטֵי-הַלְכוֹת" בְּנ"ל, כִּי עַל-יְדֵי-זֶה בְּנִדְאֵי יִזְכֶּה לְהַחֲיוֹת עֲצָמוֹ וְלִהְיוֹת עוֹמֵד עַל מַדְרַגְתּוֹ וְלֹא יִפֹּל לְעוֹלָם, יִדַע לְךָ, שְׁעַכְשׁוֹ מְדַפְסִים אֶת ה' "לְקוּטֵי-הַלְכוֹת", וּמֵהִי־שֶׁר שְׁתַּתֵּן גַּם-בֶּן מִשְׁהוֹ לְהַדְפֹּסָה.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמֵךְ...

שפּו.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֹדֵר בְּשֵׁלַח ה'תש"ל.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה לְאַהוּבֵי, יְדִיד נִפְשֵׁי, וְתִיק וְחִסִּיד, הַחִפְץ וּמִשְׁתּוֹקֵק מְאֹד לְהִתְקַרֵּב אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ עַל-פִּי הַדְרָךְ הָאֵמֶת שְׁקִבְלֵנוּ מִהַנְּחַל נוֹבַע מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... גְּרוּ יְאִיר וְיִזְרַח.

מִכְתָּבְךָ הִקְר לְנִכוּן קְבִלְתִּי.

חֲזַק וְאַמֵּץ מְאֹד מְאֹד יִהְיֶה אִיךָ שְׂיִהְיֶה, שְׁזֶה יְסוּד וְקִיּוּם כָּל הָאָדָם בְּזֶה הָעוֹלָם, כִּי עוֹבֵר עַל כָּל אֶחָד מֵה שְׁעוֹבֵר — מִשְׁבָּרִים וְגִלְמִים בְּכָל יוֹם נְיוֹם, וְאֲשֶׁרֵי הַזּוֹכֶה לְהִתְחַזֵּק וְלִבְלִי לִפְל בְּדַעְתּוֹ מִשׁוּם דְּבָר שְׁבָעוּלָם יִהְיֶה אִיךָ שְׂיִהְיֶה, אֲפִלוּ אִם עֹבֵר עַל כָּל הַתּוֹרָה כְּלֵה אֲלֵפִים וְרַבּוֹת פְּעָמִים, יִהְיֶה חֲזַק בְּדַעְתּוֹ — "עַל-כָּל-פְּנִים אֲנִי רוֹצֶה לְשׁוֹב מִעֲכָשׁוֹ, וְאִךָ שְׁנִדְמָה לִי שְׂאִבְדָּתִי כִּכֵּר הַכַּל בְּרוּחָנִיּוֹת

ובגשמייות, ולא יהיה לי שום חלק בעולם הבא, אף-על-פי-כן מה בכך, רצוני חזק מאד מאד להתקרב אליו ותברך, אשר מלא כל הארץ כבודו, ממלא כל עלמין וסובב כל עלמין, ולית אתר דפנוי מגיה, אשר בשביל דבקות אחת בו ותברך פדאי הכל, והעקר להיות "סור מרע ועשה טוב" (תהלים לד, טו) בכל יום — במחשבה, דבור ומעשה, ולהמשיך רק אל הטוב ולברח מהרע, לכלי להרהר בהרהורים רעים, חס ושלום, ולכלי לדבר שום דבור שאינו הגון — לשון-הרע, רכילות, ליצנות, נבול פה ודברים בטלים, חס ושלום, ולכלי לעשות שום מעשה רע, חס ושלום, רק לעשות הטוב, לחשב בכל פעם מגדלתו ותברך, ולחשב עצות איה להתקרב אליו ותברך, ולדבר רק דבורי אמונה והשגחה פרטית ודבורי תורה ותפלה, ולעשות ולקיים את כל המצוות המעשיות דיקא, ואפלו מנהג ישראל צריך לקיים פדוע.

והנה כתיב (שם, פסוקים יג-טו): "מי האיש החפץ חיים אוהב ימים לראות טוב, נצר לשונך מרע ושפתיהך מדבר מרמה, סור מרע ועשה טוב", ואם תסתכל בעין אמת בזה הפסוק, תמצא רזים וסודות גדולים, וגם על-פי פשטות יכול לעבר עם זה הפסוק כל ימי חייו בטוב ובנעימים ברוחניות ובגשמייות, כי יסוד כל האדם הוא הדבור פדוע, שבו נברא אדם, כי מותר האדם מן הבהמה הוא הדבור, וכשאדם מקיר את דבורו, ומדבר רק מה שעולה על מחו ודעתו, אז הוא מבלבל מאד, ועוברים עליו כל מיני צרות ויסורים, דחקות ועניות וענשים קשים ומרים, וממש הולך נע ונד בארץ, ואינו חפץ בחיים ושונוא את ימיו, ובבקר אומר מי יתן ערב, שאוכל לחזור לבייתי ולנתי, ובלילה אומר מי יתן בקר, שאוכל לילה לעסק בעסקי העולם הזה ולשכח מצרותי, פדוע זאת למי שמשים עינו על מה שנעשה בעולם, ואין לבני-אדם אלו שום עצה, ועל-פי-רב נתעוררים בכל יום ובכל פעם בעבודת השם ותברך, אבל אינם יודעים את הדרך, והשער והפתח נסתם לפניהם, ובאמת אחר ישוב הדעת אמתית קצת תראה, כי הכל תלוי באדם עצמו, ומי האיש החפץ חיים אוהב ימים לראות טוב הגנוז בכל יום, העצה לזה —

“נצור לשונך מרע ושפתיך מדבר מרמה”, כי בזה תלוי הכל, כפי שהאדם שומר ונוטר את דבורו בן נשלים מחו ודעתו, וזוכה שיאיר עליו אורו האין סוף ברוך הוא, ואיתא בדברי הגר”א, שיש מדרש, שעל כל רגע שאדם שותק, מאיר עליו אור בזה, אשר מלאכים ושרפים אינם יכולים לעמד על ידו, כי על-ידי שמירת הדבור זכה לכל המדרגות שבעולם, ויותר טוב לקבל על עצמו תענית הדבור משאר תעניות שמחלישות את הכח והמח, וזה אינו מחליש כלום, ואף-על-פי-כן מעלתו גדולה כל-כך, אשר אי אפשר לשער ולספור בשכל אנושי, וזה עקר הבחירה — שאין האדם יודע מעלת שמירת הדבור, כי אם היה זוכה לידיע, לא היה שום לו נסיון כלל, והיה שומר את פיו, ועל-ידי-זה היה נשמר מכל רע, וכמו שכתוב: “שמר פיו ולשונו, שמר מצרות נפשו” (משלי כא, ג), וכמו שאמר חזקוני ז”ל (אבות ג, יג): “ויסג לחכמה שתיקה”, ומחמת טרדות עכשו — אקצר.

אשרינו ואשרי חלקנו שזכינו לידיע מרבי אמת בזה, נחל נובע מקור חכמה, אשר מטהר מפל הכתמים לכל האוהזים בו ושוקדים בספריו הקדושים.

הדורש שלומך...

שפח.

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר בשלח היתשל.

החיים, הברכה והשלום ירדפו וישיגו אל מעלת ידידי, ותיק וחסיד, היוגק מהאי נחל הנובע מקור חכמה העליונה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר.

אחי, אהובי! מכתבך לנכון קבלתי, והנני להשיבך כרצונך.

אָחי הַיָּקָר! אַל תִּירָא וְאַל תַּחַת כִּי ה' אִתָּךְ, עִמָּךְ וְאַצְלָךְ, מֵלֵא כֹל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, מִמֵּלֵא כֹל עֲלָמִין וְסוֹכֵב כֹּל עֲלָמִין, וְאִין שׁוּם מְצִיאוֹת בְּלֻעְדֵי הַשָּׁם יִתְבָּרֵךְ, וְצָרִיף לְהַכְנִיס יְדִיעָה זֹו הֵיטֵב בְּתוֹף הַדְּעַת וְהַלֵּב, וְכִמּוֹ שְׁכָתוּב (דְּבָרִים ד, לט): "וַיְדַעַת הַיּוֹם וְהַשְּׁבוֹת אֶל לְבָבְךָ כִּי ה' הוּא הָאֱלֹקִים בְּשָׁמַיִם מִמַּעַל וְעַל הָאָרֶץ מִתַּחַת אִין עוֹד", כִּי הָעָקֵר הוּא הָאֱמוּנָה, כִּמּוֹ שְׁכָתוּב (תְּהִלִּים קיט, פו): "כֹּל מְצוּוֹתֶיךָ אֱמוּנָה", בָּא חֲבִיקוּךְ וְהַעֲמִידֵן עַל אַחַת, שְׁנַאָמֵר (חֲבִיקוּךְ ב, ד): "וְצַדִּיק בְּאֱמוּנָתוֹ יִחְיֶה" (מִכּוֹת כד), כִּי מַה שֶּׁהַצַּדִּיק מַחְיֶה אֶת עַצְמוֹ, הוּא רַק עַל-יְדֵי אֱמוּנָה, שְׂזָה עָקֵר הַחַיּוֹת וְהַשְּׁעִשׂוּעַ בְּכֹל הָעוֹלָמוֹת, כִּי הִיא בְּחִינַת הַמַּלְכוּת.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה...

שפּט.

בְּעִזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁשִׁי - עֶרֶב-שַׁבַּת-קֹדֶשׁ לְסֹדֵר בְּשֵׁלַח ה'תש"ל.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סֵלָה אֶל מַעֲלַת יְדִיד נְפִשִׁי, וְתִיק וְחִסִּיד, שׁוֹתָה בְּצִמָּא מִמֵּי הַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... גְּרוֹ יְאִיר וְיִזְרַח.

מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קַבְלַתִּי, וְהִנֵּה, אָחי הַיָּקָר, חִזַּק וְאַמֵץ מְאֹד מְכֹל מַה שְׁעוֹבֵר עֲלֶיךָ, וְרָאֵה לְבְרַח רַק אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, וְאַל תַּפֵּל בְּדַעְתָּךְ מִשׁוּם דְּבָר שְׁבֻעוּלָם, כִּי כֹל מִי שְׂרוּצָה לְהַכְנִס אֶל תוֹף הַקְּדוּשָׁה, נִתְעוֹרֵר כְּנִגְדוֹ הַבַּעַל-דְּבָר, כִּמּוֹ שְׁמַצִּינוּ כְּשָׂבָא מִשָּׁה — הַצַּדִּיק הָאֱמֵת, לְפָרְעָה — מְקוֹר הַטְּמָאָה, שְׁיַגִּיחַ לְצִאת לְכֻלְלִיּוֹת יִשְׂרָאֵל, מַה עֲשֶׂה? אָמֵר (שְׁמוֹת ה, ט): "תִּכְבֹּד הָעֶבֶדוּהָ", כִּי כֵן דְּרָף הַסְּטָרָא אַחְרָא — כְּשֶׁאֶחָד רוּצָה לְצִאת מֵאַתֶּם וּלְהַכְנִס אֶל תוֹף הַקְּדוּשָׁה, אֲזַ נִתְעוֹרְרִים כְּנִגְדוֹ מְאֹד מְאֹד, וְהָאֶדָם הוּא בְּסַפְנָה גְּדוּלָה, לוֹלֵא אָשֶׁר חֵמַל עֲלֵינוּ הַשָּׁם יִתְבָּרֵךְ, וְשִׁלַּח לָנוּ אֶת הַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה,

זכותו גגן עלינו, אָפּר מי שְׁשׁוֹתָהּ מֵהַנְּחַל הַזֶּה, יְכוּל לַעֲבֹר בְּשׁלוֹם
אֶת הָעוֹלָם הַזֶּה.

פי צריכים לבקיאות גדולה ונוֹרָאָה בְּכֹל יוֹם וְיוֹם אִיךָ לְהַתְּנֶהָ
בְּכֹל דְּבַר, בְּאִפְּן שְׁלֵא יִתְּרַחַק מִמֶּנּוּ יִתְּבַרְךָ, אֲדַרְבָּה מִכָּל מַה שְׁעוֹבֵר
עָלָיו, יִפְנֶה רַק אֵלָיו יִתְּבַרְךָ, כִּי רַק זֶה עֲקָר הַעֲצָה, וְכָל הַתּוֹרָה
וְהַמְּצוּוֹת, הַכֹּל כְּדִי שְׁיִזְכֶּה לְהִיּוֹת דְּבוּק בּוֹ יִתְּבַרְךָ, וְצָרִיךְ לְהִשְׁתַּדֵּל
לַעֲשׂוֹת וּלְקַיֵּם אֶת כָּל הַמְּצוּוֹת הַקְּדוֹשׁוֹת, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה מִמְּשִׁיךְ עַל
עַצְמוֹ נֶעֱמֵ זֵיו שְׁכִינְתוֹ הַקְּדוֹשָׁה, אָפּר מְאִיר בְּיוֹתֵר, וְהַעֲקָר לְקַדֵּשׁ
וּלְטַהֵר אֶת עַצְמוֹ בְּשִׁבְעָה גְרוֹת: הַעֵינַיִם, הָאָזְנַיִם, הַחֻטִּם וְהַפֶּה, שֶׁהֵם
מְרַמְזִים עַל אֲרַבְעַת הַשְּׁמוֹת: ע"ב, ס"ג, מ"ה, ב"ן, כִּידוּע בְּכַתְּבֵי
הָאֲרִיז"ל (עַץ חַיִּים, שַׁעַר רִבְעִי, פָּרָק א'), וּמַה טוֹב וּמַה נְעִים בְּשִׁזְכּוֹהָ
לְסַתֵּם עֵינָיו מֵהָאֵי עֲלֻמָּא כְּמַה פְּעֻמִּים בְּיוֹם, וְלִיחַד אֵלּוֹ הַשְּׁמוֹת
הַקְּדוֹשִׁים, שְׁאָז יֵאִיר עָלָיו אֹר גְּדוֹל וְנוֹרָא, אֲשֶׁרֵי לוֹ וְאֲשֶׁרֵי לוֹ וְאֲשֶׁרֵי
חֵלְקוֹ, וְאֵיתָא (בְּלֻקְטוּס־מוֹהַר"ן, חֵלְק א', סִימָן סה), כִּי לְפַעְמִים עוֹבְרִים
עַל הָאָדָם יְסוּרִים וְצָרוֹת, וְהַעֲצָה — לְסַתֵּם עֵינָיו לְגַמְרֵי וּלְדַחַקֵם
בְּאֲצָבָעוֹ, שְׁלֵא יִסְתַּפֵּל בַּחֲזוֹ דְהָאֵי עֲלֻמָּא "זִיךְ אֵין גַּאֲנָצֵן מְבַטֵּל זֵיין
צוֹ דַעַם אוֹיְבֵעֲרִשְׁטֵן"², וְאָז בְּשִׁסּוֹתֵם הַעֵינַיִם, מַה טוֹב וּמַה נְעִים
לִיחַד יְחוּדִים קְדוֹשִׁים וְצְרוּפֵי שְׁמוֹת, כְּמוֹכָא בְּכַתְּבֵי הָאֲרִיז"ל, וְעַל
כֵּלָם — לְשַׁפֵּךְ שִׁיחוֹ וּתְפִלָּתוֹ אֵלָיו יִתְּבַרְךָ בְּדָרְךָ עֲקֻשְׁנוֹת גְּדוֹלָה, אִף
שְׁכַבְר הַתְּחִיל אֲלֵפֵי וְרַבְכוֹת פְּעֻמִּים זֶה יָמִים וְשָׁנִים, וְעַדִּין נְדָמָה לוֹ
שְׁאִינּוֹ רוֹאָה שׁוֹם פְּעֻלָּה, עַל-כָּל-פְּנִים אֵל תְּתִיאֵשׁ, רַק תְּתַחֵל מִחֲדָשׁ
בְּכֹל רְגַע מִמֶּשׁ, וְתִהְיֶה בְּשִׁמְחָה מְאֹד עַל כָּל נִקְדָּה וְנִקְדָּה טוֹבָה
שְׁאֵתָה חוּטֵף מִהַקְּדוּשָׁה — תּוֹרָה, תְּפִלָּה, מְצוּוֹת וּמַעֲשִׂים טוֹבִים,
שְׁרַק זֶה יִהְיֶה נִשְׁאָר לָךְ לַעֲד וּלְנִצַּח נְצָחִים, וְעַל כֵּלָם — חֻזַק מְאֹד
מְאֹד לְהִיּוֹת בְּשִׁמְחָה רַבָּה עַד מְאֹד, וְלִרְקֹד בְּכֹל יוֹם רְקוּדִים, אָפּר
עַל-יְדֵי-זֶה יִמְתַּקֵּן מִמֶּךָ כָּל הַדֵּינַיִם, וְתִזְכֶּה לְצִאת מִמַּחֲזִין דְּקִטְנוּת,
אָפּר זֶה עֲקָר הַצָּרָה מִכָּל הַצָּרוֹת שְׁבַעוֹלָם, וְכָל זֶה זוֹכִים עַל-יְדֵי
רְבוּי תְּפִלָּה וְהַתְּבוֹדָרוֹת וְשִׁיחָה בֵּינוֹ לְבֵין קוֹנּוֹ, אָפּר זֶה עוֹלָה עַל

(א) מִזֶּה הָעוֹלָם.

(ב) שְׁלֵא יִסְתַּפֵּל בַּהֲסַתְּכֻלוֹת שֶׁל הָעוֹלָם הַזֶּה — יְבַטֵּל אֶת עַצְמוֹ לְגַמְרֵי לְהַקְּדוּשׁ-בְּרִיךְ-הוּא.

הכל — לִיחַד לַעֲצֵמוּ מְקוֹם פְּנוּי, וְלִשְׁפֹּף שִׁיחוֹ וְכָל מַה שֶׁעוֹבֵר עָלָיו אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ כְּאֲשֶׁר יִדְבַר אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ וְהֵבִין לִפְנֵי אָבִיו, כִּי אֵין לָנוּ עַל מִי לְהִשְׁעֵן, כִּי אִם עַל אָבִינוּ שְׁבִשְׁמַיִם.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

שצ.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר יְתָרוֹ ה'תש"ל.

אֵךְ טוֹב וְחֶסֶד יִרְדְּפוּ אֶל אֶהוּבִי, אַחֵי הַיָּקָר וְהַחֲבִיב לִי מְאֹד, הַשׁוֹתֵה מֵהַנְּחָל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגָּן עָלֵינוּ ... גֵּרוֹ יְאִיר.

מִכְתָּבְךָ הַיָּקָר לְנִכּוֹן קַבְּלֵתִי וְהַנְּנִי לְהַשִּׁיבְךָ כְּרַצוֹנְךָ.

אַחֵי הַיָּקָר! חֲזַק וְאַמֵץ מְאֹד מְאֹד לְהַתְּחִיל עַל-כָּל-פְּנִיִם מַעֲכָשׁוּ מִחֲדָשׁ בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, וְלִלְקַט בְּכָל יוֹם תּוֹרָה וְתַפְּלָה, מְצוּוֹת וּמַעֲשִׂיִם טוֹבִים, כִּי אֵיתָא בְּזֵהֶר הַקְּדוֹשׁ (וַיִּקְרָא צב), אֲשֶׁר כָּל יוֹם יֵשׁ לוֹ יוֹם כְּנִגְדּוֹ בְּעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן אַרְבֵּי מָאָד, וּפְרָשְׁנוּ עַל-פִּי מַה דְּאֵיתָא (בְּלִקוּטֵי מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן סו), כִּי יֵשׁ לְכָל אֶחָד רוּחַ דְּלַעֲיֵלָא וְרוּחַ דְּלַתְתָּא^א, וְהַרוּחָא דְּלַעֲיֵלָא גְּדוּל מְאֹד מְאֹד, וַיֵּשׁ לוֹמַר שְׁהַרוּחָא דְּלַעֲיֵלָא נְתִיבָתָהּ מֵהַתּוֹרָה וְתַפְּלָה וּמְצוּוֹת וּמַעֲשִׂיִם טוֹבִים שְׁעוֹשֶׂה הָאָדָם, שְׁעַל-יְדֵיָהּ מִגְּדִיל אֶת שְׂרָשׁ נִשְׁמָתוֹ, וּמִצְחָצְחוֹ וּמִזְכּוֹ מְאֹד, וְכָל מַה שְׁמוֹסִיף תּוֹרָה וְתַפְּלָה וּמְצוּוֹת מַעֲשִׂיּוֹת, מְאִירִים יוֹתֵר אִוְרוֹת נִשְׁגָּבִים בְּעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן, אֲשֶׁר זֶה שְׂכָרוֹ וְתַעֲנוּגוֹ לְעוֹלָמֵי-עַד וְלְנִצְחָ, אַךְ כָּל זְמַן שְׁהָאָדָם בְּזֵה הָעוֹלָם, אֵי אִפְשָׁר לוֹ לַעֲמֹד בְּמִדְרַגָּה אַחַת, עַל-כֵּן נּוֹפֵל בְּכָל פַּעַם, וְזֶה עֵקֶר הַבְּחִינָה שְׁנִשְׁכַּח מִמֶּנּוּ הַכָּל, וְאֵז חֲשָׁף בְּעָדוֹ, וְאֵז רוּחַ נִפְשׁוֹ לְמַטָּה — רוּחָא דְּלַתְתָּא, וְהוּא בְּסַכְנָה גְּדוּלָה, וְצָרִיף לְרָאוֹת תְּמִיד וְלִקְשֵׁר עֲצֵמוֹ אֶל הַהָאָרֶה שְׁהָאִירָה עָלָיו

(א) רוּחַ לְמַעְלָה וְרוּחַ לְמַטָּה.

בְּכֹר, וְעַל-יְדֵי כַח זֶה יִתְחַיֵּל עַל-כָּל-פָּנִים מֵעַכְשָׁו מִחֲדָשׁ, וּכְמוֹ שְׂאֵמֶר רַבְנוּ י"ל (שם, סימן רכב): כְּמוֹ שְׁעוֹר הוֹלֵךְ אַחַר מִקְלֹו, כֵּן צָרִיף הָאֵדָם לִילֵךְ עַל-כָּל-פָּנִים עִם הַהֶאֱרָה שֶׁהֵאִירָה לוֹ מִקְדָּם, וְעַל-יְדֵי-זֶה יִזְכֶּה לְהִתְחַיֵּל מִחֲדָשׁ בְּתוֹסֶפֶת קִדְשָׁה וְטְהָרָה, וּמוֹכָא שָׁם (בְּסִימָן סו), אֲשֶׁר אֹר הַצְּדִיק גְּבַהּ מְאֹד, וְהִתְלַמְּדִים נִמְשָׁכִים מִמֶּנּוּ כְּמוֹ עֲנָפִים מֵאֵילָן, עֵינַן שָׁם; וְיֵשׁ לוֹמֵר, כִּי הַצְּדִיק בְּעֶצְמוֹ הוּא רִוּחָא דְלַעֲיֵלָא כִּנְגַד הִתְלַמְּדִים שֶׁהֵם הַרוּחָא דְלִתְתָא שְׁלוֹ וְדו"ק, וְכְמוֹכָא (שָׁם בְּסִימָן כב), כִּי הַצְּדִיק הוּא בְּחִינַת נְשֵׁמָה כִּנְגַד הַעֵם, עֵינַן שָׁם.

וְעַל-כֵּן עָקַר הַעֲצָה בְּשִׁעוּבָר עֲלִינוּ מֵהַשְׁעוּבָר, הַעֲקָר לְקַשֵּׁר עֲצָמוֹ אֶל הַצְּדִיק הָאֵמֶת, הֵינּוּ הַרוּחָא דְלִתְתָא שְׁלוֹ מְאִיזוּ בְּחִינָה שֶׁהוּא מְנַח, אֶל אֹר הַגְּדוֹל שֶׁל הַצְּדִיק הָאֵמֶת, וְלִשְׁקֹד מְאֹד עַל דְּלִתּוֹת סִפְרֵיו הַקְּדוּשִׁים, "וְאֲשֶׁרֵי מִי שִׁזְכָּה לְשִׁקֹּד בְּלִקוּטֵי-מוֹהַר"ן, עַד שִׁיְהִיָּה שְׁגוּר בְּעַל פֶּה", כְּאֲשֶׁר הִזְהִירָנוּ עַל זֶה בְּיוֹתֵר רַבְנוּ י"ל בְּעֶצְמוֹ, וְאָמַר, שִׁזְזוּהִי מְצוּה גְּדוֹלָה לְשִׁקֹּד עַל סִפְרוֹ, וְיִכּוֹל לְהַעֲשׂוֹת בְּעַל תְּשׁוּבָה גְּמוּר וּבְעַל מַח גְּדוֹל (תַּיִי-מוֹהַר"ן, סִימָנִים שְׁמו - שְׁמוח), וּמוֹהַר"ן תָּ"ל אָמַר, שְׁבִגְנוּף שִׁיְהִיָּה הַ"לִּקוּטֵי-מוֹהַר"ן" הַתּוֹלְעִים שֶׁבְּכֹבֵר לֹא יִגְשׁוּ אֵלָיו, וְרַבִּם מְאֻנְשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ מְסִימִים אֶת הַ"לִּקוּטֵי-מוֹהַר"ן" מְדֵי חֲדָשׁ, אֲשֶׁרֵי לָהֶם וְאֲשֶׁרֵי חֲלָקִים, יְהִי חֲלָקֵי עִמָּהֶם; אֲשֶׁרֵינוּ וְאֲשֶׁרֵי חֲלָקֵנוּ, שִׁזְכִּינוּ לִידַע מְרַבֵּי אֵמֶת כְּזֶה, הַמְעוֹרָר אוֹתָנוּ לְחֻשָּׁב עַל תְּכִלְתֵּינוּ הַנְּצַחִית, וְלִבַּל נִישָׁן יְמִינוּ וּשְׁנוּתֵינוּ לְהִבָּל וְלָרִיק, חֵס וְשֵׁלוֹם, רַק לְשִׁקֹּד בְּתוֹרָה, בְּתַפְלָה וּבְהִתְבּוֹדְדוֹת שְׁזֶה הַעֲקָר בְּזֶה הָעוֹלָם.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד מְאֹד...

שצא.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר יתרו תש"ל.

שלום וברכה וכל טוב סלה אל הבחור היקר, שוטה בצמא ממי
הנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח.

מכתבך קבלתי לנכון.

אחי היקר! חזק ואמץ מאד מאד להתחיל מחדש בעבודת
השם יתברך, והעקר להיות בשמחה עצומה בפרט בשעת תורה
ותפילה, כמו שהזהיר על זה האריז"ל מאד מאד (שער המצוות א.),
ואמר, שלכל מדרגתו וזה על-ידי עצם השמחה שהיתה לו באלקותו
יתברך, אשר מלא כל הארץ כבודו, ממלא כל עלמין וסובב כל
עלמין, ואין שום מציאות בלעדי השם יתברך, עוד אמר: התנאי
הראשון להשגת החכמה הוא השתיקה, סיג לחכמה שתיקה —
שמירת הדבור, וישמר עצמו מדברים בטלים, שמאד עוקרים את
האדם מהקדשה (שער ויח-הקדש י. יא.), עין שם.

וכבר מלאים ספרי רבנו ו"ל ממעלת מדת השמחה ועצם
גנות העצבות, וכן מעלת שמירת הדבור וזהירות מדברים בטלים
ודבורים אסורים, חס ושלום, ועצם גדל מעלת קדשת הדבור בתפילה
והתבודדות לשפף שיחו ונפשו ורצונו וכסופיו אליו יתברך, אשר
דבר זה עולה על הכל, וזה עקר השער והפתח להכנס אליו יתברך
(עין לקוטי-מוה"ר, חלק ב', סימן פד), וכן מעלת הדבור — לדבר עם
חברו בעבודת השם יתברך, ולעוררו ולחזקו ולאמצו לכל יפל
בדעתו, רק יתחיל מחדש, ויקים את עצות הצדיק, ובפרט להאיר
בתכרו את עיני ההתבודדות ושיחה בינו לבין קונו, אשר בזכות זה
יהיה גם לו תקון גדול, כי כשמעוררים אחרים לעבודתו יתברך, זה
ענין נורא מאד שמחזירים בנים למקום, כי עצם מעלת ההתבודדות
— מה שנעשה מזה בעולמות העליונים, אי אפשר לספר ולשער
כלל וכלל בעודיניו בגוף הגשמי, ואם היית יודע, היית עוסק בזה

כל היום פלו בשמחה עצומה, ומוכא גם בדברי האריו"ל, שעקר התקשרות כל העולמות הוא על-ידי תפלה והתבודדות, ועל זה צריך התחזקות גדולה מאד מאד, כי הפעל-דבר אורב על זה יותר מהכל, כי היקא על-ידי התבודדות מבטלים אותו לגמרי, כי עקר התהוות הסטרא אחרא הוא על-ידי כפירות הפך אמונה - שהיא תפלה, ובתקוני-זהר קורא לתפלה - חצים, כי כל דבור תפלה והתבודדות הוא כמו חץ בעיני הסטרא אחרא, כי מגלה אשר יש בורא כל עולמים המנהיג את עולמו בהשגחה נפלאה ונוראה מאד, והכל בידו של השם יתברך, ובכל תנועה ותנועה שם אלופו של עולם - השם יתברך, וצריך לזכך את עצמו עד שייזכה לאמונה ברה ונקה, שייזכה שיהיה מסבב באמונתו יתברך, כמי שיושב בבית, וזה "ואמונתך סביבותיך" (תהלים פט, ט) — שיהיה מסבב באמונתו יתברך; אשרינו ואשרי חלקנו שזכינו לידע מאור גנוז בזה המאיר בכל העולמות.

הדורש שלומך...

שׁצב.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר יתרו ה'תש"ל.

ששון ושמחה ישיגו וירדפו אל אהובי, אחי ורעי היקר, הצמוד בפנימיות לבבי לטוב כל הימים, האברך השותה ממי הנחל הנובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח.

ידידי, אהובי! מכתבך הקצר הנכון קבלתי, ובעזרת השם יתברך, כשאהיה על ציונו הקדוש של רבנו ז"ל בעיר אומן, אזכיר אותך לטובה, ויהי רצון שתתקבל תפלתנו בתוך כל תפלות ישראל.

והעקר אבקש ממך, שתחזק עצמך מאד להיות תמיד בשמחה ובפנים שמחות, כי על-ידי שמחה תזכה לצאת מכל הגלות — הן

ברוחני והן בגשמי, וזהו: "כי בשמחה תצאו" (ישעיה נה, יב) כמובא, וכל החולאת והיסורים והבלבולים שעוברים על האדם הם רק מחמת רחוק מהשמחה (לקוטי מוהר"ן, חלק ב', סימנים כג, כד, עין שם), וידוע שהאר"י הקדוש זכותו גגן עלינו, אמר, שהגיע למדרגתו רק על-ידי שמחה של מצוות (ועין שם, חלק א', סימן רפכ), שהעקר למצא בעצמו נקדות טובות ולהיות תמיד בשמחה.

ומחמת טרדותי באישון לילה — אקצר.

הדורש שלומך...

שצג.

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר יתרו ה'תש"ל.

שלום וברכה וכל טוב סלה גיעו אל מעלת ידידי היקר, שותף ממי הנחל הנובע מקור חכמה, זכותו גגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח לנצח.

מכתבך היקר קבלתי מזה יומים, והנני להשיבך דברי אמת והתחזקות.

מה אמר לך, אהובי, אחי היקר, חזק ואמץ מאד להתחיל בכל יום מחדש, כי כל יום הוא ענין אחר לגמרי ובריאה חדשה ממש, ונמשך מספירה עליונה גבוהה מאד מאד, כי כל שבוע הוא פרוץ בפני עצמו — חג"ת נהי"ם^א פידוע, וכל יום הוא ספירה בפני עצמה, ורבנו ז"ל הזהירונו מאד לשמר על הימים, לראות למלא את הימים בתורה ותפלה, במצוות ומעשים טובים, ואמר שעל יום אחד יכולים לקבל על עצמם כל העבודות הקשות והכבדות (שבחי-הר"ן, סימן יד), כי דרך הבעל-דבר לבלבל את האדם, שעל-כל-פנים זה

(א) חסד, גבורה וחפזות, נצח, הוד, יסוד ומלכות.

היום אינו מסגל לעבודת השם יתברך, כי מניח עליו כל הכבודות שבעולם, כי על כל יום מתפשטים הקלפות והדמיונות הנקראים בזהר הקדוש (נשא כג): נחשים ועקרבים, כמוכא בדברי רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן פד), ואיך זוכים להרחיב את היום? במדת החסד, במה הרחבת ימים? ותנן הייתי במקומי (מגלה כח), כי כל יום בהתחלתו צר מאד (כמוכא שם בסימן ס), ורבנו ז"ל מפרש שעל ידי שהיה ותנן במקומו שהוא מדת החסד, נעשה מחו חורא ככספא (תקוני זהר, דף קיח), שמחו ברור וצלול, וזה טובב הן בגשמיות — להיות איש חסד ולעשות חסדים עם בני אדם, ולא להיות כילי וקמצן, חס ושלום, שזה גם מקמץ ומכניץ את המוח והדעת, רק להיות תמיד בהרחבה, ולעשות תמיד טובות לבני אדם, והן ברוחניות — לדון את כל האדם לכף זכות אף הגרוע שבגרועים, כי הבעל דבר מתגבר כל כך בתאוות ובמדות רעות, וממש צריכים נסים להנצל ממנו כידוע, ומפל שכן על איש פשר, בודאי צריך לדונו לכף זכות, כי מי יודע מה עובר עליו ואיזו מלחמה יש לו עם יצרו וכיו, ועל ידי כל זה נעשה מחו בהרחבה, וזוכה לראות את הטוב הגנוז שבכל יום ויום, ויזכה להיות דבוק בנעם אורו יתברך אשר מאיר בכל העולם, והעקר להיות תמיד בשמחה, אשר זה עקר הפלי לקבל אורו יתברך, כי אמרו חכמינו ז"ל (ערויבין ג): יש אמות שוחקות ואמות עצבות זה מצמצמות ודו"ק, וכן הוא בלקוטי הלקות (נפילת אפים ד), על התורה "אמצעיתא דעלמא היכא" (בלקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן כד), שלזכות להכניס בו אור אלקותו יתברך, זה תלוי על ידי תקיף השמחה, עין שם, ולכן כל הנביאים ובעלי רוח הקדש היה לפניהם כלי זמר ושיר, וכמו שכתוב (מלכים ב ג, טו): "והיה כנגן המנגן", כי על ידי תקיף השמחה בהשם יתברך, ואהבה עצומה לבטול אליו יתברך, וליחד יחודים קדושים, אזי נפתחת עליו הארה רבה ועצומה, ונמשכת עליו דעת חדשה, ובפרט אחר חצות לילה, שאז הזמן לזה, (כמוכא בכתבי האר"ל, ובשערי קדשה לרבי חיים ויטאל, ובלקוטי מוהר"ן, חלק א', סימנים נד, נכ, ג, סה, כא), באשר מדבר מחצות

ובטול אל אור האין סוף ברוך הוא ונבואה ורוח-הקדש, שפל אדם יכול לזכות לזה, רק בתנאי שיהיה טהור בכל פעם לטל ידיו עם כלי מים בשפע, וכמו שכתוב (תהלים כד, ג-ד): "מי יעלה בהר ה' ומי יקום במקום קדשו, נקי כפים ובר לבב", ויש לומר: אם יהיה נקי כפים בכל פעם עם מים בשפע, אז יהיה בר לבב, ויזכה להכניס בלבו אלקותו יתברך, (ועין בספר המדות, אות אמונה, סימן כז).

וגם להיות תמיד בהתבודדות ובפרישות, ויקדש ויטהר את השבעה גרות: הפה — לשתק בכל פעם, החטם — לבלי להיות בכעס ובקפידות, האזנים — להטות רק לקול התורה והצדיקים, והעינים — לבלי להסתפל חוץ לארבע אמותיו ברוחניות ובגשמיות, כי גם ברוחניות אל יסתפל על אחר, באשר הוא יותר טוב ממנו, כי לפעמים יפל מזה, אלא צריך להסתפל רק על עצמו, וכל נקדה ונקדה תהיה יקרה אצלו מאד מאד, ומכל שכן בגשמיות, אל יסתפל על אחר שיש לו יותר גשמיות ממנו וכדומה, וכבר אמרו חכמינו ו"ל (אבות ו, ד): "אל תתאווה לשלחנם של מלכים, ששלחנך גדול משלחנם", ויזהר לבלי להסתפל על נשים, שמביא להרהורים רעים וחסטאים ופגמים, השם יתברך יצילנו, ויתמיד מאד מאד בתורה הקדושה בפשיטות, כי זה מזונו דנשמתי, שרק זה ישאר לו לעד ולנצח נצחים, וילמד על-כף-פנים מקרא, משנה, גמרא, מדרש, זהר ותקונים, ספרי קבלה וחסידות, ועל כלם — למוד שלחן ערוך העולה על הכל, ואל יטה משום דבר הלכה אפלו שהוא זה, ומאד הזהיר רבנו ו"ל על זה יותר מכל הלמודים, מלבד הטעמים שבגלוי — להיות נקי מאד בהלכה, ולידע איך להתנהג עוה, יש בזה בנות וסודות ברוחניות ממצלת למוד שלחן ערוך, כמובא (בלקוטי-מהר"ו, חלק א', סימנים ח, טב, רפד, עין שם).

ועקר הכל — להיות תזק מאד מאד ולבלי לפל בדעתו, אף שעובר בין כך ובין כך ימים ושנים, יעבד עבודתו בתמימות ובפשיטות מדי יום ביומו, ויהיה כשור לעל וכחמור למשא, ובכרבות

הַיָּמִים יִזְכֶּה לְהַכְנִס לְתוֹךְ הַקְּדוּשָׁה, וְהַעֲקֹר לְבַל תִּהְיֶה בְּטֹלָן לְבָרוּחַ תַּכְּף־יְמִיד כְּשֶׁעוֹבֵר עָלָיְךָ מֵה שְׁעוֹבֵר, וְעַיִן בְּאֲרִיכוֹת נִפְלְאָה (שם, חלק ב', סימן מח), שְׁאָמַר רַבְּנּוּ ז"ל, וְצָרִיךְ הַתְּחַזְּקוֹת וְעַקְשָׁנוֹת גְּדוּלָה מֵאֵד מֵאֵד אֶפְלוּ יָקַח יָמִים וְשָׁנִים בְּעִבּוּדָה וַיִּגְיַעַה גְּדוּלָה מֵאֵד מֵאֵד, עַיִן שֶׁם בְּדַבְּרֵינוּ הַמְּתַקִּים, הַנְּעִימִים וְהַמְּחַזְּקִים כֹּל־כָּף, וַיְכַבֵּר מִסְפָּר אֶצְלָנוּ, שְׁפַעַם דְּבַר מוֹהֲרָנִי ז"ל עִם רַבְּנּוּ ז"ל אִדּוֹת הַצַּדִּיק ר' הִירֶשׁ לֵיב מֵאֲלִיק ז"ל, וְאָמַר מוֹהֲרָנִי ז"ל עָלָיו לְרַבְּנּוּ ז"ל: "עַר הָאֵט זַיְעָר גּוֹט גְּעֻטְהוּן אִין אִי־דִישְׁקֵיִיט", כְּאֹמֵר שְׂזִכָּה עַל־יְדֵי עִבּוּדְתוֹ לְמַדְרָגוֹת גְּבוּהוֹת מֵאֵד מֵאֵד, וְאָמַר רַבְּנּוּ ז"ל: "דְּעַר עָקַר וְאוֹס עַר אִזוּ גִינוּעֵן קְלוּגִי", כִּי זֶה עָקַר הַחֲכָמָה — לִידַע שְׁאֲסוּר לְפַל בְּשׁוּם אֶפְסוֹן שְׁבַעֲוֹלָם יְהִיֶה אִיךְ שִׁיְהִיָּה, וְרַבְּנּוּ ז"ל אָמַר עַל עֲצָמוֹ: פֶּאָר וְאוֹס אִזוּ עַר גְּעַקוּמְעֵן צוּ זַיִן זַאָף, וְוִיִּל עַר הָאֵט זַיִךְ דְּעַר הַאֲלֻטְן, וְתַכְנִיס אֶת זֶה הַיֵּטֵב הַיֵּטֵב בְּמַחֲךָ, כִּי תַצְטַרְךָ לְזֶה מֵאֵד, כִּי לֹא תִדַע מֵה יֵלֵד יוֹם מֵה שְׁעוֹד יְכוּל לַעֲבֹר עָלָיְךָ, וְהַעֲקֹר שְׂתַקְשֹׁר עֲצָמְךָ כְּקֶשֶׁר אֲמִיץ וְחִזַּק אֵלָיו יְתַבְּרָךְ, וְתַסְפֵּר לְפָנָיו יְתַבְּרָךְ כֹּל מֵה שְׁעוֹבֵר עָלָיְךָ בְּתַמִּימוֹת וּבְכַפְשִׁיטוֹת כְּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ עִם רֵעֵהוּ וְהִבֵּן לְפָנָיו אֲבִיו, וְצָרִיךְ לְהַתְּחַנֵּן וְלְהַתְּנַפֵּל לְפָנָיו יְתַבְּרָךְ, וְלִבְקַשׁ רַחֲמִים וְתַחֲנוּנִים, שְׂיִזְכָּה גַם הוּא לְהַשְׁאֵר קַיִם בְּעִבּוּדְתוֹ יְתַבְּרָךְ, וְעַד הַרְגַע הָאֲחֵרוֹן בְּחַיָּיו יִזְכָּה לְהִיּוֹת דְּבוּק בּוֹ יְתַבְּרָךְ, וְשָׁגַם אַחֲר־כֵּף יִזְכָּה תַּכְּף־יְמִיד לְהַגִּיעַ אֶל הַמְּקוֹם שְׁצָרִיךְ לְהַגִּיעַ לְשָׁם, וְאֵל יִבְלָבוֹהוּ שׁוּם סִטְרָא אַחְרָא, חַס וְשְׁלוֹם, וְשׁוּם מְלֹאכֵי חֲבֵלָה שְׂמֻטְעִים אֶת הָאָדָם, וְנִדְמָה לוֹ שֶׁהוּא עוֹד בְּזֶה הָעוֹלָם מְטָרָד בְּטַרְדוֹת הַכְּלִי הָעוֹלָם הַזֶּה, הַשֵּׁם יְתַבְּרָךְ יַצִּילֵנוּ מֵעַנְשׁ זֶה, וּבִזְהַר הַקְּדוּשׁ אֵיתָא (מַקָּץ קצו): כְּפִי שֶׁהָאָדָם מְדַבֵּק אֶת עֲצָמוֹ בְּזֶה הָעוֹלָם, כֵּן יִזְכָּה אַחֵר הַסְּתַלְקוֹתוֹ בְּעוֹלָם הַבָּא, וְהַעֲקֹר לְצַמְצֵם עֲצָמוֹ מֵאֵד מֵאֵד לְכֵלִי לְבַעַר יוֹתֵר מְדִי, כִּי גַם זֶה לֹא טוֹב, וְזֶה בְּכֻלָּל "פֶּן יִהְרָסוּ לַעֲלוֹת אֶל ה'" (שְׁמוֹת יט, כא), שְׁגַם זֶה הוּא בְּכֻלָּל יֵצֵר הָרַע כְּמוֹבָא (בְּלִקוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָנִים מט, עב), וְעַל־יְדֵי־זֶה לֹא יוּכַל אַחֲרֵי־כֵן לַעֲשׂוֹת שׁוּם דְּבַר,

(ד) הוּא עֲשֵׂה טוֹב מֵאֵד בְּיְהוּדוֹת.

(ה) הַעֲקֹר זֶה שֶׁהוּא הִיָּה חֲכָם.

(ו) לְמָה הוּא כָּא לְעַנְיָנוּ? כִּי הוּא הַחֲזִיק מֵעַמֵּד.

וגם זה לא טוב, כי צריך להיות מצמצם, ולעשות עבודות ומצוות מעשיות דיקא והנהגות ומדות טובות, כי גם לבקר יותר מדי אינו טוב, כי לבסוף יתבטל לגמרי, ולזאת מה טוב ומה נעים לצמצם עצמו בהתלהבות לכבו, ואז ילך לבטח כל ימיו.

וצריך עוד להתרבות תפלות ובקשות על זה בעצמו — שיזכה להיות מצמצם, כי רבים נפלו מרובי אור, ועקר הצמצום הוא הדבור, כי מלכות היא הצמצום (לקוטי-מור"ו, חלק א', סימן א), אשר מאד מִכְרַח לקיים השכל והחכמה, כמו שכתוב (תהלים עב, ז): "לפני שמש ינון שמו", פֶּרַש רש"י לשון מלכות, ובתקונים (דף יז.) איתא: "מלכות פה", כי על-ידי תפלה יכולים לצמצם אורו יתברך, שיבוא וישפיע עליו בצמצום גדול, כי על-ידי תפלה נעשה כלי (לקוטי-מור"ו, חלק א', סימן לד) לקבל כל ההשפעות, וינתן לה האלקים מטל השמים ומשמני הארץ רוב דגן ויתירש" (בראשית כז, כח), 'לך' אותיות 'כל' — שזהו היסוד (עין עץ חיים, שער עה, פרק ה), וישפיע עליך האלקים — שהוא הדין, השפעות טובות — הינו שלא יהיה על-פי מתנת חנם נהמא דכסופאי, רק בדין תקבל שכרך ממדת האלקים, ויגד מטלא עלאה ויתרבה בארץ, ורוב דגן" — שהוא הדעת בידוע, "ותירש" — שיש בו בחירה — זכה נעשה ראש, לא זכה נעשה רש" (יומא עו:), כי יש בכל הנ"ל שתי בחינות, אם יזכה ויעמד על עמדו, אז יהיה ראש — "לי ראש", שיזכה למח מישב בדבקות הבורא, ולהפך — יהיה בחינת רש ועקב, והנה באמת שתייהן נצרכות לעבודת השם יתברך, כי מצד אחד לידע בכל פעם שאינו יודע כלל, ועדין לא התחיל כלל, שזה בחינת "רש" "עקב", שעדין לא התחיל כלל, ואינו יודע כלום "איה מקום כבודו", ומצד שני לידע ש"מלא כל הארץ כבודו", זכה — נעשה ראש ישראלי — לי ראש, שזה בעצמו "שמים" ו"ארץ", ידיעה והעדר הידיעה, שמים — הרוחניות היא הידיעה, והארץ — הגשמיות היא העדר הידיעה, שאינו יודע כלל, וצריכים את שניהם,

(ז) לחם חסד — (בושה).

(ח) מהשל העליון.

וּחְכְּמֵינוּ ו"ל אָמְרוּ (בְּרִכוֹת מ.): "אֵין הַתִּינוּק יוֹדֵעַ לְדַבֵּר וְכוּ' עַד שֵׁיטְעַם טַעַם דְּגוּן"; וְעַקֵּר הַדַּעַת נִתְגַּלָּה עַל-יְדֵי הַדְּבּוּר, "מִפְּוֵי דַעַת וַתְּבוּנָה" (מְשָׁלִי ב. ו.), וְהִנֵּה בַדְּבּוּר יֵשׁ שְׁתֵּי בַחֲיִנוֹת: מַלְכוּת דְּקִדְשָׁה זֶהוּ דְּבּוּרֵי תוֹרָה וַתְּפִלָּה וַיְרֵאת שְׁמַיִם, דְּבּוּרֵי אֱמוּנָה וְהַשְׁגָּחָה פְּרִטֵי פְּרִטֵית, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה בְּעֶצְמוֹ נִתְעַלָּה הַמַּחַ וְהַדַּעַת, כִּי כִפִּי שֶׁהָאָדָם מְקַדֵּשׁ דְּבּוּרוֹ, בְּנִמְשַׁכֵּת עָלָיו קִדְשָׁה עֲלוּנָה, וְלִהְפֹךְ יֵשׁ מַלְכוּת הַרְשָׁעָה — דְּבּוּרִים טְמֵאִים: לְשׁוֹן-הַרְעָה, רְכִילוּת, לִיצְנּוּת, נְבוּל פֶּה וְקַלְלוּת, רַחֲמָנָא לְצַלְן, וְכוּ' וְכוּ', שְׁעַל-יְדֵי-זֶה מִמְשִׁיף עַל עֶצְמוֹ דִּינָיִם, רַחֲמָנָא לְצַלְן.

וְהַעֲקֵר לְאַחַז אֶת עֶצְמוֹ בְּצַדִּיק שְׁנִקְרָא "כָּל", כִּי כָל עֵקֶר יִסּוּד הַצַּדִּיק הוּא שְׁמִירַת הַבְּרִית תְּקוּן הַדַּעַת, כִּי סְלוּקָא דִּיִּסּוּדָא עַד אַבָּא וְאַמָּא, וּכְשֶׁאָדָם מְקַרְבֵּ אֶל הַצַּדִּיק הָאֱמֵת, וְשׁוֹמֵר אֶת הַבְּרִית, אִזְ נִכְלָל בְּמַדַּת "כָּל", וְאִז זּוֹכֶה לְהַכֵּל, וַיִּתֵּן "לְךָ" — כְּשֶׁתְּזַכֶּה לְבַחֲיִנַת "כָּל", אִז "וַיִּתֵּן הָאֱלֹקִים מִטַּל הַשָּׁמַיִם" — שֶׁתְּזַכֶּה לְט"ל אִוּרוֹת, וַיֵּאִירוּ עָלָיֶךָ כָּל הַמַּדְרָגוֹת הַגְּבוּהוֹת מְאֹד, וְגַם תְּזַכֶּה לְצַמְצוֹם שֶׁהוּא הָאֶרֶץ כַּנ"ל.

וְהִנֵּה יְדוּעַ, כִּי עֵקֶר הַהִתְקַרְבוּת לְצַדִּיק הוּא אֱמוּנָה — אֱמוּנַת חַכְמַיִם, חֲבוּר "כָּל" לְ"מַלְכוּת" כִּיְדוּעַ, אֲשֶׁר בְּלַעֲדֵי זֶה אֵינּוּ כְּלוּם — לְהֵאֱמִין בַּדְּבָרֵי הַצַּדִּיק אֲשֶׁר כָּל מַה שֶׁאֹמֵר כֶּהוּא זֶה (כְּמוּבָא בְּלוֹקֻטִּי-מִהַר"ן. חֶלֶק א'. סִימֵן קכג. עַז שֵׁם) אֲשֶׁר זֶה עֵקֶר הַהִתְקַרְבוּת אֵלָיו — לְצִיַּת אוֹתוֹ, וַיִּזְכֶּה לְרַב דְּגוּן — רַב דַּעַת, "דְּגוּן" אוֹתִיּוֹת גּוּן דְּלִת, כִּי גוּן הוּא הַסְּדָרִים שֶׁבַתּוֹרָה שֶׁהִיא תְּפָאֶרֶת, לִיחַד אֶת הַדְּלִת שֶׁהִיא הָאֱמוּנָה וְהַתְּפִלָּה, שֶׁזֶה עֵקֶר הַדְּגוּן — תּוֹרָה וַתְּפִלָּה, וַיִּזְכֶּה לְתִירוּשׁ שֶׁהִיא רֵאשׁ, שֶׁצָּרִיכִים אֶת שְׁנֵיהֶם, מִצַּד אַחַד — שֶׁאֵינּוּ יוֹדֵעַ כָּלָל וְלֹא הַתְּחִיל, וּמִצַּד שְׁנֵי — לִידַע שְׁמָלָא כָּל הָאֶרֶץ כְּבוֹדוֹ.

"וְלִקְחוּ בְּגָד תְּכֵלֶת וְכִסּוּ אֶת מְגִרַת הַמְּאוֹר וְאֶת גִּרְתֵּיהָ וְאֶת מַלְקָחֶיהָ וְאֶת מַחְתֵּיֶיהָ וְאֶת כָּל כְּלֵי שְׁמֵנָה אֲשֶׁר יִשְׁרְתוּ לָהּ בְּהֵם"

(במדבר ד, ט), שְׁבֹנָה מְרֻמָּז כֹּל הַנִּל, כִּי תִכְלֵת הוּא הַצְּמִצּוּם כּוּרְסִיא דְדִינְאָט, וְלִזְכוֹת לְהַשְׁגַּת הַחֻקָּה אִי אֶפְשָׁר כִּי אִם עַל-יְדֵי קִדְשַׁת הַמְּנוּרָה (לְקוּטֵי-מִוְהָרִין, חֶלֶק א', סִימָן כא), שֶׁהֵם שְׁבֻעָה גִּירוּתִיהָ: שְׁתֵּי הָעֵינַיִם, שְׁתֵּי הָאָזְנוֹיִם, שְׁנֵי נִקְבֵי הַחֻטָּם וְהַפֶּה, מְלַקְחִיהָ וּמְחַתְתִּיהָ — זֶה בְּחִינַת הָעֵנָפִים וְהַבְּחִינָה שֵׁשׁ בְּכָל מִדָּה, כִּי בְּקִדְשַׁת הָעֵינַיִם תְּלוּיּוֹת הֶרְבֵּה מְדַרְגּוֹת, וְכֵן הָאָזְנוֹיִם, הַחֻטָּם וְהַפֶּה, כִּי לְפַעְמִים מְכַרְח לְדַבֵּר וְגַם לְכַעַס עַל עוֹבְרֵי רְצוֹנוֹ, וְלִשְׁמַע לְקוֹל עֲנִיִּים וְלַהוֹשִׁיעִם, וְלַהֲסַתְּפֵל בְּשֹׁכֵל שֵׁשׁ בְּכָל דְּבָר (עֵין שֵׁם, סִימָן א'), שֶׁזֶּה מְחַתְתִּיהָ וּמְלַקְחִיהָ — שֶׁהֵם הַמְּתַקְנִים וּמְשַׁרְתִּים אֶת הַגִּירוֹת וְהַבֶּן, וְכֵן כָּל כְּלֵי שְׁמֵנָה — שֶׁזֶּהוּ הַדַּעַת שֵׁשׁ בָּה גַם-כֵּן אֶלְפֵי בְּחִינּוֹת וּמְדַרְגּוֹת, כִּי יֵשׁ אֶלְפֵי בְּחִינּוֹת בְּנוֹבָאָה וְרוּחַ-הַקֹּדֶשׁ כְּפִדּוּעַ, וְעַל כָּלֵם צָרִיף לְקַחַת כְּגַד תְּכֵלֶת שֶׁהוּא הַצְּמִצּוּם, וְלִכְסוֹת אֶת מְנוֹרַת הַמֵּאֹר הַמְּאִירָה בְּשֻׁבְעַת הַגִּירוֹת שָׁלָה, שֶׁזֶּה בְּחִינַת הַצְּמִצּוּם שֶׁצָּרִיף בְּקִדְשָׁה לְכָלֵי לְכַעַר יוֹתֵר מִדֵּי, רַק לְהִיּוֹת בְּצִמְצוּם גְּדוֹל וּבְהַדְרָגָה נִפְלְאָה.

וְעוֹד יֵשׁ בְּחִינָה שִׁיְהִיָּה מְכֻסָּה, כְּמוֹ שְׁכֵתוּב (מְשַׁלֵּי יא, ב): "וְאֵת צְנוּעִים חֻקָּה" — לְהִיּוֹת צְנוּעַ בְּדַרְכָּיו, וְלִבֵּל יוֹדִיעַ לְשׁוּם בְּרִיָּה, רַק לְהִיּוֹת סְתוּם וְגִנוּז בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְיִהְיֶה הַצְּנוּעַ לְכַת מְאֹד, וְכִמוֹ שְׁכֵתוּב בְּסִפְר הַמִּדּוֹת (אוֹת הַשׁוּבָה, סִימָן עז): כִּזֶּה יַדַע הָאָדָם אִם חִפֵּץ בְּאֵמֶת בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ — כְּשֶׁאִינוֹ יִחְפֹּץ בְּפָרְסוּמוֹ, עֵין שֵׁם; כִּי כָל דְּבָר שֶׁמְסַתֵּר וְגִנוּז, יֵשׁ בוֹ בְּרִכָּה וְקִיּוּם תְּמִיד, שֶׁגַם זֶה בְּכָלֵל הַצְּמִצּוּם הַמְּכַרְח מְאֹד בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְגַם צָרִיף צְמִצּוּם לְכָל יַעֲשֶׂה שׁוּם מַעֲשֶׂה מְגֻנָּה, מַעֲשֶׂה בְּהִמָּה, כִּי "אִין אָדָם עוֹבֵר עֲבָרָה אֶלָּא אִם כֵּן וְכֵס בּוֹ רוּחַ שְׁטוּת וְשִׁגְעוֹן" (סוֹטָה ג), עַל-כֵּן צָרִיף לַעֲשׂוֹת גְּדֻרִים וּסְגִיִּים שֶׁעַל-כָּל-פְּנִיִם לְכָל יַעֲשֶׂה שׁוּם מַעֲשִׂים מְגֻנִים, עֲבָרוֹת וַחֻטְאִים, שֶׁעַל-יְדֵי כָל חֻטָּא וְעוֹן עוֹקֵר עֲצִמוֹ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, וְעוֹשֶׂה עַל עֲצִמוֹ צַל, וְנוֹסֵת מִמֶּנּוּ לְגַמְרֵי אוֹרוֹ יִתְבָּרַךְ, אֲשֶׁר עַל-יְדֵי-זֶה חִסַּר לְאָדָם מַה שֶּׁחִסַּר וְעוֹבֵר עָלָיו מַה שֶּׁעוֹבֵר, כִּי עַקֵּר הַצְּרוֹת וְהִדְיָנִים וְהִיְרִידוֹת שֶׁעוֹבְרִים עַל הָאָדָם, הוּא רַק כְּשֶׁנִּסְתַּרְתָּ מִמֶּנּוּ חֵיּוֹת הַשֵּׁם

יְתַבְרַךְ, שְׁאֵז חֲשֵׁף בְּעֵדוֹ לְגַמְרֵי לְגַמְרֵי, רַחֲמָנָא לְצִלָּן, וּמִזֶּה נִתְהוּיִם כָּל הַצְּרוֹת וְהִיסוּרִים, כְּמוֹ שְׁכַתוּב (תְּהִלִּים קד, כ"כב): "תִּשְׁתַּחֲוֶה חֲשֵׁף וַיְהִי לִלְלָה בּוֹ תִרְמַשׁ כָּל חֵיתוֹ יָעַר, הַכְּפִירִים שׁוֹאֲגִים לְטָרֶף וּלְבִקְשׁ מֵאֵל אֶכְלֵם, תִּזְרַח הַשֶּׁמֶשׁ יֵאֶסְפוּן וְאֵל מְעוֹנְתֵם יִרְבְּצוּן". כִּי עֵקֶר הָאוֹר שְׁמֵאִיר הוּא רַק אוֹר הַשֶּׁם יְתַבְרַךְ, כְּמוֹ שְׁכַתוּב: "ה' אוֹרִי וַיִּשְׁעֵי" (שִׁם, כז, א), "ה' יִגִּיהַ חֲשֵׁפִי" (שְׁמוּאֵל-ב כב, כט), שְׁזָה בְּחֵינַת אוֹר הַשֶּׁמֶשׁ, שְׁאֵז הָאָדָם יוֹשֵׁב בְּמִנוּחָה וְרוֹבֵץ וּמִתְאַסֵּף בְּמִקוֹם אֶחָד, וְאֵינוֹ בְּפִזּוֹר הַנֶּפֶשׁ, כִּי מִנַּח תַּחַת הַשְּׁגָחַתוֹ יְתַבְרַךְ, אֲשֶׁר נֹאמַר עַל זֶה (תְּהִלִּים קלט, ז): "אָנָּה אֵלֶּךָ מְרוּחֶךָ וְאָנָּה מִפְּנֵיךָ אֶבְרַח", כִּי גַם בְּמִקוֹם שְׁאֲנִי, גַּם שֵׁם מֵאִיר עֲלֵי אוֹרֶךָ הָאֵין סוֹף בְּרוּךְ הוּא, בְּחֵינַת אוֹר הַשֶּׁמֶשׁ, אוֹר חֵיית אֱלֻקוֹתוֹ יְתַבְרַךְ, וְלִהְפֹךְ, חֵס וְשְׁלוֹם, כְּשֶׁנֶּסְתֵּר מִמֶּנּוּ הַשֶּׁם יְתַבְרַךְ, שְׁזָה בְּחֵינַת לִילָה, אִזּוֹ מְסַבְּבוֹת אוֹתוֹ הַקְּלָפוֹת שֶׁהֵן הַדְּמִיוֹנוֹת, שֶׁהֵם חֵיתוֹ יָעַר, בְּחֵינַת כְּפִירוֹת וְאֶפִיקוֹרוֹסוֹת, שְׁזָה — הַכְּפִירִים שׁוֹאֲגִים לְטָרֶף וְכוּ', כִּי עַל-יְדֵי חֶסְרוֹן הַדַּעַת, חֶסְרוֹן הָאֱמוּנָה, "שֶׁטוֹ הַעֵם וְלִקְטוֹ" (בַּמִּדְבָּר יא, ח) "בְּשִׁטוֹתָא"^א (תַּקוּנֵי-דְהַר. דף קמ"ג), וּמְסַבְּבִים וְרוֹדְפִים אַחֲרֵי הַכְּלִי הַעוֹלָם הַזֶּה, וַיִּגְעִים בִּיגִיעוֹת עֲצוּמוֹת, וְהוֹלְכִים "נָע וְנָד", כְּמוֹ שְׁאֵמַר רַבְּנּוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹתֵרֵן, חלק א, סימן ז): עֵקֶר הַגְּלוּת מִחֲמַת חֶסְרוֹן אֱמוּנָה, וּכְשֶׁאָדָם זוֹכֵה לְאֱמוּנָה בְּרָה וְנִקְיָה, אֲשֶׁר אֵין שׁוּם מְצִיאוֹת בְּלַעֲדֵיו יְתַבְרַךְ, אִזּוֹ זוֹכֵה שְׂיִתְמַלֵּאוּ כָּל חֶסְרוֹנוֹתָיו, וּבְנֵה יִתְפַּרֵּשׁ מֵהַדְּאִיתָא (שִׁם, סימן רמז), כִּי עֲכָשׁוּ הוּא תִיקוּ חֶסְרוֹן, 'תִּיקוּן' אוֹתִיוֹת 'קִינּוֹת', נוֹן כְּפוּפָה, וּכְשֶׁיֵּאֵב אֲלֵיהֶוּ יִהְיֶה תִקוּן הַשְּׁלֵם, עֵינן שֵׁם.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמֶךָ בְּאֵהְבָה רַבָּה מֵאֵד מֵאֵד...

חֲמִדַת לְכָבִי, חֲטָף וְאָכַל בְּכָל יוֹם נִהְמָא דְאוּרֵי־תֵאֵב, וְתֵאֵכַל בְּכָל יוֹם כְּמָה פְּרָקִים מְשֻׁנוֹת, וְתִשְׁתָּה אַחֲרֵי־כֶךָ כְּמָה מְזוּרֵי תְהִלִּים, וְתִתְלַבֵּשׁ בְּמִצּוֹת כְּאֲשֶׁר אָמַר רַבְּנּוּ ז"ל (שִׁיחֹת-הַר"ן, סימן כג), וְצִרִיף שְׂתַדַּע, אֵהוּבִי, אַחִי, כִּי זֶהוּ עֵקֶר הַתְּכִלִּית בְּזֵה הַעוֹלָם, הַעֵקֶר תְּהִיָּה

(א) בְּשִׁטוֹת.

(ב) לְחִמָּה שֶׁל תוֹרָה.

בְּשִׁמְחָה עֲצוּמָה, שִׁמְחָה אֵין סוֹפִית, וְאֵל תְּנִיחַ אֶת הַעֲצוּבוֹת וְהַמְרִירוֹת
אֲצִלְךָ כְּרָגַע, כִּי סוֹף כָּל סוֹף בְּיָדָאֵי תִנְשַׁע בְּלִי שׁוּם סִפְק, כִּי הַשִּׁמְחָה
מִמְשַׁכֶּת יְשׁוּעוֹת.

הַנ"ל...

שַׁצַד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁשִׁי — עֶרֶב-שַׁבַּת-קֹדֶשׁ לְסֵדֶר יְהוָה ה'תש"ל.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֵל טוֹב סֵלָה אֶל מַעֲלַת יְדִידֵי הַיְקָר, הַחֲפִץ
וּמְשִׁתוֹקֵק מְאֹד לְעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, שׁוֹתֵה מִמֵּי הַחֶסֶד, מִיֵּם
הַמְטֵהֲרִים אֶת הַטְּמָאִים, שֶׁהֵם מִיֵּם מִתְקִים הַיּוֹצְאִים וְנוֹבְעִים מֵהָאֵי
נַחֲלָא עֲמִיקָא וְטְמִירָא מְקוֹרָא דְחֻכְמָתָא עֲלָאָה, אֹר הָאוֹרוֹת הַיּוֹצְאָה
מִשְׁלֵשׁ רֵאשׁוֹנוֹת דְּעִתִּיק וְכו' ... גְּרוּ יְאִיר וְיִזְרַח לְנִצְחָה.

מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קַבְּלֵתִי, וּמָה אֶכְתֹּב לְךָ, יְדִידֵי הַיְקָר, הֲלֵא סִפְרֵי
רַבְּנֵי ז"ל בְּיַדְךָ הַפֶּה בְּהֵם.

אֲחֵי הַיְקָר! חִזַּק וְאַמֵּץ מְאֹד מְאֹד יְהִיֶה אִיךָ שְׂיִהְיֶה, וְאֵל תִּפְּל
בְּדַעְתְּךָ מִשׁוּם דְּבַר שְׁבַעֲוֹלָם, כִּי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ אֲתָךְ, עִמָּךְ וְאֲצִלְךָ, כִּי
מְלֵא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, וְאֵין שׁוּם מְצִיאוֹת בְּלַעֲדֵי יִתְבָּרַךְ כָּלֵל, וְדוּמָם,
צוּמָח, חֵי, מְדַבֵּר — הַכֵּל לְכֹל עֲצָם עֲצָמִיּוֹת חַיּוֹת אֱלֵקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ,
וְהוּא יִתְבָּרַךְ הַשְּׂרָה שְׂכִינָתוֹ בְּעוֹלָם, וְכִמּוֹ שְׁאֲמְרוּ חֻכְמֵינוּ ז"ל (בְּבֹא
בִּתְרָא כה.): "מִלְּמַד שֶׁהַשְּׂכִינָה בְּכָל מְקוֹם", וְעַל-כֵּן יְכוּלִים לְהִתְקַרֵּב
וּלְהִדְבֵּק אֵלָיו מִכָּל הַיְרִירוֹת וְהַנְּפִילוֹת, כִּי מֵאַחַר שְׁאֵין בְּלַעֲדֵי
יִתְבָּרַךְ כָּלֵל, וּבְכָל תְּנוּעָה וְתַנּוּעָה שֶׁם אֵלּוּפוֹ שֶׁל עוֹלָם, וְהַעֲקָר
לְהִתְמִיד מְאֹד בְּכָל יוֹם בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּתַמִּימוֹת וּבְפִשְׁטוּת
גְּמוּרָה לְהִיּוֹת פְּרָאֲסִטִיקָא מִמֶּשׁ לְמִיָּם אֶת כָּל הַמְצוּוֹת הַמְעֻשׂוֹת

דִּיקָא, לְהַרְבוֹת בְּמַצּוֹת בְּכָל יוֹם, כַּאֲשֶׁר הִתְנַהֵּג רַבְנֵנוּ ז"ל בְּהִיּוֹתוֹ
 לִדְל קֶטֶן, שֶׁהִרְבֵּה בְּמַצּוֹת מְדֵי יוֹם בְּיוֹמוֹ, וּכְבָר אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ ז"ל
 (אבות ד, יא): "הַעוֹשֶׂה מִצְוָה אַחַת קוֹנֶה לוֹ פְּרָקְלִיט אַחַד", וְאָמְרוּ
 (סוֹטָה ג): "כָּל הַעוֹשֶׂה מִצְוָה אַחַת בְּעוֹלָם הִזָּה מְקַדְּמָתוֹ וְהוֹלֵכֵת
 לְפָנָיו לְעוֹלָם הַבָּא", וּבַמְדָּרֶשׁ (שְׁמוֹת רַבָּה לֵב, ו) אֵימָא: עוֹשֶׂה אֶדָם
 מִצְוָה אַחַת, הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא נוֹתֵן לוֹ מְלֶאכֶּה אַחַד לְשִׁמְרוֹ, עוֹשֶׂה
 שְׁתֵּי מַצּוֹת, הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא נוֹתֵן לוֹ שְׁנֵי מְלֶאכֶּים לְשִׁמְרוֹ, עוֹשֶׂה
 הֶרְבֵּה מַצּוֹת, נוֹתֵן לוֹ הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא חֲצִי מַחְנֶהוּ וְכוּ', עֵינֵי שָׁם;
 וְתֵרָאֶה לְשִׁקֵּד הֶרְבֵּה בְּכָל מֵינֵי לְמוֹדֵי הַתּוֹרָה הַקְדוּשָׁה: "מְקַרָּא,
 מְשַׁנֶּה, גְּמָרָא, מְדָרֶשׁ", וּבַפְּרָטִי פְּרָטִיּוֹת לְהַרְבוֹת בְּשִׁיחָה בֵּינוּ לְבֵין
 קוֹנֵנוּ, וְהַכֹּל לְכָל מַה שְׁעוֹבֵר עָלֶיךָ בְּרוּחָנִיּוֹת וּבְגִשְׁמִיּוֹת תִּסְפֹּר לְפָנָיו
 יִתְבָּרַךְ בַּפְּשִׁיטוֹת גְּמוּרָה כַּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ עִם רֵעֵהוּ וְהִבֵּן לְפָנָיו אָבִיו,
 וְחִכְי-וּמִיד כְּשֶׁאֵתָּה מְדַבֵּר וּמְפָרֵשׁ שִׁיחַתְךָ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, כְּבָר אֵין
 אֵתָּה צְרִיךְ לִירֵא מִשׁוֹם פֶּגַע וְנִגַע וּמְלֶאכֶּה וּמִשְׁחִית, כִּי אֵין עָלֶיךָ
 כְּבָר שׁוֹם דִּינִים, כִּי כְּשֵׁיִשׁ דִּין לְמַטָּה כְּבָר אֵין דִּין לְמַעְלָה (עֵין
 לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן טו, וּבְדָבָרִים רַבָּה ה, ה), וְעֵינֵי בַּמְדָּרֶשׁ (בַּמְדָּרֶךְ
 רַבָּה כ, ג): כָּל מִי שֶׁחוֹטֵא וְאוֹמֵר חֲטָאתִי, אֵין רְשׁוּת לְמְלֶאכֶּה לִיגַע
 בּוֹ וְכוּ', עֵינֵי שָׁם, וְעַל-כֵּן אֵל תִּפְחַד מִשׁוֹם בְּרִיָּה וּמִשׁוֹם פְּחָדִים
 שֶׁמְּפַחֲדִים אוֹתְךָ, אֵתָּה עֲשֶׂה אֵת שְׁלֹךְ לְבָרַח תְּמִיד לְמָקוֹם מְיָחָד,
 וְיִתְדַבֵּר וְתִשְׁחַח עִם הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְכָל מַה שֶׁבִּלְבָבְךָ תִּגְלֶה לוֹ
 בְּאֵמַת וּבְתַמִּים, וְעַל כָּלֵם תִּרְאֶה לְהִיּוֹת בְּשִׁמְחָה תְּמִיד, שֵׁיִשׁ לָנוּ רַבִּי
 כְּזֶה, רַבִּי הַמְּחֻזָּק אוֹתָנוּ, רַבִּי הַנוֹשֵׂא אוֹתָנוּ, וְלִשְׂמֹחַ עַל כָּל הַנִּקְדוֹת
 הַטּוֹבוֹת שֵׁיִשׁ בָּנוּ, וְהַעֲקֹר לְהַזְהֵר מִ"פֶּן יִהְרָסוּ" (שְׁמוֹת יט, כא), וְזֶה
 זוֹכִים עַל-יְדֵי שִׁמְחָה שֶׁמְּחִיָּה אֵת עַצְמוֹ עִם מַה שֵׁיִשׁ לוֹ, וְכָל נִקְדָּה
 וְנִקְדָּה בִּפְיָהוּת שְׁחוּטָף, יִהְיֶה יוֹתֵר בְּשִׁמְחָה, וְעֵינֵי בְּלְקוּטִי-מוֹהַר"ן
 (חֵלֶק א', סִימָן עו) סוֹדֵן שֶׁל דְּבָרִים, כָּל מַה שְׁזוֹכִים עַל-יְדֵי הַתְּקָרְבוֹת
 אֵל הַצַּדִּיק הָאֵמֵת, שִׁיְהִיָּה אֲצִלוֹ הַכֹּל בְּכַחֲנִית שְׂכַע וְרֵאִיָּה וְכוּ', עֵינֵי
 שָׁם.

אֲשֶׁרֵינוּ וְאֲשֶׁרֵי חֲלָקֵנוּ, שְׂזַכֵּינוּ לִידַע מֵרַבְּנוּ הַקְּדוֹשׁ, זְכוּתוֹ יִגַן עֲלֵינוּ, טוֹב לְהוֹדוֹת לַהֵשֶׁם יִתְבָּרֵךְ עַל כָּל הַחֲסָד חֲנָם שֶׁעָשָׂה עִמָּנוּ, הַהֲכָרַח לְקַצֵּר וְעוֹד חֲזוֹן לְמוֹעֵד, אִם יִרְצֶה הַשֵּׁם.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

שְׁצֵה.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ. יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֶר תַּצְוֵה ה'תש"ל.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סֵלָה לְאַהוּבֵי, יְדִידֵי הַיָּקָר, הָאֲבִירָה הַמְצִיָּן בְּמַדּוֹת טוֹבוֹת, הַחֲפִיץ וּמִשְׁתַּוַּקֵּק לְעִבּוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ עַל-פִּי הַדָּרָךְ הָאֲמֵת שֶׁקִּבְּלָנוּ מֵהַנַּחֵל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַן עֲלֵינוּ ... גֵּרוּ יֵאִיר.

מִכְתָּבְךָ הָאֲרוֹךְ קִבְּלָתִי אֶתְמוּל, וְשִׂמְחָתִי מֵאֵד לְקִרְאָת הַחֲדוּשִׁים הַיָּקָרִים שְׁלָךְ, אֲךָ מֵה שֶׁפְּתַבְּתָּ שְׁעוֹבֵר עֲלֶיךָ מֵה שְׁעוֹבֵר וְכו', וְאִתָּה צְרִיף לְהַתְחַזְּקוֹת גְּדוֹלָה בַּפְּרָט וְכו'.

אֲחִי הַיָּקָר! חֲזַק וְאַמֵּץ מְאֹד מְאֹד, וְאַל תִּירָא וְאַל תַּחַת, כִּי ה' עִמָּךְ, אֲתָךְ וְאַצְלָךְ, כִּי אֵין שׁוּם מְצִיאוֹת בְּלַעֲדֵינוּ יִתְבָּרֵךְ, וּבְכָל הַמְקוֹמוֹת - מִמְּשַׁלְתּוֹ, וְהַכָּל בְּהַשְׁגָּחָתוֹ יִתְבָּרֵךְ הַפְּרָטִי פְּרָטִית, וְאֵין שׁוּם מְקוֹם לְהִסְתַּר מִמָּנוּ יִתְבָּרֵךְ, וְצְרִיף לְהַכְנִיס יְדִיעָה זוֹ הֵיטֵב הֵיטֵב בְּפָנִימִיּוֹת לְכַבוֹ, וּלְדַעְתּוֹ בְּאֻמוּנָה פְּשׁוּטָה בְּלִי שׁוּם חֲקִירוֹת בְּשִׁכְלֵ הַמְּגִשֵּׁם, וְעַל-יְדֵי אֻמוּנָה בְּתַמִּימוֹת וּבְפְשִׁיטוֹת יְכוֹל לְעֵבֵר עַל כָּל הַחֲכָמוֹת וְהַשְּׁטִיּוֹת שֶׁל הַכְּלִי הַעוֹלָם הַזֶּה (עַיֵן לְקוֹסְיִימוֹהֶרֶן, חֶלֶק א', סִימָן סד), וּבִשְׂבִיל זֶה נִקְרָאִים יִשְׂרָאֵל עֹבְרִים, מִפְּנֵי שְׁעוֹבְרִים עַל-יְדֵי אֻמוּנָה עַל כָּל הַחֲכָמוֹת וְהַחֲקִירוֹת, וּבְאֻמָּת בְּאֻמוּנָה פְּשׁוּטָה, שְׂאֵין שׁוּם מְצִיאוֹת בְּלַעֲדֵינוּ יִתְבָּרֵךְ, וּבְכָל תְּנוּעָה וְתַנּוּעָה שֶׁם אֵלּוּפּוֹ שֶׁל עוֹלָם, יְכוֹלִים לְחִיּוֹת חַיִּים טוֹבִים, חַיִּים נְצַחִיִּים, כְּאֲשֶׁר גָּלָה רַבְּנוּ ז"ל פְּעָמִים אֵין מִסְפָּר כַּמּוּבָא בְּסִפְרֵיו הַקְּדוּשִׁים, וְעַקֵּר הָאֻמוּנָה הוּא

בתמימות ובפשיטות כְּדָרְךָ הַנְּשִׁים, ומי שִׁישׁ לוֹ אָמוּנָה, חִיּוֹ חַיִּים, והכל בלי שום חכמות, רק לסלק חֲכָמְתוֹ וְשָׁכְלוֹ הַמְּגַשֵּׁם לְגַמְרִי, כי אחרי כל המחשבות ואחרי כל החקירות — מה אני ומה חיי? בשור ודם גם ומגשם, ואיך יעלה על דעתי לחקור אתריו ותברך, אָשׁוּר אין שום מציאות בלעדיו ותברך כלל, והוא מחיה, מהנה ומקיים הכל — דומם, צומח, חי, מדבר, כי הכל לכל עצם עצמיות חיות אלקותו ותברך.

והעקר תראה לשקד בתורה הקדושה מדי יום ביומו — מקרא, משנה, גמרא, מדרש, בשקידה נפלאה ונוראה, ולכלי לדקדק הרבה (עגן שיחות הר"ן, סימן עו), ועל-ידי שקידה בלמוד התורה הקדושה, עושה לעצמו לבושים קדושים להמשיך עליו אור השם ותברך, שתאיר עליו החכמה העליונה, כי על-ידי התורה נותן פח למלכות שהיא נשמתו, שתוכל לקבל מאור השם ותברך את השכל שיש בכל דבר (עגן לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן א), וכן על-ידי שקידה בתפילה מדי יום ביומו, הן התפלות הקבועות: שחרית, מנחה, מעריב, חצות, ובפרט על-ידי תפלות, תחינות ובקשות שייחד מדעתו ושיחה בינו לבין קונו בהתבודדות, יבנה לעצמו היכולות דקדושה בעולמות העליונים, והם יאירו לו אחר-כך אור נורא ונפלא מנוקבא דפרדשקא, שהם השמות מארבעת העולמות: ע"ב, ס"ג, מ"ה, ב"ן (עגן שם, סימן ב), והעקר להיות עקשן גדול מאד מאד על דבר זה, ואף שעדין אתה מנח בחשך גדול, ואינך יודע בין מינך לשמאלך וכו', ועובר עליך מה שעובר וכו'.

אחי, אחי! אל תסתכל על דבר זה כלל, רק ברוח לך מדי יום ביומו למקום פנוי שאין שם בנאי-אדם, ותשפך נפשך אליו ותברך, ותספר לפניו ותברך את כל לבך ואת כל מה שעובר עליך, ואל תסתכל על החלישות הדעת והמחשבות הנרות שבאות עליך קדם ההתבודדות ובאמצע וכו', כי כל זה מחמת חטאיך ועוונותיך הקשים, בפרט בפגם הברית שהוא פגם המוח, שמשם מסבב ומכלכל מחו, וצדקתך — שתראה בצדקה קדם תפלתך, ועל-ידי-זה יתבטלו

הַעֲנִינִים הַמְכַסִּים אֶת עֵינַיִךְ, עַד שֶׁתִּזְכֶּה לְהַתְּגַלּוֹת אֹר הָעֵינַיִם בְּחִינַת (וְשִׁעָה נב, ח): "כִּי עֵינַי בְּעֵינַי יָרְאוּ בְּשׁוּב ה' צִיּוֹן", שֶׁהוּא עֶצֶם הַתְּגַלּוֹת אֱלֹקוֹתוֹ יְתָרְךָ, וְתִקְשֶׁר תְּפִלָּתְךָ אֶל הַצַּדִּיק הָאֱמֵת, וְהוּא יִכְנֶה לְךָ אֶת הַבְּנִינִים שֶׁאֵתָּה צְרִיךְ לְהַכְנִס לְשֵׁם, כִּי הוּא בַּעַל כַּח גְּדוֹל, וְהוּא מְעַמִּיד אֶת עֶצְמוֹ בְּבֵית הַבְּלִיעָה שֶׁל הַסְּטָרָא אַחְרָא (עֵין לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן ח), וְיִהְיֶה לָּהּ הַהֶכְרַח לְהִקְיָא וּלְהוֹצִיא אֶת כָּל הַטּוֹב וְכָל הַקְּדוּשׁוֹת שֶׁלְקַחְתָּה מִמֶּךָ וְכוּ', וְהַעֲקָר לְבָלִי לְהַתְּאַשׁ, אַף שֶׁאֵתָּה רוֹאֶה שְׂבִינַי כִּף עוֹבְרִים יָמִים וְשָׁנִים, וְעַדִּין לֹא פָעַלְתָּ כְּלוּם וְכוּ', כִּי כָל זֶה מַעֲשֵׂה הַבַּעַל-דְּבָר שְׂרוּצָה לְהַרְחִיקְךָ לְגַמְרֵי, חֵס וְשָׁלוֹם, וּלְעַקְרָךְ לְנִצַּח, וּבְמִנְאַ לְצִלָּן, עַל-כֵּן, אַחֲרֵי הַיִּקָּר, תִּרְאֶה לְהִיּוֹת מֵאֲרִיךְ אַפָּךְ עַל כָּל מָה שֶׁעוֹבֵר עָלֶיךָ, וְתִקְבַּל הַכָּל בְּאַהֲבָה, וְדַבֵּק אֶת עֶצְמְךָ בּוֹ יְתָרְךָ, וְתִטֶּה אֲזוּנֶיךָ לְשִׁמְעַ אֶת הַקּוֹל הָעֲלִיּוֹן הַיּוֹצֵא מִמֶּנּוּ יְתָרְךָ בְּכָל יוֹם, וְכִמּוֹ שֶׁאֲמָרוּ חֲכָמֵינוּ ז"ל (אָבוֹת ו, ב): בְּכָל יוֹם יוֹם בֵּית קוֹל יוֹצֵאת וְכוּ', שֶׁזֶּה בְּחִינַת הָרַמְזִים שֶׁמְרַמְזִים לוֹ, וּבְהַרְהוּרֵי הַתְּשׁוּבָה שֶׁנִּכְנָסִים בּוֹ וּמַעוֹרְרִים אוֹתוֹ בְּכָל יוֹם יוֹם לְשׁוּב אֵלָיו יְתָרְךָ, וּמְכַל דְּבָר וְעֵנָן וּמֵאֲרַע שִׁאֲרַע וְיַעֲבֹר עָלָיו, יַעֲשֵׂה מִזֶּה שִׂיחָה וְתַפְלָה בֵּינֵינוּ לְבֵין קוֹנוֹ, וּיְפַרֵּשׁ וּיְסַפֵּר הַכָּל לְפָנֶיךָ הַשֵּׁם יְתָרְךָ כְּאֲשֶׁר יִסְפָּר וְיִדְבֵּר אִישׁ עִם רֵעֵהוּ, וְיִתְנַדֵּב אֵלָיו יְתָרְךָ עַל כָּל מָה שֶׁעָבַר, וְאִזּוֹ יִזְכֶּה שֶׁתִּתְעַלֶּה הַמַּלְכוּת הַיְגוֹ נִשְׁמָתוֹ מִבֵּין הַקְּלִפּוֹת, וְיִצְאוּ כָּל הַצְּרוּפִים הָרָעִים מֵעֶצְמוֹתָיו, וְיִזְכֶּה לְהַכְלִל בּוֹ יְתָרְךָ בְּרִצּוֹא נְשׁוּב, וְיֵאִיר עָלָיו אֹר הָאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא בְּהַתְּגַלּוֹת נִפְלְאוֹה, וְתִתְגַּלֶּה לוֹ הַדַּעַת הָעֲלִיוֹנָה, שֶׁיַּדַּע שֶׁכֵּלּוֹ טוֹב וְכֵלּוֹ אַחֵד, וְיִכְרַף עַל הַכָּל "הַטּוֹב וְהַמְּטִיב" (עֵין לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָנִים ג, ד).

וְעַקֵּר הַכָּל לְהִיּוֹת תָּמִיד בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה, בְּפִרְטוּיֹת בְּשִׁעָה שֶׁמְקַיֵּם מִצְוֹתָיו יְתָרְךָ, וְגַלְיָה הָאֲרִיז"ל לְאִישׁ סוּדוֹ, שֶׁהַעֲקָר מֵהַ שִׁזְכֶּה לְהַגִּיעַ אֶל מַדְרַגּוֹתָיו הֵיחָ, שֶׁהֵיחָ שִׂמְחָה בְּשִׂמְחָה שֶׁאֵין לָּהּ קֶץ בְּשִׁעָה שֶׁקָּיִם אִיזוֹ מִצְוָה מִמִּצְוֹתָיו יְתָרְךָ, וְשִׂמְחָה תְּלוּיָה בְּאִמּוּנָה, כִּי אִם זוֹכֶה שֶׁאִמּוּנָתוֹ בְּרוּרָה וּמְזַכָּת, שֶׁאֵין בְּלַעֲדָיו יְתָרְךָ כָּלֵל, וְהַכָּל לְכָל מָה שֶׁעוֹבֵר עָלָיו בְּרוּחַנִיּוֹת וּבְגִשְׁמִיּוֹת הַכָּל לְטוֹבָתוֹ, אִזּוֹ הוּא תָּמִיד שִׂמְחָה וְטוֹב לֵב (עֵין שֵׁם, סִימָן ה), וְכֵתַב הָרַמְבַּ"ם ז"ל (הַלְכוֹת

לולב, פָּרֵק ח, הִלְכָה טו): "הַשְּׂמֵחָה שִׁישְׂמַח הָאָדָם בְּעִשְׂתֵּי הַמְצָנָה וּבְאֵהֶבֶת הָאֵל שָׂצָה בָהֶם, עֲבוּדָה גְדוּלָה הִיא, וְכָל הַמּוֹנֵעַ אֶת עֲצָמוֹ מִשְׂמֵחָה זו, רֵאוּי לְהַפְרֵעַ מִמֶּנּוּ, שְׁנֹאֲמַר (דְּבָרִים כח, מז): 'תַּחַת אֲשֶׁר לֹא עֲבַדְתָּ אֶת הַיְיָ"ה אֱלֹהֶיךָ בְּשִׂמְחָה וּבְטוֹב לֵבָב מְרִב כָּל', וְאִין הַגְּדֻלָּה וְהַכְּבוֹד אֵלֹא לְשִׂמַח בְּהֶשֶׁם", עֵינַי שָׁם; וּמוֹהַרְנֵת ו"ל אָמַר פֶּעַם אַחַת לְאַחַד מֵאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ: "אִם הֵייתָ תָּמִיד בְּשִׂמְחָה לֹא הֵייתָ רוֹאֶה פְּנֵי גֵיהֵנוֹם"; אֲשֶׁרֵי הַזּוֹכָה לְהֵיטֵת תָּמִיד בְּשִׂמְחָה וְלֹא יִרְאֶה פְּנֵי גֵיהֵנוֹם.

וְאִף שְׂאֵנֵי יוֹדֵעַ וּמְבִין, שְׂמֵרֵב צְרוּחֶיךָ וְהִרְיָדוֹת שְׁעוֹכְרוֹת עֲלֶיךָ וְכו', קָשָׁה וְכָבֵד עֲלֶיךָ הַדְּבָר הַזֶּה מְאֹד מְאֹד יוֹתֵר מִכָּל הַעֲבוּדוֹת שְׁבָעוּלָם, כִּי טָבַע הָאָדָם שִׁיְהִיָּה נִמְשָׁךְ אַחֵר הַעֲצָבוֹת, כִּי רַבּוֹ נִלְקַח מִיִּסוּד הַעֲפָר (עֵינַי לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן קפ"ט), עַל-כָּל-פְּנִים, אַחֵי, אִם אִין אַתָּה רוֹצֵה לְהֵאָבֵד מִשְׁנֵי הַעוֹלָמוֹת, חַס וְשְׁלוֹם, תַּעֲשֶׂה כָּל מִינֵי פְעֻלוֹת שְׁבָעוּלָם, הֵן עַל-יְדֵי כָּלֵי זֶמֶר וְהֵן עַל-יְדֵי רְקוּדִין וְכו', וְתַכְרִיחַ אֶת עֲצָמְךָ לְהַגִּיעַ אֶל מִדַּת הַשְּׂמֵחָה שֶׁהִיא סוּד וְעַקֵּר הַכָּל בְּקִיּוּם הָאָדָם בְּגִשְׂמִיּוּת וּבְרוּחָנִיּוּת (עֵינַי שָׁם, חֵלֶק ב', סִימָן כג, כד), וְאִז מִתְקַיֵּם "כִּי בְשִׂמְחָה תִצְאוּ וּבְשְׁלוֹם תּוּבְלוּן, הַהָרִים וְהַגְּבָעוֹת יִפְצְחוּ לְפָנֶיכֶם וְנָה, וְכָל עֲצֵי הַשָּׁדָה יִמְחֵאוּ כִּף" וְגו' (וּשְׁעִיה נה, יב), כִּי עַל-יְדֵי תַקְּףָה הַשְּׂמֵחָה תִזְכָּה לְצֵאת מַגְלוֹתֶיךָ שְׁנֹלְפֶדֶת בָּהּ, וְגַם תִּזְכָּה לְהֵיטֵת בְּשְׁלוֹם עִם הַכָּל, כִּי מֵאַחַר שִׁתְּגַלֶּה לָּךְ כִּי אִין בְּלַעֲדֶיךָ יִתְבָּרַךְ כָּלֵל, אִז תִּזְכָּה לְמַצֵּא טוֹב אֲצִל כָּל אַחַד, וְתִדוּן אוֹתוֹ לְכַף זְכוּת, כִּי גַם הוּא אָבִין יִקְרָה מִכְתָּר הַמְּלֶךְ (עֵינַי לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן 1), וְעוֹד זֹאת תִּזְכָּה עַל-יְדֵי תַקְּףָה הַשְּׂמֵחָה — שֶׁתְּרַאֶה וְתִשְׁכִּיל אִיךָ שְׁכָל הַבְּרִיָּאָה — הַהָרִים, הַגְּבָעוֹת וְהַשָּׁדוֹת וְכו' שְׂרִים שִׁירָה לְפָנֶיךָ יִתְבָּרַךְ, וְאָמַר רַבֵּנוּ ו"ל (סֵפֶר הַמִּדּוֹת, אוֹת שְׂמֵחָה, חֵלֶק ב', אוֹת א): "מִי שֶׁהוּא שְׂמֵחַ תָּמִיד עַל-יְדֵי-זֶה הוּא מְצַלִּיחַ", וְהַהֲצִלְחָה הַזֹּאת הִיא בֵּין בְּרוּחָנִי וּבֵין בְּגִשְׂמִי, כִּי עַל-יְדֵי שְׂמֵחָה זוֹכָה לְמַח מִיָּשֵׁב, מַח שֶׁל חֲרוּת, מַח מְזַבֵּךְ (עֵינַי לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן י).

אחי היקר! אני מבין היטב היטב ויודע את מצפוני לך מה שעובר עליך בפרטי פרטיות וכו', על-כן "עשה זאת אפוא, בני, והנצל" (משלי ו, ג), וברח לך אל ספרי רבנו ז"ל, ותשקד בהם מאד מאד, ואל תאבה ואל תשמע לשום ברנה שתרכזה, חס ושלום, להפריד אותך מרבנו ז"ל, "אל תתן שנה לעיניך ותנומה לעפעפיך, הנצל בצבי מיד וכצפור מיד יקוש" (שם), בט"רם יהיה כבר מאחר, חס ושלום, ובפרטיות תשתדל לקנות את ספרי "לקוטי-הלכות" אשר מוהר"ת ז"ל אמר עליהם: "דאס איז השם יתברוך'ס גן-עדן"^א, כי הם מחזקים ומאמצים את כל הנפולים והירודים שבעולם, ואין לך אדם בעולם שלא ימצא בהם התחזקות ועצות, הדרכות ישרות ותקונים נפלאים, ותראה ללמד בהם כסדרן מדי יום ביומו חק ולא יעבר, כי דבריו נובעים מהנחל הנובע בו מקור ה"חכמה" הקדומה משלש ראשונות דעתיק וכו', "אשרי אדם מצא חכמה ואדם לפיק תבונה, כי טוב סחרה מסחר כסף ומחרוץ תבואתה, יקרה היא מפנינים וכל חפציו לא ישוו בה, אךך ימים בימינה בשמאלה עשר וכבוד, דרביה דרכי נעם וכל נתיבותיה שלום, עץ חיים היא למחזיקים בה ותומכיה מאשר" (שם ג, יג — יח), ומי שזוכה לישב בחדרו של מוהר"ת ז"ל, (הינו שקידה רבה בדבריו הקדושים), לעולם לא יפל, ומה שעובר על האדם הוא רק בשביל שאינו שוקד על דלתות ספריו הקדושים, ובעת ששלח מוהר"ת ז"ל להדפיס את ספרו "לקוטי הלכות", ענה ואמר: מזה שאינו חושב על תכליתו האחרונה — מה יהיה בסופו כשיהיה שוכב על הארץ וכו', מזה איני מדבר כלל, כי זה דומה בעיני לבהמה ממש, רק מי שחושב היטב מה יהיה בסופו, ולבו חושק ובוצר וכוסף מאד מאד לעבודת השם יתברך, ויבדאי נעשה עמו מה שנעשה, כי ההתגברות גדולה מאד מאד על כל הרוצה להקנס אל תוף שערי הקדשה, בשביל איש כזה חברתי את ספרי, כי אותו יחזקו דברי ויאמצוהו עצותי.

(א) הם הגן-עדן של השם יתברך.

ידע לך שקבלה היא מפי זקני אנשי שלומנו, אָשֶׁר כָּל אוֹתָם
שֶׁשָּׁקְדוּ וְהִתְמִידוּ מְאֹד עַל דְּלִתוֹת סִפְרֵי "לְקוּיֵי-הַלְכוֹת", גָּדְלוּ
וְהִצְלִיחוּ בְרוּחַנִיּוֹת מְאֹד מְאֹד, וְזָכוּ לְמָה שֶׁזָּכוּ אֲשֶׁרֵי לָהֶם.

אֲשֶׁרֵינוּ וְאֲשֶׁרֵי חֲלַקְנוּ שֶׁזָּכִינוּ לִידַע מֵרַבֵּי אֱמֶת כְּזֶה, טוֹב לְהוֹדוֹת
לְהֵשֵׁם יִתְבָּרֵךְ עַל כָּל הַחֶסֶד חֲנֻם שֶׁעָשָׂה עִמָּנוּ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמֶךָ בְּאַהֲבָה רַבָּה, וּמִצְפָּה
לְרִאוּתְךָ וּלְדַבַּר עִמָּךְ פְּנִים אֶל פְּנִים...

שצו.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר כִּי תִשָּׂא הִתְשׁ"ל.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סְלָה אֶל מַעֲלַת הַיָּקָר וְהַנְּעִלָה מֵאֲנָשֵׁי
שְׁלוֹמָנוּ, הַחִפְזִים וּמִשְׁתוֹקֵק לְהִתְקַרֵּב אֶל הַקְּדוּשָׁה עַל-פִּי דְרָךְ הָאֱמֶת
וְהֵתֵם שְׂגֵלָה לְנוּ הַנַּחֵל הַנוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... גְּרוּ
יְאִיר וַיִּזְרַח לְנִצְחָה.

מִכְתָּבְךָ הַיָּקָר קִבְּלֵתִי זֶה לְפָנַי שְׁבוּעַ, אֵךְ מֵרַב טְרֹדוֹתֵי לֹא הָיָה
לִי הַפְּנָאִי לְהַשִּׁיבְךָ תַּכְּף-וּמִיַּד כְּרִצוֹנְךָ, וּבְכַפְרֻטִּיּוֹת כִּי הֲלֹא סִפְרֵי "עֲלִים
לְתוֹרֵפָה" בִּידְךָ, מַה יֵּשׁ לְהוֹסִיף עָלַי, וְלִמָּה אֲתָה צָרִיךְ אֶת דְּבָרֵי
אֲשֶׁר גַּם-כֵּן נִלְקַחִים מִסִּפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל וְכוּ', אֵךְ הָיִיתָ שֶׁרַבְּנוּ ז"ל גִּלָּה
לְנוּ לְאַחֲזֵי בְּנִקְדַת הָאֱמֶת בְּכָל הַבְּחִינּוֹת, עַל-כֵּן כִּשְׁאֲחֹד בָּא וּמִכְבֹּשׁ
הַתְּחִינּוֹת, הַהִכָּרַח לְתַן לוֹ, כִּי זוֹהֵי נִקְדַת הָאֱמֶת — לְהַשִּׁיב לְכָל
הַשּׁוֹאֵל וְכוּ'.

אֲחֵי הַיָּקָר, חִזַּק וְאַמֵּץ מְאֹד בְּכָל יוֹם מִחֲדָשׁ, וְאֵל תִּפַּל בְּדַעְתְּךָ
מִשׁוֹם דְּבָר שֶׁבְּעוֹלָם יִהְיֶה אִיךָ שִׁיְהִיָּה, כִּי הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ אֲתָךְ, עִמָּךְ
וְאַצְלָךְ, וְצָרִיךְ לְהִתְחַזֵּק מְאֹד מְאֹד בְּנִקְדַת הָאֱמוּנָה הַקְּדוּשָׁה, כִּי הָעֵקֶר
הוּא הָאֱמוּנָה, כְּמוֹ שֶׁהַזְּהִירָנוּ רַבְּנוּ ז"ל לְהִאָּמֵן שֶׁהַכָּל בְּרָא הַשֵּׁם

יִתְבַּרְךָ יֵשׁ מְאִיִן הַמַּחְלֵט, וְהוּא מְנַהֵיג אֶת כָּל הָעוֹלָם בְּרָצוֹנוֹ, וְכָל מֵה שְׁאֵנוּ מְעִידִים וּמְפָרְסָמִים אֲמוֹנַת הַרְצוֹן שֶׁהִכַּל בְּרָצוֹנוֹ יִתְבַּרְךָ, עַל-יְדֵי-זֶה נִתְנוּסָף אוֹר וּקְדוּשָׁה גְדוֹלָה עַל הָאָדָם וְעַל כָּל הָעוֹלָם כְּלוּ וְעַל כָּל הָעוֹלָמוֹת, כִּי עֶקֶר הָאוֹר הוּא הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (תְּהִלִּים כז, א): "ה' אוֹרִי וַיִּשְׁעֵי", וְלִהְפֹּךְ, חֵס וְשְׁלוֹם, מִי שֶׁטָּעָה וְנִתְעָה, חֵס וְשְׁלוֹם, אַחַר טְעוֹת חֲכָמֵי הַטְּבַע, וְאוֹמֵר שֶׁמִּתְנַהֵג, חֵס וְשְׁלוֹם, כְּטָבַע, עָלָיו נֶאֱמַר (שְׁעִיָּה יג, י): "חֲשֵׁף הַשָּׁמַשׁ בְּצֵאתוֹ וַיִּרַח לֹא יִגִּיעַ אוֹרוֹ", כִּי חֲשֵׁף עָלֵיהֶם הָאוֹר, הוּא אוֹר הַדַּעַת הָאֱמֵתִית, הֵינּוּ לְדַעַת הָאֱמֵת, שֶׁהִכַּל מִתְנַהֵג רַק בְּרָצוֹנוֹ יִתְבַּרְךָ, וְעַל-כֵּן כָּל מֵה שֶׁעוֹבֵר עָלֶיךָ בְּרוּחָנִיּוֹת וּבְגִשְׁמִיּוֹת, הַמְּקוֹם הַיְחִידִי לְכִרְחָ הוּא רַק אֵלָיו יִתְבַּרְךָ, לִיחַד לְעַצְמוֹ מְקוֹם מִיחַד, מְקוֹם פְּנוּי שְׂאִין שֵׁם בְּנֵי-אָדָם, וְלִשְׁפָף שִׁיחַ וּתְפִלָּה אֵלָיו יִתְבַּרְךָ, וְלִפְרֹשׁ כָּל שִׁיחָתוֹ בְּפִרְטֵי פְּרִטִיּוֹת לִפְנֵי הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ כְּאֶשֶׁר יִדְבֵּר אִישׁ עִם רֵעֵהוּ, וְעַל-יְדֵי-זֶה יִמְשִׁיךְ עָלָיו אוֹר הַהִשְׁגָּחָה, וְיִתְגַּלֶּה עָלָיו אוֹרוֹ יִתְבַּרְךָ שֶׁהִכַּל בְּרָצוֹנוֹ, וְיִתְגַּלֶּה עָלָיו נֵעַם וּמְתִיקוּת אֱמֵתִית, וְיִמְתְּקוּ מִפְּנֵי כָּל הַדֵּינִים, מְכַל יִשְׂרָאֵל וּמְכַל הָעוֹלָם, וְיִמְשְׁכוּ עָלֶיךָ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל יְשׁוּעוֹת וְרַחֲמִים רַבִּים בְּכָל מֵה שְׂאֵתָהּ וְהֵם צְרִיכִים בְּרוּחָנִיּוֹת וּבְגִשְׁמִיּוֹת, כִּי תְפִלָּה הִיא הַיָּצֵנֹר לְהִמְשִׁיךְ וּלְהִשְׁפִּיעַ כָּל טוֹב, וְהַעֲקָר לְהִיּוֹת עֲקֻשָּׁן גְּדוֹל עַל זֶה, וְלֹא לְהִתְבַּלְבֵּל מִשׁוּם בְּרִיָּה שֶׁבְּעוֹלָם, "רַק לְהִיּוֹת חֲזָק בְּזֶה מֵאֹד בְּכָל יוֹם בְּקִבְעוֹת", וְאִז טוֹב לָךְ לְנַצַּח.

יֹתֵר מְזֵה אֵין לִי מֵה לְהַאֲרִיךְ עֲכָשׁוּ, כִּי עֲנִיָּן זֶה הוּא הַיָּסוּד שֶׁכָּל בְּנֵי הַקְּדוּשָׁה עוֹמְדֵי עָלָיו, וְאִם יֵשׁ לוֹ עֲנִיָּן זֶה (הַתְּבוּדוֹת), יֵשׁ לוֹ כְּכֹר הַכָּל, וְאֵינוֹ צָרִיךְ שׁוּם בְּרִיָּה, כִּי מִתְגַּלֶּה לוֹ בְּעַצְמוֹ מֵה לְעִשׂוֹת וְאֵיךְ לְהִתְנַהֵג, כִּי הַתְּבוּדוֹת הִיא הָאֲרֵת מְשִׁיחַ צְדָקָנוֹ, אֶשֶׁר הוּא יְכַנִּים דְּבָר זֶה בְּעוֹלָם (עֵין לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן ב'), וְיִקְרִים (צְפַנְיָה ג, ט): "כִּי אִז אֶהְפֹּךְ אֶל עַמִּים שְׁפָה בְּרוּרָה לְקִרָא כָּלֶם בְּשֵׁם ה'", וְעַל-כֵּן מְרַב דַּעַת שֶׁתִּפְשֹׁט אִז יְקִים — (יְרֵמְיָה לֹא, לג): "כִּי זֹאת הַבְּרִית אֶשֶׁר אֶכְרַת אֶת בֵּית יִשְׂרָאֵל אַחֲרֵי הַיָּמִים הֵהֵם נֶאֱמַר ה', נִתְמִי אֶת תּוֹרָתִי בְּקִרְבְּם וְעַל לִבָּם אֶכְתְּבֶנָּה, וְהִיִּיתִי לָהֶם לְאֱלֹהִים, וְהִמָּה יִהְיוּ לִי לְעַם, וְלֹא יִלְמְדוּ עוֹד אִישׁ אֶת רֵעֵהוּ וְאִישׁ אֶת אָחִיו

לאמר, דעו את ה', כי כלם ידעו אותי למקטנם ועד גדולם נאם ה',
כי אסלח לעונם ולחטאתם לא אֶזְכֹּר עוד."

הדורש שלומך...

שצז.

בעזרת השם ותפריך, יום ששי - ערב-שבת-קדש לסדר ויקהל ה'תש"ל.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סֵלָה אֶל מַעֲלַת הָאֲבָרָה הַיָּקָר מֵאֲנָשִׁי
שְׁלוֹמֵנוּ, הַחֶפֶץ וּמִשְׁתוֹקֵק לְעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עַל-פִּי הַדְרָךְ הַתָּם
וְהָאֵמֶת שֶׁקִּבְּלָנוּ מִהַנַּחֲל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... גֵּרוּ
יֵאִיר.

אחי היקר! חזק נאמץ מאד להיות חזק בנקודת האמת, ולמען
השם, לטובתך הנצחית תראה לבוא לבית מדרשנו חסידי ברסלב,
ששם מאיר אור הצדיק היום, ועל-כל-פנים אם אי אפשר לך מאחר
שאתה גר רחוק מבית-המדרש, על-כל-פנים תבוא לסעדה שלישית
בעת רצוא דרצוין, ובחזרה אחר מעריב תוכל לנסע לביתך עם
אוטובוס.

והנה אתמול בלילה הייתי בבית-המדרש שלנו, ותהלה לאל היו
דבורים חמים כגחלי אש, ודברו הרבה על התורות בלקוטי-מורה"ן,
חלק א', סימנים קסט, ק"ע וקע"א, ממעלת השמחה, איך שצריך
להיות תמיד בשמחה, אף שעבר מה שעבר, סוף כל סוף יזכה לתקן
הכל בכח הצדיק האמת, נחל נובע מקור חכמה, שאנו חוסים בצלו,
ורבנו ז"ל אמר (בסימן קסט): מי שזוכה להיות בשמחה, אז השם
יתברך בעצמו שומר אותו מפגם הברית, ואמרתי רמז (תהלים קה,
ג): "ישמח ל'ב מ'ב'קשי ה'י'י"ה", ראשי תבות: 'מילה', שעל-ידי
שמחה ישמר אותך השם יתברך מפגם הברית; והעקר צריך להיות
חזק ואמין בכל מה שעובר עליו לכל יפל בדעתו משום דבר ומשום

בְּרִיָּה שְׁבַע־עוֹלָם, כִּי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עִמָּךְ, אֶתְּךָ וְאֶצְלֶךָ, כִּי מְלֵא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, מִמְּלֵא כָּל עַלְמֵינָה וְסוֹכְבֵי כָּל עַלְמֵינָה, אֵין שׁוּם מְצִיאוֹת בְּלַעֲדֵינִי יִתְבָּרַךְ, וּבְכָל תְּנוּעָה וְתַנּוּעָה שֶׁם אֲלוֹפּוֹ שֶׁל עוֹלָם, וְאֶדְרָבָה מִכָּל מֵה שְׁעוֹבֵר עָלֶיךָ הֵן מִבֵּיתְךָ וְכוּ', תִּדַע כִּי הַכֹּל לְטוֹבְתְּךָ הַנְּצַחִית, כִּי אֶעֱא דְלֵא סְלִיק בֵּיהּ נִוְרָא מְבַטְשֵׁין לֵיהּ, הֵינּוּ כְּשֶׁהַגּוֹף מִפְּרִיעַ לְצוּרָה שְׁתֵּאִיר, מִכֵּים בּוֹ וּמְכַנְיַעִים גְּשְׁמִיּוֹתוֹ. (וְהֵר שְׁלַח קִסְט), וְעַל-יְדֵי-זֶה נִכְנַע הַחֲמֵר וּמֵאִירָה הַצּוּרָה — שֶׁהִיא הַנְּשֻׁמָּה, כַּמּוּכָא שֶׁם (בְּסִימָן קע) עֵינֵן שֶׁם, וּמוּכָא גַם שֶׁם (בְּסִימָן כב), כִּי הַצְּדִיק הוּא הַנְּשֻׁמָּה כְּנִגְדַּת הַמּוֹדַעִים שֶׁהֵם הַגּוֹף, וְצָרִיךְ לְהַכְנִיעַ בְּכָל פְּעַם אֶת גּוֹפּוֹ, שְׁתֵּאִיר בּוֹ הַנְּשֻׁמָּה, שֶׁהִיא הָאֵרֶת הַצְּדִיק הָאֱמֵת.

וְהַעֲקֵר לְלֶכֶת עִם דַּעַת רַבְּנֵינוּ ז"ל, וְלִהְיֶה עוֹרֵר בְּאֵמֶת בְּתִשׁוּבָה אֱמֵתִית, וְלִכְלִי לְפַל בְּדַעַתּוֹ מִשׁוּם דְּבַר שְׁבַע־עוֹלָם, וְלִהְיֶה בּוֹת בְּתוֹרָה וְיִתְפַּלֵּה, בְּמַצּוֹת וּמִצְוִיּוֹת וּמִצְוִיּוֹת טוֹבִים, וּבִפְרָטִיּוֹת בְּהִתְבּוֹדְדוֹת, וְלִהְיֶה מְאֹד לְבָלִי לַעֲשׂוֹת לִיצְנֹת מִשׁוּם בְּרִיָּה שְׁבַע־עוֹלָם שֶׁרַחוּק מִדַּעַת הַצְּדִיק הָאֱמֵת, שֶׁכָּל זֶה מְרַמֵּז בְּפָסוּק (דְּנִיאל יב, ב): "וְרַבִּים מִיִּשְׂרָאֵל אֲדַמַּת עֵפֶר יִקְיִצּוּ, אֵלֶּה לְחַיֵּי עוֹלָם" שְׁנִתְעוֹרְרִים עִם זֶה הַדַּעַת, וְאֵלֶּה לְתַרְפוֹת וּלְדִרְאוֹן עוֹלָם", שֶׁהוּלְכִים לְבִזּוֹת אֶת הָעוֹלָם (לְקוּשִׁי-מוֹהַר ז', חֲלֵק א', סִימָן קעא), וְעֵינֵן בְּמַעֲשֵׂה מַהֲתָם הַקְּדוֹשׁ (סְפִירַת-מַעֲשִׂיּוֹת, מַעֲשֵׂה ט), שֶׁהֵלֶךְ בְּתַמִּימוֹת וּבִפְשִׁיטוֹת כָּל יְמֵי חַיָּו, וְהִיָּה תְּמִיד בְּשִׁמְחָה, אֲף שֶׁהָיָה לוֹ יְסוּרִים רַבִּים מִלְּצִים, עַל-כֵּן-כָּל-פְּנִים הַתְּחֻזָּק וְהִיָּה תְּמִיד בְּשִׁמְחָה, וְהִיָּה נוֹטֵר הַבְּרִית, כִּי הִיָּה תְּמִיד בְּבִיתוֹ וְדו"ק, וְהִתְהַלֵּךְ בְּתַמִּימוֹת וּבִפְשִׁיטוֹת, וְלֹא הִסְתַּכֵּל עַל אַחַר, אֶדְרָבָה אָמַר: זֶה מַעֲשֵׂה שְׁלִי, וְזֶה הַמַּעֲשֵׂה שְׁלוֹ, שֶׁכָּל זֶה מְרַמֵּז בְּשִׁלְשׁ הַתּוֹרוֹת הַנ"ל (בְּסִימָנִים: קסט, קע, קעא), וְהִתְפַּךְ הִיָּה אֶצֶל הַחֶכֶם, כִּי הִיָּה פּוֹגֵם בְּבְרִית, כִּי לֹא הִיָּתָה לוֹ בַּת זוּג, וְתְּמִיד הִיָּה בְּדַרְךָ, וְהִיָּה תְּמִיד בְּעַצְבוֹת וּבְמִרְהַ שְׁחוּרָה, וְהִיָּה מְלֵא יְסוּרִים מִהָעוֹלָם, וּבִישׁ תְּמִיד אֶת כָּל הָעוֹלָם, עֵינֵן שֶׁם.

וְזֶה צָרִיף לְחֹזֵר בְּעֵצְמוֹ, לְכָל יְהִיָּה לוֹ עֶסֶק עִם אַחֵר, מִכָּל שֶׁכֵּן בְּלִיצֵנוֹת וּלְשׁוֹן-הָרַע, רַק לְחַפְשׁ תְּמִיד נִקְדוּת טוֹבוֹת אֲצֵל חֲבֵרוֹ, מִכָּל שֶׁכֵּן בֵּין אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ צָרִיכָה לֵהִיֹּת אֲהָבָה, אַחְוָה וְרַעוּת, וּמָה אֲסַפֵּר לָךְ, יְדִידֵי הַיָּקָר, אֲתִמּוֹל הֵיטֵה אֲהָבָה וְאַחְוָה מְאֹד בֵּין אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, אֲשֶׁר עוֹד לֹא רָאִיתִי כְמוֹהָ, וְהִיּוּ, תְּהִלָּה לְאֵל, יְשִׁחוֹת יְקָרוֹת מְאֹד, אֲשֶׁרֵינוּ וְאֲשֶׁרֵי חֻלְקֵנוּ שֶׁזְּכִינוּ לִידַע מְרַבֵּי אֱמֶת כְּזֶה, טוֹב לְהוֹדוֹת לְהַשֵּׁם יְתִבְרַךְ עַל כָּל הַחֲסָד חֲנֻם שֶׁעָשָׂה עִמָּנוּ.

וּבְאֵמֶת מַה שֶּׁסִּפַּרְתָּ לִּי וְכוּ' וְכוּ', הִנֵּה בְּאֵמֶת עֵינָתִי וְחֻקְרָתִי הִרְבֵּה מְאֹד בְּדַבְּרֵי, וְהִגַּעְתִּי לְמַסְקָנָה "אוֹיֵב מְאוּיֵל גְּאֲרָנִישֵׁט קָעֵן מְעַן פּוֹן דִּיר גְּאֲרָנִישֵׁט צוֹ נְעַמְעֵן, דְּעַמְאֲלֵט פְּאֵלֵט מְעַן נִישֵׁט אַרְאֵפִי, וְהִבֵּן אֶת זֶה הֵיטֵב הֵיטֵב, כִּי זֶה כָּלֵל וְהִתְחַלַּת הַמַּחְלָקַת כְּשֵׁיט לָךְ רְצוֹן לְמַשְׁהוּ, וְאִזּוֹ לּוֹקָחִים אֶת זֶה מִמֶּךָ, אִזּוֹ אֲתָה נוֹפֵל בְּדַעְתְּךָ, אִךְ תִּכְבָּטֵל עֲצָמְךָ לְגַמְרֵי אֵלֶיךָ יְתִבְרַךְ, אֵל הָאֵין סוֹף בְּרוּךְ הוּא, אֵין דִּי וּוְעֶסֶט וְוַעֲלֵן "גְּאֲרָנִישֵׁט", בְּחִינַת מַה שֶּׁאָמַר רַבֵּנוּ ו"ל (עֵין בְּמַעֲשֵׂה יַג מַסְפּוּרֵי-מַעֲשִׂיּוֹת) "אוּן אִיף גַּעֲדַעֲנֵק גְּאֲרָנִישֵׁט", שֶׁהוּא לְמַעְלָה מִכָּל הַעוֹלָמוֹת וְדו"ק מְאֹד.

אָחִי הַיָּקָר! מַה דְּהוּהָ הוּהָ, עֲצָתִי שֶׁתַּחֲחִיל מִחֲדָשׁ לְהִתְקַרֵּב אֵל הַשֵּׁם יְתִבְרַךְ עַל-פִּי דְרָךְ הָאֵמֶת שֶׁל רַבֵּנוּ ו"ל, וְשִׁמְעֵתִי מֵאֶחָד מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, שֶׁגַּם אֲצֵל דְּבַר רַבֵּנוּ ו"ל יֵשׁ עֲנִיָּן שֶׁל מִפְּרָסֵם שֶׁל שְׁקָר, וּמִי שֵׁיט לוֹ רַק מְעַט דַּעַת, וּמִסְתַּבֵּל בְּעֵין הָאֵמֶת עַל הַתְּכַלִּית הַנִּצְחִית, אִזּוֹ בּוֹרַח רַק אֵלֶיךָ יְתִבְרַךְ, וּמִכְבָּטֵל מֵעֵצְמוֹ אֶת כָּל הַשְּׁטִיּוֹת וְהַפְּנִיּוֹת וְהוֹלֵךְ רַק בְּתַמִּימוֹת וּבַפְּשִׁיטוֹת וּבְאֵמֶת, כִּי הַעֲצוֹת הָאֵמֶתִיּוֹת שֶׁל רַבֵּנוּ ו"ל, הֵן רַק בְּתַמִּימוֹת נִפְלְאוֹהָ כְּמוֹכֵן לְמַעֲשֵׂן בְּהֵם בְּעֵין הָאֵמֶת, וְצָרִיף לְשַׁמֵּר עֵצְמוֹ מְאֹד מִלְּשׁוֹן-הָרַע, רְכִילוֹת וּדְבָרִים בְּטָלִים, שֶׁהֵם אֲבִי-אָבוֹת-הַשְּׁמָאָה, רַחֲמָנָא לְצֻלָּן.

ב) אם אין רוצים שום דבר, אז לא יכולים לקחת ממך שום דבר, ואז לא נופלים.

ג) ולא תחפץ בשום דבר.

ד) ואיני זוכר קלום.

וּלְמַעַן הַשֵּׁם, שְׁמַר עֲצֻמָּךְ מִזֶּה, וּבְכַרְט בֵּין אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ צְרִיף
 לְהִזְהַר עַל זֶה בְּיִתְרוֹ, לְבָלִי לְדַבֵּר, חֵס וְשְׁלוֹם, שׁוּם רַע עַל שׁוּם
 בְּרִיָּה, וְר' גַּעֲצִיל ז"ל הִיָּה רְגִיל לֹמַר בְּדֶרֶךְ צַחֲוֹת: דַּעַר רַבִּי הָאֵט
 גַּעֲהֵיִסֵן דִּן זֵיִן יַעֲדַעֵן אֵיִינַעֵם לְכַף זְכוּת נָאָהָר אֹוּנְזַעֲרַע לֵיִיט
 נִישְׁט ?! כִּי אֲדַרְבֵּה צְרִיכִים לְהִתְחַיֵּל מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ, כִּי הַכַּל שׁוֹתִים
 מִמַּעֲזֵן וּמִנַּחַל אֶחָד, עַל-כֵּן צְרִיכָה לְהִיּוֹת הָאֶהְבָּה חֲזָקָה מְאֹד, וּכְמוֹ
 שְׁאָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּר יוֹחָאִי (זֶהָר נִשְׂא קַח-): אֲנִן בְּחַבִּיבּוֹתָא תְּלִיָא
 מִלְּתָאִי, וְאָמְרוּ אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ: אַ'נִּין רְאִישֵׁי תְבוּת: אַ'נָּשֵׁי נִחַל
 נִיבֹעַ בְּחַבִּיבּוֹתָא תְּלִיָא, וְכַל זֶה קוֹרִין בְּשִׁבְתָּ זֹו, שֶׁהִיא פֶּרֶשֶׁת
 "וַיִּקְהַל מֹשֶׁה אֶת כָּל עֲדֵיִת' בְּנֵי יִשְׂרָאֵל" (שְׁמוֹת לֵה, א), קֶדָם הִיָּה
 "הִקְהַל", וְאַחֲרֵי-כֵן גָּלָה מִקְדָּשֶׁת שְׁבֵת, וְאַחֲרֵי-כֵן מַעֲבֹדַת הַמִּשְׁכָּן,
 כִּי בְּרֵאשֻׁנָּה צְרִיכִים לְקַבֵּל הַכַּל בְּיַחַד וְלְהִיּוֹת בְּאַחֲדוּת, אַז נִמְשַׁכַּת
 עֲלֵיהֶם דִּעֵיִת', שֶׁזֶה סוּד שְׁבֵת-קֶדֶשׁ, אֹור הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ הַמְּאִיר בְּכַל
 הַעוֹלָמוֹת, וְאֵין שׁוּם מְצִיאוֹת בְּלַעֲדֵיו יִתְבַּרְךָ כָּלֵל, וְאֹז יְכוּלִים כְּבָר
 לַעֲסֹק בְּכַנְיָן הַמִּשְׁכָּן, שֶׁהוּא בְּחִינַת בֵּית-הַמִּדְרָשׁ שֶׁל הַצַּדִּיק שְׁכָלוּל
 מֵאֲלֵפֵי וְרַבְבוֹת יִשְׂרָאֵל, כִּי כַל אֶחָד הִיָּה לוֹ חֵלֶק בְּמִשְׁכָּן, וְהַצַּדִּיק
 בּוֹנֵה הַמִּשְׁכָּן מִכָּל הַטּוֹב שֵׁיִשׁ בְּכַל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל (עֵיִן בְּלֻקוּטֵי-מוֹהָר'ן,
 חֵלֶק א', סִימָן רַפּב, עֵיִן שֵׁם), וּבְשִׁבְלֵי זֶה יֵשׁ א' זַעֲרִיא' בְּנִיקְרָא (נִיקְרָא א,
 א), שֶׁזֶה מְרַמֵּז אֶפְלוּ עַל נִקְדָּה טוֹבָה אַחַת שֵׁיִשׁ בְּאֶדָם גַּם-כֵּן יְכוּל
 הַצַּדִּיק לְהַעֲלוֹתוֹ עַל-יְדֵי-זֶה, וּכְמוֹ שֶׁפֶּרַשׁ מוֹהֲרַנִּיט ז"ל עַל הַפְּסוּק:
 "אִם יֵשׁ עָלֶיךָ מִלֶּאֶף מְלִיץ אֶחָד מִנֵּי אֲלֶף" (אֵיִיב לֵג, כג), וְאָמְרוּ
 חֲכָמֵינוּ ז"ל (שְׁבֵת לֵב): אֶף אִם יֵשׁ בְּאוֹתוֹ מִלֶּאֶף תַּתְּקַצֵּט [תִּשְׁע
 מֵאוֹת תִּשְׁעִים וְתִשְׁעַ] חֲלָקִים שְׁמִסְטִינִים עָלָיו, אֶף יֵשׁ רַק חֵלֶק אֶחָד
 טוֹב, גַּם-כֵּן פּוֹדְהוֹ וּמְצִילְהוֹ, כֵּן יִזְכְּנוּ הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ לְהִיּוֹת נִכְלָלִים
 בֵּין אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ הָאֲמֵתִים לְנֶצַח.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאֶהְבָּה רַבָּה...

(ה) רַבְנוּ ז"ל הִזְהִירוּנוּ לְדוֹן אֶת כָּלֵךְ זְכוּת, וְרַק לֹא אֶת אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ?
 (ו) הַעֲנוּן שְׁלֵנוּ תְּלִי בְּאֶהְבָּה שְׁבִינֵינוּ.
 (ז) קֶטְנָה.

שצח.

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר פקודי התש"ל.

החיים והשלום וכל טוב סלה אל מעלת הבחור היקר, החפץ והמשתוקק מאד מאד להתקרב אליו יתברך על-פי דרך האמת שקבלנו מהנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר.

מכתבך הקצר לנכון קבלתי, ושמחתי בו מאד.

אחי היקר! חזק ואמץ מאד מאד להיות בשמחה, כי ה' עמך, אתך ואצלך, אין שום מציאות בלעדי השם יתברך כלל, דומם, צומח, חי, מדבר — הכל לכל עצם עצמיות חיות אלקותו יתברך, והכל בהשגחה נפלאה ונוראה מאד, ודע לך שהשם יתברך משתעשע עם כל אחד ואחד, כי אם לא — לא היה בורא אותו, ומכל שכן שלא היה מחיה ומקים אותו, והכל ענינים רמים ודקים שאין לנו בהם שום השגה, על-כן אסור לפל בדעתו משום דבר שבעולם יהיה איך שיהיה, והעקר להיות תמיד בשמחה, ולרקוד מחמת שמחה, שאז ימתיק ממנו כל הדינים, כמוכא (בלקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן י) ע"ן שם, כי מעלת השמחה אי אפשר להשיג בשכל אנושי, כלל וכלל לא, כי השם יתברך בעצמו, הוא בכיכול מקור השמחה, "עז וחדוה במקומו" (דברי-הימים טז, כז), ומי שמשמח עצמו באלקותו יתברך, נמצא שמדבק עצמו על-ידי-זה אליו יתברך.

והעקר נישט מאנען ביי זיך מער פון זיין יכלתא, רק להיות שמח בכל נקדה טובה שיש אצלו. ושמעתי מאחד מאנשי שלומנו, אשר פרש את המעשה מחכם ותם (ספורי-מעשיות, מעשה ט) בדרך זו, אשר שניהם היו עובדי ה' גדולים מאד, החכם חפש בעצמו בכל פעם המומין והחסרונות, ואף שכבר למד ועשה בעבודת השם

(א) לא לתבע מעצמו יותר מקפי יכלתו.

יתברך והתפלל, אף-על-פי-כן אָמר: "וּנְעַן אִיךָ זָאל וַיִּזַן אִין יַעֲנֵם
 לֵאנְדֵר אָדְעֵר אִין יַעֲנֵם זְמַן, וּוְאַלְט מְעַן אוֹיֵךְ מִיר גְּעֻקְקֵט אוֹיֵךְ אִין
 יִתִיר"^ב, עִין שָׁם, וְכֵן עַל-יְדֵי-זֶה נִפְל בְּדַעְתּוֹ, וְעֶשֶׂה לִי צְנוּת מֵאַחֵר,
 כִּי הַחֲזִיק עֲצָמוֹ לְבַעַל מַח גְּדוּל, אִין גְּרוֹיִסְעֵר לְמִדְּוִי וּמְקַבֵּל, עַד
 שְׁנִפֵּל לְגַמְרִי, אֲבָל הַדְּרֵךְ שֶׁל הַתָּם הִיָּתָה תְּמִימוּת וּפְשִׁיטוּת, וְהָיָה
 מְלַקֵּט נְקֻדּוֹת וְעֻבּוֹדוֹת קִטְנוֹת וּפְשִׁטוֹת, וְשָׁמַח בָּהֶם מְאֹד מְאֹד,
 אִף אִם הִתְפַּלֵּל וְהָיָה מְלֵא מַחְשָׁבוֹת זְרוֹת וּפְגָמִים, עַל-כֵּל-פְּנִים
 שְׁמַח "וּוֹאֵס הָאֵב אִיךָ דְּעֵר-לִי יִגֵּט וּוִיפֵל קֵאֶסֶט מִיךָ דָּאֵס וְכוּ' וְכוּ'
 אִיךָ הָאֵב גִּימֵאֶכְט צְוִי אָדְעֵר דְּרִי פְרוּטוֹת", עַל-כֵּל-פְּנִים יֵשׁ בֵּין
 כֵּל הַתְּפִלָּה אִיזוֹה מְזֻמּוֹר שְׁכֻן בּוֹ וְאַמְרוּ בְּהִתְלַהֲבוֹת, וְכֵן הָיָה עִם
 לְמוֹדֵי הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה שֶׁלְמַד, וְדִיְקָא עַל-יְדֵי דְרֵךְ זֶה הִגִּיעַ לְמַעֲלוֹת
 גְּדוּלוֹת לְמַדְרַגַּת "פְּנִים אֶל פְּנִים", שְׁדַבֵּר עִם מְלִיךָ מְלִיכֵי הַמְּלָכִים
 הַקְּדוּשֵׁי-בְרוּךְ-הוּא, כִּי כָל מִי שְׁנוֹפֵל, הוּא רַק מִפְּנֵי שְׁמַחְפֶּשֶׁשׁ מְדַרְגָּה
 שְׂגוּבָהּ מִמֶּנּוּ, וְאִינוּ מִתְחַזֵּק עִם מַה שֵּׁיֵשׁ לוֹ וְדוּ"ק מְאֹד, וְהַדְּבָרִים
 נְכוֹנִים מְאֹד לְמַבְיֵנס בְּאַמְת; אֲשֶׁרִינוּ וְאֲשֶׁרִי חֲלַקְנוּ שְׁזָכִינוּ לִידַע
 מְאוֹר גְּנוּז כְּזֶה, אֲשֶׁר מְלַמְּדֵנוּ עֲצוֹת וְהַתְחַזְקוּת כְּאֵלוֹ, אֲשֶׁר עֲדִין
 לֹא נִשְׁמְעוּ בְּעוֹלָם.

וּמוֹהַרְנֵת ז"ל אָמר פְּעַם: וּוֹאֵס מִיר שְׁמוּסֵן אַ דוּרֵךְ אִין אַ
 פְּרָאָסֶטן מִיטְוֹאֵךְ וְנַעַט אִין אַנְדְּעֵרֵר גּוֹטְעֵר אִיד נִישֶׁט מְשִׁיג וַיִּזַן
 אִין גַּן עֲדֵן, אֲשֶׁרִינוּ.

וְדַע לֵךְ שְׁשִׁמְעֵתִי אֶתְמוֹל שְׁנָתְנוּ רִשְׁיוֹן חֲדָשׁ לְנִסְעֵ אֶל צִיּוֹן רַבְּנוּ
 ז"ל בְּאוֹמֵן לַיּוֹם רֵאשׁוֹן פְּרִשְׁתָּ קַרְח, הַשֶּׁם יִתְבָּרַךְ יִזְכְּנוּ לְנִסְעֵ עִם
 כָּל בְּנֵי בֵיתִי, וּבְכַפְרֵט עִם בְּנֵי נַחְמָן, גֵּרוֹ יְאִיר, כִּי רַבְּנוּ ז"ל הִזְהִינְנוּ
 עַל זֶה, וְגַם עַל זֶה יֵשׁ הַבְּטָחָה — אִם יָבוֹאוּ עִם תֵּינוּק קֹדֶם שִׁיְהִיָּה
 נַעֲשֶׂה בֵּן שְׁבַע שָׁנִים תִּהְיֶה לוֹ כְּתֻבַּת נְקִיָּה (עִין חֵי-מִוִּהֲרֵן. סִימָן תְּקוּי),
 וְכֵן מוּבָא בְּדַבְרֵי ר' אֲבָרְהָם בְּר' נַחְמָן ז"ל, אִף הוּא אוֹמֵר שְׁצָרִיךְ

(ב) אֵלוֹ הַיִּתִּי בְּאַרְצֵן פְּלוֹנִית אוֹ בְּזֵמַן פְּלוֹנִי הָיוּ מִסְתַּמְּלִים עָלַי כְּשׁוֹטָה.
 ג) לְמִדְּוִי גְדוּל.

(ד) מַה הַפְּסֻדִים? כִּמָּה זֶה עוֹלָה לִי וְכוּ' וְכוּ'. הַרוּחָתִי שְׁמִים שֶׁל פְּרוּטוֹת.
 (ה) מַה שְׁאֵנוּ מְדַבְּרִים כִּיּוֹם רַבִּיעִי פְּשׁוּט, לֹא יִשְׁיג אֲדַמוּר אַחֵר בְּגוֹן-עֲדִין.

גם לומר "תקון הכללי", ובאמת בשנה שעברה כשזכיתי לנסע אל ציון רבנו ז"ל, רצייתי מאד לקחת את בני לקיים הנ"ל, וגם עשיתי לו פספורט, אך הייתי מספק מאד אם לבוא לבד אל הציון גם-כן מועיל, או שצריך דוקא לומר "תקון הכללי", ושאלתי את ר' לוי יצחק (נרו יאיר) [ז"ל], וענה לי כי גם לבוא בעצמו מועיל לזה, אך היות שהתשובה שלו נתאחרה, על-כן לא לקחתי אותו, ועכשו אני מתחרט מאד, ואקנה להשם יתברך שיעזרני להיות בזה הקיץ, ולתקן מה שקלקלתי, רחמנא לצלן, כי מעלת הזוכה להיות על ציון רבנו ז"ל, אי אפשר לשער בשכל אנושי כלל, וכמו שאמר פעם מוהר"נ ז"ל, שענש הגלגול הוא ענש קשה מאד, אך אם יודע אשר בגלגול השני יזכה גם להיות באומן על ציון רבנו ז"ל, כדאי וכדאי לבוא בגלגול כידוע שיחה זו בין אנשי שלומנו, ורבנו ז"ל הכטיח בעדים נאמנים, שיוציא מהשאל תחיתות; אשרינו ואשרי חלקנו, והעקר — אמונה חזקה בכל זה.

הדורש שלומך...

שצט.

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר פקודי ה'תש"ל.

שלום וברכה וכל טוב סלה אל מעלת ידידי היקר, החפץ ומשתוקק לשנות מהנחל הנוכע מקור החכמה העליונה, זכותו וגן עלינו ... גרו יאיר.

מכתבך היקר לנכון קבלתי, ושמתתי בו מאד מאד.

אחי היקר! חזק ואמץ להתחיל על-כל-פנים מעכשו מחדש בעבודת השם יתברך, כי רבנו ז"ל הזהירנו מאד להתחיל בכל פעם מחדש, ולעשות תמיד התחלה חדשה "אזן ויך באניינן שטענדיג"א,

וְעֵינַי (בְּלִקוּטֵי-הַלְכוּת, בְּשֵׁר בַּחֲלֹב, הַלְכָה ד), נִפְלְאוֹת רַבּוֹת מִגְדָּל מַעְלַת
הַמֶּתְחַדָּשׁ בְּכָל יוֹם, וְאִיךְ שְׁבִיּוֹם בְּעֶצְמוֹ מִשְׁתַּנָּה סֶדֶר כָּל הָעוֹלָמוֹת,
וְאִיךְ שְׁבָכֵל רָגַע וְרָגַע נְעֻשִׁים עֲנִינִים חֲדָשִׁים לְמַעְלָה מִמְּעוֹדֵת הָאָדָם
בְּזֶה הָעוֹלָם דִּיקָא.

וְהַעֲקָר צְרִיף לְחֹזֵק עֶצְמוֹ לְהִיּוֹת בְּשִׁמְחָה עַל כָּל נִקְדָּה וְנִקְדָּה
טוֹבָה מִהִיָּהוּת שְׂזוּכָה לְחֹטֵף, וְלִכְּל יִבְקֵשׁ גְּדוּלוֹת, וְכִּי הָעֲבוֹדוֹת
הַפְּשוּטוֹת שְׁנֹשְׁתַּחֲוּוּ בְּרַבּוֹת הַזְּמַן, וּבְאֵמַת לְעֲשׂוֹת וְלִקְיָם דִּיקָא
הָעֲבוֹדוֹת הַפְּשוּטוֹת, זֶה עֲקָר הַגְּדוּלוֹת, וְאֵתְמוֹל בְּסַעֲדָה שְׁלִישִׁית
הִיִּיתִי בְּבֵית מְדַרְשָׁנוּ בֵּין אֲנָשִׁי שְׁלוֹמְנוּ הַיְקָרִים, וְדַבְּרָנוּ עַל הַתּוֹרָה
(בְּלִקוּטֵי-מוֹתֵרָן, חֶלֶק א', סִימָן ט'): "וְאֵלֶּה הַמִּשְׁפָּטִים", וְהִיוּ, תְּהִלָּה לְאֵל,
דְּבוּרִים נִפְלְאִים מְאֹד הַמְּחִיִּים נִפְשׁוֹת.

אֲשֶׁרֵינוּ וְאֲשֶׁרֵי חֵלְקֵנוּ שְׁזַכֵּינוּ לְהִתְקַרֵּב אֶל אֱוֹר גְּנוּז בְּזֶה, אֲשֶׁר
יֵשׁ סְגוּלוֹת נִפְלְאוֹת בֵּין אֲנָשִׁיו, אִף הַקָּטָן שְׁבִקְטָנִים יֵשׁ תַּחַת יָדוֹ
חֲדוּשִׁים נִפְלְאִים עַל-פִּי הַהִקְדָּמוֹת שֶׁל רַבֵּנוּ ז"ל, וְרַבֵּנוּ ז"ל כְּכַר
אָמַר פַּעַם: עִם הַקָּטָן שְׁבִקְטָנִים מְאֲנָשִׁי שְׁלוֹמְנוּ יִהְיֶה נְעֻשָׂה מִה שֶׁלֹּא
נְעֻשָׂה עִם גְּדוּלֵי הַמְּפָרְסָמִים שֶׁל עֲכָשׁוּ, וְהוּא ז"ל מוֹלִיף אוֹתוֹ בְּדַרְךְ
צְדִיק נִפְלָא וְנוֹרָא מְאֹד וְכוּ', וְעַל כָּל אֶחָד מְאֲנָשִׁי שְׁלוֹמְנוּ הַשֵּׁם
יִתְבַּרֵּךְ אוֹמֵר: "יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר בָּךְ אֶתְפָּאֵר" (יְשַׁעִיָּה מֵט, ג), כַּמּוּבָא כָּל
זֶה בְּשִׁיחּוֹתָיו הַקְּדוּשׁוֹת (חִי-מוֹתֵרָן, סִימָנִים שִׁב, שִׁד).

וּבְאֵמַת אִם תִּסְתַּכֵּל בְּעֵין הַאֵמַת, וְתַחַפֵּשׁ הַטוֹב אֲצֵל כָּל אֶחָד
מְאֲנָשִׁי שְׁלוֹמְנוּ, תִּמְצָא תַּחַת יָדוֹ סְגוּלוֹת נִפְלְאוֹת וְנוֹרָאוֹת כְּאֵלוֹ,
אֲשֶׁר אֵין יְכוּלִים לְשַׁמֵּעַ בְּשׁוֹם מְקוֹם שְׁבַעוֹלָם, וְכִמוֹ שְׂרׁוּאִים בְּחוּשׁ
אֲשֶׁר כָּל מִינֵי חוּטֵי בְּרוּל הֵן גְּדוּלִים וְהֵן קְטָנִים, הֵן יְבֻשִׁים וְהֵן
מְלֵאִים חֲלוּדָה וְלִכְלוּף, אֲשֶׁר אִם רַק יִגְעוּ בְּכַח הָאֵלֶקְטְרִי, אִזּ גַּם
יִתְהַפְּכוּ לְמַהוּת הָאֵלֶקְטְרִי כִּפְדוּעַ דְּבַר זֶה, וְכֵן כָּל אִישׁ יִשְׂרָאֵל נוֹלָד
עִם סְגוּלוֹת וְעֲצוֹת וְחֲדוּשִׁים נִפְלְאִים, אֲשֶׁר דִּיקָא הוּא צְרִיף לְגִלּוֹתָם,

ותחכי-ומיד קשרק נוגע בצדיק האמת שהוא כח האלקטרי, אז רועש מאד ובווער מאד אליו יתברך, באשר רואים זאת אשר תכף-ומיד מי שמתקרב אל רבנו ז"ל, נתעוררת אצלו התעוררות נפלאה ונוראה ונתמלא עם יראה ואהבה אשר לא יאמן כי יספר, כמו החסידים והצדיקים הראשונים.

והעקר להשפיל עצמו תמיד לפני כל אחד, לחפץ תמיד לקבל נקדת החרב, ולא לחפץ דיקא לתן את נקדת עצמו, וזהו עקר גדול במדרגת השלום, שצריך תמיד רק לקבל נקדת החרב, כי מה שאני יודע מנקדת עצמי, זה אני כבר יודע, אף תמיד רק לחפץ בנקדת חברו, ועל-ידי-זה יהיה ממילא שהחבר יקבל בדרך אגב גם נקדתו הטובה, אבל לעולם אל תחפץ להכניס נקדתך אל אחר בדרך החרת, אשר משם נשתלשלת כל המחלקת, אף שמתחלת עם קדושה, אבל הסוף הוא מהספרא אחרא, וכבר גלה לנו רבנו ז"ל (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן א), אשר דרך הבעל-דבר שמתלבש במצוות, ובפרט לעשות מחלקת בין אנשי שלומנו, על זה אורב הבעל-דבר עם כל מיני תחבולות, על-כן צריך להתחכם כנגדו בכל מיני אפנים, ואם תסתפל בעין האמת, תבין שפכה התחילה המחלקת וכו', והבן.

ואם הולכים בדרך זו — תמיד לקבל רק את נקדת החרב, אז ממילא יקבל החבר נקדת עצמו, ואודות ללמד ברבים, דע לך שזה שטיות והבלים, הלוא הייתי יכול להתפטר מזה, אף הם לא עוזבים אותי, כי "במקום שאין אנשים, השתדל להיות איש" (אבות ב. ה), אבל אתה במקום וכו', ועוד דע לך, כשאני זוכה לשמע דבורים מאחד מאנשי שלומנו, אז אני מלא חיות והתחזקות ובשמחה רבה.

ואתמול דבר ולמד אצלנו אברך אחד מארץ ישראל, וממש אני רוקד מחמת שמחה, וכך הלילה ועכשו כל היום אני שמח ונותן הודאה להשם יתברך על כל הטוב שגמל עמי השם יתברך, לזכות ולהתנדע מאחינו אנשי שלומנו.

והנה, ידידי, יקירי, כבר הארכת הרבה, אך היות שאני יודע ומכירך זה ימים ושנים, ואני יודע מאד את כל הענין, על-כן אמרתי לרשם לך את כל זה, ויהא רצוני שלא יאמר פי מה שלא צריך, וכל פונתי להשקיט הריב והמחלוקת שיש במחניכם, ואודות שאלתו אשר בשביל אחד מכרחים כל אנשי שלומנו לסבל ובורחים מעט, בנדאי מצוה לרחקו ולגרשו מהבית-מדרשו, וטוב לגרש התולעת ולהציל המשי, והבן.

הדורש שלומך...

אהובי, אחי היקר, צרה זו יש בכל דור ודור, שמעמיד הבעל-דבר עז פנים בינינו, אשר הוא מסטרא דערב רב, ואין לו שום שיכות אפלו בין כלל ישראל, כמאמרם ז"ל (בבא מציעא פג.): דמחציה כולי האי שמע מינה וכו', וסימן ישראל הוא רחמני וגומלי חסדים (במות עט.), ועל-כן נשאחד טבעו להפך מזה, בנדאי אינו מזעזע ישראל כלל, מפל שכן שלא שיקף לאנשי שלומנו, אף מה נעשה בשביל כח הבחירה שהוא ענין כל-כך נפלא ונורא עד מאד, נפלאות תמים דעים, השם יתברך מסבב סבות, למנע ולעכב את כל מי שאינו ראוי להפגס אל הקדשה, וההכרח לו שיעבר נסיון זה — שישמע המחלוקת וכו' (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן ה), ומי שהוא פתי ושוטה כשרואה או כששומע מה שנה העז פנים צועק עליו ודוקר אותו בקרב לשונו, על-ידי זה מתרחק לגמרי וכו', ובאמת טעות גדולה היא זו, כי בפרוש אמר רבנו ז"ל (שם, סימן ג), שעזי פנים שיש בדור הן הן הפלכים, כמו שכתוב (ישעיה נו, יא): "והפלכים עזי נפש", והן עומדים וחולקים על תפלת האיש הישראלי, שעדין לא תקן בריתו בשלמות, עין שם.

ועל-כן, אהובי, אחי, בין תבין את אשר לפניך, שגלפדת כבר בזהמה קזו — פגם הברית, ועובר עליך מה שעובר, אשר כמעט שתשרף מאש הר"ע, ואתה נמצא במקצוקה רע"ה, ונפשך מרה עליך מאד

מאד, ואין מי ש'יבין ויסבל צערך הקשה והמר, וזכית בזכויות חנם להתנדע מרבי אמת כזה, רבי אשר מוסר את נפשו בשבילך בכל רגע, להצילך, לרחצך ולהלבישך בגדי שש וצ'רמון, תכלת ובוץ וכו', רבי המבין אותך היטב היטב, רבי האוהב אותך, רבי אשר הבטיח להשם יתברך שיתקנך ויחזיר אותך למוטב וכו', ותהלה לאל, זכית ובאת אל אנשי שלומנו היקרים, אשר הם צדיקי האמת שפדור הזה, אף מצאת ביניהם איש בליעל אחד, אשר הוא שליח הסמ"ך-מ"ם בעצמו, ואינו מאנשי שלומנו כלל (ואפלו אינו מבני ישראל), האם בשבילו תתרחק מקדושה כזו, מאור נצחי כזה? ! צריך שתדע, אהובי, אחי, שחסירי ברסלב האמתיים הם ענין אחר לגמרי, מי שמקרב באמת אל רבנו ז"ל, לעולם לא יהיה לו שום עסק עם אחר כלל, כי מרב אור, זיו ונעם שהאיר בו רבנו ז"ל אמונתו יתברך, הוא כבר לא רואה לפני מראה עיניו רק אמתת מציאותו יתברך המאירה בכל הארץ, כמו שכתוב (יחזקאל מג, ב): "והארץ האירה מפבורו" וגו', וכבר לא אכפת לו שום דבר, רק משתעשע עצמו בערכות, נעיונות, זיו שכנתו יתברך, וכן מתבודד תמיד עמו יתברך בלשון שרגיל בה, וכל מה שעובר עליו ברוחניות ובגשמיות הוא משיח ומדבר עמו יתברך כאשר ידבר איש עם רעהו, והוא רגיל כזה כל היום וכל הלילה, בין בשכבו ובין בקומו, בין בביתו ובין בלקתו בדרך, תמיד הוא מדבר עמו יתברך, ומספר לפניו את כל לבו בפרטי פרטיות, וכן מתמיד מאד בכל חלקי התורה הקדושה: תנ"ך, משניות, בבלי, ירושלמי, רמב"ם, טור, שלחן ערוך וכל ספרי הפוסקים, וכל המדרשים כלם, וספרי הזהר הקדוש והתקונים וכל כתבי האר"ז"ל, וכל ספרי חסידות וספרי מוסר וכו', וכל תשוקתו היא רק בתורה ועבודת השם יתברך, ועתה אשאל אותך, האם בשביל עז פנים אחד כדאי לאבד קדושה נוראה ונפלאה כזו? ! הלא ברסלבך חסיד אמתה הוא רק מי שעובד את השם יתברך בתורה ותפלה והתבודדות, וגומל חסד ומוסר נפשו בשביל זולתו.

ובאמת אני מבין אותך גם-כן, מאחר ששכר סבלת כל-כך מיצרך, אשר הוא שונאך המר וכו', ועכשו זכית להתנדע מרבנו

ו"ל, ואתה בא לחדרו, רציית בכר קצת מנוחה, לשמע רק הטוב ועצות איך לצאת מהר"ע שנלכדת בו וכו', ועכשו רובץ הסמ"ך-מ"ם, ורוצה לרחקך וכו', אבל באמת דע לך, ידידי היקר, כי בפרוש שמעתי מ'ר' לוי יצחק (נרו יאיר) [ו"ל] לכאורה איך תהיה בכלל התנגדות על חסידות ברסלב, מאחר שיש על ה"לקוטי-מוהר"ן הקדוש והנורא הסכמות מצדיקי אמת קדושים עליונים, כגון: החוזה מלובלין, זכותו גגן עלינו, אשר לא נתן כי אם חמש הסכמות בחייו הקדושים, וה"לקוטי-מוהר"ן הוא אחד מהם, וכותב בתוף דבריו: "הנה יד בתובה אלי באצבע אלקים", וכן יש הסכמה מהצדיק הקדוש המגיד מקאזניץ, זכותו גגן עלינו, וכותב בתוף דבריו: "שקבץ על יד זקוקין דנורא ובעורין דאשא", וכן עוד כמה הסכמות שנדפסו, (ומכל שכן רבוי הסכמות שהיו על ה"לקוטי-מוהר"ן) שלא נדפסו, ויש בזה ספור שלם, ואין כאן מקום להאריך בזה, ויבאר במקום אחר), ואם-כן מהיכן יעזי העולם לחרף ולגדר חסידי ברסלב, מאחר שצדיקים קדושים עליונים כאלו נתנו הסכמתם? אף השיב: כי חסידות ברסלב היא מתנה לכלל ישראל, (כידוע מה שאמר החוזה מלובלין, זכותו גגן עלינו, על רבנו ז"ל בפעם שנסע לארץ ישראל: "אור חדש על ציון תאיר ונזכה כלנו במהרה לאורו", ואורו הולך וזורח ומתפשט בכל תפוצות ישראל, ובכל פעם מתקרבים מקרבים חדשים, ועל-פירב כלם מבטלים דעתם ומצייתים את רבנו ז"ל, ומתחילים לילך בדרך הנוראה, עד שנעשים צדיקים ממש, אפלו שהיו עד עכשיו כמו שהיו, אבל כחו הגדול של רבנו ז"ל הוא גדול כל-כף, עד שמהפך את בחירת האדם לגמרי אליו ותברך, אבל גם יש בכל דור כמה עזי פנים שבדור, שהיו כבר עזי פנים קדם שהתקרבו, וכשבאו אלינו לא רצו לשנות מדתם הרעה של עזות, ועל-כן פָּערו פיהם לבלי חק על חסידים אחרים, ומזה נתהוותה כל המחלקת עלינו בכל הדורות, ובאמת לא כף מתנהגים, כי אנשי שלומנו חסידי ברסלב האמתיים, הם תמיד בדרך ארץ גדולה,

וילעולם לא ידברו מאחר כָּלֵל, ומכל שָׁכַן וְכָל שָׁכַן שְׁלֵא יִדְבְּרוּ עַל צַדִּיקִים קְדוֹשִׁים עֲלִיּוֹנִים כָּלֵל.

ועל-כֵּן, חֲמֻדַּת לִבִּי, צְרִיף שְׁתַּדַּע וְתַחֲקַק בְּדַעְתָּךְ, שֵׁשׁ אֲצַלְנוּ שְׁתֵּי כַתּוֹת, כַּתָּה אַחַת עוֹבְדֵי הַשֵּׁם בְּאֵמֶת, וְכַתָּה אַחַת אֲשֶׁר אֵינָם חֲפָצִים בְּחַיִּים, וְאֵינָם רוֹצִים לְצִיַּת אֶת רַבְּנוּ ז"ל, וְכַעֲיֵן שְׂאֵמֵר רַבְּנוּ ז"ל (לקוטי־מִהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן קעא), עַל הַפְּסוּק (דְּנִיֵּאל יב, ב): "וְרַבִּים מִיְשְׁנֵי אֲדָמַת עֶפְרָה יִקְיָצוּ אֵלֶּה לְחַיֵּי עוֹלָם וְאֵלֶּה לְתַרְפוֹת לְדַרְאוֹן עוֹלָם", עַל-יְדֵי שְׁתַּתְּעוֹרֵר שְׁכָל חֲדָשׁ בְּעַבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ, אֲשֶׁר לֹא הָיָה נוֹדַע עַד עַתָּה, עַל-יְדֵי־זֶה "רַבִּים מִיְשְׁנֵי אֲדָמַת עֶפְרָה יִקְיָצוּ", אִךְ "אֵלֶּה לְחַיֵּי עוֹלָם וְאֵלֶּה לְתַרְפוֹת לְדַרְאוֹן עוֹלָם", כִּי "צַדִּיקִים יֵלְכוּ בָּם" (הוֹשֵׁעַ יד, י) — שְׁעוֹבְדִין עִם זֶה הַשְּׁכָל אֶת הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ, וְיִפּוֹשְׁעִים יִכְשְׁלוּ בָּם" — שְׂאֵינָם עוֹבְדִין בְּזֶה אֶת הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ, רַק שְׁעַל-יְדֵי־זֶה הֵם מְבִיזִין וּמְחַרְפִּין אֶת הָעוֹלָם עַל שֶׁהֵם יוֹדְעִין מְזֵה הַשְּׁכָל הַחֲדָשׁ, וְהָעוֹלָם אֵינָם יוֹדְעִים מְזֵה, וְכִמוֹ שֶׁשְּׂמַעְתִּי לְפָרֵשׁ "לְתַרְפוֹת לְדַרְאוֹן עוֹלָם" — הֵינּוּ לְחַרְף וּלְבִזוּת הָעוֹלָם, כִּי אֵינָם מִשְׁתַּמְשֵׁין עִם זֶה הַשְּׁכָל הַחֲדָשׁ רַק לְבִזוּת וּלְחַרְף הָעוֹלָם עַל-יְדֵי שֶׁהֵם יוֹדְעִים מְזֵה, וְהָעוֹלָם הֵם רִיקִים וְחֲסֵרִים מְזֵה, עַיִן שָׁם, וְהַדְּבָרִים מְדַבְּרִים בְּעַד עֲצָמָם.

על-כֵּן, אֶהוּבִי, אַחִי, בֵּין תְּבִין אֶת אֲשֶׁר לְפָנֶיךָ, הַחֲזוֹק עֲצָמָךְ בְּרַבְּנוּ ז"ל בְּכָל גִּימֵי נִפְשֶׁךָ, וְתִשְׁמָשׁוּ וְתַעֲזוֹר לְהַפְּיץ דַּעְתּוֹ בְּעוֹלָם, וְאַל תִּתְבַּיֵּשׁ מִפְּנֵי הַמְּלַעֲיָגִים (טוֹר, אֲרַח חַיִּים, סִימָן א), כִּי הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ אַתָּה, עִמָּךְ וְאַצְלָךְ, וּבִרְחַל לֶךְ מִכָּל מִינֵי עֲזֵי פְּנִים יִהְיֶה מִי שִׁיְהִיָּה, כִּי דָבָר רַבְּנוּ ז"ל הוּא רַק עַבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ, וְלִקְרַב אֶת כָּלֵם אֵלָיו יִתְבַּרְךָ, וְלִמְעַן הַשֵּׁם, שְׁלִבְל תַּחֲלֵשׁ דַּעְתָּךְ כָּלֵל מִכָּל אֱלוֹ הַעֲזֵי פְּנִים, כִּי אֵין לָהֶם חֶלֶק אֲצַל רַבְּנוּ ז"ל כָּלֵל, וְכִבָּר אֲמָרוּ חֲכָמֵינוּ ז"ל (בִּרְיָצָה כה:): כָּל אָדָם שֵׁשׁ לוֹ עֲזוֹת פְּנִים, בְּיָדוּעַ שְׁנִכְשָׁל בְּעַבְרָה, וְאֲמָרוּ (שם): כָּל אָדָם שֵׁשׁ לוֹ עֲזוֹת פְּנִים מֵתָר לְקִרוֹתוֹ רָשָׁע וּמֵתָר לְשָׂאוֹ, עַיִן שָׁם וּבִמְדַרְשׁ (בַּמְדָּבָר רַבָּה יח, י): אֲרַבְּעָה נִקְרָאוּ רָשָׁעִים: מִי שֵׁשׁ בּוֹ עֲזוֹת פְּנִים, וְאֵינּוּ מִתְבַּיֵּשׁ מִפְּנֵי מִי שְׁגָדוּל הֵימָנוּ וְכוּ', עַיִן שָׁם.

מה לעשות, אין לנו על מי להשען אלא על אבינו שבשמים (סוטה מט.), ואמר חכמינו ז"ל (מדרש שחר טוב, תהלים ט): אמרו ישראל לפני הקדוש-ברוך-הוא, אפלו אין בידם אלא אותו חטא שנכנסו בביהמ"ד והחציפו פנים בנגדך? בשלו ויאבדו וכו', עין שם.

הנ"ל...

ת.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר פקודי ה'תש"ל.

שלום וברכה וכל טוב סלה אל מעלת ידידי היקר, החפץ ומשחוקק מאד לעבודת השם יתברך על-פי דרך האמת שגלה לנו רבנו ז"ל, הנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח לנצח.

מכתבך הארוך לנכון קבלתי ושמחתי עד מאד.

אחי היקר! חזק מאד מאד בפרט בשעת ההתחלה צריך להיות ביותר חזק מאד, כי אז בירידה קטנה יכולים לפל.

והנה דע לך כי השער והפתח והסלם לעלות ולהכנס אצלו יתברך הוא הדבור (עין לקוטי' מוהר"ו, חלק ב', סימן פד), וכששומרים את הדבור אז המוח מאיר בשלמות, וסובב עליו אור נפלא ונורא, וכשפוגמים את הדבור, אז נופל המוח ומאבד את הקדשה והמחין והדעת, ועל זה צריך לעבד יותר מהכל, כי האדם כבר מרגל מנועוריו לדבר כל אשר עולה על מחשבתו, ובפרט לשון-הרע שהוא עון חמור מאד, וכמוכא בספר "חפץ חיים", כי על לשון-הרע אחד יש שבועה-עשור לאוין וכמה עשין ועוד כמה ארויין, עין שם באריכות נפלאה, ואשרי המתמיד בספר זה ואז טוב לו לנצח, כי על-ידי-זה יוסיף האדם דעת ויראת שמים, ויהיה לו זמן פנוי מאד ללמוד תורה,

כי על-פּי-רַב מי שֶׁמִּפְקִיר דְּבוּרָיו וּמְדַבֵּר כָּל מַה שֶּׁעוֹלָה עַל לְבוֹ, אִזּוּ
 הוּא תְּמִיד מִבְּלִבָּל, וְאִין לוֹ עֵת וּפְנָאֵי לְלַמֵּד "עַר אִיז פֶּאָרְנוּמַעֵן"^א,
 וְהַקְּבֵל עַל עֲצָמְךָ חַק וְלֹא יַעֲבֹר לְכַלִּי לְהִתְחִיל לְדַבֵּר עִם אַחַר בְּשׁוּם
 אִפֵּן שֶׁבְּעוֹלָם, כִּי אִם הַמְּכַרְח מְאֹד מְאֹד מִצַּד הַפְּרִינְסָה, וְגַם אִזּוּ לְקַצֵּר,
 כִּי תִדַע כִּי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ מְמַלֵּא כָּל עֲלָמִין וְסוֹבֵב כָּל עֲלָמִין, וְהַכֵּל
 הוּא עֲצָם אֱלֹקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ שֶׁנִּתְלַבֵּשׁ בְּלְבוּשִׁים כְּאֵלוֹ: דּוּמָם, צוּמָח,
 חֵי, מְדַבֵּר, וְהַכֵּל הוּא רַק בְּיַדוֹ שֶׁל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְאִם אַתָּה צָרִיף
 מִשְׁהוּ, תִּבְקַשׁ מֵהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְאִזּוּ יְבוֹא אֵלֶיךָ בְּעֲצָמְךָ לְבַקֵּשׁ מִמֶּךָ
 מַה אַתָּה רוֹצֵה (עֵינִי לְקוּטִי-מוֹהֲרֵן, חֶלֶק א', סִימָן רַנֵּט), וְיַדַע לָךְ כִּי יִהְיֶה
 לָךְ עַל זֶה נְסִיוֹנוֹת רַבִּים, אֲבָל אִם תִּהְיֶה חֲזָק בְּזֶה, אִזּוּ תִרְאֶה לְפָנֶיךָ
 עוֹלָם הַחַרוֹת לְגַמְרֵי, וְכָל הַיְרִידוֹת וְהַנְּפִילוֹת שֶׁיֵּשׁ לְבְנֵי-אָדָם הַכֵּל
 לְכֹל הוּא מְסַבֵּת פָּגַם הַדְּבוּר, מִכָּל שֶׁכֵּן דְּבוּרִים אֲסוּרִים, רַחֲמָנָא
 לְצַלֵּן, שֶׁעוֹקְרִים מְאֹד אֶת הָאָדָם מִשְׁרֵשׁ הַקְּדוּשָׁה, כִּי כָּל עֲבוֹדַת
 הָאָדָם בְּזֶה הָעוֹלָם עַל-יַדֵּי דְבוּרֵי תוֹרָה וְדְבוּרֵי תְּפִלָּה וְדְבוּרֵי יְרֵאת
 שָׁמַיִם — לְקַשֵּׁר אֶת הָאָדָם אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְלְהַמְשִׁיף עַל עֲצָמוֹ נַעֵם
 זִיו שְׁכִינָתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְשִׁיחֶיהָ הָאָדָם מְקַיֵּם עִם אֱלֹקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְזֶה כִּלְכֵּל
 הַמְּחִין הַמְּיֻבָּן בְּכַתְבֵי הָאֲרִיז"ל, כַּמּוּבָא מְזַה בְּלְקוּטִי-הַלְכוֹת וּבַכְּמָה
 מְקוּמוֹת, כִּי עַל-יַדֵּי כָּל דְּבוּר תוֹרָה וְתְּפִלָּה מִמְשִׁיף עַל עֲצָמוֹ אִזּוּ
 אֱלֹקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, זִיו הָאֲמוּנָה הַקְּדוּשָׁה, שֶׁהִיא הַיָּחִיד הַשְּׁכִינָה בְּיַדוֹעַ,
 וְזֶה שֶׁכַּתְבֵי הַבַּי"ח בְּהַתְּחִלַת הָאֲרִיז"ל חַיִּים, וְזוֹ לְשׁוֹנוֹ: בְּשִׁבְלֵי זֶה הִיּוּ
 נוֹהֲגִים חֲסִידֵי הָרֵאשׁוֹנִים קְדוּשִׁים עֲלִיוֹנִים לְמַעַט בְּדְבוּר, כִּי הִיּוּ
 יוֹדְעִים שְׁאוֹר הַשְּׁכִינָה סוֹבֵב עֲלֵיהֶם, וְזֶהוּ הַשַּׁעַם שֶׁמְצַוָּה לְכַסּוֹת אֶת
 הָרֵאשׁ, וְלִידַע כִּי אִזּוּ הַשְּׁכִינָה סוֹבֵב אֶת הָאָדָם, עֵינֵי שָׁם.

וּמוּבָא בְּסִפְרֵים (עֵינֵי עַץ חַיִּים, הֵיכַל ד', שְׁעַר טו, פֶּרֶק ד'), שֶׁהַדְּבוּר הוּא
 כְּמוֹ זְוִיג וּכְשׁוֹפְנוֹגְמִים בְּדְבוּר, זֶה כְּמוֹ הוֹצָאת זֶרַע לְבִטְלָה, רַחֲמָנָא
 לְצַלֵּן, כִּי עַקֵּר הָאָדָם הוּא הַדְּבוּר, וְעֵינֵי סוּדוֹת נִפְלְאִים מִגְּדֵל מַעְלַת
 שְׁמִירַת הַדְּבוּר בְּלְקוּטִי-מוֹהֲרֵן, חֶלֶק א', סִימָן כ"ט, שֶׁכַּתְבֵי שָׁם
 שֶׁצָּרִיף לְשִׁמּוֹר מְאֹד אֶת הַבְּגָדִים, שֶׁלֹּא יָבֵא עֲלֵיהֶם שׁוֹם רַבֵּב, חֵס

[א] "הוּא עֶסוּק".

[ב] [ה'בית ח'ש"].

ושלום, וצריך שיהיו לו בגדים לבנים, שכל זה מרמז על סוד הדבור, שצריך שיהיה לכן בלי שום רבב, חס ושלום, ועקר שלמות הדבור שנשמע ונתקבל הוא כשפא מן הדעת, ושלמות הדעת בעצמה תלויה בשמירת הדבור, רק לדבר שכחו של מקום שזהו דבורי תורה ותפלה ודבורי יראת שמים, שכל זה הוא שכחו של מקום, שכח הצדיקים, שהוא יתברך "צדיקו של עולם", עין שם.

ותרגיל עצמך מאד בקביעות לומר התקון הכללי בכל יום, שהוא תקון לכל החטאים, עין שם בפנים התורה, ומסגל לפרנסה, עין שם. ובפרט שרבנו ז"ל גלה את התקון הכללי לפגם הברית, שגם-כן בא מהדבור פידוע, ומוכא בסימן י"ט (שם), שברית הלשון וברית המעור תלויות זו בזו, עין שם, וכפי שמקדש את הדבור, כן זוכה לשמירת הברית, ומספר בין אנשי שלומנו, כי ר' אברהם בר' נחמן ז"ל היה כל-כך קדוש וטהור מאד בקדשת הברית ובפרטיות בקדשת הדבור, אשר אם דבר עם אחד אילו דבורים, תכף-ומיד היה אומר התקון הכללי מרב קדשותו ופרישותו, על-כל-פנים פעם ביום בודאי צריך להיות עלינו חוב לאמרו, כי הוא תקון הכללי הכולל כל התקונים, אף שנדמה שזה רק עשרה מזמורי תהלים, וכבר אמר רבנו ז"ל, שמפני מעלתם הגבוהה, גם זה יהיה קשה לקיים, וכן כל דבר הקשור עם רבנו ז"ל, אף שהיה דבר קטן וקל מאד, ואם אחר היה מצוה על זה, לא היה קשה וכבוד כלל וכלל לא, אף מאחר שהוא שיף לרבנו ז"ל, מתפשט הבעל דבר על זה מאד, כאשר דבר מזה פעם רבנו ז"ל (ועין חיי-מוהר"ן, אות גדלת השגתו, סימן יג), כי להפך כאשר גומרים איזה דבר ועסק השיף לעסק רבנו ז"ל, אז כמה וכמה עולמות נזונים מזה, עין שם.

ובפרט בקדשת הדבור שפנה תלוי כל האדם, צריך לצית את רבנו ז"ל, לקדש ולטהר מאד את הדבור, ותיקבע עצמך בקביעות על שמירת הדבור, ומוכא בדברי האריז"ל (בתחלת שער רוח-הקדש), אשר התנאי הראשון להשגת החכמה — לכלי להוציא מפיו שום דבור בטל, וגם על-ידי שמירת הדבור יכול לזכות לרוח-הקדש ולנבואה,

עין שם, ויש לומר שזו אחד מרובי השעמים שיש בדבר — שרבונו ז"ל לא רצה שאנשיו יהיו מלמדים, כי המלמד צריך לדבר הרבה עם תלמידיו שיחת חלין ולהוריד עצמו אליהם, ועל-ידי-זה נופל ממדרגתו, ושוכח מעלמא דאיתי, שמאד אנו מזוהרים מרבנו ז"ל על זה (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן נד), ועל-ידי דבורים רעים ובפרט לשון-הרע, רחמנא לצלן, עוקר עצמו מזה השכל והדעת ונופל לבהמיות כח המדמה, עין שם, כי הכל תלוי בדבור שמקשר את הנשמה אל הגוף, שמים אל הארץ (עין שם, סימנים א, לח).

הכלל מכל זה והעקר — לקבל על עצמו לכלי להתחיל לדבר עם שום ברירה, רק אם ישאל אותך תשיב לו רק המכרח מאד מצד השלום, ואם תתנהג כף תחיה בעולם החרות.

הדורש שלומך...

תא.

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר פקודי התש"ל.

שלום וברכה וכל טוב סלה אל מעלת ידידי הנקר, גר לצדיק נחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח.

מכתבך לנכון קבלתי עם המעות לצדקה.

אחי! חזק ואמץ מאד בעבודת השם יתברך, להתמיד מאד בכל יום באמונה, שיש בזה למוד גדול ונורא עד מאד, וצריך לחזק עצמו על כל פסיעה ופסיעה ועל כל עגון ועגון מה שעובר עליו, לידע כי הכל בהשגחת המאציל העליון — השם יתברך, וצריך למצא אלקותו יתברך בכל דבר, ולהשפיל למצא רמזים מהכל: דומם, צומח, חי, מדבר, כי הכל מגלים ומגידים עתידות, ומרמזים לו

רמזים נוראים להתקרב אליו יתברך, וצריך להתחזק באמונה יתרה, בפרט מי שפגם בפגם הברית — הוצאת זרע לבטלה, צריך לחזק עצמו מאד בהארת האמונה הקדושה, כי הוא פגם מאד בזה (כפדוע ענן זה בכתבי האר"ל) "שלא האיר במלכות" (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן פו).

וכתב הרמב"ם בפרק רביעי משמונה פרקים שלו, כי בנטות האדם מדרך השר, אי אפשר לו לילך אחר-כך בדרך המצדע, כי מהרה יחזר לקלוקלו חלילה, רק לאחז בקצה האחרון, עין שם, וזה סובב על כל דבר, כמובן למשכיל, ורבנו ז"ל מביא (בלקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן קט), שעל-ידי תקוף האמונה, נתהפך ונתעפל למהות האמונה בעצמה וכו', עין שם, ורואים שפאשר אליעזר עבד אברהם איש החסד הלך למצא את הזוג ליצחק אבינו, שזהו בעצמו סוד תקון הברית (עין שם, חלק ב', סימן פז), עקר עבודתו היתה אז שחזק עצמו באמונה יתרה והתפלל אליו יתברך, וכמו שזמין השם יתברך, כך יהיה עין שם סוד נפלא על הפסוק (בראשית כו, ה): "וְאִם לֹא תֵאבְדָה הָאִשָּׁה לְיִלְכָת אֶחְרִיךָ רְאִישֵׁי תְבוֹת אֱלֹהִים, וְכִאֲמַצַּע הֵם אוֹתִיּוֹת תֵּאבְדָה הָאִשָּׁה", כי על-ידי פגנת אלול יהיה לה רצון אליה, (ויש בענין זה תלי תלים של עצות והתחזקות, איך לעבר את זה העולם, כי דברי רבנו ז"ל הם כפטיש יפוצץ סלע הנחלק לכמה אלפי נצוצות פדוע, אשר גם נבזה וקטן ורחוק כמזי כול לשאב ולדלות פשטות ותמימות העצות היוצאות מתורתו, וכבר אמר רבנו ז"ל (שיחות-הר"ן, סימן רא) שעם תורה אחת יכולים לעבר ולפרש כל התנ"ך וכל דברי חכמינו ז"ל וכו' וכו'), והנה פשטות פגנת אלול, למעשה, גלה לנו רבנו ז"ל (בלקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן ו), לשמע בזיונו להם ולשתק, ועל-ידי-זה נתמעט הדם שבחלל השמאלי, כי הרב — יצרים הם הדמים בעצמם (עין שם, סימן עב), ועקר התשובה למעט בכבוד עצמו ולהרבות בכבוד המקום, שאז זוכה לכבוד אלקי, ומוכא גם (שם בסימן עה), שמדת הנצחון באה מהדמים, עין שם, נמצא שכל מה שעובר על האדם הוא מהדמים שבו, הן בתאוות רעות ובפרט בכעס, מחלקת ונצחון, וממלא פוגם באמונה,

כי אם הִיָּה יוֹדֵעַ וּמֵאֲמִין בְּאֲמוּנָה אֲמִתִּית, שְׂאֵלוֹפוֹ שֶׁל עוֹלָם עוֹמֵד עַל יָדוֹ, וְהַכֵּל לִפְלַע עֵצִים וְעֵצִים מֵעֵצִים חַיּוֹת אֲלֵקוּתוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְאִין שׁוּם מְצִיאֹת בְּלִעְדֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, אִזְ הִיָּה מְבִטֵּל עֵצְמוֹ לְגַמְרֵי, וְאִדְרָבָה בְּכָל מָה שְׁעוֹבֵר עָלָיו, הִיָּה יוֹדֵעַ שֶׁהַכֵּל בְּהַשְׁגָּחָה מֵאִתּוֹ יִתְבָּרֵךְ שֶׁהוּא מְסַבֵּב כָּל הַסְּבוּת, וְזֶה עֵקֶר הַתְּשׁוּבָה — לְשׁוּב מִהַמְּקוֹם שֶׁנִּטַּל מִשָּׁם (עֵין שֵׁם, סִימָן לֵה), וְלֹא הִיָּה קוֹפֵץ עַל מִי שְׁעוֹשֶׂה לוֹ רָעָה, וְכוּעֵס עָלָיו וְחוֹלֵק וְרַב עִמּוֹ, כִּי יוֹדֵעַ שֶׁהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ מְסַבֵּב הַסְּבוּת, וְשִׁלַּח אֶת הָאָדָם אִזְ אֶת אִשְׁתּוֹ לְחִרְפוֹ וּלְבִזְיוֹ וּלְצִעֵר אוֹתוֹ, וְאִם הָאָדָם מְחֻזַּק עֵצְמוֹ מְאֹד, וְשׁוֹתֵק לְמַתְרַפְּהוֹ, אִזְ מִתְמַעְעֵטִים אֲצִלוֹ הַדְּמִים הַרְעִים, וְנִמְצָא שֶׁמִּמַּעַט בְּכַבּוּד עֵצְמוֹ כְּאִלוֹ אִינוּ בְּעוֹלָם כָּלֵל, וְאִזְ מֵאִיר עָלָיו שֶׁפֶע אֲלֵקִי, (מִשְׁלֵי כב, ב): "כְּבוֹד אֲלֵקִים", אֲשֶׁר עָלָיו נֶאֱמַר: "הַסֵּתֵר דָּבָר" — שְׁזוֹכָה לְכָל הַרְזִים וְסִתְרֵי תוֹרָה, וְזֶה מָה שֶׁכָּתַב רַבְנוּ ז"ל (עֵין שֵׁם, חֵלֵק ב', סִימָן פז), שֶׁעַל-יְדֵי כְּוִנַּת אֱלוֹל נֶעֱשֶׂה רְצוּנָה אֱלִי, עַל-יְדֵי כְּוִנַּת אֱלוֹל הַיּוֹצֵאת מִזֶּה הַפְּסוּק: "וְאִם לֹא תֵאָבֶה הָאִשָּׁה לְלִקֵּת אֶחְרֶיךָ, עַל-יְדֵי אֱלוֹל תֵּאָבֶה, כִּי מִי שֵׁישׁ לוֹ צְרוּת מֵאִשְׁתּוֹ, יֵדַע וְיֵאֲמִין כִּי הַכֵּל מִפְּנֵי שֶׁפָּגַם וְחָטָא נֶגַד הַשְּׂכִינָה הַקְּדוּשָׁה, מִדַּת הַמַּלְכוּת, מְקוֹר הָאֲמוּנָה, שְׁנֵה בְּחִינַת פָּגַם הַבְּרִית כְּנ"ל, אִזְ הָעֵקֶר הַעֲצָה — לְשִׁתֵּק וְלָדַם לְמַחְרַפְהוֹ, וְלִידַע שֶׁהַכֵּל בְּשָׂבִיל כְּפָרַת עוֹנוֹתָיו, וְהַכֵּל בְּהַשְׁגָּחָה פְּרִטִית, וְאִזְ בְּרַגַע אֶחָד "יִתְפָּרְדוּ כָּל פּוֹעֲלֵי אֲנִי" (תְּהִלִּים צב, י), וְיִתְהַפֵּךְ הַכֵּל לְטוֹבָה, כִּי כָּל כְּוִנָּתוֹ יִתְבָּרֵךְ הִיא רַק לְעוֹרֵר אֶת הָאָדָם שֶׁיִּשׁוּב אֱלָיו, אִם הָאָדָם מִתְעוֹרֵר עַל-יְדֵי הַתְּעוֹרְרוֹת קִטְנָה — טוֹב, וְאִם לֹא — מַכִּים בּוֹ יוֹתֵר וְיוֹתֵר עַד שֶׁנִּתְעוֹרֵר וְכוּ', וְהַכֵּן לְמַעֲשֶׂה לְהִתְחַזֵּק מְאֹד בְּאֲמוּנָה יִתְרָה, אֲשֶׁר זֶה בְּעֵצְמוֹ כְּוִנַּת אֱלוֹל, שְׂאֵף אִם אֶחָד יִבְזֹהוּ, חֵס וְשִׁלוֹם, יָדָם וְיִשְׁתַּק, וְיֵדַע שֶׁהַכֵּל מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ, וְיִמַּעַט בְּכַבּוּד עֵצְמוֹ לְכָל יִחְשַׁב "כַּחַי וְעֵצִים יְדֵי עֲשֶׂה לִי אֶת הַחֵיל הַזֶּה" (דְּבָרִים ח, י), וְאִזְ זוֹכָה שֶׁמֵּאִיר עָלָיו כְּבוֹד אֲלֵקִי.

וְהִנֵּה כְּאֲשֶׁר נִתְקַיְמָה תְּפִלַּת אֲלֵיֶעָזָר כְּתִיב (בְּרֵאשִׁית כד, כב): "וַיִּקַּח הָאִישׁ גִּזְם זֶהָב בְּקַע מִשְׁקָלוֹ", וְרַש"י כְּתִב: רִמְזוֹ לְשִׁקְלֵי יִשְׂרָאֵל בְּקַע לְגַלְגֵּלַת, וְכֵן כְּתִב בְּעַל הַטּוֹרִים, שֶׁרַמְזוֹ לָהּ זְכוּת הַשְּׁקָלִים, וְכִבְּר

הקשו במקרשים: למה דוקא זכות השקלים? אף נקדים לזה עוד קשיה: למה נתן גזם על אפה וכן שני צמידים על-ידיה, ולא שאר תכשיטים, רק על החטם ועל הידים? אף על-פי הנ"ל יובן היטב, כי על-ידי שאליעזר התפלל הרבה אל השם יתברך, וראה את מעלת התפלה שפועלת כל-כף בכל דבר, ואיך שצריך רק לחכות ולקוות אליו יתברך, לזאת נתן לה גזם על אפה שהוא בחינת כלי על אפה, שתהיה לה אריכות אפים על כל מה שעובר עליה, לידע ולהאמין כי אין שום מציאות בלעדי השם יתברך, והכל בהשגחה פרטית, ושלא תקפץ ותכעס על שום בריה, כי הכל ממנו יתברך.

וזו מעלת מצות צדקה, לידע כי לא בכחו יעשה חיל, כי אם רצונו יתברך המשגיח בהשגחה פרטי פרטית, וזו מצות שקלים — להכליל אחד בחברו וכו', גם כי צדקה שלמותה עם אמונה (עז לקושי-מוהר"ו, חלק א', סימן לא), ובזה שנתן צמידים על ידיה, זה בעצמו בחינת צדקה — שקלים שנותנים בידיים, וגם לידע כי לא בכח ידי עשיתי את החיל הזה, כי הכל ממנו יתברך.

אחי היקר! חזק ואמץ מאד מאד באמונה, ועל-ידי-זה ימחל לך השם יתברך על כל עוונותיך, ועקר שלמות האמונה — שתדבר דבורים אליו יתברך, וכל מה שתרכה לדבר, יותר תתחזק אמונתך, כי אמונה ותפלה תלויות זו בזו, וכל מה שמתחזק מאד בתפלה ובהתבודדות, מאיר עליו אור האמונה, אור השכינה, וגם כשתרכה בצדקה וחסד, על-ידי-זה תכלל עצמך בין כלל ישראל.

הדורש שלומך...

תב.

בעזרת השם ותפילה, יום רביעי לסדר פקודי התש"ל.

שלום וברכה וכל טוב סלה אל ידידי היקר, החפץ ומשתוקק מאוד לעבודת השם ותפילה על-פי דרך האמת שקבלנו מהנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... נרו יאיר ויזרח לגצח נצחים.

מכתבך לנכון קבלתי, וגם מכתב אחיד, נרו יאיר.

אחי היקר! חזק ואמץ מאד מאד יהיה איה שיהיה, העקר להתמיד בלמוד התורה הקדושה, ואודות למוד גמרא שכתבת, איני יודע מה אהה מבלבל עצמך, ומה טוב ומה נעים אם היית זוכה ללמוד את הדף היומי, שזה ענין נשגב ונורא מאד, ותחזור על הדף כמה וכמה פעמים, וזה יותר טוב מללמוד כמה דפים ולא תבין מה שאתה אומר.

נדעת רבנו ז"ל היא העקר שקידה ולמוד הרבה כידוע, אבל בודאי פונתו להבין גם-כן מה שאומר, ודף אחד ביום הוא ענין נשגב ונורא מאד, ותלמד עם רש"י ותוספות ומפרשים והפוסקים, כגון: רמב"ם, טור ושלחן ערוך על כל הלכה, ויכולים לבלות כל היום עם הדף גמרא בעצמו, ומעלת למוד גמרא בקביעות, זה אי אפשר לשער ולספר כלל כידוע, ועין במעשה של הזבוב והעכביש (ספורי-מעשיות, מעשה ז): "כל זמן דאס בלעטל איז אויף דיר מגין דארפסטו פון קינעם קיין מורא נישט האבן וכו', האב איה גיזען אז אין דעם בלעטל שטייט דער גמוס פון די אידן" וכו' ודו"ק, וכן תלמד בכל יום על-כל-פנים תורה אחת מ"לקוטי-מוהר"ן", ותאמר עליה התפלה מ"לקוטי-תפלות" עליה.

הדורש שלומך...

(א) כל זמן שהדף מגן עליך, אין אהה צריך לפחד מאף אחד וכו', וראיתי ששל הדף הזה היה כתוב הנמוס של היהודים.

והנה בכלליות בענין סדר דרך הלמוד, כבר הארכנו הרבה מאד, הן בעל פה והן בכתב במכתבים שנדפסו כבר בספר "אשר בנחל", ובפרטיות בקונטרס סדר-דרך-הלמוד על-פי דעת רבנו ז"ל, אשר הוא בנוי על-פי שיחת רבנו ז"ל (בשיחות-הר"ן, סימן עו), ותהלה לאל, הארכנו שם באריכות גדולה על-פי דברי חכמינו ז"ל הקדושים בגמרא ומדרשים וזהר הקדוש, להראות ולגלות מעלת הלמוד בשקינה נפלאה ולהתמיד הרבה, ולהיות בכל מקומות התורה הקדושה, והוא שעור לבקיאות קחהו משם, אצל בודאי טוב ללמד גם שעור בעיון לחדד המח, ולכן כדאי ללמד את ה"דף היומי" ללמד בכל יום עם פרוש רש"י ותוספות ומפרשים, ומכל שכן אם יזכה לעיין על הדף ברמב"ם, טור ושלחן ערוך המצוינים ב"עין משפט", אז בודאי ירויח בכל יום הלכות חדשות וסגיות נפלאות, על-כל-פנים אינו ההקרח, רק שאלת אותי, אולי יש לי עצה להציע לך, ובאמת ענין פזה להציע לחברו, זה קשה וכבד מאד, כי לא כל הדעות שוות, ובפרטיות כפי שנוי העתים וההתפתחות העוברות בכל יום על כל אחד ואחד וכו' ברוחניות ובגשמיות, בודאי לפי זה קשה וכבד לתן עצה בענין למוד בעיון, כי הכל לפי האדם.

ואודות ענין יצירת ה"דף היומי" שיסד הרב רבי מאיר שפירא ז"ל, יש בזה הרבה ספורים בין אנשי שלומנו שלא נודעים כלל בין בני העולם, כי ידוע שהרב הנ"ל התפלל בכל ראש השנה בקבוץ הקדוש שלנו בלובלין, ולא עוד אלא שגם מסר את האולם הגדול של ישיבתו "חכמי לובלין" לחסידי ברסלב בכל ראש השנה, על אף שהתנגדו לו על זה פמה אנשים וכו', והוא לא הסתכל על זה כלל, והיתה לו שיכות גדולה לאנשי שלומנו, ובפולין למדו כל אנשי שלומנו את ה"דף היומי" בכל יום, ומספרים בשם הרב החסיד ר' יצחק ברייטער ז"ל (מגדולי אנשי שלומנו בפולין, שפרסם והפיץ דעת רבנו ז"ל בכל ערי פולין), שאמר פעם אחת, שלעולם הרעיון של הדף היומי הוא רעיונו של רבנו ז"ל, שהזהיר מאד מאד ללמד ש"ס כסדרן, להתחיל ברכות ולא לחזור עד שסיימו, וכן שבת וכו' עד שסיים כל הש"ס פלו, אף אם היה יוצא עם רעיון זה בברסלב

חסיד, מי היָה שׁוֹמֵעַ לוֹ, אֲדַרְבֵּהּ, הִיָּה לְלַעַג וּלְקַלְסוֹ, וַיַּעַן שֶׁהָרַב רַבִּי מֵאִיר שְׁפִירָא ז"ל מָסַר שְׁמוֹ וְנִפְשׁוֹ, וּבָא לְהַתְּפַלֵּל בֵּין אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה, הָאִיר לוֹ רַבְּנוּ ז"ל אֶת הַרְעִיּוֹן הַזֶּה, וְעַל יָדוֹ נִתְקַבַּל בְּעוֹלָם, וְדַבְּרֵי פִי חֲכָם חֵן. וְעַכְשָׁו עוֹשִׂים מִפֶּל הַעֲנָנִים עֲנָנִים מִפְּלִגְתֵי וְכוּ', וְזוּהֵי שְׁטוּת גְּדוֹלָה, כִּי אֵי אֶפְשָׁר לְהַצְלִיחַ בַּתּוֹרָה, כִּי אִם עַל-יְדֵי שְׁלוֹמְדִים בְּדַרְךָ וּבִסְדֵּר שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל כְּסֻדְרָן דִּיקָא כְּיָדוּעַ דְּבַר זֶה לְכָל הַרוֹצֵה לְהוֹדוֹת עַל הָאֱמֶת, וְדַעַת רַבְּנוּ ז"ל שֶׁיִּלְמְדוּ בְּכָל יוֹם הַרְבֵּה מְאֹד, וּפְעַם אַחַת סָפְרוּ אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ לְפָנָיו מְגֹדוֹל אֶחָד שֶׁלְּמַד קי"ט [מֵאָה וַיִּתְּשַׁע עֲשָׂרֵה] דְּפִים גְּמָרָא בְּכָל יוֹם, (אֵינוֹ בְּרוּר אִם לְמַד קי"ט דְּפִי גְּמָרָא אוֹ אִם רַק חֲזַר הַדָּף קי"ט פְּעָמִים), עָנָה וְאָמַר רַבְּנוּ ז"ל בְּדַרְךָ צְחוּת, שְׂזֵה "מְעֵט", "קי"ט" עוֹלָה "מְעֵט" (חיי-מוה"ר, סימן תקנו), וְרַצּוֹנוֹ שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל מֵה שֶׁהָאָדָם צָרִיף לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם, עַד שְׁאִין הַיּוֹם מִסְפִּיק, דִּהְיֵנוּ לְגַמֵּר בְּכָל שָׁנָה ש"ס עִם הַרִי"ה² וְהָרָא"שׁ וְאַרְבַּעַת חֲלָקֵי שְׁלַחַן עֲרוּף הַגְּדוֹלִים, וְכָל הַמְדַרְשִׁים כָּלֶם, וְכָל סְפָרֵי הַזֵּהָר וְהַתְּקוּנִים וְזוּהַר חֲדָשׁ, וְכָל סְפָרֵי הַקְּבֵלָה מֵהָאֲרִיז"ל, גַּם צָרִיכִים לְלַמֵּד אֵיזָה שְׁעוֹר בַּיּוֹם בַּקְּצַת עֵינָן, וְעוֹד חֲשַׁב הַרְבֵּה דְּבָרִים שֶׁצָּרִיף הָאָדָם לַעֲשׂוֹת בַּיּוֹם אֶחָד, הִיָּנוּ שֶׁצָּרִיכִין לִזְמַר תְּהִלִּים בְּכָל יוֹם, וְתַחֲיִינוֹת וּבְקִשׁוֹת הַרְבֵּה הַרְבֵּה, וְאָז סָפַר הַרְבֵּה מַעֲנִינִים אֵלָיו, שֶׁצָּרִיכִים לְלַמֵּד בְּמַהִירוֹת וּבְזָרִיזוֹת, וְלִבְלִי לְכַלְבֵּל דַּעְתוֹ בְּדַקְדוּקִים הַרְבֵּה מַעֲנָנִים לְעֲנָנִים, וְהַדְּבָרִים הַלְלוּ בְּדוּקִים וּמְנַסִּים (עֵין שִׁיחֹת-הַרִיז, סימן עו), וַיֵּשׁ לְהָאֲרִיף בְּזֵה, אִף אֵין הַפְּנָאֵי עַכְשָׁו מְרַב טְרַדוֹתֵי.

הַב"ל...

ב) רב יצחק אלפסי.

ג) רבנו אשר.

תג.

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר פקודי ה'תש"ל.

שלום וברכה וכל טוב סלה אל מעלת היקר והנעלה מאנשי שלומנו, שאר בשרי ... גרו יאיר ויזרח לנצח, החפץ ומשתוקק להכנס אל הקדשה על-פי העצות הנוראות שקבלנו מהנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו.

מכתבך הארך לנכון קבלתי, ושמחתי בו מאד.

אחי היקר! חזק ואמץ מאד מאד, כי, תהלה לאל, זכינו בזכיות חנם להתקרב לרבנו ז"ל, שהוא פלא יועץ, ועל-ידי דרכי עצותיו הקדושות יכול להתקרב אף הגרוע שבכל העולם, רק העקר לסלק שכל ודעת עצמו ולצית אותו, ועל כל אשר יאמר שהוא זה יקיים (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן כנג), בפרט בדרך האמת והתם שגלה על-פי "אזמרה לאלקי בעודי" בסימן רכב, עין שם, לחפש ולמצא בעצמו נקודות טובות ולהחיות עצמו בהן, ועל-ידי זה יתרחב לבו ודעתו, ויזכה להתפלל אליו יתברך, אשר זה עקר השער והפתח להכנס אליו יתברך (עין שם, חלק ב', סימן פד), כי על-ידי תפלה והתבודדות ושיחה בינו לבין קונו, יכול לדבק עצמו אליו יתברך ולפעל הכל.

ותתמיד מאד בלמוד שלחן ערוך, באופן שתדע איך להתנהג, ולכל תצא מגדר שלחן ערוך אפלו שהוא זה, כי רבנו ז"ל הזהיר על זה ביותר, הן ללמד ולהתמיד בכל יום בקביעות בשלחן ערוך, והן לקיים בתמימות ובפשיטות, (ועין שם, חלק ב', סימן כא): מי שרוצה לחדש בתורה, העצה ללמד שלחן ערוך קדם החדוש ואחר החדוש, והם אנשי החיל השומרים אותו, עין שם; ויש לומר, שפידוע עקר החדוש הוא לחדש עצמו בכל פעם מכל מה שעובר עליו, ועל זה צריכים שמירה גדולה, ולמוד השלחן ערוך מלפניו ומאחוריו, הוא השמירה שלו, והעקר שלא יצא מגדר השלחן ערוך.

ומה טוב ומה נעים לברר לעצמו את ההלכה, ולידע איך להתנהג בכל דבר ובכל מצוה, ולזכות לברור הלכה, מויבא בלקוטי-מורה"ן (חלק א', סימן ח), הוא על-ידי תפלה והתבודדות, ענין שם. ולזכות לתפלה ולהתבודדות שהיא שלמות האמונה, זה זוכים גם-כן על-ידי למוד שלחן ערוך (עין שם, סימן סב), נמצא שהתבודדות ושלחן ערוך תלויים זה בזה, ועל-כן הזהירנו רבנו ז"ל על שניהם מאד חק כל יעבר, וזו הנהגה כללית לכל אנשי שלומנו בכל יום תמיד, הינו "התבודדות" ו"שלחן ערוך", וזה היסוד והעקר בחסידות ברוסלב, ובלי זה רחוקים מרבנו ז"ל, כי עקר ההתקרבות הוא קיום דעתו הקדושה.

הדורש שלומוך...

"ופקודי בני גרשון למשפחותיהם ולבית אבותם" (במדבר ד, לח), ידוע אֲשֶׁר העולם הבא נקרא בית, ושם עקר דירתו הקבועה של האדם, מה שאין בן העולם הזה נקרא בחינת חוץ, כי הוא עומד מחוץ לעולם הבא, ששם הוא בחינת תושב, כי משם נחצבכת נשמתו וכו', ובעולם הזה הוא בחינת גר, וכך עבודתינו בזה העולם לקשר עצמנו ולדבק עצמנו אליו יתברך, ולקשר העולם הזה בעולם הבא, שגם עקשו נהיה בתוך הבית ולהיות בחינת תושב, להיות תמיד דבוק בו יתברך, ולהיות מסבב עם אלקותו יתברך הנקרא אב, וכמוכא בלקוטי-מורה"ן (חלק א', סימן נא), אֲשֶׁר קדם הבריאה נקראת אב, וצריך לכלל אחר הבריאה שהוא בחינת בן עם קדם הבריאה שהוא אב, שנקבל עלינו על מלכות שמים, ולידע שהוא אבינו יתברך, הוא מלכנו יתברך, ומכל מה שעובר עלינו כל מיני בלבולים וירידות וכל מיני הרפתקאות, מהכל לכל נחזור אליו יתברך, כמו משפחה גדולה שיש פמה וכמה בנים ובנות, ולכל אחד יש גם-כן בנים ובנות, והם כמו אילן עם ענפים רבים עד מאד, ענין יוצא מענף אחר, וכן להלן, אף-על-פי-כן בשרש האילן הינו באב הם אחד, כי אב אחד לכלם, וזה פרוש: "ופקודי בני גרשון" — הינו התפקיד של אלו שהם בעולם הזה הנקראים גרים כנ"ל, "למשפחותיהם" —

אף שהם רחוקים ועובר עליהם כמה וכמה הרפתקאות והתרחקויות כנ"ל, אף-על-פי-כן "ולבית אבותם" — הם צריכים לחזור ולדבוק עצמם אליו ותברך שהוא אבינו ודו"ק, אמן בן יהי רצון.

הנ"ל...

תד.

דעזרת השם ותברך, יום רביעי לסדר פקודי ה'תש"ל.

שלום וברכה וכל טוב סלה אל מעלת ידיד נפשי, ותיק וחסיד, השוטה בצמא דברי הנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו, ר' ... נרו ואיר.

אחי היקר! מכתבך קבלתי וכן מעוד כמה חברים, וכתבתי לכל אחד פאשר הבטחתיך לכתב להם, והעקר דע לך שאתה מחיב לעשות למען השלום ולמען בנין דעת רבנו ו"ל וכו'.

אחי היקר! חזק ואמץ מאד באמונה, שעל-ידי-זה תזכה ליראה שלמה לירא רק ממנו ותברך, ותשפט עצמך בכל יום, ותעלה כל היראות הנפולות אליו ותברך (עין לקוטי-מוהר"ן חלק א', סימן טו), וזה עקר בנין הלב — ירא שלם (עין שם, חלק ב', סימן א), ואמרו חכמינו ו"ל (שבת קיט:): "לא תרבה ירושלים עד שפסקו ממנה בעלי אמנה", כי על-ידי חסרון האמונה נפגמה ירושלים שהיא היראה שבלב, שאז האדם מתפחד משטיות ויראות חיצוניות, כי חושב שיש כח בזה האדם להרע לו, חס ושלום, או להיטיב לו, וזה עון החנפה, כי חושב שטלוי בידו, ובאמת אין שום מציאות בלעדיו ותברך קלל, והכל לכל עצם עצמיות חיות אלקותו ותברך, והכל משגח בהשגחה נפלאה ונוראה מאד, ועל-ידי שאדם שופט עצמו בתפלה והתבודדות, ומחזק עצמו באמונה יתרה, מוחל לו השם ותברך, כמו שכתוב (ירמיה ה, א): "שוטטו בחוצות ירושלים... אם יש עושה

מִשְׁפָּט מִבְּקֵשׁ אַמוֹנָה וְאֶסְלַח לָהּ, עֵינַי שָׁם; וּבְחֻמֵּינוּ ו"ל (חגיגה יד).
לְמַדְרוֹ מִזֶּה הַפְּסוּקָה, שֶׁבִּנְיָן יְרוּשָׁלַיִם תְּלוּי בְּאַמוֹנָה.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

תה.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְפָּרֵךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֶר פְּקוּדֵי ה'תש"ל.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סְלָה אֶל מַעֲלַת דִּידֵי הַיָּקָר, הַחֶפֶץ
וּמִשְׁתוֹקֵק לְעִבּוּדַת הַשָּׁם יִתְפָּרֵךְ, גַּר לְצַדִּיק נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֻכְמָה,
זְכוּתוֹ יִגַן עֲלֵינוּ ... גֵּרוֹ זְאִיר.

אֶהוּבִי, אַחֵי הַיָּקָר! מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְלָתִי.

הָעֵקֶר חֹזֵק וְאַמֵּץ מְאֹד לְדַבֵּר הַרְבֵּה לְהַשֵּׁם יִתְפָּרֵךְ בְּשִׂיחָה
זוֹ תְּפִלָּה, וְלַהֲרֹבוֹת לְדַבֵּר עִם חֲבֵרוֹ דְּבוּרֵי תוֹרָה וְיִרְאַת שָׁמַיִם
הַנוֹבְעִים מִהַנְּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֻכְמָה, זְכוּתוֹ יִגַן עֲלֵינוּ, וְלַהֲתַמִּיד מְאֹד
בְּסִפְרֵי הַצַּדִּיק הָאֵמֶת, וְעַל-דִּידֵי-הוּא יִתְחַבְּרוּ בִּיחַד הַשֵּׁלֶשׁ נִקְדוֹת (עֵין
לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן לד), וְיִכְנִיעוּ וְיִשְׁבְּרוּ וַיִּבְּסְלוּ אֶת הַחֲרָפוֹת
הַשּׁוֹרוֹת עַל הַלֵּב, שֶׁהֵן כָּלֵל הַתְּאֻוֹת הַרְעוֹת וְהַדְּעוֹת הַכּוֹזְבוֹת
הַמְּנַחֹת בְּלֵב הָאָדָם, הַרוֹצוֹת לְרַחֵקוֹ וּלְגַרְשׁוֹ לְגַמְרֵי מִהַקְּדוּשָׁה, כְּאֵלוֹ
אֵין לוֹ עוֹד תְּקוּנָה, וְכֵאלוֹ נוֹאֵשׁ, חֵס וְשְׁלוֹם, מְרַבּוּי קֶלְקוּלוֹ שֶׁקֶלְקַל
וּפְגָם עַד עֲקָשׁוֹ, וּבְקֵאֶמֶת בְּכָל עֵת וְרָגַע יְכוּלִים לְהִתְחַדֵּשׁ וְלַהֲחִיֹּת
עֲצָמוֹ מִחֲדָשׁ עַל-פִּי הַעֲצוֹת הַנוֹרְאוֹת שֶׁגָּלָה לָנוּ הַנְּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר
חֻכְמָה, זְכוּתוֹ יִגַן עֲלֵינוּ.

וְהָעֵקֶר לְהִיֹּת אִישׁ חֵייל, וְלֹא, חֵס וְשְׁלוֹם, הַנִּקְרָא "שְׁלִימִזְלִנִיק" א,
רַק צָרִיף לִידַע שֶׁגַם הוּא חָשׁוּב לְמַעֲלָה, וְגַם מִתְּפִלְתּוֹ נַעֲשִׂים עֲנִינִים

גבוהים למעלה בעולמות העליונים, ואדרבה כל העולם תלוי בו, כמו שאמרו חכמינו ז"ל (סנהדרין לו.): חייב כל אדם לומר בשבילי נברא העולם, ובדי תלוי תקון העולם, וכן אמרו (קדושין מ:): לעולם יראה אדם כאלו חציו חייב חציו זכאי, עשה איזה טוב הכריע את כל העולם לכף זכות, ודו"ק.

הדורש שלומך...

תו.

בעזרת השם ותפלה, יום רביעי לסדר פקודי ה'תש"ל.

ישארו הרים שלום לידידי היקר, השותה בצמא ממי הנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו, ר' ... גרו יאיר ויזרח.

מכתבך קבלתי, והנה, אחי היקר, חזק ואמץ מאד, ודע כי בכל נקדה ונקדה שאתה מתחזק למטה, אתה רץ למעלה בעולמות העליונים בשרש נשמתך אלפים ורבבות מדרגות, וזה עקר הבחירה והנסיגה — שאין רואים כלל, ונדמה לאדם כאלו השם יתברך בראו לחנם, חס ושלום, וכאלו על-ידי תורתו ומצוותיו ומעשיו, אין נעשה כלום למעלה, וכאלו הוא נפרד לגמרי, ורואה עצמו איין איבעריקערא, חס ושלום, בזה העולם, אף באמת תדע כי הכל — דומם, צומח, חי, מדבר, ברא השם יתברך בכונה עליונה, ומקבל שעשועים מכל פרטי הבריאה: דומם, צומח, חי, מדבר, מהכל מקבל התפארות פרטית, כי אם לאו לא היה מקיים ומחיה ומנהיג את זה הדבר, (ועצן סודן של דברים בלקוטי מוה"רן, חלק א', סימן יז, עין שם), ומכל שכן מהאיש הישראלי, שכל פונתו יתברך היתה בכריאת העולמות בשבילם (עין שם, סימן נב), וצריך לידע ולהאמין, אָשׁר מתורתו ותפלתו ומצוותיו ומעשיו הטובים, נבנים אלפי עולמות

וּרְכָבוֹת וְרֻכְבוֹת מְלָאכִים וְשׂוֹרְפִים וְכוּ' וְכוּ', וּפְעַם סֵפֶר רַבְנוּ ז"ל מְעַלֵּת הָאָדָם בְּזֶה הָעוֹלָם, עֲנֵה וְאָמַר: וְאִם טֵיִיטֶשׁ אַ מְעַנְטֶשׁ טוֹט עַר אַזוֹי אַ מַאָּף מִיט דְּעַר הָאָנְד וְוַעֲרֵט אַזוֹי אֵין דִּי עוֹלָמוֹת, טוֹט עַר אַזוֹי אַ מַאָּף טֵיט אַזוֹי וְכוּ' (עֵין בְּחַיִּימוֹהֶר"ן, עֲבוּדַת הַשֵּׁם, סִימָן נח), עוֹד אָמַר: אַז מַע זָאל אֵיבְעַר קַעֲרָן אַ מְעַנְטֶשׁ וְוַאלֵט מַעַן גַּעֲזַעַן וְוִי אֵין יַעֲדַעַם אָדַעַר אֵיזו תְּלוֹי אֲלָפִים וְרֻכְבוֹת עוֹלָמוֹת וְכוּ' (עֵין בְּחַיִּימוֹהֶר"ן, שֵׁם, סִימָן נט), וְצָרִיף לִידַע וְלִהְאָמִין, אֲשֶׁר עַל־יַדֵּי כָּל דְּבוּר בְּטַל וְכָל פְּעַס וּקְפִידוֹת, אוֹ שְׁמִיעָה שְׁאִינָה פְּרָאוּי, אוֹ הַסְּתַכְּלוֹת רַעָה, מַחְרִיב, רַחֲמָנָא לְצַלָּן, מַה שְׁמַחְרִיב, חַס וְשְׁלוֹם, וְצָרִיף לְהַכְנִיס אַמוּנָה זֹו הֵיטֵב הֵיטֵב בְּלַבּוֹ, כִּי מוּכָא בְּשֵׁם הַבַּעַל-שֵׁם-טוֹב הַקְּדוֹשׁ, אֵיף דִּרְךָ הַבַּעַל דְּבַר לְתַפְסֵי אֶת הָאָדָם? עַל־יַדֵּי שְׁמַכְנִיס בּוֹ קִטְנוּת כְּאֵלוֹ אֵין מִסְתַּכְּלִים עָלָיו, וְכָאֵלוֹ עֲבוּדְתוֹ לֹא שְׁוָה כְּלוּם, וּמַכְנִיס בּוֹ חֲלִישוֹת הַדַּעַת, וְעַל־יַדֵּי־זֶה נוֹפֵל הָאָדָם בְּדַעַתּוֹ, וְחוּטָא וּמַתְרַשֵּׁל מְאֹד בְּתוֹרָה וּבַתְּפִלָּה, וְאֵינּוּ עוֹשֶׂה אֲפִלּוּ מַה שְׁבִידוֹ לַעֲשׂוֹת, כִּי נִדְמָה לוֹ שְׁאֵינּוּ שְׁוָה כְּלוּם, וְעַל זֶה צְרִיכִים הַתְּחַזְּקוֹת גְּדוּלָּה מְאֹד, כִּי יִהְיֶה אֵיף שִׁיְהִיָּה — אֵף שְׁחַטָּא וּפְגַם הַרְבֵּה מְאֹד, וְאֲפִלּוּ הַרְבֵּה לְפִשְׁעֵי זְמַיִם וְשָׁנִים — יִהְיֶה אֵיף שִׁיְהִיָּה, עַל־כָּל-פְּנִיִם עַכְשָׁו בְּמִקּוֹם שְׁאֲתָה שֵׁם, בְּיוֹם שְׁאֲתָה שֵׁם, בְּשַׁעַה שְׁאֲתָה שֵׁם וּבְרַגַע שְׁאֲתָה שֵׁם, אֲתָה יָכוֹל לְהַתְּחִיל מִחֲדָשׁ, כִּי דַע לָךְ, כִּי בְּכָל רַגַע וְרַגַע מְשַׁתְּנָה מַעֲמָד וּמַצָּב כָּל הָעוֹלָמוֹת, כַּמוּכָא בְּכַתְבֵי הָאָרִיז"ל (בַּתְּחִילַת פְּרִי עֵץ חַיִּים), וּמוֹהֶרֶן"ת ז"ל מְבִיא אֶת זֶה כַּמָּה פְּעָמִים בְּלִקְוּטֵי-הַלְכוֹת, וּבַפְּרָט בְּהַלְכוֹת בְּשׂוֹר בְּחֻלְב, הַלְכָה ד', עֵינֵן שֵׁם מַגְדֵּל עֲצִים נַעֲם הַעֲצָה הַקְּדוּשָׁה שֶׁל הַתְּחַזְּקוֹת וְהַתְּחַדְּשׁוֹת, עֵינֵן שֵׁם, וּבִזְהָ יֵשׁ לְפָרֵשׁ (שְׁמוֹת כח, ז): "שְׁתֵּי כְּתָפוֹת חִבְרוֹת יִהְיֶה לוֹ אֶל שְׁנֵי קְצוֹתָיו וְחִבְרָ", שְׁצָרִיף לְחַבְרַת עֲצָמוֹ לְגַמְרֵי אֵלָיו יְחַבְרָף, אֶל שֶׁרֶשׁ הַקְּדוּשָׁה, וּמִשְׁנֵי קְצוֹתָיו — מִתְּכִלִּית הִירִידָה אֶל תְּכִלִּית הַעֲלִיָּה הַעֲלִיּוֹנָה וְכוּ'. (חֲסֵר).

(ב) מה שישן, אדם עושה כך בידו, נעשה כך בעולמות, עושה אחרת, נעשה אחרת.
 (ג) אם והפכו את האדם, היו רואים איך שקבל גיד תלויים אלפים ורכבות עולמות.

תז.

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר פקודי ה'תש"ל.

החיים והשלוש וכל טוב סלה אל מעלת ידידי היקר, הבחור ...
נרו יאיר ויזרח לנצח.

מכתבך אתמול קבלתי, ושמחתי מאד לשמע הטוב ממך שאתה שם, וזה העקר — לבלי להיות "שלימוזלניק"א, רק לזכות להיות מבין דבר מתוך דבר, כמוכא בספורי-מעשיות (מעשה יא), שהבן מלך קבל מאיש היער כלי, שעל מי שמניחים זה הכלי, מתחיל לשיר הנגון הנפלא, ואחר-כך על-ידי הכלי הזה זכה למדרגת חכמה, להיות מבין דבר מתוך דבר, אשר זהו עקר התכלית וכו', והנה הכלי הזה הוא התקרבות אל הצדיק האמת, שעל-ידי-זה זוכים לשיר, להלל ולהודות לו יתברך בתפלה והתבודדות, ועל-ידי התקרבות אל הצדיק האמת, זוכים לכל וכו' (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן עו), ותקף-ומיד שמתקרבים אל הצדיק האמת ושומעים קולו, אז נפתח פיו לשיר ולרנן ולדבר אליו יתברך (עין שם, סימן ס).

ועין שם בחלק ב', סימן ז', מענין הרמזים שיש בים החכמה, שמרמז הצדיק האמת בידיו, והענין הוא, כי כמו שבגשמיות כשאחד רוצה להנהיג ספינה, צריך לילף אל רבי שילמד עמו בפרטיות כל הפרטים של החכמה, עד שיכול כבר בעצמו לנהג ספינה בתוך הים, אף לפעמים באמצע הים יכולה לבוא רוח סערה גדולה עד מאד, "יעלו שמים ירדו תהומות, נפשים ברעה תתמוגג" (תהלים קז, כו), ואז אין לו פנאי לילף אל רבו ולשאל לו עצות איך להתנהג, כי "האניה חשבה להשבר" (יונה א, ד) וכרגע אבד, רק צריך לתת עצות לנפשו על-פי ההקדמות שקבל מרבו, וכן הוא ברוחניות, כמו שאמרו בזהר הקדוש (ויקהל קצט). על הפסוק (יונה א, ה): "ויונה ירד אל ירכתי הספינה", כי הגוף הוא הספינה, והים הוא העולם הזה הסוער מאד,

עֵינַי שָׁם בְּאֵרֵיכּוֹת, שֶׁהָאָדָם מְתִיאֵשׁ, וּבֶאֱלֹהֵי רַב הַחֹבֵל, וְאוֹמֵר לוֹ (שָׁם, פְּסוּק ו'): "מֵה לֶךְ נִרְדָּם קוֹם קָרָא אֶל אֱלֹקֶיךָ", עֵינַי שָׁם.

וְהִנֵּה כָּל הַעֲצוֹת מְקַבְּלִים רַק מֵהַצַּדִּיק הָאֵמֶת שֶׁהוּא "פְּלֵא יוֹעֵץ" (ישעיהו ט, ה), אֲךָ לַפְעָמַיִם עוֹבְרוֹת עַל הָאָדָם יְרִידוֹת וּנְפִילוֹת כְּאֵלוֹ, אֲשֶׁר צָרִיךְ לְתֵת עֲצוֹת לַעֲצֹמוֹ עַל־פִּי הַהִקְדָּמוֹת שֶׁל רַבּוֹ, וְלֵהִיּוֹת מְכִיֵּן דְבָר מִתּוֹךְ דְבָר, וְהַעֲקֵר לְבַלִּי לֵהִיּוֹת "שְׁלִימוֹלְנִיק", וְכֵל זֶה מְרַמֵּז בְּתוֹרַה ז', חֵלֶק ב', רַק לְזֻכוֹת לְהָאֲרֵת הַרְצוֹן, עֵינַי שָׁם, אֲשֶׁר זֶה הַעֲקֵר — לְחִזּוֹק עֲצֹמוֹ בְּרְצוֹנוֹת חֻזְקִים וּבְכִסּוּפִים טוֹבִים וְלֵהוֹצִיאֵם מִפִּי דִיָּקָא, אֲשֶׁר מַעֲלֵת זֶה הַעֲנִיָּן אִי אֶפְשָׁר לְשַׁעַר וּלְסַפֵּר כָּלֵל (עֵינַי בְּלִקוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָנִים ל"א, סו, וּבְחֵלֶק ב', סִימָן ד', וּבְלִקוּטֵי־הַלְכוֹת, עֲרַב, הַלְכָה ג), וְעֵינַי בְּלִקוּטֵי־עֲצוֹת־הַמְשַׁלֵּשׁ, כָּל אוֹת רְצוֹן וְכִסּוּפִין, וּתְקִיָּם מֵה שְׁכַתּוֹב שָׁם, וְאִז טוֹב לֶךְ לְנִצּוֹחַ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמֶךָ...

ת.ח.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר פְּקוּדֵי ה'תש"ל.

יִשְׂאוּ הָרִים שְׁלוֹם אֶל מַעֲלֵת הַיָּקָר וְהַנְּעִלָה מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֶנּוּ, הַשְׁוֹתָה מִמְעֵיָן הַיּוֹצֵא מִבֵּית ה', נַחַל נוֹבַע מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... גֵּרוֹ יֵאִיר וְיִזְרַח.

מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי, וְשִׂמְחָתִי מְאֹד לִשְׁמַע מִשְׁלוֹמֶךָ הַטּוֹב.

וְהִנֵּה, אַחֵי הַיָּקָר! חֻזַּק וְאַמֵץ מְאֹד, כִּי בְּזֶה הָעוֹלָם צָרִיכִים הַתְּחִלָּתוֹת גְּדוּלָה מְאֹד לְהַשְׁאֵר קִנְיָם בְּמַעַט מְקַצֵּת עֲבוֹדָתוֹ, כִּי הַבְּעַל־דְבָר מִתְּפַשֵּׁט מְאֹד מְאֹד עַל כָּל הַבָּא לְהַכְנִס לְפָנָיו הַקְּדוּשָׁה, וּבְכֵן אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ ו"ל (סְפָה נב.): "כָּל הַגְּדוֹל מְחַבְּרוֹ יִצְרוּ - גְּדוֹל הַיָּמִינוּ", כִּי עַל־יְדֵי שְׁרוּצָה לְהַתְּעַלּוֹת בְּעֲבוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ, יוֹתֵר מִתְּגַבֵּר עֲלָיו

הַבְּעַל־דָּבָר בְּתַאוּת רְעוּת וּבְמַדוּת רְעוּת, וּבְפָרֵט בְּהִהוּרִים רְעִים, רַחֲמָנָא לְצִלָּן, וְצָרִיף הַתְּחִיזוֹת גְּדוּלָה מְאֹד עַל־כָּל־פְּנִים לְצַמְצָם עֲצָמוֹ לְאִיזוֹ שְׁעָה - לְיִשָּׁב עֲצָמוֹ הֵיכָן הוּא בְּעוֹלָם, וְלִכְרַח אֵלָיו יִתְבַּרַךְ בַּתְּפִלָּה וְהַתְּבוּדוֹת, וְלַעֲשׂוֹת לְעֲצָמוֹ חֻשְׁבוֹן הַנְּפֶשׁ, וְלִבְקַשׁ וְלִהְתַּחַנֵּן אֵלָיו יִתְבַּרַךְ שְׂעִזְרָהוּ לְשַׁבֵּר כָּל הַבְּלוּלִים וְהִהוּרִים הָרְעִים, רַחֲמָנָא לְצִלָּן, וְלִהְכַנֵּס לְפָנִים הַקְּדוּשָׁה, כִּי אֵין שׁוּם עֲצָה אַחֲרָת כִּי אִם תְּפִלָּה וְהַתְּבוּדוֹת - לְשִׁיחַ בֵּינוֹ לְבִין קוֹנוֹ כָּל מַה שְׁעוֹבֵר עָלָיו בְּרוּחַנִיּוֹת וּבְגִשְׁמִיּוֹת, הַכֹּל לְכֹל יִסְפֹּר אֵלָיו יִתְבַּרַךְ אֲשֶׁר מְלֵא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, מְמַלֵּא כָּל עַלְמִין וְסוֹבֵב כָּל עַלְמִין, אֵין שׁוּם מְצִיאוֹת בַּלְעֲדֵי הַשָּׁם יִתְבַּרַךְ כָּלֵל, וְעַל־יְדֵי אֲמוּנָה מְכַפֵּר עַל הַכֹּל, וּמְמַשִּׁיף עַל עֲצָמוֹ בְּרִכּוֹת וְיִשׁוּעוֹת, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (מְשַׁלֵּי כח, כ): "אִישׁ אֲמוּנוֹת רַב בְּרִכּוֹת", וְעַל־יְדֵי אֲמוּנָה יִמְחַל לָךְ הַשָּׁם יִתְבַּרַךְ עַל הַכֹּל.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָךְ...

ת.ט.

בְּעִזְרַת הַשָּׁם יִתְבַּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר פְּקוּדֵי ה'תש"ל.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סְלָה אֶל מַעֲלַת הַיָּקָר וְהַנְּעִלָה מְאֻנְשֵׁי שְׁלוּמָנוּ, הַשׁוֹתָה בְּצִמָּא מִהַנְּחַל הַנוֹבֵעַ מְקוּר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ, ר' ... גְּרוּ יְאִיר.

מְכַתְּבֶךָ הַיָּקָר אֶתְמוּל קְבִלְתִּי.

אֲחֵי הַיָּקָר! חֲזַק וְאַמֵּץ מְאֹד לְהַתְּחִיל בְּכֹל פַּעַם מִחֲדָשׁ, וְאַל תִּפְּל בְּדַעְתְּךָ מִשׁוּם דָּבָר שֶׁבְּעוֹלָם, וְדַע לָךְ שְׂאֵי אֶפְשָׁר לְהִיּוֹת בְּדַבְּקוֹת בְּפַעַם אַחַת, כִּי בְּהִכְרַח לְתַת נִיחָא לְמַחֲזִין, כְּמוֹבָא בְּלִקוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן ט"ז, וּבְסִימָן ל"ה מוֹבָא, שְׁעַל־יְדֵי מִשְׂא וּמִתָּן בְּאֲמוּנָה, זְהוּ גַם־כֵּן בְּחִינַת נִיחָא לְמַחֲזִין, וְגַם לְמוּד פְּשָׁטָא אֲוִרְיָתָא הוּא גַם־כֵּן

נִיחָא לַמַּחִין, וְעִין שָׁם בְּסִימָן ר', כִּי הָעֵקֶר הוּא לֵהִיּוֹת 'עֵיל וְנָפִיק' א, וְזֶה עֵקֶר דְּרָף הַתְּשׁוּבָה, וְעִין שָׁם בְּסִימָן ד', כִּי אֵי אָפְשֶׁר לֵהִיּוֹת דְּבוּק בְּקִבְעוֹת, כִּי אִם בֵּן יִתְבַטֵּל מִמְצִיאוֹת, וְצָרִיף לֵהִיּוֹת 'רְצוּא וְשׁוֹב' 'עֵיל וְנָפִיק', וְאֵז כְּשֶׁהוּא בְּבַחֲיִנַת 'וְשׁוֹב' 'וְנָפִיק' הוּא צָרִיף לֵהִזְהַר מְאֹד שֶׁלֹּא יִתְאַחֲזוּ בּוֹ הַסְטֵרָא אַחְרָא וְהַקְלָפוֹת, חֵס וְשְׁלוֹם, בְּדַבְרִים בְּטָלִים אוֹ פֶּעַס, חֵס וְשְׁלוֹם, וְכוּ' וְכוּ', וְעִין בְּלִקוּטֵי-הַלְכוֹת, פְּקֻדוֹן, הַלְכָה ד', מַעֲנִין הַצְּמֻצוּמִים שְׁצָרִיף לַעֲשׂוֹת אֶל הַשְּׂכָל לְכַל יֵצֵא לַחוּץ, עִין שָׁם; וְכֵן בְּלִקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן מ"ט, וּבְלִקוּטֵי-הַלְכוֹת, תְּפִלַּת הַמְּנַחָה, הַלְכָה ז', עִין שָׁם; וְאֵז טוֹב לָךְ לְנֶצַח.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָךְ...

תי.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר פְּקוּדֵי ה'תש"ל.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סְלָה אֶל הַבְּחוּר הַיְקָר מְאַנְשֵׁי שְׁלוּמֵנוּ, הַחֶפֶץ וּמִשְׁתוֹקֵק לַעֲבוֹדַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ עַל-פִּי דְרָף הָאֵמֶת שְׁקִבְלֵנוּ מִהַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... נִרוּ יְאִיר וַיִּזְרַח לְנֶצַח.

מִכְתָּבְךָ קִבְלָתִי, וְשִׂמְחָתִי לִשְׁמַע מְשְׁלוּמָךְ הַטוֹב.

אָחִי הַיְקָר! חִזַּק וְאַמֵץ מְאֹד מְאֹד בְּעֲבוֹדַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ לְהַתְחִיל בְּכָל יוֹם, בְּכָל בֹּקֶר מַחְדָּשׁ, כְּמוֹ שְׂכֵתוֹב (אֵיכָה ג, כג): "חֲדָשִׁים לְבַקְרִים רַבָּה אָמוּנְתְךָ", שְׁצָרִיף לְהַתְחַדֵּשׁ בְּכָל בֹּקֶר, וְעַל-יְדֵי-זֶה תִּתְחַדֵּשׁ אָמוּנְתְךָ, כִּי אֵיתָא בְּשָׁל"ה אִי הַקְדוּשׁ בְּשֵׁם סֵפֶר הַקְּנָה: הַרוּצָה לְשׁוֹב יִתְאַשׁ עֲצָמוֹ מִהָעוֹלָם הַזֶּה, וַיִּחְשַׁב בְּכָל שְׁעָה יְבוֹא הַמְּלָךְ לְקַחַת חֲשׁוֹנוֹתָיו וְכוּ'; וְכֵמוֹ שְׁאֲמָרוּ חֲכָמֵינוּ ז"ל

(א) נִכְנָס יוֹצֵא.

(א) בְּסֵפֶר שְׁנֵי לַוְחוֹת הַבְּרִית.

(שְׁכַת קנג): שׁוֹב יוֹם אֶחָד לְפָנַי מִיַּתְדָךְ וְכוּ', יָשׁוּב הַיּוֹם שְׁמָא יְמוֹת לְמַחֵר, עַיִן שָׁם; כִּי צָרִיךְ הָאָדָם לְחַשֵּׁב עַל תְּכַלִּיתוֹ בְּכָל יוֹם, וְכִמּוֹ שְׁאֵמֵר רַבְּנֵי ז"ל (בְּלִקוּטֵי-מוֹהֲרָן, חֵלֶק א', סִימָן נד): צָרִיךְ לְשַׁמֵּר מְאֹד אֶת הַזְּכוּרוֹן, לְזִכֹּר שְׁיֵשׁ עוֹד עוֹלָם, וְצָרִיךְ לְחַזֵּר לְשֵׁם, עַיִן שָׁם; וְהַעֲקָר הוּא לִידַע שְׁאֵינִן לוֹ כִּי אִם זֶה הַיּוֹם, כִּמּוֹ שְׁפָרַשׁ רַבְּנֵי ז"ל הַפְּסוּק (תְּהִלִּים צה, ז): "הַיּוֹם אִם בְּקוֹלוֹ תִשְׁמְעוּ" (לִקוּטֵי-מוֹהֲרָן, חֵלֶק א', סִימָן רעב): אִם אֵתָּה רוֹצֵה לְשַׁמֵּעַ בְּקוֹלוֹ יִתְבַּרְךָ, תִּדַע שְׁאֵינִן לָךְ רַק זֶה הַיּוֹם, כִּי דָרָךְ הַבְּעַל-דָּבָר לְבַלְבֵּל אֶת הָאָדָם אֲפִלוּ עִם מַעַט מִקְּצַת עֲבוֹדָתוֹ, וְכֵאלוֹ הַיּוֹם הַזֶּה כְּכִי אֵינִי יוֹם, וְאֵינִי נִחְשָׁב מִיָּמַי חִיָּו כְּפִי הַבְּלִבּוּלִים הַמְשַׁתְּפָטִחִים כְּנִגְדֵי בְּכָל יוֹם, כְּגוֹן בְּזֶה הַיּוֹם בְּזֶה אוֹתוֹ אֶחָד, וּבְזֶה הַיּוֹם צָרִיךְ לְרוּץ מְאֹד וְלִהְדָרֵדוֹ אֶל מִסְתָּרוֹ, וּבְזֶה הַיּוֹם צָרִיךְ לָרִיב עִם חֲבֵרוֹ, וּבְזֶה הַיּוֹם צָרִיךְ לְלַקֵּחַ לְסַעֲדָה אוֹ לְחַתְּנָה, וּבְזֶה הַיּוֹם נֹסַע בְּדֶרֶךְ, וּבְזֶה הַיּוֹם בָּא מִן הַדֶּרֶךְ, וּבְזֶה הַיּוֹם צָרִיךְ לְחַסֵּן מִשְׁהוֹ בְּבֵיתוֹ וְכַדוּמָה וְכַדוּמָה, וּבְכָל יוֹם וְיוֹם יֵשׁ לוֹ בְּלִבּוּלִים, יְרִידוֹת וּטְרָדוֹת חֲדָשׁוֹת, כְּמוֹכָא מְזָה בְּאֵרִיכוֹת נְפִלְאָה בְּלִקוּטֵי-הַלְכוֹת, פְּקוּדוֹן. הַלְכָה ד', עַיִן שָׁם; וְהַעֲקָר שְׁאֵינִן הַיּוֹם הַזֶּה לְשׁוֹב הַדְּעַת בְּשִׁלְמוֹת, כִּי סוּף כָּל סוּף מֵהַ יְהִיָּה עַמְדִי, וְאֶצְטַרְךָ לְשׁוֹב אֶל הַמְּקוֹם שְׁנַחֲצַבְתִּי מִשָּׁם וְהַגּוֹף לְקַבֹּרָה יוֹבֵל וְכוּ', וְעַכְשָׁו לְמָה לְרַדְף כָּל-כֶּף אַחֵר הַהֶבֶל, וְאִם חֲטָאתָ, עֲוִיתָ וּפְשַׁעְתָּ נִגְדוֹ יִתְבַּרְךָ, הֲלֵא הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ רַחוּם וְחַנוּן, וְאִם תָּשׁוּב וְתִתְנַדֵּה, בְּיָדָאֵי יִמְחַל לָךְ.

וּמוֹכָא בְּדַבְרֵי מוֹהֲרָנִי ז"ל (לִקוּטֵי-הַלְכוֹת, פְּקוּדוֹן. הַלְכָה ה'): מִי שְׁהוֹלֵךְ בְּדֶרֶךְ זוֹ לְחַשֵּׁב בְּכָל יוֹם שְׁאֵינִן לוֹ רַק זֶה הַיּוֹם, אֲזוּ מִמְשִׁיף עַל עַצְמוֹ הָאֵרֶת מְשִׁיחַ, וְכִמּוֹ שְׁאֵמֵר חֲכָמֵינוּ ז"ל (סִנְהֶדְרִין צח), שְׁשֵׂאֵל רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לִוִּי אֶת מְשִׁיחַ: אֵימְתִי קָאֵתִי מֵרַ? וְאָמַר לוֹ: 'הַיּוֹם אִם בְּקוֹלוֹ תִשְׁמְעוּ' (תְּהִלִּים צה, ז), נִמְצָא כְּשֶׁהוֹלֵךְ בְּדֶרֶךְ זוֹ, נִמְשָׁף עָלָיו הָאוֹר הַגָּנוּז מִשְׁשֶׁת יָמֵי בְּרֵאשִׁית, שְׁגָנְזוּ הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ לְצַדִּיקִים לְעֵתִיד לְבוֹא (עַיִן חִיגָה יב), כְּשִׁיתְגַּלֵּה מְשִׁיחַ צְרָקְנוּ בְּמַהֲרָה בְּיָמֵינוּ אָמֵן.

ועל-פּי-רֹב הָאָדָם מְבַטֵּל עֲצָמוֹ מִתּוֹרָה וּתְפִלָּה, כִּי נִדְמָה לוֹ שֵׁשׁ לוֹ עוֹד הִרְבֵּה זְמַן לַחַיּוֹת בְּזַה הָעוֹלָם, אָבָל אִם יִדַע בִּיּוֹדֵעָה אֲמִתִּית, שְׂאִין לוֹ רַק זֶה הַיּוֹם, וּבְלִילָה כְּשֶׁמְחֻזָּר נִשְׁמָתוֹ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, מִי יוֹדֵעַ אִם יָשׁוּב אֵלָיו, בְּיָדָאֵי אָדָם כְּזֶה שׁוֹכַח לְגַמְרֵי מִהָעוֹלָם הַזֶּה, וְחוֹטֵף מֵהַשִּׁכּוֹל — תּוֹרָה וּתְפִלָּה, מִצְוֹת וּמַעֲשִׂים טוֹבִים, צְדָקָה, גְּמִילוּת חֶסֶדִים וּמִדּוֹת טוֹבוֹת, וְשׁוֹמֵר עֲצָמוֹ מִחַטָּאִים וְעוֹנוֹת, כִּי יוֹדֵעַ שְׂאִין לוֹ רַק עַד הַלֵּילָה, וְכֵן כָּל הַתְּפִלוֹת הַקְּבוּעוֹת מִתְּפִלַּל בְּכַוְנָה גְּדוּלָה, וְשׁוֹם דְּבָר לֹא יִכְלָפוֹ, כִּי מִי יוֹדֵעַ אִם יִזְכֶּה עוֹד לְהַתְּפִלֵּל בְּזֶה הָעוֹלָם שְׁחֵרִית אוֹ מִנְחָה וְכוּ', וְכִשְׁהוֹלֵךְ בְּכָר לִישׁוֹן, יוֹדֵעַ שְׂאֵלוֹ הַרְגָעִים הָאַחֲרוֹנִים מִחַיָּו, אִזְ קוֹרָא קְרִיאַת שְׁמַע עַל הַמַּטָּה בְּכַוְנָה גְּדוּלָה, וּמִתְנַדֵּה וְדוּיִים גְּדוּלִים אֵלָיו יִתְבָּרַךְ כְּמוֹ בְּיוֹם הַכְּפוּרִים, וּמִדְּבִק עֲצָמוֹ בְּמַחְשְׁבָתוֹ לְגַמְרֵי אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְהִגָּה כְּשׁוֹזֵכָה בְּבִקְרָה שְׁהִים יִתְבָּרַךְ מִחֻזָּר נִשְׁמָתוֹ, אִזְ מַרְגִּישׁ עֲצָמוֹ בְּרִיָּה חֲדָשָׁה לְגַמְרֵי, וְנוֹתֵן תּוֹדָה וְהוֹדָאָה מִחֲדָשׁ לְהִשָּׁם יִתְבָּרַךְ, וְנִדְמָה לוֹ כְּאֵלוֹ נוֹלָד מִחֲדָשׁ, עַל-כֵּן צְרִיף לְשִׁכַח בְּכָל יוֹם מֵהַשְּׁנַעֲשֵׂה עִמּוֹ אֶתְמוֹל, וְיַעֲבִיר הַכֹּל מִמַּחְשְׁבָתוֹ כְּאֵלוֹ נוֹלָד עַכְשָׁו מִחֲדָשׁ, וְכַעֲיֵן שְׂאִמְרוֹ חֲכָמֵינוּ ז"ל (יְבָמוֹת כב. בְּכוּרוֹת מז.): גֵּר שְׁנִתְגַּיֵר כְּקִטָּן שְׁנוֹלָד דְּמִי, וּבִשְׁבִיל זֶה טוֹב לְשׁוֹב בְּכָל יוֹם אִם פָּגַם, חֵס וְשָׁלוֹם, בְּזֶה הַיּוֹם, כִּי עַל-פִּי-רֹב שׁוֹכַח מֵהַשְּׁנַעֲשֵׂה אֶתְמוֹל, אִף מֵהַשְּׁנַעֲשֵׂה בְּזֶה הַיּוֹם בְּיָדָאֵי יִזְכֵּר, בְּכַחֲיָנָת: "אֶת חַטָּאֵי אֲנִי מְזַכֵּר הַיּוֹם" (בְּרֵאשִׁית מא, ט) כְּנ"ל, כִּי מֵהַשְּׁנַעֲשֵׂה בְּזֶה הַיּוֹם בְּיָדָאֵי יִזְכֵּר, וְזוֹ מַעֲלַת הַמַּאֲרֵי דְחוֹשְׁבֵנָא שְׂמֻזְכָּר בְּזִהָר הַקְּדוּשׁ (ח"ג קעח.), וְגַם אֵיתָא שֶׁם: וְכַאֲי חֲסִידֵי הַרִי מִסְתַּכְּלָא בְּכָל יוֹם כְּאֵלוֹ בְּהָאֵי יוֹמָא מִסְתַּלְקֵי מֵהָאֵי עֲלֵמָא, וְרַבֵּי שְׁמַעוֹן אָמַר בְּהָאֵיִדְרָא זֹטָא קָדָם הַסְתַּלְקוֹתוֹ: "כָּל יוֹמָא תָּאבְנָא לְיוֹמָא דָּא", וּבְזֶה מְפָרֵשׁ (בְּסִפְרָא זְכוּתָא דְאַבְרָהָם): "נִפְשֵׁי לֵה' מִשְׁמָרִים לְבִקְרָה שְׁמָרִים לְבִקְרָה" (תְּהִלִּים קל, ו), כִּי הַצְּדִיקִים הַהוֹלְכִים בְּדֶרֶךְ זֶה — לְחַשְׁבֵּי עַל תְּכַלִּיתָם בְּכָל יוֹם, וְאִינֵם יוֹדְעִים אִם יִזְכּוּ לְבִקְרָה חֲדָשׁ, וְזֶה "שׁוֹמְרִים

(ג) דומה.

(ד) בעלי החשבון.

(ה) הצדיקים מתבוננים בכל יום כאלו היום הזה מסתלקים מזה העולם.

(ו) כל יום הייתי תאב (מתעצצ) ליום הזה (של הסתלקותו).

לבקר" — שעומדים ומצפים אם יזכו שיתעוררו משנתם למחרת בבקר ודו"ק.

והעקר להיות בשמחה ולכלי להתפחד משום דבר, כי רבנו ז"ל אמר (חיי מוהר"ן, סימן רכה): מה לכם לדאג מאחר שאני הולך לפניכם, על-כן צריך לראות להתאחו מאד ברבנו ז"ל, הן בהתבודדות — לשקד הרבה מאד בכל יום בשיחה בינו לבין קונו, שעל-ידי-זה בעצמו ממשיך על עצמו אור הגנוז, אורו של רבנו ז"ל, כידוע מדברי מוהרנ"ת ז"ל, וכן לשקד מאד בספרו הקדוש "לקוטי מוהר"ן", ומוהרנ"ת ז"ל אמר פעם: גוף שיהיה בו ה"לקוטי-מוהר"ן", התולעים בקבר לא יתקרבו אליו, כי ספרי רבנו ז"ל מעוררים מאד מאד את האדם, ואינם מניחים לו לישן, והעקר להיות בשמחה שזכינו לידע מרבי כזה, ובדאי יהיה לנו תקון נפלא על ידו.

ותאמר בכל יום את ה"תקון הכללי", ותקשר את כל למודי התורה והתפלות והמצוות אל רבנו ז"ל, לפני כל מצנה והנהגה טובה ולפני כל תפלה — שחרית, מנחה ומעריב או איזה למוד תורה, תרגיל עצמך לומר: "לשם יחוד קדשא בריך הוא ושכנתיה בדיחילו ורחימו ליחד שם י"ק ברו"ק? ביחודא שלים בשם כל ישראל בהתקשרות לרבנו נחמן בן פיגא, זכותו יגן עלינו, הריני הולך..." "להתפלל תפלת שחרית" או "ללמד גמרא" או "לעשות קדוש", או יהיה איזה למוד ומצנה שיהיה, הכל יקשרם אל הצדיק האמת, ובדאי לא ילכו לאבוד (כמוכא מזה באריכות בלקוטי-הלכות, העושה שליח לגבות את חובו, הלכה ה), ועין בכוננות "על הצדיקים" בדבור המתחיל: "ושם חלקנו עמם" — שאנו מבקשים שיהיו חלקי תורתנו ותפלותינו ומצוותינו בחלק הצדיק, שלא יקחם הסטרא אחרא, כי הצדיק הוא בעל כח גדול, ויכול להוציא הכל מהסטרא אחרא, אפלו מי שפבר בבית הבליעה של הסטרא אחרא, הצדיק האמת נכנס בפנים והסטרא אחרא מכרחה להקיא כל הקדשות שבליעה

(עַן לְקוּטִי־מֹהַר־וַן, חֶלֶק ב', סִימָן ח, וּבַעֲנֵן לְקֶשֶׁר תִּפְלְתוּ אֶל הַצְדִּיק הָאֵמֶת, עַן בְּחֶלֶק א', סִימָנִים ב, ט, נה, וּבְשִׁיחֹת־הַר־וַן, סִימָן רצו), וְהַצְדִּיק בּוֹנֵה מְזֵה אֶת הַמְשָׁכָן הָעֲלִיּוֹן, (עַן לְקוּטִי־מֹהַר־וַן, חֶלֶק א', סִימָן ב), וְהַצְדִּיק מַעֲלֶה אֶת הַתְּפִלָּה לְשָׁרְשָׁהּ וְלִשְׁעַר הַשָּׁיָף לֵה (עַן שֵׁם בְּסִימָן ט): הַכָּלל מֵעַן דַּאֲרָךְ זִיךְ אֵינְגָאֲצָן אַנּוּעַק גַּעבָן צוּם הַיִּלְיָגָן רַב־יָחִי, וְלִגְלוֹת וּלְפָרְסִם אוֹתוֹ, כִּי הַבַּעַל־דְּכָר לְקַח עֲצָמוֹ מְאֹד עַל זֶה, וְעוֹשֶׂה כָּל מִינֵי פְעֻלוֹת לְהִסְתִּיר אוֹרוֹ הַגְּנוּז שֶׁל רַבְנוּ ז"ל יוֹתֵר וְיוֹתֵר, וְאָנוּ צְרִיכִים רַק לִגְלוֹת וּלְפָרְסִם בְּפָנֵי הַכֹּל, שֵׁשׁ צְדִיק נוֹרָא וְנִשְׁגָּב כְּזֶה, אֲשֶׁר עַל יָדוֹ וְעַל־יְדֵי עֲצוּתוֹ הַקְּדוֹשׁוֹת, הַכֹּל יְכוּלִים לְשׁוֹב, אֲפֹלוּ הִרְחוּקִים בְּיוֹתֵר, וְאֲפֹלוּ הַמְּנַחִים בְּעַמְקֵי עַמְקִים וּבִשְׂאוֹל תַּחֲתִיּוֹת וּמִתַּחֲתֵי, וְצָרִיךְ לִגְלוֹת וּלְפָרְסִם בְּפָנֵי הַכֹּל אֶת הַעֲשָׂרָה מִזְמוּרֵי תְהִלִּים שֶׁהוּא תַקֵּן הַכָּלְלִי, וּבַפָּרֶט אֶחָד לְחַבְרוֹ בֵּין אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ בְּעֲצָמָם, צָרִיךְ לִהְיוֹת בְּאַהֲבָה, אַחֲזָה וְרַעוּת, וּלְחַזֵּק אֶחָד אֶת חֲבֵרוֹ, וְהַחֲבֵרִים הַמְּקַבְּלִים אֶל הַצְדִּיק, רְאוּי שִׁיחֲזִקוּ עִצְמָם, וְיִגְלוּ וְיֵאִירוּ אֶחָד בְּחֲבֵרוֹ אֶת הַעֲצוֹת שֶׁקָּבְלוּ מִהַצְדִּיק (עַן שֵׁם, סִימָן יג), כִּי כָּל אֶחָד זֶשׁ נִקְדָּה מֵה שְׂאִין בְּחֲבֵרוֹ (עַן שֵׁם, סִימָן לד), וְזֶה רוֹאִים בְּחוּשׁ, כִּי כָּל אֶחָד מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ, יֵשׁ לוֹ דְבוּרִים יְקָרִים אַחֲרֵים מֵה שְׂאִין בְּחֲבֵרוֹ כְּפִי שֶׁקָּבַל מִהַצְדִּיק הָאֵמֶת, עַל־כֵּן טוֹב לְשַׁמַּע וּלְקַבֵּל אֶת כָּל הַנְּקֻדוֹת הַטּוֹבוֹת מִכָּל אֶחָד מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ, וְצָרִיךְ לְהִשְׁתַּדֵּל מְאֹד כְּזֶה — רַק לְקַבֵּל תְּמִיד נְקֻדַת הַחֲבֵר, וְעַל־יְדֵי־זֶה מִמִּילָא יִקְבַּל חֲבֵרְךָ נְקֻדַתְךָ, וְלַעֲלוֹם אֵל תִּבְלָבֵל עֲצָמְךָ דִּיקָא לְתַן נְקֻדַתְךָ בּוֹ, וּמִזֶּה מִתְחַלֵּת כָּל הַמְּחַלְקַת וְדו"ק.

כִּי הָעֵקֶר לְהַכְנִיעַ אֶת עֲצָמוֹ לְפָנֵי הַכֹּל, הֵינּוּ לֹא לִהְיוֹת בְּקִטְנוּת הַמַּחִין, כְּמוֹ שֶׁהִזְהִיר עַל זֶה רַבְנוּ ז"ל בְּיוֹתֵר (עַן לְקוּטִי־מֹהַר־וַן, חֶלֶק ב', סִימָן כב): בְּעֵינֵן הַהִכָּנְעָה הָעוֹלָם טוֹעִים, עַן שֵׁם, כִּי הָעֵקֶר לְכָלִי לְמַשַׁל עַל אַחַר, שֶׁמִּזֶּה נִתְהַוִּית כָּל הַמְּחַלְקַת, שְׂזֶה בְּחִינַת מְפָרְסִם שֶׁל שְׁקָר, וְשִׁמְעֵתִי מְגֹדְלִי אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ, שְׂגָם בְּדָבָר רַבְנוּ ז"ל יֵשׁ בְּחִינַת מְפָרְסִם שֶׁל שְׁקָר, מִי שְׂרוּצָה לְהִתְנַשֵּׂא וּלְהִיּוֹת מְנַהִיג וּמוֹשֵׁל, רַק הָעֵקֶר לְבַטֵּל עֲצָמוֹ אֶחָד לְגַבֵּי חֲבֵרוֹ, וְעַן (שֵׁם בְּסִימָן ס), מֵעַנְיָן

(ח) צָרִיךְ לְמַסַּר אֶת עֲצָמוֹ לְגַמְרֵי לְרַבְנוּ הַקְּדוֹשׁ.

אֲמִירַת תּוֹרָה, שְׁצַרְיָה לְמִשְׁפַּחַת אֶת יְדוּ מְזֵה, רַק אִם יָבוֹאוּ וַיִּפְסְוּ אוֹתָהּ, עַיִן שָׁם; וְעַיִן (שֶׁם בְּסִימָן א): עַל-יְדֵי מְמַשְׁלָה מֵאֲבָד בְּחִינַת נְבוּאָה, שֶׁהִיא הַדְּבָקוּת בּוֹ יְתַבְרָךְ, וְנוֹפֵל מִמְדַּרְגָּתוֹ, עַיִן שָׁם; וְכֵן רְאִיתִי בְּמִכְתָּב מֵאֲחַד מְגִדּוֹלֵי אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוֹ ר' דָּוִד צָבִי דָאֲשַׁעוּנוֹסְקִי ו"ל, נֶכְד הַצְּדִיק הַקְּדוֹשׁ ר' יוֹדֵל ו"ל, תְּלָמִיד רַבְנּוֹ ו"ל, אָשֶׁר אִם יָבֵא אֶחָד לְדַבֵּר מִרְבֵּנוֹ ו"ל וַיִּשְׁתַּדֵּל לְשִׁמְעַ, תַּרְבֵּה לְדַבֵּר עִמוֹ, וְר' אַבְרָהָם בֶּר' נַחֲמָן ו"ל מִסְבִּיר, מִנֵּן יוֹדְעִים מִי תְּלָמִיד הֶגְוֵן אוֹ לֹא, הַמּוּבָא בְּלִקוּטֵי-מוֹהַר"ן, נוֹלֵק א', סִימָן ס', שְׂכָתָב שָׁם, שְׁצַרְיָה לְשִׁמּוֹר עֲצֻמוֹ מֵאֵד לְכָלִי לְלַמֵּד לְתְּלָמִיד שְׁאִינוֹ הֶגְוֵן, וְכַתֵּב, שְׁמִי שְׁמַתְעוֹרֵר בְּעֲצֻמוֹ, וְרוֹצֵה דִיקָא לְשִׁמְעַ מִמֶּךָ, תֹּאמַר לוֹ, כִּי הוּא תְּלָמִיד הֶגְוֵן לְפִי בְּחִינַתָּהּ שְׁאֵתָהּ צַרְיָה לְגִלוֹת לוֹ, וּבְכַאֲמַת צַרְיָה לְהַתְּפַלֵּל הַרְבֵּה לְפָנֵי הַשָּׁם יְתַבְרָךְ, לִידַע אִיךָ לְהַתְּנַהֵג בְּעֵינַיִם כְּאֵלוֹ, כִּי רַבִּים נִפְלוּ עַל-יְדֵי-זֶה, כְּאֲשֶׁר רְאִיתִי בְּעֵינַי, וְעַיִן שָׁם (בְּחֶלֶק ב', סִימָן יח): סִכְנָה גְדוֹלָה לוֹמֵר תּוֹרָה, עַיִן שָׁם; וּמַחְמַת שְׁנַתְּהוּוּ פַה בְּלִבּוֹלִים מְכַל זֶה, אֲמַרְתִּי לְכַתֵּב לָךְ קֶצֶת מְזֵה, וַיְהִי רְצוֹן שִׁיתְּבַטְלוּ כָל הַמַּחְלָקַת וְהַקְּטוּרִיגִים וְכָל הַדִּינִים מֵעַל כָּל יִשְׂרָאֵל, וְעוֹד חֲזוֹן לְמוֹעֵד לְרִשְׁמֵי לָךְ דְּבָרֵי תּוֹרָה.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ...

תִּיא

בְּעִזְרַת הַשָּׁם יְתַבְרָךְ, יוֹם שְׁשִׁי - עֶרְב־שַׁבַּת-קֹדֶשׁ לְסֹדֵר פְּקוּדֵי ה'תש"ל.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סְלָה אֵל מַעֲלַת יְדִידֵי הַיָּקָר, הַחֲפִץ וּמְשֻׁתָּקֵק אֵל הַקְּדוֹשָׁה עַל-פִּי דְרָךְ הָאֲמַת שְׁקִבְלָנוּ מֵהַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... גֵּרוֹ יְאִיר וַיִּזְרַח.

אֲחֵי הַיָּקָר! חֲזוֹק וְאֲמִץ מְאֹד מְאֹד לְפָתַח וּלְהַתְּחִיל אֶת הַיּוֹם בְּתַפְלָה וְהַתְּבוֹדָרוֹת, וְתַרְגִּיל עֲצֻמָּה לְהַתְּבוֹדֵד קֹדֶם אֹר הַיּוֹם קֹדֶם

התפלה, שאז היא מעלת ההתבודדות, כמוכא בגמרא (ברכות ג.) : בזמן שאשה מספרת עם בעלה וכו' שזה מרמז על קדשא בריהו הוא ושכיניתיה, שאז הוא הזמן לזה וכו', ואז המח ורובי בלבולים, ותבקש על כל היום שילך לך כסדר, ותקשר עצמך וכל היום אליו ותברך, ותמסר כל מחשבה, דבור ומעשה של כל היום אליו ותברך, וכל החושים וכל התנועות וכל מה שרק יעבר עליך, תקשרם אליו ותברך כמו שהזיחנו רבנו ז"ל על זה, וכן קדם שבת-קדש תבקש מאד שהשבת-קדש תלך לך כסדר, ותרכה בלמוד התורה הקדושה ובמצוות ומעשים טובים, ותהיה שומר את הדבור כל השבת, כי חקמינו ז"ל הזהירונו על זה ביותר (שבת קיג.) : "נדבר דבר" (שעיה נח, יג) — שלא יהיה דבורך של שבת דבורך של חול; ואשרי הזוכים לבלי לדבר כלל בשבת-קדש, כי אז מאיר אור עליון וגנוז מאד מאד, אור האמונה, בהתגלות נפלאה, ומי שרק יש לו מעט דעת מרגיש בשבת אור נפלא ונורא מאד, ועל-ידי דברים בטלים מאבד קדשתו ומטנפים את הבגדים ואת היכל המלך וכו', וכשמרגיל עצמו בהתבודדות בבקר, אז כל היום הולך לו כסדר, וכן קדם השנה — להתבודד ולהתודות על כל מה שפגם בכל היום, ויהיה ממארי דחשבנא^א, שמעלתו גבוהה מאד, וכן במוצאי-שבת-קדש יתודה וישוב ויתחרט אם פגם, חס ושלום, במשהו.

אחי היקר! אשרי ואשרי זה האיש המרגיל עצמו להתבודד תמיד בביתו, וכל מקום שהולך "שם ביתו" (שמואל-א ז, יז), כמו שכתוב על שמואל הנביא (ברכות י.) : כי בית חרוץ — זה בחינת עולם הזה ועולם הבא, ועקר שלמות האדם הוא — כשיושב בתוך ביתו כשהוא בפנים, בחינת עולם הבא, וההפך כשהוא בחוץ, שהולך נע ונד ואינו מוצא מקומו, בחינת עולם הזה, וזה בחינת גז-עזן וגיהנום, השגחה וטבע, אמונה וכפירות, חס ושלום. כי באמת אין שום מציאות בלעדי השם ותברך, ודומם, צומח, חי, מדבר, הכל לכל עצם עצמיות אלקותו ותברך, ואין שום דבר שלא

קלב אֲשֶׁר תִּיב בַּנְחָל

יְהִיָּה מְשֻׁנָּח בְּהַשְׁגָּחָה נִפְלְאָה וְנוֹרָאָה מְאֹד מְאֹד, וּבְכָל תְּנוּעָה וּתְנוּעָה שֶׁשָׁם אֵלּוּפּוֹ שֶׁל עוֹלָם הַשָּׁם יִתְבָּרֵךְ, נוֹז כֹּל עֲבוֹדַת הָאָדָם — לְהַכְנִיִס הַכֹּל בְּפָנִים הַבִּית, בְּחִינַת בֵּי"ת שֶׁל בְּרֵאשִׁית, לְאַחֵז עֲצֻמוֹ בְּרֵאשִׁית שֶׁהוּא הַשָּׁם יִתְבָּרֵךְ, שֶׁהוּא רֵאשׁוֹן וְקַדְמוֹן יְחִיד וּמִיחָד, אֲתָה הוּא מְשַׁנְבֵּרָא הָעוֹלָם וְאֲתָה הוּא קָדָם שְׁנִבְרָא הָעוֹלָם: הִיָּה, הוֹנָה וְיִהְיָה, וְצָרִיךְ לְהִסְתַּפֵּל עַל הַשֶּׁכֶל שֶׁיֵּשׁ בְּכָל דָּבָר וְדָבָר, וְלְהַפְּךָ מֵיֵשׁ לְאֵין, לִידַע שֶׁהַכֹּל כָּלִים וְלִבוּשִׁים שֶׁל אוֹרוֹ יִתְבָּרֵךְ הַמְּלֵא כֹל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, וְזֶה בְּחִינַת בֵּית, שֶׁשָּׁם הָאָדָם מְסַפֵּךְ עִם מַחֲצוֹת הַבֵּית, וְכָל הַדְּבָרִים נִשְׁמָרִים, בֵּן הוּא כְּשׁוֹזֵכָה לְכְרוֹר וּשְׁלֵמוֹת הָאָמוּנָה, אִז הוּא מְסַפֵּךְ עִם אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְיִודַע שֶׁהַכֹּל בְּהַשְׁגָּחָה פְּרֻטֵי פְּרֻטֵי, אִז זֶה הָאָדָם יוֹשֵׁב בְּגֵן-עֵדֶן הַתַּחְתּוֹן בְּחִינַת הָעוֹלָם הַבָּא (עֵין לְקוּסֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א'. סִימָן ד), וְלְהַפְּךָ כְּשִׁתּוּלָה הַכֹּל בְּטֻבֵע, אִז יוֹשֵׁב בַּחוּץ, כִּי נִדְמָה לוֹ שֶׁהַכֹּל תְּלוּי בִידּוֹ וּבְכַחוֹ, וְאִז עוֹבֵר עָלָיו מֵה שְׁעוֹבֵר, וְהוֹלֵךְ נֶע וְנָד, וְהוּא בְּגִיהֵנוּם מִמֶּשׁ, מְרַבּוּי הַרְפָּתָקָאוֹת שְׁעוֹבְרוֹת עָלָיו, וּבְזֶה נִבִּין אֵיזָה רְמוֹז בְּמַעֲשֵׂה שֶׁל הַבְּנִים שְׁנִתְחַלְפוּ (סְפוּרֵי-מַעֲשִׂיּוֹת, מַעֲשֵׂה יֵא) (חֶסֶד).

תִּיב.

בְּעֹזֶרֶת הַשָּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֹדֵר וַיִּקְרָא ה'תש"ל.

שְׁלוֹם וּבְרִיבָה וְכֹל טוֹב סְלָה אֵל מַעֲלַת יְדִיד נִפְשִׁי, וְתִיק וְחִסִּיד, הַשְׁוֹתָה בְּצִמָּא דְבָרֵי הַנְּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֻכְמָה, זְכוּתוֹ יִגֵן עָלֵינוּ ... גְּרוּ יֵאִיר וַיִּזְרַח.

אֲחֵי הַיְקָר! חֻזַק וְאִמְץ מְאֹד מְאֹד בְּעֲבוּדַת הַשָּׁם יִתְבָּרֵךְ, וְאֵל תַּפֵּל בְּדַעְתְּךָ מִשׁוּם דְּבָר שֶׁבְּעוֹלָם, כִּי הַשָּׁם יִתְבָּרֵךְ אֲתָךְ, עֲמֹךְ וְאֶצְלֶךְ, כִּי מְלֵא כֹל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, מְמֵלֵא כֹל עַלְמִין וְסוֹבֵב כֹּל עַלְמִין, וְדוֹמֵם,

צומח, חי, מדבר, הכל לכל עצם עצמיות חיות אלקותו יתברך, וככל תנועה ותנועה שם אלופו של עולם.

הדורש שלומך...

אסור לפל בדעתו אפלו רגע אחד יהיה איך שיהיה, כי רחמיו יתברך על כל מעשיו, וככל שהאדם נמך יותר מפאת מעשיו הרעים, והוא מנח במקום חשוף ומסכן מאד, כמו-כן יותר ויותר נמשכים עליו רחמיו יתברך המרחם עליו, כמו שבגשמיות, וככל שהאדם סובל יותר יסורים, ומנח בעמק חושך גדול ואסור באזיקים וכו', נתגדלים ונתפשטים ונתרבים רחמי בגי-אדם עליו, על אחת כמה וכמה אצלו יתברך, וככל שהאדם נמך יותר, ומסבב ברע' וחושך גדול, מתפשטים עליו ביותר רחמיו יתברך, כי הוא יתברך יודע מקומו של כל אחד ואחד, והוא יודע הסבות שהביאו אותו אל החטאים האלו, ועל-כן הוא מרחם עליו.

תיג.

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר ויקרא ה'תש"ל.

שלום וברכה וכל טוב סלה אל מעלת ידיד נפשי, ותיק וחסיד, החפץ ומשתוקק מאד לעבודת השם יתברך על-פי דרך האמת שקבלנו מהנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח.

אחי היקר! חזק ואמץ מאד מאד בעבודת השם יתברך, ואל תפל בדעתך משום דבר שבעולם, כי השם יתברך אתך, עמך ואצלך, ואף אם כבר פגמת כמו שפגמת, ונפלת למקום שנפלת, אל תיאש עצמך, כי רבנו ז"ל גלה לנו גדל רחמנותו יתברך, אשר אין שום יאוש בעולם כלל, ומפל הירידות והנפילות יכולים לחזור אליו יתברך.

והעקר הוא הרצון, שִׁיְהִיָּה רצונו חזק מאד מאד להתקרב אליו ותברך, וזה עולה על הכל, "על-כל-פנים רצוני חזק מאד להתקרב אליו ותברך", ומכל שכן כשזוכה להוציא את הרצון מפיו זה עולה למקום גבוה עד מאד (עין לקוטי-מוהר"ו, חלק א', סימן לא), וזו שלמות האדם — שִׁיְהִיָּה נמשך תמיד אליו ותברך וגם ימשיך לכב שאר בני-אדם אל עבודתו ותברך, וכמו שהזהיר על זה רבנו ז"ל ביותר (עין שם, חלק ב', סימן ז), לראות שִׁיְהִיָּה העולם מיֵּשֵׁב עם בני-אדם שיֵּדעו אותו ותברך בידיעה אמיתית, וכשזוכה להאיר דעתו באחר, אז זוכה לחנן פגמו אשר פגם בפגם הברית, עין שם, חלק א', סימן יד, על הפסוק: "אם תוציא יְקַרְר' מזולל" (ירמיה א, יח), שהוא תקון קַרְרִי', עין שם.

ועל זה צריך למסר נפשו מאד — לדבר עם כל מיֵּדעיו רק בדבורי אמונה והשגחה פרטי פרטית, וימשיך תמיד שכינתו ותברך למטה, לגלות ולפרסם שהשם ותברך יחיד, קדמון, ממלא כל עלמין וסובב כל עלמין, ואין שום מציאות בלעדיו ותברך, ודומם, צומח, חי, מדבר - הכל לכל עצם עצמיית חיות אלקותו ותברך, וכלל זה תנקט בנפשך — ששום ברִיָּה לא יכולה לעשות לך רע או טוב, כי הכל בידו ותברך, ועל-כן החמירו מאד חכמינו ז"ל בנגמרא (עין ברכות כט): ומדַרְשִׁים (אבות דרבי נתן ג', שחר טוב, תהלים פ' ועוד) ובזהר הקדוש מחמת העון של כעס, ונחשב כאלו עובד עבודה זרה (זהר בראשית כו:), כי באמת אין רצון אחר מלבד רצונו ותברך, ואין שום ברִיָּה יכולה לעשות לך רע או טוב כי אם ברצונו הפשוט, על-כן כשאחד עושה לך, חס ושלום, רע, תדע שהוא שליח מאתו ותברך, ואם אתה כועס עליו, אזי אתה מסיר השגחתו ותברך ממך, ואז אתה כעובד עבודה זרה ממש, חס ושלום, וזו הדעת צריך להכניס בעצמו היטב, לידע, להודיע ולהודע כי השם ותברך מנהיג את עולמו ברצונו הפשוט, ולית שום מחשבה תפיסה ביה כלל, כמו שכתוב (משלי לא, כג): "נודע בשערים בעלה", ופרש בזהר הקדוש

(בראשית קג:): כָּל חַד כְּפֹסֵם מֵה דְמַשְׁעַר בְּלִבְיָהּ (עַן בְּשִׁיחֹת־הַרְוִן, סִימָן א); וְדִיקָא עַל־יְדֵי אַמוּנָה שְׁצָרִיף לְחִזֵּק עֲצָמוּ מְאֹד בְּאַמוּנָה בּוּ יִתְבָּרֵךְ, וְכֵן לְהַכְנִיס אַמוּנָתוֹ יִתְבָּרֵךְ בְּחִבְרוֹ, עַל־יְדֵי־זֶה זֹכֵךְ לְתַקּוּן הַבְּרִית בְּפֶרֶט הוֹצֵאת זָרַע לְבִטְלָה, רְחֻמָּנָא לְצֻלָּן, כִּי הִנֵּה הַפְּגָם הַזֶּה מִתְחִיל מֵהַעֲיִנִים, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (בַּמִּדְבָּר טו, לט): "וְלֹא תִתּוּרוּ אַחֲרַי לְכַבְּכֶם וְאַחֲרַי עֵינֵיכֶם אֲשֶׁר אַתֶּם זֹנִים אַחֲרֵיהֶם", וְכַמוֹכָא בְּטוּר (אַרְבַּ חַיִּים, סִימָן א): הַעֵיִן רוֹאֶה וְהַלֵּב חוֹמֵד וְכִלֵּי הַמַּעֲשֵׂה גּוֹמְרִים, וְזֶה אֲשֶׁר כָּתוּב (בְּרֵאשִׁית לח, ז): "וַיְהִי עַר כְּכוֹר יְהוּדָה רַע בְּעֵינֵי ה' וְגו', בְּעֵינֵי הַשָּׁם דִּיקָא וְדוּ"ק, כִּי הָאִישׁ הַיִּשְׂרָאֵלִי צָרִיף תְּמִיד לְהִסְתַּכֵּל בְּחַיּוֹת אֱלֹקוֹתָיו יִתְבָּרֵךְ (עַן לְקוּטֵי־מוֹהַרְוִן, חֶלֶק א', סִימָן א), וְכָל דְבָר שֶׁבָּא לְעֵינָיו, תִּכְף־וּמִיד יִזְכִּיר לְעֲצָמוּ שְׂיֵשׁ בְּזֶה הַדְּבָר רְמוּזִים לְקַרְבוֹ וְיֵשׁ בּוֹ חַיּוֹת אֱלֹקוֹת, וְכָל הַחֻטָּאִים וְהַעֲוֹנוֹת הֵם עַל־יְדֵי שְׂאִינוֹ מִסְתַּכֵּל בְּחַיּוֹת אֱלֹקוֹת שְׂיֵשׁ בְּזֶה הַדְּבָר רַק אֵל גְּשָׁמִיּוֹת הַעֲנָן, וְעַל־יְדֵי־זֶה מִפְרִיד עֲצָמוּ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ, כִּי אִם הִיָּה יוֹדַע בִּידְעָה אִמְתִּית שֶׁהַשָּׁם יִתְבָּרֵךְ עוֹמֵד עַל יְדוֹ, לֹא הִיָּה חוֹטֵא בְּיָדוּעַ, וְעַל־כֵּן הַחֶפֶץ - הַתַּקּוּן לְזֶה הוּא עַל־יְדֵי אַמוּנָה, שֶׁהִיא בְּנִין הַמְּלָכוֹת — לְגִלּוֹת מְלָכוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, אֲשֶׁר ה' מֶלֶךְ, ה' מֶלֶךְ, ה' יִמְלֹךְ לְעוֹלָם וָעֶד."

תִּיד.

בְּעֵזֶרֶת הַשָּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר וַיִּקְרָא "תַּעֲנִית אֶסְתֵּר" ה'תש"ל.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סֵלָה אֵל מַעֲלַת יְדִידֵי הַיִּקָּר, הַחֶפֶץ וּמִשְׁתַּוָּקֵק מְאֹד לְעִבּוּדַת הַשָּׁם יִתְבָּרֵךְ עַל־פִּי דְרָף הָאֱמֶת שֶׁקְּבִלְנוּ מִהַנַּחֲל נוֹבַע מְקוֹר חֻמְקָה, זִכּוֹתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... גְּרוּ יְאִירֵי וַיִּזְרַח.

מִכְתָּבְךָ הַיִּקָּר לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי, וְלִהְשִׁיבְךָ דְבַר אֱמֶת הֲלֹא סִפְרֵי רַבְּנוּ יו"ל בְּיָדְךָ, הַפֶּךָ בְּהֵם דְּכֵלָא בְּהֵם — עֲצוֹת וְדַרְכִים יִשְׂרוֹת וְעֲצוֹת וְהַתְחַזְּקוֹת לְכָל אָדָם, מִן הָאָרֶז אֲשֶׁר בְּלִכְנוֹן עַד הָאֲזוּב אֲשֶׁר בְּקִיר.

(ב) כָּל אֶחָד כְּפִי מֵה שְׁמַשְׁעַר כְּלָבוּ.

אָבֵל אָפּ-על-פּי־כֵן "אֵי אָפּשׁר לְבֵית-הַמִּדְרָשׁ בְּלִי חֲדוּשׁ" (עין ירושלמי, סוטה ג, ד), אָכַתְבֵּךְ לָךְ מַה שֶּׁנִּתְחַדַּשׁ אֲצִלִּי הַיּוֹם בְּבִקְרָא. שְׁלֹמוֹת הַמַּלְכוּת הִיא כְּשֶׁמִּתְיַחֲדֵת עִם זְעִיר אַנְפִּין - בְּעֵלְהָ, שְׁזֵה בְּחִינַת יַחֲדוֹר חֲמָה וּלְכַנְהָ, וּלְהֵאִיר לְכָל הָאָרֶץ וּלְדָרִים עֲלֶיהָ, כִּי מְלֵא כָל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, וְאֵין שׁוּם מְצִיאוֹת בְּלַעֲדֵיו יִתְבַּרֵּךְ כָּלֵל, וּלְהַפְּדוֹ, חֵס וְשִׁלוֹם, כְּשֶׁהַמַּלְכוּת נִפְרֶדֶת מִזְעִיר אַנְפִּין, זֶה עֵקֶר הַחֲרָבָן, וְעֵקֶר הַנְּפִילָה, רַחֲמָנָא לְצַלָן, (ועין בְּלִקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן כ"ב), כְּשֶׁאֵין חוּהָ מֵאֲחַדֵּת עִם אָדָם הַמַּלְכוּת לְזְעִיר אַנְפִּין, אַז הוֹלֵךְ לָהּ שְׁלֵא כְּסֻדְרָא, וְעֵין בְּלִקוּטֵי-מוֹהַר"ן (חֵלֶק א', סִימָן כ"ט), שְׁאָם אֵין בְּגָדִים לְכֹנִים, הֵינּוּ תִקּוּן הַדְּבוּר שֶׁהוּא הַמַּלְכוּת, אַז הִיא נִפְרֶדֶת מִזְעִיר אַנְפִּין, כִּי אֵינוֹ מִתְיַחֵד עִמָּה, כִּי הִיא בְּחִינַת דָּם נְדָה, "מְדוּעַ אָדָם לְלִבּוֹשֵׁיךָ" וְגו' (ישעיה סג, ב), וְזֶה פְרוּד בֵּין קְדָשָׁא בְּרִיף הוּא וּשְׂכִינְתִּיחָא, וְעַל-יְדֵי-זֶה הוּא בְּחִינַת נוּפֵל, רַחֲמָנָא לְצַלָן, (ואִתָּא שֵׁם, סִימָן ז'), כְּשֶׁאֵין תִּקּוּן הַבְּרִית, אַז כְּלָפָא נְחִית וְאָכִיל קְרַבְנוּיָא, וְלִכְּן מִי שְׁפָגַם בְּבְרִיתוֹ, צָרִיף לְשַׁמֵּר עֲצָמוֹ מִכְּלָב, כִּי עֵקֶר עֲצָמוֹ עַל-יְדֵי פָגַם הַבְּרִית מִשְׁרָשׁוֹ שֶׁהוּא הַזְעִיר אַנְפִּין, וְאֵז הַמַּלְכוּת בְּעֲצָמָה נוֹקְמַת מִמֶּנּוּ, וּכְמוֹ שֶׁכְּתוּב (תְּהִלִּים ל"ד, כ"ב): "תְּמוֹתֶת רָשָׁע רָעָה" (עֵין שֵׁם, סִימָן ד'), וְזֶה כְּלָב-בְּדִקְאָא, שֶׁהוּא גִימְטְרִיָה שֵׁם ב"ן - שְׂרָשׁ הַמַּלְכוּת שְׁנוֹקְמַת בּוֹ, וְכֵן צָרִיף לְשַׁמֵּר עֲצָמוֹ מִחֲרָב, כִּי חֲרָב בָּאָה עַל פָּגַם הַבְּרִית (עֵין שֵׁם, סִימָן כ'), "חֲרָב נוֹקְמַת נָקָם בְּרִית" (ויקרא כו, כ"ה) עֵין שֵׁם, וְזֶה חֲרָב בְּדִקְאָא, שֶׁהִיא גִימְטְרִיָה קנ"א ב"ן עִם הָאוֹתִיּוֹת הַפְּשׁוּטוֹת וְעִם הַכּוּלָל, שְׂרָשׁ הַמַּלְכוּת שְׁנוֹקְמַת בּוֹ, וּפָגַם הַבְּרִית הוּא, רַחֲמָנָא לְצַלָן, פְּרוּד הַמַּלְכוּת מִזְעִיר אַנְפִּין, שְׁמִמְשִׁיף הַמְּלוּכָה לְעֲצָמוֹ, בְּחִינַת "שְׁמַגְבִּיר אֵת גְּשָׁמֵיּוֹת הַגּוֹף עַל הַנְּשָׁמָה", וְתִקּוּנוֹ הוּא הַתְּעִנִּית, כִּי עַל-יְדֵי מְזוּנָא דְגּוּפָא, דְּהֵינּוּ אָכִילָהּ וּשְׁתִּיחָא, עַל-יְדֵי-זֶה מְגַדִּילֵין עֵקֶב דְּסִטְרָא אַחְרָא, בְּכַחֲשֵׁת (תְּהִלִּים מ"א, י'): "אוֹכֵל לֶחֶמִי הַגְּדִיל עָלַי עֵקֶב", וְאֵז כְּשֶׁנִּתְחַדַּשׁ עֵקֶב דְּסִטְרָא אַחְרָא, עַל-יְדֵי-זֶה נִחְלַשׁ, חֵס וְשִׁלוֹם, בְּחִינַת עֵקֶב דְּקִדְשָׁה, שֶׁהוּא "עֵקֶב עֲנָה יָרָאת ה'" (משלי כ"ב, ד'), שֶׁהִיא בְּחִינַת רֵיחַ (ישעיה י"א, ג) "וְהִרְיַחוּ בְּיָרָאת ה'" (עֵין לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב',

סימן ח), וּלְהַפֵּךְ כְּשִׁמְתַעֲנֶהּ, אַזִּי מְכַנִּיעַ אֶת הַסְטָרָא אַחֲרָא וְהַקְלָפוֹת (עין שם, חלק א', סימן סב), אַבְל הַצְדִּיק אָסוּר לְהַתְעַנּוֹת, כְּמוֹ שְׁאָמְרוּ חֻכְמֵינוּ ז"ל (תְּעִינֵי יא'): צוּרְכָא דְרַבְנָן דִּיתֵיב בְּתַעֲנִיתָא לִיכּוּל כְּלָבָא שִׁירוּתָא², כִּי בְּיָדָי הַצְדִּיק אֲכִילְתוּ הִיא יְקָרַת עֵרְךָ, כִּי מִשְׁבִּיעַ אֶת הַנֶּפֶשׁ דְּקָדְשָׁה, כְּמוֹ שְׁכָתוּב (מִשְׁלֵי יג, כה): "צְדִיק אֲכַל לְשִׁבְעַ נֶפְשׁוֹ" (עין שם, סימן ג), כִּי עַל-יָדֵי אֲכִילָה בְּקָדְשָׁה נַעֲשֶׂה יְחוּד קָדְשָׁא בְּרִיף הוּא וְשְׁכִינְתִּיהָ אִפִּין בְּאִפִּינֵי³ (עין שם, סימן סב), וְאֲכִילְתוּ הִיא בְּחִינַת לְחֵם הַפְּנִים, שְׁזָה בְּחִינַת "הִתְהַלֵּךְ לִפְנֵי" (בְּרֵאשִׁית יז, א), הֵינּוּ שְׁנִתְגַּלְהָ לּוֹ כִּי אֵין שׁוּם מְצִיאוֹת בְּלַעֲדֵי יִתְבַּרֵךְ כָּלֵל, וְאִפְלוּ בְּתוֹךְ הַמַּאֲכָל גַּם-כֵּן חִיוֹת אֱלֻקוֹתוֹ, וּמִקְשֵׁר הַמַּאֲכָל עִם הַנֶּפֶשׁ (עין שם, סימן לא), וְעַל-כֵּן מַאֲכָל גִּימְטְרִיָּה צ"א [תְּשַׁעִים וְאַחַד] כְּמִנְיַן הַוִּי"ה אֲדַנִּי יְחוּד קָדְשָׁא בְּרִיף הוּא וְשְׁכִינְתִּיהָ, (וְעִין שָׁם, סימן נו), שְׁעַל-יָדֵי אֲכִילָה בְּקָדְשָׁה - עֲנָג שְׁבֵת, אַזִּי אֵינוֹ צְרִיף לְצוּם, כִּי פּוֹעֵל בְּאֲכִילְתוֹ מֵה שְׁפּוֹעֵל עַל-יָדֵי הַצּוּם, הֵינּוּ לְהַשְׁבִּית אוֹיֵב.

וְזֶה בְּחִינַת תְּעִינֵי אֶסְתֵּר שְׁקָדָם לְפוּרִים, כִּי בְּפוּרִים נִתְגַּלְתָּה הָאָרָה נִפְלְאָה מְאֹד, כִּי אֵין שׁוּם מְצִיאוֹת בְּלַעֲדֵי יִתְבַּרֵךְ, וְהַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ מְמַלֵּא כָּל עֲלָמִין וְסוֹבֵב כָּל עֲלָמִין, וּבְכָל תְּנוּעָה וְתַנּוּעָה שָׁם אֵלּוּפוֹ שֶׁל עוֹלָם, וְאֵין שׁוּם הַסְתָּרָה שֶׁיְכּוּל לְהַסְתִּירָה, כִּי גַם בְּלִשׁוֹנוֹת הַעֲכוּ"ם וּבְכַרְךָ גְּדוֹל שְׁבָרוּמִי, שָׁם תִּמְצָא אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבַּרֵךְ (עין שם, סימן לג), וְעַבּוּדַת מְרָדְכִי הִיְתָה — לְגַלוֹת וּלְפָרְסָם אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבַּרֵךְ, לְהַשִּׁיב הַמְּלוּכָה אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ, בְּחִינַת "וְהִיְתָה לְה' הַמְּלוּכָה" (עוֹבְדֵיָהּ א, כא), כִּי מְרָדְכִי הוּא "מֶר דְּרוּר" (שְׁמוֹת ל, כג) וְחֵרוּת, (וְעִין לְקוּטִי-מוֹתֵר ז", חֲלֵק א', סימן נו), וְעַל-כֵּן "וּמְרָדְכִי לֹא יִכְרַע וְלֹא יִשְׁתַּחֲוֶה" (אֶסְתֵּר ג, ב), וּפְרַשׁ רַש"י, שְׁעֲשֶׂה הֶמֶן עֲצָמוֹ אֱלוֹהִי, וְעַל-כֵּן לֹא כָרַע וְלֹא הִשְׁתַּחֲוֶה, כִּי הֶמֶן כָּפַר בְּעֵקֶר וְהִמְשִׁיף אֶת הַמְּלָכוֹת אֵלָיו, וְכֵחוֹ הִיָּה עַל-יָדֵי פֶגַם אֲכִילַת יִשְׂרָאֵל וּפְגַם הַבְּרִית, כְּמוֹ שְׁאָמְרוּ חֻכְמֵינוּ ז"ל (אֶסְתֵּר רַבָּה ז, יח), שְׁנֵהֲנוּ מִסְעֵדַת אוֹתוֹ רַשָּׁע, שְׁעַל-יָדֵיָּהּ נּוֹפְלֹת הַמְּלָכוֹת וְנִסְתַּרְתָּ בְּהַסְתָּרָה שְׁבֵתוֹךְ הַסְתָּרָה, שְׁזָה בְּחִינַת שְׁנִלְקָחָה

(ב) תְּלָמִיד חֲכָם שְׁרָרֵי בְּתַעֲנִית, יֹאכֵל הַכֶּלֶב אֲרוּחָתוֹ.
(ג) פְּנִים בְּפְנִים.

אָסתר לְבית המֶלֶךְ אַחַשְׁוֶרוֹשׁ, וְעַל־כֵּן צָוה מֶרְדְּכַי אוֹתָהּ לְבוֹא אֶל המֶלֶךְ — מִלְכוֹ שֶׁל עוֹלָם, וּלְהִתְחַנֵּן לוֹ וּלְבַקֵּשׁ מִלְפָּנָיו עַל עַמָּה, וְעַל־כֵּן הִשְׁיִבָה לוֹ: "כִּנְסָ אֶת כָּל הַיְהוּדִים הַנִּמְצָאִים בְּשׂוֹשׁן וְצוּמוֹ עָלַי, וְאֵל תֹּאכְלוּ וְאֵל תִּשְׁתּוּ" (אֶסְתֵּר ד, טז), שְׁבֻזָּה הַכְּנִיעוּ אֶת הַגּוֹף וְהִשְׁבִּיבוּ אֶת הַמְּלָכוֹת לְשִׁרְשָׁה, וְעַל־יְדֵי־זֶה נִתְגַּלִּית הַהֶסְתֵּרָה שְׁבִתוֹף הַסֵּתֶרָה לְדַעַת גְּדוּלָּה, וְעַל־יְדֵי־זֶה הִיָּתָה מִפְּלָה לְהִמָּן הַרְשָׁע, וְנִתְגַּלָּה כִּי אֵין בְּלַעֲדָיו יִתְבַּרֵּךְ, וְאִפְלוּ בְּתַקְיָה הַהֶסְתֵּרָה יֵשׁ הַתְּגַלּוֹת אֱלֹקִית נִפְלְאָה מְאֹד.

וְזֶה בְּחִינַת חֶמֶר אֶסוּר כְּעֵס שֶׁהוּא כְּאֵלוֹ עוֹבֵד עֲבוּדָה זָרָה, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ ז"ל (זֵהר בְּרֵאשִׁית כז:), כִּי בְּאֻמַּת אֵין שׁוֹם מְצִיאֹת בְּלַעֲדָיו יִתְבַּרֵּךְ, וְהַכֹּל שְׁלוּחִים שֶׁל הַמָּקוֹם בְּרוּךְ הוּא, וְאִם כּוֹעֵס עַל אֵיזָה אָדָם, מִסִּיר הַשְּׂגָחָתוֹ יִתְבַּרֵּךְ מִמֶּנּוּ, וְשׁוֹכֵר מִמֶּנּוּ אֶת הַחוּמָה הַשׁוֹמְרָתוֹ (עֵין לְקוּטִי־מוֹהֲר"ן, חֶלֶק א', סִימָן סח), וְעַל־כֵּן חוּמָה עִם הָאוֹתִיּוֹת וְהַכּוֹלָל בְּגִימְטְרִיָּה שֵׁם אַדְנִי שֶׁהוּא הַמְּלָכוֹת, וְעַל־כֵּן אֵיתָא בְּדַבְרֵי רַבְנֵי ז"ל (שִׁיחֹת־הַר"ן, סִימָן רמט): מִי שֶׁפָּגַם בְּבְרִיתוֹ הוּא תָּמִיד בְּכַעַס, "שֶׁטְעַנְדִּיג בֵּיז"ל הַנִּקְרָא רַע, כִּי חֵטָא פָּגַם הַבְּרִית נִקְרָא רַע, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (בְּרֵאשִׁית לח, ז): "וַיְהִי עַר... רַע בְּעֵינַי ה'", כִּי הַמְּלָכוֹת מִפְּרֻדָּת מְזַעֵיר אֲנָפִין, וְאֵז הוֹלֵךְ לוֹ תָּמִיד שְׁלֵא כְּסֹדֵר, זֶה בְּחִינַת אָרוּר (בְּרֵאשִׁית ט, כה): "אָרוּר כֹּנֵעַן עֶבֶד עֲבָדִים", כִּי חֵס פָּגַם בְּבְרִית, שְׁעַל־יְדֵי־זֶה עוֹבְרֵת עָלָיו מְרִירוֹת הַרְבֵּה, מֵיין מְרִירוֹתֵי(עֵין לְקוּטִי־מוֹהֲר"ן, חֶלֶק א', סִימָן נ), וְעַל־יְדֵי כְּעֵס נִתְעוֹרְרִים עָלָיו דִּינָם וְעִנְשֵׁם קָשִׁים הַרְבֵּה, כִּי נִתְעוֹרֵר הַמְּקַטְרֵג הַגְּדוֹל שֶׁהוּא עֲשׂוֹ, הוּא אָדוּם, אֲבָל עַל־יְדֵי הַצּוּם וְהַתְּעִנִּית, נִכְנָעִים כָּל הַמְּקַטְרָגִים (עֵין שָׁם, סִימָן נו), וְעַל־כֵּן אֵיתָא בְּדַבְרֵי הָאֲרִיז"ל (שַׁעֲרֵי־רוּחַ־הַקִּדְשׁ, דף ו, א): תְּקוּן לְכַעַס לְכוּן בְּשֵׁם קַנ"א, שֶׁהוּא שֵׁם הַמְּלָכוֹת, לְהַחֲזִיר אֶת הַמְּלָכוֹת לְשִׁרְשָׁה, וּבְלִקוּטִי־מוֹהֲר"ן (חֶלֶק ב', סִימָן פב), שְׁלֵלֶךְ כְּסֹדֵר צְרִיף לְכוּן

ד) תמיד בכעס.

ה) מים מרים.

ו) אל"ף, ה"ה, יו"ד, ה"ה.

בשם מ"ה אור הקדש, ויתחדו ביחד קדשא בריך הוא ושכינתיה
 ויבא לציון גואל במהרה בימינו אמן.

הדורש שלומך...

תטו.

בעזרת השם יתברך, יום ששי - ערב־שבת־קדש לסדר ויקרא ה'תשל"ל.

שלום וברכה וכל טוב סלה אל מעלת ידידי היקר, השוטה בצמא
 דברי הנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח
 לנצח נצחים.

אחי! חזק ואמץ מאד בעבודת השם יתברך, ולמען השם
 ולטובתך הנצחית תתפלל תמיד בבית מדרשנו, ותתפלל בכונה
 גדולה ובכח גדול כְּאֲשֶׁר הִזְהִינוּ רַבְּנוּ ז"ל עַל זֶה מְאֹד, וְגַם תִּדַע כִּי
 צָרִיךְ לְהִזְהֵר מְאֹד לְבָלֵי הַדְּבָר בְּבֵית־הַכְּנֶסֶת, וּבִזְהַר הַקְּדוּשׁ מִחֲמִיר
 מְאֹד עַל זֶה, וְכֵן הָאֲרִיז"ל וְהַרַמ"ק אֵלּוּ הֵיוּ מְדַבְּרִים בְּבֵית־הַכְּנֶסֶת
 אִף שְׁלֹא בִשְׁעַת הַתְּפִלָּה בִּידוּעַ, כִּי גַם בֵּית־הַכְּנֶסֶת הוּא בְּחִינַת
 מַלְכוּת הַיְכָל הַמֶּלֶךְ, וְצָרִיךְ לְהִזְהֵר מְאֹד לְבָלֵי לְפָגַם וּלְטַנֵּף הַיְכָל
 הַמֶּלֶךְ, וְכֵל זֶה אֶפְלוּ שְׁלֹא בִשְׁעַת הַתְּפִלָּה אֲבָל בִּשְׁעַת הַתְּפִלָּה,
 רַחֲמָנָא לְצַלּוּן, כּוֹלֵל עֲצָמוּ בְתוֹךְ הַרְשָׁעִים וְהַעֲזֵי פָּנִים הַחוּלְקִים עַל
 תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, וְעַיִן בְּלִקוּטֵי־מוֹהַר"ן (חֶלֶק א', סִימָן ו'): וְדַע שְׁעֵזֵי פָּנִים
 שְׂיֵשׁ בְּדוֹר הֵן הֵן הַכְּלָבִים, בְּחִינַת "וְהַכְּלָבִים עֲזֵי נַפְשׁ" (שְׁעִיחָה נו,
 יא). וְהֵם עוֹמְדִים וְחוּלְקִים עַל תְּפִלוֹת הָאִישׁ הַיִּשְׂרָאֵלִי, שְׁעֵדִין לֹא
 תֵּקֵן בְּרִיתוֹ בְּשִׁלְמוֹת, כִּי יֵשׁ אֲנָשִׁים שְׂמֵתְפִלְלִים בְּכוֹנֵה קֶצֶת, וְזֶה
 עוֹמֵד וּמְדַבֵּר דְּבָרִים בְּטָלִים, וְעַל־יְדֵי־זֶה מְבַלְבֵּל אֶת חֲבָרָיו וּמְבַטְלֵם
 מִכּוֹנֵן הַתְּפִלָּה, וּבִתְקוּנָם אֵיתָא, שְׁנַגֵּד הַשֵּׁלֶשׁ תְּפִלוֹת שֶׁהֵם: אַרְבֵּה,

(ז) י"ד, ה"א, וא"ה, ה"א.

(א) רבינו משה קורדיביו.

שור, נָשָׂר, יֵשׁ שֶׁלֵּשׁ חַיּוֹת טְמֵאוֹת, הֵינּוּ אִם אֵין רְאוּי, אֲז מְבַלְבְּלִים מַחֲשַׁבְתִּיהָ וּמְגַרְשִׁים אוֹתוֹ מֵהֵיכַל הַמֶּלֶךְ (עַן שֵׁם, סִמָּן פּד), וְעַיִן (שֵׁם, סִמָּן נה), כִּי אֵלוֹ הֶרְשָׁעִים מִמְשִׁיכִים רַע עַיִן עַל הַצְּדִיק הַמִּתְפַּלֵּל בְּכַנְנָה וְרוֹצֵה לְהַמְשִׁיךְ אוֹר זְכוּת הָאֲבוֹת בְּעוֹלָם, כִּי עַל-יָדֵי כָּל תְּפִלָּה מְשַׁלֵּשׁ הַתְּפִלוֹת, מִמְשִׁיכִים הָאֲרָה בְּעוֹלָם מֵאֲחָד מְשַׁלֵּשׁת הָאֲבוֹת שֶׁתִּקַּן אוֹתָהּ תְּפִלָּה כִּידוּעַ, וְלִהְנַצֵּל מִהֲרַע-עַיִן הַזֶּה הוּא עַל-יָדֵי לְמוֹד זְכוּת שֶׁיִּלְמַד עָלָיו, הֵינּוּ שֶׁיִּתְעוֹרֵר בְּתוֹשׁוּבָה, לִידַע שֶׁבְּשִׁבִיל עוֹנוּתָיו בְּפָגַם הַבְּרִית בָּא זֶה הָאָדָם לְבַלְבְּלוֹ, וְעַל-יָדֵי-זֶה יִתְפַּשֵּׁט לְבוֹ מֵעַקְמָמִיּוֹת, וְיִזְכֶּה לְאֱמוּנָה אֲמִתִּית, וְלִידַע כִּי צְדִיק ה', וּבְשִׁבִיל זֶה צָרִיךְ לְהִזְהָר מֵאֵד לְכָלִי לְהִתְגַּרֵּת בְּרָשָׁע, וְאֲדַרְבֶּה יָכוֹל לְהִיּוֹת שֶׁיִּתְגַּבֵּר בְּיוֹתֵר, וְעַקֵּר הָעֵצָה — לְדַם וְלִשְׂתֵּק, וְלִידַע כִּי הַכֹּל בְּסִפְתָּ עוֹנוּתָיו, וְעַל-יָדֵי שֶׁיִּדַע זֹאת בִּידִיעָה אֲמִתִּית, וְיִשׁוּב אֵלָיו יִתְבַּרֵּךְ, אֲז כָּרַגַע "יִתְפָּרְדוּ כָּל פּוֹעֲלֵי אֲוֶן" (תְּהִלִּים צב, ט), וְיִכְרַח מִשָּׁם.

וְהַשֵּׁם יִתְבַּרֵּךְ יִזְכְּנוּ לְעַבְדוֹ תָּמִיד, וְלְהִיּוֹת מְעוֹשֵׂי רְצוֹנוֹ שׁוֹמְרֵי הַדְּבוּר, וּבִכְפֻרַט בְּבֵית-הַכֶּנֶסֶת, וְלֹא מְעוֹבְרֵי רְצוֹנוֹ פּוֹגְמֵי הַדְּבוּר, רַחֲמָנָא לְצַלָּן, וְאֲשֶׁרֵינוּ וְאֲשֶׁרֵי חֲלָקְנוּ, שֶׁזְּכִינוּ לִידַע מְרַבֵּי אֱמֶת בְּזָה, טוֹב לְהוֹדוֹת לְהַשֵּׁם יִתְבַּרֵּךְ עַל כָּל הַחֶסֶד חָנָם שֶׁעָשָׂה עִמָּנוּ; וְאֶתְמוּל בְּלֵיל שְׁשֵׁי הַיְיִתִּי בִּיחַד עִם אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ הַיְקָרִים וְהָאֱהוּבִים, וְדַבְּרָנוּ שִׁיחוֹת יְקָרוֹת וְנִפְלְאוֹת מְרַבְּנוּ ז"ל, וּמִמֶּשׁ הָאִירוֹ אֵת כָּל הַלְּיָלָה עִם דְּבוּרֵי אֱמוּנָה וְדַבְּרֵי רַבְּנוּ ז"ל וְסִפּוּרִים נִפְלְאוֹים.

... הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

מְבַאֵר בְּלִקוּטֵי-מִוְהָר"ן, חֲלֵק א', סִמָּן כ"ה, שֶׁיֵּשׁ שְׂכָל בְּכַח, שְׂכָל בְּפִעַל וְשְׂכָל הַנִּקְנָה, וְעַקֵּר הַתְּכִלִּית — שֶׁיַּעֲבֹר הַשְּׂלֵשׁ שְׂכָלִיּוֹת וְיִקְנֶה חֲכָמָה הַרְבֵּה וְכו', עַיִן שָׁם; וְיֵשׁ לוֹמַר: שְׂכָל הַנִּקְנָה הוּא חֲדוּשִׁין דְּאוּרִיָּתָא, מֵה שֶׁהָאָדָם זוֹכֵה לְחֲדָשׁ מִדַּעְתּוֹ, וְהוּא דָּבָר שֶׁנֶּשְׂאָר וְכו', וְעַל-כֵּן רְאוּי לְכָל בַּר יִשְׂרָאֵל לְחֲדָשׁ בְּכָל יוֹם הַרְבֵּה חֲדוּשֵׁי תוֹרָה וְהַשְׁגוֹת וְכו', כִּי זֶהוּ שְׂכָל הַנִּקְנָה — כְּשׁוֹזְכָה שֶׁנֶּשְׂאָר מִמֶּנּוּ, וְרַבְּנוּ ז"ל אָמַר (לִקוּטֵי-מִוְהָר"ן, חֲלֵק ב', סִמָּן קה), שֶׁהוּא תִּקְוִין

גמור לפגם הברית — לחדש חדושי תורה; אשרי הזוכה לחדש בכל יום ויום חדושין חדשים, ויהיה "נחל נובע מקור חכמה" (משלי יח, ד), אשרי לו ואשרי חלקו; ועקר שלמות מעלת חדושי התורה, שהם מגלים ומפרסמים אלקותו יתברך, ומחזקים ומאמצים את כל השבורים והנדכאים, ומקרבים את כל הרחוקים, וחדושי תורה כאלו - אין למעלה מהם, כי הוא עושה טובה לבעל בחירה.

תטז.

בצורת השם יתברך, "שושן פורים" ה'תשל"ל.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה לְאַהֲבֵי, יְדִידֵי הַיָּקָר, הַבְּחוּר הַשׁוֹתֶה בְּצִמָּא דְבְרֵי הַנַּחַל הַנוֹבֵעַ מִקּוּר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... גֵּרוּ יֵאִיר וְיִזְרַח לְנִצְחָ.

מִכְתָּבְךָ הַיָּקָר קִבְּלְתִּי זֶה זְמַן רַב, וְגַם כְּתַבְתִּי לְךָ כְּכֹר כֶּמֶה מִכְתָּבִים, וְגַם הִבְטַחְתָּ לְהִיּוֹת אֶצְלָנוּ בְּפוּרִים, וְהִנֵּה לֹא זְכִיתִי לְרְאוֹתְךָ וְגַם לֹא כָתַב יָדְךָ, וְאֵינִי יוֹדֵעַ מֶה לְחַשֵּׁב.

וְדַע לְךָ, אָחִי, שְׁעוֹבֵר עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד בְּכָל יוֹם מֶה שְׁעוֹבֵר, וְהַעֲקָר לְחֹזֵק עֲצָמוֹ בְּכָל יוֹם עִם הַנְּקֻדּוֹת הַטּוֹבוֹת שֵׁישׁ בּוֹ, וְדִיָּקָא עַל-יְדֵי-זֶה מְכַנְיַעִים אֶת קְלַפְתָּ עֲמֶלֶק שֶׁהִיא קְלַפָּה קָשָׁה מְאֹד הַרוֹדֶפֶת אַחֵר כָּל הַנְּחָשִׁים, כְּמוֹ שְׂכַתוּב (דְּבָרִים כה, יח): "וַיִּזְנֹב בְּךָ כָּל הַנְּחָשִׁים" וְגו'. לְקַרְרָם מִהַקְּדוּשָׁה וּלְהַכְנִיֵס סִפְקוֹת בְּאָדָם הַיֵּשׁ בְּקַרְבָּנוֹ אִם אֵין" (שם). כִּי עֲמֶלֶק גִּימְטְרִיָּה סִפְקָא בְּמִיבָא. וְזֶה עֲקָר הַצָּרָה שְׁעוֹבֶרֶת עַל הָאָדָם - שְׂאִין לוֹ יְשׁוּב הַדַּעַת שְׁלָם רַק תְּמִיד מְסַפֵּק, וְעֲקָר הַסִּפְקוֹת שְׂמֻכְנִיִּים בּוֹ הַסְטָרָא אַתְרָא, שְׂיִדְמָה לְאָדָם כְּאֵלוֹ הוּא אֵינוֹ חֹשֵׁב לְמַעְלָה, וְאוֹתוֹ שׁוֹנֵא הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, חֵס וְשְׁלוֹם, וְלוֹ כְּכֹר לֹא יְהִי תְקוּן, וּכְאֵלוֹ אֲבֵדָה כְּכֹר תְקֻנָּתוֹ וּכְכֹר נֶאֱבֵד, וְכָל אֵלוֹ הַסִּפְקוֹת שֵׁישׁ בְּאָדָם, הֵם הַסְטָרָא אַתְרָא, כִּי בְּאִמַּת אֵין שׁוֹם מְצִיאוֹת בְּלַעֲדֵיו יִתְבָּרֵךְ כָּלֵל, וּבְכָל תְּנוּעָה וְתַנוּעָה שֶׁם אֵלוֹפוֹ שֶׁל

עולם, "אָנָה אַלף מְרוּחֵךְ וְאָנָה מְפִנֵיךְ אֶבְרַח" (תהלים קלט, ז), וְאִם כָּבֵר נִכְשֵׁל הָאָדָם בְּמָה שֶׁנִּכְשֵׁל, עֲדִין רַחֲמֵי רַבִּים מְאֹד, וְעֲדִין יֵשׁ תַּקְוָה רַבָּה לְתַקֵּן הַכֵּל, כִּי עַד יוֹם מוֹתוֹ תַּחֲכֶּה לוֹ לְתִשׁוּבָה, וְאִם יֵשׁוּב מִיָּד תִּקְבְּלוּ, כִּי הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ חֲפֵץ חֶסֶד הוּא, וְרוּצָה לְהִיטִיב לְכָל אֶחָד, וְהַעֲקֹר לְהַכִּין כְּלִים טוֹבִים, וְכַמוּכָא בְּלֻקוּטֵי-מִוְהַרְ"ן (חלק א'. סימן לד), שֶׁהַתְּפִלָּה הִיא כְּלֵי הַשְּׁפַע לְקַבֵּל הַשְּׁפָעוֹת יִתְבַּרֵךְ, עַל-כֵּן עֲקֹר הַעֲצָה לִיחַד לַעֲצָמוֹ מְקוֹם מִיחַד שְׂאִין שֵׁם בְּגִי-אָדָם, וְלִשְׁפֹךְ שִׂיחַ וְתַפְלָה, וְכָל מָה שֶׁעוֹבֵר עָלֶיךָ בְּרוּחַנִיּוֹת וּבְגִשְׁמִיּוֹת תִּשְׁפֹךְ וְתִשִּׁיחַ וְתִסְפֹר אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ, וְאִז תִּמְשַׁכְּנָה עָלֶיךָ כָּל הַיְשׁוּעוֹת וְהַמְּתָקוֹת הַדִּינִים, וְתוֹזָה לְהִתְקַרֵּב אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ.

הדורש שלומך...

תיז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֵר צוֹ ה'תש"ל.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סְלָה אֶל יְדִידֵי מְאֹז וּמְקַדָּם, הַחֲפֵץ וּמִשְׁתַּקֵּק מְאֹד לְהַכְנִס אֶל הַקְּדוּשָׁה עַל-פִּי דֶרֶךְ הָאֱמֶת וְהַתֵּם שֶׁקְּבַלְנוּ מִהַנַּחֲל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֻקְמָה, זְכוּתוֹ יִגֵּן עָלֵינוּ, וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל ... גְּרוֹ יְאִיר.

מִתְבַּרֵךְ הַדְּחוּף עֲכָשׁוֹ קְבֻלָּתִי, וּמָה שֶׁכְּתַבְתָּ לְהִשִּׁיב חֲנוּת דַּעְתִּי, כָּבֵר גִּלְתִּי וְסִפְרֹתִי לְאִנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ זֶה כְּמָה פְּעָמִים אֶת דַּעְתִּי, אֶף מִחֲמַת שֶׁכָּבֵל פְּעַם אֲנִי שׁוֹמֵעַ פְּרוּשִׁים אַחֲרֵים בְּדְבָרֵי עַל-כֵּן אוֹדִיעֶךָ, הִנֵּה כָּל אֶחָד צוֹעֵק שֶׁהוּא מַחְבֵּר אֶל רַבְּנוּ ז"ל, וְרוּצָה לְבַנּוֹת דַּעַת רַבְּנוּ ז"ל, וְאֵיךְ יוֹדְעִים עִם מִי הָאֱמֶת, אֵימָה בִּזְהַר הַקְּדוּשׁ וּמוּכָא בְּדְבָרָיו ז"ל בְּלֻקוּטֵי-מִוְהַרְ"ן (חלק א'. סימן נא), שְׂאִרֵי בַחְבוּרָא וְסִיִּם בְּפִירוּדָא — זֶה הַסְּטָרָא אַחֲרָא, וְלִהַפֵּךְ מוּכָן שְׂאִרֵי בַחְבוּרָא וְסִיִּם בַּחְבוּרָא — זֶה הַסְּטָרָא דְקִדְשָׁה, עַל-כֵּן דַּע לָךְ, מִי שְׁרוּצָה בְּפִירוּד

יְהִי־הָאֵיף שִׁיְהִי־הָ מֵאִיזָה טַעַם שֶׁרַק יְהִי־הָ, אִף מֵאַחַר שֶׁהוּא בְּפִרְוֵי־אֶזְרוֹ וְהוּא מְסֻטָּרָא אַחְרָא, וְלִהְפֹּךְ מִי שֶׁרוֹצֵה בְּחַבְרָא בְּאַחֲדוּת — זֶה מְסֻטָּרָא דְקַדְשָׁה וְדו"ק. וּבְעִוּוֹנוֹתֵינוּ הַרְבִּים, כְּכֹר גְּזֹר אוֹתָנוּ הַסְטָרָא אַחְרָא לְחֻצָאִין, וְנִשְׁאַרְנוּ רַק לְמַחְצָה, וְעַכְשָׁו עָלֵה הַכּוֹרֶת לְחַתְּךָ גַּם אֶת הַחֲצִי לְרַבִּיעַ, וְמָה יְהִי־הָ הַסּוּף, עַל הַרְאִשׁוֹנִים אֲנִי מְצַטְעָרִים... וְרַבְנֵנוּ ז"ל הִזְהִירָנוּ וְצָוָה לָנוּ (שִׁיחֹת־הַר"ן, סִימָן נ"א): אֶת זֶה תִּקְבְּלוּ מֵאֵתִי, שְׂלָא לְהַטְעוֹת עֲצָמוּ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מֵאֵד...

כְּשֶׁאָדָם מֵאֲמִין בְּאַמוּנָה אֲמִתִּית, אֲשֶׁר אֵין שׁוּם מְצִיאוֹת בְּלַעֲדוֹ יִתְבָּרֵךְ כָּלֵל, וְהַכֵּל לְכֹל עֲצָם עֲצָמִיּוֹת חַיּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְאֵין שׁוּם דְּבָר נֶעֱשֶׂה מְעֻמּוֹ, כִּי הַכֵּל מְשַׁגַּח בְּהַשְׁגָּחַ פְּרִטִי פְּרִטִית, "אֵין אָדָם נוֹקֵף אֶצְבָּעוֹ מִלְמַטָּה אֲלָא אִם-כֵּן מְכַרְיִזִין עָלָיו מִלְמַעְלָה" (חֲלִין ז':), "וְאֶפְלוּ רִישׁ גְּרָגִיתָא מִן שְׂמִיָּא מִנּוּ לִיָּה" (בְּרַכּוֹת נ"ח.), "וְאֵין אָדָם נוֹגֵעַ בְּפִמָּה שְׂמוּכָן לְחֻבְרוֹ וְאֵין מְלַכּוֹת נוֹגַעַת בְּמְלַכּוֹת חֻבְרָתָהּ אֶפְלוּ כְּמֵלָא נִימָא" (יוֹמָא ל"ח.), "וְאֶפְלוּ צְפָרָא קְלִילָא מִבְּלַעֲדֵי שְׂמִיָּא לֹא מִתְצָדָא" (ירושלמי שְׁבִיעִית, פֶּרֶק ט', הַלָּכָה א', וּבְבִרְאשִׁית רַבָּה ע"ט, ו'), וְאֶפְלוּ קֶשׁ אֵינוֹ נוֹפֵל מִהַעֲגָלָה בְּלִתִּי הַשְׁגָּחַתוֹ יִתְבָּרֵךְ הַפְּרִטִי פְּרִטִית (בְּשֵׁם הַבַּעַל-שֵׁם-טוֹב ז"ל), וּבִידִיעוֹת אֱלוֹ יִצְחָק לְחַיּוֹת חַיִּים אֲמִתִּיִּים, חַיִּים נְעִימִים, כִּי מָה יַעֲשֶׂה לוֹ אָדָם.

תִּיחַ.

בְּעִזְתַּת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֻדְר צו ה'תש"ל.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סְלָה אֶל מַעֲלַת הַיָּקָר וְהַנְּעֻלָּה מֵאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵינוּ, הַשּׁוֹתֶה בְּצִמָּא מִמִּי הַנַּחֵל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֻכְמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גְּרוֹ יֵאִיר וְיִזְרַח לְנֶצַח נְצָחִים.

(א) אֶפְלוּ צְפוּר קִטְנָה מִבְּלַעֲדֵי רְשׁוֹת מְשָׁמִים לֹא נִצּוּדָה.

אחי היקר! חזק ואמץ מאד מאד בעבודת השם יתברך, ואל תפול
 בדעתך בשום אופן שבעולם, כי השם יתברך אתך, עמך ואצלך, כי
 אין שום מציאות בלעדיו יתברך כלל, והכל לכל עצם עצמיות חיות
 אלקותו יתברך, והעקר להיות תמיד בשמחה ובפנים שוחקות (עין
 לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן כג), אנפין נהורין^א — זה סטרא דקדושה,
 תקון הברית, שברית תאות ממון, ולהפך, חס ושלום, אנפין חשוכין^ב
 — זה סטרא אחרא, פגם הברית, תאות ממון, שהוא תמיד בעצבות
 וקמרה שחורה, ורצה יותר ויותר ממון, והוא תמיד בדאגות אִיף
 לאסוף עוד ממון, ולהפך אנפין נהורין — שמח בחלקו, ונותן תמיד
 תודה והודאה להשם יתברך על חלקו שנתן לו, ויודע שמה שיש
 לו הוא חסד חנם, והוא אינו ראוי אפלו לזה המעט דמעט, והוא
 תמיד בשמחה, ועין (שם, חלק ב', סימן י'), שעל-ידי שמחה יזכה לשוב
 הדעת ולמחין מישבין וזוכה לחרות, ולזכות לעבודת השמחה זהו
 כבוד על האדם מאד יותר מכל העבודות שבעולם, כי טבע האדם
 שיהיה נמשך אחר חומר הגשמי שרבו נתנה מדומם, ועין (שם, חלק
 א', סימן קטט): עקר נשיכת הנחש הוא עצבות ועצלות, בחינת "ונחש
 עפר לחמו" (ישעיהו סה, כה), ועין לקוטי-מוהר"ן (חלק א', סימן קסט),
 שעל-ידי השמחה יזכה שהשם יתברך בעצמו ישמר בריתו, ובדברי
 ר' אברהם בר' נחמן איתא על הפסוק: "והיה עקב" (דברים ז, יב),
 ואמרו חכמינו ז"ל (במדבר רבה יג, ה): אין יתיה' אלא לשון שמחה,
 אף מתקף התגברות הסטרא אחרא על מדת השמחה, על-ידי-זה
 מנחת בעקב, הינו מדת השמחה נפלה, ורב העולם אינם יודעים
 ממעלת זו המצוה, כי חושבים שאינה מצוה כלל, ועין מה שפרש
 רש"י שם: אלו מצוות שאדם דש בעקבו, ורבנו ז"ל הזהיר ביותר
 על שמחה יותר מהכל, ואמר, שמצוה גדולה להיות בשמחה תמיד
 (עין בלקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן כד), ואיתא (שם, בסימן מח), שתכף-ומיד
 כשהאדם נכנס בעבודת השם יתברך עברה גדולה להיות בעצבות,

א) פנים מאירות.

ב) פנים חשוכות.

עֵינַי שָׁם; וְאֲנִי אֵין לְנִי אֵלָא דְבָרֵי בְּנֵי שְׁמָחָה הַנִּכְלָל בְּמִקּוֹר הַשְּׁמָחָה, וְעוֹסֵק לְקַשְׁרָנּוּ אֶל תְּכֵלֶת מְצֵלַת שְׁלֵמוֹת מִדַּת הַשְּׁמָחָה.

וְעֵינַי בְּלִקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִמָּן כ"ד, לְמַה שְׁיִכּוֹלִין לְזַכּוֹת בְּשִׁעוּשִׁים מִצָּהוּ בְּשְׁמָחָה, לְהִיּוֹת נִכְלָל בְּאֵין סוּף בְּרוּף הוּא מְטִי וְלֹא מְטִי, (וְעֵינַי שָׁם, סִמָּנִים ה, כה), וּמוֹבָא בְּעֵלִים לְתְּרוּפָה מִמוֹהַר"ן ת"ז ל' שְׁיַעֲשֶׂה עֲצָמוּ כְּאֵלוֹ הוּא שְׁמַח, וְעַל-יְדֵי-זֶה יִזְכֶּה לְשְׁלֵמוֹת הַשְּׁמָחָה, וְצָרִיף לְלֶכֶת תְּמִיד בְּפָנִים שׁוֹחֲקוֹת אֶף שְׁבֵלֵב יוֹדֵעַ מֵרַת נִפְשׁוֹ, שְׁעוֹבֵר עָלָיו מַה שְׁעוֹבֵר, תַּעֲשֶׂה עֲצָמְךָ כְּאֵלוֹ אֶתְּהָ שְׁמַח, וְעַל-יְדֵי-זֶה תִּזְכֶּה לְשְׁלֵמוֹת הַשְּׁמָחָה שֶׁהוּא דְּבָר גְּדוֹל מְאֹד, וּמוֹהַר"ן ת"א אָמַר פֶּעַם לְאַחַד מֵאַנְשֵׁי שְׁלוֹמְנוֹ: אִם הָיִיתָ תְּמִיד בְּשְׁמָחָה לֹא הָיִיתָ רוֹאֶה פְּנֵי גֵיְהוֹנוֹם, וְצָרִיף לְבַקֵּשׁ וּלְהַתְּפַלֵּל הַרְבֵּה לְפָנֵי הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ לְזַכּוֹת לְהִיּוֹת תְּמִיד בְּשְׁמָחָה, כִּי עֲקָר הַגְּאֻלָּה תְּלוּי בְּשְׁמָחָה, בְּחִינַת (ישעיה נה, יב): "כִּי בְּשְׁמָחָה תִּצְאֵוּ", וְלְהַפְּךָ עַל-יְדֵי עֲצָבוֹת וּמְרָה שְׁחוּרָה נוֹפֵל לְגִלוֹת גְּדוּלָּה, וְעֵינַי בְּסִפְרֵי הַמִּדּוֹת (שְׁמָחָה, חֶלֶק ב', א): "מִי שֶׁהוּא שְׁמַח תְּמִיד עַל-יְדֵי-זֶה הוּא מְצָלִיחַ", וּמוֹבָא בְּסִפְרֵים שְׁמִשִּׁיחַ אוֹתִיּוֹת יִשְׁמַח, כִּי אֵז תִּתְגַּלֶּה תְּכֵלֶת שְׁלֵמוֹת הַשְּׁמָחָה, "עֲתִיד הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לַעֲשׂוֹת מַחֹל לְצַדִּיקִים" (פְּעֻנֵי לֵא), כִּי אֵז תִּתְגַּלֶּה אַחֲדוּתוֹ יִתְבָּרַךְ וְיַחֲוֶדוּ יִתְבָּרַךְ, שְׂאֵין שׁוּם מְצִיאוֹת בְּלַעֲדָיו יִתְבָּרַךְ כָּלֵל, וְהַכֵּל לְכֹל בְּהַשְׁגָּחָתוֹ הַפְּרִטִי פְּרִטִית, וְיֵאמְרוּ עַל הַכֵּל הַטּוֹב וְהַמְּטִיב, שֶׁתִּתְגַּלֶּה הַדַּעַת הָאֵמֶת (עֵינַי לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִמָּן ד), וְאֵז יִתְגַּלֶּה תִּקְוַת הַשְּׁמָחָה, כִּי כְּשֶׁאֲדָם זֹכֶה לִידַע שֶׁהַכֵּל בְּהַשְׁגָּחָה פְּרִטִי פְּרִטִית, אֵז הוּא תְּמִיד בְּשְׁמָחָה וּבְטוֹב לְכַבּ וּבְפָנִים שׁוֹחֲקוֹת, וְזֶה עֲקָר תַּעֲנוּג וְשִׁעֲשׂוּעַ עוֹלָם הַבָּא — לְזַכּוֹת לְהַכִּירוֹ יִתְבָּרַךְ (עֵינַי שָׁם, חֶלֶק ב', סִמָּן ב).

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד מְאֹד...

טיט.

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר צו ה'תש"ל.

החיים והשלום אל מעלת ידידי היקר מאנשי שלומנו, הפחור השותה בצמא דברי הנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח לנצח.

אחי היקר! חזק ואמץ מאד מאד יהיה איך שיהיה, ותהיה שמך בחלקך ברוחניות ובגשמיות, וזה יסוד דעת רבנו ז"ל, ברוחניות — לחפש ולמצא בעצמו הנקודות הטובות שיש בו, וישמח בהן מאד (עין לקוטי מוה"ר ז"ו, חלק א', סימן רפב), ובגשמיות — לחפש ולמצא בכל הצרות הרחבות, ועל-ידיהן יתרחב לו יותר ויותר (עין שם, סימן קצה).

וצריך להרגיל עצמו להסיח דעת בכל עת ורגע ממה שעבר עליו עד עכשו, ולהתחיל בכל פעם התחלה חדשה, ורבנו ז"ל אמר (שיחות ה"ו, סימן כז), שבשכיל זה יש מעלה גדולה לשכחה, לשכח בכל פעם מה שעבר עליו עד עכשו ברוחניות ובגשמיות, ועל-ידי זה בעצמו יזכה להתחדש בכל פעם, וצריך לידע שבהכרח יעברו עליו מה שיעברו, ובפרט מי שכבר פגם, ורומז לזלזול, הרבה, מדת הדין והמשפט מתלבשת במניעות עצומות לרחקו ולגרשו מהקדושה (עין לקוטי מוה"ר ז"ו, חלק א', סימן קטו), וזה ההכרח שיהיה בה, אבל צריך לידע שגם בתקופה המניעות והבלבולים, הירידות והקטנות, שם אלופו של עולם גנוז ונסתר, וכשידע ידיעה זו, אז "יתפרדו כל פועלי אנו" (תהלים צב, י), כי עקר הסטרא אתרא הוא מהסתרה פמוכא בכתבי האריות"ל, שהם יונקים מאחורים, הינו מהסתרה שבתוך הסתרה, שנסתרה פני הנו"ה ברוף הוא, שנדמה שהכל, חס ושלום, טבע, שזה שם 'אלקים' גימטריה 'הטבע', ועין בלקוטי מוה"ר ז"ו (חלק א', סימן ד): מלכות דסטרא אתרא יונקת מאלקים, ועין שם (סימן סב), שהסטרא אתרא יונקת מאחורים, ועל-ידי דבורי תפלה ואמונה ממשיך על עצמו הארה עצומה מהתגלות אורו יתברך, שנמשכת עליו אלקותו יתברך, ונשגח בהשגחה נפלאה מאד, כי "באתערותא דלתתא אתער

דלעילא"א (זהר לך-לך פח.), ואז נתבטלות כל הקלפות וההסתרות, ועל-כן אין שום עצה מרבוי ההרפתקאות והבלבולים והיסורים, רק לברח אליו ותברך וליחד מקום מיוחד, ולהתבודד עמו ותברך, ולשפף נפשו לפניו ותברך, וכל מה שעובר עליו הכל לכל יספר לפני אביו, ורבנו ז"ל הרבה לדבר עמנו מענין תפלה והתבודדות, ורצונו היה שתהיה לנו בכל יום על-כל-פנים שעה אחת התבודדות, ואשרי מי שזוכה להרבות ביותר בתפלה והתבודדות, לשפף נפשו אליו ותברך, אשר זה עולה על הכל, ובפרט כשזוכה לככות כתינוק לפניו ותברך, זה עולה למעלה למעלה וכו', אשר אי אפשר לשער בשכל אנושי קלל ויכלל, כמובא בזהר הקדוש (ח"ב רא:).

מה אמר לך, ידידי, מי שמרגיל עצמו בדרך התם והאמת הזה — להיות "פראסטיק"², ולדבר עמו ותברך בפאשר דבבר איש עם רעהו, אז זוכה לחיות חיים נצחיים גם בזה העולם, ומוהרנ"ת ז"ל אמר בסוף ימיו, שכל מה שהולכת לו העבודה בסדר, הוא מפני שלקח עצמו כל-כף להתבודדות, ואינו יכול לעשות שום דבר בלי התבודדות, כי על-ידי תפלה מגלה שיש בורא ומנהיג ומושל בעולם והכל בידו, ונמשך עליו אור האמונה, ועל-ידי אמונה חי חיים טובים, ונמשך עליו רב ברכות, כמו שכתוב: "איש אמונות רב ברכות" (משלי כח, כ), והוא מסתר בסתר כנפיו ותברך, ושום בריה לא יכולה להרע לו, חס ושלום, מאחר שהוא נסתר בסתר אל עליון, ומוהרנ"ת ז"ל גלה, שמי שזוכה לאמונה ברה ונקיה, אז פתוחים לפניו כל העולמות, ומרמז בפסוק (יחזקאל א, א): "נפתחו ה'שמים וראוה מראות אלקים" ראשי תבות א'מ'ו'י'נ'ה', וכל ענין רבנו ז"ל הוא התגלות אמונתו ותברך נפלאה ונוראה מאד, אשר יזכו בלם כשנבוא משיח צדקנו, אז יתגלה יחודו ואחדותו ותברך בהתגלות נפלאה, כמו שכתוב (ירמיה לא, לג): "כי כולם ידעו אותי למקטנם ועד גדולם".

(א) בהתעוררות שלמטה נתעורר למעלה.
(ב) איש פשוט.

וּלְטוֹכְתָךְ הַנְּצָחִית תִּתְמִיד מֵאֵד בְּסִפְרֵי רַבְּנֵינוּ ז"ל, שֶׁמֵּאֵד הִזְהִירֵנוּ רַבְּנֵינוּ ז"ל עַל זֶה, וְאָמַר, שֶׁמִּצְוַת גְּדוּלָה לְלַמֵּד בְּ"לְקוּטֵי-מוֹהֲרֵינוּ", וְיִכּוּל לְהַעֲשׂוֹת בְּעַל תְּשׁוּבָה גָּמוּר עַל-יְדֵי סִפְרוֹ, וּבְעַל מַח גְּדוּל (סִימָנִים מוֹהֲרֵינוּ, סִימָנִים שְׂמוֹ, שְׂמַט), כְּפִדּוּעַ לְשׁוֹקֵדִים בְּסִפְרֵי הַקְּדוּשִׁים, שְׁפוֹתָחִים אֶת הַמַּח, וְזוֹכִים לְחַדֵּשׁ חֲדוּשִׁים עַל-פִּי הַהִקְדָּמוֹת הַנּוֹרְאוֹת שֶׁקִּבְּלֵנוּ מֵרַבְּנֵינוּ ז"ל, וְגַם תֹּאמַר הַ"לְקוּטֵי-תְּפִלוֹת" עַל כָּל תּוֹרָה וְתוֹרָה מִ"לְקוּטֵי-מוֹהֲרֵינוּ", וּמַעֲלַת עֲשִׂיָּה מֵהַתּוֹרוֹת תְּפִלוֹת, שֶׁנִּצְעָשִׂים מִזֶּה שֶׁעֲשׂוּעִים גְּדוּלִים לְמַעֲלָה, אֲשֶׁר עוֹד לֹא עָלוּ שֶׁעֲשׂוּעִים כְּאֵלוֹ מִימֹת עוֹלָם (עֵינֵי בְּלָקוּטֵי-מוֹהֲרֵינוּ, חֶלֶק ב', סִימָן כה) וְעֵינֵי בְּאֲרִיכוֹת (בְּלָקוּטֵי-הַלְכוֹת, רֹאשׁ חֲדָשׁ, הַלְכָה ז), שֶׁמִּרְבָּה לְדַבֵּר בְּרוּחַ קִדְשׁ מִמַּעֲלַת תּוֹרָה וְתַפְלָה, וּמוֹהֲרֵנוּ ז"ל אָמַר פַּעַם, אֲשֶׁר הִרְבָּה אֲנָשִׁים כְּכֹר וְכוּ לְגַן-עֵדֶן עַל-יְדֵי הַתְּפִלוֹת שָׁלוֹ; אֲשֶׁרֵינוּ וְאֲשֶׁרֵי חֲלָקְנוּ שֶׁזְּכִינוּ לִידַע מֵאוֹר כְּזֶה.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

תכ.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסִדְרָה צוֹ ה'תש"ל.

שְׁלוֹם וּבִרְבָּה לְאַהֲבֵי, יְדִידֵי הַיָּקָר, הַחֲפֵץ וּמִשְׁתוֹקֵק לְעִבּוּדֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עַל-פִּי דְרָךְ הָאֱמֶת וְהַתֵּם שֶׁקִּבְּלֵנוּ מֵהַנַּחֵל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... גֵּרוֹ יֵאִיר.

מִכְתָּבְךָ הַיָּקָר לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי, וְשִׂמְחָתִי עַל צַחוֹת לְשׁוֹנֵךְ בְּדַרְכֵי אֲדָמוֹר, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ, וְרוֹאִים, תְּהִלָּה לְאֵל, נְבוֹאָת רַבְּנֵינוּ ז"ל, שֶׁאָמַר (סִימָנִים מוֹהֲרֵינוּ, סִימָן מו): "מִיֵּין פִּייעָרְל וְעֵט שׁוֹיֵן טְלוֹאָן בִּיז מְשִׁיחַ וְעֵט קוֹמְעֵן"^א, וְאֵז וְעֵט זִיךְ דָּאס פִּייעָרְל עֲרֶשֶׁט אֵן צִינְדֵעֵן אֵן בְּרַעֲנֵעֵן אֵן שִׁינְעֵן לְכָל הָעוֹלָם כְּלוּב, בְּבַחֲיַנֵּת: "כִּי מְלֵאָה

(א) "הָאֵשׁ שְׁלֵי תוֹקֵד עַד בֵּיאַת מְשִׁיחַ".

(ב) וְאֵז הָאֵשׁ הַזֶּה בַּקְּתִיל לְכַעַר וּלְהַאִיר לְכָל הָעוֹלָם כְּלוּ.

הָאָרֶץ דַּעַה [לְדַעַת] אֶת ה' (יִשְׁעִיהָ יֵא, ט), וְלַעַת עֵתָה צְרִיף כָּל אֶחָד מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ לְעוֹרֵר אֶת נִקְדַּת רַבְּנוּ ז"ל שֵׁשׁ בְּאֶתְעוֹרָתָא דְלִתְתָּא, כָּל אֶחָד כְּפִי יְכַלְתוּ, וְלַחֲדָשׁ חֲדוּשִׁים עַל־פִּי סִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל, וְלְעוֹרֵר אַחֲרֵים וְלִגְלוֹת לָהֶם מִנִּפְלְאוֹת הַלְמוּדִים וְהַעֲצוֹת שֶׁקָּבַל וְשָׂאב מִהַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֻקָּהּ, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ, הַמְטָהר וְרוֹחֵץ אֶת הַפְּגוּמִים בְּיוֹתֵר, וְאֶפְלוּ הַפְּגוּם וְהִירוּד וְהַנְּפֹל כְּמוֹתוֹ בְּעוֹלָם, כִּי רַבְּנוּ ז"ל יָכוֹל לְהוֹצִיא אֶת הַגְּרוּעַ בְּיוֹתֵר בְּעוֹלָם וְכוּ' וְכוּ'.

וְעַקֵּר הַלְמוּד שֶׁצְרִיף לְלַמֵּד עִם אַחַר הוּא עֲנִין הַתְּחִזְקוֹת, שִׁיְהִיָּה חִזָּק וְלִבֵּל יִפֹּל בְּדַעַתוֹ מִשׁוּם דְּבַר שֶׁבְּעוֹלָם, כִּי הִתְקַרַח שִׁיעֵבֵר מִה שִׁיעֵבֵר וּבִפְרָט עַל הַרְחוּקִים מְאֹד, שֶׁפְּגָמוֹ, חֵס וְשְׁלוֹם, בְּבִרְיָת, שֶׁצְרִיכִים לְהַתְחִזֵּק בְּיוֹתֵר בְּאֲמוּנַת חֻקִּים, שֶׁכַּח רַבְּנוּ ז"ל גְּדוֹל מְאֹד, וְאִם תֵּאָחַז בּוֹ וְתִקְּסִים עֲצוּתוֹ הַקְּדוּשׁוֹת: שְׂמֻחָה — לְהִיּוֹת תְּמִיד בְּשְׂמֻחָה וּבִפְנִים שׂוֹחֲקוֹת, וְלִלְמַד בְּכָל יוֹם שְׁעוֹר קְבוּעַ בְּשִׁלְחָן עֲרוּף, וְגַם לְהִזְהַר לְלָקֵחַ בְּכָל יוֹם לְמַקְנָה, וְלוֹמַר בְּכָל לַיְלָה תִּקְוֶן חֲצוֹת, וְהַעֲקֹר הָעוֹלָה עַל הַכֹּל הוּא — תְּפִלָּה וְהַתְּבוּדוּת, לְשִׁפְף נִפְשׁוֹ אֵלָיו יִתְבַּרֵּךְ בַּתְּפִלָּה וּבִקְשָׁה, וְכֵן כָּל הַעֲצוֹת הַנּוֹרְאוֹת וְהַנִּפְלְאוֹת אֲשֶׁר גִּנּוּזוֹת בְּסִפְרָיו הַקְּדוּשִׁים; אֲשֶׁרֵי מִי שִׁיֵּאָחַז בָּהֶם, וְאָז טוֹב לוֹ לְגַזֵּחַ נִצְחִים.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

הַנְּבִיא יִרְמְיָה מְתַאֲוֵן (יִרְמְיָה ז, כח): "אֲבָדָה הָאֲמוּנָה וְנִכְרַתָּה מִפְּיָהֶם", כִּי עַקֵּר הַשְּׁלֵמוֹת בְּאֲמוּנָה — שִׁתְּמִיד יְהִיָּה שֵׁם שְׂמִים שְׁגוּר עַל פִּיו, וְתְּמִיד יְדַבֵּר מִמֶּנּוּ יִתְבַּרֵּךְ, וְכִמוֹ שֶׁאָמַר רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטִי-מוֹהַר"ו, חֻלָּק א', סִימָן לד), שֶׁהַצְּדִיק נִקְרָא "מְלֵאפּוּם" - שִׁפְּיו מְלֵא מֵאֲלִקוֹתָיו יִתְבַּרֵּךְ, תְּמִיד מְדַבֵּר רַק מִמֶּנּוּ יִתְבַּרֵּךְ, וּמִגְּלָה וּמִפְּרָסֵם אֲשֶׁר אֵין שׁוּם מִצִּיאוֹת בְּלַעֲדָיו יִתְבַּרֵּךְ כָּלֵל, וּבְכָל תְּנוּעָה וְתַנּוּעָה שֵׁם אֵלּוּפוֹ שֶׁל עוֹלָם, וְהַכֹּל לְכָל עֶצֶם עֲצָמִיּוֹת חַיּוֹת אֲלִקוֹתוֹ יִתְבַּרֵּךְ, וְהוּא

יתברך מנהיג את כל אחד ואחד בהשגחה פרטי פרטית, "אין אדם נוקף אצבעו מלמטה אלא אם-כן מכרזין עליו מלמעלה" (חלין ז), ופעם אחת שאל אחד את רבנו ז"ל, איך זוכין להגיע אל האמונה, ואמר לו: האמונה תולה בפה של האדם, כמו שכתוב (תהלים פט, ב): "אודיע אמונתך בפי", הינו על-ידי שמדברים האמונה בפה, זהו בעצמו האמונה (לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן מד), ועל-כן הזהיר מאד מאד לא לדבר, חס ושלום, שום דבור של כפירות ואפלו בדרך ליצנות, כי על השם יתברך אסור לעשות ליצנות, וכן אפלו לחזר מה שאחר אמר איזה דבור של כפירות אסור לחזר, כי, חס ושלום, הדבור הרע של כפירות יזיק לו.

תכא.

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר צו ה'תש"ל.

שלום וברכה וכל טוב סלה אל מעלת ידידי הנקר, השותה בצמא דברי הנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר.

אחי הנקר! חזק ואמץ מאד להתמיד בלמוד התורה הקדושה ובתפלות הקבועות: שחרית, מנחה, מעריב, חצות, ובפרטיות בתפלה והתבודדות, ואז מחל לך השם יתברך, וידוע בין אנשי שלומנו, אשר רבנו ז"ל הזהיר אותנו מאד לבלי להתענות תעניות, וכמו שאמר בסוף ימיו, שאם היה יודע בימי נעוריו מה שידע עכשו, מה שיכולים לפעל בתפלה והתבודדות, אז לא היה מסגף את הגוף כל-כך בתעניות, כי בהתבודדות יכולים לפעל הכל, שימחל לך השם יתברך, ובפרט מעלת למוד התורה הקדושה אי אפשר לשער, כמובא בזהר הקדוש (ח"ג קנט). מעלת הלומד את התורה הקדושה, שהקדוש-ברוך-הוא מוחל לו על כל עוונותיו, על-כן

אֲשֶׁר תִּכְבַּח בְּנַחֲלֵךְ קִנְיָךְ

לְטוֹבְכֶךָ עַל-פִּי דַעַת רַבְּנוּ וְ"ל אֵל תִּתְעַנֶּה, וּבִקְרוּב אֶתְרָאָה עִמָּךְ פָּנִים אֶל פָּנִים, וְאִדְבַר עִמָּךְ בְּפִרְטוּיֹת.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ...

דִּיקָא אֱלוּ הַנְּשָׁמוֹת שֶׁנִּפְגְּמוּ מְאֹד בְּפָגַם הַבְּרִית — הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטְלָה, אִם הֵן זוֹכוֹת לְשׁוּב אֱלֹיוּ תִּתְבַּרְךָ, וְעוֹקְרוֹת אֶת מַחְשַׁבְתֶּךָ מִהַמְקוֹמוֹת הַמְּגֻנָּים וְהַמְתַּעֲבִים שֶׁהֵיוּ בָּהֶם עַד עַכְשָׁיו, וּמְרַגְּלוֹת אֶת עֵצְמֶךָ לְחֹשֶׁב רַק מַחְשָׁבוֹת קְדוֹשׁוֹת, מַחְשָׁבוֹת שֶׁל אֲמוּנָה, שְׁמֵלֵא כֹל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, וְהַכֹּל לְכֹל עֵצָם עֲצָמֵי חַיִּים אֱלֹקוֹתוֹ תִּתְבַּרְךָ, וּמַחְשָׁבוֹת שֶׁל תּוֹרָה, וּמַחְשָׁבוֹת שֶׁל יְחִידִים, דִּיקָא הֵן יְכוּלוֹת לַעֲשׂוֹת הַתְּעוֹרוֹרוֹת גְּדוּלָה בְּעוֹלָם, עַד שֶׁכָּל אֱלוּ הַנְּשָׁמוֹת שֶׁגַּם-כֵּן נִפְגְּמוּ בְּפָגַם הַבְּרִית — הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטְלָה, תִּפְגַּם בְּהֵן תִּשׁוּקָה עֲצוּמָה לְחֹזֵר אֱלֹיוּ תִּתְבַּרְךָ, וְהַעֲקָר שִׁיְהִיָּה בְּלֵב אֲמֵת וּבִתְמִימוּת וּבִפְשִׁיטוּת, וְיִקְבַּל הָאָדָם עַל עֲצָמוֹ לְשׁוּב אֱלֹיוּ תִּתְבַּרְךָ יְהִיָּה אִיךָ שִׁיְהִיָּה, אֲזַי יִזְכֶּה עַל-יְדֵי-זֶה לְעוֹרֵר וּלְחַזֵּק עוֹד אֶלְפֵי נְשָׁמוֹת שֶׁגַּם-כֵּן נִפְּלוּ בַחֲטָא הַמְּגֻנָּה הַזֶּה.

תִּכְבַּח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם וְתִתְבַּרְךָ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר שְׁמִינֵי ה'תש"ל.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכֹל טוֹב סְלָה אֵל מַעֲלַת הַיָּקָר וְהַנְּעִלָה מְאַנְשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ, הַשׁוֹתֶה בְּצִמָּא דְבָרֵי הַנַּחֲל נּוֹבַע מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... גֵּרוּ יְאִיר וְיִזְרַח לְנִצְחַת נְצָחִים.

אֲחֵי הַיָּקָר! חֲזַק וְאַמֵּץ מְאֹד מְאֹד מִתְדַשׁ בְּעִבוּדַת הַשֵּׁם תִּתְבַּרְךָ, וְצִרִיף לְהַתְחַדֵּשׁ בְּכֹל פַּעַם לְהַשְׁתוֹקֵק מִתְדַשׁ אֱלֹיוּ תִּתְבַּרְךָ בְּרִצּוֹנוֹת וּבְכִסּוּפִים טוֹבִים, וְיִוצִיאֵם מִפִּי דִּיקָא (עֵין לְקוּסִיטִימוֹהֲר"ו, חֶלֶק א', סִימָן לא), שֶׁמַּעֲלַת זֶה הָעֵנָן גְּבוּהָה מְאֹד מְאֹד, וְנַעֲשִׂים צְרוּפִים חֲדָשִׁים בְּעוֹלָמוֹת הָעֲלִיּוֹנִים גְּבוּהָה מַעַל גְּבוּהָה בְּרוּם גְּבַהֵי מְרוֹמִים. וְזֶה עֲקָר

הבחירה — שאין יכולים לידע ולראות את זאת כל זמן שמלכבשים בגוף הגשמי, ואחרי־כן תדע, כי כבר יהיה מאחר, כי כל זמן שהאדם חי, יכול לתקן ולהעלות את כל העולמות, והכל תלוי בו — הן לתקן, והן, חס ושלום, להפך — לקלקל, וכל דבור של כסופים טובים שמוציא להשם יתברך, זה ענין נורא ונפלא מאד, כי רצונות וכסופים טובים יש לכל אחד מישראל, אך כנגד זה גם הרע שבחמרו הבהמי כוסף ומשתוקק אל הגשמיות והתאוות הרעות, רחמנא לצלן, וצריך עבודה וגייעה רבה להכניע את הרע שבחמרו הבהמי, אך על־פי הדרך והעצה המתוקה והקלה — להוציא מפיו רצונותיו החזקים שיש לו אל הקדושה, ואיך שרוצה לקדם כל מצוה מהתורה הקדושה וכל מדה והנהגה טובה וכו', ורוצה לצאת מגשמיות מעשיו; אחי, אחי היקר! אי אפשר לך לשער בשכל אנושי גדל השעשועים שיש למעלה מדבורים אלו, כי הם הם עצם השתוקקות הנשמה שבאדם שהיא חלק אלוך ממעל, לחזר ולהכלל בשרשה העליון - באין סוף ברוך הוא, וזו תכלית עלית המלכות אל שרשה, שהאדם כוסף ומשתוקק להיות דבוק בו יתברך אשר מלא כל הארץ כבודו, ממלא כל עלמין וסובב כל עלמין, ואין שום מציאות בלעדיו יתברך, וצריך לידע אשר בכל תנועה ותנועה והרהור ומחשבה, דבור ומעשה שלו ושל אחרים, בכל מסתרת חיות אלקותו יתברך, וכשאדם זוכה להפך הכל מ"יש" ל"אין" על־ידי תקף כסופיו ורצונותיו אליו יתברך, זהו עקר אחד בין קדשא בריך הוא ושכינתיה, וזוהי מעלת האמונה הקדושה ומצות צדקה ומצות שבת־קדש המובאות בפנים זו התורה ל"א, עין שם.

(וכל זה יש לו קשר אל הנ"ל מהכסופים והרצונות הטובים, כידוע אשר רבנו ז"ל אמר על תורתו הקדושה (שיחות־הר"ן, סימן קצט), שאין מי שבינה, כי אם מי שיכול לדרש ולקשר פנים ואחור, וכן פנים לאמצעייתא וכן אמצעייתא לאחור וכו', כי דברי רבנו ז"ל הם חדושים נוראים ונפלאים כאלו, אשר אין בשכל אנושי לשער, ויכולים לקשר תורתו של רבנו ז"ל בכל ענין ובכל אופן, ומה שתדרש על־פי ההקדמות של רבנו ז"ל, הכל נכון מאד מאד,

כי רבנו ו"ל אָמַר (שם, סימן ר), שְׁתוֹרְתוֹ הִיא כְּלָה הַקְדָּמוֹת וְכָלָה בְּחִינוֹת, וְגַם הַזְהִיר לְהַשְׁתַּדֵּל לְחֹדֶשׁ בְּתוֹרָתוֹ, וְאָמַר שֶׁהוּא תִקּוּן נוֹרָא וְנִפְלָא לְפָנֵי הַבְּרִית, אֲפִלוּ אִם יִזְכֶּה לְחֹדֶשׁ רַק דְּבַר אֶחָד, וְאֲפִלוּ לֹא תִכְוֶן לְדַעְתּוֹ הַקְדוּשָׁה וְהַנוֹרָאָה, גַּם זֶה טוֹב מְאֹד (עֵין לְקוּטִי-מוֹהֲרָ"ן, חֵלֶק ב', סִימָן קג; וְעֵין בְּסִימָנוֹת) מֵה שֶׁכָּתַב מוֹהֲרַנְ"ת ו"ל עַל זֶה אַחַר מַעֲשֵׂה שְׁגָלָה רַבְּנוּ ו"ל מֵהַעֲגוּל הַשִּׁיף לְתוֹרָה כ': כִּי זֶה זְכוּת גְּדוּלָה לְאָדָם כְּשֶׁזֹּכֶה שֶׁתְּהִינָה מִחֻשְׁבוֹתָיו מְשׁוּטָטוֹת בְּדַבְרֵי רַבְּנוּ ו"ל הַקְדוּשׁ וְהַנוֹרָא וְכוּ', עֵין שָׁם. וּבִשְׂבִיל זֶה מֵה טוֹב וּמֵה נְעִים לְקַבֵּל דְּבָרֵי יְרֵאת שָׁמַיִם מִכָּל אֶחָד מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמוֹנו, כִּי כָל עֲגִין שָׂרָק מְקַשֵּׁר לְתוֹרַת רַבְּנוּ ו"ל, הַכֹּל אֵמֶת, יֵצִיב וְנִכְוֶן, וְהֵבִין).

נִחְזֹר לְעֲנִינֵינוּ, כִּי עַל-יְדֵי תִקְוֵה הַרְצוּנוֹת וְהַכְּסוּפִים הַחֲזָקִים שֶׁיֵּשׁ לְאָדָם, וּבִפְרָט כְּשֶׁזֹּכֶה לְהוֹצִיאֵם מִפִּי, עַל-יְדֵי-זֶה נִתְחַזְּקָה וְנִתְגַּדְּלָה הַאֲמוּנָה אֲצִלוּ בְּנ"ל, כִּי מִתְקַשְּׁרֵת עֲצָם נִשְׁמָתוֹ אֶל עֲצָם חַיּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ שֵׁשׁ כָּכָל הָעוֹלָם, וְזוֹ מַעֲלַת מִצְוֹת צְדָקָה וְחֶסֶד שֶׁצָּרִיף לְעִשׂוֹת אִישׁ לְחֵבְרוֹ, כִּי בְּזֶה לְבַד נִתְגַּלִּית אַחֲדוּתוֹ וְאֲמוּנָתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְאֲשֶׁר הַכֹּל בְּיָדוֹ יִתְבָּרַךְ, וְאִין מִי שֶׁיִּרְעֶה לָּהּ אוֹ יֵיטִיב לָּהּ, כִּי הַכֹּל מִשְׁגָּח בְּהַשְׁגָּחַה פְּרִטִי פְּרִטִית, וְזֶה מְגַלִּים כְּשֶׁנוֹתְנִים צְדָקָה, שֶׁאֵינִי מַחְסֵר מְמוּנֵי וְנוֹתֵן לְעֵנִי, וְאֵינִי מַפְחֵד שֶׁיִּחְסֵר לִי, כִּי הַכֹּל שֶׁל הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ וּבְיָדוֹ הַכֹּל, וְעַל-כֵּן צְדָקָה הִיא תִקּוּן הַבְּרִית (עֵין לְקוּטִי-מוֹהֲרָ"ן, חֵלֶק א', סִימָן רסד), כִּי פָּנֵי הַבְּרִית הוּא לְהַפָּךְ, כִּי צָרִיף לְהַשְׁפִּיעַ בְּקַדְשָׁה, וְהוּא סִלַּק אֶת הַהַשְׁפָּעָה מִשָּׁם, וְהִמְשִׁיכָהּ, חֶסֶד וְשְׁלוֹם, לְמִקּוּם אַחֵר, עֵין שָׁם; (וְעֵין בְּלְקוּטִי-הַלְכוֹת, קְדוּשִׁין, הַלָּכָה ג.) וְעַל-כֵּן נוֹתְנִים צְדָקָה קֹדֶם הַתְּפִלָּה, שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה זֹכִים לְתִקּוּן הַמְּשַׁפֵּט (עֵין לְקוּטִי-מוֹהֲרָ"ן, חֵלֶק א', סִימָן כ), שֶׁעַל-יְדֵי צְדָקָה זֹכִין לְתִקּוּן הַמְּשַׁפֵּט, שֶׁעַל יְדֵי זֹכִים לְתְּפִלָּה. וְעֵין (שָׁם בְּחֵלֶק ב', סִימָן ה), שֶׁעַל-יְדֵי עֲווֹת הַמְּשַׁפֵּט בָּא, רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, פָּנֵי הַבְּרִית, וְתִקּוּן הַמְּשַׁפֵּט הוּא לְהַשְׁלִיף שְׁכָלוֹ וְחֻכְמָתוֹ הַמְּדַמָּה, וְלִידַע כִּי צָדִיק וְיֵשֶׁר ה', אֵף שֶׁהוֹלֵךְ לוֹ שְׁלֹא כְּסֻדָּר, וְיֵשׁ לוֹ צָרוֹת וְדַחְקוֹת, חֶסֶד וְשְׁלוֹם, וְיִטְרַדוֹת רַבּוֹת, אֵף הוּא מִחֻזַּק עֲצָמוֹ בְּאֲמוּנָה פְּשוּטָה, אֲשֶׁר אֵין בְּלַעֲדֵיו יִתְבָּרַךְ וְהַכֹּל מִמֶּנּוּ, וְאֵז בּוֹ בְּרַגַע יִתְהַפֵּךְ הַכֹּל, וְיִתְפָּרְדּוּ כָּל פּוֹעֲלֵי אֲוֶן, וְעֵין בְּלְקוּטִי-הַלְכוֹת

(ראש חדש, הלכה ז), שְׁמִפְרֵשׁ מֵאִמֵּר חֲכָמֵינוּ ז"ל (פסחים קיח): קָשִׁין מְזוֹנוֹתָיו שֶׁל אָדָם כְּקָרִיעַת יַם סוּף, כִּי עָקַר רַב הַעֲקָמְמִיּוֹת שֶׁבְּלִב בְּנֵי־אָדָם הוּא בְּעֵנֵן הַפְּרָנְסָה וְהַמְזוֹנוֹת, שֶׁכֵּל אֶחָד קָשָׁה בְּעֵינָיו עַל חֶסְרוֹן פְּרָנְסוֹתָו, וְאוֹמֵר שֶׁמִּחְמַת זֶה אֵינוֹ יָכוֹל לַעֲסֹק בְּתוֹרָה וְעִבּוּדָה, אֲבָל בְּאֵמַת אֵין זֶה תְרוּץ כָּלָל, כִּי בַחֲרִיתוֹ שֶׁל כָּל אֶחָד הוֹלֵכֵת בְּדַרְךָ זוֹ דִּיקָא, שֶׁהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ מְנַהֵיג עִמּוֹ דִּיקָא בְּדַרְךָ וּבְאִפְסָן זֶה, וְעָקַר הַתְקוּן הוּא דִּיקָא עַל־יְדֵי שְׂיָסִיר הַעֲקָמְמִיּוֹת שֶׁבְּלִבּוֹ, וְיֵאֱמִין כִּי יִשָּׁר הַשֵּׁם, וְיָשׁוּב אֵלָיו יִתְבָּרַךְ וְיִתְחַנֵּן אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, שְׂיִיטִיב לוֹ בְּפְרָנְסוֹתוֹ וּבְכָל עֲנִיָּיו כְּמוֹ שֶׁהִיָּה בְשַׁעַת קְרִיעַת יַם סוּף, שֶׁהָיָה אִזְּ בְּצָרָה גְדוֹלָה מְכֹל צַד, וְהֵם תְּפִסּוּ אֱמוּנַת אַבּוֹתֵם וְצַעֲקוּ אֶל הַשֵּׁם, וְקִפְצוּ לְתוֹךְ הַיָּם, (כִּי מֵה שֶׁכְּתוּב תְּלוֹנְתֵם שְׂאֲמָרוֹ (שְׁמוֹת, יד, יא): "הַמְּבַלִּי אֵין קָבְרִים בְּמִצְרַיִם" וְגו', זֶה הִיָּה רַק מְקַצְתֵם שֶׁפָּגְמוּ בְּאֵמַת הַרְבֵּה, אֲבָל הָרַב הֶאֱמִינוּ בְּהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ וְצַעֲקוּ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ בְּרַחֲמִים וּבְתַחֲנוּנִים, כְּמוֹ שְׂאֲמָרוֹ חֲכָמֵינוּ ז"ל, שֶׁהָיָה בְּהֵם כְּמָה כְּתוּב, וְעָקַר הַיָּם הִיָּה בְּיָדָאֵי עַל־יְדֵי הַכְּשָׁרָה שֶׁהֶאֱמִינוּ בְּהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ וּבְמִשָּׁה, וְלֹא הִרְהָרוּ אַחֲרֵיהֶם, חַס וְשְׁלוֹם, רַק הַתְּחַנְּנוּ אֶל הַשֵּׁם).

וְעַל־כֵּן קָשִׁין מְזוֹנוֹתָיו שֶׁל הָאָדָם כְּקָרִיעַת יַם סוּף מִמֶּשׁ, שֶׁעָקַר פְּרָנְסוֹתוֹ נִמְשָׁךְ כְּמוֹ הַיָּם שֶׁל קְרִיעַת יַם סוּף, שֶׁעָקַר הַיָּם זֹכִים דִּיקָא עַל־יְדֵי שֶׁמְקַבֵּל הַכֹּל בְּאַהֲבָה, וְקוֹפֵץ לְהִתְקַרֵּב אֵלָיו יִתְבָּרַךְ בְּתוֹךְ סַעֲרַת הַיָּם הַזּוֹעֵף שֶׁל טְרַדַת הָעוֹלָם הַזֶּה וְהַבְּלִיּוֹ, וְצוֹעֵק וּמִתְחַנֵּן לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ כְּמוֹ בְּקָרִיעַת יַם סוּף, עַל־יְדֵי־זֶה דִּיקָא יִזְכֶּה לְפְרָנְסָה טוֹבָה, שְׂיִזְכֶּה עַל יְדָה לְתַכְלִית הַנְּצַחִית, וְזֶה עָקַר תְּקוּן הַמִּשְׁפָּט — לְבַלִּי לְהִרְהַר אַחֲרָיו יִתְבָּרַךְ.

וְזֶה גַם־כֵּן "קָשָׁה זְוִיגוֹ שֶׁל אָדָם כְּקָרִיעַת יַם סוּף" (סוֹטָה ב: זֶה ח"ב קע:), כִּי לְפַעְמִים הוֹלֵךְ קָשָׁה מְאֹד לְכַחֲוֹר לְמִצָּא אֶת זְוִיגוֹ, וְזֶה מְרַחֵקוֹ כְּמָה פְּעָמִים מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, שְׂרוּאָה שְׁזָה יָמִים וְשָׁנִים, וּבִכּוּכָה וּמִתְחַנֵּן וּמִתְפַּלֵּל לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ, שְׂיִזְכֶּה לְמִצָּא אֶת זְוִיגוֹ, וְעַל־יְדֵי־זֶה יִזְכֶּה לְשִׁלְמוֹת שְׁמִירַת הַבְּרִית כִּפְדוּעַ, עַל־כֵּן גַּם הוּא צָרִיף לִידַע אֶת

זו העצה תקוץ המשפט — לבלי להרהר אחריו יתברך, חס ושלום, ועל-ידי-זה ימתק הפל, וינצוהו השם יתברך (חסר).

תכג.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר שמיני ה'תש"ל.

שלום וברכה וכל טוב סלה אל מעלת היקר והנעלה מאנשי שלומנו, החפץ באמת להתקרב להשם יתברך על-פי דרך האמת שקבלנו מהנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר.

אחי היקר! חזק ואמץ מאד, ואל תפל בדעתך משום דבר שבעולם, אף אם נפלת כבר בעמקי עמקים בפאול תחיתות, רבנו ז"ל אמר: "קייץ יאוש איז גארנישט פארהאנדן"^א, אפלו בעמק נפילתו וירידתו, יכול למצא אלקותו יתברך, וצריך להיות בקי מאד מאד בזה — לבלי לפל משום דבר, אף שהבעל-דבר בוער בו מאד מאד בתאוות רעות ובמדות רעות ובמחשבות מגנות, וממש המלחמה עליו פנים ואחור, ואין לו למי לפנות, ועקר הצרה מקל הצרות הוא מה שהבעל-דבר מעקם את לבבו בעת ההיא, ומכניס בדעתו כאלו אבדה תקותו, וכאלו אין השם יתברך חפץ בו, וכאלו אין השם יתברך שומע בקולו, וזה עקר הצרה, כי בודאי מי שנפל כבר לעמקי עמקים, לשאול תחיתות, והוא מלא עביות וגשמיות, מלא מדות רעות, תאוות רעות ומחשבות מגנות מאד מאד, בודאי זו צרה מרה מאד, וצריך לצעק הרבה מאד לפניו יתברך בקולות וצעקות, בתחנונות ובקשות, בודויים ופיוסים, לבקש ולהתחנן ולהפציר, אולי יחוס אולי ירחם, שיזכה לצאת מהגלות המרה הזו, אף מרירות הצרה היא כשהבעל-דבר מעקם את לבבו כל-כך מהשם יתברך, עד שנדמה לו שאין שומעים לו כלל וכלל, ושהשם יתברך רחוק ממנו, ומעקם את לבבו מאד מאד בקשיות

(א) אין שום יאוש בעולם כלל.

ובלבולים זרים, זהו עקר הצרה, כי איך שהוא אפלו הוא כבר בעמק עמקים ועבר, חס ושלום, חס ושלום, על כל התורה כלה, אף אם יש בו אפלו קצת תקנה, בודאי סוף כל סוף יזכה לצאת, ולהפך אף כל הירידות לעליות גדולות, ועקר העצה ובפרט למי שנכשל בפגם הבגרות — הוצאת זרע לבטלה, רחמנא לצלן — ליחד לעצמו מקום מיוחד, ולשפף שיח ותפלה אליו יתברך, ויצעק ויבקש ויתחנן ימים ושנים מדי יום ביומו, ואל יתראש, חס ושלום, אפלו יום אחד, ויתמיד מאד בזה — לזעק ולצעק אליו יתברך בכל יום בעקשנות גדולה, וצריך לילך בדרך התשובה המובאת בלקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן ו', שתהינה לו שתי בקיאות, שיהיה בקי ב"רצוא" ובקי ב"שוב", שזה "עיל ונפיק", כי צריך להיות בקי ב"רצוא" ב"עיל" — לשמר מאד מ'פן יהרסו' (שמות יט, כב), וכן לידע לעולם שאין יודעים כלל, כי לגדלתו אין חקר, ולהפך העקר צריך להיות בקי ב"שוב" כשהוא בחינת "ונפיק", כי בודאי כשאדם זוכה כבר לישוב באהלה של תורה, תפלה ויראת שמים, צריך צמצום, וגם ידע שעדין אינו יודע כלל, בחינת (בראשית כב, ד): "וירא את המקום מרחוק", אף עקר ההתחזקות והבקיאות צריך כשהוא בחינת "ונפיק" — כשיוצא מחוץ לגבולי הקדשה, הן כשיוצא מביתו או מאהל של תורה ותפלה ויראת שמים, שצריך לעסק בעסקי העולם הזה ועסקי חל, צריך לשמר עצמו מאד להיות בקי היטב, ומכל שכן מי שהוא בבחינת נפיק ממש מגבול הקדשה, שנפל מחמת חטאיו הרבים בירידות עצומות, צריך להיות בקי היטב היטב, כי עדין רחמיו יתברך עליו, ועדין השם יתברך רוצה בתשובתו, ועדין יש לו תקנה לתקן כל מה ששקלקל, וצריך להכניס את זאת היטב בלבו, ובפרט שרבנו ז"ל אמר (חיי-מוהר"ן, סימן רכה): "דופיט אויף מיר איך האב ברייטע פלייצעס"^ב.

והעקר לקשר עצמו במחשבה, דבור ומעשה של רבנו ז"ל, ולקיים כל מה שאומר, ואז בודאי תהיה לנו אחרית ותקנה טובה.

(ב) תסמכו עלי, יש לי כתפים רחבות.

וּרְבֵנוּ ז"ל אָמַר, כִּי מִקְבֵּל עַל עֲצָמוֹ הַכֹּל, הַנְּשֻׁמָּע כְּזֹאת — שִׁיחָהּ אֶחָד שְׂיוּכַל לֹאמַר כְּזֹאת, וְאָמַר (חַי־מוֹהָר"ן. סִימָן דש): הַעֲקָר מִכָּאן וְלִהְבֵּא לְשֹׁמֵר אֶת עֲצָמוֹ מִמְזִידוֹת עַל-כָּל-פָּנִים, וְעַיִן בִּלְקוּי־מֹהָר"ן (חֶלֶק א', סִימָן סא), שֶׁעַל-יְדֵי אֲמוּנַת חֻכְמִים נִטְהָר הַמֶּחֶ, וּמִמֶּתִיק כָּל הַצְּמָצוּמִים וְהִדְיָנִים, (וְעַיִן שֵׁם בְּסִימָן ריא), וְלִהְפֹּף עַל-יְדֵי פָּגַם אֲמוּנַת חֻכְמִים מִחוּ מִבְּלָבֵל מְאֹד מְאֹד, וְאֵינּוּ יָכוֹל לְתַת עֲצוֹת לְנַפְשׁוֹ, וְעוֹלִים בְּמַחוּ עֲשָׂנִים סְרוּחִים, עַיִן שֵׁם; וְאֲשֶׁרִי מִי שְׂזוּכָה לְשִׁלְמוֹת אֲמוּנַת חֻכְמִים בְּרַבְנוּ ז"ל, וּמִתְנַהֵג כְּדַעְתּוֹ הַקְּדוּשָׁה, אִף שֶׁפָּגַם כְּמוֹ שֶׁפָּגַם, יוֹדַע שְׂאֵין שׁוּם יָאוּשׁ, וּמִתְבּוֹדֵד בְּכָל יוֹם, וְלוֹמֵד שְׁלֶחֶן עָרוּף, וְאֵז טוֹב לוֹ לְנַצֵּחַ, וּבְיָדָאֵי יִקְרְבוּ רַבְנוּ ז"ל בְּעֵלְמָא דְאַתִּי, וְגַם בְּזֶה הָעוֹלָם יִהְיֶה לוֹ כָּל טוֹב.

הדורש שלומך...

תכר.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֶר שְׁמִינֵי ה'תש"ל.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֵל טוֹב סְלָה אֶל הַבְּחוּר הַיְקָר, הַמְּשִׁתַּקֵּק לְעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבַּרַךְ עַל-פִּי דְרָךְ הָאֵמֶת וְהַתֵּם שֶׁקִּבְּלָנוּ מִהַנְּחַל נוֹבַע מִקּוֹר חֻכְמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... גָּרוּ יֵאִיר וְיִזְרַח.

מִכְתָּבְךָ הַיְקָר אֶתְמוּל קִבְּלָתִי, וְשִׁמְחָתִי מְאֹד עַל שְׂאֵתָה זוֹכָה לְחִטּוֹף בְּכָל יוֹם מֵעֵט טוֹב וְהוּא הַתְּבוּדוֹת, וּבְיָדָאֵי גַם אֵלוֹ הַחֲמִשָּׁה רְגָעִים הֵם יִקְרִים מְאֹד מְאֹד לְמַעְלָה, כִּי רַבְנוּ ז"ל אָמַר, שְׂאֵפְלוֹ אִם אֵין יָכוֹל לֹאמַר רַק תְּבַח: "רַבּוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם", גַּם-כֵּן טוֹב מְאֹד מְאֹד, וּמִכָּל שְׂכֵן מִי שְׂזוּכָה לְפִתּוֹחַ פִּי וְלִהְרַבּוֹת וְלִדְבַר עִם מְלָךְ מְלָכֵי הַמְּלָכִים הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא פֶּה אֶל פֶּה, אֲשֶׁר מְלָאכִים וּשְׂרָפִים וְאוֹפְנִים וְחִיּוֹת הַקְּדוּשׁ וְכוּ' וְכוּ' אֵינָם זוֹכִים, כִּי אִם פְּעַם אַחַת בְּחַיִּיהֶן,

ומיד נשׂרפּין מאור האין סוף ברוך הוא, והאדם אשר רחוק כל-כָּף, ויכּרֵט מי שחטא, חס ושלום, חס ושלום, והמשיך על עצמו מסוף המבדיל (עין לקוטי-מוֹהַרֵן, חלק א', סימן יד), וכשהוא זוכה לדבר אליו יתברך, אי אפשר לשער בשכל אנושי מעלת זה הענין, והעקר צריך להאמין שנעשה מזה מה שנעשה, וכמו שאמר פעם מוהרנ"ת ז"ל: לכו חזו וראו מעלת התפלה, שאפלו המלאך שמעלה את תפלות ישראל, אינו יודע להיכן עולה תפלתם, רק צריך להשביעה שתעלה למקום שתעלה.

ודע לך שעל-ידי שלמות התפלה נתעלית המלכות שהיא השכינה כידוע, ודע כי כל הקשיות והספקות שיש לאדם, הכל מפגם המלכות שהיא האמונה הקדושה, שהיא בחינת נו"ן (עין לקוטי-מוֹהַרֵן, חלק א', סימן א) "ינון שמו" (תהלים עב, יז) לשון מלכות, עין שם; כי כשיש לאדם אמונה שהיא התפלה, אז אין חסר לו כלום, וכמו שכתוב (משלי כח, כ): "איש אמונות רב ברכות", וזוכה לתקון נצחית, כי נתיחד קדשא בריך הוא ושכינתיה, חמה וילכנה, חיות ונו"ן, ולהפך כשתסרה לו הנו"ן שהיא המלכות, האמונה, התפלה, אז הוא בחינת תיקון — מחסר תקון, ונתהפך מ'תיקון' ל'קינות', שהוא חרבן בית המוחין שמשם נמשכים כל הצרות והדינים של האדם (עין לקוטי-מוֹהַרֵן, חלק א', סימן רמז), עקר הצער והיסורין הוא רק מחסרון הדעת, שאינו מישוב דעתו שהכל בהשגחה מאתו יתברך (עין שם, חלק א', סימן רט), ולמען השם ולטובתך הנצחית, התמד בספרי רבנו ז"ל בקביעות, ואז תזכה שיתישב לך הכל.

הדורש שלומך באהבה רבה מאד מאד...

תְּכַה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר שְׁמִינֵי הַתְּשׁוּ"ל.

הַחַיִּים וְהַשְּׁלוֹם, יְשׁוּעוֹת וְהַרְחַבַת הַדַּעַת אֶל מַעֲלַת הָאֲבָרָה הַיְקָרָה וְהַנְּעִלָה מְאֻנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, הַחֲפִיץ בְּאַמֶּת לְהִתְקַרֵּב אֶל הַקְּדוּשָׁה, עַל-פִּי הַהַקְדָּמוֹת הַנוֹרְאוֹת שֶׁקִּבְּלָנוּ מֵהַנַּחַל הַנוֹבֵעַ מִקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ.

אָחֵי הַיְקָרָה! חֲזַק וְאַמֵץ מְאֹד מְאֹד לְאַחֲזוֹ עִצְמְךָ בְּקְדוּשָׁה בְּכָל יוֹם עִם מַה שְׁתּוּכַל, וְאֵל תִּפְּל בְּדַעְתְּךָ מִשׁוֹם דְּבָר שֶׁבְּעוֹלָם, כִּי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עִמָּךְ, אֲתָךְ וְאַצְלָךְ, כִּי מְלֵא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, מְמַלֵּא כָּל עֲלָמִין וְסוֹכֵב כָּל עֲלָמִין, וְאִין שׁוֹם מְצִיאוֹת בְּלַעֲדֵיךָ יִתְבָּרַךְ, וְעַקֵּר הָאֲחִיזָה בְּקְדוּשָׁה זֶהוּ עַל-יְדֵי תִפְלָה וְהַתְּבוֹדָדוֹת, לְדַבֵּר וּלְשַׁיחַ וּלְסַפֵּר כָּל לְבוֹ בְּכָל פֶּעַם אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, כִּי אֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ עִם רֵעֵהוּ, וְכָל מַה שֶּׁיִּשְׁרַק עוֹבֵר עָלָיו בְּמַחְשָׁבָה, דְּבוּר וּמַעֲשֵׂה וְכָל מִשְׁאוֹ וּמִתְנוֹ, הַכֹּל לְכָל יִשְׁרָאֵל אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְיִקְשֶׁר הַכֹּל אֶל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְיִסַּפֵּר וְיִשְׁיַח לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ, כִּי צָרִיף לְקַשֵּׁר הַכֹּל אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, לְקַשֵּׁר הַעוֹלָם הַזֶּה אֶל הַעוֹלָם הַבָּא, רוּחַנִיּוֹת חַיּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְלִהְפֹךְ מִיֵּשׁ לְאִין, וְזוֹ כָּל עֲבוֹדַת הָאִישׁ הַיִּשְׂרָאֵלִי בְּזֶה הַעוֹלָם, כְּמוֹכָא (בְּלֻקוּטֵי-מוֹהֲרָן, חֶלֶק א', סִימָן א'), לְהִסְתַּפֵּל בְּכָל דְּבָר בְּחַיּוֹת אֱלֻקוֹת הַנִּמְצָא בְּכָל דְּבָר, וְלִקְשֶׁר עִצְמוֹ אֶל הַחֲכָמָה וְהַחַיּוֹת שֵׁיֵשׁ בְּכָל דְּבָר, עֵינֵי שָׁם; וְעֵינֵי (שָׁם, חֶלֶק ב', סִימָן א'): אִישׁ הַיִּשְׂרָאֵלִי נִכְרָא שְׁתֵּהִיָּה לוֹ מִמְשָׁלָה עַל הַמְּלָאכִים וְהוּא הַיִּצְרֵר הָרַע (עֵינֵי שָׁם חֶלֶק א', סִימָן עב), כִּי הַיִּצְרֵר הָרַע נִקְרָא מְלֻאָף הַקְדוּשׁ, עֵינֵי שָׁם, אֲבָל הַמְּלָאכִים מִתְקַנְאִים מְאֹד בְּאָדָם כִּזְהוּ שֵׁיֵשׁ לוֹ מִמְשָׁלָה עֲלֵיהֶם, עַל-כֵּן צָרִיף לְשַׁמֵּר עִצְמוֹ מְאֹד וּלְרְאוֹת שְׁתֵּהִיָּה לוֹ כַּח לַעֲמֹד בְּמִמְשָׁלָה זֹאת, שְׁלֵא יִפִּילוּ אוֹתוֹ הַמְּלָאכִים, חֵס וְשְׁלוֹם, עַל-יְדֵי קִנְיָתָם בּוֹ, וְהַעֲצָה — לְקַשֵּׁר עִצְמוֹ עִם שְׁרִישֵׁי נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, הֵינּוּ לְשַׁמֵּר עִצְמוֹ מְאֹד מְאֹד לְבָלֵי לְדַבֵּר עַל שׁוֹם בְּרִיָּה, וּלְאַהֵב אֶת כָּלל יִשְׂרָאֵל, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה מִמִּילָא יִבְטְלוּ אֶת הַיִּצְרֵר הָרַע, כִּי עַקֵּר הַיִּצְרֵר הָרַע נִתְהַוֶּה מִקְטְרוּג הַלְכָנָה כְּמוֹכָא, שְׁאֵז אָמַר

לה השם יתברך: לכי ומעטי עצמך, ושם עקר הבחירה והנסיון, אשר משם יוצא היצר הרע, כי מהחמה - אורו יתברך, אין שום יצר הרע משום רע, רק מההסתרה - בחינת לבנה, שם יוצא היצר הרע, ומלוי הלבנה זה בחינת מציאת הנקודות הטובות שיש בכל אחד מישראל (עין לקוטי-הלכות, השקמת הבקר, הלכה א), ובזה מקשר היטב סוף התורה מה שאמר רבנו ז"ל להזהר מאד לבלי לדון את שום ברירה, כי המשפט לאלקים, ובשר ודם אי אפשר לו לידע מה נעשה עם חברו, כי אם היה הוא במדרגת חברו, יכול להיות שהיה גרוע עוד יותר ויותר, ועקר הכל - לאחזו עצמו בשרש קדשת פלליות ישראל, הוא הצדיק האמת, נחל נובע מקור חכמה, זכותו גגן עלינו, אשר ההסתרה עליו גדולה כל-כף כל-כף, ויתגלה במהרה בימינו בקרוב בהתגלות מלך המשיח, ואז יתבטל היצר הרע לגמרי, ויהיה אור הלבנה כאור החמה, ועין עוד בהלכה הנ"ל, שעקר עבודת משיח צדקנו תהיה — שימצא כל הנקודות הטובות אצל כל אחד ואחד.

אחי הנקר! אשרינו ואשרי חלקנו, שזכינו לידע מרבי אמת כזה, טוב להודות להשם יתברך על כל החסד חנם שעשה עמנו, וכבר הזהירנו רבנו על זה בעצמו, להיות בשמחה רבה עד מאד מאד שזכינו לידע ממנו ז"ל, ובנדאי תהיה לנו אחרית ומקנה טובה על ידו כשלא נטעה עצמנו, רק נקיים דבריו הקדושים, בפרט בשקינה בשלחן ערוך והתבודדות.

הדורש שלומך...

תְּכוּ.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם רִבְעִי לְסֹדֵר שְׁמִינֵי ה'תש"ל.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סֵלָה אֶל מַעֲלַת יְדִידֵי הַיָּקָר, הַשּׁוֹמֵה בְּצַמָּא דְּבְרֵי הַבְּנַחֵל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... גְּרוּ יְאִיר וַיִּזְרַח לְנִצָּח וְנִצְחִים.

מִכְתָּבְךָ הַיָּקָר קִבְּלֵתִי הַיּוֹם, וְלִהְיִשְׁבֶּךָ כְּרִצוֹנְךָ בְּאַרְיִכוֹת, הֲלֹא כָּל סִפְרֵי רַבְּנֵנוּ וְ"ל בְּיָדְךָ, הַפֶּה בְּהֵם וְהַפֶּה בְּהֵם דְּכֹלָא בְּהֵם — עֲצוֹת וְהַתְּחַזְּקוֹת וְדַרְכִּים יִשְׁרוֹת לְכָל אֶחָד, מֵהָאֲזוּב אֲשֶׁר בְּקִיר עַד הָאָרֶז אֲשֶׁר בְּלִבְנוֹן (עֵץ לְקוּטֵי-מוֹהֲרָן, חֶלֶק ב', סִימָן ז), כִּי הַצְּדִיק הַאֲמֵת לוֹמֵד אֶת תּוֹרָתוֹ עִם דְּרֵי מַעֲלָה וְעִם דְּרֵי מִטָּה.

וְתַעֲשֶׂה לְעֲצֻמָּךְ שְׁעוֹר קְבוּעַ בְּ"לְקוּטֵי-מוֹהֲרָן", וְתֹאמֶר עַל כָּל תּוֹרָה - תְּפִלָּה מִ"לְקוּטֵי-תְּפִלוֹת", וְכַשְׁתַּסִּים כָּל הַתְּפִלוֹת, תִּתְחַיל עוֹד פַּעַם, וְכִכָּה תִתְנַהֵג כָּל יְמֵי חַיֶּיךָ, וְהַעֲקֵר - "קְבִיעוֹת" תִּקְבַּע עֲצֻמָּךְ בְּ"לְקוּטֵי-הֶלְכוֹת", אֲשֶׁר הוּא מְלֵא הַתְּחַזְּקוֹת וְעֲצוֹת נוֹרָאוֹת וְנִפְלְאוֹת, וּמִי שֶׁמְשִׁים עֲלֵיהֶם עֵינָיו בְּאֲמֵת, יִבִּין וַיִּרְאֶה שֶׁמִּמֶּתֶן-תּוֹרָה עוֹד לֹא הָיוּ סִפְרִים כְּאֵלוֹ הַמְּחִיִּים נְפִשׁוֹת מִמֶּשׁ, וּמַעֲלִים מֵהַשְּׂאוֹל אֶפְלוּ מִי שֶׁעָבַר כְּבָר עַל הַתּוֹרָה כְּלָה וְכוּ', וּמוֹהֲרָנִת וְ"ל אָמַר פַּעַם עַל הַ"לְקוּטֵי-הֶלְכוֹת" שְׁלוֹ: "דָּאֵס אִיזוּ הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ'ס גַּן-עֲדָן"א, כִּי מְקָרֵב וּמַעֲלָה אֶת הַכָּל אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, וּמוֹבָא בְּדַבְּרֵי ר' אֲבָרְהָם בְּר' נַחֲמָן וְ"ל שְׁאָמַר, שֶׁעֲתִידִין לִתֵּן אֶת הַדִּין עַל כָּל יוֹם שְׂאִין לוֹמְדִים בּוֹ "לְקוּטֵי-הֶלְכוֹת", וְכֵן אָמַר בְּשֵׁם אֲבִיו ר' נַחֲמָן טוֹלְטְשִׁינְעֵר, אֲשֶׁר עֲכָשׁוּ צְרִיף לְלַמֵּד יוֹתֵר בְּ"לְקוּטֵי-הֶלְכוֹת", כִּי כָּל עַקֵּר דַּעַת רַבְּנֵנוּ וְ"ל אִין יוֹדְעִים רַק עַל יְדוֹ, וּוִיסֵט פּוֹן דְּעַם רַבִּין דּוֹרְךָ רַבִּי נְתָן מְעַר וּוִי מִיר וּוִיסֵעֵן דּוֹרְךָ דְּעַם רַבִּין אֲלֵיין, וְרַבְּנֵנוּ וְ"ל אָמַר: אֶלְמֵלָא רַבִּי

(א) זֶהוּ הַגִּנְעָדָן שֶׁל הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ.

(ב) אֲתָם יוֹדְעִים מְרַבְּנֵנוּ וְ"ל עֲלֵיִדֵי מוֹהֲרָנִת וְ"ל יוֹתֵר מִמָּה שְׂאֲנַחְנוּ יוֹדְעִים עֲלֵיִדֵי רַבְּנֵנוּ וְ"ל בְּעֲצֻמוֹ.

נתן, לא היינו זוכים שתשאֵר איזו השאָרה ממנו ו"ל אָפְלוּ עָלַי אָחֵד.

והנה אוסיף לך עוד דָּבָר, אָשֶׁר כָּל מה שעובר על האָדָם הוא רק מפאת שאֵינו לומד "לקוטי-הלכות", כי אם הִיָּה לומד, הִיָּה מתִּישֵׁב לָאָדָם הַכָּל, וְטוֹב לְלַמֵּד כְּסִדְרָן בְּכָל יוֹם עַד שְׂיִזְכֶּה לְסִיָּם, וְאִזּוּ יִתְחַיֵּל עוֹד פַּעַם, וְכֵן יַעֲשֶׂה כָּל יְמֵי חַיָּיו.

ומחמת טרדותי עכָשוּ, וגם שאֵין דַּעְתִּי צְלוּלָה לְכַתֵּב לְךָ מִסִּבַּת הַהִרְפָּתָקָאוֹת הַעוֹבְרוֹת עָלַי עַכְשָׁו, הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ יְרַחֵם עָלַי, וְיִקְרֹב אֶכְתֵּב לְךָ בְּאַרְיֻכּוֹת, גַּם תַּעֲשֶׂה לְעֶצְמְךָ שְׁעוֹר בְּ"עֲלִים לְתוֹרָפָה" וְהוּא מִכְתָּבֵי מוֹהֲרַנְ"ת ו"ל.

הדורש שלומך...

בְּשָׂאָדָם זוֹכֶה לְהִתְחַבֵּא אֶצְלוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְיִוָּשֵׁב בְּסִתְרֵי צֶל כְּנַפְיוֹ, עַל-יְדֵי-זֶה הוּא בְּטוֹחַ מְכַל רַע וּמְכַל מְכַשׁוֹל; וְאִיךָ זוֹכִים לְהִתְחַבֵּא אֶצְלוֹ יִתְבָּרֵךְ? עַל-יְדֵי תְּפִלָּה וְהִתְבּוֹדָדוֹת — לְהַרְגִיל אֶת עֶצְמוֹ לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרֵךְ כְּאִשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ עִם רֵעֵהוּ בְּלִשׁוֹן שְׂרָגִיל בְּהֵ, וְכֵן עַל-יְדֵי עֶסֶק הַיְחִידִים — לְיַחַד יְחִוְדֵי שְׁמוֹתָיו הַקְּדוּשִׁים, וְאִזּוּ הוּא אֶצְלוֹ יִתְבָּרֵךְ מִמֶּשׁ; אֲשֶׁרֵי הָאוֹחֵז בְּזֶה, וְאִזּוּ טוֹב לוֹ בְּזֶה וּבְכָא לְנַצַּח.

תְּכִזּוּ.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֵר שְׁמִינֵי ה'תש"ל.

שְׁלוֹם וּבְרִכָּה וְכָל טוֹב סְלָה אֶל מַעֲלַת הָאֲבָרָה הַיְקָרָה, הַמְשׁוֹתָקָה לְעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, הַשׁוֹמָה מֵהַנַּחֲל הַנוֹבֵעַ מְקוֹר חֲקֻמָּה, זְכוּתוֹ וְגֵן עֲלֵינוּ ... גֵּרֵי אִיר וְיִזְרַח לְנַצַּח.

מכתבך היקר קדם קבלתי, ובאמת, אחי, צר לי מאד לשמע כל זאת, ומקדם דברתי עם אחד מאברכי אנשי שלומנו איך שצריכים התחזקות חדשה בכל יום, כי בכל יום יצרו של אדם מתגבר עליו מחדש, וצריך האדם להשכיל כנגדו, וכמו שאמרו חכמינו ז"ל (קדושין ל): "בראתי יצר הרע — בראתי תורה תבלין כנגדו", נמצא שהשם יתברך בעצמו ברא את היצר הרע, ונתן לנו עצה נגדו, והיא — למוד התורה הקדושה, ואיתא בספרים הקדושים, שעקר הלמוד הזה להכניע את היצר הרע, צריך להיות בספרי מוסר (עין בכרבי יוסף, סימן רח, בארע חיים), וכבר ידוע לנו מספרי רבנו ז"ל המלאים מוסר והתעוררות נוראה ונפלאה מאד, ובפרט ה"לקוטי-הלכות", אשר מלאים התחזקות נוראה ונפלאה מאד מאד, ואפלו הגרוע שבגרועים יכול להתקרב אל השם יתברך על ידם פי'דוע; על-כן לטובתך הנצחית, תעשה לעצמך קביעות ב"לקוטי-מוהר"ן", ותאמר על כל תורה התפלה השיכת אליה מ"לקוטי-תפלות", ובפרט שתעשה קביעות בכל יום ב"לקוטי-הלכות", ואז טוב לך לנצח.

מלבד מה שצריכים ללמד בכל יום שעורים בתורה הקדושה מעט או הרבה כמו שיכול, "מקרא" — חמש עם פרוש רש"י, "משנה" — כמה פרקים משניות, "גמרא" — אם יזכה ללמד בכל יום הדין היומי אז אשרי לו, שיהיה לו חק ולא יעבר בלמוד דף אחד בכל יום, ואם תזכה ללמוד עם מפרשים, אז ממש יאירו עיניך, ויטוב מעט בכונה מהרבות שלא בכונה, כי לפעמים רוצה ללמד כמה דפים ואינו מבין מה שלומד, ויותר טוב ללמוד דף ויבין היטב מה שלומד, "מדרש" — אם יכול ללמוד מפרשת השבוע אז אשרי לו.

והעקר לקבוע עצמו בלמוד שלחן ערוך, שמאד הזהירו רבנו ז"ל על זה יותר מכל הלמודים, וטוב לעשות לעצמו שני שעורים בפוסקים, שעור אחד תכף-ומיד אחר התפלה בתפלין דרבנו תם - "מחבר" "רמ"א" עם "באר היטב" שהוא תמצית הפוסקים, ומעט "שערי תשובה", ושעור אחד בעיון גדול על-כל-פנים סימן אחד

ביום - "טור" ו"בית יוסף" ו"שלחן ערוך" עם כל הפוסקים, וכן ללמד זהר הקדוש ותקוני־זהר הקדוש, אֲשֶׁר הָאִמְרָה בָּהֶם הִיא גַם־כֵּן הַתְּעוּרוֹרוֹת נִפְלְאָה וְנוֹרָאָה מְאֹד, וּמוֹעִילָה מְאֹד לְנִשְׁמָה, כַּדּוּעַ מִדְּבָרֵי רַבְּנֵנוּ ז"ל, וּבְזִמְנֵן הַפְּנוּי תִּלְמַד הַרְבֵּה "עֵין יַעֲקֹב" וְעוֹד מֵה שֶׁתִּרְצֶה.

וְהִנֵּה בְּכָל זֹאת כְּתַבְתִּי לָךְ רַק לְדַגְמָא, כִּי כְּתַבְתָּ שְׂאִין לָךְ שׁוּם עֶצֶה וְכוּ', וְאֵינְךָ יוֹדֵעַ בְּמָה לְבַלּוֹת אֶת הַיּוֹם וְכוּ', אַבְּל אִם תִּרְצֶה לְשַׁנּוֹת אוֹ לְהוֹסִיף עֲלֵיהֶם, הַטּוֹב בְּעֵינֶיךָ עֲשֵׂה, וְהַעֲקֵר לְבַל טַטְעָה אֶת עֲצֻמְךָ, כִּי רַבְּנֵנוּ ז"ל הִזְהִירָנוּ עַל זֶה מְאֹד, וְאָמַר (שיחות־הר"ן, סימן נא), אֶת זֶה תִּקְבַּל מִמֶּנִּי, שְׁלַבֵּל טַטְעָה אֶת עֲצֻמְךָ "זִיד נִישֵׁט נֶאֱרָן".

וְאֶת הַשְּׁעוּרִים הָאֵלֶּה יְכוּלִים בְּנִקְל לְקַיֵּם, כִּי פִּרְשֵׁה חֲמֵשׁ עַם רַש"י בְּכָל יוֹם אֵינּוּ כְּבֹד, וְגַם בְּמָה פְּרָקִים מְשַׁנִּיאוֹת גַּם־כֵּן קָל לְלַמֵּד, וְכֵן דִּף אֶחָד גְּמָרָא וְכוּ' וְכוּ', וְהַעֲקֵר, אַחֵי הַקָּר, זִיד נִישֵׁט מִבְּלָבֵל זִיין זִיד וְוַאס מ'טוט טוט מְעַן אַבִּי מְטוּט נִישֵׁט קִיין שְׁלַעֲכָטְסֵא, כֵּן אָמַר רַבְּנֵנוּ ז"ל בְּפִרוּשׁ, וְכֵן אָמַר פֵּעַם: "אִוִּיב מ'קֶען גְּאֶרְנִישֵׁט מְעַן הָאֵט גְּאֶרְנִישֵׁט וְוַאס צו טְהוּן"^ב, כִּי "לֹא עֲלִידֵךְ הַמְּלֹאכָה לְגַמְר" (אבות ב, טז), וְהִבֵּן.

וְהַכֵּלֵל — לִפְלַל בְּדַעְתּוֹ אֵין זֶה שׁוּם עֶצֶה, וְהַעֲקֵר לְהִיּוֹת בְּשִׁמְחָה עִם הַנִּקְדוּת הַטּוֹבוֹת שֵׁישׁ בּוּ.

וּמִחֲמַת טְרִדוּתֵי עֲכָשׁוּ, וְאֵינִי דַעְתִּי צְלוּלָה כְּלָל לְכַתֵּב לָךְ, עַל־כֵּן אֲצַצֵּר, אִף שֶׁהוּא מְקוּם שְׂצָרִיד לְהַאֲרִיד, כִּי כֵּן עוֹבֵר עַל כָּל אַבְרָהַ תַּכְף־וּמְיָד אַחַר הַחֲתוּנָה, וְאֵינּוּ יְכוּל לְתַן עֲצוֹת בְּנַפְשׁוֹ, וְכָל זֶה מְרַבּוּי אוֹר, שְׂרוּצָה לַעֲשׂוֹת הַרְבֵּה הַרְבֵּה יוֹתֵר מִכּוּזוֹ, וְאַחַר־כֵּךְ אֵינּוּ עוֹשֶׂה כְּלָל אֶפְלוּ מֵה שֶׁהִיָּה יְכוּל לַעֲשׂוֹת, כִּי עַל־פִּי הַשְּׁעוּרִים הַנ"ל תִּזְכָּה לְסַיֵּם בְּמִשְׁפָּה כְּמָה שְׁנִים תַּנ"ף, מְשַׁנִּיאוֹת, ש"ס, טוֹר וְשִׁלְחָן עָרוּךְ, זֶהר הַקְּדוּשׁ וְתַקּוּנֵי, וְכָל סִפְרֵי רַבְּנֵנוּ ז"ל, וְעוֹד וְעוֹד, כָּל מֵה שֶׁתַּחֲפִּץ,

(א) אל התבלבל, איך שעושים - עושים, העקר שלא עושים רע.
(ב) אם לא יכולים לעשות כלום, אז לא עושים.

כְּמוֹכָא (בְּשִׁיחוֹת־הַר"ן, סִימָן כח), שְׂרַבְנוּ ו"ל אָמַר, שְׁטוֹב לְהִיּוֹת בְּכֹל מְקוֹמוֹת הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, אִךְ צָרִיךְ לִידַע שְׂצָרִיךְ לְקַחַת זְמַן, וְאִין יְכוּלִים בְּפַעַם אַחַת וְכו', וְהַמְשָׁפִיל יוֹצִיא מִכָּל זֶה עֲצוֹת אִיךְ לְהַתְנַהֵג וְכו', וְזֶה הִיָּה רְצוֹן רַבְנוּ ו"ל.

וְאִם יִרְצֶה הַשֵּׁם, בְּקִרְוֹב אֲשַׁתְּדֵּל לְהַתְרַאוֹת עִמָּךְ פְּנִים אֶל פְּנִים וּנְאֲרִיךְ הַרְבֵּה, לְעַת עֵמָּה חֲזוּק וְאִמְץ וְקִים כָּל זֶה, וְאִז טוֹב לְךָ לְנַצַּח.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ וּמִבְקֵשׁ בְּעֶדְךָ, וְגַם מְעוֹרֵר
אוֹתְךָ בְּעֲצָמְךָ לְבִקֵּשׁ עַל עֲצָמְךָ...

תַּכַּח.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר שְׁמִינֵי ה'תש"ל.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סֵלָה אֶל מַעֲלַת יְדִידֵי הַיָּקָר, הַיּוֹנֵק מֵהָאִי נַחַל עֵמִיק וְטָמִיר, נַחַל הַנוֹבֵעַ מִקּוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גְּרוּ יְאִיר וַיִּזְרַח לְנַצַּח.

הִנֵּה אֲתַמּוּל דְּבַרְתִּי עִם הָאֲבָרָךְ הַיָּקָר ... גְּרוּ יְאִיר, אֲשֶׁר זֶה כְּפָה שָׁנִים שְׁלֹא רָאִיתִיו, וְהִבְטִיחַ לְתַת מְשָׁהוּ לְהַדְפָּסָה, עַל-כֵּן תִּרְאֶה וְתִשְׁתַּדֵּל לְקַבֵּל מִמֶּנּוּ, כִּי כָּל פְּרוּטָה וּפְרוּטָה מִצְטָרֶפֶת לְחִשְׁבוֹן גָּדוֹל, וְדְבַרְתִּי עִמּוֹ, תִּהְיֶה לְאֵל, אֲרָכוֹת בְּדַבְרֵי רַבְנוּ ו"ל, אֲשֶׁרֵינוּ וְאֲשֶׁרֵי חֲלָקְנוּ שְׁמִגְשָׁמִים וִירוּדִים כְּמִנּוּ יוֹכְלוּ לְדַבֵּר בְּעִנְיָנִים נִשְׁגָּבִים וְנוֹרְאִים כְּאֵלוֹ, אֲשֶׁר עוֹד לֹא נִשְׁמְעוּ מֵעוֹלָם, וְגַם גְּנוּזִים וְנִסְתָּרִים מֵרַב הָעוֹלָם, טוֹב לְהוֹדוֹת לְהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ עַל כָּל הַחֲסֵד חֲנֻם שֶׁעָשָׂה עִמָּנוּ, וּמִמֶּשׁ אִוְרוֹ עֵינֵי מִדְּבָרֵי הַנַּחֵל הַנוֹבֵעַ מִקּוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ, הַמְחַיִּים נְפִשׁוֹת, וְאָמַר לִי, שְׁמִמֶּשׁ הַחַיִּיתִי אוֹתוֹ, עַל-כֵּן מֵהֶרְאוֹי שֶׁתִּשְׁתַּדֵּל מִפַּעַם לְפַעַם לְדַבֵּר עִמּוֹ, מֵאַחַר שְׁאֲתָה סְמוּךְ לוֹ, וְדַע לְךָ שְׂרַבְנוּ ו"ל הִזְהִיר אוֹתָנוּ מֵאֵד לְדַבֵּר אֶחָד עִם חֲבֵרוֹ, וְלִהְיִיר וּלְגַלּוֹת דַּעְתוֹ הַקְּדוּשָׁה לְכָל הַחַפֵּץ בְּאַמֶּת לְשִׁמְעָ... וְאִם דְּאַרְפָּסְטוּ וּזְכָעַן

נניע ווען די אלטע פארשלאפן ודו"ק, ולפלא בעיני שאתה מרבה לדבר עם חבריך, ואותו אתה עוזב מהצד, ודע לך שהוא נפש יקרה מאד, אף בזה העולם עובר על כל אחד ואחד מה שעובר, וצריך בכל יום התחדשות והתחזקות חדשה, וצריך לדון את כל אחד לכף זכות, ואף שראים שאינו מתנהג ככו', מי יודע מאיזה שרש נשמה הוא, ומי יודע איזו התגברות בעל-דבר שיש לו, ויכול להיות שאם הייתי במקומו, הייתי גרוע ברבבות ירידות יותר, כי בזה העולם עובר על כל אחד מה שעובר, ולולא עזרתו יתברך היה האדם נשרף לגמרי מתבערת היצר, ולזאת אסור להסתפל על חברו בעין רעה, רק להסתפל על הטובות שיש באדם, ועין בלקוטי מוהר"ן (חלק א', סימן יז), דרך השם יתברך להסתפל רק בטוב האדם, כי השם יתברך הוא מקומו של עולם, ויודע מה שעובר על כל אחד, ועין שם (חלק ב', סימן א'), כי המשפט לאלקים הוא, כי רק השם יתברך יכול לדון את האדם, כי השם יתברך מקומו של עולם, עין שם, ועין (שם, חלק א', סימן רפב) לדון את חברו לכף זכות ולמצא הנקדה הטובה שיש בו, כי בזה העולם אסור לדון את אחר, וכתוב (שמואל א, יז): "כי האדם יראה לעינים, וה' יראה ללבב", כי לפעמים נדמה לאדם על אחד שהוא קל וכו', ובאמת הוא עובד השם יתברך נפלא במסירות נפש גדולה ובשכל והשגה עצומה, ולהפך - לפעמים נדמה על אחד שהוא ירא וחרד, ובאמת הוא בור ועם הארץ, ולא קרא ולא שנה ולא שמש תלמידי חכמים, ואל תחשב שאם משהו הולך עם בגד משי בחול הוא כבר שלם בתכלית השלמות, כי העקר הוא פנימיות האדם, אשר דבר זה אינו יודע כי אם השם יתברך, על-כן צריך לדון לכף זכות את כל אחד, ואדרבה "אשכחן ואת דבא" כתיב (ישעיה נז, ד).

ומענין לענין אמרתי גם להאיר לך אודות מה שכתבת לי אודות השלוש-בית שלך, דע לך שגם שם סובב כל זה, כי צריך לדון אותה לכף זכות, כי היא סובלת הרבה הרבה מאד, אם תסתכל בעין אמת,

(א) למה אתה צריך לחפש חדשים כשהישנים ישנים.

הן צער גדול בניס, שזה קשה וכבד מאד מאד וכן צרכי הבית, ורבנו ז"ל הזהיר אותנו עד מאד מאד ליקר ולכבד את אשתו (עין בשיחות הר"ן, סימן רעז), עוד אמר, שדרך הפעל-דבר לעשות פרוד אצל בני הנעורים, כדי ללכדם במצותתו בפגם הבית, רחמנא לצלן, על-כן עקר העצה לדון אותה לכף זכות תמיד, ולרחם עליה ולעזור לה כמה שיוכל - הן בצרכי הבית והן בגדול הילדים, והמשפיל האמת יבין איך להתנהג, ואז תהיה לו לעזר לעבודת השם ודרך, ובמלי דעלמא על הרב לצית אותה ולכלי לדקדק בממון כנגדה, אף שאין לו, והשם יתברך ירחיב לה ולנו.

כל זה כתבתי לה מעצם אהבתי אליך, שתקיים כל זה, והעקר תשפך נפשך אליו ויתברך ברחמים ובתחנונים, ותבקש מאתו ויתברך: והשם יתברך השומע תפלה, ישמע תפלתך בתוך תפלת כל ישראל.

הדורש שלומך...

תכט.

בעזרת השם ויתברך, יום חמישי לסדר שמיני ה'תש"ל.

שלום וברכה לאהובי, ידידי, הבחור הנקר, החפץ ומשתוקק לעבודת השם ויתברך על-פי דרך האמת והתם שקבלנו מהנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו... גרו יאיר.

מכתבך הקצר אתמול קבלתי, ולא היתה דעתי צלולה כלל להשיבך תכף-ומיד כרצונך.

קדם אבקשך מאד, חזק ואמץ ותהיה לאיש חיל, ואל תפל בדעתך משום דבר, כי מה בך, האם פלו כל הקיצין? האם בך הסוף שהבליעל זרק אותך מהשיבה? האם חסרות ישיבות? אם לא פה, תלך למקום אחר.

ואודות אביך, גרו יאיר, אני בטוח שלא יעשה לך דבר, והעקר לכל תענה לו כלום, ושחק וקבל באהבה כל הבזיונות (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן ו, ובלקוטי-הלכות, שבת, הלכה ו), כי לזכות לקבל מהקדה העליונה צריך לבזיונות ולשפיכות דמים להכניע את הרע שבחלל השמאלי, עין שם; ועין במעשה של הבן מלך שנחלף (ספורי-מעשיות, מעשה יא), שתתקף-ומיד כשנכנסים לגן הנפלא אז הויבט מען אן זאגן, שלאגן שלאגט מען נישט נאר דער עקר מען זאגט, ואחרי-כן גלו לו העצה לזה, היות שבאמצע הגן עומד שם אדם, וכשאוחז עצמו בזה האדם, אז נצול מהכל, עין שם.

ויש לרמז לעניננו, שתתקף-ומיד כשמתקרבים אל הדעת הקדושה והנפלאה הזו של רבנו ז"ל, שהיא בחינת גן-עדן התחתון, (כי המקרבים האמתיים של רבנו ז"ל יושבים בזה העולם ממש בגן-עדן, ונהגים מזיו השכינה, ועוד תזכה לזה גם אתה, אם תעמד על עמך), ותתקף-ומיד כשמתקרבים אז מתעורר הרע שבאדם, ומתלבש בכני-אדם ובכמה וכמה מניעות ובלבולים (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן כב), שתתקף-ומיד שנתעורר קול דקדושה מתעורר קול דסטרא אחרא, ועין שם (בסימן יד): כל הירידות והנפילות והמניעות באות לאדם מבגדיו הצואים שנתהוו מעוונותיו, רחמנא לצלן, על-כן תתקף-ומיד בהתחלת ההתקרבות יש לאדם מניעות עצומות, וכן היה אצל רב אנשי שלומנו, ואשרי אותם שגשגו ועמדו על עמדם, והעצה לזה — לאחז עצמו באדם אשר הוא בתוך הגן, וזה רבנו ז"ל בעצמו, והיא האמונה הקדושה בעצמה, דהינו מכל מה שעובר עליך ברוחניות וגשמיות תיחד לעצמך מקום מיחד שאין שם בני-אדם, ותשפך נפשך אליו ותברך כאשר ידבר איש עם רעהו.

אחי, אחי, זה עקר העצה לכל הבלבולים, הדחקות והקטנות שעוברים על האדם — לשפך שיח ותפלה, ולבקש ולהתחנן אליו ותברך כאשר ידבר התינוק עם אביו, לבכות בבכיות, וצריך להיות עקשן גדול על זה מדי יום ביומו, ויש לקשר כל זה לתורה "קרא

(א) מתחילים לרדף, להכות לא מכים, העקר שרודפים.

את יהושע" בסימן ו', בענין האדם, וגם בתורה "כִּי-תֵצֵא", חלק ב', סימן פ"ב, בענין האדם הוא כסדר, וזהו השם מ"ה, כדי שילך לו כסדר צריך לאחז עצמו באדם וכו' וכו'.

על-כל-פנים במקום שאתה שם, אל תחלש דעתך ואל תפל בקטנות יותר, וכל זה יעבר, בעזרת השם יתברך, אתה עשה את שלך — להתבודד בכל יום עמו יתברך, ולבקש מאתו יתברך שירחיב לך ויוציא אותך ממקום שאתה צריך לצאת, וגם לבקש מהשם יתברך שייסבב עמך בסבות כאלו, שתפגס לשייכה שיש שם בני הנעורים של אנשי שלומנו, ובפרוש תבקש מהשם יתברך על זה בכל יום שעה אחת, ואז תראה נפלאות נוראות השגחתו ורחמנותו יתברך עליך, וגם אביך יסכים שתלך שם, וכבר היו מעשיות כאלו בין אנשי שלומנו לרב, ושאל את הבחור ... גרו יאיר, והוא יכול לספר איך עברו עליו ממש נסי נסים בהשגחה נפלאה ושוודי הטבע ממש, שבא אלי והיה מיאש מאד ועבר מה שעבר וכו' וכו', וכן היה אצל כמה וכמה מאנשי שלומנו אשר עכשיו הם כבר אברכים כמו ... גרו יאיר, וכמו ... גרו יאיר, ועוד כמנין בחורים שזרקו אותם מהשייכה לפני כמה שנים, ותהלה לאל, לא נפלו בדעתם, אלא אדרבה גדלו והצליחו יותר ויותר בעבודת השם יתברך, והלכו לשייכה אחרת, וזוכרני בשעה ש... גרו יאיר בא אלי ושאלני מה לעשות, והיה מבבל ומיאש מאד, ותהלה לאל, אני חזקתי אותו ושמע לעצתי.

על-כן העקר לבל תפל בדעתך, ואל תירא ואל תחת משום דבר שבעולם, ותבקש מהשם יתברך שתפגס לשייכה שיש חברים מאנשי שלומנו, וביחד תחזקו עצמכם ותשירו ותודו להשם יתברך על החסד שעשה עמנו, לגלות לנו מאור נורא ונפלא כזה, נחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו.

הדורש שלומך...

תל.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׂשִׁי - עֶרְב־שַׁבַּת־קֹדֶשׁ לְסֹדֵר שְׁמִינֵי ה'תש"ל.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סָלָה אֶל מַעֲלַת יְדִידֵי הַיְקָר, הַמְשֻׁתָּקָה
לְעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עַל־פִּי דְרָךְ הָאֱמֶת שְׁקִבְּלָנוּ מֵהַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר
חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַן עָלֵינוּ ... גְּרוּ יְאִיר וַיִּזְרַח.

אָחֵי הַיְקָר! חֲזַק וְאֲמִץ מְאֹד מְאֹד לְהִשְׁתַּוְּקֶק תָּמִיד אֲלֵיו יִתְבָּרַךְ
בְּהִשְׁתַּוְּקוֹת וְכִסּוּפִין טוֹבִים וּבִפְרֻט לְהוֹצִיאֵם מִפִּיּו, וּמַעֲלַת זֶה
הַעֲנִיָּן אִי אֶפְשָׁר לְשַׁעַר בְּשֶׁכַל אָנוּשִׁי, וְאִם הֵייתָ יוֹדֵעַ מַה שְׁנַעֲשֶׂה
מִזֶּה בְּעוֹלָמוֹת הָעֲלִיוֹנִים, הֵייתָ עוֹסֵק בְּזֶה כָּל הַיּוֹם כְּלוּ, וְעַל־יְדֵי־זֶה
תִּקְשָׁר נִשְׁמַתְךָ לְשִׁרְשֵׁה הָעֲלִיוֹן, וְתִנּוּחַ עֲלִיךָ רוּח־הַקֹּדֶשׁ, וַיְאִיר מִחֶד
וְדַעְתְּךָ מְאֹד מְאֹד, וְתִזְכָּה לְחִזּוֹת בְּזֵיו נַעַם הַשְּׂכִינָה אֲשֶׁר מְלֵא כָּל
הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, וַיְכוּלִים לְדַבֵּק עִצְמוֹ אֲלֵיו יִתְבָּרַךְ מְכָל מְקוֹם, אִף
הַרְחוֹק בְּתַכְלִית הַרְחוֹק, וְהַעֲקָר לִידַע מַה שְּׂצַעֵק רַבְּנוּ וְיָל: גִּינוּאֶלְד
זֵיט אֵיךְ נִישֵׁט מִיֵּאֵשׁ קִיין יְאוּשׁ אִיז גְּאָרְנִישֵׁט פֶּאָרְהַנְדִּיאָ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ...

תלא.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׂשִׁי - עֶרְב־שַׁבַּת־קֹדֶשׁ לְסֹדֵר שְׁמִינֵי ה'תש"ל.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סָלָה אֶל יְדִידֵי הַיְקָר, הַשּׁוֹתֶה בְּצִמָּא
מֵהַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַן עָלֵינוּ ... גְּרוּ יְאִיר וַיִּזְרַח לְנִצָּח
נְצָחִים.

אָחֵי! חֲזַק וְאֲמִץ מְאֹד מְאֹד וְאֵל תִּירָא וְאֵל תַּחַת, כִּי הַשֵּׁם
יִתְבָּרַךְ מְלֵא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, וְאִין שׁוּם מְצִיאוֹת בְּלַעֲדֵיו יִתְבָּרַךְ,

(א) אָהָה, אֵל תַּתְּאֵשׁוּ, אִין שׁוּם יְאוּשׁ בְּעוֹלָם כָּלֵל.

אֲשֶׁר

תלב

בַּנְחַל

קעא

ישום בריה לא תעשה לך הטוב והרע, כי הכל תלוי בידו ותברך, ומה שאתה מבלבל מאד, לדעתי אינו מהפחדים, כי מי שהוא איש אמונה, ומתבודד תמיד עמו ותברך, אינו צריך לפחד משום דבר, כי מה שיעבר עליו, יברח אליו ותברך, וישפך שיחו אליו ותברך, והעקר הוא מפני שאתה ממעט בשנה (עין בלקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן רנג), שמעוט שנה מקלקל את המוח; וגם איתא בדברי הצדיקים, שיותר טוב לישן הרבה שעות ולהיות בן-אדם (הפונה עם מחין) שתי שעות, מלישן שתי שעות וללכת כל היום כסוס בלי מחין (עין בהיכל הברכה על התורה), על-כן תזהר מאד מעכשו לישון כל צרכך, כי מה יהיה אם תמעט בשנה, ואחר-כך כל היום לא יהיה לך מוח ודעת להתפלל, על-כן תעשה ותקיים כל זה, ותראה שישתנה מצבך ותהיה מישב וסכלן גדול, ולא תהיה ככעס ובקפדנות, חס ושלום, שהוא פגם גדול מאד, כמובא בדברי הזהר הקדוש (ח"א כו.), והאריז"ל היה מחמיר על זה יותר מכל העברות, כמובא בשער ריח-הקדש, עין שם, כי על-ידי חטא ועון הוא רק עושה כחם לנשמה, חס ושלום, אבל על-ידי כעס וקפדות הוא מאבד לגמרי את נשמתו, השם ותברך ירחם.

הדורש שלומך באהבה רבה מאד מאד...

תלב.

בעזרת השם ותברך, יום ששי - ערב-שבת-קדש לסדר שמיני ה'תש"ל.

שלום וברכה וכל טוב סלה אל מעלת ידידי הנקר, ותיק וחסיד, וודף צדקה וחסד, השוטה מהנחל הנובע מקור חכמה, זכותו וגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח.

מכתבך היקר אתמול קבלתי, ושמחתי מאד לשמע הטוב מך, בן יזכנו השם ותברך לשמע ולהשמיע רק את הטוב כל ימי חיינו.

ואודות שאַלְתוּ בַעֲנֵן מְלַמְדוֹת, יְדוּעַ אֲשֶׁר רַבְּנוּ וְ"ל לֹא רָצָה שְׁנֵהִיָּה מְלַמְדִים, וּבְנֹדַי יֵשׁ בְּדַכְרֵי הַקְּדוּשִׁים סוּדוֹת וְרִזִּין אֲשֶׁר אִין אָנוּ וְכוֹלִין לְהַבִּין, וְהַטַּעַם שֶׁכְּתוּב בְּ"חִי"מֹהֲרָן" (סִימָן תַּסְה), כִּי מְלַמֵּד אִין לוֹ פְּרָנְסָה, וְזֶה הַטַּעַם אִינוּ בְּמִינּוּ, כִּי אִזּוֹ כּוֹל לְהִיֹּת שֶׁלְמַלְמֵד לֹא הָיָה כִּי אִם אֶחָד אוֹ שְׁנַי זְהוּבִים לְחֹדֶשׁ, אֲכַל עֲכָשׁוּ מְשַׁלְמִים לְמַלְמְדִים כְּמוֹ לְפוֹעֵל הַעוֹבֵד עֲבוּדָה קָשָׁה, וְאִדְרָבָה מִבְּחִינַת פְּרָנְסָה מְלַמְדוֹת זֶה יוֹתֵר טוֹב, כִּי בְּאַרְבַּע אוֹ חֲמֵשׁ שְׁעוֹת מְשַׁלְמִים כְּמוֹ לְפוֹעֵל שֶׁעֲבַד עֲבוּדַת פְּרָךְ שְׁמוֹנֶה שְׁעוֹת, וּבְנֹדַי לֹא כָּל בְּעָלֵי הַמְּלָאכּוֹת שׁוֹיִם בְּזֶה, אִף אֲנִי מְדַבֵּר מִהַבִּינּוֹנִים, שֶׁצְּרִיכִים לְעֲבֹד שְׁמוֹנֶה שְׁעוֹת אוֹ יוֹתֵר, שִׁיְהִיָּה לְהֵם מַה שִׁישֵׁי לְמַלְמֵד בְּאַרְבַּע שְׁעוֹת, וּבִפְרָט שֶׁמְלַמְדוֹת הִיא עֲבוּדַת־הַקְּדוּשָׁה, לְלַמֵּד עִם נְעָרִים בְּרִכּוֹת וּתְפִלוֹת, מְקַרָּא, מְשַׁנֵּה וּגְמָרָא, וְאַחֲרֵי־כֵן יֵשׁ לוֹ פְּנָאֵי לְעַצְמוֹ — לְעֲבֹד אוֹתוֹ וְתַפְרָךְ בְּשַׁאֲרֵי הַשְּׁעוֹת, וְלַעֲסֹק בְּתוֹרָה, תְּפִלָּה וְהַתְּבוּדוֹת, וּבְנֹדַי מִטַּעַם זֶה דַּעַת לְנִבּוֹן, שִׁיּוֹתֵר טוֹב לְהִיֹּת מְלַמֵּד, בִּפְרָט פֶּה בְּמִדְיַנְתָּנוּ, אֲשֶׁר לְעֲבֹד בְּאִיזוֹ אֲמָנוֹת עַל־פִּירֹכּ יֵשׁ נְשִׁים, וְצְרִיךְ לְשַׁכַּח וְלַעֲבֹד מִמּוֹלָם, רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, וּבִפְרָט בִּימֵי הַקֵּץ, שֶׁהַפְּרִיצוֹת גְּדוּלָה וְנוֹרָאָה, הַשֵּׁם יִתְפָּרֵךְ יְרַחֵם, בְּנֹדַי טוֹב יוֹתֵר לְפִי זֶה לְהִיֹּת מְלַמֵּד, אִף יֵשׁ עוֹד טַעַם, כִּי מִי שֶׁכָּבַד זָכָה עַל־יְדֵי רַבּוּי תְּפִלוֹת וְהַתְּבוּדוֹת, וְנִטְלַ מְמַנּוּ חִיזוּ דְהֵאֵי עַלְמָא^א, וּמַחוּ דְבוּק בּוֹ יִתְפָּרֵךְ בְּכַטּוֹל הַמְּצִיאוֹת בְּרַצוּא וְשׁוּב, לְאִישׁ כְּזֶה קָשָׁה וְכַבֵּד מְאֹד לְדַבֵּר, עֵינֵי בְּשִׁיחוֹת־הַר"ן (סִימָן ר"י), מַה שֶׁאֲמַר רַבְּנוּ וְ"ל, שֶׁכָּל דְּבַר שֶׁהוּא צְרִיךְ לַעֲשׂוֹת בְּרַבִּים, קָשָׁה וְכַבֵּד עֲלָיו מְאֹד מְאֹד, וְקָדָם שְׂרוּצָה לֹא מֵר תוֹרָה, נִדְמָה לוֹ שִׁיִּסְתַּלַּק מִהָעוֹלָם תַּכְּף־וּמִיד אַחֲרֵי הַתְּכָה הָרֵאשׁוֹנָה, וְכֵן קָדָם אֲמִירַת הַקְּדוּשָׁה בְּרַבִּים, וְדַבֵּר זֶה לְכַאוּרָה נוֹרָא וְנִפְלָא, לְמַה יְהִיָּה בָּךְ, אִף הוּא כְּנ"ל.

וכן מי שזוֹכֵה וְדְבוּק בְּעוֹלָמוֹת הַעֲלִיּוֹנִים בְּרוּם גְּבַהֵי מְרוֹמִים, וְכַטּוֹל בְּכַטּוֹל הַמְּצִיאוֹת, וְנִכְלָל בּוֹ יִתְפָּרֵךְ בְּרַצוּא וְשׁוּב, וְנִטְלַ מְמַנּוּ כְּכַר חִיזוּ דְהֵאֵי עַלְמָא, לוֹ קָשָׁה וְכַבֵּד מְאֹד מְאֹד לְדַבֵּר דְּבוּרִים יְתִירִים,

(א) הַסְּתַכּלוֹת הָעוֹלָם הַזֶּה.

אָשֶׁר

תלג

בנחל

קעג

והנה עקר עבודת המלמד הוא לדבר הרבה עם תלמידיו, ולפעמים צריכים לדבר דבורים יתרים הרבה, כדי להכניס בתלמידיו דעתו, ולהכניס מה שלומד עמם, בודאי לאיש שאוחז כבר במדרגה גבוהה זו, קשה וכבד מאד להיות מלמד; והנה ידוע אשר רבנו ז"ל הזהירנו מאד מאד להתבודד כל היום, מי שרוצה באמת לזכות לעבודת השם יתברך, וגם אמר שרוצה לעשות מאתנו צדיקים נוראים אזוי וזו איך מיינ צדיקים² (עין מ"מותר"ו, סימן שנח), על-כן מטעם זה קשה מאד להיות מלמד, וזה רק למי שאוחז בזה, ומי שצדין רחוק מזה, יותר טוב להיות מלמד, וללמד לתלמידיו תורה ונראת שמים, ולהזהירם בקיום המצוות, ולהכניס בהם אמונתו יתברך, ולהרגילם בכרכות ותפלות.

וכל זה קבלתי מאחד מגדולי אנשי שלומנו, ששאלתי, אף הטוב בעיניך תעשה, ותבקש הרבה מהשם יתברך, שיתן לך עצה אמתית איך להתנהג.

הדורש שלומך באהבה רבה...

תלג.

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר תזריע ה'תש"ל.

שלום וברכה וכל טוב סלה אל מעלת ידידי היקר, האברך המצין במדות ובמעלות טובות, שותה בצמא מהנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח.

אחי היקר! חזק ונאמן מאד להתחדש בכל פעם בעבודת השם יתברך, ורבנו ז"ל אמר, שצריך לעשות בכל יום ובכל פעם התחלה חדשה, כי ממה נפשך, אם עד עכשו לא היה טוב, בודאי צריך

(ב) כמו שאני מתכנן - "צדיקים" !

אמר שהוא תקון גמור לפגם הברית, ואחד מאנשי שלומנו רצה לומר שהוא רק לפגם המקרה, אבל האמת הוא שבשכיל כל מיני פגמי הברית, אפלו הגרוע שבגרועים יכול לזכות לתקון נפלא, אם יזכה לומר העשרה מזמורים והתפלה שאחריה שתקנה מוהרנ"ת ז"ל, שמעורת מאד מאד, ושמעתי מאנשי שלומנו, שר' אברהם בר' נחמן היה כל־כך קדוש וטהור בקדשת הדבור, אשר אם דבר עם אחד שהיה נדמה לו אחרי־כן שהיו דברים בטלים, היה אומר תכף־ומיד תקון הפללי, ועין בלקוטי־מוהר"ן (חלק א', סימן כט), שהוא תקון הפללי הכולל הכל, הן הברית והן הדבור וכו', ור' אפרים ז"ל אמר פעם לאחד מאנשי שלומנו, שיאמר בכל יום תקון הפללי, וזה סגלה לפרנסה בנקל (כמובא שם בסימן כט) עין שם.

עוד דבר הרבה על־פי התורה: "ויהי ביום השמיני" (עין שם בסימן ע) דברים נפלאים ונוראים, איך שקל הדברים הם על הארץ, הינו הארציות מסתירה את חיות אלקותו יתברך, וצריך למשך עצמו אליו יתברך, אף יש כח המכריח שמרחקו ממנו יתברך, והוא היצר הרע, ועקר העצה להתקרב אל הצדיק האמת, שהוא ממשך שכינתו יתברך למטה, והוא הבונה את משכן השכינה, כי הצדיקים הם מרפכה לשכינה כדוע, וכל הברכות וכל השפעות הם מהצדיק האמת שהוא היחיד בדור וכו' וכו', והיתה, תהלה לאל, אריכות גדולה; אשרינו ואשרי חלקנו, שזכינו לידע מרבי אמת יחיד בדור, טוב להודות להשם יתברך על כל החסד חנם שעשה עמנו.

הדורש שלומך...

תלד.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר תוריע ה'תש"ל.

שלום וברכה לאהובי, ידידי היקר, השוּתָהּ בעָמָא דְכָרִי הַנַּחַל
נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַן עֲלֵינוּ ... גֵּרוּ יֵאִיר.

אחי היקר! חזק ואמץ מאד מאד בעבודת השם יתברך מחדש,
ותדע שצריך להתחדש בכל פעם, ובכפרט להיות סור מרע ועשה
טוב במחשבה, דבור ומעשה, לכלי לחשב במחשבתו שום רע, רק
מחשבות קדושות איך לעבד אותו יתברך, ולחשב בתורה שהוא
תקון גדול מאד מאד לפגם הברית שהתחיל מהמתח, כי כל האדם
נמשך אחר מחו ומחשבתו, כי פגם הברית תלוי במח (כמו שמוכא
בזהר הקדוש): "סלוקא דיסודא עד אבא ואמא שהם המחין" (עין
בלקוטי-מיוה"ר, חלק א', סימן לו), ומוכא (שם, סימן כא): במקום שהאדם
חושב שם כל האדם, ועין (שם בסימן ט): מחשבות קדושות הן היצר
הטוב, ומחשבות רעות הן היצר הרע, וצריך תמיד לצמצם מחו
לכלי לצאת חוץ למקומו ומדרגתו, ולחשב תמיד בתורה ועבודה
ויחודים קדושים אם יזכה, והן בדבור — שישמר מאד מאד את
הדבור שהוא יסוד האדם, והאריז"ל אמר, שתנאי החכמה העליונה,
הינו לזכות לכנס אליה תלוי בשמירת הדבור, ועין שם (בסימן רט)
משלמות תקון הדבור, שעל-ידי זה נבנה המח והדעת, ומוכא בספרי
המהר"ל מפראג, זכותו יגן עלינו, שכל מה שהאדם גבוה במעלה,
הוא ממצט בדבור, וכן להפך — כל מי שהוא במדרגה נמוכה
ביותר, מרבה לדבר ביותר, לזאת נשים שדעתן קלה מרבות מאד
לדבר כידוע, וכל שכן משגע וחסר דעה לגמרי, הוא מרבה לדבר
כלי הפסק כידוע (עין זהר ח"ג קצג:), ועין במעשה של הבעל תפלה
(ספריי-מצשיות, מעשה יב) מהפת שאמרו שהדבור הוא עקר התכלית,
ובחרו לעצמם צרפתי משגע שהרבה לדבר כו', ועין שם ברמזים,
שהעקר הוא להרבות הדבור שבקדשה — שיחה בינו לבין קונו.

וכן לעשות רק הטוב תמיד, ולקיים כל המצוות המעשיות דיקא,
ובפרט להרבות בצדקה וחסד.

הדורש שלומך...

תלה.

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר תזריע, ראש חדש ניסן ה'תש"ל.

שלום וברכה וכל טוב סלה אל מעלת האברך היקר, המשתוקק
מאד לעבודת השם יתברך על-פי דרך האמת שקבלנו מהנחל נובע
מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר.

אחי היקר! חזק ואמץ מאד להתחיל מחדש, אף שנפלת כבר
עד עכשו במקום שנפלת, אל תפול משום דבר, כי ה' עמך, אתך
ואצלך, כי מלא כל הארץ כבודו, ובכל תנועה ותנועה שם אלוהו
של עולם, ואין שום מציאות בלעדיו יתברך כלל, ואפלו בתוך כל
המחשבות שם מסתתר אל עליון, וצריך להכניס ולקשר ידיעה זו
היטב היטב אל לבו ודעתו, כי אין מלבדו יתברך כלל, ודומם,
צומח, חי, מדבר, הכל לכל עצם עצמיות חיות אלקותו יתברך,
וצריך להפך "יש" ל"אין", ואז ישמע הנגון הנפלא והנעים מאד
מאד, השיר שיתער לעתיד (כמובא בלקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן סד, ובחלק
ב', סימן ח, ובספורי מעשיות, במעשה של הגן מלך וכן השפחה שנתחלפו, עין
שם), ויזכה לשמע איך שקל הבריאה אומרת שירה לפניו יתברך,
כי יצרף הכל בצרופים, ויקשרם אל התורה, ויראה וישמע שהכל
משבחים ומפארים אותו יתברך (עין לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן נה), כי
מי יבוא בהיכל המלך לבזותו, חס ושלום, אלא בנדאי הם משבחים
למקום, עין שם; ויזכה לראות מראות נוראים וחזיונות נפלאים,
ויקבל רמזים מפל דבר: דומם, צומח, חי, מדבר.

ולכל זה זוכים על-ידי תקף האמונה אליו ותברך זמיו ושנים,
 כי העקר הוא האמונה, שאז פתוחים לפניו כל העולמות, כמו
 שאמר מוהר"ן ז"ל על הפסוק (יחזקאל א, א): ג'פתחו ה'שמים
 ו'נאראה מראות אלקים ראשי תבות אמונה, כי מי שיש לו אמונה,
 פתוחים לפניו כל העולמות, (ועין בלקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן סד),
 ועל-ידי אמונה פתוח לפניו הכל, וזוכה לעבר על כל החכמות
 והחקירות, וזוכה לשיר שיתער לעתיד, עין שם כנ"ל, כי באמת
 צריך לחקק דבר זה מאד בלב ובהדעתו, כי אין בלעדיו ותברך,
 "שויתי ה' לנגדי תמיד" (תהלים טז, ח), ויציר תמיד שעומד כנגדו
 ותברך, ויתפלל תמיד שתתברך האמונה בעולם, ובפרט שיתעוררו
 כל ישראל אל שרשם, שהיא האמונה הקדושה, השכינה הקדושה,
 ויוריד השכינה למטה, שהשם ותברך ישרה בינו תמיד, כי על-ידי
 כל חטא ועון ובפרט בפגם הברית - הוצאת זרע לבטלה, פגם
 הדעת, מרחקים בכיכול את שכינתו ותברך מאתנו, לזאת מי שחטא
 מאד מאד בפרט בפגם הברית, עקר תקונו - שימלא את העולם
 עם אלקותו ותברך, הינו שתמיד ידבר עם חבריו ומידעיו רק דבורי
 אמונה בהשגחה פרטי פרטית, והוא בעצמו יהיה חזק מאד מאד
 באמונה הקדושה בהשגחה פרטי פרטית, וירבה להתבודד עמו
 ותברך כל היום, כי תפלה ואמונה תלויות זו בזו, כי אם יאמין
 שהשם ותברך עומד עליו, ושומע כל דבור שמדבר אליו ותברך,
 הנה נזהר בזה מאד מאד (עין לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן סב), וזו
 מעלת האיש הפשוט אשר זוכה לקרב את אמונתו אליו ותברך, ולעורר
 אותו ולחזק אותו בעבודת התפלה וההתבודדות, שזכה בעצמו
 לקרב בני-אדם אל אמונתו ותברך, ולזאת העקר לעורר את חברו
 לתפלה והתבודדות, שעל-ידי-זה בעצמו נקנסים אליו ותברך, כי
 עקר השער והפתח להכנס לפניו הקדושה אליו ותברך הוא -
 התפלה והתבודדות, שהיא מדת המלכות (עין שם, חלק ב', סימן פד),
 וזה מה שכתוב (תהלים קיח, כ): "זה השער לה צדיקים יבואו בו",
 'זה' גימטריה י"ב [שתיים-עשרה], הינו י"ב גסחאות התפלה, שדיקא
 'זה' - שהיא התפלה, זה בעצמו 'השער לה' אשר הצדיקים יבואו

בו', וְהֵבֵן. וְעִינֵי בְּלִקוּטֵי-מוֹהַר"ן (חלק א', סימן יח), שְׁעַל-יְדֵי שְׁמֵקְרֵבִין בְּנֵי-אָדָם לְעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, עַל-יְדֵי-זֶה זֹכִים לְתַלְתֵּן פֶּגֶם הַבְּרִית, "אִם תּוֹצִיא יְקָרִי מִזֹּלָל" (יִרְמְיָה טו, יח) אוֹתִיּוֹת קָרִי, עֵינֵי שָׁם, וְעַל-יְדֵי-זֶה בְּעֶצְמוֹ עַל-יְדֵי רַבּוּי תְּפִלוֹת וְחִזּוּק הַאֲמוּנָה, נִמְשֵׁיף אֶת הַשְּׂכִינָה אֵלֵינוּ, וְתַרְבָּה הַדַּעַת בְּעוֹלָם, אֲשֶׁר כָּל זֶה יִהְיֶה כְּשִׂתְּנֵגְלָה מְלֶךְ הַמְּשִׁיחַ כִּידוּעַ, וְלַעֲת עֵתָה כָּל אֶחָד אֲשֶׁר הוֹלֵךְ בְּדֶרֶךְ זֶה — לְהַרְבוֹת בְּהַתְּבוּדוֹת וּבְדַבּוּרֵי אֲמוּנָה וּלְהַכְנִיס הַדַּעַת הַאֲמֵת בֵּין חֲבֵרָיו, יֵשׁ לוֹ חֵלֶק בְּגֵאֻלָּה הַעֲתִידָה לְבוֹא בְּמַהֲרָה בְּיָמֵינוּ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָה...

תלו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁלִישֵׁי לְסֹדֵר תּוֹרֵיעַ ה'תש"ל.

שְׁלוֹם רַב לְאַבְרָהָם הַיֵּקָר, הַמְּשִׁתַּקֵּק לְעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ — שֶׁזֶה הָעֵקֶר, כִּי הָעֵקֶר הוּא הַכְּסוּפִין וְהַשְּׂתוֹקֵקוֹת אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ תָּמִיד בְּכָלוֹת הַנְּפֶשׁ, וּבְפָרֹט לְהוֹצִיא מִפִּי הַכְּסוּפִין וְהַרְצוּנוֹת שֵׁשׁ לוֹ, שְׁמַעְלַת זֶה הָעִנְיָן עוֹלָה עַל הַכֹּל, כְּמוֹ שֶׁקְּבִלְנוּ מִהַנְּחָל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... גְּרוֹ יְאִיר וְיִזְרַח לְנֹצַח נְצָחִים.

אֲחֵי הַיֵּקָר! בְּאֵתִי לְהוֹדִיעַ לָךְ, אֲשֶׁר עֲדִין יֵשׁ סְפָקוֹת רַבִּים אוֹדוֹת הַנְּסִיעָה לְצִיּוֹן שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל, כִּי דַבְּרָתִי עִם ר' ... גְּרוֹ יְאִיר, וְאָמַר לִי שְׁעַדִּין לֹא קָבְלוּ רְשִׁיּוֹן, וְאָמַר לִי שְׁעַסֵּק הַרְבֵּה מְאֹד עִם הַרְשָׁעִים, יִמַּח שְׁמֵם, שִׁיתַּנּוּ לְנוֹ רְשִׁיּוֹן לְרֹאשׁ הַשָּׁנָה וְלֹא רָצוּ, אִךְ כְּפִי שְׂאֲנִי מְרַגֵּשׁ, אִם יִרְצֶה הַשֵּׁם נִסְעֵ לְשִׁלּוֹם בְּקִיץ הַזֶּה, עַל-כֵּן עַל-כָּל-פָּנִים תִּהְיֶה חֲזַק בְּמַעוֹת, בְּרִצּוֹן וּבְטַרְחָה שְׁצָרִיף לָזֶה.

יִכּוֹלִים לְכַתֵּב סֵפֶר מִיחָד עַל כָּל נְסִיעָה וְנְסִיעָה שֶׁהִיָּתָה פֹּה לְאַנְשֵׁי שְׁלוּמָנוּ, שֶׁכָּל הַדֶּרֶךְ הִיָּתָה מִפֶּשׁ נְסִי נְסִים אֲשֶׁר לֹא יֵאָמֵן כִּי יִסְפֹּר, וּכְבָר אָמַר פֶּעַם רַבְּנוּ ז"ל, שֶׁגַּם מְאֲנִשֵׁי שְׁלוּמָנוּ יִהְיֶה

מה לספר וכו'. למשל בשנה שעברה כשנסענו אמרו לנו בפרוש ברגע האחרון, שיש לנו רשיון לנסע רק עד קייב ולא יותר, והיה דבר נפלא מאד, אֲשֶׁר היינו שלשים וששה אנשים, וכלנו הסכמנו בהסכמה חזקה לבלי להסתכל עוד על מניעה אחרונה זו, כי כבר היה לנו מניעות לרב, לכל אחד היו מניעות עצומות אשר לא יאמן כי יספר בענינים ובאפנים אחרים, אשר אי אפשר לשער, לבמה היתה ממש מסירות נפש הן בגוף והן במאמץ, אף אחר שכבר עברו על כל המניעות, אז באה המניעה הגדולה ביותר — מניעת המח, שבפרוש אמרו לנו שלא יתנו רשיון רק עד קייב ולא לאומן, ופלא אשר הסכמנו ביחד שזה רק מעשה בעל-דבר ואחיות העינים, כדי לרחק את מי שצריך לרחק, וקבלנו על עצמנו בפה אחד ובלב אחד לנסע יחד, והסוף היה שבאנו לקייב, ור' ... ו"ל היה כבר מוכן שם לבקש ולהתחנן ולהפציר בטענות את שרי המלוכה הממנים על שמירת הגבול, שיתנו לנו רשיון לנסע הלאה, והיינו שם בפחדים קצת, ופתאום באה אשה אחת משרי המלוכה, וטרם שהתחלנו לדבר שאלה ואמרה: הלא רצונכם להיות מחר באומן, וענינו: הן, ואמרה: אם-כן באו עמי, והו ליכה אותנו למלון, ותקף-ומיד נתמלאו כל אנשי שלומנו בשמחה רבה ועצומה, ונתנו שבח והודיה להשם יתברך על אשר קפצנו על מניעת המח, אכל אחר-כך התחילו מניעות חדשות, כי בשעה שכבר באנו לאומן אמרו לנו שרי הפאליצייא, שבעל הבית הינו הגוי שגר סמוך לציון רבנו ו"ל, לא יתן לנו להכנס, וכן הנה, כי באנו לחצר אשר שם הציון הקדוש, ולא הניחו לנו להכנס בשום אופן שבעולם, עד שהצטרקנו לתת להם ממון הרבה מאד, וראינו והבנו שעשו יד אחת - הפאליציי עם הגוי, אף מה היה לנו לעשות, כי עמדנו כף בחוץ כמעט חצי שעה, ועוד יש אריכות גדולה מאד מה שהיה בדרך וכו', תהלה לאל, וכינו להיות שם קרוב לארבע שעות, ואחר-כך נסענו אל סופיה שהוא יער נפלא מאד, ואנשי שלומנו אומרים בשם רבנו ו"ל: צו זיין אין אומן אין נישט זיין אין סופיה? ורבנו ו"ל היה רגיל בסוף ימיו

(א) השוטים.

(ב) להיות באומן ולא להיות בסופיה?

כְּשֶׁהִיא גֵר בְּאוֹמֶן, לְהַתְּבוֹדֵד בַּיַּעַר הַהוּא, וְשִׁתִּינוּ שָׁם מִיָּם קָרִים
מִתְּקִים מְאֹד הַנוֹבְעִים שָׁם מִמַּעַיִן אֲשֶׁר יוֹרֵד בֵּין הַהָרִים, וְנִתְּנוּ שְׂבַח
וְהוֹדָאָה לַהֲשֵׁם יִתְּבַרַךְ עַל כָּל הַחֹסֵד חֲנָם שֶׁעָשָׂה עִמָּנוּ, שֶׁזָּכִינוּ לְבֹא
בְּשָׁלוֹם.

וַיֵּשׁ בְּזֶה אַרְיִכוֹת גְּדוֹלָה מְאֹד, וְכֵן הָיָה בַּשָּׁנָת תִּשְׁכַּ"ו כְּשֶׁזָּכִיתִי
לְנִסֵּעַ בַּפַּעַם הָרִאשׁוֹנָה, הָיוּ סְפוּרִים וְעִנְיָנִים נִפְלְאִים מְאֹד אֲשֶׁר
יְכוּלִים לַעֲשׂוֹת מִכָּל הַנְּסִיעָה חִבּוּר בַּפְּנֵי עֲצָמוֹ, וְכֵן הָיָה בְּכָל נְסִיעָה
שֶׁנִּסְעוּ מִפֶּה אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ, עַל-כֵּן אִף שֶׁנִּדְמָה שֶׁיְהִיָּה סָגוּר, חֲזוּק
וְאִמֵץ מְאֹד בְּמַעוֹת, בְּרִצּוֹן וּבְטָרְחָה, וְעָקַר הַכֹּל — בַּתְּפִלָּה וּבִקְשָׁה,
וְתוֹזָה לְהִגִּיעַ בְּשָׁלוֹם לְצִיּוֹן הַקְּדוֹשׁ, וּכְבָר אֶמְרָתִי לְר' ... ז"ל,
הָיִיתָ שֶׁהוּא נוֹסֵעַ כָּל הַנְּסִיעוֹת מֵהַתְּחִלָּה עַד עַכְשָׁיו, וְהוּא הַמִּשְׁתַּדֵּל
וְהַמוֹצִיא וְהַמְבִיא, עַל-כֵּן הָיָה רְאוּי שִׁירְשֵׁם הַכֹּל בְּסִפְרוֹ, וַיְהִיָּה נֶצְרָף
לְיָמִים הַבָּאִים, וְגַם כָּל הַמִּכְתָּבִים מִכָּל אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ, שֶׁכָּתְבוּ אֵלָיו
בְּכֹסְפוּסִים נוֹרְאִים לְאַפְשָׁרָם לְנִסֵּעַ אֶל הַצִּיּוֹן הַקְּדוֹשׁ בְּעִיר אוֹמֶן.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ ...

תּלוּז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְּבַרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר תְּזִירַע ה'תש"ל.

שָׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סְלָה אֶל מַעֲלַת יָדֶיךָ נִפְשִׁי, וְתִיק וְחִסִּיד,
הַשׁוֹתֶה בְּצִמָּא דְּבָרֵי נַחַל נוֹבֵעַ מִקּוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... גְּרוּ
יְאִיר.

מִכְתָּבְךָ הִיָּקַר קִבְּלָתִי וְשִׂמְחָתִי מְאֹד, וְנִהְיִיתִי מְאֹד מִדְּבָרֶיךָ
הַיְקָרִים, וְהָיוּ לִי לְחִזּוּק גְּדוֹל.

ומה שפכתבת לכתב לך דברי חזוק, לדעתי, אינם נצרכים לך, כי יש לך, תהלה לאל, דבורים טובים, ומכא בדברי רבנו ז"ל אשר יש אור ויש חזון, כשמדבר עם חברו ביראת שמים אז הדבורים גם-כן חוזרים אליו, ויכול להיות כשהדבורים אצלו אינם עושים רשם, רק כשיוצאים לחברו אז מתעורר בעצמו גם-כן (עין כל זה בשיחות-הר"ן, סימן צט, ובלקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן קפד), ורבנו ז"ל הזהירנו (שם, סימנים יג, יד) לדבר אחד עם חברו ביראת שמים, לקבל נקדת חברו, בחינת: "מקבלין דין מן דין", ועין שם (חלק ב', סימן ז), שצריך להאיר את הדעת האמת בחברו, ועין שם (חלק א', סימן קו), עצה להשפיל בעבודת השם ותברך על-ידי שישפיל אחרים; ועין (בשיחות-הר"ן, סימן רנה): קל יותר לתן עצה לאחר מלעצמו, עין שם; ויכול להיות כשיתן עצה והתחזקות לחברו, על-ידי-זה תהיה לו עצה והתחזקות בעצמו.

ודע, אחי, שבזה העולם צריכים הרבה התחזקות יהיה מי שיהיה מגדול ועד קטן, כי עובר על כל אחד מה שעובר בכל יום ויום, ורבנו ז"ל בעצמו אמר: פאר נואס איז ער געקומען צו זיין זאך איז ווייל ער האט זיך דערהאלטן, ומכל שכן ואלפי אלפים קל וחמר איך צריכים אנו להתחזק בכל מיני אפנים שבעולם, כי כל פונת הסטרא אחרא לקרר ולהפיל את האדם מעבודת השם ותברך, ואשרי מי שזוכה לחזק את חברו, ורבנו ז"ל אמר (שיחות-הר"ן, סימן קיט), שזה דבר גדול עד למאד, אף שהוא אינו זוכה להיות איש כשר, על-כל-פנים יהיה רצונו שחברו יהיה איש כשר, ויכול להיות על-ידי שיתזק את חברו, על-ידי-זה יזכה גם-כן לחזר ולהתחיל מתדוש.

עוד איתא בדבריו הקדושים (בהשמטות של חיי-מוהר"ן): "חסיד שנפל גרוע ממשמד", רחמנא לצלן, כי כשרואה שהוא נפל, הוא עושה ליצנות, ומחליש דעת חברו ומתגרה בו, שגם הוא נפל, חס

(א) איך ולמה הגיע לענינו? בשביל שהתחזק והחזיק מעמד.

אֲשֶׁר תִּלַּח בְּנַחֲל קַפַּג

ושלום, והוא בחינת חוטא ומחטיא, שאין מספיקין בידו לעשות תשובה פידוע.

וכל זה כתבתי לך כדי לעוררך שתדבר עם החברים, וגם תכתב להם מכתבים, שזה ענין גבוה ונורא מאד מאד כנ"ל.

הדורש שלומך...

תלח.

בעזרת השם ותברך, יום חמישי לסדר תזריע ה'תש"ל.

שלום וברכה וכל טוב סלה אל האברך היקר מאנשי שלומנו, החפץ ומשתוקק לשתות מים מהנחל הנובע מקור חכמה, זכותו וגן עליו ... שיחיה נצח.

מכתבך הארך לנכון קבלתי ושמחתי עליו עד מאד.

אחי היקר חזק ואמץ מאד בכל יום מחדש בעבודת השם ותברך, בפרט בשיחה בינו לבין קונו שהוא התבודדות, שמאד הזהירנו רבנו ז"ל על זה יותר מכל, ובזה תלויה כל ההתקבצות אל רבנו ז"ל, כי מובא (בלקוטי"מוהר"ן, חלק א', סימן ט) על-פי המשנה בתרומות פרק ב': סתם חרש, שאינו שומע ואינו מדבר, ופרש שם רבנו ז"ל, אם אין שומעים את קול הצדיק האמת, על-ידי זה אינו מדבר דבורים אליו ותברך, עין שם, כי עקר הסבה שאין מדברים דבורים אליו ותברך, מפני שמחו ישן והדעת בגלות, הינו נפילת האמונה, כי אם היתה לאדם שלמות ברור האמונה, היה נגאל מגלותו, ועין שם (סימן ז), עקר הגלות אינו אלא מחסרון אמונה, שהיא התפלה, כי אמונה ותפלה תלויות זו בזו, עין שם, ועין שם (סימן סב), שאם היתה לאדם אמונה בשלמות, היה מתחזק ומתפלל; וצריך לידע ולהאמין כי השם ותברך עומד על ידך ושומע כל

דבור שאַתָּה מדבר אליו יתברך, כי מלא כל הארץ כבודו, ואין שום מציאות בלעדיו יתברך כלל, ודומם, צומח, חי מדבר, הכל לכל עצם עצמיות חיות אלקותו יתברך, ובכל תנועה ותנועה שם אלופו של עולם, ולכל זה זוכים על-ידי-זה התקבוצתו אל הצדיק האמת שהוא מברר את האמונה (עין שם, חלק ב', סימן ח), והוא מעורר את האדם מהשנה, וזה בחינת יציאת מצרים, כי במצרים היתה הדעת בגלות (כמובא בדברי הארז"ל), הינו כי מצרים הפך הנסים, הפך התפלה, הפך האמונה (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן ז), ועל-ידי-זה היה הדבור בגלות, כי הדבור תלוי בדעת כידוע, וכשיצאו ממצרים - מפגם האמונה, אז היה פה-סח, כי הצדיק האמת האיר בהם את הדעת האמת, שאין מלבדו יתברך, והכל תלוי בידו ובהשגחתו הפרטי פרטית, ועל-ידי-זה נפתח הפה לדבר ולשיח אליו יתברך, כי מאחר שנתגלה לו כי השם יתברך עומד עליו ומשגיח עליו, על-כן יותר טוב לבקש אותו יתברך על כל מה שצריך ברוחניות ובגשמיות, כי רק השם יתברך יכול לעזר לה, נמצא, שכל מה שמרבה לדבר אליו יתברך, הוא מסכה ששומע ביותר את קול הצדיק המעוררו משנתו, ולפי זה כל מה שירבה בהתבודדות, יקבל יותר מהצדיק, (כידוע שתלויים זה בזה), ומוהר"ן ז"ל אמר פעם לאנשי שלומנו התורה ט"ו בלקוטי-מוהר"ן, חלק א': מי שרוצה לטעם טעם אור הגנוז שהוא אור רבנו ז"ל, ירבה בהתבודדות, והבן; ויש לומר על-פי זה: "וכל המרבה לספר ביציאת מצרים הרי זה משבח", הינו כל מי שמרבה לספר ולדבר אליו יתברך בתפלות ובקשות, כיוצא ממצרים - הינו מגלותו, הרי זה משבח, כי כל מה שמרבה לדבר אליו יתברך, על-ידי-זה ביותר נגאל מגלותו, שהיא פגם האמונה ודו"ק, וצריכים על זה התחזקות חדשה בכל יום ויום, כי הבעל-דבר מעקם את הדעת והמח ומרשלו מתפלה והתבודדות, ובתקוני-זהר הקדוש איתא, שהתפלה היא בחינת חצים, ועין גם בלקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן פג), כי כל דבור תפלה הוא חץ בעיני הסטרא אחרא וכו', על-כן מתגבר על זה מאד לבלי להניח את האדם להתפלל ולהתבודד, וצריך להשכיל כנגדו ולקבץ לעצמו

קביעות חזקה לתפלה והתבודדות ושיחה בינו לבין קונו, וכל מה שעובר עליך ברוחניות ובגשמיות, הכל לכל תספור לפניו ותברך כאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ עִם רֵעֵהוּ, ובפרט להרגיל עצמו לגלות בפיו דיקא את הרצונות והכסופים הטובים שיש לו, ועל-ידי שיוציאם מפיו, על-ידי-זה יזכה להוציאם מהכח אל הפעל (עין שם, חלק א', סימנים סו, לא); ויש לומר "כפיד ובלבדך לעשותו", הינו אם תוציא מפיד כל הרצונות והכסופים שיש בלבדך, אז תזכה לעשות ולקיים בפשוטו, להוציא מהכח אל הפעל; אשרינו ואשרי חלקנו שזכינו לידע מרבי אמת כזה המעורר אותנו משנתנו, טוב להודות להשם ותברך על כל החסד חנם שעשה עמנו.

הדורש שלומך.

תלט.

בעזרת השם יתברך, יום ששי — ערב-שבת-קדש לסדר אחרי ה'תש"ל.

שלום וברכה לידיד נפשי, ותיק וחסיד, שותה בצמא ממי הנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח.

מכתבך היקר קבלתי, והנני בזה להשיבך על מכתבך.

אחי היקר! חזק ואמץ מאד להתחיל על-כל-פנים מעכשו מחדש בעבודת השם יתברך, אף ששכר עבר עליך מה שעבר, "גדול ה' ומהלל מאד ולגדלתו אין חקר" (תהלים קמה, ג), וידוע אֲשֶׁר מֵדַת הַחֶסֶד נִקְרָאת גְּדֻלָּה, הינו שלמדת חסדו אין חקר, והשם יתברך חפץ חסד ומרחם על כל מעשיו, בפרט הנפולים והירוים שנגלדו בעוונותיהם מגדל התגברות היצר הרע עליהם, ואין להם כח מרב חלישות דעתם וקטנותם בעיני עצמם, להתגבר על מה שצריך להתגבר, עליהם רחמנות השם יתברך גדולה ונוראה מאד מאד, ובפרט כשהאדם בעצמו מרחם על עצמו, ובכל מה שעובר

עליו שופך נפשו אליו יתברך, ומספר לפניו יתברך שברון לבו וכל מה שעובר עליו, ואיך שגלכד במצודה, ואין לאל ידו לצאת, ומבקש ומתחנן ומתודה אליו יתברך שיצקה לצאת, אי אפשר לשער בשכל אנושי מה נעשה מהבכיות האלו והתפלות האלו בעולמות העליונים, ואין שום שער סגור לפניו, כי שובר את כל השערים וחומות הברזל, כי מעלת הבכיה והתפלה אליו יתברך אי אפשר לשער, בפרט כשאדם מנח במקום נמוך מאד, ומתחיל להתישב היכן הוא בעולם, זה עקר שעשועיו יתברך, וממשיך על עצמו אורו יתברך ורחמנותו יתברך.

והעקר שלא תפל בדעתך משום דבר שבעולם, אף שנדמה לך כי אבד מנוס, חס ושלום, זכור תזכור כי "חסדי ה' כי לא תמנו כי לא כלו רחמיו" (איכה ג, כב), כי השם יתברך מלא כל הארץ כבודו, ממלא כל עלמין וסובב כל עלמין, ואין שום מציאות בלעדיו יתברך, ודומם, צומח, חי, מדבר — הכל לכל עצם עצמיות חיות אלקותו, ובכל תנועה ותנועה שם אלופו של עולם, ולזכות להשיגה זו, שזה עקר תכלית בריאת האדם, הוא רק על-ידי קדשת שבעת הגרות שהם כלי המחין, כי בלי כלים אי אפשר לקבל שום דבר, ונעשה אצלו רבוי אור שנתהוות מזה הקלפות כדוע, כי רבוי שמן גורם כבוי הגר לגמרי כדוע, על-כן העקר ויסוד הכל יהיה בראשונה — לקדש ולטהר את שבעת הגרות, וינקה אותם, הינו העינים, האזנים, החטם והפה, שכל האדם נמשך אחריהם:

א) לשמר מאד את העינים לבלי להסתכל בשום מקום המביא להרהור רע, חס ושלום.

ב) לשמר מאד לבלי להשמיע לאזניו דברים בטלים, כי האזן נכרית תחלה, כמו שאמרנו חכמינו ז"ל (כתבות ה.), רק להטות אזניו לשמע בקול התורה והצדיק האמת.

ג) לשמר מאד מאד לבלי לכעס ולבלי להקפיד על שום דבר שבעולם יהיה מה שיהיה, מכל שכן על בני ביתו.

ד) לשמור מאד את הדבור לכלי לדבר שום דבור אסור, חס ושלום, ואפלו דבור בטל וזהה מאד, כי עובר בעשה כמו שאמרו חכמינו ז"ל (יומא ט:), ויעשה לעצמו תקנה לכלי להתחיל לדבר עם שום ברירה שבעולם, וזו תהיה לו לתקנה חזקה, ועל-ידי-זה ינצל מכל רע, ויענה רק המכרח מאד מצד ההכרח הגדול, ויגיל עצמו לומר "איני יודע" פן ילכד בדבורו, כמו שאמרו חכמינו ז"ל (ברכות ג.): למד לשונף לומר "איני יודע" פן תתבדה ותאחז, כי על-ידי שידבר עם אחר, בנקל יבוא אחר-כך לדבר דבורים אסורים שעוקרים את האדם משרשו, ואין שום דבר אשר עוקר את האדם מהשם יתברך, כי אם דבורו הפגום, וזה עקר גלותו, ולהפך אי אפשר להתקרב להשם יתברך כי אם על-ידי הדבור — תפלה ובקשה, וזה עקר גאלתו, ועל-ידי קדשת אלו שבעת הנרות, יזכה לקבל את השמן — הינו הדעת.

ויש לומר "וידבר ה' אל משה אחרי מות שני בני אהרן בקרבכם לפני ה' וימותו" (ויקרא טז, א), ואייתא בספרים הקדושים, שענין מיתה הוא נפילה מהמדרגה שהיה בה, (וידוע אשר התורה הקדושה היא בכל אדם, בכל מקום ובכל זמן, וכל אחד צריך למצא עצמו בתוף התורה הקדושה).

והנה אייתא בספרים הקדושים, כי סבת מיתתם הייתה מרובי אור, בחינת "בקרבכם אל ה' וימותו" שלא היה להם צמצום, ויכול כל אדם להוציא מזה רמזים לעצמו, הינו כנ"ל, כי צריך לקדש את הכלים הינו הדבקות, ולהפך כשאין הנרות נקיים וקדושים, אז הוא בחינת רבוי אור, שגורם מיתה — הינו נפילה, כי "עושה מעשה זמרי ומבקש שכר בפניחם", כי העקר הוא קדם קדשת הנרות, ואז יאיר מחו שהוא הנשמה, שזה עקר האדם, כי במקום שאדם חושב שם כל האדם (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן כא), והנה חכמינו ז"ל אמרו כמה ענינים במיתתם (עין סנהדרין נב.), ומוכח בבעל הטורים (ויקרא י, ב), שנדב ואביהוא חטאו בששה דברים: א) אש זרה. ב) הורו בפני רבם. ג) שתויי יין. ד) בנים לא היו להם. ה) נתנו עיניהם

בְּפִרְנָסוֹתַי (ו) לֹא נָטְלוּ בְעֵצָהּ. וּבִזְהַר הַקְדוּשׁ וְכֵן עֵינִי בְמִדְרָשׁ (וַיִּקְרָא רַבָּה כ. ז) אֵימָתָא עוֹד עֵנִין ז) בְּגִינִי דְלֹא אִינְסָבוּ, (וְאֶפְשָׁר שְׂזָה בְכָלֵל מִה שֶׁכְּתוּב "וּכְבָּנִים לֹא הָיוּ לָהֶם", אֶךְ נִפְרַשׁ גַּם אֶת זֶה). (הַשְּׂאֵר חֲסֵר).

ת.מ.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אֹר לְיוֹם שְׁלִישֵׁי לְסֵדֶר קְדוּשִׁים ה'תש"ל.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סְלָה אֶל מַעֲלַת הָאֲבָרָה הַיְקָר לִי מְאֹד, שׁוֹתָה מִמֵּי הַחֹסֶד הַיּוֹצֵאִים מִשְׁלַשׁ רֵאשׁוֹנוֹת דְּעֵתִיךְ וְכו', הֲלֹא הוּא נִחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגֵּן עָלֵינוּ ... גְּרוּ יֵאִיר.

מִכְתָּבְךָ קִבְּלֵתִי הַיּוֹם, וְלִהְשִׁיבְךָ יִקְצְרוּ הַמּוֹן יְרִיעוֹת, וְהֵלֵא סִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל בְּיַדְךָ הַפֶּךָ בְּהֵם.

אֶךְ דָּבָר אֶחָד אֶכְתֵּב לְךָ, וְתִקְשְׁרוּ אֶל לְבַבְךָ תְּמִיד, וְהוּא — לְיָדַע שֶׁכָּל קֶטֶב תּוֹרַת רַבְּנוּ ז"ל הוּא לְקַרְבְּנוּ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ וְלִזְכוּתֵנוּ לְאַמוּנָה שְׁלֵמָה, אֲמוּנָה בְּרָה וְנִקְיָה, אֲמוּנָה בְּאֶסְפֵּקֵלְרִיָּה הַמְאִירָה, אֲמוּנָה מְזֻכָּת, וְכִשְׂאֵדָם זוֹכָה לְהִגִּיעַ אֶל נִקְדַּת הָאֲמוּנָה הָאֲמִתִּית, אֲזִי נִגְאֵל מִכָּל צְרוּחֵי, יִסּוּרֵי וְדַחְקוֹתָיו, וְנִתְפַּשְׁטָת כָּל הָעֲקָמִיּוֹת שֶׁבְּלִבּוֹ, וְעַל נִקְדָּה זוֹ הַרְבֵּה רַבְּנוּ ז"ל לְדַבֵּר עִמּוֹ, וְהַתְּבוּדוֹת תְּלוּיָה בְּאַמוּנָה, כִּי כָּכֵל שֶׁתִּזְדַּבֵּךְ אֲמוּנָתוֹ שְׂאִין בְּלַעֲדָיו יִתְבָּרַךְ כָּלֵל, כְּמוֹ כֵן יִפְתַּח פִּי לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ (עֵינִי לְקוּטִי מִיְהוּרָן, חֶלֶק א'. סִמֵּן סב), וְאֲזִי כְּשֶׁתִּתְבָּרַר לְךָ יְדִיעָה זוֹ, לֹא תִתְּבַלְבַּל כְּבָר מִשׁוּם דָּבָר וּמִשׁוּם בְּרָה וְכו', וְצָרִיךְ שֶׁתִּדַּע (סֵפֶר הַמִּדּוֹת, אוֹת אֲמוּנָה, סִמֵּן לג) כִּי "עַל-יְדֵי אֲמוּנָה הַקְדוּשָׁה-בְּרוּךְ-הוּא יִסְלַח לְךָ עַל עוֹנוֹתֶיךָ"; עַל-כֵּן אֵל תִּדְאָג

אֲשֶׁר תִּמְאָה בְּנִחַל קִפְט

כָּלֵל, וְאֵל תִּתְבַּלְבֵּל מִהֶעֱבַר כְּאֲשֶׁר דִּבְרַנּוּ, וְהֶעֱקַר לְהִכְנִיס בְּדַעְתְּךָ כִּי הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ אִתְּךָ, עִמָּךְ וְאַצְלָךְ, וְהוּא מְלֵא רַחֲמִים.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ...

ת.מ.א.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ, אִוֵּר לְיוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר קְרוֹשִׁים ה'תש"ל.

אֵךְ טוֹב וְחֶסֶד יִרְדְּפוּ אֵל אֶהוּבִי, יְדִידֵי הַיְקָר, וְתִיק וְחִסִּיד, הַשְׁוֹתָהּ מִמִּי הַנִּחַל הַנוֹבֵעַ מִקּוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גְּרוּ יְאִיר וְיִזְרַח לְנִצְח.

מִכְתָּבְךָ הַיְקָר קִבַּלְתִּי זֶה שְׁנֵי שָׁבוּעוֹת, וְתִמְחַל לִי עַל שְׁלֵא כִּתְבִיתִי לְךָ תְּשׁוּבָה תִּכְף-וּמִיד כְּרִצוֹנִי, כִּי בְּעִוְנוֹתֵינוּ הַרְבִּים, אֲנִי טְרוּד מְאֹד מְאֹד מְדֵי יוֹם בְּיוֹמוֹ.

אֲחִי הַיְקָר! חֲזוּק וְאַמֵּץ מְאֹד מְאֹד בְּעִבּוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ, וְהֶעֱקַר לְהִיּוֹת תְּמִיד בְּשִׂמְחָה רַבָּה עַד מְאֹד, וְאֵךְ שְׁנִפְלֵת כְּמוֹ שְׁנִפְלֵת בְּעִמְקֵי עִמְקִים בְּשִׂאוֹל תַּחֲתִיּוֹת וּמִתַּחֲתֵיו וְכוּ', זְכֹר דְּבָרֵי רַבְּנוּ ז"ל, שְׁגַם מִשָּׁם יִשׁ תִּקְוָה וְיִכּוּלִים לְצֵאת וְכוּ', כִּי בְּאַמֶּת אַחַר מְעַט יִשׁוּב דַּעַת אָמְתִי, תִּזְכֶּה לְבוֹא אֵל הַהַכְרָה, אֲשֶׁר אֵין שׁוּם מְצִיאוֹת בְּלַעֲדֵיו יִתְבַּרְךָ כָּלֵל, וְדוּמָם, צוּמַח, חֵי, מְדַבֵּר, הַכֵּל לְכֹל עֵצִים עֲצִמִיּוֹת חִיּוֹת אֶלְקוּתוֹ יִתְבַּרְךָ, וְכֵל תְּנוּעָה וְתְנוּעָה שֵׁם אֱלוֹפוֹ שֶׁל עוֹלָם, כִּי הַשְׂכִּינָה הִיא בְּכֹל מְקוֹם (עֵין בְּבֵא בְּתָרֵא כ.ח.), וְאֵךְ שְׂאֵתָה יוֹדֵעַ הֵיטֵב נִגְעֵי וּמִכְאוּבֵי נִפְשֶׁךְ וְכוּ', זְכֹר מְאַמְרֵם ז"ל (יוֹמָא נו:): 'הַשְׂכֵּן אִתְּם בְּתוֹךְ טְמֵאִתְּם' (וּיְקָרָא טו, טז), אֶפְלוּ בְּשַׁעֲהַ שְׁהֵם טְמֵאִים שְׂכִינָה עִמָּהֶם, שְׁהִיא הֶאֱמֹנָה, אֵךְ הִיא בְּדַקּוֹת מְאֹד מְאֹד, וְאֵי אֶפְשֶׁר לְהַפְרִיד מִמֶּנָּה וְכוּ' (עֵין לְקוּטִי-מוֹהֲר"ן, חֵלַק א', סִימָן רַעֲד), וְעַל-כֵּן אֵין שׁוּם יְאוּשׁ בְּעוֹלָם כָּלֵל.

והנה איתא בספורי-מעשיות במעשה הנורא מהשבועה בעטלערס (מעשה ג), וזו לשונו: "עמד המלך ואמר לבנו, היות שאני חוזה בכוכבים, ואני רואה שאתה עתיד לירד מן המלוכה ככן תראה שלא תהיה לך עצבות כשתרד מן המלוכה, רק תהיה בשמחה, וכשתהיה בשמחה, גם אני אהיה בשמחה, גם כשהיה לך עצבות אף-על-פי-כן אני אהיה בשמחה על שאין אתה מלך, כי אינך ראוי למלוכה, מאחר שאינך יכול להחזיק עצמך בשמחה כשאתה יורד מן המלוכה, אבל כשתהיה בשמחה, אזי אהיה בשמחה יתרה מאד" וכו', עין שם; והדברים מדברים מאליהם, כי אנו נקראים בנים למקום, כמו שכתוב (דברים יד, א): "בנים אתם לה' אלקיכם" וגו', והשם יתברך ברא אותנו בזה העולם למסר המלוכה בידינו, שנוזק לקבל על עצמנו על מלכותו יתברך, ולגלות ולפרסם לכל באי עולם "כי לה' המלוכה", ולהפך כל מיני חשכות לאור גדול, להאיר זיו שכינתו יתברך וכו'.

ועל-כן כשאחד נופל ויורד בעמקי עמקים בשאול תחתיות, רחמנא לצלן, אשר שם נסתר אורו יתברך לגמרי, שאז הוא מקור הדינים והצמצומים, מאחר שהכל גנוז וסתום וכו', אסור לו לפל בדיעתו כלל, וצריך להחיות את עצמו, כי בודאי יש פונה עמקה למה ירד עכשו מהמלוכה ונסתר ממנו הכל וכו', ועקר הפונה הוא כי יש נשמות שנפלו זה אלפי שנים, ונתגלגלו בגלגולים וכו', ואי אפשר להם להתעלות, ובזה שאתה נופל ואחר-כך מתעורר מהמקום ההוא לשוב אליו יתברך, בזה אתה ממשיך עמך בלי שעור וערך של נשמות פגומות, וכמו שאמר רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן ה), שעל-ידי שהאיש הישראלי נתעורר בתשובה על-ידי שרץ קטן - טמאה קטנה שבלבלה אותו, על-ידי תשובתו גורם שגם אלו שיצאו לגמרי מאחורי הקדשה וכו', יתעוררו בתשובה אמיתית ויחזרו שנית ויתקבצו אל הקדשה, עין שם; כי בזה שנפלת כל-כך ונטמאת במה שנטמאת, ואתה חוזר עכשו אליו יתברך, ומגלה שגם במקומות המטנפים, גם שם מאיר אורו יתברך (עין שם, חלק ב', סימן יב), על-ידי התגלות האור הזה, אזי כל הקלפות וההסתרות כליל

יחלפו, כי מרב אורו יתברך נתעוררות עיני הסטרא אחרא, ואתה מגביר הקדושה, ועל-ידי-זה אתה מוציא כל אלו הנשמות המשמשות בנשמתך וכו', ועל-כן (שם, חלק א', סימן רסא) כשנופל אדם ממדרגתו, ידע שמן השמים הוא, כי ההתרחקות היא תחלת ההתקרבות, ועל-כן נפל שיתעורר יותר להתקרב להשם יתברך, ועצתו שיתחיל מחדש להפגס בעבודת השם יתברך ולהפיר אותו יתברך וכו', עין שם; ועין במדרש (שמות רבה כג, יא) על הפסוק: "כיריעות שלמה" (שיר השירים א, ה): מה השמלה הזאת מתלכלכת וחוזרת ומתלבנת, כך יש'אל אף-על-פי שחוט'אין, הם שבין בתשובה לפני הקדוש-ברוך-הוא וכו', עין שם; על-כן אף שנפלת עכשיו מהמלוכה, אף-על-פי-כן חזר וקנה להתחיל מחדש, והעקר שתרגיל עצמך להיות בשמחה, אף שחשך בעדך, ותרגב בתפלה ובקשה ושיחה בינך לבין קונך, ותיחד לעצמך מקום שאין שם בגי'אדם, ותדבר עמו יתברך כאשר ידבר איש אל רעהו בלי שום חכמות כלל רק באמונה פשוטה וכו'.

נדע לך שתכף ומיד כשמתחילים להשתמש עם השכל המגשם, אז מאבדים לגמרי את תכסיי המלכות, ונופלים לכפירות ולאפיקורסות, רחמנא לצלן, אשר משם נמשכות כל הידידות, הנפילות וההתרחקות שנתרחקים ממנו יתברך לגמרי, ופורקים על, בעוונותינו הרבים, השם ירחם, ונתרחקים מהזכרון דקדושה, שהוא לזכר תמיד בעלמא דאתי' (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן נד), ולבלי שתהיה לו שום הסתכלות בזה העולם, שזו מדרגת הבעטל'ערי הראשון וכן שאר הבעטל'ירסי, כי הכל תלוי באמונה הקדושה בו יתברך, כי "כל מצוותיך אמונה" (תהלים קיט, פו), ואפלו צדיק חי העולמים מאמונתו הוא חי (קהלת רבה ג, יא), וכשזוכה לברור וזכור האמונה הקדושה, לחקק היטב היטב בדעתו ובלבבו שאין בלעדיו יתברך כלל, והכל לכל עצם עצמיות חיות אלקותו יתברך, אז מה שרק יעבר עליו הן לטובתו והן, חס ושלום, להפך, ידע שהכל

א) בעולם הבא.

ב) קבצן.

ג) קבצנים.

ממנו יתברך, ויתקרב ביותר אליו יתברך, וישוב עד המכהו (עין לקוטי־מוהר"ן, חלק א', סימנים ד, קנה), כי יתברך לו שהכל לטובתו, ועל־ידי־זה יזכה לצמח ולפרח בעבודתו יתברך, וישמח עצמו בהו"ה אלקיו, כי אין עוד שמחה כשמחת הדבקות באלקותו יתברך, אשר הנעם, הערבות והמתיקות הזו יקרה מהכל, וכשזוכה לדבקות כזו — למצא אותו יתברך מכל דבר, ולהרגיש אלקותו יתברך עליו, אז אין לו כבר שום הסתכלות בזה העולם, וזוכה לזרון דקדושה, כי מהפך יש לאין, ואז עיניו רואות רק את השכינה מכל דבר, וכמו שאמרו חכמינו ו"ל (ספרי נשא): יאר ה' פניו אליך (במדבר ו, כה) — תן לך מאור עינים וכו', עין שם.

וכן אין לו כבר שום שמיעה בזה העולם, כי כל בני העולם כשאינם מקשרים עמו יתברך, אזי הם מלאים חסרונות, והולך להם שלא כסדר (עין לקוטי־מוהר"ן, חלק ב', סימן פב), אבל כשזוכה האדם לדבק ולקשר עצמו אליו יתברך, אז אין לו שום חסרונות, והולך לו כסדר, וזוכה לחיים טובים, אמתיים ונצחיים, וכמוכא בתורה "עתיקא" (שם, חלק א', סימן כא): חיים נצחיים הם רק להשם יתברך, ומי שדבוק בו יתברך גם־כן חי חיים נצחיים, ואין לו שום מחלוקת עם שום בריה, כי אינו מטה אָזנו כלל לשמע מה שנעשה מאחרים, ועין (בדרך ארץ וזוטא, פרק ד): אָזניך שלא שמעת מהם דברים בטלים, הם יקשיבו לך שלום וכו', וזוהי מדרגת הבעטלירי השני, כי על־ידי תקף התגלות אלקותו יתברך, שאין בלעדיו יתברך כלל, אז זוכה לראות ולשמע פלאי פלאות, וככל פסיעה ופסיעה שומע קולו יתברך המתלבש ומצטמצם מאין סוף ועד אין תכלית לעוררו ולקרבו (כמוכא בלקוטי־מוהר"ן, חלק א', סימן נד) עין שם, ונאפלו כשמדבר אל בני־אדם, יודע ומאמין כי אין בלעדיו יתברך כלל, ואזי מלביש בדבורים שיחות ותפלות אליו יתברך (כמוכא שם, סימן ה), וזוהי מדרגת הבעטליר השלישי וכו', שאינו מדבר שום דבורים שאינם שבחים למקום ברוך הוא, כי הוא כבד פה לגמרי, וכמו

שָׁאֲמְרוּ חֲכָמֵינוּ ו'ל (חליו פט): מָה אֲמָנוֹתוֹ שֶׁל אָדָם בְּעוֹלָם הַזֶּה? יְשִׁים עֲצָמוֹ כְּאֵלִים, יְכוּל אֵף לְדַבְּרֵי תוֹרָה? תִּלְמוּד לֹא־מֵר "צִדֵּק תִּדְבְּרוּן" (תהלים נח, ב) עֵינֵי שָׁם, וְכֵן מִדְּרַגַּת הַבְּעֻטָּלִיר הַרְבִּיעִי שֶׁהִיָּה לוֹ צְוָאר יִשְׂרָאֵל, וְאֵינוֹ מִנִּיחַ שׁוֹם קוֹל בְּעוֹלָם, וְיְכוּל לְקָרֵב אֶת הַצְּפָרִים וְכוּ' קוֹדֵשׁא בְּרִיף הוּא וְשִׁכְנִיתִיהָ (עֵינֵי לְקוּטִי־מוֹהֲרָן, חֵלֵק א', סִימָן ג), וְכֵן הַבְּעֻטָּלִיר הַחֲמִישִׁי, הַשְּׁשִׁי וְהַשְּׁבִיעִי, הַכֹּל לִפְלֵי קְשׁוּרִים זֶה בְּזֶה, וְיֵשׁ בְּזֶה תִּלְי תִּלִּין שֶׁל סוּדוֹת וְרוֹזִין וְסִתְרֵי נִסְתָּרוֹת, אֲשֶׁר לֹא יְכִילֵהוּ הַרְעִיּוֹן וְהַהֲשָׁגָה כְּלָל, וְכִמּוֹ שָׁאֲמַר רַבֵּנוּ ו'ל בְּעֲצָמוֹ, אִם לֹא בֹא לְזֶה הָעוֹלָם רַק לְהַשִּׁיג מַעֲשֵׂה זֶה, גַּם־כֵּן כְּדֹאֵי לוֹ וְכוּ', אֲשֶׁרֵינוּ וְאֲשֶׁרִי חֵלְקֵנוּ שְׂזָכֵינוּ לִידַע מַרְבֵּי אֲמֵת כְּזֶה, הַמְלַמְּדֵנוּ עֲצוֹת נוֹרָאוֹת כְּאֵלוֹ, וּמְחַזְּקֵנוּ וּמְאֲמִץ אֹתֵנוּ, טוֹב לְהוֹדוֹת לַהֲשֵׁם יִתְבָּרַךְ עַל כָּל הַחֲסֵד חֲנֻם שֶׁעָשָׂה עִמָּנוּ, "חֲחָלִים נִפְלוּ לָנוּ בְּנְעִימִים" (תהלים טז, ו).

וְהִנֵּה בַּמְדַּרְשׁ (וַיִּקְרָא רַבָּה כד, ט) בְּפִרְשַׁת הַשְּׁבוּעַ "קְדוּשִׁים תִּהְיוּ כִּי קְדוֹשׁ אֲנִי" (וַיִּקְרָא יט, ב), יְכוּל כְּמוֹנֵי? תִּלְמוּד לֹא־מֵר: "כִּי קְדוֹשׁ אֲנִי" — קְדוּשַׁתִּי לְמַעַלָּה מִקְדוּשַׁתְּכֶם, וְכִבְדוֹ רַבּוֹ בּוֹ הַפְּרוּשִׁים, וְיֵשׁ לֹא־מֵר עַל־פִּי דְבָרֵי רַבֵּנוּ ו'ל (לְקוּטִי־מוֹהֲרָן, חֵלֵק א', סִימָן רכא), "שְׁוִיָּתִי ה' לְנִגְדֵי תְּמִיד" (תהלים טז, ח) בְּחִינַת מִתְנַגֵּד, וְכַפְרוּשׁוֹ שֶׁל הַרְבֵּי מִטְשָׁהרִין (בְּפִרְפְּרָאוֹת לַחֲכָמָה שֵׁם), הִינֵנוּ הָאָדָם צָרִיף לִידַע וּלְצִיר בְּדַעְתוֹ כְּאֵלוֹ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ מִתְנַגֵּד עָלָיו, וְאֵינוֹ מְסָכִים עִמּוֹ, עֵינֵי שָׁם; וּמִבְּאֵר הַיֵּטֵב (בְּלְקוּטִי־מוֹהֲרָן, חֵלֵק א', סִימָן סג) אֲצֵל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ צָרִיף לְהִיּוֹת בְּחִינַת מְגָלָה וּמִכְסָּה וְכוּ', כִּי צָרִיף לְדַבֵּק עֲצָמוֹ וּלְקָרֵב עֲצָמוֹ לַהֲשֵׁם יִתְבָּרַךְ כְּאֵלוֹ כְּכִיכּוֹל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ נִגְלָה וּמִתְקָרֵב אֵלָיו, אֲבָל כָּל מַה שֶׁמִּתְקָרֵב יוֹתֵר לַהֲשֵׁם יִתְבָּרַךְ, וּמְרַגִּישׁ עַל עֲצָמוֹ נַעֲם זִיו שִׁכְנִיתוֹ יִתְבָּרַךְ, צָרִיף לְהִתְרַחֵק יוֹתֵר, הִינֵנוּ כָּל מַה שֶׁמִּתְקָרֵב יוֹתֵר, צָרִיף לִידַע שֶׁהוּא רְחוֹק מְאֹד מֵהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, כִּי אִם יִדְמָה בְּדַעְתוֹ וַיִּחַשֵׁב שֶׁכִּבְרֵי נִתְקָרֵב לַהֲשֵׁם יִתְבָּרַךְ, וְיודַע בִּידְעוֹת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, זֶה סִימָן שֶׁאֵינוֹ יודַע כְּלוּם, כִּי אִם הִנֵּה יודַע קִצַּת מֵהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, הִנֵּה יודַע שֶׁהוּא רְחוֹק מְאֹד מֵהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְכֵן מִבְּאֵר בְּאֵרִיכוֹת בְּלְקוּטִי־הִלְכוֹת (שְׁלוּחַ הַקּוֹן הִלְכָּה ה), שְׁזֶה מַה שֶׁכְּתוּב בְּאַבְרָהָם: "וַיִּרְאֵ אֶת הַמָּקוֹם מְרְחוֹק" (בְּרֵאשִׁית כב, ד), בְּחִינַת "מְרְחוֹק ה' נִרְאָה אֵלָי" וְכוּ', עֵינֵי שָׁם,

(וכן הוא בלקוטי־הלכות, השפמת הבקר, הלכה א), שְׁזָה בַחֲנִינָה "קְדוּשַׁת פְּרָה" — לְטַהַר טְמֵאִים וּלְטַמֵּא טְהוֹרִים וְכוּ', עֵינַי שָׁם, הִינּוּ אֶף שְׁצוּיֹתַי לְכֶם "קְדוּשִׁים תְּהִיוּ" — שֶׁתִּמְשִׁיכוּ אֶצְלָכֶם הַשְּׂכִינָה, מְקוֹר הַקְּדוּשָׁה, וְתַחֲקִי הֵיטֵב בְּדַעְתְּכֶם כִּי אֵין שׁוּם מְצִיאוֹת בְּלַעֲדֵי כָּלֵל, כִּי "קְדוּשׁ אֲנִי", אֶף־עַל־פִּי־כֵן צָרִיף שֶׁתִּדְעוּ — "קְדוּשָׁתִי לְמַעַלָּה מִקְדַּשְׁתְּכֶם", לִידַע שְׁעַדִּין לֹא הִשְׁגַּתְּם כָּלֵל, כִּי אֲנִי לְמַעַלָּה מִכֶּם, בַּחֲנִינָה "סוֹבֵב כָּל עֲלָמִין", שְׁזָה בַחֲנִינָה "אִיהָ מְקוֹם כְּבוֹדוֹ" ו"מְלֵא כָל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ", שֶׁמֶצַד אַחַד צָרִיף לְהַכְנִיס אֶת הַמְּקִיף לְפָנָי, לִידַע שֶׁמְלֵא כָל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, וְאֶף־עַל־פִּי־כֵן צָרִיף לִידַע שֶׁיֵּשׁ מְקִיפִים חֲדָשִׁים שְׁסוּבָבִים כָּל עֲלָמִין, וְעַדִּין אֵינִי יוֹדַע כְּלוּם שֶׁהוּא הַלְמוּד שֶׁל דְּרֵי מַעַלָּה וְדְרֵי מַטָּה, אֲשֶׁר צָרִיכִים לְהַכְלִיל יַחְדָּו (עֵין הֵיטֵב בְּלִקוּטֵי־מִתְבָּרָן, חֶלֶק ב', סִמֵּן ז', וְהַכּוּן). כִּי בַחֲנִינָה אִי"ה הוּא סוּד הַפְּתָר הַמְּקִיפִים, לִידַע תְּמִיד שְׁעַדִּין אֵין יוֹדְעִים כָּלֵל, וּבַחֲנִינָה "מְלֵא" הוּא סוּד הַמְּלָכוֹת הַפְּנִימִיִּים, שֶׁמְקַבֵּל עַל עַצְמוֹ עַל מְלָכוּתוֹ יִתְבַּרֵּךְ שְׁזָהוּ סוּד שֵׁם הַיְוִ"ה שֶׁהוּא סְתִים וְגִלְיָא (עֵין לְקוּטֵי־הַלְכוֹת, גְּבִיַת חוֹב מִהִתְוַמָּים הַלְכָה ה), כִּי עַל־יְדֵי שְׁמוֹ יִתְבַּרֵּךְ אֲנוּ קוֹרְאִים אוֹתוֹ יִתְבַּרֵּךְ, וּמְמַשִּׁיכִים אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבַּרֵּךְ לְמַטָּה, בַּחֲנִינָה "מְלֵא כָל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ", אֲכַל אֶף־עַל־פִּי־כֵן עַדִּין הַשְּׁגַת שְׁמוֹ יִתְבַּרֵּךְ נִעְלָמָת וְנִסְתָּרָת מֵאֲתָנוּ, וְזֶה בַחֲנִינָה (פְּסָחִים ג', קְדוּשֵׁין ע"א. זֶהר ח"ג ר"ל): לֹא כִּשְׂאֲנִי נִכְתַּב אֲנִי נִקְרָא בַחֲנִינָה (שְׁמוֹת ג', טו): "זֶה שְׁמִי לְעוֹלָם" לְעֵלֶם כְּתִיב, "וְזֶה זְכָרִי לְדֹר דֹּר", שְׁצָרִיכִין לְקִרוֹתוֹ בְּשֵׁם אֲדֹנָי, בַּחֲנִינָה מְלָכוֹת, בַּחֲנִינָה אֲדוֹנוֹתוֹ וּמְלָכוֹתוֹ יִתְבַּרֵּךְ, שֶׁמְלֵא כָּל הָעוֹלָם, וּלְכוּן בְּשֵׁם הַיְוִ"ה שֶׁהוּא בַחֲנִינָה סְתִים וְנִעְלָם, בַּחֲנִינָה אִי"ה וְכַנ"ל.

וְעַתָּה מְבַאֵר הַמְּדַרְשׁ כְּמִין חֲמַר "קְדוּשִׁים תְּהִיוּ כִּי קְדוּשׁ אֲנִי" — שֶׁתַּתְּקִדְשׁוּ וְתִמְשִׁיכוּ שְׂכִינָתִי בִּינֵיכֶם, וְלִידַע שֶׁאֲנִי עִמְכֶם, יְכוּל כְּמוֹנִי? הִינּוּ שֶׁתַּחֲשִׁבוּ שֶׁאַתֶּם כְּבָר אֶצְלִי בְּמְדַרְגָּה אַחַת, תְּלַמּוּד לומר: "כִּי קְדוּשׁ אֲנִי" — קְדוּשָׁתִי לְמַעַלָּה מִקְדַּשְׁתְּכֶם, וְהֵבֵן הֵיטֵב לְמַעֲשֶׂה.

וְצָרִיכִין לַחֲזֹר וְלוֹמַר: אֲשֶׁרֵינוּ, שְׂיֵשׁ לָנוּ רַבֵּי אֲמַת כְּזֶה, וְתַלְמִיד
נִפְלָא כְּזֶה, אֲשֶׁר הֵם מְלַמְּדִים אוֹתָנוּ עֲצוֹת נִפְלְאוֹת כְּאֵלוֹ, טוֹב
לְהוֹדוֹת לְהֵשֶׁם יִתְבָּרֵךְ עַל כָּל הַחֲסָד חֲנָם שֶׁעָשָׂה עִמָּנוּ.

וּלְמַעַן הַשֵּׁם, תִּשְׁקַד בְּסִפְרֵיהֶם מִדֵּי יוֹם בְּיוֹמוֹ שֶׁעוֹר אֶחָד
בְּ"לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, וְלוֹמַר עַל כָּל תּוֹרַה הַתְּפִלָּה מִ"לְקוּטֵי-תְּפִלוֹת",
וְשֶׁעוֹר שְׁנֵי בְּ"לְקוּטֵי-הֶלְכוֹת" כְּסִדְרָן, וְאִז טוֹב לָךְ לְנַצַּח.

וְהִנֵּה מְבֹאֵר שֵׁם (בְּסִפּוּרֵי-מַעֲשִׂוֹת, מַעֲשֵׂה יג), שֶׁעַל-יְדֵי שֶׁהִכְנִיסוּ
בְּדַעְתָּם חֲכָמוֹת, עַל-יְדֵי-זֶה נִפְלוּ, רַחֲמָנָא לְצַלָן, עַד אֶפִּיקוֹרְסוֹת, עֵינַן
שֵׁם, זֶה שֶׁהוֹדִיר הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ: "אֵל תִּפְנוּ אֶל הָאֱלִילִים וְאֵלֵהי מִסְכָּה
לֹא תַעֲשׂוּ לָכֶם אֲנִי ה' אֱלֹהֵיכֶם" (וַיִּקְרָא יט, ד), וּמְבֹאֵר בְּאוֹצֵר-הַחַיִּים
(מַצְנֵה ריד), שֶׁהֶעֱקֵר לְרֵאוֹת תָּמִיד וּלְכַטֵּל אֶת עַצְמוֹ אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ בְּלִי
שׁוֹם חֲכָמוֹת כָּלֵל, כִּי אִם אֵתָּה פּוֹנֵה אַחֲרֵיהֶם, אֵתָּה עוֹשֶׂה אוֹתָן
אֱלֹהוֹת, כִּי אִף הַבְּטָה בְּעֵלְמָא אֲסוּרָה, כְּעִנְיָן "וְסִרְתָּם וְעַבְדְתָּם"
(דְּבָרִים יא, ט) — מִיָּד שֶׁפֶסַח הָרִי הוּא עוֹבֵד, כִּי לֵב יִשְׂרָאֵל צָרִיף לֵהִיּוֹת
מְלֵא מַגְדֵּלֶת הַיּוֹצֵר כֹּל בְּרוּף הוּא, וְחוֹשֵׁק בְּאַהֲבָתוֹ, וְצָרִיף תָּמִיד
לְהַסְתַּפֵּל עַל הָאֱלֹהִים שֶׂיֵשׁ בְּדָבָר זֶה (עֵינַן לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן א),
וְעַל-יְדֵי-זֶה מַעֲלָה הַכֹּל אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ (עֵינַן שֵׁם, סִימָן צד), כִּי הַעוֹלָם נִבְרָא
בְּבִי"ת אוֹת בְּרָכָה, וּבִבְרָכָה מִתְקִים הַעוֹלָם עַל-יְדֵי הַשְּׁגָחָתוֹ יִתְבָּרֵךְ
בְּכָל רַגַע, וְאִם, חֵס וְשְׁלוֹם, פּוֹנֵה מִמָּנוּ יִתְבָּרֵךְ כְּרַגַע, שֶׁהוּא אֱלֹהִים
אֲחֵרִים, וּמִסִּיר לְבוֹ מִהַשְּׁגָחַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, הָרִי הוּא מְחַרֵּב הַעוֹלָם
כֹּל לְעָרְף נִשְׁמָתוֹ, וּמְקַלְקֵל כָּל הַבְּרִיאָה לְפִי שְׂרָשׁוֹ, וְהַתְּקוּן הוּא —
עַל-יְדֵי רוּחָא שֶׁל מְשִׁיחָא, שֶׁנֶּאֱמַר עָלָיו (זְכָרְיָה יד, ד): "וְעָמְדוּ רִגְלָיו
בַּיּוֹם הַהוּא עַל הַר הַזֵּיתִים" וְגו'.

וּלְכָאֵר זֹאת לְפִי קִטְנוֹת דַּעֲתִי, אֲמַרְתִּי לְהַקְדִּים דְּבָרֵי עֲתִיק שְׂרָשׁ
נִשְׁמַת מְשִׁיחַ (בְּלְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן נד), צָרִיכִין לְשַׁמֵּר מְאֹד אֶת
הַזְּכוּרָן, לְזִכֹּר תָּמִיד בְּעֵלְמָא דְאֵתִי, וְלִידַע בִּידְעִיהַ בְּרוּרָה, אֲשֶׁר אֵין
שׁוֹם מְצִיאוֹת בְּלַעֲדָיו יִתְבָּרֵךְ כָּלֵל, וּבְכָל תְּנוּעָה וְתַנוּעָה שֵׁם אֵלוֹפוֹ

של עולם, והוא יתברך מתלבש בלבושים שונים — דומם, צומח, חי, מדבר, ומרמז לכל אחד ואחד רמזים להתקרב אליו יתברך, שזהו סוד הנבואה והבת קול שיוצאת בכל יום ובכל עת ובכל שעה בכל העולם וכו', וצריך להזהר מאד מאד שלא יפל לשכחה, חס ושלום, שהוא ההפוך מכל זה, ואז נתפשטת הגלות ונתארכת, בעוונותינו הרבים, וכו', והנה ידוע מכתבי האר"ל: רג"ל הוא אק"ק דקס"א, והו"ה דע"ב שהוא התגלות עצם האור האצילות, והם בגימטריה זכור, וזית הוא שכחה, כמו שאמרו חכמינו ז"ל, הינו כשתתגלה הדעת האמת של משיח שהוא טוב עין בחינת (שמואל א טז, יב): "פה עינים וטוב ראי", להסתפל תמיד על החיות אלקות שיש בכל דבר, שזהו סוד "ועמדו רגליו" על 'הר הזיתים', שהזכרון יעמד ויכניע את השכחה, כי גם במדרגות הנמוכות שהוא בחינת רגלין, ימצא אורו יתברך, ויוציא לעצמו רמזים להתקרב אליו יתברך, ואז יזכה לגאולה, והמלוכה תחזר אליו יתברך, וישאל בני מלכים הן, וקדשא בריך הוא וכנסת ישראל אקרי חד (זהר אמר צג): ודו"ק, והבן מאד, וכבר אמר רבנו ז"ל, שעל-פי דבריו מתר לחדש גם בכתבי האר"ל, ו"כל פיטטא דאורייתא טבין" (ירושלמי, ברכות ט), מלבד שיזהר שלא יוציא דין חדש שזהו אסור, כי הזהירנו מאד מחמרות וכו'.

והשם יתברך יזכנו לזה שיקים "ועמדו רגליו" — שהוא הזכרון האמתי, רג"ל הוא זכור"ר אורות האצילות ע"ב קס"א, "על הר הזיתים" — שהוא השכחה, כמו שאמרו חכמינו ז"ל (עין בהוריות יג): "זית מביא שכחה".

אשרינו מה טוב חלקנו, שזכינו להתודע מרבי אמת כזה, אשר יכול להכניס את הזכרון דקדשה גם במגשם כמוני; טוב להודות

להשם יתברך על כל החסד חנם שעשה עמנו, ויהי רצון שיתגלה אורו של רבנו ז"ל לכל ישראל.

הדורש שלומך באהבה רבה מאד מאד, וחספך לרקד עמך על גדל החסד שגמלנו השם יתברך. שאנו זוכים לידע מרבי אמת בזה....

תמב.

בעזרת השם יתברך, אור ליום שלישי לסדר קדושים ה'תש"ל.

שלוש וברכה לבחור היקר לי מאד, החפץ באמת לעבודת השם יתברך על-פי דרך האמת שקבלנו מהנחל הנובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח לנצח.

מכתבך היקר בשמחה רבה קבלתי, ועקר שמחתי, שתהלה לאל, אמה מחזק את עצמך בנקודות הטובות שיש בך, ומה שאמה כותב שעובר עליך מה שעובר וכו', עין היטב בלקוטי-הלכות, תפלין, הלכה ה' באריכות, בפרט באות ו', וזו לשונו הטהורה: נגד כל הבלבולים, התאוות והמחשבות רעות ונרות, הרודפים אחר האדם ומבלבלים אותו בכל עת ובפרט בשעת התפלה, והאדם יש לו יסורים גדולים מהם, העקר הוא אריכות אפים שהוא אמונה, כמוכא (בלקוטי-מזרחי, חלק א', סימן קנה), עין שם, היגיו שתהיה לו אמונה שלמה בהשם יתברך ובצדיקים ובכשרים אמתיים, ויתחזק בעבודתו יתברך, ולא יפל משום דבר שבעולם, ולא יהיה אכפת לו ולא תקצר רוחו משום בלבול וחלישות הדעת מה שהפעל-דבר רוצה להכניס בדעתו כאלו אפסה תקנה, חס ושלום, כי צריך לבלי להסתכל על כל זה כלל רק להתחזק מאד מאד, כי אין שום יאוש בעולם כלל, ואיך שהוא אף-על-פי ששכר נפל נפילה זאת בעצמה כמה פעמים בלי שעור, אף-על-פי-כן אין שום יאוש בעולם כלל, וצריך להתחזק

להתחיל בכל פעם מחדש, ואל יפל בדעתו לזקנה דסטרא אחרא כלל, כי כל הנפילות שבעולם הן מבחינת זקנה דסטרא אחרא, שנדמה בעיניו שכבר נזקן בכתאיו ובמעשיו שרגיל בהם, עד שאי אפשר לו לצאת משם בשום אופן, חס ושלום, ובאמת צריך לידע ולהאמין שבכל יום ובכל עת ובכל שעה יש פח באדם להתחדש ולהעשות ברִיה חדשה ממש, כי השם יתברך עושה חדשות בכל יום ואין שעה דומה לחברתה, על-כן צריך להתחזק ולהתחיל בכל פעם מחדש, ולפעמים גם ביום אחד צריכין להתחיל כמה פעמים (באשר התנהג רבנו ז"ל, כמובא בשבחי הר"ן, סימן ו), ואפלו אם יהיה כף זמן ארוך, יהיה איה שיהיה, צריך להזכר בהשם יתברך בכל עת ובכל שעה, ולשכח לגמרי כל מה שעבר עד הנה, ולהתחיל מעתה מחדש ממש כל מה שיכול, ואל יסתכל על שום בלבול וחלישות הדעת כלל, ולא ישמע ולא יצית שום ברִיה אשר רוצה לרחקו וכו', וכל זה הוא בכלל אריכות אפים, שצריך להאריך רוחו ואפו לעבר על כל הבלבולים והמניעות, ולכלי להסתכל על שום דבר ולא תקצר רוחו מכל מה שעובר עליו, רק יחזק עצמו בהשם יתברך בכל מה שיכול, כי השם יתברך מלא רחמים בכל עת ורגע, ו"חסדי השם כי לא תמו" וכו', עי' שם דברים נוראים.

ולמען השם, לטובתך הנצחית תתמיד ב"לקוטי-הלכות" תמיד, ולכל תענה למחרפיד דבר, ואז טוב לך לנצח.

ומחמת טרדותי עכשו באישון לילה — אקצר, ושלום לכל החברים, ואם ירצה השם, בקרוב אכתב לך אחד בפרטיות.

הדורש שלומך...

תמג.

בְּעִזְבוֹת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֹדֵר אָמֵר ה'תש"ל.

שְׁשׁוֹן וְשִׁמְחָה יִשְׁיֵגוּ לְאַהוּבֵי, יְדִידֵי, הַשְׁוֹתָה בְּצִמָּא מִמֵּי הַנַּחַל
נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... גְּרוּ יֵאִיר וַיִּזְרַח.

מִכְתָּבְךָ הִיָּקֵר לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי.

וְהִנֵּה, אַחֵי, חִזֵּק וְאַמֵץ מְאֹד מְאֹד בְּעִבּוֹדַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, וְאַל
תִּפְּל בְּדַעְתְּךָ מִשׁוֹם דְּבַר שְׁבַעוּלָם, כִּי הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ אִתְּךָ, עִמָּךְ וְאַצְּלֶךְ,
מְלֵא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, מְמַלֵּא כָּל עַלְמִין וְסוֹבֵב כָּל עַלְמִין, וְאִין שׁוֹם
מְצִיאוֹת בְּלַעְדֵּי וְיִתְבָּרַךְ, וְצָרִיךְ לְסַלֵּק מִחֲשַׁבְתּוֹ לְגַמְרֵי מִהֲבֵלֵי הָעוֹלָם
הַזֶּה, וְלִהְסַתְּפֵל תְּמִיד עַל שְׂרֵשׁ הַקְּדוּשָׁה הַמְּחִיָּה וּמְהִיָּה אֶת הַדְּבַר
הַגְּשָׁמִי, הִיָּנוּ חַיּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ.

וְזֶה עֵקֶר עִבּוֹדַת הָאִישׁ הַיִּשְׂרָאֵלִי — לְהַעֲלוֹת אֶת הַמַּלְכוּת
לְשִׁרְשָׁהּ, הִיָּנוּ לְהַעֲלוֹת אֶת נַשְׁמָתוֹ שֶׁנִּקְרָאת "אַנִּי" (עֵין לְקוּיִטִּי-מוֹהַר"ן,
חֵלֶק א', סִימָן כ"ב), וְעַל-יְדֵי-זֶה יִשְׁפַע עָלָיו אוֹר וְקִדְשָׁה וְדַעַת עָלָיו,
כִּי "בְּאַתְעֲרוּתָא דְלִתְמָא אֲתַעֵר דְלַעֲלֵא" (זֶהר לְדִלְךָ פַּח), כִּי עַל-יְדֵי
הַתְעוֹרְרוֹת קִטְנָה שֶׁמְעוֹרֵר עֲצָמוֹ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, עַל-יְדֵי-זֶה נִשְׁפַע עָלָיו
אוֹר גְּבוּהָ מְאֹד מְאֹד, וְכָל מָה שֶׁמְרַבֵּה בְּהַתְעוֹרְרוֹת לְמַטָּה, בְּפִרְט
בְּדַבְּקוֹת תּוֹרָה וּתְפִלָּה וְהַתְּבוּדוֹת, נִמְשָׁךְ עָלָיו יוֹתֵר אוֹרוֹ יִתְבָּרַךְ, וְזֶה
בְּחִינַת "קַמְתִּי אֲנִי לְפָתַח לְדוּדִי" (שִׁיר הַשִּׁירִים ה', י"ג), הִיָּנוּ עַל-יְדֵי שֶׁאַנִּי
מְקִים אֶת נַשְׁמָתִי שֶׁנִּקְרָאת "אַנִּי", עַל-יְדֵי-זֶה אֲנִי פּוֹתַח פְּתַח לְדוּדִי
שֶׁהוּא הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, הִיָּנוּ הַתְּפָאֶרֶת כִּידוּעַ, וְזֶה בְּחִינַת מָה שֶׁתִּקְנֵנו
לוֹמֵר אֶת הַזְּמֵר "לְכָה דוּדִי לְקִרְאת כְּלָה" קִדְּם קַבְּלַת-שַׁבְּתָא קִדְּשׁ, כִּי
בְּשִׁשֶּׁת יָמֵי הַחֹל, אַז הִיָּחוּד הוּא עַל-יְדֵי מַט"ט שֶׁשׁוּלְטַנְתִּיהָ בִּימֵי
הַחֹל (עֵין לְקוּיִטִּי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן ב'), וְשַׁבְּתָא קִדְּשָׁה הִיא גְלוּי עֲצָם
הָאֲצִילוֹת, וְנַעֲשֶׂה הִיָּחוּד הַשְּׁלָם בֵּין ה'חֲתָן' וְה'כְּלָה', "תְּפָאֶרֶת"
ו'מַלְכוּת', "וְעִיר אֲנִפִּין" ו'נוֹקְבִיָּה', וְעַל-כֵּן אֲנוּ מְבַקְּשִׁים וּמוֹמְרִים
שִׁיָּהִי נַעֲשֶׂה הִיָּחוּד הַשְּׁלָם, וְיֵצֵא הַחֲתָן לְקִרְאת הַכְּלָה, וְעַל-כֵּן אַז

הוא זמן התעוררות ושמחה גדולה מאד, ונמשכת תשוקה עצומה אל תוך לבבות בני ישראל, ואשרי מי שמנצל את התשוקה הזו אליו יתברך.

ומחמת טרדותי ההכרח לקצר.

הדורש שלומך...

מה ששאלת מי היה בעל מחבר הספר "השתפכות הנפש"? זה היה ר' אלטער טעפליקער ז"ל, שמו היה ר' משה יהושע, אבל מחמת שבצעירותו היה חולה מאד, הוסיפו לו שם "אלטער"^א, וכזה היה נקרא כל ימיו, אבל כשקראוהו לספר תורה, היה נקרא ר' משה יהושע בן ר' אשר זעליג, אביו היה גם כן מאנשי שלומנו, והיו קוראים לו דער רבי ר' זעליג, כי הוא היה מלמד כל ימיו, והיה למודו עם תלמידיו להפליא, ואהבו אותו כל תלמידיו, מפני רב מסירותו שהיתה לו אליהם, ואחר-כך בסוף ימיו נסע לארץ ישראל ושם נסתלק, ומנוחתו כבוד בצפת, ור' אלטער היה גר בעיר טעפליק, וכוונתו שני נשא את בת ר' נחמן טולטשינער ז"ל, ועל-ידי-זה נעשה גיסו של ר' אברהם (בעל מחבר הספר "באור הלכות"), ומחמת שהיה בתו גדול, על-כן עזר הרבה לגיסו ר' אברהם, והוא אשר כתב את רב הספורים בספר "כוכבי אור", וכן העתיק את הספר "נחת השלחן" מהרב הקדוש מטשרנין ז"ל, שהיה מוכן לדפוס, וזכה ר' אלטער ז"ל לזכות כזו, שעל-ידי ספריו נתקרב המון אנשי שלומנו אל דעת רבנו ז"ל, ועקר ספריו הם: "השתפכות הנפש", הבנוי ומיסד על ענין ה"התבודדות", "משיבת נפש" על "התחזקות", וגם אני זכיתי להתודע ולהתקרב אל רבנו ז"ל בחורף תשי"ז, על-ידי ספר "משיבת נפש", ומחמת רב הכרת הטוב, הדפסתי את כל ספריו בשנת תשכ"ה: "השתפכות הנפש", "משיבת נפש" עשרת אלפים ספרים, ואת ההגדה "אור זרחה" הדפסתי חמש פעמים

(א) אלטער — זקן.

(ב) המלמד.

סוף הכל עשרת אלפים ספרים, וכן "מלי דאבות" "אמונת עתך" שני אלפים ספרים, ברוך הוא אשר עד כה עזרני, ומכרתים בכמה פרוטות, ותהלה לאל, נתפשטו במרץ גדול ועשו כאן בארצות הברית נפלאות, כי רב המקרבים שנתקרבו כאן, התחילו להתקרב משנת תשכ"ה על-ידי הדפסה זו, ותהלה לאל, כבר יצאו מבית מדרשנו תלמידים שגם-כן התמסרו להדפסת ספרי רבנו ז"ל וזכו וזכו את הרבים, ובפרט האברך ... שעמו בליתי ימים ושבעות וחדשים ושנים, והרביתי לדבר עמו אז הרבה מפעלת עסק ההדפסה, ותהלה לאל, חפץ השם בידי הצליתי, כי דברי פעלו אצלו, ותהלה לאל, עסק הרבה אחר-כך בהדפסה, וכן אחיו ... והשם יתברך יעזרני עוד לעורר גם אחרים, שיזכו בזכות הגדולה והנוראה הזו להדפיס ולהפיץ ספרי רבנו ז"ל בעולם, אשר זוהי המצוה והזכות הכי גדולה, על-פי דעת רבנו ז"ל, ובפרט בדורותינו אלו, אשר ספרי מינים ואפיקורסים מתפשטים מאד מאד בכל העולם עם דעות נפסדות, ולוכדים נשמות ישראל במצודתם הרעה, עלינו להורים את זרם האמונה הקדושה, אמונה טהורה, כמו שקבלנו מאבותינו ורבותינו, אמונה תמימה בלי שום פגם של קלפת "כחי ועצם ידי עשה לי את החיל הזה", אשר בקלפת עבודה זרה זו רבים רבים נתפסו כי רשת השמאיה הזו הקתה, רחמנא לצלן, בעוונותינו הרבים, שרשים בלבבות אחינו בני ישראל, עד שצריכים לרחמי שמים שנוזקה להטהר מזה, ולא תהיה בלבנו שום שליטה של מלכות זרה, רחמנא לצלן, רק מלכות שמים, ו"אין לנו על מי להשען כי אם על אבינו שבשמים" (סוטה מט.).

תמד.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר אמר ה'תש"ל.

שלום וברכה וכל טוב סלה אל מעלת ידיד נפשי, החפץ ומשתוקק מאד לעבודת השם יתברך על-פי דרך האמת שקבלנו מהנחל נובע מקור חכמה, זכותו וגן עלינו ... שצייר גרו.

אחי היקר! חזק ואמץ מאד מאד על-פי דרך התם שגלה לנו הנחל נובע מקור חכמה, זכותו וגן עלינו, (בלקויט-מוהרן, חלק א', סימן רפב), לחפש ולמצא בעצמו איזהו טוב, ויש להבין מה הלשון לחפש, כי חפוש שיך בדבר שנגאבד כבר כידוע, אף מזה נראה, שאף המרחקים מאד מאד זה ימים ושנים, גם-כן יכולים למצא בעצמם איזה טוב, "כי איך אפשר שלא עשו איזה טוב מימיהם", אף שזה כבר ימים ושנים לא עשו שום טוב, אף ראה והבין והבט מכאן גדל רחמנותו יתברך, ולא אבדה תקנתו, רק צריך לחפש עד שייפנה למצא איזה טוב שעשה מימי, ואשר בשביל זה בעצמו כדאי לו להתעלות ולצאת ממדרגתו הפחותה, כמו שמוכא בפנים התורה על הפסוק: "אזמרה לאלקי בעודי" (תהלים קמו, ב), הינו בעוד מעט טוב שיש בי, בחינת "נעוד מעט" שעל-ידי שמוצאים בעצמם עוד מעט טוב, אז "ואין רשע", וזה תבונת על מקומו ואיננו" (שם) — נתעלה ממדרגתו הפחותה, ומכל שכן אנו שאיך שהוא על-כל-פנים מאמינים בני מאמינים, מקימים מצוות בורא כל העולמים בכל יום: ציציית, תפלין, תורה, תפלה וכו' וכו', שבת, פסח, שבועות, סכות וכו' מצוות רבות מאד, ואפלו מה שנפלנו, הוא מרב התגברות היצר, בנדאי אנו מכרחים לילך בדרך זו — למצא בעצמו נקודות טובות להחיות עצמו עם זה, שזה העקר בזה העולם, ורבים זכו כבר למדרגות עליונות על-ידי-זה, ולהפך מי שעשה ליצנות מזה, אבד את שני העולמות, ועין היטב הדק במעשה של החכם ותם (ספורי-מעשיות, מעשה ט), ותבין אילו רמזים על-פי תורה זו, עין שם. הדורש שלומך...

תמה.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר אמר ה'תש"ל.

שלום וברכה וכל טוב סלה אל מעלת ידידי היקר, החפץ ומשתוקק מאד לעבודת השם יתברך על-פי דרך האמת שקבלנו מהנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר.

אחי היקר! חזק ואמץ מאד מאד בעבודת השם יתברך, ואל תפל בדעתך משום דבר שבעולם יהיה איך שיהיה, ואף אם נפלת בכך ימים ושנים, וכל פעם אתה נופל יותר, תחזק עצמך בכל הכחות להשאר קיים במעט מקצת עבודתך שאתה אחוז, ובפרט מעט הצפצופים שאתה עדין מצפצף בקולך אליו יתברך. אחי היקר, אין למעלה מזה, על-כל-פנים אף שנדמה לך שאין שומעים קולך, וחס ושלום, אבד נצחך, אף-על-פי-כן דבוריך יהיו בבחינת "מחאה", שתמחה ותצעק ותגלה לפניו יתברך, שעל-כל-פנים אתה אינך רוצה במחשבות המגנות האלו ובמעשים הרעים האלו, ו"הכל, רבונו של עולם, הוא מהבעל-דבר, והשאור שבעסה הוא שמתגבר עלי מאד", ותצעק הרבה אליו יתברך, אף שכל מה שאתה מרבה בתפלה, נדמה לך שאתה יורד יותר, על-כל-פנים תחזק עצמך עם כל מה שתוכל, ואם היית יודע מה שנעשה למעלה מתפלת השפל והנבזה, לא היית נופל כל-כך בדעתך, כי איך שהוא אף שעובר עליך מה שעובר, על-כל-פנים אחז עצמך בנקדת התפלה וההתבודדות, לשפוף נפשך אליו יתברך בכל יום בעקשנות גדולה, ולגלות ולפרש לך אליו יתברך כל מה שעובר עליך, הכל לכל תספור לפניו, ואז טוב לך לנצח, ויתהפכו כל הירידות לעליות גדולות.

הכלל, אחי, לא להתנאש משום דבר שבעולם, אף אם נפלת נפילה זו פעמים אין מספר, זכר מה שאמר רבנו ז"ל: דופיט אויף

מיין כּח, איך האב בְּרִיטֵע פֿלייצעס^א, וְהַעֲקֵר לְאַחַז עֲצָמוּ בְּרַבְנוּ
ז"ל, וְאִז טוֹב לוֹ לְנַצַּח.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָה...
...

תמו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֶר אִמֵּר ה'תש"ל.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סָלָה אֶל מַעֲלַת הַבְּחוּר הַיָּקָר, הַשׁוֹתֶה
בְּצִמָּא דְבָרֵי הַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... גְּרוּ יֵאִיר
וַיִּזְרַח.

אֲחֵי הַיָּקָר! חֲזַק וְאַמֵּץ מְאֹד מְאֹד יְהִי אִיךְ שִׁיְהִיָּה, וְהַעֲקֵר
לְהִיּוֹת חֲזַק וְאַמֵּץ מְאֹד בְּאַמוּנָה הַקְּדוּשָׁה, שְׁזֶה כָּלֵל הַתּוֹרָה, כְּמוֹ
שְׁכָתוֹב (תְּהִלִּים קיט, פו): "כָּל מְצוּוֹתֶיךָ אִמּוּנָה", לִידַע שֶׁהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ
מְמַלֵּא כָּל עֲלָמִין וְסוֹבֵב כָּל עֲלָמִין, וְאִין שׁוּם מְצִיאוֹת בְּלַעֲדֵיו יִתְבָּרַךְ
כָּלֵל, וְדוּמָם, צוּמַח, חֵי, מְדַבֵּר, הַכֵּל לְכָל עֵצִים עֲצָמִיּוֹת חַיּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ
יִתְבָּרַךְ, וּבְכָל תְּנוּעָה וּתְנוּעָה שֵׁם אֱלוֹפוֹ שֶׁל עוֹלָם - הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ,
שְׁמַחִיָּה וּמְהוּרָה אֶת כָּל הָעוֹלָמוֹת וְכָל הַבְּרוּאִים בְּכָל רִגְעַ וְרִגְעַ מִמֶּשׁ,
וּמְחַדֵּשׁ אוֹתָם וּמְנַהֵיג הַכֵּל בְּמִדַּת הַחֶסֶד וְהַרְחָמִים וְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ
בְּרָא, בּוֹרָא וַיְבָרָא, חֲדָשׁ, מְחַדֵּשׁ וַיַּחֲדֵשׁ אֶת כָּל הַבְּרִיאָה עִם כָּל
הָעוֹלָמוֹת, וְכָל הַדּוּמָם, צוּמַח, חֵי, מְדַבֵּר, הַכֵּל לְכָל מְקַשֵּׁר אֱלִיו
יִתְבָּרַךְ בְּהַתְקַשְׁרוֹת נִפְלְאוֹה מְאֹד, וְהַכֵּל גְּנוּז וְנִסְתָּר מִרַב הָעוֹלָם, כִּי
הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ הַסְּתִיר אֶת הָאוֹר הַגְּנוּז הַזֶּה בְּשִׁבְלֵי הַצְּדִיקִים, כִּי לֹא
רָצָה שִׁישְׁתַּמְשׁוּ הַרְשָׁעִים בְּזֶה הָאוֹר, כְּמוֹ שְׁכָתוֹב (בְּרֵאשִׁית א, ד):
"וַיִּבְרָא אֱלֹקִים אֶת הָאוֹר כִּי טוֹב", וְדָרְשׁוּ חֲכָמֵינוּ ז"ל (תְּהִלָּה יב):
כִּי טוֹב לְגַזֵּז, עֵינֵי שָׁם. וּכְשׁוֹזְכִים לְאוֹר הַזֶּה, אִז פְּתוּחַ לְפָנָיו הַכֵּל,
וְרוֹאֶה אֱלֻקוֹת נְגִלִית בְּכָל פְּסִיעָה וּפְסִיעָה וּבְכָל עֲנָן וְעֲנָן, וְזוֹכֶה

(א) חֲסִמְכוּ עַל כַּחַי, יֵשׁ לִי חֲתָמִים רַחְבּוֹת.

לשמע כרוזין וקולות מהעולמות העליונים, וכל זה זוכים על-ידי רבוי תפלה והתבודדות, עד שיזכה לכטל ממנו כל המדות והתאוות הרעות (כמובא בלקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן נב, בתורה "הנעור בלילה", עין שם); והשם יתברך יאיר עינינו באור תורתו, אמן.

הדורש שלומך...

תמו.

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר אמר ה'תש"ל.

שלום וברכה וכל טוב סלה אל מעלת אהובי, ידידי היקר, השוטה בצמא דברי הנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח.

אחי היקר! חזק ואמץ מאד מאד בעבודת השם יתברך, ואל תפול בדעתך משום דבר שבעולם, אף שעובר עליך מה שעובר, אמה עשה את שלך, ואל תכנס עם פתויך בטוען ונטען, רק תקפץ ותדלג על הזמן געשפרונגען און איבער געשפרונגען, וילתחיל בכל שעה ממש מחדש.

והעקר לקדש ולטהר עצמו מאד בפרט בקדשת העינים, כי העין רואה והלב חומד (טור ארח חיים, סימן א) וכו', ואיתא בספרים על הפסוק (בראשית לח, כא): "איה הקדשה", היכן תלויה הקדשה? "בעינים", ובפרט בעתים הללו, אשר הבעל-דבר מתפשט בנאוף לארכו ולרחבו, רחמנא לצלן, העקר הוא לעצם עיניו לבלי להסתכל חוץ מארבע אמותיו ברוחניות ובגשמיות, ועל-ידי-זה יזכה לחיות חיים טובים ונצחיים, הינו בגשמיות — לבלי להסתכל על שום דבר המביא לידי הרהור, חס ושלום, וכן לא יסתכל על שום דבר

שְׁשִׁיף לַחֲבָרוֹ, וְכֵן בְּרוּחַנִיּוֹת — לְכָל יִסְתַּכַּל עַל מְדוּגַת חֲבָרוֹ רַק יְהִיָּה שְׂמֵחַ בְּחֻלְקוֹ עִם הַנְּקֻדּוֹת הַטּוֹבוֹת שֶׁיֵּשׁ בוֹ, וְהַעֲקָר צָרִיף לְרֵאוֹת לְהִסְתַּכַּל עַל עֲצָמוֹ בְּפִרְטֵי פִרְטֵיּוֹת, וְלְרֵאוֹת לְתַקֵּן וְלְהַשְׁלִים עֲצָמוֹ בְּמִדּוֹת וְהִנְהִיגוֹת טוֹבוֹת, וְרַק זֹאת הִיָּה כָּל מְגַמְתּוֹ, כִּי עַל-פִּי-רֹב הַבַּעַל-דָּבָר מְבַלְבֵּל אֶת דַּעַת הָאָדָם, שֶׁצָּרִיף לְתַקֵּן אֶת חֲבָרוֹ וְכוּ', וְכִמוֹ שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ ו"ל (נְגַעִים ב, ה): "כָּל הַנְּגַעִים אָדָם רוֹאֶה חוּץ מִנְגַעֵי עֲצָמוֹ", עַל-כֵּן הַעֲקָר שֶׁיְהִיָּה הַהֶפֶךְ — לְהִסְתַּכַּל עַל נְגַעֵי וּפְגָמֵי עֲצָמוֹ, וְהַטּוֹב יַחֲפֹשׂ אֶצֶל כָּל אֶחָד, וְלְכָל יְדוֹן שׁוֹם בְּרִיָּה, כִּי מִי יוֹדֵעַ בְּאִיזוֹ בְּחִינָה הוּא עוֹמֵד, וּמִי יוֹדֵעַ אִיזוֹ הַתְּגַבְרוּת יֵשׁ עָלָיו, וּמֵאִיזָה עוֹלָם הוּא נִמְשָׁף, אֲשֶׁר עָלָיו צָרִיף לַעֲבֹר דִּיקָא בְּדַרְךָ זוֹ, וְהִבֵּן.

וְגַם אֶצֶלוֹ צָרִיף לְחַפֵּשׂ רַק הַטּוֹב (כַּמּוּבָא בְּלִקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן רפב), וְיְהִיָּה חָשׁוּב בְּעֵינָיו מְעַט מְקַצֵּת עֲבוּדָתוֹ כִּמוֹ כָּל הוֹן דְּעֵלְמָא, וְיִשְׂמַח עֲצָמוֹ מְאֹד מְאֹד עִם כָּל מְעַט טוֹב שֶׁיֵּשׁ בוֹ, כִּי עַל-פִּי-רֹב הַבַּעַל-דָּבָר מְכַנֵּס פְּגָמִים בְּעֲבוּדָתוֹ, וְכָכָל פֶּעַם נִדְמָה לוֹ שֶׁעֲבוּדַת חֲבָרוֹ יוֹתֵר טוֹבָה, עַל-כֵּן הַעֲקָר לְכָלִי לְהִסְתַּכַּל עַל חֲבָרוֹ — הֵן לְטוֹב, וּמְכַל שֶׁכֵּן לְהֶפֶךְ רַק יִלְךְ בְּדַרְךָ הַתְּמִימוּת כְּפִי שֶׁקְּבַל מִהַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ, וְאִז טוֹב לוֹ לְנַצַּח נְצָחִים.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָה...

תמח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֵר אָמֵר ה'תש"ל.

חַיִּים, שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סֵלָה לִידִיד נַפְשִׁי, הַשׁוֹתָה בְּצָמָא דְבְרֵי הַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גְּרוֹ יֵאִיר.

אֲחִי הַיְקָר! חֲזוּק וְאִמְץ מְאֹד, כִּי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ אֲתָךְ, עִמָּךְ וְאֶצְלָךְ.

ומה שכתבת שְׁעוֹבֵר עָלֶיךָ מֵה שְׁעוֹבֵר, אַחֵי הַיָּקָר, תִּשְׁתַּדֵּל לְלַמֵּד בְּכָל פַּעַם בְּלִקוּטֵי-מוֹהַר־ן, סִימָן מ"ח, חֶלֶק ב', וְתִרְאֶה הַתְּחִיבֵיךָ וְנִפְלְאָה. וּמוֹהַר־תּוֹ"ל כָּתַב לְבָנוּ שֶׁיִּלְמַד בְּמֵאֵמֶר הַנ"ל, וְגִדּוּלֵי אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ קוֹרְאִים אֶת זֶה "אַגְרָת", שֶׁרַבְּנוּ וֹ"ל כָּתַב אֵלֵינוּ (עֵינֵי כֹל זֶה בְּעֵלִים לְתִרְוָפָה, מִכְּתָב סא).

הַכֵּלֶל, אַחֵי הַיָּקָר, שֶׁבְּהִכְרַח שֶׁיַּעֲבֹר מֵה שְׁעוֹבֵר עַל כָּל הַבָּא לְהַכְנִס לְפָנִים הַקִּדְשָׁה, וְאִפְלוּ עַל גְּדוּלֵי הַצַּדִּיקִים, מִכְּחַרֵי הַדּוֹרוֹת, עוֹבֵר מֵה שְׁעוֹבֵר כְּמוֹכָא שָׁם: "וְשִׁמְעֵנוּ מִצַּדִּיק אֲמַתִּי שְׁאָמַר, שְׁאֵלֹו הִיָּה לֹו אַחַד יִהְיֶה מִי שִׁיְהִיָּה שְׁיֵאמַר לוֹ: 'אַחֵי, חֲזֹק, וְאַחֲזוּ עֲצָמְךָ! הֵייתִי רֵץ וּמְזֻדָּרוּ מְאֹד בְּעִבּוֹדָתוֹ יְתִבְרָךְ" וְכוּ', עֵינֵי שָׁם.

וְיָדוּעַ וּמִקְבֵּל בֵּין אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, שֶׁהַצַּדִּיק הַזֶּה הוּא רַבְּנוּ וֹ"ל בְּעֲצָמוֹ, וְכֵן עוֹד מִכְּחַרֵי הַדּוֹרוֹת; וְעֵינֵי בִּסְפָר "מַגִּיד מִיִּשְׂרָאֵל" לְבֵית-יִסּוֹף, וְתִרְאֶה וְתִבִּין אֲשֶׁר גַּם עַל גְּדוּלֵי הַצַּדִּיקִים עוֹבֵר מֵה שְׁעוֹבֵר, עֵינֵי שָׁם וְדו"ק, וּמִכָּל שֶׁכֵּן אִישׁ מְגִשֵׁם שְׁעֵבֶר עַל כָּל הַתּוֹרָה כְּלָה וּפְגָם מְאֹד מְאֹד בְּכִרְיָתוֹ, וְגַם עֲדִינֵי אֵינוֹ נָקִי כְּלָל מִשְׁמַאֲתַת נְאוּף, כְּיֹדְאֵי הַבַּעַל-דְּכָר אֹרֵב עַל אִישׁ כְּזֶה הַרוֹצֵה לְהַכְנִס לְפָנִים הַקִּדְשָׁה מְאֹד מְאֹד, וְרוֹצֵה לְהַפִּילוֹ לְגַמְרֵי, וְכְמוֹכָא בְּהַקְדַּמַת הָעֵץ חַיִּים מִהֶרֶב ר' חַיִּים וִיטָאֵל, כִּי הַבָּא לְכַנֵּס אֶל הַקִּדְשָׁה נִקְרָא מִחֲצָדֵי חֻקְלָא, עֵינֵי שָׁם, וְרוֹצֵה לְבַטֵּל אֶת הַסְטָרָא אַחְרָא, עַל-כֵּן מִתְגַּבְּרִים עָלָיו מְאֹד מְאֹד, וְצָרִיךְ הַתְּחִיבֵיךָ וְהַתְּאֲמָצוֹת גְּדוּלָה וְנוֹרְאָה מְאֹד יִהְיֶה אִיךָ שִׁיְהִיָּה, כְּאֲשֶׁר גָּלָה רַבְּנוּ וֹ"ל בְּעֲצָמוֹ בְּמֵאֵמֶר הַנ"ל, וְתִדַּע אֲשֶׁר כָּל אִישׁ יִשְׂרָאֵלִי יְכוֹל לְהַגִּיעַ לְכָל הַמְּדַרְגּוֹת שְׁבַעֲוֹלָם, וְהַעֲקֹר תְּלוּי בְּגִדְלֵי עֲקָשְׁנוֹתוֹ וְהַתְּאֲמָצוֹתוֹ בְּתִקְוָה וְעוֹ לְהַכְנִס לְפָנִים הַקִּדְשָׁה, וְרַבְּנוּ וֹ"ל אָמַר פַּעַם: פֶּאֶר וְרֵאס בֵּין אִיךָ גְּעַקוּמְעֵן צוּ מֵיִין וְאִךָ, אִיוּ וְוִיֵּל אִיךָ הָאֵב מִיךָ דְּעַר הָאֵלְטֹן, גְּוִהֶבֶן הֵיטֵב אִיךָ צָרִיךְ לְחֻזַּק וּלְאַמֵּץ עֲצָמוֹ מְאֹד מְאֹד, וְלִבְלֵי הַנִּיחִים עֲצָמוֹ לְפָל: יִהְיֶה אִיךָ שִׁיְהִיָּה, וְהַעֲקֹר שִׁיְהִיָּה

(א) מְפֻעָלֵי הַשְּׂדֵה "גִּנּוּ".

(ב) לְמַה הַעֲמִיתִי לְעֵנִי? הִיֹּת שֶׁהַתְּחִיבֵיךָ.

בלב אמת, ולחפץ רק את נקדת האמת, ולתקן עצמו ולקשר עצמו אליו יתברך, ואז טוב לו לנצח נצחים.

הדורש שלומך באהבה רבה...

תמט.

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר אמר ה'תש"ל.

שלום ורב טוב ישועות והמתקת הדינים מעל ידי נפשי, ותיק וחסיד, השוטה בצמא ממי הנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח לנצח.

מכתבך היקר קבלתי, ושמחתי מאד על דברי ההתחזקות שכתבת לי, כי מאד נצרך לכל הבא אל הקדש, כי הבעל-דבר אורב מאד מאד להפיל ולהחליש דעת המקורבים אל הקדשה, ואשרי מי שזוכה להחיות ולחזק אותם, כי עובר מה שעובר על כל אחד ואחד בכל יום ויום, ורבונו ז"ל הזהירנו מאד על זה לדבר אחד עם חברו בראת שמים פידוע לנו, כי בזה העולם צריכים להתחזקות הרבה מאד, כי הבעל-דבר אורב מאד מאד בתאוות ובמדות רעות, ובפרט בוער במדורת תאוות נאוף, רחמנא לצלן, ועקר העצה להנצל מזה הוא רק על-ידי תפלות ובקשות שהם שלמות לשון הקדש (כמובא בלקוטי מהר"ן, חלק א', סימן יט), שעל-ידי שלמות לשון הקדש מכניעים את טמאת נאוף, עין שם. ובסימן ל"ו (שם) מגלה רבנו ז"ל, שצריכים לצעק שבעים קליו"א, ולבקש הרבה בתפלה והתבודדות, ובפרט לבכות בפסוק: "שמע" ו"ברוך שם", ומהינ"ת ז"ל פ"רש באריכות בהלכות קריאת שמע, שפונתו ז"ל היא העקר על "אמונה" — לחזק עצמו מאד מאד באמונה שלמה, עין שם; ועין בסימן ל"א

(שם), שְׁאֲמוּנָה תְלוּיָהּ בְּשִׁמְרֵת הַבְּרִית, בְּבַחֲיִנַת: "וּבְרִיתִי נֶאֱמַנְתָּ לוֹ" (תהלים פט, כט) עֵינֵי שָׁם; וְעַיִן (שם בְּסִימָן קכט), שֶׁעַל-יְדֵי אֲמוּנָה יִתְרָה נִכְלָל וְנִתְעַכָּל אֶל תּוֹף הָאֲמוּנָה, וְנִעֲשֶׂה אֶחָד עִם הָאֲמוּנָה, עֵינֵי שָׁם. וְיִדּוּעַ אֲשֶׁר הָאֲמוּנָה הִיא בְּחִינַת מַלְכוּת, וְיִדּוּעַ שֶׁעָקָר פְּגַם הַבְּרִית הוּא עַל-יְדֵי שִׁמְפָּרִיד יְסוּד מִמַּלְכוּת כִּידּוּעַ מֵהַסְּפָרִים הַקְּדוּשִׁים, וְעַל-כֵּן עָקָר תְּקוּן הַבְּרִית הוּא עַל-יְדֵי הַצְּדִיק הָאֲמֵת, שֶׁמְגַלֶּה וּמְכַנִּיס כְּבוֹד אֲמוּנָתוֹ יִתְבָּרַךְ, שֶׁזֶה בְּעֲצֻמוֹ בְּחִינַת קְשׁוּר יְסוּד וּמַלְכוּת וְכוּ' וְהֵבֵן.

הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יִזְכְּנוּ לְכָל זֶה לְהִתְקַרְבוּת אֶל הַצְּדִיק הָאֲמֵת, נַחַל נּוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, וְלִזְכוּת לְשִׁלְמוֹת הָאֲמוּנָה וְלִזְכוּת עַל יְדוֹ לְתַקּוּן הַבְּרִית.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

תנ.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר אִמֵּר ה'תש"ל.

חַיִּים, חֵן וְחֶסֶד לִידִידֵי, אֶהוּבֵי הַיָּקָר, הַשּׁוֹתֶה בְּצִמָּא דְבְרֵי הַנַּחַל נּוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... שִׁיחִיָּה נִצַּח.

אֲחֵי הַיָּקָר! חִזֵּק וְאִמֵּץ מְאֹד מְאֹד בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, כִּי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ אֲתָד, עִמָּךְ וְאֶצְלָךְ, כִּי מְלֵא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ יִתְבָּרַךְ, וּבְכָל מַחְשְׁבָהּ, דְּבוּר וּמַעֲשֶׂה, שָׁם גְּנוּזָה חַיּוֹת אֱלֹקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, לְזֹאת כָּל מַה שִׁיעֲלֶה עַל מַחְשַׁבְתְּךָ, וְכֵן אִם תְּדַבֵּר אוֹ תִשְׁמַע אִיזָה דְבוּר אוֹ תַעֲשֶׂה אוֹ תִרְאֶה אִיזוֹ עֲשִׂיָּה, תּוֹצִיא מִזֶּה רְמִזִּים לְעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, כִּי תִדַּע אֲשֶׁר אֵין בְּלִעְדָיו יִתְבָּרַךְ, כָּלֵל וְכָלֵל לֹא, וְאֵין שׁוּם טֹבַע כָּלֵל, וְהַכֵּל לְכָל עֵצָם עֲצָמִיּוֹת חַיּוֹת אֱלֹקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, אֲשֶׁר צִמְצַם עֲצָמוֹ מֵאֵין סוּף וְעַד אֵין תְּכֵלִית, וְאֵין אָדָם נוֹקֵף אֶצְבְּעוֹ מִלְמַשָּׁה אֶלֶּא אִם-כֵּן מְכַרְזִין עֲלָיו מִלְמַעְלָה (חֲלִין ז'), וּבְכָל דְבָר וְעִנְיָן יִשׁ

השגחה פרטי פרטית, ודבר זה נפלא מאד מאד למעלה מהשגת השכל האנושי, ומשגח בהשגחה פרטי פרטית בכל פסיעה ופסיעה וכל תנועה ותנועה של האדם, ובאיזה מקום צריך ללכת, ובאיזה שעה ובאיזה רגע יהיה במקום הזה, ומה צריך לו לתקן בזה המקום, ועם מי צריך להתראות, ומי צריך לעבר בשעה זו על גדי, הכל לכל משגח בהשגחה נפלאה ונוראה מאד, והכל בידו של השם יתברך, לזאת אין לפל בדעתו משום דבר, אף שנעשה כבר עמו מה שנעשה, רק ידע שהשם יתברך האב הרחמן סבב עמו כף מסבותיו יתברך הגנוזות והנסתרות עד אין חקר, ואין לאדם לפל בדעתו, רק להיות חזק ואמיץ, ורק להתודות אליו יתברך בכל פעם מה שעבר עליו, ולגלות לפניו יתברך את כל לבו, ועל-ידי ודוי דברים יעלה את המלכות, הינו את האמונה - שרש נשמתו למעלה למעלה וכו', פי על-ידי ודוי דברים נתעלה המלכות, ונקלל באין סוף ברוף הוא (עין לקוטי מוה"ר, חלק א', סימן ד), אשר מלא כל הארץ כבודו, ממלא כל עלמין וסובב כל עלמין, דומם, צומח, חי, מדבר, הכל לכל עצם עצמיית חיות אלקותו יתברך.

הדורש שלומך...

תנא.

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר אמר ה'תש"ל.

הברכה והשלום לאהובי, ידידי, השותף בצמא דברי הנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר.

אהובי, ידידי! חזק ואמץ מאד, ואל תפל בדעתך משום דבר, ותתחיל בכל פעם מחדש, ובפרט ברצונות ובכסופים חזקים אליו יתברך, אשר מעלת הזוכה לזה אי אפשר לשער בשכל אנושי, וכל ירידת הנשמה לזה העולם היתה בשביל זה, כמובא באריכות נפלאה

(בלקוטי-הלכות, ערב, הלכה ג) על-פי התורה "נאֶת העוֹרְכִים" בסימן ד' (לקוטי-מוֹתֵר"ן, חלק א'), ע"נ שם.

ובפֶּרֶט כְּשֶׁזֹּכֶה להוֹצִיא אֶת הכּוֹסוֹפִים וְהַרְצוֹנוֹת הַטּוֹבִים שֶׁיֵּשׁ לוֹ מִפְּיֵי דִיקָא, אֵין לְמַעַלָּה מִזֶּה, וְכָל רְצוֹן טוֹב וְכָל קְבֵלָה טוֹבָה שְׂרוּעָה לְעִשׂוֹת וְלִקְבֵּל עַל עֲצָמוֹ בְּעִבּוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹצִיא מִפְּיֵי דִיקָא, וְכַמוֹכָא דְעָה בְּפוֹסְקִים, כִּי קְבֵלָה בְּלֵב אֵינָה קְבֵלָה (ע"נ שְׁלַחַן עָרוּךְ, אֵרַח חַיִּים, סִימָן תַּקנ"ג); וְאֲשֶׁרֵי הַזּוֹכֶה לָזֶה, נֶאֱזָז אֵין עָלָיו שׁוֹם דִּין וְקִטְרוּג לְמַעַלָּה, כְּמוֹכָא בְּסִפְרִים, כִּי דִין וְשׁוֹפֵט אֶת עֲצָמוֹ עוֹד בְּזֶה הָעוֹלָם (ע"נ דְּבָרִים רַבָּה ה. ה. ה.), וּמַגְלָה לְפָנָיו יִתְבָּרֵךְ אֶת כָּל לְבוֹ, שְׂרָצוֹנוֹ וְכּוֹסוֹפוֹ הוּא רַק לְעִשׂוֹת הַטּוֹב, וְהַיֵּצֵר הָרַע וְהַסְטֵרָא אֲחֵרָא מִתְגַּבְּרִים עָלָיו, וְאֵין בְּיָדוֹ לְהִתְגַּבֵּר עֲלֵיהֶם, וְיִרְבֶּה בְּתַחֲנוּת וּבִקְשׁוֹת אֵלָיו, וְאֵז טוֹב לוֹ לְנִצָּח, וְכֵן לְהַרְבוֹת לְדַבֵּר לְעֲצָמוֹ דְּבוּרֵי אֱמוּנָה וְהַשְׁגָּחָה פְּרֻטֵי פְּרֻטִית, וְכֵן לְחַבְרֵיו — לְגַלוֹת לָהֶם כִּי יֵשׁ בְּכָל דְּבַר יַד הַשֵּׁם, וְעַל (בלקוטי-מוֹתֵר"ן, חלק א', סִימָן נ"ה), מַעֲנֵן יַד הַשֵּׁם "וּבְצַל יְדֵי כִסִּיתִיךָ" (ישעיה נא, טו), הֵינּוּ לְכִסּוֹת עֲצָמוֹ בְּיַד ה', לְכִסּוֹת וּלְהַסְתִּיר עֲצָמוֹ תַּחַת הַשְׁגָּחָתוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְאֵז טוֹב לוֹ תְּמִיד, וּכְמוֹ שֶׁכְּתוּב (תהלים צא, א): "יֹשֵׁב בְּסֵתֵר עֲלִיּוֹן בְּצַל שְׂדֵי יִתְלוּנָן" — שִׁיּוֹשֵׁב בְּסֵתֵרוֹ שֶׁל עֲלִיּוֹן, וּמִתְכַּפֶּה בְּצִלוֹ יִתְבָּרֵךְ, "יִתְלוּנָן" הוּא לְשׁוֹן תְּלוּנָה וְתַפְלָה, שְׁעוֹסֵק תְּמִיד בְּתַפְלָה.

הדורש שלומך...

תנב.

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר אמר ה'תש"ל.

שלום וברכה וכל טוב סלה לידידי היקר, השוּתָה בְּצִמָּא דְּבַרֵי הַנַּחַל נוֹכַח מְקוֹר חֻכְמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... גֵּרוּ יֵאִיר.

אחי! חזק ואמץ מאד מאד יהיה איך שיהיה, ואל תפל בידעך, והעקר תקיים "דיום לה' והתחולל לו" (תהלים לו, ז), ולכל תענה למחורףיך שום דבר (כמובא בלקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן ו'), כי לזכות להשיג את הכבוד האלקי, לזכות להיות נכלל בו יתברך אשר מלא כל הארץ כבודו, ואין שום מציאות בלעדיו יתברך, זה אי אפשר, כי אם על-ידי שפממעט בכבוד עצמו לגמרי ומבטל עצמו, וזה זוכים על-ידי תשובה באמת, ועקר התשובה — לשמע בזיונו וידם וישתק, כי צריך לידע ולהאמין, כי הכל נשלח ממנו יתברך, כדי להכניע הרע שבחלל השמאלי, ויש בזה שתי בחינות, כי לפעמים אחד מבזה אותו מאד, וכן לפעמים מבזה את עצמו, ומתבייש מאד איך שהוא עדין רחוק פל-כף, וגם זה הוא בכלל שפיכות דם ובזיונות, ויש לומר מה שאמרו חכמינו ז"ל (תענית טו): אינו דומה מתבייש מעצמו למתבייש מאחרים, עין שם; ופרש רש"י: מתבייש מאחרים דאיכא עגמת נפש טפיל, ומשום חשיבותם הם מתביישים מאחרים, אבל שאר בני-אדם דלא חשיבי, לא מתביישים מאחרים, וסגי להוי מעצמן, עין שם; ראה והבן והבט ורחיק הקדש של רש"י הקדוש, שפרמו שתי הבחינות הנ"ל, כי בתורה הזאת רבנו ז"ל מגלה, כי לזכות להשיג כבוד אלקי אי אפשר, כי אם כשמבטל את עצמו לגמרי, הינו שמבטל את הרע שבחלל השמאלי הרוצה תמיד להתגאות ולהתגדל, שזה ההפך מהשגת כבוד האלקי, עין שם; ועל-ידי בזיונות ושפיכות דמים ושחוק, אז מכניע את הרע שאצלו, והנה מי שהחשיב עצמו, הינו שאוחז שהוא כבר באיזו מעלה, זה צריך לבזיונות מאחרים, כי מעצמו לא יתבייש, מאחר שאוחז את עצמו למשהו, וזה פרוש רש"י: "ומשום חשיבותם הם מתביישים מאחרים", הינו כנ"ל, כי מאחר שאוחז עצמו כבר באיזו מעלה, צריך לבא לכף שיקבו אותו אחרים, "אבל שאר בני-אדם דלא חשיבי לא מתביישין מאחרים וסגי להו מעצמן", הינו מי שלא אוחז את עצמו לאיזה איש חשוב, והוא שבור בעצמו ויודע פחיתותו, אז

(א) שיש עגמת נפש הרבה.

(ב) שאינם חשובים.

(ג) ומספיק להם.

אינו צריך להגיע לבזיונות מאחרים, כי מה שבעצמו מבזה עצמו, זה לבד מועיל לו, ודו"ק.

הדורש שלומך באהבה רבה...

תנג.

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר אמר ה'תש"ל.

שלוש וברכה וכל טוב אל מעלת ידידי היקר, החפץ ומשתוקק מאוד לעבודת השם יתברך על-פי דרך האמת שקבלנו מהנחל נובע מקור חכמה, זכותו וגן עלינו ... נרו יאיר ויזרח.

אחי היקר! חזק ואמץ מאד מאד להתחיל עכשו מחדש ולהשתוקק אליו יתברך, אף שנפלת למקום שנפלת, תדע כי אין שום יאוש בעולם כלל, ואף מהשאל תחיתות יכול לצאת אם ירצה, כי על-ידי תקוף הרצון אליו יתברך יכול לשבר הכל, את כל המסכים המבדילים בינו לבין הקדשה, והעקר לקדש ולטהר את הדבור, שהוא עקר הצנור המושך כל ההשפעות כדוע, בכחינת "מלכות פה" (תקוני-זהר יו.), כי על-ידי תפלה והתבודדות עושה כלי לקבל בו כל ההשפעות הטובות וכל המחין והשכליות והדבקות אליו יתברך, ולהפוך — דברים בטלים מפל שכן דבורים אסורים, עוקרים מחו לגמרי מהקדשה, וצריך ליגע עצמו מאד מאד לזכות לקדשת הדבור, כי מרב ההרגל נעשה הדבור הפקר ורשות הרבים כדוע, שמדבר כל מה שעולה על לבו, והבא להתקדש בקדשה העליונה ולהנגס לפנים הקדשה, העקר והיסוד הוא שמירת הדבור, כמו שאיתא בדברי האריות"ל: התנאי הראשון בהשגת החכמה העליונה הוא מדת השתיקה, ולכל ידבר שום דבור שאינו מקרא, ויזהר על זה מאד.

וכן צָרִיף לְקַדֵּשׁ וּלְטַהַר עֲצָמוֹ וּלְזַכּוֹת לְכָל הַמַּדּוֹת הַטּוֹבוֹת, וְעַיִן בְּלִקּוּטֵי מוֹהֲרֵי"ן (חֵלֶק א', סִימָן נב), שֶׁצָּרִיף לְעַבֵּד הַרְבֵּה הַרְבֵּה עַל כָּל מִדָּה וּמִדָּה בְּפָנָי עֲצָמָה, עַיִן שָׁם; וְאֲשֶׁרֵי הַזּוֹכֶה לְשִׁקְד בְּסִפּוֹר הַמַּדּוֹת, שֶׁכָּלִיל מִכָּל הַמַּדּוֹת הַטּוֹבוֹת, וּמִהֲרַחֵק הַמַּדּוֹת הַמְּגַנּוֹת, וְרַבְּנּוֹ וְ"ל רָצָה שֶׁיִּדְפֵּס בְּפוֹרְמַט קָטָן, בְּאִפְסָן שֶׁיִּשָּׂא כָּל אָדָם בְּכִיסוֹ סִפּוֹר הַמַּדּוֹת וְיַעֲסֹק בְּזֶה תָּמִיד, וְרַבְּנּוֹ וְ"ל אָמַר פֵּעַם לְר' נִפְתָּלִי (סִימָן מוֹהֲרֵי"ן, סִימָן שַׁע"ט): אָט דָּאס הָאָט מִיף גַּעמאַכט פֿאַר אַיִן אִידֵא. וְעַקֵּר הַכָּל לְבַקֵּשׁ הַרְבֵּה מִמֶּנּוּ יִתְבַּרֵךְ עַל כָּל מִדָּה וּמִדָּה.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

תנוד.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבַּרֵךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֵר אָמֹר ה'תש"ל.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סְלָה לִידִידֵי הַיָּקָר, הַשּׁוֹתֶה בְּצַמָּא דְּבָרֵי הַבְּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגֵּן עֲלֵינוּ ... גֵּרוֹ יֵאִיר.

מִכְתָּבְךָ הַקָּצֵר אֶתְמוּל קִבְּלָתִי, וְשִׂמְחָתִי לְשִׂמְעַת הַטּוֹב מִמֶּךָ.

הַעֲקָר, יְדִידֵי הַיָּקָר, תַּחֲזֹק עֲצָמָךְ לְשִׁקְד בְּסִפְרֵי רַבְּנּוֹ וְ"ל, וְהֵם יִחְזַקוּךָ וְיִאֲמָצוּךָ, וְתִזְכֶּה לְהַגִּיעַ בְּזֶה הַעוֹלָם לְמָה שְׂאֵתָה צָרִיף לְהַגִּיעַ, וְעַיִן בְּשִׂיחוֹת הַר"ן (סִימָן קפ"ה), שֶׁעַל סִפְרֵי רַבְּנּוֹ וְ"ל מְנַחִים כָּל מִינֵי כְּבוֹדוֹת, כִּי הַבְּעַל-דְּבָר אֹרֵב עַל זֶה מְאֹד מְאֹד, וְרַבְּנּוֹ וְ"ל אָמַר: דָּאָס טָאָנוּעֵלְע וְנֹעַט שְׁוֹעֵר זַיִן אוֹיֵף צוֹ מֵאָקָא, כְּפִדּוּעַ בְּחוּשׁ, שֶׁהַבְּעַל-דְּבָר דּוֹחָה אֶת הָאָדָם בְּכָל פֵּעַם מִלְּלַמֵּד בְּסִפְרֵי רַבְּנּוֹ וְ"ל אֲשֶׁר מְאֹד נִצְרָכִים לְכָל אִישׁ יִשְׂרָאֵל, וּמוֹהֲרֵי"ן וְ"ל אָמַר פֵּעַם, אֲשֶׁר הָאָמִירָה בְּהֵם בְּעֲצָמָה מוֹעִילָה מְאֹד מְאֹד כְּמוֹ אֲמִירַת זֶהר וְתַקּוּנֵים, וּבִימֵי אֱלוֹל מְצוּהָ לֹאמַר אֶת כָּל הַתְּקוּנֵים, וְיֵשׁ עַל זֶה רַבּוּי מְנִיעוֹת

(א) הַנּוּחַ זֶה עֲשֵׂה אוֹתִי לַיהוּדִי.

(א) יִהְיֶה קֹשֶׁה וְכָבֵד לְפַתֵּחַ אֶת הַכְּרִיכָה שֶׁל הַסֵּפֶר.

וְעֹכֹבִים רַבִּים בְּלִי שְׁעוֹר, וְדָכַר זֶה נִפְלָא מְאֹד, כִּי הֲלֹא עַל הַכֹּל לֹוֹקָהִים לְעַצְמָם זְמַן, וְסִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל דּוֹחִים מְאֹד, וּמִתְפַּשְׁטוֹת עַל זֶה כָּל-כָּף הַרְבֵּה מְנִיעוֹת, וְהַחֲכָם בְּשִׁכְלוֹ יִבִּין הַעֲנָנִן, וַיַּעֲשֶׂה לְעַצְמוֹ קְבִיעוֹת חֲזָקָה עַל לַמּוֹד "לְקוּטֵי-מִוְהָר"ן וְ"לְקוּטֵי-הַלְכוֹת", שֶׁמְאֹד הִזְהִירוּ רַבְּנוּ ז"ל עַל לַמּוֹד סִפְרוֹ, וְאָמַר שֶׁעֲכָשׁוּ שְׂיֵשׁ סִפְרוֹ, אִין צָרִיף לְסִפְרָא מְסוּג אַחַר, גַּם אָמַר לְמַכּוֹר הַפְּרִים וְהַכֶּסֶתוֹת וְכוּ' בְּשִׁבִיל סִפְרוֹ, עוֹד אָמַר (חִי-מִוְהָר"ן, סִימָנִים שְׁמוֹ, שְׁמַט), שֶׁמְצָוָה גְּדוּלָּה לְלַמֵּד הַרְבֵּה סִפְרוֹ, עַד שֶׁיֵּדַע אוֹתוֹ בְּעַל-פֶּה, וְיִכּוֹל לְהַעֲשׂוֹת בְּעַל מִחַ גְּדוּל וּבַעַל תְּשׁוּבָה גְּמוּר עַל-יְדֵי סִפְרוֹ הַקְּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא, וְהַעֲקָר לְעֲשׂוֹת תְּפִלוֹת וּתְחִינּוֹת וּבִקְשׁוֹת בְּהַתְּבוּדָרוֹת עַל-פִּי הַתּוֹרוֹת הַנּוֹרָאוֹת וְהַהֲשִׁגוֹת הַנִּפְלְאוֹת, לְהַשְׁתַּדֵּל לְקַיֵּם כָּל מַה שְׂיִיכַל; אֲשֶׁרִינוּ וְאֲשֶׁרִי חֲלַקְנוּ שְׂזַכִּינוּ לֵידַע מְרַבִּי אֲמַת כְּזֶה, טוֹב לְהוֹדוֹת לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עַל כָּל הַחֶסֶד חֲנֻם שֶׁעָשָׂה עִמָּנוּ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

תּנָה.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסִדֵּר אָמַר ה'תש"ל.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכֹל טוֹב סִלָּה אֵל מַעֲלַת הַבְּחוּר הַיָּקָר, הַשׁוֹתָה בְּצִמְצָא דְבִרְיַי הַנַּחֵל הַנוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... גְּרוֹ יֵאִיר.

מִכְתָּבְךָ קִבְּלַתִּי, וְהִנֵּה לְהַשִּׁיבְךָ דְבָרֵי אֲמַת, הֲלֹא כָּל סִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל בְּיָדְךָ, הַפֶּן בָּהֶם וְהַפֶּן בָּהֶם דְּכֹלָא בָּהֶם — עֲצוֹת, הַתְּחִזְקוֹת וְדַרְכֵים יִשְׁרוֹת וְכוּ'.

אָחִי הַיָּקָר! הַעֲקָר וַיִּסוֹד הַכֹּל בְּדְבָרֵי רַבְּנוּ ז"ל — לְהִיּוֹת תְּמִיד בְּשִׁמְחָה, וְלַחֲפֹשׁ וְלִמְצָא בְּעַצְמוֹ נִקְדוֹת טוֹבוֹת, וְלַהֲחִיּוֹת עֲצָמוֹ עִם כָּל נִקְדָּה וְנִקְדָּה שְׂיֵשׁ בּוֹ, וְתַהֲיֶה יָקָרָה אֲצִלוֹ כָּל נִקְדָּה טוֹבָה שְׂיֵשׁ בּוֹ מִקְדָּשֵׁת יְהוּדוֹתוֹ, וּמְאִידֶךָ גִּיסָא יִמְשִׁיף עֲצָמוֹ מְאֹד אֵלָיו

יִתְבַּרְךָ בְּרַחֲמִים וּבְתַחֲנוּנִים, וְיִשְׁפֹּךְ לִבּוֹ כַּמַּיִם לְפָנָיו יִתְבַּרְךָ בְּתַפְלוֹת וּבִקְשׁוֹת, בְּהַתְבוּדוֹת וְשִׂיחָה בֵּינוּ לְבֵין קוֹנּוֹ, וְיִתְמִיד בִּזְהַ מְדֵי יוֹם בְּיוֹמוֹ — לְשֹׁכֵר לְכַבּוֹ לְפָנָיו יִתְבַּרְךָ, וּלְגַלוֹת לוֹ עֲמָקֵי מַחְשְׁבוֹתָיו וְכִסּוּפָיו הַטּוֹבִים, וְכָל מַה שְּׂרַק עוֹבֵר עָלָיו בְּרוּחָנִיּוֹת וּבְגִשְׁמִיּוֹת — הַכֹּל לְכַל יִגְלֶה אֵלָיו יִתְבַּרְךָ כְּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ עִם רֵעֵהוּ, וְאִף אִם יִדְמֶה כִּי אֵין שׁוֹמְעִין לוֹ, אִף-עַל-פִּי-כֵן אֵת מְקוֹמָךְ אַל תַּנַּח מְדֵי יוֹם בְּיוֹמוֹ, בְּדַרְךָ עֲקֻשָׁנוֹת דִּיקָא, כִּי מַעֲלַת הַתְבוּדוֹת וְשִׂיחָה בֵּינוּ לְבֵין קוֹנּוֹ גְבוּהָהּ מֵהַכֹּל (עֵין לְקוּטִי-מוֹהָר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן כה), וְרַבְּנּוּ ו"ל הֶרְבֵּה מְאֹד מְאֹד לְדַבֵּר עִם אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ מִמַּעֲלַת הַנְּהִיגָה קְדוּשָׁה זוֹ, וְכֵן לְהֶרְבוֹת בְּלַמּוּד שְׁלַחַן עֲרוּף בְּכָל יוֹם חוּק וְלֹא יַעֲבֹר, וּלְרֵאוֹת וּלְהַתְאַמֵּץ לְקַיֵּם כָּל מַה שְׁיִלְמַד, וּכְמוֹ שֶׁהִזְהִירוּנוּ רַבְּנּוּ ו"ל: לְיִשְׁט אֶפְ טָרַעֲטֵן פּוֹן אֵיין סַעִיף קֶטֶן פּוֹן שְׁלַחַן עֲרוּף^א, וְגַם תִּשְׁתַּדֵּל לוֹמַר בְּכָל לִלְלָה תִּקְוֵן חֲצוֹת, אֲשֶׁר גַּם עַל זֶה הִזְהִיר אוֹתָנוּ רַבְּנּוּ ו"ל, וְכֵן לְהִזְהֵר מְאֹד בְּטְבִילַת מְקֻנָּה בְּכָל יוֹם, וְאֵיתָא בְּלְקוּטִי-הַלְכוֹת (עַבְדִּים, הַלְכָה ג), כִּי אִי אֶפְשָׁר לְהַחֲזִיר אֶת הַנְּשֻׁמָּה כִּי אִם עַל-יְדֵי טְבִילַת מְקֻנָּה, עֵין שָׁם; וְאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ רָמְזוּ אֶת הַעֲקָרִים הָאֵלֶּה בְּתַבְתַּת שְׁמִ'חִ'ה: שְׁלַחַן עֲרוּף, מְקֻנָּה, חֲצוֹת, ה'תְבוּדוֹת; וְאֲשֶׁרֵי הַזּוֹכָה לְקַיֵּם.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

תנו.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבַּרְךָ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֵר אֲמֹר ה'תש"ל.

שְׁלוֹם וּבִרְבָּכָה וְכָל טוֹב סְלָה אֶל מַעֲלַת הָאֲבָרָה הַיָּקָר, הַחֲפִיץ וּמִשְׁתוֹקֵק לְעַבּוּדַת הַשָּׁם יִתְבַּרְךָ עַל-פִּי דַרְךְ הָאֲמֵת שֶׁקְּבַלְנוּ מֵהַנְּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... גֵּרוֹ יֵאִיר וְיִזְרַח לְנַצְחָה.

^א לא לצאת מסעיף קטן אחר שב"שלחן ערוך".

אחי היקר! חזק ואמץ מאד מאד, ואל תפול בדעתך משום דבר שבעולם, כי הכל בהשגחה פרטי פרטית ממנו יתברך, ו"אין אדם נזקק אצבעו מלמטה אלא אם-כן מכריזין עליו מלמעלה" (תליון ז), וצריך לדון את עצמו ואת אחרים לכף זכות, כי הכל נתונה מהרצון העליון, אשר רצונו יתברך שיהיה דיקא בדרך זו, וצריך תמיד לשתק על כל מה שעובר עליו ברוחניות ובגשמיות, ולידע אשר הכל מהשגחתו יתברך, ובכל תנועה ותנועה שם אלופו של עולם, ואל תחשב, חס ושלום, שיש איזה טבע, כי גם הטבע הוא תחת הנהגתו יתברך, וכל זה יתגלה כשיבא משיח צדקנו במהרה בימינו אמן, אשר יאיר את הדעת האמת בעולם, הינו "דעת" היא אהדות בין חסד ויגבורה, לידע שהכל — הן חסד והן גבורה, הכל מהדעת העליון מרצון השם יתברך (עין לקווי-מוהר"ן, חלק א', סימן ד); ואיתא (בחלק ב', סימן ד): אם היתה לאדם אמונה בהשגחת השם יתברך, אשר הכל נעשה על-ידי הרצון של השם יתברך, אז לא היה נצרך לעשות שום דבר, כי היה מקים אצלו מה שיהיה כשיבוא משיח צדקנו: "ועמדו זרים ורעו צאנכם" וגו' (ישעיה סא, ה), כי כשיבוא משיח צדקנו, במהרה בימינו אמן, יגלה את הדעת האמת, כי מלא כל הארץ כבודו, והכל לכל עצם עצמיות חיות אלקותו יתברך, שנוחלבש בלבוש הזה, וכמו שכתוב (שם יא, ט): "מלאה הארץ דעה [לדעת] את ה'", וכתוב (דברים ד, לה): "אתה הראת לדעת", כי אז תהיה הדעת בבחינת ראיה, כי לכל אחד תתגלה אמתת האמונה, אשר יראה בעיניו אשר מלא כל הארץ כבודו, ויסתכל בחיות אלקות שיש בכל דבר, והיה ה' למלך על כל הארץ, "כי כולם ידעו אותי למקטנם ועד גדולם" וגו' (ירמיה לא, לג). ולכל זה יכולים לזכות גם עכשו — על-ידי התקרבות אמיתית אל רבנו ו"ל, כי הוא שרש דעת הגאולה, דעת משיח צדקנו.

הדורש שלומך באהבה רבה...

תנוז.

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר אמר ה'תש"ל.

שלום וברכה לידיד נפשי, השוּתָה בצמא מהנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר.

אחי היקר! חזק ואמץ מאד מאד להיות תמיד בשלום עם כל בריה שבעולם, ולעולם תחפש את השלום, שהוא שמו של השם יתברך, כמוכא באריכות קצת (בלקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן לג), עיני שם; כי צריך לידע אשר כל העולם כלו תחת השגחתו יתברך, ואם חס ושלום, אחד מבהו ועושה לו איזו רעה, ידע תכף-ומיד כי הוא רק שליח מאתו יתברך, על-כן כשחס ושלום קופץ עליו ומתקוטט עמו, על-ידי-זה מסיר ממנו השגחתו יתברך, ובשביל זה החמירו חכמינו ז"ל הקדושים כל-כך בכעס, ואמרו (זהר הקדוש, בראשית, כו): כל הכועס כאלו עובד עבודה זרה, כי על-ידי שכועס ואינו מאמין שזה האדם שליח ההשגחה העליונה, נמצא שפוגם באמונה שזו כפירה — עבודה זרה ממש, ועל-כן אמרו חכמינו ז"ל (חלין ה): חמורה עבודה זרה, שכל הכופר בה כמודה על כל התורה, עיני שם; כי כל התורה תלויה באמונה, כמו שכתוב (תהלים קיט, פו): "כל מצותיך אמונה", ועיני בלקוטי-מוהר"ן (חלק ב', סימן ה): "ש בגי אדם שסובלים תלאים רבים מאד, ועובר עליהם מה שעובר עליהם, הכל לכל בשביל חסרון האמונה, ואיתא בשיחות-הר"ן (סימן גג), שמי שיש לו אמונה — חזיו חיים (חסר).

תנח.

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר אמר ה'תש"ל.

חיים והשלום, שפע ברכה והצלחה לכבוד אהובי, ידידי, האברך היקר, החפץ ומשתוקק לעבודת השם יתברך על-פי דרך

האַמֶּת שְׁקִבְלֵנוּ מֵהַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֻכְמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... נֵר יֵאִיר.

אָחֵי הַיָּקָר! חֻזַּק וְאַמֶּץ מְאֹד לְהִיטֵת תְּמִיד בְּאַרְיכוֹת אַפִּים שְׁהִיא תְלוּיָה בְּאַמוּנָה, כְּמוֹכָא (בְּלִקוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן קנ"ה), כִּי דְבַר הַנְּזָרַע בְּאַרְץ טוֹבָה אִזּוֹ צוֹמַח בְּטוֹב, וְשׁוֹם דְּבַר לֹא יִרְקִיבֵנוּ, עֵינֵי שֵׁם; בֵּן הוּא בְּרוּחַנִיּוֹת — כְּשֶׁאָדָם חֻזַּק מְאֹד בְּאַמוּנָה הַנִּקְרָאת אֶרֶץ, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (תְּהִלִּים לז, ג): "שֶׁכֶּן אֶרֶץ וַרְעָה אָמוּנָה", שִׁיּוּדַע שְׂאִין שׁוֹם מְצִיאוֹת בְּלִעְדֵּי וְתִבְרָה, כָּלֵל וְכָלֵל לֹא, וְדוּמָם, צוֹמַח, חֵי, מְדַבֵּר, הַכֵּל לְכֹל עֶצֶם עֶצְמִיּוֹת חַיּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ וְתִבְרָה, וְאִין שׁוֹם תְּנוּעָה וְעִנְיָן נַעֲשֶׂה מַעֲצָמוֹ, וְהַכֵּל מְשַׁנֵּחַ בְּהַשְׁנָחָה פְּרִטֵי פְּרִטִית, אִזּוֹ הוּא תְּמִיד בְּאַרְיכוֹת אַפִּים, כִּי יוֹדַע אֲשֶׁר הַכֵּל תְּלוּי בְּדוֹ שֶׁל הַשֵּׁם יִתְבְּרָה, וְאִף אִם אֶחָד עֲשֶׂה כְּנִגְדוֹ עוֹלָה, אִינּוֹ מִתְקוּטֵט וְרֵב עֲמוֹ, כִּי יוֹדַע אֲשֶׁר הַכֵּל בְּרִשׁוֹת הַמְּאַצִּיל הַעֲלִיּוֹן — הַשֵּׁם יִתְבְּרָה, כִּי כַּעַס הוּא הַפֶּף אָמוּנָה, הַפֶּף אֲרִיכוֹת אַפִּים, כִּי הוּא תְרוּן־אָף, עַל־כֵּן כָּל מֵה שֶׁנִּצְרָף לָךְ, יוֹתֵר טוֹב לְבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ יִתְבְּרָה בְּרַחֲמִים וּבְתַחֲנוּנִים, וְאִם יִתֵּן — יִתֵּן, וְאִם לֹא — אַל יִדְחַק אֶת עֲצָמוֹ, רַק יִבְקֵשׁ וְיִפְצִיר עוֹד וְעוֹד, עַד שֶׁיִּמְלֵא הַשֵּׁם יִתְבְּרָה אֶת מְשָׁלוֹת לְבוֹ לְטוֹבָה, וְאֵל יֵצֵא לְהַתְקוּטֵט עִם מִי שֶׁעוֹשֶׂה כְּנִגְדֵי רְצוֹנוֹ, וְעוֹשֶׂה לוֹ אִיזוֹ עוֹלָה, רַק יֵדַע כִּי בִּזְהָ הָאָדָם נִתְלַבְּשָׁה מִדַּת הַדִּין לְנֶקֶם בּוֹ, חֵס וְשְׁלוֹם, וְאִם זוֹכֵה אָדָם לְשִׁפְט עֲצָמוֹ בְּכָל פַּעַם וְלִבְרַח אֶל הָאָמוּנָה הַקְּדוּשָׁה תְּמִיד, לִידַע אֲשֶׁר הַכֵּל מִמֶּנּוּ יִתְבְּרָה, וְלִבְקֵשׁ רַק מִמֶּנּוּ יִתְבְּרָה, אִזּוֹ נִמְתָּקִים מִמֶּנּוּ כָּל הַדֵּינִים, כִּי כְּשֵׁיִשׁ דִּין לְמִטָּה אִין דִּין לְמַעְלָה (דְּבָרִים רב"ה ה, ה; וְעֵינֵי בְּלִקוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן טו), וְעַל־יְדֵי תִקְוָה הָאָמוּנָה בְּהַשְׁנָחָה פְּרִטֵי פְּרִטִית, יִבִּיאוּ לָךְ אֶת הַדְּבַר שְׂאֵתָה צְרִיף אֵלָיו, וְלֹא תִצְטָרֵף לְרוּץ וְלִהְשִׁיגוֹ, כִּי צְרִיף לְבַטֵּל עֲצָמוֹ לְגַמְרֵי אֵלָיו יִתְבְּרָה.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה...

תנט.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר בחקתי ה'תש"ל.

שלום וברכה וכל טוב סלה אל ידידי, אהובי, גר לצדיק נחל
נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח.

אחי היקר! אתמול בל"ג בעומר הייתי בצומא עם אנשי שלומנו
היקרים, ותהלה לאל, שמחנו הרבה מאד בהילולא דרבי שמעון
בר יוחאי, ודברנו הרבה מההתגלות הנפלאה, המובאת בהתחלת
הלקוטי מוהר"ן, וכן דברנו מהתורה "פתח רבי שמעון", ואני דברתי
מהתורה "אומרה לאלקי בעודי" בסימן רפ"ב, ובפעם אחרת אכתב
לך מה שנתחדש לי, אף ארשם לך מה שנתחדש אצלי עכשו על-פי
התורה "פתח רבי שמעון" (בחלק א, סימן ט), ובתוספת באור קצת:
דע שיש שבילי התורה שיש בהם התבוננות גדולה מאד, שאי אפשר
לבא להתבוננות הזאת, כי אם על-ידי עצירות, כי באמת יש השגות
גבוהות מאד מאד בתורה, אף לזכות לזה לבא להשגות התורה,
צריך עצירות גדולה מאד, הינו שצריך להיות בקי בכל התורה,
ויכמו שאמר רבנו ז"ל (שיחות ה"ז, סימן עו): להיות בעל השגה צריך
להיות בקי בגמרא, פרוש רש"י ותוספות, ואיך זוכים לעצירות
גדולה כזו, שיזכה להיות בכל התורה כלה? על-ידי אריכות ימים
בחינת זקן, כי צריך אריכות ימים, כדי לקבל בתוכו את העצירות
של התבוננות ואריכות ימים, הינו שצריך שיראה להאריך ולהגדיל
ימיו, כי כל יום יום ממקום שמתחיל, אצל כל אחד בודאי בהתחלה
הוא קצר, הינו שבתחלת היום קשה עליו מאד העבודה שצריך
לעשות באותו היום, כגון להתפלל וללמוד וכיוצא, ועל-כן היום
בתחלתו הוא קצר, כי צריך להתחיל מעט מעט, ואחרי-כן מתרחב
והולך בעבודתו, וצריך האדם לראות להגדיל ולהרחיב ולהאריך כל
שעה ושעה שבאה אחרי-כן להגדילה ולהרחיבה בתוספת קדשה,
וכן כשבא היום השני, יהיה הולך ומתרחב בתוספת קדשה יתרה,
וכן בכל פעם ירחיב ימיו בתוספת קדשה, הינו שיהיה חשוב אצלו

כל עת ורגע, ויחטף טוב הרבה — תורה ותפלה, וידע שכל ימיו מנויים וספורים, ועל-ידי-זה יזכה לעשירות דקדושה, שירבה בתורה מאד, ועל-ידי-זה יזכה להתבוננות שיש בתורה, הינו השגת התורה, ואיך זוכים להגיע לאריכות ימים? על-ידי יראה, שהיראה מביאה תוספת קדושה בכל יום ויום, שעל-ידי-זה נתארכין ונתרחבין הימים, כמו שכתוב (משלי י, כז): "יראת ה' תוסיף ימים", וכמו שכתוב (ישעיה לג, ו): "יראת ה' היא אוצרו", הינו שתהיה לו יראת שמים — יראת העניש ויראת הרוממות, שלכל יכלה היום, ומה יהיה ממנו ומה תכליתו, והשם יתברך עומד עליו, ואז על-ידי יראה, יזכה שיתרחב לו היום, כי יעסק רק בתורה ובתפלה, והנה אריכות הימים היא אריכות הנשימה, והנשימה היא שמוציאה רוח ומכניסה, שזה ההכל והקול של האדם, וכזה תלויה לחות הגוף, וכזה תלוי קיום השכל, כי השכל הוא כמו גר דולק, והכל מהנשימה, עין שם כל זה בתוספת באור.

עוד מובא שם, שכל העשירות היא על-ידי הגשמים, כל מיני דגן וכל מיני מתכות הם רק על-ידי גשמים, וכן כל האוצרות הם על-ידי הגשמים, כמו שכתוב (דברים כח, יב): "יפתח לך ה' את אוצרו הטוב לתת מטר ארצך", והגשמים הם מבחינת הנשימה, שמכניסים ומקבלין אור מן החוץ, כי הגשמים הם רק על-ידי הנשימה שהיא ההכל והקול, עין שם; וכזה יש לפרש: "אם בחקתי תלכו" (ויקרא כו, ג), ואיתא (בילקוט, סימן תרעא), שהיה ישראל עמלים בתורה, וכן הוא אומר: "זכור את יום השבת לקדשו" (שמות כ, יח), יכול בלבד? כשהוא אומר: "שמור את יום השבת" (דברים ה, יב) — הרי שמירת הלב אמורה, הא אינו אומר "זכור את יום" אלא להיות שונה בפיך, "ונתתי גשמיכם בעתם" (ויקרא כו, ד) יש לומר הסמיכות — על-ידי שתלמדו התורה בדבור דיקא, על-ידי-זה "ונתתי גשמיכם בעתם", איזו שיכות יש לקול בתורה שעל-ידי-זה יהיו גשמים? אף על-פי הנ"ל מוכן היטב, כי הקול הוא אריכות הנשימה שזה עקר אריכות ימים שזוכים על-ידי יראה, ועל-ידי-זה זוכים לעשירות גדולה ולהתבוננות התורה, ודיקא על-ידי-זה על-ידי

אַריכות הנְשִׁימָה בקול התּוֹרָה, זוכים לגְשָׁמִים, וְצָרִיף עוד באור קצת; ומאָפּס הפּנאי — אָקצָר.

הדורש שלומך...

ת.ס.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר בחקתי ה'תש"ל.

שלום וברכה וכל טוב סְלָה לְאַהֲבָי, ידיד נפשי, השוּתָה מהנחל הנוֹבֵעַ מקור חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַן עֲלֵינוּ ... גֵּרוּ יֵאִיר וְיִזְרַח לְנִצְחָה נְצָחִים.

אחי הַיָּקָר! חֲזַק וְאַמֵץ מֵאֵד מֵאֵד יִהְיֶה אִיךָ שִׁיחֶיךָ, וְאַל תִּפְּל בְּדַעְתְּךָ מִשׁוּם דָּבָר שֶׁבְּעוֹלָם, כִּי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ אִתְּךָ, עִמְךָ וְאַצְלֶיךָ. וְהַעֲקָר לְצַמְצָם עֲצָמוֹ מֵאֵד, שְׁלֵבֵל יִהְיֶה, חֵס וְשְׁלוֹם, לְ"פֶן יִהְרָסוּן" (שְׁמוֹת יט, כא), כִּי אֵיתָא בְּדַבְּרֵי רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מִוֵּהֲרֵן, חֶלֶק א', סִמָּן מט): עַל-יְדֵי רַבּוּי תִּבְעֶרֶת לְבוֹ שֶׁהוּא בְּחִינַת אֵין סוּף, לֹא יוּכַל לַעֲשׂוֹת שׁוּם דָּבָר וְכוּ', וְהַעֲקָר לְצַמְצָם עֲצָמוֹ, וְעֵינֵי שָׁם (סִמָּן עו), שֵׁשׁ אֹר לְשֵׁר וְאוֹר חוּזֵר, וְזֶה עֵקֶר הַשְּׁלֵמוֹת, עַל-יְדֵי שֶׁמִּסְתַּבֵּל וְעוֹשֶׂה כְּלֵי וּגְבוּל, וְזוֹ מַעֲלַת הַבְּטָחוֹן — שְׁעוֹשֶׂה גְבוּל וְכֵלֵי, כִּי הַבְּטָחוֹן הוּא בְּחִינַת הַסְּתַבְּלוֹת, שֶׁמִּסְתַּבֵּל וְצוֹפֶה בְּעֵינָיו לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ לְבַד, וּבּוֹטָח בּוֹ, וְזֶה (תְּהִלִּים קמ"ה, טו): "עֵינֵי כָל אֱלֹהִים יִשְׁבְּרוּ וְאַתָּה נֹתֵן לָהֶם אֶת אֲכָלָם בְּעֵתוֹ", בְּעֵתוֹ דִּיקָא, דְּהֵינּוּ בְּעֵת וּבְזִמָּן שֶׁהוּא צָרִיף, וְזוֹ מַעֲלַת הַהִתְקַרְבוּת אֶל הַצְּדִיק, כִּי יֵשׁ בְּחִינַת (תְּהִלִּים מג, ב): "צִמְאָה לֶךָ נַפְשִׁי" — דְּהֵינּוּ מִי שֶׁהוּא צִמָּא מֵאֵד, שֶׁשׁוּתָה אֶפְלוּ מִים הֲרַעִים, כְּמוֹ-כֵן בְּעִבּוּדַת הַבוּרָא יִתְבָּרַךְ, יֵשׁ בְּגִי' אָדָם שֶׁהֵם תְּמִיד בְּבְחִינַת צִמְאֹן, וְלוֹמְדִים וְעוֹבְדִים עֲבוּדָתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְהֵם תְּמִיד בְּבְחִינַת צִמְאֹן, כִּי נִפְשׁוּ שׁוֹקֵקֵת תְּמִיד לַעֲבוּדַת הַבוּרָא, אִף שֶׁהוּא בְּלֹא זִמָּן וְשָׁכַל, כִּי לַפְעָמִים בְּטוֹלָה שֶׁל תּוֹרָה זֶהוּ קִיּוּמָה, עֵינֵי שָׁם.

וַיֵּשׁ לַפְּרֶשׁ לְפִי זֶה אֶת הַפְּסוּק (וַיִּקְרָא כו, ג): "אִם בְּחֻקְתִּי תִלְכוּ
 וְאֶת מְצוּוֹתַי תִּשְׁמְרוּ, וְנִתְתִּי גִשְׁמֵיכֶם בְּעֵתָם" וְגו', וְדַרְשׁוּ חֻכְמֵינוּ
 וְ"ל (תְּעִינִית כב): מֵהוּ בְּעֵתָם לֹא שְׂכוּרָה וְלֹא צְמָאָה אֲלֵא בֵּינוּנִית,
 וְנִקְדִּים גַּם מֵה שֶׁכָּתַב רַבֵּנוּ וְ"ל (בְּלֻקוּטֵי-מוֹהָרֵן, חֶלֶק א', סִימֵן יג), כִּי
 עֶקֶר הַהִתְגַּלּוּת הוּא עַל-יְדֵי הַצְּדִיק בְּחֵינַת מִשָּׁה, שְׁמוּרִיד אֶת הַתּוֹרָה,
 וְעַל-יְדֵי הַמְּשַׁכֵּת הַתּוֹרָה נִמְשַׁכֵּת הַשְּׁגָחָה, כִּי בַתּוֹרָה לְלוּלִים טְעָמִים,
 נִקְדוּת, תְּגִין וְאוֹתוֹת וְכו', נִמְצָא כִּשְׁהַצְּדִיק מִבִּיא תּוֹרָה, בְּזֶה מִבִּיא
 כַּח הָרְאוּת שֶׁל הַשְּׁגָחַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עֲלֵינוּ, וְכֵן אַחַד כְּפִי קְרוּבוֹ אֶל
 הַתּוֹרָה שֶׁגֵּלָה הַצְּדִיק, בֵּן הַשְּׁגָחַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עֲלָיו, וְזֶה "אוֹר יִשְׂרָאֵל
 וְאוֹר חוּזַר", עֵינַי שָׁם: וְזֶה "אִם בְּחֻקְתִּי תִלְכוּ", וְאָמְרוּ חֻכְמֵינוּ וְ"ל
 (בַּחֲוֵרַת כְּהֵנִים): שְׁתִּהְיוּ עֲמֵלִים בַּתּוֹרָה, הִינּוּ עַל-יְדֵי שְׁתַּעֲסֻקוּ בַּתּוֹרָה
 עַל-יְדֵי-זֶה תִּמְשֹׁךְ עֲלֵיכֶם הַשְּׁגָחָה שְׁלֵמָה, שְׁזֶה בְּחֵינַת בִּטְחוֹן (תַּהֲלִים
 קמא, טו): "עֵינַי כָּל אֶלֶיךָ יִשְׁבְּרוּ", עַל-יְדֵי-זֶה אֲשַׁפֵּעַ עֲלֵיכֶם וְנִתְתִּי
 גִּשְׁמֵיכֶם בְּעֵתָם", בְּעֵתָם דִּיקָא, כִּי עַל-יְדֵי בִטְחוֹן בָּא הַשִּׁפְעַת בְּזִמְן
 הַצְּרִיף לוֹ, וְעוֹד מַעֲלָה יֵשׁ עַל-יְדֵי הַתְּקַרְבוּת אֶל הַצְּדִיק וְשִׁמְיעַת
 תּוֹרָתוֹ, כִּי יַעֲשֶׂה לוֹ גְּבוּל זִמְן, שְׁלֹא יִהְיֶה בְּבִחֵינַת "פֶּן יִהְרָסוּ", וְלֹא
 יִשְׁתַּוְּקַת תְּמִיד בְּלֵי צְמִצּוֹם, וְזֶה לֹא שְׂכוּרָה וְלֹא צְמָאָה, (שְׁלֹא תִשְׁתָּה
 הָאֶרֶץ גִּשְׁמִים יוֹתֵר מִדָּאֵי, שְׁרַבּוּי הַגִּשְׁמִים מִטְשֻׁטְשֵׁין הָאֶרֶץ), אֲלֵא
 בֵּינוּנִית — בְּמִדָּה וּבְצִמְצוּם, וְהֵבֵן.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מֵאֵד מֵאֵד ...

תסא.

בְּעֵזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אוֹר לְיוֹם שְׁנֵי לְסֵדֵר בְּחֻקְתִּי ה'תש"ל.

שְׁלוֹם וּבִרְכָּה וְכָל טוֹב סֵלָה אֶל מַעֲלַת יְדִיד נַפְשִׁי, וְתִיק וְחִסִּיד,
 שׁוֹתֵה בְּצִמָּא דְּבָרֵי הַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֻכְמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ, וְדוּלָה
 וּמִשְׁקָה מִהַמְעֵינֵן הַיּוֹצֵא מִבֵּית הַשֵּׁם, אִמְרוֹת הַשֵּׁם, אִמְרוֹת טְהוֹרוֹת
 לְעַמְּק הַנַּחַל, הֵרַב הַחִסִּיד ר' ... שִׁיחִיָּה נִצַּח.

בהיותי היום בין אנשי שלומנו היקרים, בהתועדנו יחד לשמח בשמחת ההילולא של ה"עיר וקדיש", אשר גם-כן מקבל מהנחל וכו', (כמוכא אצלי דרוש נאה על זה"א), וראיתי אצל אחד מאנשי שלומנו את אשר זכית לחבר ולעשות, הינו הקבץ "עמק הנחל", והוא דבר נפלא; אשריך ואשרי חלקך אשר על-ידי-זה יתגלה כל הטוב הגנוז אצל כל אחד מאנשי שלומנו, ונזכה לקבל כל אחד את נקדת חברו אשר מאד מְכַרָח, בצרוף נקדת עצמו ונקדת הרב, כדי לבטל את החרפה והתאוות השורות על לבנו (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן לד), לזאת אבקש ממך, שתשלח לי ספר אחד, (ועוד תוכל לשלח לי עוד עשרים וחמשה ספרים לעת עתה, ואראה למכר את זה בין אנשי שלומנו פה, ותכתב לי המחיר), גם אני שולח לך אילו חדושים המנחים אצלי, ואם תהיה לי זכות, אזכה שיִדְפְּסוּ בְּקִבְץ, ואם לא יִדְפְּסוּ, אבקשך מאד לשלח לי חזרה, כי הרבה יגיעות היו לי בהם, שעות רבות וכו'.

הדורש שלומך באהבה רבה...

תסב.

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר במדבר ה'תש"ל.

שלום וברכה לידיד נפשי, יניק וחכים, המשתוקק לעבודת השם יתברך על-פי דרך האמת שקבלנו מהנחל נובע מקור חכמה, זכותו גן עלינו ... גרו יאיר ויזרח.

מכתבך היקר קבלתי, ולהשיב לך דברי אמת כרצונך, הלא כל ספרי רבנו ו"ל בידך, הפך בהם, כי הם קלולים מהכל — עצות, התחזקות וכו' לכל מדרגה ולכל בריה וכו' כפידוע, ועקר הכל, אחי היקר, חזק ואמץ מאד מאד להפיל בו יתברך בתפלה והתבודדות,

(א) לפי התורה "לכו חזו מפעלות השם תחלת הספר לקוטי-מוהר"ן, ועין שם בשפת הנחל.

ותשפף נפשך אליו יתברך באשר ידבר איש עם רעהו והבן לפני אביו, ועל-ידי-זה תמשך עליך תשוקת האמונה הקדושה, אשר זה עקר התכלית בזה העולם, ולזכות לשלמות האמונה הקדושה, אשר זה כלל התורה הקדושה, כמו שכתוב (תהלים קיט, פו): "כל מצותיך אמונה", לידע ולהאמין שמלא כל הארץ כבודו, ממלא כל עלמין וסובב כל עלמין, ואין שום מציאות בלעדיו יתברך כלל, ובכל תנועה ותנועה שם אלופו של עולם, ו"אין אדם נוקף אצבעו מלמטה אלא אם-כן מקריזין עליו מלמעלה" (חלין ז:), מכל שבן מה שנתנהו לאדם מדומם, צומח, חי, מדבר, הכל לפל תלוי מאתו יתברך, שהם שלוחי המקום, לכן צריך להזהר מאד מאד לבלי לכעס או לפל בדתו מההרפתקאות שעוברות עליו, רק לידע כי הכל שלוחי המקום, ויש פונה בזה הדבר הנשלח אליו לטוב או לרע, לעוררו אליו יתברך, ועל-ידי תקף האמונה, ימחלו לו כל העונות, וזה עקר עבודת האיש הישראלי — להסתפל על החיות אלקות שיש בכל דבר, וצריך לידע כי אין שום טבע כלל כי הכל בהשגחה פרטי פרטית, כי ההפך כשנמשך אחר הטבע זהו עקר הדינים, וכשזוכה להמשיך עצמו אל השגחה זהו עקר הרחמים, וצריך לידע שכל מה שרואה אף שמתנהג העולם, זהו רצונו יתברך, אשר בזה בעצמו מהפך הטבע אל ההשגחה, ונעשה יחיד בין חמה ללבנה, ודבר זה הוא נפלא ונורא מאד מאד — להטות את האזן ולשמע מכל דבר קול קריאתו יתברך, וזה ממש הגן-עדן בזה העולם, שזה נקרא הגן-עדן התחתון כידוע בספרים הקדושים, שהוא מסבב בחיות אלקות מתקף אמונתו יתברך, אשר על-ידי-זה נגאל מכל צרותיו וצמצומו וכו'.

הדורש שלומך...

תסג.

בעזרת השם ותפירה, יום שלישי לסדר במדבר ה'תש"ל.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֵל טוֹב סֵלָה לְבַחֲוֹר הַיָּקָר, הַשּׁוֹתֶה בְּצִמָּא דְבָרֵי
הַנַּחֲל הַנּוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... נְרוֹ יֵאִיר.

מִכְתָּבְךָ הַקָּצֵר עֲכָשׁוּ קַבְלָתִי, וְעִמְדָתִי מִשְׁתּוֹמֵם וְכוּ'.

אָחִי הַיָּקָר! חֲזַק וְאַמֵץ מְאֹד מְאֹד, וְהַעֲקֵר לְהַתְחַדֵּשׁ בְּכֵל עַת וְרַגַע
יְהִיֶה אִיךָ שְׂיִהְיֶה, אֶפְלוּ בְּרַגַע הַקֶּדֶם נָפַל כְּמוֹ שֶׁנָּפַל, אֶף-עַל-פִּי-כֵן
אֵל יִתְּאֵשׁ, אֲדַרְבֶּה מִזֶּה בְּעִצְמוֹ יִתְקַרֵב אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְיִשְׁבֵר לְכַבּוֹ
לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ, וְיִסַּפֵּר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ אֵת כָּל לְכַבּוֹ, וְהַפֵּל בְּשִׁמְחָה
עֲצוּמָה, וְיִכַּטֵּחַ בְּרַב רַחֲמָיו וְחֶסְדָּיו שֶׁגִּלָּה רַבְּנוּ ז"ל.

אָחִי הַיָּקָר! הַעֲקֵר הוּא לְהִיּוֹת תָּמִיד בְּשִׁמְחָה, אֶף שֶׁהוּא עֲדִין
רַחוּק בְּתַכְלִית הַרְחוּק, וְאֵין לוֹ שׁוֹם מִדָּה טוֹבָה, עַל-כֵּל-פָּנִים
יְהִיֶה חֲזַק מְאֹד מְאֹד בְּמִדַּת הַשִּׁמְחָה, וְלַעֲשׂוֹת עֲצָמוֹ כְּמוֹ שֶׁשִּׁמַּח,
שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה בְּעִצְמוֹ יִגִּיעַ לְשִׁמְחָה, וְיִרְקֹד בְּכֵל יוֹם מְרַב שִׁמְחָה
שֶׁזֶה הַמַּצְוֶה הַכִּי גְדוֹלָה, וּבְגִי-אָדָם מְזַלְזָלִים בָּהּ, וְצָרִיף לִידַע אֲשֶׁר
עַל-יְדֵי כָּל רְקוּד שְׁעוֹשֶׂה, מִשְׁבֵּר אֵת הַדֵּינִים וְהַקְּלָפוֹת הַסּוֹכְבִים
אוֹתוֹ, וְכֵל זֶה לַעֲשׂוֹת וּלְקַיֵּם בְּתַמִּימוֹת וּבַפְּשִׁיטוֹת (עֵין בְּלִקוּטֵי-מוֹהַר"ן,
חֵלֶק א', סִימָן י', וּבַחֵלֶק ב', סִימָן כד), כִּי בְּאַמְת אֲמוּנָה וְשִׁמְחָה תְלוּיּוֹת זוֹ
כְּזוֹ, וּכְשׁוֹזָכָה לְתַשׁוּבָת הָאֲמוּנָה הַקְּדוּשָׁה, לִידַע וְלְהֶאֱמִין שֶׁמֵּלֵא כָּל
הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, מִמֵּלֵא כָּל עַלְמִין וְסוֹכְבֵי כָּל עַלְמִין, וְאֵין שׁוֹם מְצִיאוֹת
בְּלַעֲדָיו יִתְבָּרַךְ, וְדוּמָם, צוּמָח, חֵי, מְדַבֵּר, הַכֵּל לְכָל עֲצָם עֲצָמִיּוֹת
חַיּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, וּבְכֵל תְּנוּעָה וְתַנוּעָה שֶׁם אֵלּוּפוֹ שֶׁל עוֹלָם,
וְהַכֵּל מְשַׁנֵּחַ בְּהַשְׁגָּחַתוֹ יִתְבָּרַךְ הַפְּרָטִי פְּרָטִית, כְּכֵל שֶׁמְכַנִּים בְּעִצְמוֹ
אֲמַתַּת חֲדוּשׁ הָאֲמוּנָה הַזֹּאת — לְרֵאוֹת, לְהַסְתַּכֵּל, לְשַׁמַּע וּלְהִבִּין
עַל כָּל פְּסִיעָה וּפְסִיעָה אֱלֻקוֹת נְגִלִית יוֹתֵר, זוֹכָה לְשִׁמְחָה, וּמַגְבִּיֶה
אֵת רַגְלוֹ וְרוּקְדוֹ. וְעֵינָי הֵיטֵב עִמְךָ שֶׁם (חֵלֶק א', סִימָן י'), שֶׁעַל-יְדֵי בְטוּל
הַגְּאוּנָה שֶׁהוּא עֲבוּדָה זָרָה, זוֹכָה לְרִקְדוֹ, וְהֵבֵן הֵיטֵב; וְזֶה פְּרוּשׁ:

אֲשֶׁר   תסד-תסה   בנחל   רכז

"אנכי אשמח בה", יתמו חטאים מן הארץ " (תהלים קד, לד-לה), כי על-ידי תקף השמחה בו יתברך ימחל לו השם יתברך על הכל, ועין בלקוטי-מוהר"ן (חלק א', סימן קסט): על-ידי השמחה ישמר לו השם יתברך בעצמו את בריתו, ועין (שם, חלק ב', סימן י'): על-ידי השמחה יזכה להנהיג את מחו כרצונו, עין שם; וזה אשר בשמחה' אותיות: 'מחשבה'.

הדורש שלומך...

תסד.

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר במדבר ה'תש"ל.

שלום וברכה וכל טוב סלה לאברך היקר, המשתוקק לעבודת השם יתברך על-פי דרך התם והאמת שקבלנו מהנחל נובע מקור חכמה, זכותו וגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח לנצח נצחים.

מכתבך קבלתי אתמול בתוך מכתב הפחור ... גרו יאיר, וכתבתי לו תשובה אודות מעלת וכו', ותוכל לקרא את המכתב, כי גם אליך נאמרו הדברים האלו ולכלנו, כי "לא המדרש עקר אלא המעשה", שנבוא למעשה — להתחיל להתבודד ולפרש שיחתנו לפניו יתברך.

הדורש שלומך...

תסה.

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר במדבר ה'תש"ל.

שלום וברכה וכל טוב סלה אל מעלת היקר והנעלה מאנשי שלומנו, החפץ ומשתוקק מאד לעבודת השם יתברך על-פי דרך

האמת שקבלנו מהנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר.

אחי היקר! חזק ואמץ להתחיל על-כל-פנים מעכשו, ואל תפול בדעתך משום דבר שבעולם יהיה איך שיהיה, כי השם יתברך עמך, איתך ואצלך, כי מלא כל הארץ כבודו, ממלא כל עלמין וסובב כל עלמין, ודומם, צומח, חי, מדבר, הפל לכל עצם עצמיות חיות אלקותו יתברך, וזה עקר עבודת האיש הישראלי — לשבר ולבטל את המדמה החופה על המוח, כי באמת אורו יתברך מאיר תמיד, והחסרון הוא מצד המקבלים, ובפרט על-ידי כח המדמה שסובב את המוח ומסתיר אורו יתברך (עין בלקוטי-מהר"ן, חלק א', סימן כה), ועקר שכירת המדמה הוא על-ידי בחינת שמיר שהוא בחינת תולעת, עין שם, שזוהי עבודת התפלה, כמובא במדרש תנחומא (בשלח ט): נמשלו ישראל כתולעת, מה תולעת אין כחה אלא בפה, כך ישראל אין כחן אלא בפהם — בתפלה ובקשה, שעל-ידי-זה מוציאים אורו יתברך מכל המסכים המסבכים את הדעת והמוח וזוכים לשמחה, כי זה עקר השמחה — כשזוכים לגלות חיות אלקותו יתברך מכל דבר, ומוציאים את שכלו מהכח אל הפעל, כי צריך להשתמש עם שכלו בקדשה, לחשב עצות ודרכים והנהגות טובות איך לעבד אותו יתברך, והעקר לכתבו בספר, שזה שכל הנקנה, וזה ישאר אחריו, ויזכה לעורר אחרים גם-כן לתשובה, וכל זה זוכים על-ידי התקרבות אמיתית אל הצדיק, שפותח את פיו לשיר ולרנן לפניו יתברך בתפלה ובקשות, ועל-ידי-זה נשבר כח המדמה, שהן הקלפות שמסבכות את המוח בשטיות והבלים בפרט בתאות ממון, שנדמה לו ככל פעם שמרויח, ולבסוף מאבד את היום, כי הפעל דבר נותן לו מעות או שאר תאות רעות, העקר שהאדם יתן לו את היום וכו', אף על-ידי תפלה והתבודדות ובקשה, שיזכה לשפט את עצמו בכל דבר שעושה, אז ישבר את המדמה, וימצא חיות אלקות בכל יום יום, ויגלה את הגנין עלאין שהם אורות עליונים המנחים בכל דבר,

וְיִזְכֶּה לְחֹטֵף בְּכֹל יוֹם טוֹב אֲמַתִּי וְנִצְחִי — תּוֹרָה, מִצְוֹת וּמַעֲשִׂים טוֹבִים, שְׂרָק זֶה יִשְׁאָר לוֹ לְעַד וּלְנִצְחַח נִצְחִים.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

אֵין לְהַתְּנָאוֹת בְּחִדּוּשֵׁי תּוֹרָה שְׂנוּכָה לְחִדּוּשׁ, כִּי הַכֹּל מְלֻמְעָלָה, וְאִם לֹא נִתְּנָנוּ לוֹ רְשׁוֹת וְלֹא פְתָחוּ לוֹ מַחוּ, לֹא הִיָּה מִבֵּין זְוֹכָה לְחִדּוּשׁ אֶת הַחִדּוּשׁ הַזֶּה, וְעַל-כֵּן אָסוּר לְהַתְּנָאוֹת בְּחִדּוּשֵׁי תּוֹרָה, וְצָרִיף שֶׁתִּדְעַ שְׁאֵתָהּ רַק צְנוּר שְׂדֵרְךָ שֵׁם עוֹבְרַת הַתּוֹרָה, וְלֹא תִהְיֶה כּוֹנֵנְתְךָ לְהַתְּנָאוֹת, חֶסֶד וְשְׁלוֹם, עַל זֹלַתְךָ, רַק לְחִדּוּשׁ חִדּוּשֵׁי תּוֹרָה, וְלִכְנוּת בְּנִינִים וְכֹלִים לְהַמְשִׁכַת וְגִלּוּי שְׂכִינַת עֲזוֹ יִתְבָּרַךְ בְּעוֹלָם, וְאִם זֹה תִהְיֶה כּוֹנֵנְתְךָ בְּחִדּוּשֵׁי הַתּוֹרָה, עַל-יְדֵי-זֶה תִּכְנֶה עוֹלָמוֹת חִדּוּשִׁים כּפּוּיָבָא בְּהַקְדָּמָה לְזֵהר הַקְדּוּשׁ (דָּף ח : ט), וְתִהְיֶה "נִחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֻכְמָה" (מְשָׁלֵי יח, ד), וְהַכְּלִיּוֹת שְׁלֵף יִנְבְּעוּ חֻכְמָה וְדַעַת וְגִלּוּי אִוְרוֹ יִתְבָּרַךְ.

תסו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר בְּמִדְבַר ה'תש"ל.

הַחַיִּים וְהַשְׁלוֹם וְכֹל טוֹב סְלָה אֶל מַעֲלַת הָאֲכָרְךָ הַיְקָר הַחֶפֶץ וּמִשְׁתוֹקֵק לְעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עַל פִּי דָרְךָ הָאֲמֵת שְׂקִבְלָנוּ מִהַנְּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֻכְמָה, זְכוּתוֹ יִגֵּן עֲלֵינוּ ... גִּרוּ יֵאִיר.

אֲחִי הַיְקָר! חֲזַק וְאַמֵּץ עַל-כָּל-פְּנִים מַעֲכָשׁוֹ לְהַתְּחִיל הַתְּחִלָּה חִדּוּשָׁה, וְלִבְל תִּפְּל בְּדַעְתְךָ מִשׁוּם דְּבַר שְׂבַעוֹלָם יִהְיֶה אִיף שִׁיְהִיָּה, כִּי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ אֲתָךְ, עִמְךָ וְאַצְלְךָ, כִּי מְלֵא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, מְמַלֵּא כָּל עֲלָמִין וְסוֹכְבֵי כָּל עֲלָמִין, וְאֵין שׁוּם מְצִיאוֹת בְּלַעֲדֵיו יִתְבָּרַךְ כָּלֵל,

וְצִרִיךְ לְהִתְחַדֵּשׁ בְּכָל יוֹם מִחֲדָשׁ בְּאֲמוּנָתוֹ יִתְבַּרְךָ, אֲשֶׁר זֶה עֵקֶר הַכֵּל, כַּמּוּבָא (בְּלִקוּטֵי מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן ה'), עֵינֵי שָׁם.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמֶךָ...

לְעוֹלָם תִּרְגֵּיל אֶת עֲצֻמְךָ לֹא לִילֶךְ אֶל אַחֲרִים כָּלֵל, כִּי מִי שִׁיְצַטְרֵף לָךְ וְכֵן מֵה שֶׁתְּצַטְרֵף יָבוֹא אֶל בֵּיתְךָ, הַעֲקֵר לְדַבֵּק עֲצֻמוֹ אֵלָיו יִתְבַּרְךָ לְגַמְרֵי, וְלִהְתְּבוֹנֵן אֲשֶׁר אֵין שׁוֹם מְצִיאוֹת בְּלַעֲדֵי יוֹתְבַרְךָ כָּלֵל, וְהַכֵּל לְכָל עֵצָם עֲצֻמִּיּוֹת חַיּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבַּרְךָ, וְדוּמָם, צוּמָח, חֵי, מְדַבֵּר, הֵם אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבַּרְךָ מִמָּשׁ בְּהִתְלַבְּשׁוֹת הַזֶּה, וְעַל-כֵּן לְמָה לָךְ לְהִתְבַּלְבֵּל מֵאַחֲרִים ? ! וְכִפִּי שֶׁתִּזְכֶּה לְכַטֵּל אֶת עֲצֻמְךָ אֵלָיו יִתְבַּרְךָ, כְּמוֹ-כֵן לֹא תִרְאֶה וְלֹא תִשְׁמַע אֶת אַחֲרִים כָּלֵל, וְלֹא תִחַפֵּץ שׁוֹם בְּרִיָּה וְשׁוֹם דְּבַר שְׂאִינוֹ שִׁיךְ לָךְ, רַק כָּל מְגַמְתְּךָ תִּהְיֶה הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, וְתִשְׁתַּדֵּל לְהִתְמִיד מְדֵי יוֹם בְּיוֹמוֹ בְּשַׁעוֹרִים קְבוּעִים: בְּמַקְרָא, מִשְׁנָה, גְּמָרָא וְשִׁלְחֵן עֲרוּף וְכוּ' וְכוּ' בְּסִדְרֵן דִּיקָא, עַד שֶׁתִּזְכֶּה לְהִיּוֹת בְּכָל מְקוֹמוֹת הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, וְתִדַּע שֶׁרַק זֶה חֵלְקֶךָ לְנַצַּח נִצְחִים.

תסז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ, מוֹצְאֵי-שַׁבַּת-קֹדֶשׁ לְסִדְר בְּמִדְבַר ה'חִשׁוּל.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סֵלָה אֶל הַבְּחוּר הַיָּקָר, הַחֹפֵץ לְשׁוֹב אֶל הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ עַל-פִּי דְרָךְ הָאֲמֵת שֶׁקְּבַלְנוּ מֵהַנְּחַל נוֹבַע מְקוֹר חֲכָמָה, וְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גְּרוֹ יֵאִיר.

מְכַתְּבֶךָ עֲכָשׁוּ קְבִלְתִּי, וְשִׁמְחִתִּי שְׁעַל-כָּל-פְּנִים אֲנִי זֹכֶה לְשִׁמְעַ מִמֶּךָ, כִּי זֶה כְּמָה יָמִים וְשִׁבּוּעוֹת שְׂאִינִי רוֹאֶה אוֹתְךָ וְאֵינִי שׁוֹמֵעַ מִמֶּךָ וְעַל-כָּל-פְּנִים כְּתַב יָדְךָ, וְאִתָּה לְבַד יוֹדַע אֶת הַטּוֹבָה שֶׁהִיָּתָה לָךְ וְשֶׁתִּהְיֶה לָךְ, בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ, אִם תֵּאָחַז עֲצֻמְךָ עִמִּי בְּיַחַד, וְנִשׁוֹב בְּיַחַד אֵלָיו יִתְבַּרְךָ עַל-פִּי הַדְּרָכִים שֶׁקְּבַלְנוּ מֵרַבְּנוּ ז"ל.

ובאמת נבהלתי ונשתוממתי לשמע עם אילו חברים אפה מתחבר, וילדעתי הכל מעשה-בעל-דבר ללכודך יותר ויותר, חס ושלום, שאז כבר יהיה מאחר, רחמנא לצלן, עקר דרכיך צריך להיות — לשקד על דלתות התורה הקדושה ובפרט בשלתן צרוף ללמד כסדר, באשר כבר נדבר בינינו, יותר מהכל לשפוף נפשך אליו ותברך בכל יום ויום חק ולא יעבר, ותוכל לחלק את ההתבודדות לעשרים דקות, ותראה שתהיה לך קביעות גדולה בכל פעם, להתבודד לפניו ותברך, ולספר את כל לבך ואת כל מה שעובר עליך, ותבקש ותתחנן אליו ותברך שירחם עליך, והכל בשמחה, כי התפלה שהיא בשמחה מקבלת ביותר כמוכא בספר המדות (תפלה, אות ע): תפלה שהיא בשמחה ערבה ומתקה להשם ותברך, ועל-ידי שמחה תבוא תפלתך בהיכל-המלך, עין שם.

ואל תשתדל לעת עתה לתקן אחרים, כי הלואי שנתקן קדם את עצמנו, ומי יודע אולי הם יורידו אותך יותר ויותר, רחמנא לצלן (עין היטב בלקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן נט), על-כן עצתי על-פי דעת רבנו ז"ל, שלכל יהיה לך שום עסק עמהם כלל וכלל, ותוכל לשלח אותם אלי, אך אבקש אותך מאד לטובתך הנצחית, שתקיים את כל זה, ובכל שתיים או שלש שעות, שתהיה לך התבודדות עשרים דקות, לשפוף נפשך ולדון ולשפט עצמך, והכל רק בשמחה, ואז טוב לך לנצח, כי לצאת מפגם הברית אי אפשר כי אם על-ידי תפלה, בבחינת דין (כמוכא שם, חלק ב', סימן ח, עין שם).

הדורש שלומך...

ומה שאתה כותב שאין לי זמן, בעזרת השם ותברך, בשבילך אמצא לעצמי תמיד זמן, ועל-כן מהיום והלאה תראה לכתב לי מכתב מה שעובר עליך, ואכתב לך, בעזרת השם ותברך, באריכות, על-כל-פנים לכל יחסר לך מכתב אחד לשבוע שתכתב לי, ואז טוב לך לנצח.

הנ"ל...

ובשְׂבִיל נִשְׁמַת אַחוּתָךְ הִיָּה רְאוּי לָךְ, מֵאַחַר וְכוּ', רַחֲמָנָא לְצַלָּן, שְׁתַּקְבַּע עֲצָמָךְ לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם פֶּרֶק מִשְׁנִיּוֹת לְטוֹבוֹת נִשְׁמָתָה וְנִשְׁמָתָךְ חַק וְלֹא יַעֲבֹר, לְלַמֵּד פְּסֻדָּרָן מֵהִתְחַלַּת בְּרִכוֹת וְכוּ', וּתְבַקֵּשׁ בְּהִתְבוּדוֹת שְׂמִיחַל לְכֶם הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ.

הַג"ל...

תסח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֵר נְשֵׂא ה'תש"ל.

אֵךְ טוֹב וְחֹסֵד יִרְדְּפוּ לִידִיד נְפֹשֵׁי, הָאֲבָרָךְ הַיְקָר, הַחֲפִיץ וְהַמְשֻׁתָּקֵק מְאֹד לְעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ עַל־פִּי הַרְף הָאֲמַת שְׁקִבְלָנוּ מִהַנְּחַל נוֹבַע מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּרֵד יֵאִיר.

מִקְתָּבָךְ הַיְקָר קִבְּלָתִי בְּשִׂמְחָה רַבָּה.

וּמָה שֶׁשָּׂאֵלָת אֹדוֹת סֵדֵר הַלְמוּד, עֵינַי הֵיטֵב בְּשִׁיחוֹת־הַר"ן, סִימָן עו', וְרַבְּנֵי ו"ל רָצָה שְׁנִלְמַד הַרְבֵּה מְאֹד תוֹרָה בְּכָל יוֹם בְּתַמִּימוֹת וּבְכַפְשִׁיטוֹת פְּסֻדָּרָן: תַּנ"ף, מִשְׁנִיּוֹת, בְּבָלִי, יְרוּשָׁלַּיִם, רַמְב"ם, טוֹר, שְׁלַחַן עֲרוּף וְסִפְרֵי הַזֶּהָר הַקְּדוֹשׁ וְכַתְּבֵי הָאֲרִיז"ל וְסִפְרֵי רַבְּנֵי ו"ל, עַל־כֵּן תִּבְחַר לְעֲצָמָךְ בְּכָל יוֹם לְלַמֵּד מֵעַט אִו הַרְבֵּה מְכָל זֶה וְכוּ', כִּי קָשָׁה לְתַת לָךְ סֵדֵר פְּרָטִי, כִּי כָּל אֶחָד שׁוֹנֵה מִחִבְרֹו פִּידוּעַ, וְהַעֲקָר לְהִתְמִיד בְּתַפְלָה, הִתְבוּדוֹת וְלְמוּד שְׁלַחַן עֲרוּף, זֶה עֲקָר יְסוּד דְּעִתּוֹ הַקְּדוֹשָׁה שֶׁל רַבְּנֵי ו"ל. וּמִחֲמַת טְרָדוֹתֵי — אֲקַצֵּר.

תסט.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר נִשְׂא ה'תש"ל.

חיים ושלום וברכה וכל טוב סלה אל מעלת הבחור היקר, החפץ ומשתוקק לשוב אליו יתברך על-פי הדרך התם שקבלנו מהנחל נובע מקור חכמה, זכותו גן עלינו ... גרו יאיר ויזרח לנצח נצחים.

אחי היקר! חזק ואמץ מאד מאד להתחיל בכל פעם התחלה חדשה בעבודת השם יתברך, ואף שלפני רגע או שעה או יום עשית מה שעשית, תשפית הכל מדעתך, וכאלו נולדת מחדש, וכן בכל פעם תתמיד לעשות התחלה חדשה, ואף אם כבר התחלת אלפי אלפים ורבי רבבות פעמים, אל תפל בדעתך משום דבר שבועולס, כי השם יתברך אהך, עמך ואצלך, כי מלא כל הארץ כבודו, ממלא כל עלמין וסובב כל עלמין, ואין שום מציאות בלעדיו יתברך כלל, ודומם, צומח, חי, מדבר, הכל לכל עצם עצמיות חיות אלקותו יתברך, וצריך להכניס בלבבו היטב את אמונתו יתברך.

בפרט מי שפגם בברית, רחמנא לצלן, שעקר מעצמו את נקדת יהדותו שזו נקדת האמונה בידוע, על-כן בפה שפגם צריך לתקן, הינו להרבות ביותר בתפלה ובקשה, בתחנונות וצעקות בהתבודדות, ליחד לעצמו מקום פנוי שאין שם בני-אדם, ולדבר ולשיח לפניו יתברך כל אשר בלבו על-כל-פנים עשירים ורעים, וכן יעשה בפה פעמים ביום, עד שיצטרף על-כל-פנים לשעה אחת, ובנדי מי שזוכה יותר, טוב יותר, כי להנצל מפגם הברית אי אפשר, כי אם על-ידי שקינה רבה בתפלה והתבודדות זמים ושנים, וצריך לקדש ולטהר מאד מאד את הדבור, לכלי לדבר שום דבור מגנה — נבול פה או לשון-הרע ורכילות או קללות, חס ושלום, כי הדבור הוא יסוד כל האדם.

ולמען השם, לטובתך הנצחית תהיה תמיד בשמחה, כמו שכתוב (תהלים קה. ג): "ישמח לב מבקשי ה'", ועל-ידי-זה יזכה להוליוף את

רלד אָשר תע בנחל

מחשבתו כרצונו (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן י'), כי עקר כל האדם הוא המלח מחשבה, ומוקבא (שם, חלק א', סימן כא): במקום שאדם חושב שם כל האדם; ורבנו ז"ל אמר: תאנת נאוף אינה מתרחקת מהאדם אלא כפי הרחקת העינים והמחשבה מזה (עין ספר המדות, אות נאוף, סימן ט).

אשרינו ואשרי חלקנו, שזכינו לידע מרבי אמת כזה, ובודאי תהיה לנו אחרית ותקנה טובה, אם נזכה לאחז עצמנו בו.

הדורש שלומך...

תע.

בעזרת השם יתברך, יום ב' לסדר גשא ה'תש"ל.

אף טוב וחסד ירדפו לאהובי היקר, החפץ ומשתוקק מאד לעבודת השם יתברך על-פי דרך הנפלא החדש והישן נושן מזמן אבותינו הקדושים השבעה רועים והנביאים, התנאים והאמוראים וכו' וכו', אשר קבלנו מהנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר.

אחי היקר! חזק ואמץ מאד מאד להתחיל על-כל-פנים עכשו מחדש יהיה אף שיהיה, כי אין שום מציאות בלעדיו יתברך כלל, מלא כל הארץ כבודו.

והעקר הוא הכסופים והרצונות וההשתוקקות, שצריך להרגיל את עצמו בכל יום ויום להשתוקק ולכסף אליו יתברך, והעקר להוציא את הכסופים הטובים מפיו דיקא, שמעלת זה הענין אי אפשר לשער ולספור כלל מפה לאזן מה שנעשה מזה בעולמות העליונים (כמוקבא בלקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן לא), עין שם; כי על-ידי כל דבור של כסופים ורצונות טובים שיש לו, יזכה לצאת מהמקום

שָׁנַפֵּל לְשֵׁם וְלַעֲלוֹת אֶל לְמַעַלָּה מֵהַמָּקוֹם, כִּי בְּאֵמֶת זֶה עָקַר הַצִּרְיָה — כְּשֶׁאָדָם נוֹפֵל, רַחֲמָנָא לְצַלָּן, עַל-יַדֵּי עֲוֹנוֹתָיו אֶל "תַּחַת הַמָּקוֹם" שֶׁנִּסְתַּר מִמֶּנּוּ מְקוֹמוֹ שֶׁל עוֹלָם — הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, וְאִזּוֹ חֲשֵׁף לוֹ, וְעַל-יַדֵּי שְׂמֵרָגִיל עֲצָמוֹ לְהַשְׁתַּוְּקֵק וְלִכְסֹף אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ תָּמִיד, שֶׁעַל-כֵּל-פָּנִים אֵיךְ שָׂאֲנִי, בְּאִיזוֹ מַדְרָגָה פְּחוּתָה שָׂאֲנִי נִמְצָא, בְּאִיזוֹ יְרִידָה שָׂאֲנִי נִמְצָא, וְאֵךְ שֶׁפְּגַמְתִּי כְּמוֹ שֶׁפְּגַמְתִּי, עַל-כֵּל-פָּנִים רְצוֹנִי וְכִסּוּפֵי חֲזָק מְאֹד מְאֹד לְשׁוֹב אֵלָיךְ יִתְבָּרֵךְ וְלַהֲיֹת אִישׁ כְּשֶׁר, וּבִפְרֹט כְּשֶׁזּוֹכִים לְהוֹצִיא אֶת כָּל זֶה בְּפֶה מְלֵא לְפָנָיו יִתְבָּרֵךְ, זֶה עוֹלָה עַל הַכֵּל, כִּי הַרְצוֹן הוּא מֵהַכֶּתֶר, וְשֵׁם עוֹלָם הַחֲרוּת, וְאִין הַסְטֵרָא אַחְרָא יְכוּלָּה לְהַגִּיעַ לְשֵׁם כְּיָדוּעַ, כִּי עַל-כֵּל-פָּנִים אֵיךְ שֶׁהוּא רְצוֹנֵנוּ חֲזָק מְאֹד מְאֹד לְשׁוֹב אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, וְעִיֵּן (שֵׁם, סִימָן טו), שֶׁהַעֲקָר לְזִכּוֹת לְהוֹצִיא מֵהַכֶּחַ אֶל הַפֶּעַל הוּא עַל-יַדֵּי הַדְּבּוּר, עִיֵּן שֵׁם; וְכִמוֹ שֶׁכְּתוּב (שִׁיר הַשִּׁירִים ה'): "נִפְשֵׁי יִצְאָה בְּדַבְּרוֹ", לְזִכּוֹת לְהוֹצִיא נַפְשׁוֹ מֵהַסְטֵרָא אַחְרָא הוּא רַק עַל-יַדֵּי הַדְּבּוּר — כְּסוּפִים טוֹבִים וִרְצוֹנוֹת חֲזָקִים וְהַשְׁתַּוְּקוּת אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, וְלַהֲפֹךְ — צָרִיכִים לְהִזְהַר מְאֹד לְבָלֵי לְכֶסֶף לְדַבְּרִים רְעִים וְלַעֲבֻרוֹת, חֵס וְשֵׁלוֹם, וּמִכָּל שֶׁכֵּן לְבָלֵי לְהוֹצִיא מִפִּי הַרְצוֹנוֹת וְהַכְּסוּפִים הַרְעִים, חֵס וְשֵׁלוֹם, כִּי הַדְּבּוּר יְכַרִּיחַ לַעֲשׂוֹתוֹ, חֵס וְשֵׁלוֹם (כַּמּוּבָא בְּשִׁיחֹת-הַר"ן, סִימָן רלז), עִיֵּן שֵׁם.

חֲזָק וְאַמֵּץ מְאֹד מְאֹד בְּכָל הַעֲנִינִים.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

תעא.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר נשא ה'תש"ל.

שלום וברכה וכל טוב סלה אל מעלת ידיד נפשי, היקר והנעלה, ותיק וחסיד, השותה בצמא מהמעין היוצא מבית ה', הנחל הנובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר.

אחי היקר! חוק ואמן מאד מאד, ואל תפל בדעתך משום דבר שבעולם, כי השם יתברך אתך, עמך ואצלך, כי מלא כל הארץ כבודו, ואין שום מציאות בלעדיו יתברך כלל, ודומם, צומח, חי, מדבר, הכל לכל עצם עצמיית חיות אלקותו יתברך, וכל תנועה ותנועה שם אלוף של עולם, ומכל מקום יכולים להתקרב אליו יתברך, יהיה איך שיהיה, אף שפבר עשית מה שעשית, רבנו ז"ל גלה לנו שאין שום יאוש בעולם כלל, והשם יתברך מלא רחמים וחסדים, ויש לכל אחד תקנה טובה, ובפרט כשזוכים לשוב בתשובה, הקדוש-ברוך-הוא מיד מקבלו יהיה איך שיהיה, ועקר התשובה הוא בודוי דברים והתבודדות — לשפך נפשו אליו יתברך, ולגלות לפניו כל לבו, כל מה שחטא ופגם עד עכשו בפרטי פרטיות, ויקבל על עצמו שמהיום והלאה לא יעשה עוד הרע בעיניו יתברך, וירכה מאד מאד בשיחות ותפלות בעקשנות גדולה עד מאד, אף שנדמה לו שאין מי ששומע לו, הכל מחמת רבוי עוונותיו, על-כן הוא מסבב עם מסכים המסבכים אותו, ורחמנא לצלן, ויושב בחשך, ואם ירבה ויתמיד מאד מאד בתפלה והתבודדות, בשירות ותשבחות יום ולילה, אז ברכות הזמן יזכה שתוסרנה ממנו כל אלו הקלפות המסבבות אותו, וצריך להיות עקשן גדול מאד מאד, ועין היטב (בלקוטי מוה"ר, חלק ב', סימן מח, ובחלק א', סימן כה), והבן היטב.

הדורש שלומך...

אסור לפל בדעתו בשום אופן שבעולם, כי הנפילה בדעתו זהו עקר הרע והשטמאה, ויבזה לוכד הסמ"ך-מ"ם את רב העולם ברשתו,

ועל-כן צריך כל אדם לעשות כל מיני פעולות שבעולם העקר להיות בשמחה עצומה, להחיות עצמו עם הנקודות הטובות שיש בו, ורק בזה האדם נבחן — איך שיש לו לחזק את עצמו, ויש מאמר החכם: "כלי חרס בכבשן יבחן, והאדם ביצר לבבו יבחן", ועקר היצר הרע הוא רק להחליש לב האדם, ולהכניס בו קטנות ומרירות עד שנשבר לגמרי, ונדמה לו כאלו אבד מנוס ותקנה מפגו, ועל-כן העקר לעשות כל מיני פעולות שבעולם להיות אף ורק בשמחה עצומה.

תעב.

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר בהעלותך ה'תש"ל.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל אהובי, אחי ורעי, הבחור הנקר, השותף בצמא דברי הנחל הנובע מקור חכמה, זכותו גן עלינו ... נרו יאיר ויזרח לגצח נצחים.

כבר כתבתי לך כמה מכתבים, ועתה אוסיף עוד, כי כמו שהבעל דבר אינו שוקט ומתחדש בכל יום, כן צריכים אנחנו להתחדש כנגדו בכל יום, וללכת עם העצות הקדושות שקבלנו מהנחל הנובע מקור חכמה, זכותו גן עלינו, אשר הוא נהר המטהר מכל הכתמים.

והעקר תדע, כי לזכות לשמות מזה הנהר - זה תלוי בהתבודדות, וכל מה שמרבים בתפלה והתבודדות ושיחה בינו לבין קונו, יותר ממשיך על עצמו את האור הגנוז הזה שהוא האור של רבנו ז"ל, וכמו שאמר פעם מוהר"ן ז"ל לאנשי שלומנו התורה ט"ו בחלק א' בלקוטי מוהר"ן, ואמר: מי שרוצה לטעם טעם אור הגנוז, שהוא אור רבנו ז"ל, שהוא אור הגנוז מכל העולם, ירבה בהתבודדות. ובתורה ס' (שם), מפרש רבנו ז"ל, שעל-ידי ששומעים את קול הצדיק, על-ידי-זה נפתח פיו לדבר לפניו יתברך, עין שם.

אחי היקר, זה העקר מכל העקרים — ליחד לעצמו מקום מיחד שאין שם בני-אדם, ולשפוף שיחו ותפלתו אליו יתברך, וכך מה שעובר עליו ברוחניות ובגשמיות, הכל יספר לפני השם יתברך בתמימות ובפשטיות, וזה עקר המשכת אורו יתברך למטה, כפידוע שהתבודדות היא ההארה של העולם הבא, הארת משיח משער נוי"ן, והעקר בשער נוי"ן צריך לסלק את המוח לגמרי, כי שם היא הידיעה והבחירה ביחד (עין שם, סימן סב), כי העקר מה שאין אדם מתחזק בתפלה, הוא מסכת קטנות האמונה שיש בו, כי אם היה מאמין שהשם יתברך עומד עליו ושומע תפלתו, אז היה מתחזק מאד בתפלה והתבודדות אשר אין למעלה מזה, כי זה עקר הצלת האדם ממי המבול השוטפים בעולם, מכפירות, אפיקורסות ונאוף. ועין (שם, סימנים ט, קיב), שתבת נח מרמזת על תבת התפלה, שעל-ידי דבורי תפלה, תחנונים והתבודדות, נצולים מהכל, ואשרי מי שזוכה להרגיל עצמו לזה, ואז הוא ממש כן חורין, וזוכה ויושב בגן-עדן התחתון, כי על-ידי רבוי תפלה והתבודדות, ימשך עליו זיו אור השכינה, ויהיה מסבב באמונה בהשגחה פרטית, בחינת "ואמינתך סביבותיך" (תהלים פט, ט).

ולמען טובתך הנצחית, תקיים כל זה, ואל תפל משום דבר יהיה איך שיהיה אפלו אלפי אלפים ורבי רבבות פעמים, כמובא באריכות (בלקוטי מוה"ן, חלק ב', סימן מח), עין שם, שצריך להיות עקשן גדול מאד מאד בעבודת השם יתברך.

...הדורש שלומך באהבה רבה...

תעג.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר בְּהַעֲלוֹתָךְ ה'תש"ל.

אף טוב וחסד יְרַדְפוּ לְאַהוּבֵי, יְדִידֵי הַיְקָר, הַחֲפֵץ וּמִשְׁתוֹקֵק מְאֹד מְאֹד לְעִבּוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עַל-פִּי דְרָךְ הָאֱמֶת שֶׁקִּבְּלָנוּ מִהַנַּחֵל נוֹבֵעַ מִקּוּר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגֵּן עָלֵינוּ ... שִׁיחִיָּה נִצַּח.

מִכְתָּבְךָ הַיְקָר קִבְּלָתִּי, וְשִׂמְחָתִּי עַד מְאֹד.

אֲחִי הַיְקָר! חִזֵּק וְאַמֵץ מְאֹד מְאֹד לְהַתְחִיל מִתְּחִלָּה בְּעִבּוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְאַל תִּפֹּל בְּדַעְתְּךָ מִשׁוֹם דְּבָר שֶׁבְּעוֹלָם כָּלֵל, כִּי אֵין מִבְּלַעַדְיֹו יִתְבָּרַךְ כָּלֵל, וְדוּמָם, צוּמָח, חִי, מְדַבֵּר, הַכֹּל לְכֹל עֲצָם עֲצָמִיּוֹת חַיּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, כִּי מֵלֹא כֹל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, מִמֵּלֵא כֹל עֲלָמִין וְסוּבָב כֹּל עֲלָמִין, וּבְכָל תְּנוּעָה וּתְנוּעָה שֶׁם אֵלּוּפוֹ שֶׁל עוֹלָם — הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְצָרִיף לְחַקֵּק אֶת הָאוֹר הַזֶּה הַיֵּטִב הַיֵּטִב בְּלִבְכוּ, כִּי כָּל הַיְרִידוֹת שֶׁל הָאָדָם, הַכֹּל בְּשִׁבִּיל שְׂאִין אֲמוּנָתוֹ חֲזָקָה בְּהַשְׁגָּחָה פְּרֻטֵי פְּרֻטִית, כִּי אִם הִיָּה יוֹדֵעַ וּמֵאֲמִין, שֶׁבְּכָל תְּנוּעָה שֶׁם אֵלּוּפוֹ שֶׁל עוֹלָם מִסְתַּתֵּר, הִיָּה נִמְתַּק מִמֶּנּוּ הַכֹּל, וְצָרִיף לִידַע שְׂאִין שׁוֹם דְּבָר שֶׁנִּעֲשֶׂה מִעֲצָמוֹ, אִפְלוּ מֵהַשְׁגָּחָה מִבְּעַל בְּחִירָה, צָרִיף לִידַע שֶׁהַכֹּל מִהַשְׁגָּחָתוֹ יִתְבָּרַךְ, עַל-כֵּן צָרִיף לִידַע וּלְהַזְהֵר מְאֹד מְאֹד לְכֹלֵי לְכַעַס וּלְהַקְפִּיד עַל הַבְּעַל בְּחִירָה, מֵאַחֵר שְׂאִין בְּלַעַדְיֹו יִתְבָּרַךְ כָּלֵל, וְהוּא שְׁלִיחַ הַהַשְׁגָּחָה.

הַכָּלֵל, אֲחִי, כִּי בְּעֵנָן שְׁלֵמוֹת הָאֲמוּנָה צָרִיף לְמוֹד עֲמֵק וְרַחֵב מְאֹד מְאֹד, וְעֵין (בְּלִקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן ה'), שֶׁהַצְּדִיק הָאֱמֶת יֵשׁ לוֹ יְשִׁיבָה, וְלוֹמֵד עִם תְּלָמִידָיו אֲמוּנָה, עֵין שָׁם; אֲשֶׁרֵינוּ וְאֲשֶׁרֵי חֶלְקֵנוּ, שֶׁזָּכִינוּ לְהַכָּלֵל בְּתוֹךְ הַיְשִׁיבָה הַקְּדוּשָׁה הַזֶּה, טוֹב לְהוֹדוֹת לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עַל כָּל הַחֲסֵד חֲנֻם שֶׁעֲשֶׂה עִמָּנוּ, וּכְשִׁיבֹא מִשִּׁיחַ צְדָקָנוּ בְּקִרְוֹב, אֲזַ תְּחַפֵּשֵׁט הַיְשִׁיבָה הַקְּדוּשָׁה, וְיִכְנָסוּ כָּל יִשְׂרָאֵל וְכוּ' וְכוּ'.

וְהַעֲקֹר לְשֹׁמֵר וּלְקַדְשׁ אֶת הַשְּׂבָעָה גְרוֹת: הַעֲיִינִים, הָאֲזָנִים, הַחֹטֵם וְהַפֶּה, שְׁעַל-יְדֵי-זוֹהָ בַעֲצָמוֹ יִזְכֶּה לְהִפְגֵּס לְתוֹךְ הַיְשִׁיבָה הַקְּדוּשָׁה הַנִּלְל, כַּמּוּבָא (שָׁם, חֵלֶק א'. סִימָן כ"א), כִּי לְזָכוֹת לְקַדְשֵׁת הַמַּחֲשָׁבָה וְלְהַפְלִיל בּוֹ יִתְבַּרְךָ, הוּא עַל-יְדֵי קְדֻשַׁת הַעֲיִינִים — לְבָלִי לְהִסְתַּכֵּל בְּמָקוֹם שְׂאִסוֹר לְהִסְתַּכֵּל, וְהָאֲזָנִים — לְשִׁמְעַ רַק בְּקוֹל הַתּוֹרָה וְהַצְדִּיקִים, וְהַחֹטֵם — לְשֹׁמֵר מְאֹד מִכַּעַס וּקְפִידוֹת, וְהַפֶּה — לְשֹׁמֵר מְאֹד מְאֹד לְבָלִי לְדַבֵּר מַה שְׂאִסוֹר לְדַבֵּר, וְאִז טוֹב לוֹ לְנַצַּח.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

תּעֵד.

בְּעִזְרַת הַשָּׁם יִתְבַּרְךָ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֵר בְּהַעֲלוֹתְךָ אֶת הַנּוֹרוֹת הַיְתִשׁ"ל.

שְׁלוֹם רַב וְכָל טוֹב סְלָה אֶל הַבְּחוֹר הַיָּקָר, הַשּׁוֹתֵה בְּצַמָּא דְבָרֵי הַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגֵּן עֲלֵינוּ ... גְּרוֹ יֵאִיר וַיִּזְרַח.

אָחִי הַיָּקָר! אֵיךְ שֶׁהוּא מַה שְׂכָבֵךְ עֵבֶר עֲלֶיךָ, חֲדָשׁ יְמִיךָ כְּקִדְּמִים, וְאֵל תּפִּיל בְּדַעְתְּךָ מִשּׁוֹם דְּבָר שְׂבָעוּלָם, כִּי אֵין שׁוֹם יְאוּשׁ בְּעוֹלָם כָּלֵל, וְאֵף אִם פְּגַמַּת וְכוּ', עֲדִין לֹא אֶבְדָּה תְּקוּנְךָ, כִּי הַשָּׁם יִתְבַּרְךָ אֲתָךְ, עִמָּךְ וְאַצְלָךְ, כִּי מְלֹא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, מְמַלֵּא כָּל עֲלָמִין וְסוֹכֵב כָּל עֲלָמִין, וְדוֹמֵם, צוֹמַח, חַי, מְדַבֵּר, הַכֹּל לְכָל עֵצִים עֲצָמִיּוֹת חַיּוֹת אֱלֹקוֹתוֹ יִתְבַּרְךָ, וּבְכָל תְּנוּעָה וְתַנּוּעָה שָׁם אֵלּוּפּוֹ שֶׁל עוֹלָם: "אִם אֶסֶק שְׂמִים שָׁם אֲתָה וְאַצִּיעָה שְׂאוּל הַגֶּן" (תְּהֵלִים קֵלֵט, ח), וּמִכָּל הַמְּקוֹמוֹת יְכוּלִים לְהִתְקַרֵּב אֵלָיו, כִּי הַשָּׁם יִתְבַּרְךָ מְלֵא רַחֲמִים.

וּלְמַעַן הַשָּׁם יִתְבַּרְךָ, לְטוֹבַתְךָ הַנִּצְחִית אֲחִי עֲצִמָךְ בְּרַבְנוּ וַיִּלְ וּבִסְפָרָיו הַקְּדוּשִׁים, כִּי רַק עַל יָדָם יִהְיֶה לְךָ תְּקוּנָה, כַּאֲשֶׁר כָּבֵר טַעַמָּה מִצּוּף נֵעִם דְּבָרָיו הַקְּדוּשִׁים, וְאֵל תֵּאֱכָה וְאֵל תִּשְׁמַע לְשׁוֹם בְּרִיָּה שְׂבָעוּלָם, שְׂאוּמֶרֶת לְךָ לְהִתְרַחֵק, חַס וְשְׁלוֹם, וְתַדַּע כִּי בְּהִרְחַח שִׁיְהִי

נשמעים לאזניך דברי התנגדות על רבנו ו"ל, וכל זה למען נסותרך, אולי תתרחק ותפל, חס ושלום, כמובא (בלקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן ה'): "אין שומעת תוכחת חיים בקרב חכמים תלין" (משלי טו, לא), לשון תלונה ומריבה, כשאתה שומע מריבות על הצדיקים, תדע שזה משמיעין אותך תוכחה על שפגמת בטפי מתך, שעל זה נאמר (שם ב, יט): "כל באיה לא ישוּבוּן ולא ישיגו אַרְחוֹת חיים", שאתה דבוק בסטרא דמותא^א, עין שם; וכן הוא בלקוטי-הלכות (תפלין, הלכה ד), שזה עקר הנסיון למי שפגם, חס ושלום, בבְּרִית — שישמע דברי התנגדות על הצדיק האמת, ואם ירחם על עצמו ויאמר לעצמו: אף-על-פי-כן איך שהוא איך שהוא, אני יודע באיזה מצב ומעמד אני נמצא, אני אשאר אצל זה הצדיק האמת, שפגמתי נעם זיו העצות הקדושות שלו, אז יתבטלו ממנו כל המניעות והקטרוגים, וסוף כל סוף יזכה לתקון נפלא, ויתהפכו כל העוונות לזכות, אבל אם, חס ושלום, לא יזכה להתישב בדעתו, רק ישמע לקול המתנגדים, ויתרחק מרבנו ו"ל, צריך לידע שזה האדם אבוד גם בגשמיות וכו', (ויש הרבה להאריך בזה בעל-פה, וכשתבא אלי תזכירני מזה, ואז נדבר באריכות מכל הנ"ל, כי יש דברים שאי אפשר לכתבם בספר).

והעקר, אחי היקר, להיות תמיד בשמחה יהיה איך שיהיה, לחפש ולמצא בעצמו הנקדות הטובות שיש בו, ולעשות עצמו כאלו הוא שמח, ועל-ידי-זה יזכה להגיע למדרגת השמחה שעולה על הכל, ועין בפרט (בלקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן קסט): מי שתמיד בשמחה על-ידי-זה השם יתברך בעצמו שומרו שלא יפגם בבְּרִית; ומוהר"ן^ת ו"ל אמר פעם לאחד מאנשי שלומנו: "אם היית תמיד בשמחה, לא היית רואה פני גיהנום".

חזק ואמץ ותכתב לי.

הדורש שלומך...

תעה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַרֵךְ, יוֹם שְׂשִׁי - עֶרְב־שַׁבַּת־קֹדֶשׁ לְסֹדֵר בְּהַעֲלוֹתָךְ ה'תש"ל.

הַחַיִּים וְהַשְּׁלוֹם לְאַהוּבֵי, אַחֵי הַיְקָר, הַמְּשִׁתַּקֵּק מְאֹד לְעִבּוֹדַת
הַשֵּׁם יִתְבַרֵךְ עַל־פִּי דְרָךְ הָאֱמֶת וְהַתֵּם שֶׁקִּבְּלָנוּ מִהַנַּחֵל נוֹבֵעַ מִקּוֹר
חֻכְמָה, זְכוּתוֹ יִגַן עֲלֵינוּ ... גֵּרוֹ יֵאִיר.

אַחֵי הַיְקָר! חֲזַק וְאַמֵץ מְאֹד מְאֹד בְּכֹל עֲנִינֶיךָ וְאַל תִּפְּלֵ בְּדַעְתְּךָ
מִשׁוֹם דְּבַר שֶׁבְּעוֹלָם יִהְיֶה אִיךָ שִׁיְהִיָּה.

וְהַעֲקֵר לְקֹדֶשׁ וּלְטַהַר אֶת הַשְּׂבָעָה גְרוּת, כַּמּוּבָא (בְּלִקוּטֵי־מִוְהָר"ן,
חֶלֶק א', סִימָן כא), וּבִכְפֻרַת הַפֶּה — לְקֹדֶשׁ מְאֹד לְבָלֵי לְדַבֵּר שׁוֹם דְּבוּר
בְּטֹל, וּמִכָּל שֶׁכֵּן דְּבוּרִים אֲסוּרִים, כִּי אֵין עוֹד דְּבַר שִׁישְׁלִיף וְיוֹלִיף אֶת
הָאָדָם לְשֵׂאוֹל תַּחֲתִיּוֹת כְּמוֹ פֶּגֶם הַדְּבוּר, שֶׁעַל־יְדֵי־זֶה בָּאִים לְפָגֶם
הַבְּרִית, וְזֶה מֵה שֶׁכְּתוּב (מִשְׁלֵי כא, כג): "שׁוֹמֵר פִּיו וּלְשׁוֹנוֹ שׁוֹמֵר
מִצְּרוֹת נִפְשׁוֹ", וְעַקֵר צְרוֹת הַנִּפְשׁ הֵם הַחֲטָאִים וְהַעֲוֹנוֹת, וְגַם כְּתִיב
(שֵׁם יח, כא): "מִוֹת וַחַיִּים בְּיַד לְשׁוֹן", כִּי אִם מְדַבֵּר רַק דְּבוּרֵי יִרְאַת
שְׁמַיִם וְהַשְּׂגָחָה פְּרִטִית, דְּבוּרֵי תוֹרָה וּתְפִלָּה, אֲזִי זֹכֶה לְדַבֵּק עֲצָמוֹ
בְּחֵי הַחַיִּים שֶׁהוּא הַשֵּׁם יִתְבַרֵךְ, וְלִהְיוֹת, כְּשֶׁחָס וְשָׁלוֹם, מְדַבֵּר דְּבוּרִים
פְּגוּמִים, אֲזִי עוֹקֵר עֲצָמוֹ לְגִמְרֵי מִשְׁרַשׁ הַקֹּדֶשׁה, וְעַיִן בְּלִקוּטֵי־מִוְהָר"ן
(חֶלֶק א', סִימָן מח): עַל־יְדֵי דְּבוּרִים פְּגוּמִים, אֲזִי גוֹרֵם סִכַּת נוֹצְרִים,
וְעַל־יְדֵי דְּבוּרִים קְדוּשִׁים נַעֲשֶׂה בְּחִינַת סִכָּה; וְעוֹלָה בְּקִנְיָה אֶחָד עִם
הַתּוֹרָה כ"א, כִּי עַל־יְדֵי קֹדֶשׁת הַשְּׂבָעָה גְרוּת וּבִכְפֻרַת עַל־יְדֵי הַדְּבוּר
(כַּמּוּבָא בְּדַבְרֵי, עַן שם), עַל־יְדֵי־זֶה נִמְשָׁךְ עָלָיו אֹר הַשֵּׁם יִתְבַרֵךְ, וְהוּא
מְסַבֵּב עִם אֲלֻקוֹתוֹ יִתְבַרֵךְ כְּמוֹ סִכָּה, בְּחִינַת (תְּהִלִּים פט, ט): "וְאַמְוַנְתָּךְ
סְבִיבוֹתֶיךָ", שֶׁזֶה עַקֵר הַשְּׁלֵמוֹת — לְהִיּוֹת תְּמִיד בְּכִית, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב

רמג

בַּנְחַל

תעו

אֲשֶׁר

אֲצֵל שְׁמוּאֵל הַנְּבִיא (שְׁמוּאֵל-א ז, יז): "כִּי שָׁם בֵּיתוֹ", וְדָרְשׁוּ חֲכָמֵינוּ
י"ל (בְּרִכּוֹת י:): "כָּל מְקוֹם שֶׁהֵלֵךְ בֵּיתוֹ עִמּוֹ" וְכַנ"ל וְדו"ק.

הדורש שלומך...

אֲבָקְשֶׁךָ לְהַחְזִיר לִי אֶת הַטֵּיִף מִהַתּוֹרָה "בְּהַעֲלוֹתְךָ", כִּי נִצְרָךְ
לִי.

תעו.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֵר שְׁלַח ה'תש"ל.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סְלָה אֶל מַעֲלַת הַבְּחוּר הַיָּקָר, הַשׁוֹתָה
בְּצִמָּא דְּבָרֵי הַנְּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... גִּרוּ יֵאִיר.

אָחֵי הַיָּקָר! חֵזק וְאַמֵץ מְאֹד מְאֹד לְהִיֹּת תָּמִיד בְּשִׂמְחָה עַל נַעַם
חֵלְקֶךָ, שְׂזֻכִית לְהִיֹּת וּלְהַשְׁתַּוְּקֶךָ לְהַכְלִיל בִּישִׁיבַת הַנְּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר
חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ, אֲשֶׁר מַעֲלַת הַזּוֹכָה לְהִיֹּת גְּמֻנָה בֵּין אֲנָשִׁי
שְׁלוֹמֵנוּ חֲסִידֵי בְּרִסְלָב, אִי אֶפְשֶׁר לְשַׁעַר וּלְסַפֵּר כָּלֵל, לֹא בְּמַחְשָׁבָה
וְלֹא בְּדַבּוּר וּמְכַל שֶׁפֶן לֹא בְּכַתָּב, וְהַעֲקָר לְקַיֵּם אֶת כָּל אֲשֶׁר הוֹרֵנוּ
וְהַזְהִירָנוּ רַבְּנוּ י"ל, בְּפִרְט לְכָל יַחְסֵר לוֹ יוֹם בְּלִי לְמוֹד שְׁלַחַן עֲרוּף
כְּסֻדְרוֹ, וְכֵן לִיחַד לְעֲצָמוֹ מְקוֹם פְּנוּי שְׂאִין שָׁם בְּגֵי-אָדָם, וְלִשְׁפֹּף
שִׁיחוֹ וְתַפְלָתוֹ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְכָל מַה שְׁעוֹבֵר עָלָיו וְכָל מַה שֶּׁפָּגַם הַכֹּל
לְכָל לְהַתְּנִידוֹת וּלְסַפֵּר לְפָנָי הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ בְּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ עִם רֵעֵהוּ,
וְיִתְמִיד בְּזֶה כָּכֵל יוֹם יוֹם בְּקִבְעוֹת וְאֵז טוֹב לוֹ לְנַצַּח.

הדורש שלומך...

אָנְהָ שְׁעִדִּין אִמָּה מִחֲזִיק בְּתַמָּךְ לְשִׁקֵּד בְּשִׁלְחֹן עָרוּף, וְכֵן
לְהִתְבּוֹדֵד עִמוֹ יִתְבַּרְךָ כְּכֹל יוֹם, תִּכְתָּב לִי הֵיכָן אִמָּה אוֹחֲזוֹ כְּכֹר
בְּשַׁעוֹרְךָ בְּשִׁלְחֹן עָרוּף.

הנ"ל...

תעזו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ, יוֹם שְׁנֵי לְסִדְרֵי שִׁלְחַן ה'תש"ל.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סְלָה אֶל הַבְּחוֹר הַיָּקָר, הַשּׁוֹתֶה בְּצַמָּא
דְּבָרֵי הַנַּחַל נוֹבֵעַ מִקּוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גְּרוֹ יֵאִיר.

אָחֵי הַיָּקָר! חֲזַק וְאַמֵּץ מְאֹד מְאֹד לְהִיּוֹת חֲזַק בְּנִקְדַת הָאֱמוּנָה,
שְׁזֶה הִיסוֹד וְעִקַּר הַיְהוּדוּת, וְעַל-יְדֵי אֱמוּנָה בְּתַקְּףָהּ וְעַזּוֹ יִמְחַל הַשֵּׁם
יִתְבַּרְךָ עַל כָּל הַעֲוֹנוֹת, כַּמּוּבָא בְּסִפְרֵי הַקְּדוּשִׁים, וּבִפְרָט עַל פְּגַם
הַבְּרִית, וְעִקַּר הַתַּקּוּן הוּא עַל-יְדֵי תַקְּףָהּ הָאֱמוּנָה בְּהַשְׁגָּחַת פְּרֻטִית,
וְלְהוֹרִיד אֶת הַשְּׂכִינָה לְמִטָּה עַל-יְדֵי שִׁירוֹת וְתַשְׁבְּחוֹת, תוֹדָה וְהוֹדָאָה
בְּתַפְלָה וְהִתְבּוֹדְדוּת, וְצָרִיךְ לְדַבֵּר עִם חֲבֵרָיו וּמִיָּדְעֵיו רַק דְּבוּרֵי
אֱמוּנָה בְּהַשְׁגָּחַת פְּרֻטִית יִהְיֶה אִיךָ שִׁיְהִיָּה, וְכֹל מֵה שֶׁרַק עוֹבֵר עָלָיו
אוֹ עַל אַחֲרִים, יִקָּשֶׁר אֵלָיו יִתְבַּרְךָ - אֶל אַחֲדוּת הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ, כִּי אֵין
שׁוּם מְצִיאוֹת בְּלַעֲדֵיו יִתְבַּרְךָ כָּלֵל, דוּמָם, צוּמָח, חֵי, מְדַבֵּר, הַכֹּל
לְכָל עֶצֶם עֲצָמִיּוֹת הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ, כִּי מְלֵא כֹל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, מְמַלֵּא
כֹּל עֲלָמִין וְסוּבָב כָּל עֲלָמִין, וְזֶה עִקַּר הַתַּכְלִית מְכֹל הַתַּכְלִיתִין בְּזֶה
הָעוֹלָם — לְזַכּוֹת לְכַרוֹר הָאֱמוּנָה בְּהַשְׁגָּחַת פְּרֻטִית.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ...

תְּרַאֶה לְכָתֵב לִי עַל-כָּל-פְּנִים מִכְתָּב אֶחָד בְּשָׁבוּעַ.

תעח.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר שלח ה'תש"ל.

החיים והשלום אל אהובי, ידיד נפשי, נתיק וחסיד, השוטה בצמא את דברי הנחל הנובע מקור חכמה, זכותו גג עלינו ... גרו יאיר.

אחי היקר! חזק ואמץ מאד מאד להתחיל מחדש בעבודת השם יתברך, והעקר בשמירת הדבור, שנה יסוד כל אדם, וכמו שכתוב (קהלת ו, ז): "כל עמל האדם לפיהו", ובהנה הקדוש פָּרְשׁוּ: כל מה שעובר על האדם, הכל בשביל פיו שאינו נזהר בשמירתו.

ובאמת יכולים לחיות בנה העולם חיים נצחיים, וכמו שכתב רבנו ז"ל (לקוטי מוה"ר, חלק א', סימן כב): הגן־עֵדֶן והגיהנום הם בנה העולם וכו', ועל־ידי קדשת הדבור — לדבר רק דבורי תורה ויראת שמים, ממשיך על עצמו נעם זיו אור השכינה הקדושה, אשר מלא כל הארץ כבודו, ממלא כל עלמין וסובב כל עלמין, ואין שום מציאות בלעדיו יתברך כלל.

וצריך לחקק בלבו את אמתת מציאותו יתברך אשר הכל בידו יתברך, ושום בריה לא תוכל לעשות לה טוב או רע, ועל כל מה שעובר עליך ברוחניות ובגשמיות, עקר העצה הוא רק תפלה, בקשה והתבודדות — לשיח ולספר לפניו יתברך הכל, ורק זה ימתיק ממנו הכל. וכן מובן בלקוטי־הלכות ובכתבי האריז"ל, אשר העקר המשכת אורו יתברך למטה הוא על־ידי תפלה, ולהפך על־ידי דבורים פגומים עוקרים עצמם לגמרי ממנו יתברך, ומרבים פסויים והסתרות לכסות ולהסתיר אורו יתברך בעולם, ונתרבים הקלפות והדמיונות לרחק ולעקר את האדם מהשם יתברך, וזה עקר העבודה בנה העולם — לזכות לשמירת קדשת הדבור. ואיתא בדברי רבי חיים ויטאל מפי האריז"ל, אשר התנאי הראשון להשגת החכמה הוא שמירת הדבור, כמו שאמרו חכמינו ז"ל (אבות ג, יג): "סיג

לחכמה שתיקה", ובאגרת הגר"א איתא מדרש, שעל כל רגע ורגע שאדם שותק, זוכה לאור כזה, אשר מלאכים אינם יכולים לזכות. עין שם.

הדורש שלומך...

תעט.

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר שלח ה'תש"ל.

ששון ושמחה ישיגו לאהובי, יקירי, הבחור המשתוק לעבודת השם יתברך על-פי דרך האמת והתם שקבלנו מהנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... שיחיה נצח.

אף שפכר פתבתי לך כמה וכמה פעמים, אמרתי להוסיף עוד לשמחך ולתזקך יהיה איה שיהיה, כי תדע שבזה העולם צריכים להתחזקות עצומה כל ימי חייו, באשר שמעת כבר והבנת מפי ומספרי רבנו ז"ל, ויהיה איה שיהיה תרגיל עצמך להגיע למצות השמחה שהיא עולה על כל המצוות — לשמח עצמך בהשם יתברך, ועל-ידי זה יתפפרו עוונותיך, כמו שכתוב: (תהלים קד, לד-לה): "אנכי אשמח בה", ועל-ידי זה "תמו חטאים" וגו', והבן כי זה רמו נפלא.

אשרינו ואשרי חלקנו שזכינו לידע מרבי אמת כזה, חבליים נפלו לנו בנעימים, טוב להודות להשם יתברך על כל החסד חנם שעשה עמנו, ולמען השם לטובתך הנצחית, שמר מאד לבלי להתחבר עם חברים הפגומים וכו', כי בנגל פילו אותך, חס ושלום, ויותר טוב לך להתחבר עם חברים טובים וישרים המקובלים אל דעת רבנו ז"ל, ואז טוב לך לנצח.

הדורש שלומך ומצפה לשמע רק הטוב ממך...

וּלְטוֹכֶתֶךָ הַנִּצְחִית תַּחֲפֹשׂ מִקּוּם פְּנוּי מִיַּחַד שְׂאִין שֵׁם בְּנֵי־אָדָם,
וְתִשְׁפֹּף נִפְשֶׁךָ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ בַּתְּפִלָּה וְהַתְּבוּדָרוּת, וְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יִשְׁמַע
וַיִּקְבַּל צַעֲקוֹתֶיךָ, וַיּוֹצִיאֲךָ מֵהַמְּקוֹם שֶׁצָּרִיכִים לְצֵאתָ, וְתִזְכֶּה לְאוֹר
הַגְּנוּז וְהַצִּפּוֹן לְצַדִּיקִים הָאֲמִתִּיִּים, הַעֶקֶר, יְדִידֵי - עֵקֶשְׁנוֹת, "נִישֻׁט
אָפּ לְאֵזֶן זִיךָ"^א, חֶסֶם וְשִׁלּוּם.

הַנ"ל...

אֲסוּר לִפְּלַל בְּדַעְתּוֹ מִשּׁוּם דְּבַר שֶׁבְּעוֹלָם יִהְיֶה אִיךָ שְׂיִהְיֶה, אִפְּלוּ
שֶׁכָּבֵר נִפְלֵת בְּמְקוֹם שֶׁנִּפְלֵת, עֲדִין רַחֲמָנוּתוֹ יִתְבָּרַךְ עֲלֶיךָ, כִּי אַתָּה
רוֹאֶה שֶׁהוּא עֲדִין מַחֲיֶה, מְקַיֵּם וּמְהַנֶּה אוֹתְךָ, וְאִם יִהְיֶה כְּמוֹ שֶׁנִּדְמָה
לְךָ, שֶׁהוּא רַחוּק מִמֶּךָ אוֹ, חֶסֶם וְשִׁלּוּם, עֲזוֹב אוֹתְךָ, אִזּוֹ הַצְּרִכָתָה לְהַתְּבַטֵּל
לְגַמְרֵי, וְהֵלֵא אַתָּה רוֹאֶה שֶׁעַם כָּל זֹאת, שֶׁעֲשִׂיתָ מֵהַשְּׁעִשִׂיתָ, עֲדִין
אַתָּה חַי, וְיִכּוֹל לְנַעֲנַע עִם אֵיבָרֶיךָ וְגוֹפֶךָ, תִּדְעַ שֶׁכָּל זֶה מְרַב רַחֲמָנוּתוֹ
יִתְבָּרַךְ עֲלֶיךָ, וְהוּא יִתְבָּרַךְ מַחֲכֶה לְךָ, וְאִם תֵּשׁוּב אֵלָיו - מִיָּד יִקְבֹּלְךָ.
וְעַל־כֵּן חוּס וְרַחֵם עֲלֶיךָ, וּבְרַח לְךָ עַכְשָׁיו לְמְקוֹם מִיַּחַד שְׂאִין שֵׁם
בְּנֵי־אָדָם, וְתִשְׁיַח וְתִסְפֹּר וְתִגְלֶה לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ אֶת כָּל לִבְךָ וְכָל מֵה
שֶׁעוֹבֵר עֲלֶיךָ בְּתַמִּימוֹת וּבִכְפִּשִׁיטוֹת גְּמוּרָה כַּאֲשֶׁר יִדְבֹר אִישׁ אֶל
רַעְהוּ, וְעַל־יְדִי־זֶה כָּל דְּבוּר וְדְבוּר שֶׁתִּזְכֶּה לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, תִּפְשִׁיט
מֵעֲלֶיךָ כָּל מִינֵי לְבוּשִׁים צוּאִים שֶׁנִּתְלַבְּשֶׁתָּ עַל־יְדֵי עוֹנוֹתֶיךָ, וְתִזְכֶּה
סוּף כָּל סוּף לְהִגִּיעַ אֶל מַדְרַגְתְּךָ, וְתִזְכֶּה "לְחַזוֹת בְּנַעֲם הַדְּוִיָּה וּלְבַקֵּר
בְּהִיכְלוֹ" (תְּהִלִּים כו. ד), וּבִלְבָד, אַחֲרֵי שֶׁתִּהְיֶה עֹקֵשׁן גְּדוֹל עַל דְּבַר זֶה
מִדֵּי יוֹם בְּיוֹמוֹ, וְסוּף הַכְּבוֹד לְכוּא, שֶׁתִּגְלֶה אֵלָיךָ מִלֶּךְ הַכְּבוֹד, אָשׁר
מֵלֵא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ.

הַנ"ל...

(א) לא להניח את עצמו.

ת.פ.

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר שלח ה'תש"ל.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סֵלָה אֶל מַעֲלַת יְדִיד נַפְשִׁי, וְתִיק וְחִסִּיד,
הַחֶפֶץ וּמִשְׁתוֹקֵק לְעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ עַל־פִּי דְרָךְ הָאֲמַת שְׁקִבְלָנוּ
מִהַנְחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... גֵּרוֹ יֵאִיר.

אָחִי הַיְקָר! חִזּוֹק וְאַמֶּץ מְאֹד מְאֹד יִהְיֶה אִיךָ שְׂיִהְיֶה, וְאֵל תִּפְּל
בְּדַעְתְּךָ מִשׁוֹם דְּבָר שְׁבַעוּלָם, כִּי הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ אִתְּךָ, עִמָּךְ וְאַצְלָךְ,
כִּי מֵלֵא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, מִמְּלֵא כָּל עַלְמִין וְסוֹבֵב כָּל עַלְמִין, וְאִין
שׁוֹם מְצִיאוֹת בַּלְעֲדֵיו יִתְבָּרֵךְ כָּלֵל, וְדוּמָם, צוּמָח, חִי, מְדַבֵּר, הַכֵּל
לְכָל עֵצִים עֲצָמִיּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְצָרִיךְ לְהַכְנִיֵס אֶל לְבוֹ הַיֵּטֵב
הַדְּעֵת וְהָאֲמוּנָה וְהָאֲמֵת הַזֶּה, כִּי רַק זֶה עָקֵר הָאוֹר שְׂיֵאִיר תְּמִיד
לְאָדָם - שְׂיִסְתַּכֵּל בַּחַיּוֹת אֱלֻקוֹת שְׂיֵשׁ בְּכָל דְּבָר וְיִשְׁמַע קוּלוֹ יִתְבָּרֵךְ
הַיּוֹצֵא וְכוּ', שְׁנֵה סוֹד הַנְּבוּאָה — יְחוּד בִּינָה לְמַלְכוּת וְכוּ', וְזֶה עָקֵר
הַזְּכוּרֹן — לִזְכוֹר תְּמִיד בְּעֵלְמָא דְאֲתִי^א, שְׂהִזְהִירָנוּ רַבְּנוּ ז"ל בְּיִתְר
עַל זֶה (עִין בְּלֻקוּטֵי־מִוֵּהר"ן, חֵלֶק א', סִימָן נד), אִיךָ לְעֲמֵת זֶה עֲשֵׂה הַשֵּׁם
יִתְבָּרֵךְ אֶת הַסְּטָרָא אֲתֵרָא^ב, שְׂיִסְתִּירוּ וְיִחְשִׁיכוּ וְיִשְׁכַּחוּ בְּכָל פְּעַם
אוֹר הַהִתְנוּצְצוֹת הַזֹּאת, וְצָרִיךְ לְהַשְׁפִּיל עַל דְּבָר זֶה הַיֵּטֵב, וְלִהְיוֹת
תְּמִיד בְּבַחֲיִנַת עַר, וּלְבַקֵּשׁ מִהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ שְׁלֵבֵל פֶּלַח מַחוּ וְנִדְעָתוֹ
בְּבַחֲיִנַת שְׁנָה, וְעָקֵר הַעֲצָה לְזֶה הוּא — לִהְיוֹת תְּמִיד בְּשִׂמְחָה יִהְיֶה
אִיךָ שְׂיִהְיֶה, בְּמוּבָא (בְּמוּבָא שָׁם), וְלִהְיֵנִיע אֶת הַמְּדַמָּה הוּא עַל־יְדֵי
שְׂמִחָה (עִין שָׁם, סִימָן כה); וּמוֹהֲרַנְתָּ ז"ל אָמַר פְּעַם לְאַחַד מֵאַנְשֵׁי
שְׁלוֹמְנוּ: אִם הֵייתָ בְּשִׂמְחָה לֹא הֵייתָ רוּאָה פְּנֵי גֵיְהוּס, וְזוֹ עִבּוּדַת
הַשֵּׁם הַקְּשָׁה בְּיִתְר — לְזְכוּת לְשִׂמְחָה, כִּי טַבַּע הָאָדָם לְהַפְשֵׁף
אֶל הַעֲצָבוֹת וְהַפְרָה שְׁחוּרָה מְצַד טַבְּעוֹ, שְׂנַמְשֵׁף אֶל יִסוּד הַעֲפָר

(א) בעולם הבא.

(ב) צד השני - השמאה.

כִּידוּעַ, עַל־כֵּן צְרִיף לַעֲשׂוֹת כָּל מִינֵי עֲצוֹת לְהִגִּיעַ לְתַקְלִית הַמְדַרְגָּה
הָעֲלִיּוֹנָה, וְהִיא מְדַרְגַת הַשְּׂמֻחָה.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָךְ...

תפא.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֶר שְׁלַח ה'תש"ל.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל הָאֲבֵרָה הַיְקָר הַחֲפִץ וּמִשְׁתוֹקֵק לַעֲבוֹדַת הַשֵּׁם
יִתְבָּרַךְ עַל־פִּי דְרָךְ הָאֲמַת שֶׁקִּבְּלָנוּ מֵהַנַּחֵל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ
יִגַן עֲלֵינוּ ... גִּרוּ יְאִיר וַיִּזְרַח.

מִכְתָּבְךָ הַיְקָר קִבְּלָתִּי, מֵהַ שֶׁבִקְשָׁתְךָ לְכַתֵּב לְךָ דְרָכִים בְּעִבוֹדַת
הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, כְּכֹר יְדוּעַ לְנוּ הַסְּפוּר שֶׁשָּׂנֵאתָ לְקִרְבֵּי הָרֵב הַקְּדוֹשׁ רַבִּי
יִוֹדֵל מִדְּאֵשִׁיב, זְכוּתוֹ יִגַן עֲלֵינוּ, אֶל רַבְּנוּ ז"ל, כְּשֶׁנִּכְנַס אֶל רַבְּנוּ ז"ל
בַּפֶּעַם הָרֵאשׁוֹנָה, וְהוּא הָיָה בְּאֲמַת צְדִיק וְחָסִיד וּמְקַבֵּל וְלִמְדוֹן עֲצוּם
וּבְעַל מוֹפֵת גְּדוֹל גַּם קִדְּם הַתְּקָרְבוֹתוֹ, וְכִשְׁנִכְנַס אֶל רַבְּנוּ ז"ל אָמַר
בְּהַאי לְשָׂנְאֵי: "יִלְמְדֵנִי רַבְּנוּ דְרָךְ בְּעִבוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ", וְהַשִּׁיב
לוֹ רַבְּנוּ ז"ל בְּתַמִּימוֹת וּבְכַפְשִׁיטוֹת: "לְדַעַת בְּאֶרֶץ דְּרָכְךָ? הִינּוּ מִי
שֶׁעֲדִין בְּאֶרְצֵיּוֹת רוּצָה לְדַעַת דְּרָכִים בְּעִבוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ? וְאִז
נִשְׁבַּר לִב ר' יוֹדֵל לְגַמְרֵי וְכו', וְרַבְּנוּ ז"ל קָרְבוּ אַחֲרֵיכֶם כִּידוּעַ לְאַנְשֵׁי
שְׁלוּמָנוּ, עַד שֶׁזָּכָה לְמַדְרַגוֹת נְפִלְאוֹת בְּעִבוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, פְּלֵאֵי
פְּלֵאוֹת, שֶׁהִיָּה מְרָאָה אוֹתוֹת וּמוֹפְתִים וְהַכֵּל בְּכַח רַבְּנוּ ז"ל.

וְאַנְשֵׁי שְׁלוּמָנוּ מְפָרְשִׁים אֶת הָעֲנִינִים שֶׁעָבְרוּ בֵּין ר' יוֹדֵל לְרַבְּנוּ
ז"ל, כִּי רַבְּנוּ ז"ל רָצָה שְׁיִדְבַּר עִמּוֹ בְּאֲמַת וּמִפְּנִימִיּוֹת לְכַבוֹ, וְהַכֵּל
הוּא שְׂוִיָּה טַעוֹת גְּדוֹלָה שֶׁנִּפְלָה בֵּין הָעוֹלָם לְחַפְשׁ דְּרָכִים, וְעַקֵּר
דְּרָךְ הָאֲמַת הוּא — לְסַלֵּק חֲכָמָתוֹ וְדַעַת עֲצָמוֹ לְגַמְרֵי, וְלִהְתַּנְהַג

בתמימות ובפשיטות, להיות איש כִּשְׁר ויהודי ירא שמים, לקיים בפשיטות את התורה הקדושה, ולכלל להטעות עצמו ולכלל להטות מדרך השלחן ערוף אפלו על קוצו של סעיף קטן, וזה עקר הדרך האמת — להתמיד מאד בתורה הקדושה יומם ולילה, ולשמור לעשות ולקיים, אף כפי שעובר על כל אחד מה שעובר ובפרט על בני הנעורים בעתים הללו, ובפרט מי שכבר נכשל במה שנכשל עקר תקון של האדם — להתקרב אל הצדיק האמת, אשר הוא מלא עצות והתחזקות, הדרךכות והנהגות ישרות לכל אחד מקטן ועד גדול, אשר אין שום איש שלא יוכל להתעלות על-ידי זה הצדיק האמת, נחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו, ועקר ההתקרבות צריך להיות באמת, לזכות לתשובה אמתית על כל מה שפגם עד עכשו, יהיה איך שיהיה, ולהתחיל על-כל-פנים מעכשו מחדש לשמר ולעשות ולקיים את התורה הקדושה בתמימות ובפשיטות שזה עקר התכלית.

והעקר צריך לידיע ולהאמין שאין יודעין כלל מה היא עליה ומה היא ירידה, רק לראות לא להטות מהשלחן ערוף יהיה איך שיהיה, ושכל ההתנהגות תהיה אף ורק על-פי השלחן ערוף, ואם נפל ונכשל פעם נתחיל מחדש על-כל-פנים מזה הרגע שעומד בו, ואפלו שכבר עברו עליו אלפי ורכבות פעמים, אל יפל בודעתו, ונתחיל על-כל-פנים מזה הרגע להשתוקק לזכות לקיים את השלחן ערוף.

(ונשמעתי פעם מאחד מגדולי אנשי שלומנו, ששאלו אחד שיספר לו הנהגת רבנו ז"ל, ואמר לו: תפתח את השלחן ערוף ותראה איך התנהג רבנו ז"ל).

הכלל, אחי, זה עקר תכלית המדרגה העליונה — להתנהג בתמימות ובפשיטות על-פי השלחן ערוף ולא לחפש אחר חמרות יתרות ואחר חכמות ושטיות, שזה פגם וחטא אדם הראשון על-ידי הנחש, שהוסיף על הצווי, שעל-ידי-זה הפילו אחר-כך לגמרי, כידוע; ומהרנ"ת ז"ל פרש: אל תצדק הרבה ואל תרשע הרבה,

היגו לפעמים האדם רוצה לעשות יותר מכחו ומדרגתו, ורואה שאינו הולך לו, אז הוא נופל בדתו, חס ושלום, ועושה אחר-כך רשעות הרבה פידוע דבר זה; על-כן צריך להזהר מאד מאד על כל דבר, ולבקש הרבה מאתו יתברך, פן ואולי מטעה אותו יצרו הרע, ומתלבש עצמו במצוות (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן א). והלואי שזנכה להתנהג בפשיטות כדיני השלחן ערוך, שזה בעצמו מדרגה גדולה מאד כמוכן למשכיל, וצריך לבקש על כל סימן מהשלחן ערוך, שזנכה לעשות ולקיים, שזה בחינת לעשות מהתורה תפלה, שזאת התפלה למעלה גם מהתורה (עין לקוטי-הלכות, ראש חדש, הלכה ה), כי תכלית התורה היא לקימה, וזה "אשרי מי שבא לכאן ותלמודו בידו" (פסחים ג), היגו כשזנכה לקיים, אף "ראשית חכמה יראת ה'" (תהלים קיא, י), וכמו שאמרו חכמינו ז"ל (מכות כד): **בא תבקיב וזה המידן על אחת — וצדיק באמונתו חזקה** (תבקיב ב, ד), כי היסוד והעקר הוא אמונה, וכך התורה והמצוות מביאות לאמונה, וזה עקר התכלית — להביא את האדם אל אחדותו ואמתתו יתברך, שזה בחינת: **"כל מצותיך אמונה"** (תהלים קיט, פו), שכל המצוות מביאות לאמונה. וכן הוא על-פי יסוד פונת האריות^ל, שיש על כל מצנה ומצנה שמות יחודים, והכל כדי להמשיך עליו מחין ודעת לזכות להכירו יתברך על-ידי כל מצנה ומצנה פידוע, וזה הנה עקר פונת הבריאה — בגין דישתמודעין ליה^ב (והו בא מב), וכמוכא בהתחלת ה"עץ חיים", כי רצה להתקראות מלך, ואין מלך בלא עם (כד הקמח לראש השנה ע), וכן רחום וחנון ועל מי יהיה נקרא אם לא היה בורא בגי' אדם (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן נב), נמצא שזה עקר התכלית שירדה הנשמה לזה העולם ונתלבשה בגוף — כדי לזכות להסתכל על השכל והחיות אלקות שיש בכל דבר, ולהכירו יתברך (עין שם, סימן א), ויבדאי כל מי שרחוק יותר, נסתר ונסתם ונצטמצם מאתו אורו יתברך, ובפרט על-ידי כל חטא ועון מרבה להמשיך עליו ועל כל העולם מסכים והסתרות שנסתרת חיות השם יתברך, ואינו רואה כלום, וחשך בעדו לגמרי, ונדמה לו שהכל הוא טבע לגמרי,

(ב) לזכות להכיר אותו יתברך.

וְכָל מַה שֶׁנוֹפֵל תַּחַת הַזְּמַן, עַל-יְדֵי כָּל חֲטָא וְעוֹן וְפֶשַׁע, יוֹתֵר נִסְתָּר
 וְנִתְכַסֶּה עֲצָמִיּוֹת הַשְּׂגָחָתוֹ יִתְבַּרְךָ, וְכִמּוֹ שֶׁכְּתוּב בְּסֵפֶר הַמִּדּוֹת (אוֹת
 אַמּוּנָה, סִימָן כב): "הַפֶּשַׁע שֶׁל אָדָם, מְכַנִּיס כְּפִירָה לְאָדָם", עַד שֶׁגַם
 הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה נִתְלַבְּשֶׁת אֲצִלוּ בַלְבוּשִׁים רַבִּים, שֶׁזֶה מַה שֶׁמּוֹכָא
 בַּתְּקוּנִים, שֶׁהַתּוֹרָה חוֹגְרַת שֶׁק וְכוּ', כִּי נִסְתָּר מִמֶּנּוּ הַכֹּל לְגַמְרֵי,
 וְחֻשָּׁף לוֹ וּמֵר וְרַע לוֹ עַד מְאֹד, וְנוֹפֵל תַּחַת הַזְּמַן, "וְאִם יֵאמֵר לָךְ
 אָדָם: הֵיכָן אֶלְקִיךָ, אָמַר לוֹ: בְּכִרְךָ הַגָּדוֹל שְׁבְרוּמִי" (ירושלמי תענית
 א, א), הֵינּוּ שֶׁגַם בְּמִקּוּמָךְ הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ נִמְצָא, אִךְ שֶׁבְּמִקּוּמָךְ שֵׁם
 רַבּוֹ הַמְּלַבּוּשִׁים (עֵין לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן לג), כִּי כָּל מַה שֶׁהָאָדָם
 נוֹפֵל עַל-יְדֵי כָּל חֲטָא וְעוֹן, עַל-יְדֵי-זֶה נִסְתָּר מִמֶּנּוּ אוֹר הַשְּׂגָחָתוֹ
 יִתְבַּרְךָ, וְנִתְכַסֶּה בְּכַמָּה כְּסוּיִים וּלְבוּשִׁים, עַד שֶׁיֵּשׁ שֶׁנִּפְּלוּ כָּל-כְּךָ,
 שֶׁנִּדְמָה לָהֶם כִּי בְּמִקּוּם שֶׁהֵם נִמְצָאִים, אֵין הַקְּדוּשׁ כְּרוּךְ-הוּא נִמְצָא,
 חֵס וְשְׁלוֹם, שֶׁזֶה בַּחֲיִינַת סְלוּק הַשְּׂכִינָה מֵהָאָרֶץ, רַחֲמֵנָא לְצִלּוֹ, וְדָכַר
 זֶה נַעֲשֶׂה עַל-יְדֵי פָגַם הַבְּרִית, רַחֲמֵנָא לְצִלּוֹ, וּבִפְרֻט הוֹצֵאת זֶרַע
 לְבִטְלָה, שֶׁעַל-יְדֵי הַחֲטָא הַחֲמוּר הַזֶּה נִפְגַּמַת הַדַּעַת, כִּי עַל-יְדֵי פָגַם
 הַבְּרִית מְאֹד אֵת נִקְדַּת יְהוּדוּתוֹ כְּפִדּוּעַ, שֶׁזֶה בַּחֲיִינַת הַנִּקְדָּה שֶׁל אוֹת
 ד' ד'אָחַד כְּפִדּוּעַ, וְנַעֲשֶׂה, חֵס וְשְׁלוֹם, 'אֲחֵר', אֵל אֲחֵר — כְּפִירוֹת
 וְאֶפִּיקוּרְסוּת, כִּי לְהַפְּךָ הַדְּלָת הוּא 'דַּע', שֶׁהוּא הַתְּקַשְׁרוֹת הָעוֹלָם
 הַבָּא בְּעוֹלָם הַזֶּה, שֶׁזֶהוּ סוּד הַיַּחְוּד, כִּי הַדַּעַת הִיא סוּד הַיַּחְוּד וְהַזְּוּג,
 כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (בְּרַאשִׁית ד, א): "וְהָאָדָם יָדַע אֵת חַוָּה" וְגו', וְעַל-יְדֵי פָגַם
 הַבְּרִית — חֲטָא הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטְלָה, רַחֲמֵנָא לְצִלּוֹ, גּוֹרֵם לְהַחֲסִיר
 אֵת הַנִּקְדָּה דְאוֹת ד', וְנַעֲשֶׂה 'רַע', כְּחֲטָא עַר וְאוֹנֵן, "וַיְהִי עַר ... רַע
 בְּעֵינֵי ה'" (שם לח, ז), אִךְ כְּכֹר גְּלָה לָנוּ רַבְּנוּ וי"ל, שֶׁאֵין שׁוּם יְאוּשׁ
 בְּעוֹלָם כָּלֵל יִהְיֶה אִיךְ שִׁיְהִיָּה, וְאֶפְלוּ הַרְבֵּה לַפֶּשַׁע בְּחֲטָא הַחֲמוּר
 הַזֶּה יָמִים וְשָׁנִים, יֵשׁ לוֹ עֵדִין תְּקֵנָה טוֹבָה לְשׁוּב אֵלָיו יִתְבַּרְךָ, וְעַקֵּר
 הַתְּשׁוּבָה הוּא עַל-יְדֵי תְּפִלָּה וְהַתְּבוּדָּה, שֶׁזֶה מַה שֶׁאָמַר הַנְּבִיא:
 "קָחוּ עִמָּכֶם דְּבָרִים וְשׁוּבוּ אֵל ה'" (הוֹשַׁע יד, ג), וְזֶה סוּד מַה שֶׁאָמַר
 רַבְּנוּ וי"ל (לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן לו), שֶׁאֵי אֶפְשָׁר לְהַכְנִיעַ תְּאֵנָה זוֹ
 אֲלָא עַל-יְדֵי אֲמִירַת קְרִיאַת שְׁמַע (עֵין לְקוּטִי-הַלְכוּת, קְרִיאַת שְׁמַע, עַל-פִּי
 תוֹרָה זו), וְהַעֲקֹר הוּא תְּפִלָּה וְהַתְּבוּדָּה, שֶׁזֶה בְּעֶצְמוֹ דְּבוּרֵי אַמּוּנָה,

ועל־ידי התמדה ושקידה רבה בתפלה ובקשה, בתחינות וצעקות ונשעות בהתבודדות, על־ידי־זה בעצמו ממשיך את שכינתו תכרף למטה פידוע, כי על־ידי תפלה ממשיכים את אור שכינתו למטה, ועל־ידי־זה בעצמו זוכה לתקן מה ששקלקל, וכפי מה שעוסק יותר בתפלה והתבודדות, זוכה יותר להתקן בתקון הנפלא.

ועל־ידי הוצאת זרע לבטלה מאבדים את הנקדה השיכת ללב, הינו נקדת חיות אלקותו יתכרף, ועל־ידי הצדיק האמת שמעורר לתפלה והתבודדות, זוכה לנקדה חדשה לגמרי (עין לקוטי־הלכות, תפלין, הלכה ב', על־פי התורה בלקוטי־מוהר"ן, חלק א', סימן לד), וזוכה לבנין הדעת, ועל־ידי תפלה והתבודדות — בחינת משפט, נבנית הדעת וכו' (עין לקוטי־מוהר"ן, חלק א', סימן טו), נמצא שעקר פגם הברית מתחיל מהדבור, וזה מה שמוכא בספרים הקדושים, שברית הלשון וברית המעור תלויים זה בזה (עין שם בסימן יט), והנה דויע אשר מותר האדם מן הבהמה הוא בעקר על־ידי כח הדבור שנותן בו יתכרף על החיות, ועל־ידי הדבור נבנית הדעת, על־כן יסוד ועקר הכל הוא שמירת הדבור, כי הדבור הוא הפתח להכנס אל שצרי הקדשה (עין שם בחלק ב', סימן פד), וכן להפך — "לפתח חטאת רובץ" (בראשית ד, ז), כי בנקל יכולים לפל לעמקא דתהומא רבא, רחמנא לצלן, ולאבד את שגיי העולמות ביחד על־ידי פגם הדבור, ואין עוד עברה בעולם שעוקרת את האדם כמו פגם הדבור, רחמנא לצלן, ועקר הנפילה, רחמנא לצלן, הוא על־ידי פגם הדבור (עין שם, חלק א', סימן כט), כי הדבור הוא המלכות בחינת הבגדים, וצריך לקדש ולטהר מאד מאד את הדבור, ולכלי לטנפם בכתמים, חס ושלום, שזה גורם ירידת ונפילת השכינה, ועל־ידי פגם הדבור גורם לספת נוצרים וכו' (עין שם, חלק א', סימן מח).

וזו העבודה הקשה ביותר — להרגיל עצמו לכלי לדבר עם שום ברירה, רק המכרח מאד מסבת פרנסתו, וכשאדם זוכה לשמר את הדבור, אז מאיר עליו אור גנוז ונפלא כזה, אשר מלאכים אינם זוכים לזה (עין באגרת המוסר להגר"א), ועקר ירידת ונפילת האדם הוא רק

מסבת פגם הדבור, שעל-ידי-זה מורידים את הנשמה, רחמנא לצלן, לעמקי עמקים, לשאול תחתיות ומתחתיו, וצריך לדבר רק המכרח, וזה (ויקרא כה, מג): "לא תדבר בו בפרך, ויראת מאלריך", שתשמר מאד מאד את נשמתך, ואל תפקיר את דבורך לרדות בנשמה בפרך, שיהיה פיד הפקר, חס ושלום, לדבר כל העולה על לבך ונדעתך, והבן; כי בזה העולם יכולים להיות חיים אמתיים ונצחיים, ולהתענג מנעם זיו שכינתו יתברך, אם זוכה לשמר מאד את הדבור, וזה (קהלת ה, א): "אל תבהל על פיד ולבך אל ימהר להוציא דבר לפני האלקים, כי האלקים בשמים ואתה על הארץ, על-כן יהיו דבריך מעטים", כי עקר קשור בין חמה ולבנה, שמים וארץ, עולם הבא לעולם הזה, הוא רק באמצעות הדבור, על-ידי שמקדש ומטהר את הדבור מאד, ומדבר רק דבורי תורה ויראת שמים ואמונה בהשגחה פרטית, אז מיחד המלכות אל החכמה (עין לקוטי-מורה"ן, חלק א, סימן א), ולהפך על-ידי פגם הדבור — לשון-הרע, רכילות, ליצנות, נבול פה, דברים בטלים, עוקר את עצמו לגמרי מהקדשה, ומאחר שעקר עבודת האדם להוריד את השכינה על-ידי קדשת דבורו, על-כן אמר (שם), שמאחר כי האלקים בשמים ואתה על הארץ, וכל עבודתך להוריד בחינת שכינתו גם למטה, על-כן יהיו דבריך מעטים ודו"ק, כי זהו עקר התכלית — לעלות את המלכות לתכלית העליה.

כי באמת אין שום מציאות בלעדיו יתברך כלל, ודומם, צומח, חי, מדבר, הכל לכל עצם עצמיות חיות אלקותו יתברך, ובכל תנועה ותנועה שם אלופו של עולם, וצריך לידע, אשר "אין אדם נוקף אצבעו מלמטה אלא אם-כן מכריזין עליו מלמעלה" (חלז"ו), ואין דבר נעשה מעצמו, ודבר זה הוא נפלא מאד כשזוכים להסתכל בעצם עצמיות חיות השגחת אלקותו יתברך, אז רואים שכל העולם כלו קשור והדוק ביחד, וזוכים לשמע איך שכל הבריאה אומרת שיירה לפניו יתברך, וכל העולם הוא היכלא דמלכא, וזה התענוג הכי גדול בזה העולם. וזה אשר מרמז במעשה מכן מלך וכן שפחה

שנחלפו, שהיה לו כלי, שעל מי שהניחו את הכלי הזה זכה לשמע את הנגון הנפלא וכו', עין שם, (ויש להאריך במעשה זה מאד על-פי הקדמה זו).

והנה עקר עקירת האדם שעוקר עצמו מהקדשה הוא — על-ידי פגם הדבור בלשון-הרע, ברכילות ובליצנות וכו', כי באמת אין בלעדיו יתברך כלל וכלל, והכל לכל עצם עצמיות חיות אלקותו יתברך, וצריך להכניס ידיעה זו היטב היטב בלבו, עד שיהיה תמיד לפני עיניו אמתת מציאותו יתברך, ואין מבלעדיו יתברך כלל, ואפלו אם אחד עושה לו איזה רע, אל ידבר עליו, כי חס ושלום, מדבר על השם יתברך שנמצא בתוך האדם, ועל-כן חמור כל-כך עון לשון-הרע, כמו שאמרו חכמינו ו"ל (עין ירושלמי פאה א'), וזה היה פגם המרגלים, וכמו שפרש רש"י (רש"י שלח יג, א) את המדרש: למה נסמכה פרשת מרגלים לפרשת מרים? לפי שלקחה על עסקי דבה שדברו באחיה, ורשעים הללו ראו ולא לקחו מוסר, עין שם; ופגם מרים היה על-ידי פגם-לשון-הרע, על-ידי-זה לא היתה יכולה להכניס המקיפים לתוך פנימיות השכל, שזה עקר תכלית האדם בזה העולם — לזכות להכניס המקיפים לפנימיות דעתו, שייזכה להיות מספק כמו סכה עם אמונה, בחינת: "ואמונתך סביבותיך" (תהלים פט, ט), שזה בעצמו סוד קדשת ארץ ישראל, ששם מאיר אורו יתברך בהתגלות נפלאה עד מאד, בחינת: "תמיד עיני ה' אלקיך בה מרשית השנה ועד אחרית שנה" (דברים יא, יב), שזו שלמות ההשגחה שמאירה מראשית וכו' עד אחרית וכו'.

והמרגלים לא רק שלא גלו את האמת, אף פגמו מאד ואמרו מה שאמרו, שפגמו באמונה ובארץ ישראל ובתפלה ובנסים (עין בלקוט"ה מוהר"ן, חלק א', סימן ז), כי דברו רע על ארץ ישראל, וגם פגמו באמונה, שאמרו: כי חזק הוא ממנו, ואפלו בעל הבית אין יכול להוציא כליו משם, כמו שאמרו חכמינו ו"ל, ופגמו בתפלה, בחינת: "אף בה' אל תמרדו", בחינת: "ואני תפילתי לך ה'" (תהלים סט, יד), ופגמו בנסים, בחינת: "ועד אנה לא יאמינו בי בכל האותות

אֲשֶׁר עֲשִׂיתִי בְּקִרְבוֹ” (במדבר יד, יא) וכו', ומכל זה רואים פגם הדבור בלשון־הרע, רחמנא לצלן, שהוא פגם האמונה, ועוקר את האדם לגמרי, כי הדבור הוא בחינת מלכות, כמו שנאמר בתקונים (דף יז.): מלכות פה, והעקר צריך לקדש ולקשר את המלכות — הינו הדבור, אל החכמה העליונה, שהיא סוד שבת עולה אל תכלית העליה פיודע, וזה (בראשית ב): ”ויברך אלקים את יום השביעי ויקדש אותו, כי בו שבת מכל מלאכתו אשר ברא אלקים לעשות”, הינו כנ”ל, בחינת: ”בדבר ה' שמים נעשו” (תהלים לג, ו), ובשבת עולה הדבור אל תכלית העליה, ועל־כן אמרו חכמינו ז”ל (שבת קיג:), ”ודבר דבר” (ישעיה נח, יג) — שלא יהא דבורך של שבת כדבורך של חל, כי אז מאיר אורו יתברך בהתגלות נפלאה ונוראה מאד, בחינת: ”מלא כל הארץ כבודו” (ישעיה ו, ג), וזה עקר הלבוש של האדם, כמו שאמר רבנו ז”ל כמה פעמים מאמר חכמינו ז”ל (שבת קיג:): ר' יוחנן קרי למאני מכבודתא' וכו' וכנ”ל, ואם, חס ושלום, מדבר דברים בטלים או לשון־הרע, אזי פוגם ומטנף את היכל־המלך, חס ושלום, או לו אוי לנפשו, ונעזב באריכות בספרי ”חפץ חיים” המלאים קדשה ודעת, על מדרגת שמירת הדבור, אשרי מי שיאחז בספריו הקדושים].

אגב שמעתי אתמול מאחד מאנשי שלומנו, שר' מתתיהו הפנה מאומן, אשר היה חדוש גדול בין אנשי שלומנו, היה תלמיד ה”חפץ חיים”, וה”חפץ חיים” היה קם מלפניו, והוא לא היה יכול לסבל את זה, על־כן הלך ממנו. (עוד שמעתי, שה”חפץ חיים” רצה לנסע אל ציון רבנו ז”ל, והעולם אינם יודעים מזה).

הכלל — שעקר עבודת האדם היא שמירת הדבור, ועל־ידי־ה ממילא נשמר האדם אחר־כך מהכלל, וזוכה להיות מסבב עם אור השגחתו יתברך אשר זה עקר התכלית, ואיך זוכים לזה? על־ידי רבוי שקידה בתפלה והתבודדות, ולשפט עצמו על כל דבר, איך ובמה מבלה ימיו, ועל־ידי־זה בעצמו יתעלה הדעת, וכשיש דין למטה אין דין למעלה (עין לקוטי־מוהר”ן, חלק א', סימן טו, ובדברים רבה

(ד) רבי יחזקאל לנגריו מקבדים.

ה, ה), וְזֶה (בראשית יט): "וַיֹּאמְרוּ גַשׁ הַלְאֵה וַיֹּאמְרוּ הָאֶחָד בָּא לְגוֹר וַיִּשְׁפֹּט שְׁפוֹט עִתָּה, גֵּרַע לָךְ מֵהֶם, וַיַּפְצְרוּ בְּאִישׁ בְּלוֹט מְאֹד, וַיִּגְשׁוּ לְשֹׁבֵר אֶת הַדֶּלֶת", כי הסטרא אחרא אורכת מאד מאד להכניס לפנים הקדושה, ועל-ידי שהאדם מתבודד תמיד ושופט עצמו, אזי מגרש את הסטרא אחרא ממנו, כי תפלה ואמונה תלויות זו בזו, כי מדבר אליו יתברך, נמצא שעל-ידי כל דבור שיחה ותפלה, מגלה שיש בורא כל העולמים, אשר מלא כל הארץ כבודו, ושומע מה שמדבר ועומד על ידו, אך הסטרא אחרא חפצה לשבר את הדלת, בחינת מה שקמת הארז"ל על הפסוק: "ויקב חור בדתו" (מלכים-ב, י) — שעשה חור בסטרא אחרא וכו', אך על-ידי תקף התפלה הכו בסגורים, ואין יכולים לעשות לאדם שום דבר, כי מעלת מי שזוכה לתפלה והתבודדות אי אפשר לשער ולספור כלל, ואם כבר נכשל האדם בלשון-הרע ורכילות, אל פל בדתו, וחכמינו ז"ל אמרו (ערכי טו): מה יעשה אדם שכבר נכשל בלשון-הרע? ירבה בלמוד התורה, ועל פי כל הנ"ל ירבה הרבה בתפלה והתבודדות כל מי חייו, וידון את עצמו לכף זכות, כי כף סבבו עמו מלמעלה וכו'.

והפרט השני — שצריך לשמר עצמו מאד מפעס, שגם זה עוקר את האדם מאד, ומאבד את נשמתו של האדם, כמו שנאמר בזהר הקדוש ובדברי הארז"ל, בחינת: "טורף נפשו באפו" (איוב יח, ד), שמאבד גמרי את הנשמה, ועל-כן גם על החטא החמור הזה אמרו חכמינו ז"ל (זהר בראשית כז): "כָּל הַכּוֹעֵס כְּאֵלוֹ עוֹבֵד עֲבוּדָה זָרָה", כי באמת אין מלבדו יתברך כלל, ואפלו אם בעל בחירה צערו, צריך לידע כי אין עוד מלבדו יתברך כלל, וזה שליח ההשגחה, ואם קפץ ויהיה ככעס על זה האדם, בזה מורה שאין לו אמונה בהשגחה פרטית, וזה גם מה שמוכבא (בלקוטי-מורה"ן, חלק א', סימן סח), שעל-ידי כעס וחסה נשבר החמה, שזה בחינת החמה הנ"ל, האין סוף ברוך הוא המסבב את האדם בהשגחה, ועל-ידי כעס עוקר עצמו ועושה בחינת חור כנ"ל.

והפָּרט השְׁלישי — צָרִיף לְקַדֵּשׁ וּלְטַהֵר אֶת אֲזוּנָיו, לְשִׁמֵּעַ רַק קוֹלוֹ יִתְבַּרֵּךְ הַמְּחַיֶּה וְהַמְהַיֶּה אֶת כָּל הַבְּרִיאָה, שְׁזֶה בְּחִינַת מַחִין דְּקַדְשָׁה, וְזֶה סוּד הַנְּבוּאָה, לְשִׁמֵּעַ הַרְמְזִים שֶׁהַשֵּׁם יִתְבַּרֵּךְ מְרַמֵּז לְאָדָם מִכָּל הַדְּבָרִים רְמְזִים וְסוּדוֹת וְכוֹנְנוֹת, כִּי כָּל הַבְּרִיאָה הִיא מְלֵאָה אוֹרוֹת כְּמוֹכָא בְּדָבְרֵי רַבְנֵנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מִוְהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן קלג, בְּשֵׁם הַבְּעַל-שֵׁם-טוֹב הַקְּדוֹשׁ), וְכֵן מִכָּל מַה שֶּׁרַק יִשְׁמַע, יִטָּה אֲזוּנוֹ הַיָּטֵב, וְיִשְׁמַע רַק קוֹל הַשֵּׁם יִתְבַּרֵּךְ, אֲשֶׁר צִמְצַם עֲצָמוֹ מֵאִין סוּף עַד אִין תַּכְלִית לְקַרְבוֹ אֵלָיו יִתְבַּרֵּךְ, וְצָרִיף לְהַזְהִיר מֵאֵד מֵאֵד מִקּוֹלוֹת שֶׁל הַסְּטָרָא אַחְרָא, אֲשֶׁר "זֶה לְעַמַּת זֶה עֲשֵׂה הַאֲלָקִים".

והפָּרט הַרְבִּיעִי — צָרִיף לְקַדֵּשׁ וּלְטַהֵר מֵאֵד מֵאֵד אֶת הָעֵינַיִם, לְקַדֵּשׁ וּלְטַהֵר אֶת עֵינָיו וְלְהַסְתַּכֵּל רַק בְּחִיּוֹת אֲלֵקוּתוֹ יִתְבַּרֵּךְ הַמְּחַיֶּה וְהַמְהַיֶּה הַכָּל, וְאִין שׁוֹם מְצִיאוֹת בְּלַעֲדֵיו יִתְבַּרֵּךְ, וְכִשְׁאָדָם מִסְתַּכֵּל עַל הַרוּחָנִיּוֹת חִיּוֹת אֲלֵקוּת שֵׁישׁ בְּכָל דְּבַר, אֲזִי מַעֲלָה כָּל הַדְּבָרִים הַגְּשָׁמִיִּים אֵלָיו יִתְבַּרֵּךְ (עֵין לְקוּטֵי-מִוְהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן צו), וְהָאִישׁ הַיִּשְׂרָאֵלִי צָרִיף תְּמִיד לְהַסְתַּכֵּל עַל הַחִיּוֹת אֲלֵקוּת שֵׁישׁ בְּכָל דְּבַר (עֵין שֵׁם סִימָן א), וְלְהַפְשִׁיט אֶת הַגְּשָׁמִיּוֹת, וְלְהַפֵּךְ מִיֵּשׁ לְאִין, שֶׁשְׁלֵמוֹת זֶה הָעֵנָן תִּהְיֶה כְּשֵׁיבּוֹא מְשִׁיחַ צְדָקָנוּ בְּמַהֲרָה בְּיָמֵינוּ, אָמֵן, וְיִקְרִים: "וְאֵת רוּחַ הַטְּמָאָה אֲעִבִיר מִן הָאָרֶץ", וְיִתְגַּלֶּה אוֹר הַהִשְׁגָּחָה הַפְּרָטִית, שֶׁהַכָּל מִתְנַהֵג רַק כְּפִי רְצוֹנוֹ יִתְבַּרֵּךְ וְהַשְׁגָּחָתוֹ יִתְבַּרֵּךְ, וְעַל-יְדֵי תַקְוָה הָאֲמוּנָה הַזֹּאת וְהַהֲתַגְלוֹת הַנִּפְלְאוֹת הַזֹּאת, עַל-יְדֵי-זֶה יִפְתַּח פִּיו לְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבַּרֵּךְ, בְּחִינַת: כִּי אִז אֶהְפֵּךְ אֶל עַמִּים שְׂפָה כְרוּרָה לְקַרְא כְּלָם בְּשֵׁם ה', כִּי כַּאֲשֶׁר הָאָדָם יוֹדֵעַ בִּידְעָה כְרוּרָה כִּי אִין בְּלַעֲדֵיו יִתְבַּרֵּךְ, וְעוֹמֵד עַל יְדוֹ בְּכָל תְּנוּעָה וְתַנוּעָה שֵׁם אֵלּוּפוֹ שֶׁל עוֹלָם, וְאִין מִי שִׁיעֶזֶר לוֹ כִּי אִם הַשֵּׁם יִתְבַּרֵּךְ, אִז מְהֵפֵךְ פְּנָיו לְגַמְרֵי מְזֶה הָעוֹלָם, וְכוּרַח תְּמִיד אֵלָיו יִתְבַּרֵּךְ וְכו'.

וְכָל הָאֲרָבַע קְדָשׁוֹת הַנ"ל, הֵינּוּ: קְדָשַׁת הָעֵינַיִם, הָאֲזוּנִים, הַחֹטֵם וְהַפֶּה, שֶׁהֵם הַשְּׂכָעָה גְרוֹת (עֵין לְקוּטֵי-מִוְהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן כא), הֵם יְסוּד כָּל הָאָדָם, כִּי עַל-יְדֵי שֶׁמְקַדֵּשׁ אֶת הָעֵינַיִם, הָאֲזוּנִים, הַחֹטֵם וְהַפֶּה, אִז

מאיר מחו מאד בקדושה, ויכול לדבק עצמו אליו יתברך, ולעשות ככל פעם מהמקפים פנימיים.

וימוכא (בעץ חיים, שער ד, פרק ו), אָשׁר העינים הם כנגד שם ע"ב, שהוא עולם האצילות, והאזנים הם כנגד שם ס"ג, שהוא עולם הבריאה, והחטם כנגד שם מ"ה, שהוא עולם היצירה, והפה כנגד שם ב"ן, שהוא עולם העשיה, ע"ן שם; (ובמקום אחר (עין עץ חיים, שער ע"ד, פרק ג) פּרש, כי על-ידי שמיחד אלו השמות שהם בחינת פנימיים פידוע, וכל פעם כשזוכה לחדש מחו, וליחד אלו היחודים הקדושים, זהו בעצמו בחינת "לעשות ממקיף אור אין סוף, בחינת פנימיים", הינו הספירות וכו' ודו"ק), וזה העקר, כי אם לא קדש את השבעה גרות, עדין לא התחיל כלל, ואינו זוכה לישוב הדעת, והוא תמיד מבלבל.

והעקר בראשונה לקדש ולטהר את הדבור, לבלי לדבר מה שאסור לדבר יהיה אף שיהיה, וירגיל עצמו לבלי להתחיל לדבר עם שום בריה, וכן החטם לשמר מאד מפעם ומקפידות, וכן האזנים לקדש ולטהר ולהטות אָזְנוּ רק אל קול התורה הקדושה ואל קול הצדיקים, ואחר-כך יזכה כבר לראות עם עיניו רק את חיות אלקותו יתברך המחיה והמהנה את כל העולם כלו, כמו שאמר הבעל-שם-טוב: כשאדם מסתכל על העולם, נמצא שמסתכל על השם יתברך המסתתר שם, ודו"ק; וכל זמן שלא עלה בשלשת העולמות: עשיה, יצירה ובריאה, אי אפשר לו להכנס בעולם האצילות פידוע.

ויש לפרש על-פי זה את הפסוק (ויקרא יט): "וכי תבואו אל הארץ" הינו כשתכנסו אל עבודת השם יתברך - הארץ העליונה, בחינת האמונה, "וונטעתם כל עץ מאכל", ותחיל לעסק בתורה, מצוות ומעשים טובים, ותחיל לקדש ולטהר עצמך, "ונערלתם ערלתו את פרו שלש שנים יהיה לכם ערלים לא יאכל", הינו כל זמן שעדין עוסק בשלשת העולמות שנה בחינת שלש שנים פידוע,

עֲדִין לֹא יָקַח כְּלוּם, הֵינּוּ עֲדִין צָרִיף עוֹד הִרְבֵּה לַעֲבֹד בַּקְדָּשָׁת הַפֶּה וְהַחֶסֶם וְהָאֲזֵנוֹס, וְעֲדִין לֹא הִגִּיעַ לְשׁוּם מְדֻרְגָה, "וּבִשְׁנֵה הִרְבִּיעִית יִהְיֶה כָּל פְּרִיו קֹדֶשׁ הַלוּלִים לַה'", הֵינּוּ כְּשֶׁכָּבַר זָכָה לְהִגִּיעַ לְעוֹלָם הִרְבִּיעִי שֶׁהוּא עוֹלָם הָאֲצִילוּת, אֲזַי הוּא קֹדֶשׁ הַלוּלִים, שְׁזוּכָה לְהוֹדוֹת וּלְהִלֵּל אוֹתוֹ: תִּתְבָּרַךְ מִכָּל דָּבָר שֶׁבְּעוֹלָם, כִּי זוּכָה לְרִאוֹת וּלְהִסְתַּכֵּל עַל אוֹרוֹ: יִתְבָּרַךְ הַמְּאִיר כָּכֵל הָעוֹלָם כְּלוּ, וְאִין שׁוּם מְצִיאוֹת בַּלְעָדִיו: יִתְבָּרַךְ כָּלֵל, אֲכַל עֲדִין אִין זֶה עוֹד תְּכִלִּית הַשְּׁלֵמוֹת, כִּי עַקֵּר הַתְּכִלִּית — שְׂיִזְכָּה לְקֹדֶשׁ וּלְטָהָר עֲצֻמוֹ כַּל־כָּף, עַד שִׁיִּפְשֵׁט עֲצֻמוֹ לְגַמְרֵי מִזֶּה הָעוֹלָם, וְיִהְיֶה בְּעֲצֻמוֹ מְרַכְכָּה לְשִׁכִּינָה, שְׂיִהְיֶה בְּעֲצֻמוֹ בְּחִינַת עֶשֶׂר סְפִירוֹת, הַגְּלִגְלֵת לְכַתֵּר, הַמִּחַ לְחֻכְמָה, הַלֵּב לְבִינָה, יַד יָמִין לְחֻסֵּד, יַד שְׂמָאל לְגְבוּרָה, הַגּוּף לְתַפְאֲרָת, שׁוֹק יָמִין לְנִצְח, שׁוֹק שְׂמָאל לְהוֹד, וְהַבְּרִית לְיִסוּד, וְהַבַּת זוּג שְׁלוֹ לְמַלְכוּת, שְׂזֶה בְּעֲצֻמוֹ סוּד יְחוּדָא תַּתְּאָה יְחוּדָא עֲלֵאָהּ (עֵין לְקוּטִי־מִוְהַרְיָן, חֵלֶק א', סִימָן יא, וְחֵלֶק ב', סִימָן לב), שְׁגַם בְּזֶה הָעוֹלָם יֵשׁ זְוִיג שְׂהִיחִיד שְׁלֵהֶם קְדוּשׁ וְטָהוֹר כַּל־כָּף, עַד שֶׁהוּא בְּחִינַת יְחוּדָא תַּתְּאָה, שְׂבָהֶם תְּלוּי יְחוּדָא עֲלֵאָה, וְהוּא סוּד גְּנוּז מְאֹד. אֲשֶׁרֵי שְׂיֵאֲחִז בְּזֶה, שְׂיִהְיֶה בְּטַל וּמְבֻטָּל כַּל־כָּף אֶל אוֹרוֹ: יִתְבָּרַךְ, אֲשֶׁר גַּם זְוִיגוֹ יִהְיֶה כַּל־כָּף בַּקְדָּשָׁה, שְׂיִהְיֶה נִדְמָה לוֹ שְׂמַתִּיחַד עִם הַסְּפִירוֹת הָעֲלִיוֹנוֹת וְדו"ק.

וְזֶה "וּבִשְׁנֵה הַחֲמִישִׁית תֵּאֲכָלוּ אֶת פְּרִיו לְהוֹסִיף לְכֶם תְּבוּאוֹת אֲנִי ה' אֱלֹקֵיכֶם", כִּי אֲזַי כְּשֶׁאֲחִז כְּכָר בְּרוּם גְּבַהֵי מְרוֹמִים, בְּחִינַת עֲתִיקָא קְדִישָׁא, עוֹלָם הַחֲמִישִׁי קוֹצוֹ שֶׁל יו"ד כְּפִדוּע, אֲזַי מוֹסִיף כָּכֵל רְגַע חִיּוֹת חֲדָשָׁה בְּעֲלֵמָא דְאֲתִי, וְנִכְלָל לְגַמְרֵי בּוֹ: יִתְבָּרַךְ, וְאֲחִז בְּ"אֲנִי ה' אֱלֹקֵיכֶם", שְׂמְבָרַךְ עַל הַכֵּל הַטּוֹב וְהַמִּיטִיב (עֵין לְקוּטִי־מִוְהַרְיָן, חֵלֶק א', סִימָן ד), כִּי רִוָּאָה רַק טוֹב, כִּי גַם הִרְעָה הוּא כְּפֵא לְטוֹב.

זֶוּ הִיְתָה מְדֻרְגַת אָדָם הָרֵאשׁוֹן קֶדֶם הַחֶטָּא, "וַיִּהְיֶה שְׂגִיחָם עֲרַמִּים הָאָדָם וְאֲשֵׁתוֹ וְלֹא יִתְבוּשְׁשׁוּ" (בְּרַאשִׁית ב, כה), כִּי הָיוּ כְּלוּלִים

(ח) יְחוּד: תַּחְמוֹן וְיְחוּד עֲלִיוֹן.
(י) בְּעוֹלָם הַכֹּא.

בו יתברך, והיה יחודא פתאָה כמו יחודא עלאָה, שְׁזָה בְּחִינַת "בְּתַנּוֹת עוֹר", אֲכַל אַחַר הַחֹטָא, "וַיִּגְרַשׁ אֶת הָאָדָם וַיִּשְׁכַּן מִקֶּדֶם לְגִן-עֵדֶן" וגו', כִּי חֹטָא אָדָם הָרָאוּשׁוֹן הִיָּה שְׂאֵכַל מֵעֵץ הַדַּעַת טוֹב וָרָע — שְׂעֻשָׁה פְּרוּד בֵּין טוֹב לְרָע (עֵין לְקוּטֵי-הַלְכוּת, כְּלָאֵי הַפָּרֶס, הַלְכָה ב), וְעַל-כֵּן נִתְלַבֵּשׁ בְּכַתְנֹת עוֹר שֶׁהוּא הַחֹשֶׁף שֶׁהָאָדָם מְסַבֵּב וְכוּ'. וְצָרִיף כָּל אַחַד לְתַקֵּן אֶת חֹטְאָיו וְחֹטָא אָדָם הָרָאוּשׁוֹן וְכוּ', וְלִהְפָּשִׁיט עֲצָמוֹ בַּנֶּל, וְכֵן הוּא מְרַמֵּז בְּפֶסוּק (תְּהִלִּים קֹלֵט, ה): "אַחֲרֵי וַיִּקְדָּם צִרְתָּנִי", הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ כָּרָא אֶת הָעוֹלָם בְּשֵׁתֵי בְּחִינּוֹת, אַחֲרֵי — שֶׁהוּא הַסְתָּרָה, הֵינּוּ הַטְּבַע, וּבְבְּחִינַת פָּנִים — הַשְּׂגָחָה, הַתְּגִלוֹת אֱלֻקוֹת (עֵין לְקוּטֵי-מוֹתָרָן, חֶלֶק א', סִימָן כֵּא), וְזֶה מְרַמֵּז בְּפֶסוּק (בְּרָאשִׁית א, א): "בְּרָאשִׁית בְּרָא אֱלֹקִים אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ", הֵינּוּ שְׁמַיִם שֶׁהֵם הַתְּגִלוֹת הַהַשְּׂגָחָה הָעֲלִיוֹנָה, וְאֶת הָאָרֶץ שֶׁהִיא הַטְּבַע — הַסְתָּרָה, וְזֶה "וְהָאָרֶץ הִיָּתָה תְּהוֹ וְכִהוּ וְחֹשֶׁף עַל פְּנֵי תְּהוֹם", כִּי עַל פְּנֵי הַטְּבַע וְהַסְתָּרָה, שֵׁם מְנַח חֹשֶׁף וְתְּהוּ וְכִהוּ, שְׁזָהוּ כָּל הַצְּרוֹת וְהִיסוּרִים שְׂעוּבָרִים עַל הָאָדָם שְׂאִין לוֹ אֲמוּנָה בַּהַשְּׂגָחָה וְהוֹלֵךְ רַק בְּטְבַע, וְעַקֵּר הַתַּקֵּוֹן הוּא עַל-יַדֵּי — "וְרוּחַ אֱלֹקִים מְרַחֶפֶת עַל פְּנֵי הַמַּיִם" (שֵׁם, פְּסוּק ב), וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ ו"ל (בְּרָאשִׁית וְכָה ב, ה), שְׁזָהוּ רוּחוֹ שֶׁל מְלַךְ מְשִׁיחַ, הֵינּוּ הַדַּעַת שֶׁל רַבְּנוּ ו"ל, שֶׁרֵשׁ נִשְׁמַת מְשִׁיחַ, שְׂעַל זֶה נֶאֱמַר (בְּרָאשִׁית א, ג): "וַיֹּאמֶר אֱלֹקִים יְהִי אוֹר וַיְהִי אוֹר", כִּי עַל-פִּי דַעַת רַבְּנוּ ו"ל, שֶׁהוּא הָאֲרֵת הַמְּשִׁיחַ, שֶׁהוּא הַשְּׂגָחָה נִפְלְאָה (עֵין לְקוּטֵי-מוֹתָרָן, חֶלֶק א', סִימָן ו), אִזְ נִתְגַּלָּה הָאוֹר הַגָּנוּז שְׂעַתִּיד לְהַתְּגַלוֹת לְכָל בְּאֵי עוֹלָם כְּשִׁיבּוֹא מְשִׁיחַ צְדָקְנוּ, וְתִתְגַּלָּה דַעַת רַבְּנוּ ו"ל לְכָל הָעוֹלָם כְּלוּ וְכוּ'.

וְזוֹ כָּל עֲבוּדַת הָאָדָם בְּזֶה הָעוֹלָם — לְהַסְתַּבֵּל תְּמִיד רַק אֶל אוֹר הַשְּׂגָחָתוֹ יִתְבָּרַךְ, שְׂעַל-יַדֵּי-זֶה נִמְשַׁכֵּת שְׂכִינָתוֹ יִתְבָּרַךְ לְמִטָּה, שְׁזָה הִיָּה הַמְּשַׁכֵּן שְׁנִצָּה הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ לְשַׁכֵּן בֵּין בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, אֲכַל בַּמְּשַׁכֵּן הֵינּוּ פְּרָטִים רַבִּים עַד מְאֹד "אֶת קַלְעֵי הַחֲצָר אֶת עַמּוּדֵיהָ וְאֶת אֲדָנֶיהָ וְאֶת הַמִּסָּף לְשַׁעַר הַחֲצָר אֶת מִיתְרָיו וַיִּתְדוּתָיו וְאֶת כָּל כְּלֵי עֲבֹדַת הַמְּשַׁכֵּן" וְכוּ' וְכוּ' (שְׁמוֹת לט, מ), וּפְרָשׁ מוֹהַרְנָת ו"ל (לְקוּטֵי-הַלְכוּת, נְחִלוֹת, הַלְכָה ד), שְׁזָה כְּלָל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל שְׂיֵשׁ לָהֶם קֶשֶׁר עִם הַמְּשַׁכֵּן,

עין שם; על-כן צריך להזהר מאד מאד לדון את כל אחד לכף זכות, כי בכל אחד יש נקדה טובה, שהיא נקדת אור השם יתברך המנחת בכל אדם, שהוא נצוץ השכינה, וצריך לגלות את הנקדה הזאת אצל כל אחד מישראל (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן רפב), ועל-ידי-זה בעצמו נתעלה ומנגן הנגון הנפלא המובא לעיל, עין שם; וכל אחד מישראל הוא אבן טובה אשר צריך להרימה ולהכניסה בכתר של מלך מלכי המלכים הקדוש-ברוך-הוא (עין שם, סימן ו), וכדי שיזכה האדם שתהיה לו ממשלה על המלאכים (עין שם, חלק ב', סימן א), הוא תלוי שיהיה ביחד ויתקשר עם כלל נשמות ישראל, שזה בעצמו עלית המלכות כי כלל נשמות ישראל זהו המלכות — השכינה, כי השם יתברך ברא את העולם בשביל ישראל, שיקבלו מלכותו, והשרה שכנתו ביניהם (עין שם, חלק א', סימן נב), וזה מה שכתב רבנו ז"ל, כי אם מדבר על אחד ישראל ודן אותו, על-ידי-זה אין לו חשק ללמד (עין שיחות-הר"ן, סימן צא), כי כלל התורה שהיא ששים רבוא נשמות ישראל, כלל המלכות, כי נפגמת המלכות פגימת הלכנה, שאז הסטרא אחרא יכולה להתאחו בו, וזה שמובא בסוף התורה "תקעו ממשלה" (שם, חלק ב', סימן א), שאי אפשר לדון את בני-אדם, כי אם השם יתברך שהוא מקומו של עולם, ויודע מקום של כל אחד ואחד, כי העקר הוא אחדות — להיות ביחד עם כלל ישראל, שדיקא על-ידי-זה היתה קבלת התורה, שהיו ישראל ביחד, כמו שכתוב (שמות יט, ב): "ויחן שם ישראל נגד ה'הר", ופרש רש"י "כאיש אחד בלב אחד" וכו'.

ובמקום אחר כתבתי, שעל-כן נאמר ו'יחין', כי אז בשעת קבלת התורה היה יחוד בין כל העולמות, שהוא התקשרות החי"ת והנו"ן (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן א), וכן היה אצל כל אחד, התקשרות "פיו ו'לבו שונים" שזהו יו"ד נא"ו (עין שם, סימן לד), כי על-ידי שמאחדים ביחד את כלל נשמות ישראל, על-ידי-זה זוכים לקבל את התורה כנ"ל, וזה (דברים ה, יט): "את הדברים האלה דבר ה' אל כל קהלכם בהר מתוך האש הענן והערפל קול גדול ולא יסף וכתבם על שני לוחות אבנים ויתנם לי", כי קבלת התורה

היתה דיקא על-ידי התאחדות כלל ישראל, שזה בחינת "אל כל קהלכם" — שנתקלהו כלל ישראל, עוד מרמז בפסוק זה התגלות אורו ותברך, שזהו בחינת "קול גדול ולא יסף", ופרש התרגום "ולא פסק" (כידוע מה שפרש רבי חיים ויטאל בשער הקדשה), ובמקום אחר הארכתי על-פי לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן ג', מענין קול השם ותברך, שהוא החיות אלקות שיש בכל דבר, וצריך לקשרו אל לבו, עין שם.

אף צריך לידע כי האור שהוא אש השם ותברך, אש אכלה, מלבש בענין וערפל, שהוא כלל הצמצום, כמו שגלה רבנו ז"ל (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן קטו), ובאמת הוא טובה גדולה שנתלבש בלבושים וכסויים, כי רבוי השמן היה גורם כבוי הגר לגמרי כידוע, וזה "לפני שמש ינון שמו" (תהלים עב, יז), שצריך להיות צמצום, אף עקר הצמצום הוא האמונה, שגם-כן נקראת מלכות כידוע, הינו במקום שאינו מבינו על-פי שכלו, יחזק עצמו ויניח על האמונה (עין שם, חלק ב', סימן צא), שכן הוא, בפרט בשזוהה לעסק בכתבי האריז"ל, עקר תכלית האמונה עד קצה אחרון, כי כן הוא סדר מעמד ומצב כל העולמות וכו' ובשביל זה נקראים ישראל עברים, כי עברים על-ידי אמונה על כל החכמות והשטיות והבלבולים (עין שם, חלק א', סימן סד), וכמו שפרש רבנו ז"ל (עין שם, סימן קנה) על מאמר חכמינו ז"ל (שבת לא.): אמונה זה סדר זרעים... (חסר השאר, וחקל על דאבדיו).

תפב.

בעזרת השם ותברך, יום חמישי לסדר שלח ה'תש"ל.

חיים, חן וחסד ירדפו וישיגו אל אהובי, אחי הנקר, הבחור החשוב, היונק מהנחל הנובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו קאיר ויזרח.

אחי היקר! אף שכתבתי לך הרבה מכתבים בעתים הללו, אף-על-פי-כן אמרתי לכתב לך עוד, כי בשבוע הבא, אם ירצה השם, אסע למרחקים להיות בין ההרים כל הקיץ הבא (קאנטרי בלע"ז), ואיני יודע אם אוכל עוד לכתב לך, על-כן אמרתי ארוצה דברי אליך פן תזכה להתעורר על-כל-פנים מעכשו, כי דע לך, כי ירידות ונפילות, השלכות ומניעות, בלבולים והרפתקאות עוברים על כל אחד ואחד בכל יום, יהיה מי שיהיה, וכמוכא (בלקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן עז): דע שכל אחד מישראל אפלו צדיק גדול, צריך שיהיה לו בכל יום איזה צער, ומי שדעתו יותר גדולה, צערו גדול יותר, עין שם.

על-כן איך שהוא אל תפל בדעתך משום דבר שבעולם, ותמשיך עצמך תמיד אליו יתברך בתפלה והתבודדות שזו נקדת האמת, שצריך להמשיך עצמו אליו תמיד, הינו אליו יתברך, כמו שכתוב (ירמיה י, כ): "וה' אלקים אמת" (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן נא); וזה עקר מדרגת האדם — כשזוכה להמשיך עצמו תמיד אליו יתברך; ובספר המדות, אות אמת, סימן א' מוכא: "מי שרוצה לדבק עצמו בהשם יתברך, עד שילך במחשבתו מהיכל אל היכל, ויראה את ההיכלות בעיני השכל, ישמר את עצמו מלומר שקר אפלו בטעות", ואמת הוא בכל הבחינות, הינו שילך בדרך אמת, הן שינגיל עצמו לבלי לומר ולדבר שקר, חס ושלום, אף בטעות, וכן ישפט עצמו בכל פעם אם הולך בדרך האמת, וזה פרוש (מיכה ז, כ): "תתן אמת ליצקב", מדת "יצקב" היא "אמת" כפדוע, עין בלקוטי-מוהר"ן (חלק א', סימן ב): יצקב הוא עמודא דאמצעייתא, בחינת משפט, שלא יטה לא לימין ולא לשמאל, עין שם; וזה צריך להשמר מאד לשפט עצמו בכל פעם ובכל יום לבל יטה לדרכים נבוכות, חס ושלום, שהן נגד התורה והצדיקים, ואפלו בלמוד התורה הקדושה צריך לשפט את עצמו תמיד, ולהוציא מכל

הלמודים רמזים ועצות להתקרב אל השם יתברך, כמוכא (שם). סימן
סא, עין שם).

וְזֶה עֵקֶר פְּנִינת התורה לשמה — שְׁלוֹמֵד עַל מִנַּת לְשֹׁמֵר
וְלַעֲשׂוֹת וּלְקַיֵּם וּלְדַבֵּק עִצְמוֹ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְזֶה סוֹכֵב גַּם עַל לְמוֹד
נְגִלָה — לְמַצֵּא עֲצוֹת וּדְרָכִים עַל-פִּי דְרָכֵי הַחֲסִידוֹת, וְכִמוֹ שֶׁעָשָׂה
מוֹהַרְנֵ"ת, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ, שֶׁהוֹצִיא מֵאַרְבַּעַת חֻלְקֵי הַ"שְׁלֵחַן עֲרוּף"
עֲצוֹת נִפְלְאוֹת וְנוֹרָאוֹת, וְכֵן הוּא בְּכָל סִפְרֵי תַלְמִידֵי הַבַּעַל-שֵׁם-טוֹב
הַקְדוּשׁ, וּמִכָּל שֵׁכֵן בְּנִסְתֵּר בְּוֵדָאֵי צְרִיף לְקִשְׁרוֹ אֶל תּוֹרַת הַחֲסִידוֹת,
וּבְפֶרֶט עַל-פִּי הַהִקְדָּמוֹת הַנוֹרָאוֹת שֶׁקִּבְּלָנוּ מֵרַבֵּנוּ ז"ל, נַחַל נוֹכַע
מְקוֹר חֻכְמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ, הַפּוֹתַח מֵאֵד מֵאֵד אֶת הַמַּח, וְכִמוֹ
שֶׁאָמַר רַבֵּנוּ ז"ל בְּעִצְמוֹ: אִם יִתְמִידוֹ הִרְבֵּה בְּסִפְרָיו הַקְדוּשִׁים,
יְכוּלִים לְהַעֲשׂוֹת בַּעַל מַח גְּדוֹל וּבַעַל הַשְּׂגָה גְּדוֹל (עֵין חֵי-מוֹהַרְנֵ"ן,
סימן שמו), כִּי כָל עֵקֶר לְמוֹד הַנִּסְתֵּר שְׁזָכִינוּ עַל-יְדֵי הָאֲרִיז"ל, הוּא
הַתְּגַלּוֹת אֱלֻקוֹת נוֹרָאָה וְנִפְלְאוֹהָ מֵאֵד, וְזֶה שֶׁכְּתוּב בְּסִפְרֵים הַקְדוּשִׁים,
שֶׁבִּנְגְלָה הַלְשׁוֹן 'תָּא שְׁמַע' וּבְנִסְתֵּר הַלְשׁוֹן 'תָּא חֲזִי', הֵינּוּ בִּנְגְלָה
נִסְתֵּרַת הַהִתְגַּלּוֹת אֱלֻקוֹת, כִּי אֵין רוֹאִין אֶת זֶה בְּחוּשׁ, כְּמוֹ הַדִּינִים שֶׁל
"הַמַּחְלִיף פְּנֵה בְּחִמּוֹר" וְכֵן כָּל הַהִלְכוֹת, רַק אִם תִּשָּׂה הֵיטֵב אֲזַיְדִי
וְתִשְׁמַע — הֵינּוּ לְהַבִּין, כִּי "שְׁמַע" הוּא לְשׁוֹן "הַבְּנָה", כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב
(שְׁמוּאֵל ג, ט): "דַּבֵּר ה' כִּי שׁוֹמֵעַ עֲבָדְךָ" הֵינּוּ בִּנְגְלָה אִם תִּשְׁמַע וְתַבִּין
הֵיטֵב, תִּרְאֶה אֶת הָאֱלֻקוֹת הַנִּסְתֵּרַת בְּהִתְלַבְּשׁוֹת הַהִלְכוֹת, אֲךָ בְּנִסְתֵּר
שֵׁם אֲתָה יְכוּל לְרֹאוֹת תַּכְף-וּמִיד אֶת הַתְּגַלּוֹת הָאֱלֻקוֹת, וְזֶה "תָּא
חֲזִי" וְדו"ק, כִּי קִצְרֵתִי בְּמִקּוֹם שֶׁאִמְרַתִּי לְהָאֲרִיף.

וּמַעֲנִין לַעֲנִין בְּאוֹתוֹ עֲנִין אִמְרַתִּי לִישֵׁב שְׁנוֵי הַלְשׁוֹנוֹת שֶׁבְּדַבְרֵי
הַגְּמָרָא - "תָּא שְׁמַע", וּבַדְהַר - "תָּא חֲזִי", וּבְלִקְוֹטֵי-מוֹהַרְנֵ"ן - "דַּע",
כִּי הַשְּׁמִיעָה הִיא בְּעוֹלָם הַבְּרִיאָה, וְהִרְאָה הִיא מַעוֹלָם גְּבוּהָ יוֹתֵר
שֶׁהוּא עוֹלָם הָאֲצִילוֹת, וְהַדַּעַת הִיא עוֹלָה עַד רוּם גְּבוּהֵי מְרוֹמִים, עַד
אֵין סוּף, וְדו"ק.

ב) בחלק ה"נגלה" שבתורה שעקר ספרי התלמוד, שם מרגל הכטוי "תא שמע" - בא ושמע,
אלו בנסתר שבתורה שסודו ספרי הזר הקדוש, שם מצוי הכטוי "תא חזי" - בא וראה.

ואמרתִי בְּזֶה גַם לִישָׁב מֵה שְׁאֲמָרוּ בְּגִמְרָא (סנהדרין לוז): 'חִיב' אָדָם לומר בְּשִׁבְלֵי נִבְרָא הָעוֹלָם, וּבִלְקוּטֵי-מִוְהָרִ"ן (חלק א', סימן ה): וְצָרִיף' כֵּל אָדָם לומר בְּשִׁבְלֵי נִבְרָא הָעוֹלָם, וּבִתְקוּנֵי זֶהר (תקון טו): אוֹקְמָהוּ מְאִרֵי מִתְנִיתִין — לְעוֹלָם 'יְרָאָה' הָאָדָם אֶת עֲצָמוּ כְּאִלוּ כֵּל הָעוֹלָם תְּלוּי עֲלָיו, עֵינִ שָׁם; נִמְצָא שֵׁישׁ כְּאִן שְׁלֶשֶׁה שְׁנוּנֵי לְשׁוֹנוֹת, בְּגִמְרָא - 'חִיב', וּבִזְהַר הַקְּדוּשׁ - 'יְרָאָה', וּבִלְקוּטֵי-מִוְהָרִ"ן - 'צָרִיף', וַיֵּשׁ לומר דְּהִנֵּה עַל-פִּי הַגְּמְרָא מְכַרַח כֵּל אֶחָד וְחֻבְהָ עֲלָיו לְקַיֵּם, כִּי כֵּל דְּבָרֵי הַגְּמְרָא וְהַפּוֹסְקִים מְכַרְחִים לְקַיֵּם, כִּי כֵּן הוּא פּוֹסֵק הַהֲלָכָה, עַל-כֵּן נֶאֱמַר הַלְשׁוֹן 'תָּא שְׁמַע' — בָּא וּשְׁמַע, וְאִין לָךְ רְשׁוֹת לומר דְּבַר אַחַר נֶגַד הַגְּמְרָא, וּבִזְהַר הַקְּדוּשׁ אֲשֶׁר מְגַלֶּה כֵּל סוּדוֹת הַקְּבֻלָּה, אָמַר הַלְשׁוֹן לְעוֹלָם 'יְרָאָה' הָאָדָם בְּעֲצָמוּ, שְׁזָהוּ הַלְשׁוֹן 'תָּא חֲזִי' — בָּא וְרָאָה אִיךְ בְּאָדָם תְּלוּיִים אֶלְפֵי אֶלְפִים וְרַבֵּי רִבּוּת עוֹלָמוֹת כְּפִדּוּעַ, וּבְדַבְרֵי רַבְּנוּ ז"ל הַלְשׁוֹן הוּא 'צָרִיף' וְכֵן הַלְשׁוֹן 'דַּע', שֶׁהוּא הַמְּחַשְׁבָּה, הֵינּוּ רוּם-גְּבַה־מְרוּמִים, כְּמוֹ שְׁאֲמַר רַבְּנוּ ז"ל בְּעֲצָמוּ, שְׁלֶקַח תּוֹרָתוֹ מִמְּקוֹם גְּבוּהָ מְאֹד, מִמְּקוֹם שְׁעוֹד לֹא לְקַח שׁוּם בְּרִיָּה, וְהוּא עֵתִיק - מִחַשְׁבָּה הַעֲלִיּוֹנָה, שְׁשֵׁם נֶאֱמַר (איוב לה, ו): "אִם חֲטַטְתָּ מֵה תַּפְעֵל", וּמֵה מוֹעִיל הַתְּשׁוּבָה כִּי אֹר לְכֵן חֲנוּרְתָא" כְּפִדּוּעַ, וְאִף אִם הִרְבָּה לַפְשַׁע זְמַיִם וְשָׁנִים, עַל-פִּי הַדַּעַת הַזֶּה אֵין שׁוּם יְאוּשׁ בְּעוֹלָם כִּלְל וּמְקַבְּלִים אוֹתוֹ, כִּי דִינִים וּגְבוּרוֹת הֵם הַפֶּךְ הַדַּעַת כְּפִדּוּעַ, כִּי ב'דַּעַת" שֵׁם כְּלוּ רַחֲמִים רַבִּים כְּפִדּוּעַ, וְלִכֵּן אָמַר רַבְּנוּ ז"ל הַלְשׁוֹן 'צָרִיף' - לֹא לִוְקַח הַבְּחִירָה, כִּי רַבְּנוּ ז"ל הוּא "כְּתַר" שֶׁהוּא עֵתִיק.

הַיּוֹצֵא לָנוּ מִכֵּל זֶה, שְׁצָרִיף לְשַׁפֵּט עֲצָמוּ תְּמִיד בְּתַפְלָה וְהַתְּבוּדוֹת לְפָנֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ (תהלים קיט, יח): "גַּל עֵינֵי וְאֲבִיטָה נִפְלְאוֹת מִתּוֹרַתְךָ", כִּי עַל-יְדֵי תַפְלָה וְהַתְּבוּדוֹת יְכוּלִים לַפְעֵל הַכֵּל, כִּי הַעֲקָר וְהִסוּד הוּא תַפְלָה, וְרַק זֶה עֲקָר הַבַּיִת מְנוּס לְבַרְתָּ תְּמִיד אֵלָיו יִתְבָּרַךְ; וְהַשְׁפָּךְ נִפְשֶׁךְ בְּכֵל יוֹם לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְחֲסַפְר לְפָנָיו כֵּל לְכַבֵּךְ וְכֵל מֵה שְׁעוֹבֵר עֲלֶיךָ, וְתַשְׁפֵּט עֲצָמְךָ בְּאֶמְתָּ וְאֵז טוֹב לָךְ לְנִצְח.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד מְאֹד...

גם תבקש הרבה מהשם יתברך שתזכה לנסע בשנה הבאה, בעזרת השם יתברך, אל ציון רבנו ו"ל, ומשם תסע לארץ ישראל ללמד בישיבה בארץ ישראל באשר עשה ... גרו יאיר כדוע לך, ועל-ידי תפלה יכולים לפעל הכל; זכר איך שעל-ידי תפלה יצאת מפה, אף שהיה אז למעלה מדרך הטבע, ונכנסת לישיבה שאתה לומד שם, והכל בכח התפלה וההתבודדות.

הנ"ל...

גם אבקש אותך שתדבר בכל יום עם הבחור ... גרו יאיר, ותראה לו כל המכתבים שכתבתי לך, ותדרש בשלומו.

תפג.

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר חקת ה'תש"ל.

שלום וברכה וכל טוב סלה לאהובי, ידיד נפשי, השוטה בצמא דברי הנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח לנצח נצחים.

מכתבך בשמחה קבלתי, ובפרט צחות לשונך, והחדושים הם נאים מאד, בן תתמיד בכל יום לחידוש איזה חדוש על-פי ההקדמות שקבלנו מהנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו, אשר מה שרק מחדשים ובונים על-פי דברי רבנו ו"ל, הכל אמת, ורבנו ו"ל אמר, שהוא תקון גדול על העבר (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן קה).

ומחמת שבקרוב נראה פנים אל פנים על-כן אקצר.

הדורש שלומך...

ומה שכתבת אודות לבנו ב"תקון הכללי" שם א"ל אלקי"ם, יש לומר ששוב מאד לבנו במזמור ע"ז "קולי א'ל אלקים" ואצעה

קולי 'אל אלקים' והאזין אלי", וטוב לכוון שתי פעמים, ויש להאריך
בזה ואין הפנאי מספיק.

הנ"ל...

תפד.

בצורת השם ותפרו, יום ראשון לסדר חקת ה'תש"ל.

שלום לידיד נפשי, הרב החסיד מאנשי שלומנו, השוטה בצמא
דברי הנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו, ר' ... שיחיה נצח.

מכתבך עכשו קבלתי, ולהשיבך מהרתי.

תאמין לי נתעוררתי מדבוריך היקרים, הנוכעים מהנחל נובע
מקור חכמה, זכותו יגן עלינו, אשרינו ואשרי חלקנו, שזכינו לידיע
מאור גנוז בזה, אשר אורו זורח כל-כף בין אנשי היקרים, וממש
חיים נתת לי עם דבוריך היקרים, ולא אכחד ממך כי יש לך, תהלה
לא, כלים טובים, ואתה פה מפיק מרגליות, ולמה תבקש ממני
התחזקות.

ואבקשך לכתב לי עוד, וגם אל תפל בדעתך וכו', אדרבה
תוסיף אמץ ודעת, ותלמד ברבים עם אנשי שלומנו היקרים, וזכא
מאן דמליל על אודניה דשמעא, חזק ואמץ מאד.

והיה ראוי להאריך לך, אך אין דעתי צלולה כלל בעתים הללו,
ואני רחוק מביתי, על-כן אקצר, תראה לכתב לי עוד.

הדורש שלומך...

תפה.

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר חקת התש"ל.

שלום וברכה לאהובי, ידיד נפשי, האברך היקר, ותיק וחסיד, החפץ ומשתוקק מאד לעבודת השם יתברך על-פי דרך האמת שקבלנו מהנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו, שאר בשרי ר' ... שיחיה נצח.

אחי היקר! חזק ואמץ מאד מאד בעבודת השם יתברך, ואל תירא ואל תחת משום בריה שבעולם, כי השם יתברך עמך, אתך ואצלה, ואין שום מציאות בלעדיו יתברך, והעקר והיסוד להיות חזק בתפלה והתבודדות, לשפוף נפשו אליו יתברך בכל יום, וכל אשר עם לבך, הכל לכל תספר לפניו יתברך, ועל-ידי תפלה יכולים לזכות לכל הטובות שפכל העולמות (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן קיא), וזה עקר השער והפתח להכנס אליו יתברך (עין שם, סימן פד), וזה עקר המשכת השפע (עין שם, חלק א', סימן לד), ועל-ידי שלמות התפלה וההתבודדות יזכה לאמונה, שזה עקר התכלית לזכות להגיע אליה בזה העולם, כי העקר הוא האמונה (עין שם, חלק ב', סימן ה), וכשאדם זוכה לאמונה, אז זוכה לגאולה (עין שם, חלק א', סימן ז).

הדורש שלומך...

תפו.

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר חקת התש"ל.

הברכה והשלום לאהובי, ידידי היקר, הבחור החשוב והחפץ באמת להתקרב אל הקדושה על-פי דרך האמת שקבלנו מהנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח.

מכתבך היקר קבלתי, ושמתתי עד מאד שעדין אתה מחזיק בתמוך ברוח תמיד אליו יתברך, ולספר לפניו את כל לבך וכל מה

שְׁעוֹבֵר עֲלֶיךָ, אֲשֶׁר זֶה עָקַר הַכֵּל, וְעַיִן בְּלִקוּטֵי-מוֹהַר"ן (חלק א', סימן ד): עַל-יְדֵי וְדוּי דְּבָרִים אֵלָיו יִתְבָּרַךְ בְּהַתְקַשְׁרוֹת הַצַּדִּיק הָאֲמֵת, עַל-יְדֵי-זֶה נִכְלָל בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, עַיִן שָׁם; וְתַתְּמִיד מְאֹד מְאֹד בְּזֶה בְּכָל יוֹם חֵק וְלֹא יַעֲבֹר, כֹּל מֵה שְׁעוֹבֵר עֲלֶיךָ בְּכָל יוֹם בְּמַחְשָׁבָה, דְּבוּר וּמַעֲשֵׂה, הַכֵּל לְכָל תְּשִׁיחַ וְתַסְפֵּר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְעַל-יְדֵי-זֶה יִצְאוּ הַצְּרוּפִים אוֹתוֹת מְהֻעָוֹנוֹת הַחֻקִּים עַל עֲצָמוֹתָיו, וְיִזְכֶּה לְהַמְשִׁיךְ עֲצָמוֹ תְּמִיד אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, אֲשֶׁר זֶה עָקַר הַתְּכֵלִית — לְזִכּוֹת לְהַפְּרִירוֹ יִתְבָּרַךְ.

הדורש שלומך...

על-כל-פנים איך שהוא תכתב לי בכל שבוע מכתב אחד, כְּדִי שְׂאֲזָכָה לְשִׁמְעַע הַטּוֹב מִמֶּךָ.

תפוז

בְּעִזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֵר חֶקֶת ה'תש"ל.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סֵלָה אֵל מַעֲלַת יְדִיד נְפִשֵׁי הַיָּקָר, וְתִיק וְחֻסִּיד, הַשׁוֹתֵה בְּצִמָּא דְּבָרֵי הַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוּר חֲכָמָה, זְכוֹתָו יִגַּן עֲלֵינוּ ... גְּרוּ יְאִיר וְיִזְרַח.

אַחֵי הַיָּקָר! חֻק וְאֲמִץ מְאֹד מְאֹד לְהַתְּחִיל עַל-כָּל-פְּנִים מַעֲכָשׁוּ, וְאֵל תַּפֵּל בְּדַעְתְּךָ מִשׁוֹם דְּבָר שֶׁבְּעוֹלָם וּבִפְרֻט אַחֲרַי שְׁזָכִינוּ לִינֵק מִצִּוּוֹת נֵעִם זֵיו אוֹרוֹ שֶׁל רַבֵּנוּ ז"ל, בְּנֻדָּאֵי צְרִיף לְהִיוֹת תְּמִיד בְּשִׁמְחָה שְׁזָכִינוּ לָזֶה, "חֻבְלִים נִפְלוּ לָנוּ בְּנְעִימִים" (תהלים טו, ו).

וְתַתְּמִיד מְאֹד מְאֹד בְּכָל יוֹם בְּ"לִקוּטֵי-מוֹהַר"ן", וְתַעֲשֵׂה מְכֹל תוֹרָה - תַּפְּלָה, לְשַׁפֵּךְ נְפִשְׁךָ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ עַל-פִּי כָּל תוֹרָה וְתוֹרָה, וְרַבֵּנוּ ז"ל אָמַר (עַיִן לִקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן כה), שְׁנַעֲשִׂים מִזֶּה

אֲשֶׁר   תפח   בַּנְחָל   רעא

שַׁעֲשׁוּעִים גְּדוּלִים וְנִפְלְאִים אֲשֶׁר עוֹד לֹא עָלוּ שַׁעֲשׁוּעִים כְּאֵלוֹ מִימֹת עוֹלָם.

וְהַעֲקָר אֵל תִּפְל בְּדַעְתָּךְ, כִּי כָּל אֵלוֹ הַיְרִידוֹת וְהַנְּפִילוֹת וְהַהֲשָׁלְכוֹת, הֵם מַעֲשֵׂה בַעַל-דְּבָר הַרוֹצֵה לְהַחֲלִישׁ דַּעְתָּךְ, וְעַל-יְדֵי-זֶה יִלְכְּדֶךָ בְּמַצּוֹתָיו, וְהַבַּעַל-דְּבָר אוֹרֵב מְאֹד בְּפֶרֶט עַל אֵלוֹ הַמְקַרְבִּים אֶל הַצַּדִּיק הָאֵמֵת. וְהַעֲקָר לְהִיּוֹת תָּמִיד בְּשִׂמְחָה, (עֵינִי לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן כה).

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

תפח.

בְּעִנְיַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר חֲקַת ה'תש"ל.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה אֶל מַעֲלַת יְדֵי הַיָּקָר, הַבְּחוּר הַחֲשׁוּב, הַשׁוֹתֵה בְּצִמָּא מִמִּי הַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... גְּרוּ יְאִיר וַיִּזְרַח.

אֲחֵי הַיָּקָר! חֲזַק וְאַמֵץ מְאֹד מְאֹד לְהַתְחִיל מַעֲכָשׁוּ בַּעֲבוּדָתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְהַעֲקָר לְזִכֹּר מַה שִּׁפְּרַשׁ רַבְּנּוּ ז"ל (תַּחֲלַת לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב') עַל הַפְּסוּק: "אֶחָד הָיָה אַבְרָהָם", שְׂאֲבָרָהּם עָבַד אֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּכַחֲנִית 'אֶחָד', וְלֹא הִסְתַּכֵּל עַל שׁוֹם מַעֲכָב וּמוֹנֵעַ יְהִיָּה מִי שְׂיִהְיָה, וְצָרִיף לְזִכֹּר אֶת זֶה הַיֵּטִב הַיֵּטִב, וְעֵינִי בְּלְקוּטִי-הַלְכוֹת (פֶּסַח, הַלְכָה ט), שִׁפְּרַשׁ עַל-פִּי הַקְּדָמָה זוֹ סוּד הַסְּפִירָה מַה שִּׁאֲמָרוּ חֲכָמֵינוּ ז"ל (מִנְחוֹת סה:): "וּסְפִירָתָם לָכֶם" — לָכֶם לַעֲצָמְכֶם, שִׁצְרִיף כָּל הַחֲפֵץ לְשׁוֹב אֵלָיו יִתְבָּרַךְ לְחֹשֵׁב בְּעַצְמוֹ עַל תְּכֵלִיתוֹ הַנְּצָחִית, וְלֹא יִסְתַּכֵּל עַל שׁוֹם בְּרִיָּה, וְכַמוּכָא בְּמַעֲשֵׂה מַהֲחֻכָּם וְהֵתָם (סְפוּרֵי-מַעֲשִׂוֹת, מַעֲשֵׂה ט), שֶׁהֵתָם הַקְּדוֹשׁ אָמַר: זֶה מַעֲשֵׂה שְׁלִי זֶה מַעֲשֵׂה שְׁלוֹ, עֵינִי שָׁם; וְזֶה יִסוּד גְּדוּל בַּעֲבוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, כִּי עַל-פִּי-רַב נוֹפֵל הָאָדָם בְּדַעְתּוֹ וְכו', עֵינִי שָׁם, עַל-כֵּן עָקַר הַעֲצָה לְחֹשֵׁב עַל תְּכֵלִיתוֹ בְּעַצְמוֹ.

ומחמת טרדוּתִי עֲכָשׁוּ, וְגַם שְׁאִינִי בְּבֵיתִי עֲכָשׁוּ כִּי אִם בְּמַעוֹן
קִיץ, עַל־כֵּן אֶקְצֹר.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

תפט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר חֶקֶת ה'תש"ל.

שֶׁשׁוֹן וְשִׁמְחָה אֶל אֶהוּבִי, יְדִיד נַפְשִׁי, וְתִיק וְחֶסֶד, גֵּר לְצַדִּיק
נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֶקְמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ, הַבְּחוּר ... גֵּרוֹ יְאִיר וַיִּזְרַח.

מִכְתָּבְךָ קִבְּלָתִי בְּתוֹךְ מִכְתָּב וְכוּ', וּכְבָר פְּתַבְתִּי לוֹ, שֶׁבְּקִרּוֹב
אֶכְתֵּב לְשִׁנְיָכֶם בְּאַרְיֵכוֹת קֶצֶת, וּכְבָר דְּבַרְנוּ הַרְבֵּה בְּעֵינֵי קִדְשֵׁת
הַשְּׁבָעָה גְרוֹת (לְקוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן כ"א), וּבִפְרָט אֶת הַדְּבָר
לְשֹׁמֵר מְאֹד מְאֹד (עֵין שֵׁם, סִימָן כ"ט).

וְהִנֵּה אֹדוֹת הַבְּלִבּוּלִים מוֹבָא בְּדַבְרֵי רַבְּנוּ ז"ל (שֵׁם סִימָן לה):
כְּשֶׁדַעַתוֹ נִתְּבַלְּבַל לְגַמְרֵי, תְּנוּחַ לִישׁוֹן קֶצֶת, וְעֵינָי שֵׁם שְׁיֵשׁ כְּמָה
בְּחִינּוֹת שְׁנָה, כִּי גַם לְמוֹד פְּשֻׁטֵי אוֹרֵיתָא גַם־כֵּן בְּכֻלָּל שְׁנָה, וְאֶמוּנָה
גַם־כֵּן בְּכֻלָּל שְׁנָה, עֵינָי שֵׁם; אִךְ בְּפִשְׁטוֹת כְּשֵׁרוֹאִים שֶׁהַשְּׂכָל מִתְחִיל
לְהִתְבַּלְּבַל, תְּנוּחַ לִישׁוֹן, וְרַבְּנוּ ז"ל אָמַר פַּעַם לְר' בְּעַר מִטְשֶׁהֲרִין
ז"ל: "עַם אוֹן שְׁלֵאף נָאֵר הֵיט דִּי צִיִּיט"², הִנֵּנוּ בְּשִׁצְרִיף לְאָכַל —
יֵאֱכַל, וּכְשִׁצְרִיף לִישׁוֹן — יִישָׁן, רַק בְּשַׁעָה שֶׁהוּא עַר יִשְׁמַר מְאֹד אֶת
הַזְּמַן הַיְקָר לְבַל יִבְלֶה בְּחִשְׁשׁוֹ, חַס וְשְׁלוֹם, וַיֵּשׁ לְהַאֲרִיף עוֹד מִסְפְּרֵי
רַבְּנוּ ז"ל וְאִין דַּעֲתֵי צְלוּלָה כְּלָל.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

(א) הַדְּבָרִים הַפְּשׁוּטִים שֶׁבְּתוֹרָה.
(ב) תֵּאֱכַל וְתִישָׁן רַק שְׁמַר עַל הַזְּמַן.

.תצ.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֶר חֻקַּת ה'תש"ל.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סֵלָה לְמַעַלְת יָדֶיךָ נַפְשִׁי, וְחֵיק וְחִסֵּד, הַשְׁוֹתָה בְּצִמָּא דְבָרֵי הַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֻקְמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ, ר' ... שְׁלִיט"א.

מִכְתָּבְךָ הֵיכָר אֶתְמוֹל קִבְלָתִי, וְלִהְשִׁיבְךָ דְבָרֵי אֵמֶת כְּרִצוֹנְךָ הֲלֹא כָּל סִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל בְּיַדֶּיךָ, הֶפֶךְ בָּהֶם דְּכֹלְא בָּהֶם — עֲצוֹת וְהַתְחַזְּקוֹת וְדַרְכֵים יִשְׁרוֹת, וּבִפְרָט תַּתְּמִיד מְאֹד בְּ"לְקוּטֵי-הַלְכוֹת", וְלִדְעֵתִי כָּל הַהִרְפָּתָקָאוֹת הַעוֹבְרוֹת עַל הָאָדָם, הַכֹּל מִפְּנֵי שְׂמִתְרָשָׁלִים בְּלִמּוּד "לְקוּטֵי-הַלְכוֹת", כִּי הוּא הַתְחַזְּקוֹת כְּזוֹ אֲשֶׁר מִימֹת עוֹלָם לֹא הֵיטָה, וְמָה טוֹב וְמָה נְעִים לְלַמֵּד אוֹתוֹ עַל-פִּי סֵדֶר הַתּוֹרוֹת שֶׁבְ"לְקוּטֵי-מוֹהַרִ"ן הַקָּדוֹשׁ, וְכֹף יִהְיֶה בְּקֵי בַתּוֹרָה וּבַהֲלָכוֹת הַשְּׂיִכּוֹת אֵלֶיךָ, וְגַם לְשַׁפֵּךְ שִׁיחַ וּתְפִלָּה לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ עַל-פִּי הַהִקְדָּמוֹת הַיְקָרוֹת מִמוֹהַרֲנֵ"ת ז"ל, וּבְכָר אָמַר מוֹהַרֲנֵ"ת ז"ל, כִּי כָּל כְּוָנָתוֹ בְּדְרוֹשָׁיו הַיְקָרִים אֵינָה רַק בְּשִׁבִיל הַדְּרוֹשׁ שֶׁהוּא גַם-כֵּן נֹאֶה מְאֹד, כִּי אִם לְזִכּוֹת לְקִיּוֹם הַתּוֹרָה, וְאָמַר, שְׂמִי שְׂחֹשֵׁב עַל תְּכִלִּיתוֹ הַנְּצַחִית כְּכֹל יוֹם, וּבְיַדֶּי נַעֲשֶׂה עִם זֶה הָאָדָם בְּכֹל יוֹם מָה שְׁנַעֲשֶׂה, בְּיַדֶּי אוֹתוֹ יִחַזְּקוּ וְיִאֲמְצוּ דְבָרָיו מְאֹד מְאֹד, וְאֲנִשִּׁי שְׁלוֹמָנוּ מִסְפָּרִים בְּשֵׁם מוֹהַרֲנֵ"ת ז"ל, כִּי חֵבֵר דְבָרָיו הַעֲקָר בְּשִׁבִיל אֲבָרָךָ לְשֹׁנָה רֵאשׁוֹנָה כְּיָדוּעַ מָה שְׁעוֹבֵר וְכוּ', אַף גַּם לְכָל אֲחָד וְאֲחָד נֹאֲמָרוּ דְבָרָיו הַיְקָרִים אֲשֶׁרֵי שְׂיֵאֲחִזוּ בָּהֶם; וְיָדוּעַ מֵאֲמַר ר' נַחֲמָן טוֹלְטְשִׁינְעֵר, הוֹבֵא בְּדְבָרֵי בְּנוֹ ר' אֲבָרְהָם (כּוֹכְבֵי-אוֹר, הַקָּדְמָה בַּהֲגָהָה ד'), שְׁעַכְשׁוֹ צְרִיכִים לְלַמֵּד יוֹתֵר סִפְרֵי מוֹהַרֲנֵ"ת ז"ל, עַיִן שֵׁם; וּמִחֻמַּת שְׁבִקְרוּב נִתְרָאָה פָּנִים אֶל פָּנִים, עַל-כֵּן אֶקְצֵר.

הַדְּרוֹשׁ שְׁלוֹמְךָ...

תצא.

בעזרת השם יתברך, אור ליום שלישי לסדר חקת ה'תש"ל.

שלום וברכה וכל טוב סלה אל מעלת ידיד נפשי, גר לצדיק, השוטה בצמא דברי הנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... שיחיה נצח.

מכתבך היקר היום קבלתי, ושמחתי על צחות לשונך.

אחי היקר! חזק ואמץ מאד מאד באמונה לידע, להודיע ולהודע, שאין בלעדיו יתברך כלל, ומלא כל הארץ כבודו, ממלא כל עלמין וסוכב כל עלמין, ואין שום דבר בלעדיו יתברך, ודומם, צומח, חי, מדבר, הפל לכל עצם עצמיית חיות אלקותו יתברך, וכל זה זוכים על-ידי שקינה בתפלה והתבודדות, וצריך להטות את האזן לשמע מפל דבר את קולו יתברך המרמז לו רמזים לקרבו אליו יתברך.

הדורש שלומך...

תצב.

בעזרת השם יתברך, אור ליום שלישי לסדר חקת ה'תש"ל.

שלום וברכה לאהובי, ידיד נפשי, ותיק וחסיד, השוטה בצמא דברי הנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר.

אחי היקר! חזק ואמץ מאד מאד להתחיל מחדש בעבודת השם יתברך, והעקר לקדש ולטהר את הדבור, לבלי לדבר על שום ברייה דברים בטלים, חס ושלום. וצריך לקבל על עצמו לבלי להתחיל

לְדַבֵּר עִם אַחַר רַק הַמְּכַרְח מְאֹד, וַיִּרְאֶה לְקַצֵּר עַד מְאֹד, כִּי עָקַר הַשַּׁעַר וְהִפְתַּח לְהִכְנִס אֵלָיו יִתְבַּרְךָ הוּא הַדְּבֹר, וְאֵימָא בְּסִפְרִים הַקְּדוּשִׁים 'קוּל' בְּגִימְטְרִיָּה 'סֵלִם', שָׁזָה עָקַר הַסֵּלִם לְעֵלוֹת אֵלָיו יִתְבַּרְךָ.

וְכֵן לְשׁוֹר עֲצָמוּ מְאֹד מִכַּעַס וּמִקְפִּידוֹת, כִּי אִם יִזְכֶּה לְבְרוּר הָאֲמוּנָה, אֲשֶׁר אֵין בְּלַעֲדָיו יִתְבַּרְךָ כָּלֵל, וּבְכָל תְּנוּעָה שֶׁם אֵלּוּפוֹ שֶׁל עוֹלָם וְהַכֹּל מִדּוֹ, עַל-יְדֵי-זֶה יִזְהַר מְאֹד מִכַּעַס; וְכֵן לְהַטּוֹת אֶת הָאֵזֶן תְּמִיד אֶל פְּנִימִיּוֹת קוּלוֹ יִתְבַּרְךָ, וַיִּשְׁמַע אֶת הַרְמָזִים אֲשֶׁר הֵשִׁים יִתְבַּרְךָ מְרַמְזוֹ לוֹ מִכָּל דְּבַר, וְכֵן יִקְדַּשׁ אֶת הָעֵינַיִם לְהִסְתַּכֵּל עַל עֲצָמֵי חַיּוֹתוֹ יִתְבַּרְךָ, הַמְּחִיָּה וּמְקַיֵּם אֶת זֶה הַדְּבַר, אֲשֶׁרִי הַזִּכְּה לְכָל זֶה; (וְעֵין הַיֵּטֵב בְּלִקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן כ"א).

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

תצג.

בְּעֵזֶרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ. יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר חֶקֶת ה'תש"ל.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכֹל טוֹב סֵלָה אֶל מַעֲלַת הַבְּחוּר הַיָּקָר, הַשּׁוֹתֶה בְּצִמָּא דְּבַרֵי הַנַּחַל גּוֹבַע מְקוּר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... גְּרוֹ יֵאִיר וַיִּזְרַח.

מִכְתָּבְךָ הַקָּצֵר הַיּוֹם קְבֵלְתִי, וְלְהַשִּׁיבְךָ דְּבַרֵי אֲמַת הַלֵּא סִפְרֵי רַבְּנוּ ו"ל בְּיַדְךָ, וּבִפְרֹט ה"לִקוּטֵי-מוֹהַר"ן וְה"לִקוּטֵי-תַפְלוֹת", תְּתַמִּיד בְּהֵם מְאֹד מְאֹד לְלַמֵּד הַתּוֹרוֹת, וְעַל כֹּל תּוֹרָה לּוֹמַר אֶת הַתַּפְּלָה מ"לִקוּטֵי-תַפְלוֹת", וְרַבְּנוּ ו"ל אָמַר, שְׁנַעֲשִׂים מִזֶּה שְׁעֲשׂוּעִים כְּאֵלוֹ לְמַעֲלָה, אֲשֶׁר עוֹד לֹא הָיוּ לְעוֹלָמִים (עֵין לִקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן כ"ה); וּמוֹהַר"ן ת"ל אָמַר, שְׁעֲתִידִים לָתֵת אֶת הַדִּין עַל כֹּל יוֹם שֶׁאֵין אוֹמְרִים אֶת הַתַּפְּלוֹת הַקְּדוּשׁוֹת, עוֹד אָמַר, שֶׁהַרְבֵּה אֲנָשִׁים זְכוּ לְגַן-עֶדֶן עַל-יְדֵי הַתַּפְּלוֹת שְׁלוֹ, עוֹד אָמַר, שְׁנִמְשָׁכוֹת מִשַּׁעַר נו"ן, וְעֵין בְּהַקְדָּמָה (שֶׁל הַלִּקוּטֵי-תַפְלוֹת), שֶׁתַּפְּלוֹת כְּאֵלוֹ עוֹד לֹא הָיוּ בְּעוֹלָם,

ותראָה דְּכֵר נִפְלֵא, אָשֶׁר הִבְעֵל-דְּכֵר מְנִיחַ עֲצָמוֹ לְאָרְכוֹ וּלְרַחְבוֹ עַל
 כָּל אֶחָד, לְבָלִי לְלִמּוֹד "לְקוּטֵי-מוֹהַר" וְלֹמַר "לְקוּטֵי-תַפְלוֹת", וְכָל
 הַכְּבֹדוֹת מִנַּחַת עַל כָּל אֶחָד מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ כִּידוּעַ, (עֵינַי בְּשִׂיחוֹת-הַר"ן,
 סִימָן קפ"ה), עַל-כֵּן הִחָכְם עֵינָיו בְּרֵאשׁוֹ, יָדַע וַיִּבִּין עֲצָם מֵעֲלֵתָם, וַיִּשְׁבַּר
 כָּל הַמְּגִיעוֹת, וַיִּבְרַח אֶל סַפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל.

הדורש שלומך...

תצד.

בעזרת השם ותברך, יום שלישי לסדר חקת ה'תש"ל.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל מַעֲלַת יְדֵי הַיָּקָר, הַבְּחוּר הַמְּשֻׁתָּקֵק לְעִבּוּדַת
 הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ עַל-פִּי דְרָךְ הָאֱמֶת שֶׁקִּבְּלָנוּ מֵהַנַּחֵל נוֹבֵעַ מִקּוּר חֲכָמָה,
 וְכוּתָו יִגַן עֲלֵינוּ ... גְּרוּ יֵאִיר וַיִּזְרַח.

מִכְתָּבְךָ קִבְּלָתִי, וְאֲנִי מַצְטַעֵר מְאֹד עַל שְׁלֵא מִצָּאתָ אוֹתִי בְּבֵיתִי,
 כִּי אֲמַרְתִּי לְבַחֵר ... גְּרוּ יֵאִיר, שְׂיֵאֵמַר לְךָ שְׂאֲנִי נוֹסֵעַ מִבֵּיתִי לְמַעוֹן
 קִיץ, וְכִפִּי הַנִּרְאָה לֹא אֲמַר לְךָ, מֵהַנַּעֲשָׂה, כָּל הַטְּרַחָה שֶׁהִיְתָה לְךָ
 לְבוֹא, הַכֹּל הִיָּה בְּהַשְׁגָּחָה פְּרִטִי פְּרִטִית, וְצָרִיךְ לְחַקֵּק אֶת זֶה הֵיטֵב
 הֵיטֵב בְּלִבְךָ, כִּי שׁוֹם דְּכֵר לֹא נַעֲשָׂה מֵעֲצָמוֹ, וְהַכֹּל מִיָּדוֹ יִתְבָּרַךְ, וְגַם
 כָּל בִּיאָתִי לְפָנֶיךָ הִיָּה בְּהַשְׁגָּחָה, הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ סִבֵּב כִּף מֵהַ שְׁלֵא עָלָה
 עַל דַּעְתִּי כָּלֵל, וְכִשְׂאָדָם זוֹכָה לְדַעַת הָאֱמֶת הַזֶּה, שְׂאֵין בְּלַעֲזָיו יִתְבָּרַךְ
 כָּלֵל, אֲזִי מִכָּל מֵהַ שְׁעוֹבֵר עָלָיו, בּוֹרַח אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, כִּי בְּאֱמֶת "מִמֶּךָ
 הַכֹּל יִמְיָדְךָ נִתְּנוּ לְךָ" (דְּבָרֵי-הַיָּמִים-א כ"ט, יד), עַל-כֵּן יוֹתֵר טוֹב לְתוֹלֹת
 הָעֵינַיִם וְלִבְקָשׁ רַק מִמֵּנוּ יִתְבָּרַךְ, וְלֹא יִלְךְ וַיִּבְקֵשׁ מִבְּשׂוֹר וְדָם, שְׂאֵין
 מוֹעִיל כָּלֵל, כִּי הוּא רַק שְׁלִיחַ הַהַשְׁגָּחָה.

הדורש שלומך...

תצה.

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר חקת ה'תש"ל.

שלום וברכה וכל טוב סלה אל מעלת הויתיק והחסיד, שותה
בעזמא מהמעזן הנובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר.

אחי היקר! חזק ואמץ מאד מאד בעבודת השם יתברך, ואל תפל
בדעתך משום דבר שבעולם יהיה איך שיהיה, ותדע שהבעל-דבר
אורב מאד מאד על כל הבא להפגס לפניו הקדשה, וצריך העקר
לשמר את השערים של המח, שהם: העינים, האזנים, החטם והפה,
שדיקא שם אורבים ביותר, כי עקר האדם הוא המח מחשבה,
שיכולה לעלות מעלה מעלה ולדבק עצמו בו יתברך בתכלית
המדרגה העליונה, אך לזכות לזה אי אפשר כי אם על-ידי קדשת
השערים, ובפרט לשמר מאד את הפה ששם רובצת הסטרא אחרא
ביותר, כמו שכתוב (בראשית ד. ז): "לפתח חטאת רובץ", לשמר
מאד מאד לכלי לדבר שום דבור שאינו מכרח, ויקבל על עצמו גדר
לכלי להתחיל לדבר עם שום ברנה כי אם המכרח לו עד מאד.

הדורש שלומך...

תצו.

בעזרת השם יתברך, אור ליום רביעי לסדר חקת ה'תש"ל.

שלום וברכה לאהובי, מחמד נפשי, גר לצדיק נחל נובע מקור
חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח.

אחי היקר! חזק ואמץ מאד בעבודת השם יתברך, והעקר
שמירת המחשבה, לזכות לדבק מחשבתו בעלמא דאתי, כמובא
בלקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן נד, ולהמשיך על עצמו נעם זיו
שכינתו יתברך, והעקר על-ידי שמחה והרחבת הלב ופנים שוחקות,
שמרתיב מאד את המחזין והדעת (עין שם, חלק ב', סימן י, ועין
(א) בעולם הבא.

נפלאות רבות בלקוטי-הלכות (תפלין, הלכה ו', על-פי התורה ע"ב בקלק ב' מלקוטי-מוהר"ן), והעקר לבטל עצמו לגמרי אליו יתברך, שזה עקר העננה — לידע שהוא בעצמו אינו כלום, ועל-ידי-זה בעצמו יזכה לתחית המתים, ההפך מ"רשעים בחייהם קרויים מתים" (ברכות יח:): ודו"ק, עין שם בפנים התורה, כי באמת בשמבטל עצמו אליו יתברך בתקף האמונה, אז זוכה לחיים נצחיים, אשרי מי שיאחז בזה.

ומחמת טרדותי בעתים הללו, ודעתי אינה צלולה, על-כן אקצר.

הדורש שלומך...

ומה שפכתבי בענין "רשעים בחייהם קרויים מתים" על-פי התורה הזו, עתה מצאתיו בלקוטי-הלכות, עולה, הלכה ב', שאומר את זה, עין שם, וברוך שפונתי.

תצו.

בעזרת השם יתברך, אור ליום רביעי לסדר חקת ה'תש"ל.

שלום וברכה לבחור היקר, הצמוד בפנימיות לכבי לטוב כל הימים, השותה מהנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר.

מכתבך באריכות גדולה קבלתי היום, והנה, ידי היקר, צריך להתמיד מאד בתפלה והתבודדות בכל יום, ליחד לעצמו מקום מיחד שאין שם בגי-אדם, ולשפף שיח ותפלה אליו יתברך, וכל מה שעובר עליו, הכל לכל יספר לפני השם יתברך, וגם תרבה להתנועד עם אנשי שלומנו היקרים המקרבים באמת אל רבנו ז"ל, שזה העקר.

ורבנו ז"ל אמר פעם: אם יכולים להוציא את אחד ממקום שצריכים להוציאו, אז גם מי שיאחז עצמו בו גם-כן יוציאו, ודו"ק,

כי, תהלה לאל, יש ויש בין אנשי שלומנו היקרים צדיקים קדושים יחידים הדרוה, ובנדאי מה שאמרו חכמינו ז"ל (בראשית רבה, פרשה מט, ז): "לא קים העולם אלא על ל"ו [שלשים וְששה] צדיקים", שהם בין אנשי שלומנו, על-כן אחז עצמך ביחד עם אנשי שלומנו, וביחד תדברו מגדלת תורתו וְעצותיו הקדושות.

הדורש שלומך...

תצח.

בעזרת השם ותפלה, אור ליום רביעי לסדר חקת ה'תש"ל.

שלום וברכה לאהובי, ידידי היקר, השוטה בצמא מהנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח.

מכתבך קבלתי, ושמחתי מאד על שאתה מתמיד בלמוד, וזה העקר, כמאמר התנא הקדוש (אבות ו, יז): "אין מלויין לו לאדם לא כסף ולא זהב ולא אבנים טובות ומרגליות אלא תורה ומעשים טובים בלבד".

יודע לנו שכל רצונו של רבנו ז"ל היה רק לעבודות פשוטות, לקיים כל דין מהשולחן ערוך, ולהתמיד מאד בכל יום בתורה, ללמד כמה דפים גמרא בכל יום, ועין בהנהגת רבנו ז"ל בעת קטנותו ב"שבחי-הר"ן", ותשתדל לקיים כל מה שכתוב שם, ואז טוב לך לנצח.

ומחמת טרדותי הרבים, אין דעתי צלולה כלל, על-כן אין אני יכול להרחיב הדבור כרצונך, ועוד חזון למועד.

הדורש שלומך...

תצט.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רִבְעִי לְסֵדֶר חֻקַּת ה'תש"ל.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה לְמַעַלְתַּי דִּידִי נִפְשִׁי, וְתִיק וְחִסִּיד, הַשְׁוֹתָהּ בְּצִמָּא מִהַנְחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֻכְמָה, זְכוּתוֹ יִגֵּן עֲלֵינוּ ... נְרוּ יְאִיר.

מִכְתָּבְךָ קִבְּלֵתִי, וּמָאֵד שְׂמֵחָתִי לְשִׁמְעַע מְשֻׁלֹמֶךָ הַטּוֹב, אֲבָל הָעֵקֶר, יְדִידֵי הַיָּקָר, לְשִׁמְרַע עֲצָמוּ מָאֵד מָאֵד מַעֲצָבוֹת וּמְרָה שְׁחוּרָה, וְרַבְּנוּ ו'ל אָמַר (לְקוּטִי-מוֹתֵר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן מַח): תִּתְּךָ-וּמְיָד כְּשֹׁנְכֵנְסִים בְּעֵבֹדֵת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, עֲבָרָה גְדוֹלָה שֶׁהוּא בְּעֵצָבוֹת, עֵינֵי שָׁם; וְצָרִיךְ לְהַכְרִיחַ אֶת עֲצָמוֹ בְּכָל הַפְּחוֹת לְהִיּוֹת בְּשִׁמְחָה, שֶׁהוּא דְבָר גְּדוֹל עַד מָאֵד, וְכַמוּבָא (שָׁם, חֶלֶק א', סִימָן רַפּוּ, וּבְחֶלֶק ב', סִימָן י'), כִּי מַה שֶׁהָאָדָם רָחוּק מִהַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, הָעֵקֶר עַל-יְדֵי עֲצָבוֹת וּמְרָה שְׁחוּרָה, וְצָרִיךְ לְחַפֵּשׁ וּלְמַצֵּא בְּעֲצָמוֹ הַנְּקֻדוֹת טוֹבוֹת שֵׁשׁ בּוֹ, עַל-יְדֵי-זֶה יִחִיָּה אֶת עֲצָמוֹ.

וּמַה שֶׁכְּתִבְתָּ אֹדוֹת עֲתוּנִים, טוֹב יוֹתֵר לְדַבֵּר עִם בְּנֵי-אָדָם שִׁיחוֹת-חֲלִין, וְלִפְקֹחַ דַּעְתוֹ עַל-יְדֵי-זֶה מְלַקְרָא עֲתוּנִים, כִּי עַל-יְדֵי שִׁיחוֹת-חֲלִין יָכוֹל גַּם לְהִתְגַּלְגַּל וְתִצָּא שִׁיחָה מִהַתְּכַלִּית הַנּוֹצְחִית, וְאֵז יִתְעַלּוּ גַם הַשִּׁיחוֹת-חֲלִין כַּמוּבָן מִדְּבָרָיו הַקְּדוּשִׁים ו'ל (חִי-מוֹתֵר"ן, סִימָן שַׁעז), אֲבָל קְרִיאַת עֲתוּנִים מְלֵאָה כְּפִירָה וְנֶאֱוָף, וְכָל דְּבָר רַע אֶף גַּם שֵׁשׁ שָׁם קֶצֶת חֲדָשׁוֹת מַה שֶׁנֶּעֱשֶׂה בְּעוֹלָם, עִם כָּל זֶה הָרַע הוּא יוֹתֵר מִהַטּוֹב, עַל-כֵּן אֲסוּר לְקָרָא, כִּי בְּמַחְשָׁבָה שְׂבִמְחָה שָׁם הֵיִצֵּר הַטּוֹב וְהֵיִצֵּר הָרַע, וּכְשֶׁחֹשֵׁב בְּטוֹב אֵזִי הֵיִצֵּר הַטּוֹב גּוֹבֵר, וּכְשֶׁחֹסֵס וְשִׁלּוֹם, מְהִרְהֵר בְּרַע, אֵז הֵיִצֵּר הָרַע גּוֹבֵר, חֹס וְשִׁלּוֹם (עֵינֵי שָׁם, חֶלֶק א', סִימָן מַט), וְעֵינֵי שָׁם (סִימָן כֵּא), שְׂבִמְקוֹם שֶׁהַמַּחְשָׁבָה חוֹשֶׁבֶת שָׁם כָּל הָאָדָם, וְאֵם חוֹשָׁבִים בְּטוֹב אֵז כָּל גּוֹפּוֹ בְּתֵר רִישָׁא אֲזִילָא (עֲרוּבִין מֵא), וְאֵם, חֹס וְשִׁלּוֹם, מְהִרְהֵר בְּהִרְהוּרִים רָעִים וּבְשִׁטוּת וְעֲתוּנִים, אֵז, חֹס וְשִׁלּוֹם, מְכַנֵּס אֶת נַשְׁמָתוֹ אֶל תּוֹךְ הַטְּמָאָה, עַל-כֵּן צָרִיךְ

לְהַזְהִיר בְּזֶה בְּיוֹתֵר, וְתִרְאֶה לְשַׁקֵּד בְּכָל יוֹם בְּסִפְרֵי רִבְנוּ ז"ל, וְאֵז טוֹב לָךְ לְנַצַּח.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָךְ...

תּוּק.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר חֶקֶת ה'תש"ל.

שְׁלוֹם לְאַהֲבֵי יְדִידֵי הַיְקָר, הַחֲפִיץ וּמִשְׁתוֹקֵק מְאֹד לְעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עַל-פִּי דְרָךְ הָאֵמֶת שֶׁקִּבְּלָנוּ מֵהַנַּחֲל גּוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... נְרוּ יְאִיר.

אָחֵי הַיְקָר! חֹזֵק וְאֵמֶץ מְאֹד מְאֹד בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְאֵל תִּפְלֵ בְּדַעְתְּךָ מִשׁוֹם דְּבָר שֶׁבְּעוֹלָם יִהְיֶה אִיךָ שִׁיְהִיָּה, וְתִהְיֶה כָּל מַחְשְׁבוֹתֶיךָ, כָּל מַעֲשֵׂיךָ וְכָל דְּבוּרֶיךָ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְתִטֵּה הַיֵּטֵב אֲזוּךְ מִכָּל דְּבָר, וְאֵז תִּשְׁמַע עֲנִינִים רַמִּים וְנִשְׁגָּבִים עַד מְאֹד, וְתוּכַל לְקַבֵּל רַמְזִים וְחֲדוּשִׁים וְהִתְעוֹרְרוֹת מִכָּל דְּבָר, וּמִהַכֵּל תַּעֲשֶׂה תוֹרָה, כִּי בְּאֵמֶת אֵין שׁוֹם מְצִיאוֹת בְּלַעֲדֵיו יִתְבָּרַךְ כָּלֵל, וְדוּמָם, צוּמַח, חֵי, מְדַבֵּר, הַכֵּל לְכָל עֲצָם עֲצָמִיּוֹת חֵיּוֹת אֶלְקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְאָשֶׁר מְצַמְצָם עֲצָמוֹ מֵאֵין סוֹף עַד אֵין תְּכֵלִית, לְרַמֵּז לְכָל אָדָם רַמְזִים (עַן לְקוּטִיר-מוֹהֲר"ן, חֵלֵק א', סִימָן נד בְּאַרְיִכוּת), וּמִחֲמַת שֶׁבְּקִרּוֹב נִתְרְאֶה פְּנִים אֵל פְּנִים, עַל-כֵּן אֶקְצֹר.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָךְ...

תְּקַא.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, אֹר לְיוֹם שְׂשִׁי - עֲרֵב-שַׁבַּת-קֹדֶשׁ לְסִדְרַת חֲקַת ה'תש"ל.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סֵלָה אֶל יְדִידֵי הַיְקָר, הַשּׁוֹתָה בְּצִמָּא מִהַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גְּרוּ יְאִיר וַיִּזְרַח.

מִכְתָּבְךָ קִבְּלָתִי הַיּוֹם, וְלִהְיִיכֶךָ דְּבָרֵי אֲמַת, הֵלֵא כָּל סִפְרֵי רַבְּנֵנוּ וְי"ל בְּיָדְךָ, הַפֶּךָ בְּהֵם דְּכָלֵא בְּהֵם — עֲצוֹת, הַתְּחַזְּקוֹת וְדָרְכֵים יִשְׁרוֹת.

וְהִנֵּה בְּעֵתִים הִלְלוּ אֵינְנִי בְּבֵית, וְאֵינִי זוֹכֵה לְיִשׁוּב הַדַּעַת אֲמַתִּי, עַל-כֵּן אֵי אֶפְשֶׁר לִי לְהֶאָרִיךְ.

הַעֲקָר, יְדִידֵי הַיְקָר, עִינַי הֵיטֵב בְּלִקוּטֵי-הַלְכוֹת, פְּקוּדוֹן, הַלְכָה ד', הַסֵּלֵק מִהַמַּחַם וְהַשְּׁכָל וְלַעֲשׂוֹת שְׁנֵי צְמִצּוּמִים, צְמִצּוּם אַחַד לְמַעַלָּה — לִידַע שְׁעֵדִין אֵינִי יוֹדַע כָּלֵל בִּידְעִיתוֹ יִתְבָּרֵךְ, כִּי לְגַדְלָתוֹ אֵינִי חֲקָר, וְצְמִצּוּם שְׁנֵי לְמַטָּה — שְׁעַל-כָּל-פְּנִים לֹא יַעֲשֶׂה שׁוּם מַעֲשֶׂה בְּהֵמָה כָּלֵל, כִּי בַעַת יְרִידַת וּנְפִילַת הַמַּחֲזִין, צְרִיכִים לְהִזָּהֵר מְאֹד לְבָלִי לְהַפְקִיר, חֵס וְשְׁלוֹם, אֶת הַשְּׂבָעָה גְּרוֹת, לְבָלִי לְדַבֵּר מַה שְּׂאֲסוּר לְדַבֵּר, לְבָלִי לְשַׁמֵּעַ מַה שְּׂאֲסוּר לְשַׁמֵּעַ, לְבָלִי לְכַעַס וְלְבָלִי לְהִסְתַּפֵּל בְּמִקְוֹמוֹת שְׂאֲסוּר לְהִסְתַּפֵּל, וּכְשֶׂאֲדָם זוֹכֵה לְשַׁנֵּי צְמִצּוּמִים אֵלָיו, אֲזִי נִמְשָׁךְ עָלָיו מַחַ עָלְיוֹן גְּבוּהָ מְאֹד, עִינַי שֶׁם בְּאֲרִיכוּת עוֹד דְּבָרִים וְחִדּוּשִׁים, עֲצוֹת וְהַתְּחַזְּקוֹת יְקָרִים, וּמַחֲמַת כְּלָבוּלֵי הַרְבִּים אֲקַצֵּר.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ ...

תְּקַב.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, אֹר לְיוֹם שְׂשִׁי - עֲרֵב-שַׁבַּת-קֹדֶשׁ לְסִדְרַת חֲקַת ה'תש"ל.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה לְאֶהוּבֵי, יְדִידֵי, הָאֲבָרְךָ הַיְקָר הַשּׁוֹתָה בְּצִמָּא דְּבָרֵי הַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גְּרוּ יְאִיר וַיִּזְרַח.

מִכְתָּבְךָ הַיּוֹם קִבַּלְתִּי וְנִהְיִיתִי מְאֹד מְאֹד מֵהִדְבּוּרִים הַטּוֹבִים שְׁלָךְ, וְתַהֲלָה לְאֵל, אֲנִי שֹׂמַח מְאֹד שְׁלֹא שִׁכַּחְתָּ מִמֶּנִּי, וְגַם הַחֲבָרִים, הָאֲבָרְכִים וְהַבְּחוּרִים לֹא שִׁכַּחוּ מִמֶּנִּי, כִּי קִבַּלְתִּי הַרְבֵּה מִכְתָּבִים מֵהֶם בְּשָׁבוּעוֹת אֵלוֹ, וְאֲנִי יוֹדֵעַ מַה לַעֲשׂוֹת וְאֵיךְ לְהַשִּׁיב, כִּי אֲנִי צָרִיךְ לְרַחֵם רַבִּים, שִׁמְשִׁיךְ לִי הַשֵּׁם יְתַבָּרֵךְ רְפוּאָה שְׁלֵמָה, וְיֵאִיר עָלַי אֹרֹךְ יְתַבָּרֵךְ, וְאַזְכֶּה לְחַזוֹת בְּנַעַם ה' וְלִבְקֹר בְּהִיכְלוֹ, כִּי בַעֲתִים הִלְלוּ עוֹבֵר עָלַי, רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, מַה שְׁעוֹבֵר, וְהַכֵּל בְּחֶסֶד גְּדוֹל, וְתַזְכִּיר אוֹתִי בַתְּפִלָּתְךָ, שְׂאֲזַכֶּה לְרְפוּאָה שְׁלֵמָה בְּרוּחָנִיּוֹת וּבְגִשְׁמִיּוֹת.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ...

וְהַעֲקָר לְהִיּוֹת תְּמִיד בְּשִׂמְחָה וּבְכַפְנִים שׁוֹחֲקוֹת, שְׂזָה רְפוּאָה לְכֹל, כַּמּוּבָא בְּלִקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן כ"ג, כִּי כָל הַחֲלָאִים בְּרוּחָנִיּוֹת וּבְגִשְׁמִיּוֹת בָּאִים מִחֶמֶת קַלְקוּל הַשִּׂמְחָה, עַיִן שֵׁם; וְר' אֶפְרַיִם ז"ל הֵיךְ רָגִיל לומר "שִׂמְחָה דּוֹקטוֹר" מְרַפָּא אוֹתוֹ, וְדו"ק.

תּקַג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יְתַבָּרֵךְ, יוֹם שְׁשִׁי - עֶרְב־שַׁבַּת-קֹדֶשׁ לְסֵדֶר חֲקַת ה'תש"ל.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה לְאַהוּבֵי, יְדִיד נַפְשֵׁי הַיָּקָר, וְתִיק וְחֲסִיד, הַשּׁוֹתֵה בְּצִמָּא מֵהַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גְּרוּ יֵאִיר וַיִּזְרַח.

מִכְתָּבְךָ הַיָּקָר אֶתְמוּל קִבַּלְתִּי, וְהִנֵּה הִסּוּד מִדַּעַת רַבְּנוּ ז"ל הוּא לְהַתְּנֵהג מְאֹד עַל-פִּי הַשְּׁלַחָן עָרוּף, וְיִדּוּעַ גְּדֹל הָאֲזִהְרָה שֶׁהִזְהִיר רַבְּנוּ ז"ל לְהַתְּמִיד בְּשְׁלַחָן עָרוּף יוֹתֵר מֵהַכֵּל, וּבְכַרְט לְלַמֵּד אֶת הַהֲלָכוֹת הַשְּׂיִכּוֹת לְכֹל חַג, כְּדֵי שִׁיזְכֶּה לִידַע רְצוֹנוֹ יְתַבָּרֵךְ, וּכְמוֹ שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ ז"ל (מְגִלָּה כ"ט): מִשָּׁה תִקֵּן לָהֶם לְיִשְׂרָאֵל שִׁיְהִיו קוֹרִין הַלְכוֹת הַרְגֵל בְּרִגְלָו וְכו', וְכֵן צָרִיךְ לְהַתְּמִיד בַּתְּפִלָּה וְהַתְּבוּדוֹת, לְשַׁפֵּךְ שִׁיחַ וְהַתְּפִלָּה אֵלָיו יְתַבָּרֵךְ, וְכֹל מַה שְׁעוֹבֵר עָלָיו יִסְפֹּר לְפָנָי הַשֵּׁם יְתַבָּרֵךְ כַּאֲשֶׁר יִסְפֹּר הַבֵּן לְאָבִיו, וְעַיִן בְּלִקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן ח',

מענין למוד שלחן ערוף, שמברר את הטוב מהרע, וכן התפלה פותחת את מעין השכל, ונשפעת עליו דעת וכו'.

הדורש שלומך...

תקד.

בעזרת השם יתברך, אור ליום ששי - ערב־שבת־קדש לסדר חקת ה'תש"ל.

שלום וברכה וכל טוב סלה אל הבחור היקר, השוטה בצמא דברי הנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח.

הנה חברך היקר ה'ה פה במקום שאני נמצא סמוך לשיבתו ודברנו הרבה, ואבקש ממך מאד שתראה לדבר עמו בכל יום, ורבנו ז"ל הזהירנו ביותר על אהבת חברים, וענין בלקוטי־מוהר"ן, חלק א', סימן לד', מענין השלש נקודות וביחינות ו"מקבלין דין מן דין", וידוע דברי מוהר"ן ז"ל, שצריך לדבר עם אנשי שלומנו בכל יום (עין בעלים לתרופה), ומחמת שספר לי, שאין אתה רוצה לדבר עמו, על־כן נתעוררתי לכתב לך, וכוונתי אני דן אותך לכף זכות וכו', אף לפעמים בטולה של תורה זוהי קיומה, אתה יכול להחיות נפש בשבעה משיבי טעם ממש כאלו לדלתו, כמו שאמרו חכמינו ז"ל (סנהדרין ט:): "כל המלמד בן חברו תורה מעלה עליו הכתוב כאלו לדו", ורבנו ז"ל הזהירנו על זה ביותר, פמוכא בהרבה שיחות בעל־פה, ובפרט בלקוטי־מוהר"ן, חלק ב', סימן ז', וענין במעשה ג' מספורי־מעשיות, שהחכם הניח צואה להשקות אילנות, ודו"ק; ומחמת בלבולי עכשו — אקצר, ואבקשך לקיים, כי הוא מצוה גדולה.

הדורש שלומך...

תְּקַה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ. יוֹם שְׁשִׁי - עֶרְב־שַׁבַּת־קֹדֶשׁ לְסִדְרַת מִטּוֹת ה'תש"ל.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סֵלָה אֶל מַעֲלַת יְדִידֵי הַיָּקָר, הָאֲבִירָה
הַמְּפֹאָה וְהַמְּפֹלָג בְּתוֹרָה וְעִבּוּדָה עַל־פִּי דָרְךָ הַתָּמִים הָאֲמֵת שֶׁקִּבְּלָנוּ
מִהַנַּחֲלָה נוֹבֵעַ מִקּוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּרוֹ יֵאִיר וְיִזְרַח.

מִכְתָּבְךָ הַיָּקָר קִבְּלָתִי, וְשִׂמְחָתִי עַד מְאֹד.

אֲחִי הַיָּקָר! חֻזַּק וְאַמֵּץ עַד מְאֹד מְאֹד יִהְיֶה אִיךָ שְׂיִהְיֶה,
וְאֵל תִּפְּל בְּדַעְתְּךָ מִשׁוֹם דְּבַר שֶׁבְּעוֹלָם, וְצָרִיךְ לְהִתְאַזֵּר מְאֹד מְאֹד
בְּסִבְלָנוֹת וְאַרְיֵכַת אִפְסִים עַל כָּל מָה שֶׁעוֹבֵר עָלָיו, וְלִהְיוֹת תָּמִיד
בְּפָנִים שׁוֹחֲקוֹת וּבִשְׂמִיחָה, וְלִהְעִבִּיר תָּמִיד עַל מְדוּתָיו, וְיִזְהַר עַד
מְאֹד מִכַּעַס וּמִקְפִּידוֹת, וְעַקֵּר הַמְּשַׁכַּת נֵעֵם זֵיו שְׂכִינָתוֹ יִתְבָּרֵךְ הוּא
דִּיקָא עַל־יְדֵי אַרְיֵכַת אִפְסִים, וְהָאֲרִיזוֹ"ל גְּלָה שְׂאִין עוֹד דְּבַר שִׂפִּיל
אֶת הָאָדָם מִמְדַּרְגָּתוֹ כְּמוֹ הַמְּדָה הַמְּגַנָּה שֶׁל כַּעַס (עֵין שַׁעֲרֵי־רוּחַ־הַקֹּדֶשׁ
בְּתַחֲלֹתוֹ), רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, שְׁעוֹקֶרֶת אֶת הָאָדָם לְגַמְרִי, כְּמוֹכָא בְּזִהַר
הַקְּדוֹשׁ עַל הַפְּסוּק "טוֹרֵף נִפְשׁוֹ בְּאִפּוֹ" (איוב יח, ד) וְכו'.

וַיִּמָּה שֶׁכְּתַבְתָּ אוֹדוֹת מַעֲלַת הַתְּקָרְבוֹת אֶל רַבְּנוּ ז"ל, תִּדְעַ כִּי
מִפְּשֵׁ הַחֲיִיתָנִי וְהַכַּל בְּהַשְׁגָּחָה וְכו', וְהַיּוֹם נִתְּתִי מְחַדָּשׁ תוֹדָה וְהוֹדָאָה
לְהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ עַל כָּל הַחֶסֶד חֲנֻם שֶׁעָשָׂה עִמָּנוּ, שֶׁזְּכִינוּ לְהַתְּרוֹעַ מִזֶּה
הַצְּדִיק וְכו', וְאִם יִרְצֶה הַשֵּׁם, אֲדַבֵּר עִמָּךְ מִזֶּה פְּנִים אֶל פְּנִים.

וְהִנֵּה אֶתָּה צָרִיךְ לְהִיֹּת מְאֹד בְּשִׂמְחָה שְׂזִכִּיתָ לְהִתְיַשֵּׁב בְּאַרְץ
יִשְׂרָאֵל, אֲשֶׁר מֵאִיר בָּהּ אוֹר הַהַשְׁגָּחָה, אוֹר יִשְׂרָאֵל וְאוֹר חוּזְר, בְּחִינַת
(דְּבָרִים יא, יב): "עֵינֵי ה' אֶלְקֵיךָ בָּהּ מִרְשִׁית הַשָּׁנָה וְעַד אַחֲרִית שָׁנָה",
בְּחִינַת שְׁתֵּי עֵינַיִם (כְּמוֹכָא בְּלִקוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן יג), מָה שְׂאִין
פֶּן בְּחוּץ לְאַרְץ כְּבִיכּוֹל הוּא מִסְתַּכֵּל מֵאַחוּרָא כְּתַפְּא רַק (תְּהִלִּים לג,
יח): "עֵין ה' אֶל יִרְאֵיו לְמִיחָלִים לְחֶסֶדוֹ", הִינּוּ הַצְּדִיקִים וְהַיְרָאִים
וְהַמִּיחָלִים לְחֶסֶדוֹ מִמְּשִׁיכִים עֵין הַשְׁגָּחָתוֹ גַּם בְּחוּץ לְאַרְץ, וְדו"ק;

והשם יתברך יזכני גם-כן לנסע לארץ ישראל, כי כסופי לזה כבר
כמה שנים לצאת מגלות הארץ הזו, אשרינו וזו, טאקע פארט
אשרינו^א, שזכינו לידע מאור גנוז ונסתר כזה.

הדורש שלומך...

תקו.

בעזרת השם יתברך, יום ששי - ערב-שבת-קדש לסדר מטות ה'תש"ל.

חיים, חן וחסד ירדפו וישיגו לידידי, אהובי, השוטה בצמא דברי
הנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח לנצח
נצחים.

אחי היקר! חוק נאמן מאד במדרגת הבטחון והאמונה, ותדע
שאין בלעדיו יתברך כלל, ודומם, צומח, חי, מדבר, הכל לכל עצם
עצמיות חיות אלקותו יתברך, ובכל תנועה ותנועה שם אלופו של
עולם - השם יתברך, ויתבטל עצמך אליו יתברך לגמרי, ותדע שאין
שום טבע כלל, ותצפה איך שיתנהג עמך השם יתברך, ואז טוב לך
לנצח.

הדורש שלומך...

אסור לבטל אפלו רגע ביום או בלילה לבטלה, "כי על כל
אלה ביאף האלקים במשפט" (קהלת יא, ט), ויהיה זמן שתתחרט
על כל רגע ודקה שהלכו לך לבטלה, ועל-כן בכל עת ורגע הרגל
עצמך לדבר עמו יתברך בלשון שאתה רגיל בה, ותפרש את שיחתך
וכל מה שעובר עליך בפרטי פרטיות כאשר ידבר איש עם רעהו,
וכן תתמיד בלמודים כסדרן בכל חלקי התורה הקדושה, וכן תאריך
בתפלות הקבועות ובאמירת תהלים, ואפלו בעת שיהיה ההכרח

(א) אשרינו ואכן באמת אשרינו.

לך להתועד עם בני-אדם, תראה לדבר עמהם רק בענייני אמונה והשגחה פרטית, אשר זוהי מצנת עשה של "ולדבקה בו" (דברים יא, כב) ויחוד השם ולמוד תורה דרבים, אשר זכותו עולה על הכל כידוע, וכן לעורר אותם על תפלה והתבודדות ועל למוד התורה הקדושה בסדרן, ואשרי מי שמרגיל עצמו ליחד יחודים קדושים ולומר פסוקי יחוד, ולהמשיך על עצמו ערכות, נעם, זיו וחיות אלקותו יתברך; אשרי לו ואשרי חלקו.

תקוז.

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר כיתצא ה'תש"ל.

החיים וכל טוב סלה אל מעלת הבחור היקר, החפץ להתקרב אל הקדושה על-פי דרך התם שקבלנו מהנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... נרו יאיר.

מכתבך לנכון קבלתי.

אחי היקר! חזק ואמץ מאד מאד יהיה איך שיהיה, ואל תפל בדעתך משום ברנה שבעולם כי ה' עמך, אתך ואצלך, ואל תפחד משום בלבולים שמבלבלים אותך, כי הכל בידו של השם יתברך, המנהג עולמו בחסד ובריותיו ברחמים, ואל תדאג מה שמפספטים בדבוריהם הרעים, כי זהו מהבחירה והנפיון לראות איך תחזק עצמך, ועקר העצה — לדם ולשתק למחרפו, וזה עקר פונת אלול (כמוכא גלקוטי-מוהר"ז, חלק א', סימן ו, ובחלק ב', סימן פז) והכלל הזה תקבל על עצמך — להיות תמיד מהנרדפים ולא מהרודפים, וכמו שאמרו חכמינו ז"ל (בבא קמא צג.), שלכך קבל הקדוש-ברוך-הוא את התורים ובני יונה, מפני שהם נרדפים, וכמו שכתוב (קהלת ג, טו): "והאלקים יבקש את נרדף", ואמרו חכמינו ז"ל (ויקרא ובה כו, ה): אפלו צדיק רודף את הרשע וכו', וזה עקר התשובה — לשמע ביונו ולשתק,

אף שפואב לו מאד מאד ויודע שאתו הצדק, ויכול לענות לו היטב, אף בזה שישתק למחרפו, יזכה להכניע ממנו את הדמים הרעים, ויזכה למצא שרש קדשתו בחינת זווגו, כי הנשמה היא חלק אלוק ממעל, שרש האמונה, הנקראת מלכות, ועל ידי החטאים והעוונות מאבד את זווגו של שרש קדשתו — את אמונתו, כמו שכתב רבנו ז"ל (ספר המדות, אות אמונה, סימן כב): "הפשע של אדם מכניס כפירה לאדם", ועל-ידי-זה רחוק הוא מתפלה, כי תפלה ואמונה תלויות זו בזו, ואז עוברים עליו כל הדינים והיסורים, כי להפך עקר הגאולה תלויה באמונה ותפלה (עין לקוטי-מורה"ן, חלק א', סימנים ב, ז), ועל-ידי פגנת אלול — לשמע בזיונו ולהם ולשתק, על-ידי-זה ימצא את זווגו — את שרש נשמתו, ותהיה שגורה תפלתו בפיו, שזה בחינת "תאבה האשה", במבאר בפנים עין שם; כי על-ידי ששותק למחרפו, בזה ממצט בכבוד עצמו, ומגלה שהכל ממנו יתברך, בחינת (שמואל-ב טו, י): "כי ה' אמר לו קלל", ועל-ידי-זה הוא מרבה בכבוד המקום, שמגלה אשר מלא כל הארץ כבודו, ואין שום מציאות בלעדיו יתברך כלל, וכשאדם שומר פיו ולשונו, אזי שומר מצוות נפשו, ויש להאריך בזה בדבורים נפלאים, כמו שדברנו מזה בסעדה שלישית בשבת שעברה, אף אפס הפנאי ועוד חזון למועד.

...הדורש שלומך...

ולפלא גדול בעיני על שקפי הנראה היית בעתים הללו סמוך למחננו ולא ראיתך כל הזמן, וגם לא שמעתי ממך מה נעשה עמך, (וגם הבטחת להחזיר לי הטייפ של התורה "בהעלותך", ולא קימת דבריך). מכל זה איני יודע מה לחשב, מי נמי מתגבר עליך לקחת אותך מרבנו ז"ל, זכור את הנסים והנפלאות שעשה לך כבר השם יתברך מיום שזכית להתקרב ולהתודע מרבנו ז"ל, שיצאת כבר וכו' וכו' וכו', וכבר הבנת ואמונתך חזקה עד מאד, שעקר תקונך על וכו' וכו' הוא על-ידי רבנו ז"ל, על-כן אבקש ממך מאד מאד, שתתקיימך כשתקבל מכתבי זה, תכתב לי הכל באר היטב

מִהַנְעֻשָׁה עִמָּךְ, וְאִם אַתָּה שׁוֹקֵד בְּתַפְלָה וְהַתְּבוּדוּת, שָׂרָק זֶה עֵקֶר תְּקוּנָתְךָ לְנִצּוּחַ, וְכֵלֵי זֶה תִּדְעַע כִּי אַתָּה מְאַבֵּד עֲצֻמְךָ לְדַעַת, כִּי לְצֵאת וְכוּ' וְכוּ' אֵי אֶפְשֶׁר כִּי אִם עַל-יְדֵי שְׂקִידָה רַבָּה בְּסִפְרֵי רַבְּנֵינוּ ז"ל, וּבִכְפֻרְטִיּוֹת לְשִׁקֵּד עַל דְּלִתוֹת הַרְחָמִים — לְשַׁפֵּף נִפְשֶׁךָ אֵלָיו יִתְבַּרְךָ, וְלִסְפֹּר לְפָנָיו יִתְבַּרְךָ הַכֹּל מִדֵּי יוֹם בְּיוֹמוֹ בְּעֵקֶשׁנוֹת גְּדוּלָּה.

וּמַחֲמַת טְרֻדוֹתַי עֲכָשְׂיוּ — אֶקְצֹר.

הַנ"ל...

תְּכַף-וּמְיָד בְּקִבְלַת הַמְּכַתֵּב, תִּכְתֹּב לִי בְלֵי שׁוֹם תְּרוּץ כָּלֵל.

תְּקַח.

בְּעֻזַּת הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר כִּי-תֵצֵא ה'תש"ל.

שְׁלוֹם וּבִרְבָּה וְכֹל טוֹב סְלָה אֶל מַעֲלַת יְדִיד נִפְשִׁי, וְתִיק וְחִסִּיד, הַשׁוֹאֵב חֲכָמָה וְדַעַת וְיִרְאַת שָׁמַיִם מִהַנַּחֵל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ גֵּן עָלֵינוּ ... גֵּרֹו אִיר וְיִזְרַח.

מְכַתְּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְלַתִּי, הִנֵּה, אֲחִי הַיְקָר, חִזַּק וְאַמֵּץ מְאֹד וְהַעֲקֵר לְשִׁמּוֹר אֶת הַזְּמַן הַיְקָר, וְכֹל יוֹם שְׁעוֹבֵר כְּבָר לֹא יַחְזוֹר לְעוֹלָמִים, וְצָרִיף לְזִכּוֹר אֶת זֶה תְּמִיד, כַּמּוּבָא בְּאַרְיִכוֹת בְּלִקוּטֵי-הַלְלוֹת (פְּקָדוֹן, הַלְבָּא ד), שֶׁהַבְּעַל-דְּכָר מִתְּלַבֵּשׁ בְּמִצְוֹת, וְדוּחָהוּ מִיּוֹם אֶל יוֹם, וּכְאֵלוּ זֶה הַיּוֹם אֵינּוּ יוֹם מִיָּמֵי חַיָּו, וּכְאֵלוּ בְּיּוֹם הַזֶּה אֵי אֶפְשֶׁר לַעֲשׂוֹת טוֹב וְלַעֲסֹק בַּתּוֹרָה, אֲשֶׁר זֶה עֵקֶר חַיּוֹת הָאָדָם, כִּי עֵקֶר חַיּוֹת הַנְּשָׁמָה הוּא לְמוֹד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, וְעַל-כֵּן קִדְּם קִבְלַת הַתּוֹרָה יֵשׁ לָנוּ מִצְוֹת סְפִירַת הָעֵמֶר, לִידַע כִּי אֵי אֶפְשֶׁר לְקַבֵּל אֶת הַתּוֹרָה כִּי אִם עַל-יְדֵי יְדִיעָה זוּ, שְׂמִיּוֹ קְצוּבִים וְכֹל יוֹם מִיָּמֵי חַיָּו הוּא יוֹם, וְכַמּוּבָא בְּלִקוּטֵי-מוֹהַר"ן (חֵלֶק א', סִימָן רַעֲב) עַל פְּסוּק (תְּהִלִּים צה, ז): "הַיּוֹם אִם בְּקוֹלוֹ תִשְׁמָעוּ", שְׁלִזְכוֹת לְשִׁמְעַע בְּקוֹלוֹ יִתְבַּרְךָ הוּא בְּעֵקֶר עַל-יְדֵי יְדִיעָה זוּ שֶׁל

"היום", ובלקוטי־הלכות (פקדון, הלכה ה) איתא, שְׁעַל־יְדֵי שְׁהוֹלְכִים בְּדֶרֶךְ זו, מְמַשִּׁיכִים אוֹרוֹ שֶׁל מְשִׁיחַ בְּעוֹלָם, כְּמוֹכָא בְּגִמְרָא (סנהדרין צח.), כְּשֶׁשָּׂאֵל רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לׁוֹי אֶת מְשִׁיחַ: אֵימְתִי קָאֲתִי מִרְאָה וְהַשִּׁיב לִי: 'הַיּוֹם' אִם בְּקוֹלוֹ תִשְׁמָעוּ, נִרְאָה מִזֶּה אֲשֶׁר אִם הוֹלְכִים בְּדֶרֶךְ הַחֲדָשׁ וְהִישָׁן הַזֶּה, נִמְשָׁךְ עָלָיו אוֹרוֹ שֶׁל מְשִׁיחַ, עַיִן שָׁם; וְהוּא הוּא הָאוֹר הַגָּנוּז שֶׁגָּנוּז הַשֵּׁם יִתְבַרֵךְ בְּתַחֲלִילַת הַבְּרִיאָה, שְׁלֹא יִשְׁתַּמְשׁוּ בְּזֶה הַרְשָׁעִים (עַיִן חֲגִיגָה יב.), כִּי אוֹרוֹ יִתְבַרֵךְ מֵאִיר בְּכָל יוֹם יוֹם בְּהַתְגַּלּוֹת נִפְלְאוֹהּ, וְרַק מִי שְׁזוֹכָה — זוֹכָה לְהַרְגִישׁ וּלְקַבֵּל אֶת הָאוֹר, וְיָמֵי שְׁאִינוֹ זוֹכָה — בָּאִים נַחֲשִׁים וְעַקְרָבִים, שֶׁהֵם הַבְּלִבּוּלִים וְהַדְחִיּוֹת, שֶׁמְבַלְבְּלִים אֶת מַחְשַׁבְתּוֹ וְדוֹחִים אוֹתוֹ מֵהָאוֹר הַגָּנוּז הַזֶּה, וְעַל־יְדֵי מֵדַת הַחֶסֶד יְכוּלִים לְהַגִּיעַ לְהַתְגַּלּוֹת הַזֶּה (עַיִן לְקוּטִי־מֹהֲרָן, חֶלֶק א', סִימָן פד), וְלְאוֹר הַגָּנוּז הַזֶּה זוֹכִים עַל־יְדֵי שְׁלוֹם, שִׁיְהִיָּה בְּשִׁלוֹם עִם כָּלֵם, וְאֵז יִמְצָא אֶת הַטוֹב הַגָּנוּז שֶׁבְּכָל יוֹם (עַיִן שֵׁם, סִימָן לג), וְלִזְכוֹת לְאוֹר הַגָּנוּז זוֹכִים עַל־יְדֵי תְּפִלָּה וְהַתְּבוּדוֹת, וְלִשְׁפֹט עֲצָמוֹ הֵטֵב בְּכָל דְרָכָיו בְּמָה מְבַלָּה יָמָיו וְשִׁנוֹתָיו (עַיִן שֵׁם, סִימָן טו), וּבִפְרָט עֲכָשׁוּ בַחֲדָשׁ אֱלוֹל, שְׁאֵז תְּרַעֲיָז פְּתוּחִים, וּמְקַבְּלִים הַכֹּל בְּתַשׁוּבָה, כְּמוֹכָא בְּסִפְרֵי הַקֶּדֶשׁ.

וְעַקֵּר הַתְּשׁוּבָה מוֹכָא בְּסִפְרֵי רַבְנּוֹ ז"ל הוּא — לְדָם וְלִשְׁתֵּק בְּכָל מָה שְׁעוֹבֵר עָלָיו, וְלִסְבֹּל עַל הַכֹּל, כִּי בְּזֶה שְׁשׁוֹתֵק וְסוֹבֵל מִחֲבֵרוֹ אוֹ מִשׁוֹנְאָיו אוֹ מִכָּל פִּגְעֵי הַזְּמַן, בְּזֶה מְגַלָּה שֶׁהַכֹּל בְּהַשְׁגָּחָתוֹ יִתְבַרֵךְ הַפְּרֻטִית, וּמִמְעַט בְּכַבּוּד עֲצָמוֹ, כִּי יוֹדֵעַ שֶׁהַכֹּל שְׁלוּחִים מִלְּמַעְלָה, וְעַל־יְדֵי־זֶה נִתְרַבָּה כְּבוֹד הַמְּקוֹם, שֶׁמִּתְגַּלָּה אֲשֶׁר "מְלֵא כָל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ", וְזֶה בְּעֲצָמוֹ הָאוֹר הַגָּנוּז שֶׁבְּכָל יוֹם, אֵף הַבְּלִבּוּלִים וְהַדְחִיּוֹת מִתְּלַבְּשִׁים בְּכָל יוֹם בְּכִמְהָ וְכִמְהָ אֲפָנִים (כְּמוֹכָא בְּהַלְכוֹת־פְּקוּדוֹ, הַלְכָה ד הַנִּי"ל), פֶּעַם מִתְּעוֹרְרַת עָלָיו מִחֻלְקַת, וְאֵז אֵינִן לוֹ כְּכֹר יִשׁוּב הַדַּעַת, וְכָל הַיּוֹם הוֹלֵךְ לוֹ בְּשִׁטְיוֹת, פֶּעַם נוֹסֵעַ בְּדֶרֶךְ וְאֵז הוּא מְבַלְבֵּל בְּדַעְתּוֹ וְכוּ' וְכוּ', כְּמָה וְכְמָה דְחִיּוֹת וּבְלִבּוּלִים שִׁישׁ בְּכָל יוֹם יוֹם, וְאִם הָאָדָם חִזַּק בְּדַעְתּוֹ בְּאוֹר הַשְּׁגָחָתוֹ יִתְבַרֵךְ, וְיוֹדֵעַ שֶׁהַכֹּל מִמֶּנּוּ

(א) מְתִי יָבֹא כְּבוֹדוֹ

(ב) שְׁעִירִים.

יִתְבַּרְךָ, וְיִכּוּל לְמַצֵּא אוֹתוֹ יִתְבַּרְךָ בְּכָל מְקוֹם וּבְכָל זְמַן, אֲזוּ יִתְפָּרְדוּ כָּל פּוֹעֲלֵי אֲוֶן, וְנִתְגַּלֶּה עֲלֵיו אוֹר הַגְּנוּז מִשְׁשֶׁת יְמֵי בְּרֵאשִׁית.

וְכָל זֶה עַל-יְדֵי הַדְּמִימָה וְהַשְׁתִּיקָה, שְׁשׁוֹתֵךְ וּמִבְטֵל עֲצָמוֹ אֵלָיו יִתְבַּרְךָ, וַיֵּשׁ לִזְמַר "יָדָם" עִם הַכּוֹלֵל עוֹלָה "הַיּוֹם", כִּי זֶה תְּלוּי בְּנֵה — כְּפִי שֶׁהָאָדָם זוֹכֵה לִידַע שְׂאִין לוֹ רַק אֶת הַיּוֹם, וְהַיּוֹם הַזֶּה יַעֲבֹר וְלֹא יִהְיֶה לוֹ עוֹד זֶה הַיּוֹם, בֵּן שׁוֹתֵךְ לְמַחְרָפוֹ, וְכַמוֹכָא (בְּשִׁיחוֹת-הַר"ן, סִימָן ע"ז), כָּל הָעוֹלָם מְלֵא מִחֻלְקֵת, "בְּאֵמוֹת" — בֵּין אֵמָה לְאֵמָה, "בְּעִיר" — בֵּין אֲנָשֵׁי הָעִיר, "בְּבֵית מְדַרְשׁוֹ" — עִם אֲנָשֵׁי בֵּית מְדַרְשׁוֹ, "בְּבֵית" — בֵּין אֲנָשֵׁי בֵּיתוֹ, וְגַם אֲצִלוּ בְּעֲצָמוֹ, וְאִין מִי שֶׁיִּשׁוּם אֶל לְבוֹ, שֶׁהַיּוֹם הַזֶּה כְּשֶׁהוֹלֵךְ כְּבָר מֵת, וְלֹא יִחְזוֹר לוֹ, עֵינִן שֶׁם בְּאַרְיִכוֹת קֶצֶת.

אֲשֶׁרֵינוּ וְאֲשֶׁרֵי חֻלְקֵנוּ שְׂזַכֵּינוּ לִידַע מְרַבֵּי אֵמֶת כְּזֶה הַמְּלַמְדֵנוּ עֲצוֹת נוֹרְאוֹת וְנִפְלְאוֹת כְּאֵלוֹ, טוֹב לְהוֹדוֹת לְהַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ עַל כָּל הַחֶסֶד חֲנֻם שֶׁעָשָׂה עִמָּנוּ, "חֻכְלִים נִפְלוּ לָנוּ בְּנַעֲמִים" (תְּהִלִּים ט"ז, ו').

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמֶךָ...

תִּקְט.

בְּעֲזַרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ, יוֹם שְׁשִׁי - עֶרְב־שַׁבַּת-הַקֹּדֶשׁ לְסֵדֶר בִּירְחֵצָא ה'תש"ל.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סִלָּה אֶל מַעֲלַת יְדִיד נִפְשִׁי, וְתִיק וְחִסִּיד, הַאֲבִרְךָ הַיִּקָּר הַשׁוֹתֵה מִימֵי הַחֻכְמָה מִהַנַּחֵל נוֹבַע מְקוֹר חֻכְמָה, זְכוּתוֹ וְגַן עֲלֵינוּ ... גְּרוּ יָאִיר.

מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קַבְלַתִּי וְהִנְנִי בְּזֶה לְהַשִּׁיבְךָ.

אֲחֵי הַיִּקָּר! חֻזַּק וְאַמִּץ מַעֲכָשׁוֹ, וְאַל תִּפְּל בְּדַעְתְּךָ מִכָּל מַה שְׁעוֹבֵר עֲלֶיךָ, רַק תְּסִיחַ דַּעְתְּךָ בְּכָל פַּעַם מִכָּל הַהִרְפָּתָקָאוֹת הָעוֹבְרוֹת

עליך, וזכר כי הוא יתברך אלקים, והכל מיִדו יתברך, כי אין מבלעדיו יתברך כלל, ודומם, צומח, חי, מדבר, הכל לכל עצם עצמיות חיות אלקותו יתברך, והכל מתנהג בהשגחתו הפּרטי פּרטי, ו"אין אדם נוקף אצבעו מלמטה אלא אס־בן מכריוִן עליו מלמעלה" (חלון 1:), ובכל תנועה ותנועה שם אלוֹפו של עולם, וזה עקר הגאולה — כשזוכים לברך האמונה הזו, כי אין מבלעדיו יתברך, וכל מה שעובר עליו ברוחניות ובגשמיות, הכל ממנו יתברך, כדי לקרבו ולעוררו אליו יתברך, וכשֵׁש לו השכל הזה לברח מקל מה שעובר עליו אליו יתברך, אז כרגע יתפּרדו כל פועלי אָנן, ויאיר עליו אורו יתברך המאיר לכל הארץ ולדרים עליה.

ולכל זה יכולים לזכות על־ידי התקרבות אמתית לצדיק האמת, שִׁמְמוֹנוּ מְקַבְּלִים אֶת נִקְדַּת הָאֱמֶת (עין לקוטי־מוֹהֲר"ן, חלק א', סימן ז, אשר דברנו מזה אֶתְמוֹל בבית מדרשוֹ בלילה עם אנשי שלומנו), כי הצדיק הוא נקדת האמת שִׁבְכָל הָעוֹלָמוֹת, ועל־ידי ההתקרבות אליו, נחַקֶּקֶת בּוֹ אֱמֶת, כִּידוּעַ בְּחוּשׁ שִׁתְּכֶף־וּמִיד בְּשִׂאֲחֹד מִתְקַרֵּב אֶל רַבְּנוּ ז"ל, הוא נִתְעוֹרֵר בְּהִתְעוֹרְרוֹת אֱמֶתִית מִפְּנִימִיּוֹת לְכַבּוֹ, אֲשֶׁר דָּבַר זֶה אֵין בְּשׁוּם מְקוֹם בְּעוֹלָם, וְהִסִּימֵן לָזֶה הוּא, שִׁתְּכֶף־וּמִיד כְּשִׁמְתְּקַרֵּב אֶל זֶה הַצַּדִּיק הָאֱמֶת שֶׁהוּא נִקְדַּת הָאֱמֶת שִׁבְכָל הָעוֹלָמוֹת, אֲזַי מִתְעוֹרֵר וּנְפֹתַח לְבוֹ לְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ בְּהִתְבּוֹדְדוֹת וְשִׂיחָה בֵּינּוּ לְבֵין קוֹנּוֹ, וּמְדַבֵּק עִצְמוֹ אֶל חַי הַחַיִּים — הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְכַמּוּבָא בְּלִקוּטֵי־מוֹהֲר"ן (חלק א', סימן ס), שֶׁעַל־יְדֵי שְׁשׁוּמְעִים אֶת הִתְעוֹרְרוֹת הַחֶכֶם, נִפְתַּח הַפֶּה לְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, עֵינַי שָׁם; וּמוּבָא בְּפָנִים הַתּוֹרָה ד' (בחלק א'), אֲשֶׁר עַל־יְדֵי שְׁהוֹלְכִים עִם עֲצוֹת הַצַּדִּיק, אֲזַי נַעֲשֶׂה מִזֶּה נִשׁוּאִין דְּקִדְשָׁה, וְלִהְפּוֹ, חֵס וְשִׁלּוּם, כְּשִׁשׁוּמְעִין בְּעֲצַת הַרְשָׁעִים, אֲזַי נַעֲשֶׂה מִזֶּה נִשׁוּאִין דְּסִטְרָא אִתְרָא, שִׁמְקָשֵׁר עִצְמוֹ אֶל שֵׁרֶשׁ הַטְּמָאָה, רַחֲמָנָא לְצַלָן, כִּי עָקֵר הָאֱמוּנָה מְקַבְּלִים עַל־יְדֵי הַצַּדִּיק הָאֱמֶת, כִּי עַל יְדוֹ נִפְתַּח פִּיו לְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְכֵל מַה שִׁמְרָבָה בְּשִׂיחָה וְתַפְלָה, יוֹתֵר מִתְחַזְּקֵת וּמִתְגַּדְּלֵת אֱמוּנָתוֹ יִתְבָּרַךְ.

גיש דבורים רבים על-פי התורה הזאת, אף אפס הפנאי והטרדות
בכל יום רבות מאד, על-כן אקצר.

הדורש שלומך...

תְּקִי.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר כי תבא ה'תש"ל.

שלום וברכה וכל טוב סלה אל מעלת ידידי, החפץ ומשתוקק
מאד לעבודת השם יתברך על-פי דרך האמת שקבלנו מהנחל נובע
מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח.

מכתבך היקר לנכון קבלתי, ונהניתי לראות מכתלי מכתבך איך
שאתה מתחזק בעבודת השם יתברך בתורה, בתפלה ובהתבודדות.

אחי היקר! חזק ואמץ ואל תירא ואל תחת, כי ה' עמך, אתך
ואצלך, כי מלא כל הארץ כבודו, ממלא כל עלמין וסובב כל עלמין,
ואין שום מציאות בלעדיו יתברך, וצריך להזהר ולהשמר מאד מאד
מבעס, כי על-ידי-זה עוקר עצמו מהשגחתו יתברך, רחמנא לצלן, כי
באמת הכל ברצונו יתברך, וכל מה שעובר עליו ברוחניות ובגשמיות
מדומם, צומח, חי, מדבר, הכל לכל בהשגחה פרטי פרטית, וככל
הם שלוחי המקום ברוף הוא, וכשקופץ על חברו שהרע לו, בזה
כופר בהשגחתו יתברך, חס ושלום.

ועקר העצה שיזכה למצא את שרש קדשתו, שזה בחינת זיווג,
בחינת השכינה — האמונה, הוא — על-ידי פנות אלול, לדם
ולשתק במחשבה, דבור ומעשה, ובזה מגלה שהוא בעצמו אינו
כלום, וממעט בכבוד עצמו, על-ידי-זה מוצא זיווגו שרש קדשתו
(עין בלקוטי"מורה"ו, חלק א', סימן ו, ובחלק ב', סימן פו), ועל-ידי שמשפיל
את עצמו ויודע שאין בלעדיו יתברך, והכל בהשגחתו יתברך הפרטי

פּרָטִית, אִז הוֹלֵךְ כְּסֵדֶר (עִזָּן שֶׁס, חֶלֶק ב', סִמֵּן פב), כִּי בְּאֵמַת בְּזֶה הָעוֹלָם יְכוּלִים לַחֲיוֹת חַיִּים נִצְחִיִּים מִמֶּשׁ, וְלִהְיוֹת בְּהִיכְלָא דְמַלְכָּא, וְכֹל זֶה עַל-יְדֵי שְׁמִירַת הַדְּבוּר, וְכֵן בְּלִי לְנֶקֶם, חֵס וְשְׁלוֹם, בְּחֶבְרוֹ בְּמַחְשְׁבָה, דְּבוּר וּמַעֲשֵׂה, אֶפְלוּ שְׁעֵשָׂה לִי הָעוֹלָה הַגְּדוּלָה בְּיוֹתֵר, רַק יָדַע שֶׁהַכֹּל שְׁלִיחַ מִהַמְקוֹם בְּרוּךְ הוּא, וְעַל-יְדֵי-זֶה יַעֲלֶה אֶת הַמִּשְׁפָּט לְאַלְקִים, וַיִּמְתְּקוּ מִמֶּנּוּ כָּל הַדֵּינִים, וַיִּתְּפְּרְדוּ כָּל פּוֹעֲלֵי אָוֶן, וַיִּתְּגַלֶּה עָלָיו אוֹר הַגְּנוּז, וְזֶה עֶקֶר כְּוִנַּת אֱלוֹל שְׁצָרִיכִים לְקַיֵּם, וְזֶה עֶקֶר הַתְּשׁוּבָה, וְזוֹ הַהִתְחַלָּה וְהַהֲכֵנָה שֶׁל הָרֹאשׁ הַשָּׁנָה הַקְּדוּשׁ שֶׁל רַבְנוּ ז"ל, וְזֶה שֶׁרֵשׁ הַתְּשׁוּבָה.

וּמַחְמַת טְרַדוּתִי — אַקְצָר.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

תקיא.

בַּעֲזַרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֶר נִצְבִים ה'תש"ל.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכֹל טוֹב סָלָה לִידֵי הַיָּקָר, הַחֲפִיץ וּמִשְׁתַּקֵּק לְהִתְקַרֵּב אֶל הַקְּדוּשָׁה עַל-פִּי דְרָךְ הָאֵמַת וְהַתֵּם שֶׁקִּבְּלָנוּ מִהַנַּחֵל נוֹבַע מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּרוֹ יֵאִיר וַיִּזְרַח.

מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי, וְתוֹדַע, אַחֵי הַיָּקָר, שְׁבַעֲתִים הִלְלוּ צָרִיכִים לְהִתְחַזֵּק מֵאֵד מֵאֵד, וְלִילֵךְ עִם כְּוִנַּת אֱלוֹל כְּאֲשֶׁר גָּלָה לָנוּ רַבְנוּ ז"ל. לְדָם וְלִשְׁתַּק עַל כָּל מָה שְׁעוֹבֵר עָלָיו, וְלִבְלִי לַעֲנוֹת לְמַחְרָפוֹ דְּבַר, וּבְכֻלָּל לְשֹׁמֵר מֵאֵד אֶת הַדְּבוּר וְלִשְׁתַּק תְּמִיד, שֶׁזֶה בְּעַצְמוֹ עֶקֶר הַתְּשׁוּבָה — לְבִלִּי לַעֲנוֹת עַל כָּל מָה שְׁעוֹבֵר עָלָיו, וְכִמּוֹ שְׁאֵמְרוּ חֲכָמֵינוּ ז"ל (מַגְלַה יח): "סִמָּא דִּיסוּרֵי קְבוּלֵי" וּשְׁתִּיקָה, וּבְזֶה בְּעַצְמוֹ יִכְנִיעַ אֶת הָדָם הָרַע שֶׁבְּחֻלָּל הַשְּׁמָאֲלִי, וּבּוֹדָאֵי זֶה דְּבַר קָשָׁה, בְּפִרְט

(א) רְפוּאַת הַיְסוּרִים — לְקַבְּלָם (בְּשְׁתִּיקָה).

מי שרגיל לכה, ועכשו כשזכה להתקרב אל רבנו ז"ל צריך להתנהג בזו הדרך, שקשור בזה שרש כל עבודת השם — לשמר מאד את הדבור יהיה איך שיהיה, אפלו שיכזו ויחרפו אותו, הוא ידם וישתק, ואז יזכה להתגלות אור הגנוז, ויארץ אפו על כל מה שעובר עליו, וזה עקר שלמות האמונה — לידע שאין בלעדיו יתברך כלל, וכלם שליחים מאתו יתברך, ועל ידי תקף האמונה הזו, אז הוא גדל וצומח היטב (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן קנה), וישמר עצמו מאד מאד מבעס ומקפידות, אשר על-ידי זה עוקר עצמו לגמרי, כי על-ידי בעס וקפידות מפקיר את דבורו, ואז עובר עליו מה שעובר, רק עליו להאמין כי אין בלעדיו יתברך, ואין דבר נעשה מעצמו, ובכל דבר תכף-ומיד יכיר את השגחתו הפרטית שקף רצונו יתברך, ויהיה רגיל לומר על כל מה שעובר עליו: "כל מה דעביד רחמנא לטב הוא דעביד"² (ברכות ס: ועין זהר ח"א, קפא), והפל לטובה ובהשגחה פרטית.

הדורש שלומך...

אפלו אם כבר נפלת בעמק הר'ע' והחשך, ודברך לשון-הרע שהחמירו על זה חכמינו ז"ל מאד מאד (עין צרכי טו.), אף-על-פי-כן את הכל יכולים לתקן, והעקר לקבל על עצמו על-כל-פנים מעכשו לא אדבר מאחרים כלל משוב ועד רע, ויתבונן למה הצרך לדבר על חברו לשון-הרע, וירד בירידה ונפילה כזו וכו', אין זה כי אם שצריך תכף-ומיד לבקש על חברו שימתקו ממנו כל הדינים, והשם יתברך יצילו מכל נגע, מחלה ומכאוב, ויתגלה לו אור חיות אלקותו יתברך, וצריך להרגיל את עצמו לבקש תמיד על כל אחד מישראל, שימשך עליו שפע, ברכה והצלחה, בני, חיי, ומזוני והמתקת הדינים, ותתגלה לו אמתת מציאותו יתברך, ובפרט אותם אנשים שדבר עליהם לשון-הרע, כדי לתקן זאת, צריך לבקש הרבה בעבורם, וכזה יתכפר לו.

(ב) כל מה שעושה הקדוש-ברוך הוא לטובה הוא עושה.

תקיב.

בעזרת השם ותפילה, יום רביעי לסדר נצבים ה'תש"ל.

שלום וברכה וכל טוב סלה לידידי היקר, שותה בצמא ממי
הנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח.

מכתבך לנכון קבלתי, ולהשיבך הלא בודאי עכשו בקרוב
אתראה עמך בראש השנה הקדוש, שתבוא לקבוץ הקדוש שלנו
וכו', ואז נדבר באריכות יותר, אף על מה שעובר עליך, חזק עצמך
מאד מאד באמונת ההשגחה, כי אין בלעדיו יתברך כלל, אפלו מה
שנעשה מבעל בחירה הוא גם כן ממנו יתברך בהשגחה נפלאה
ובכונה עליונה, וכשתדע ידיעה זאת, אז תגאל מכל צרותיך, ויחזור
ולך לך בסדר.

הדורש שלומך...

צריך לידע, כי רבנו ז"ל הוא בעצמו מקרב את מקרביו, וכל
המקרבים שלו נתקרבו על ידו דיקא, כמו שהתפאר בעצמו: איך
האב מיד שוין מיינע אונגען אויף איטליכען באזונדער אויסגעקוקט
(חיי-מוהר"ן, סימן שכב), ועל-כן אין להתפאר ולומר: יש לי מקרבים
וכו' וקאלו אני מקרב וכו', הכל נעשה רק על-ידי רבנו ז"ל בעצמו,
ובידיעה זו יתבטלו כל מיני קנאה ושנאת חנם ומחלוקת, אשר דבר
זה מעכב את הגאולה.

תְּקִיג.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם רִבְעֵי לְסָדֵר נָצְבִים ה'תש"ל.

שְׁלוֹם וּבְרִיכָה וְכָל טוֹב סְלָה יִמְשֹׁךְ אֶל אַהֲבֹבֵי, יְדִידֵי הַיִּקָּר, הַבְּחֹר
הַמְשִׁתַּקֵּק לְעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ עַל-פִּי דְרָךְ הָאֵמֶת שֶׁקִּבְּלָנוּ מֵהַנַּחֵל
הַנוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַן עֲלֵינוּ ... גֵּרוּ יְאִיר.

אַחֵי הַיִּקָּר! חִזֵּק וְאַמֵּץ מְאֹד מְאֹד בְּכָל מָה שֶׁעוֹבֵר עֲלֶיךָ, וְתִלְמַד
הַרְבֵּה זֶהָר בְּכָל יוֹם וְיִאִיר לְךָ תְּמִיד, וְאַפְלוּ הָאֲמִינָה בְּעֶצְמָה מְעוֹרֶרֶת
מְאֹד, כְּאֲשֶׁר גָּלָה רַבְּנוּ ז"ל, וְעַל-יְדֵי אֹר הַזֶּהָר נִזְכָּה שְׁלֵא יִשְׁתַּכַּח
מֵאֲתָנוּ אֹר הַתּוֹרָה (כְּמוֹכָא בְּהַתְחַלַּת הַלְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, בַּתּוֹרָה הַמִּתְחִילָה "לְכוּ
חַיִּי", עַן שֵׁס), וְכֵן תִּתְמַד מְאֹד מְאֹד בְּסִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל, אֲשֶׁר עֲכָשׁוּ
הֵם עֶקֶר הַתְּגָלוֹת מְעִינֹת הַחֲכָמָה כִּידוּעַ לָנוּ, וּבָהֶם כְּלוּלוֹת כָּל
הַהִתְגַּלְיּוֹת שֶׁזָּכִינוּ אֲלֵיהֶן עַד עֲכָשׁוּ כְּמוֹ רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּר יוֹחָאֵי,
הָאֲרִיז"ל וְהַבְּעַל-שֵׁם-טוֹב, זְכוּתָם תִּגַּן עֲלֵינוּ, כִּי תוֹרַת רַבְּנוּ ז"ל הִיא
הָאֲרַת הַמְּשִׁיחַ שֶׁנִּזְכָּה בְּקִרּוּב מִמֶּשׁ שֶׁיִּתְגַּלֶּה אִירוּ בְּכָל הָעוֹלָם, וְאִז
יִקָּבֵם (יְחֻזְקָאֵל יֵא. יט): "וְהִסִּירוּתֵי לֵב הָאֶבֶן מִבְּשָׂרָם, וְנִתְתִּי לָהֶם לֵב
בְּשָׂר" וְגו', וְיִקָּבֵם (צְפֻנְיָה ג. ח): "כִּי אִז אֶהְפֹּךְ אֶל עַמִּים שְׂפָה בְּרוּרָה
לְקִרְאָ כָּלֵם בְּשֵׁם ה'", וְהַכֹּל יַעֲסֻקוּ בַּתְּפִלָּה וְהַתְּבוּדוּדוֹת, שְׂזָה עֶקֶר
כְּלֵי זֵינוּ שֶׁל מְשִׁיחַ צְדָקָנוּ, הֵינּוּ כִּי אִז יִהְיֶה זֶה הָעֶקֶר, וְיִדְעוּ שְׂאִין
שׁוֹם מְצִיאֹת אַחֲרַת כִּי אִם תְּפִלָּה.

...הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

מְכָל מָה שֶׁעוֹבֵר עַל הָאָדָם, אִין שׁוֹם בֵּית מְנוֹס אַחַר לְכָרַח כִּי
אִם אֲלֵי יִתְבָּרֵךְ, וְיִכְנִיס בְּדַעְתּוֹ אֲמַתַּת מְצִיאֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, אֲשֶׁר הוּא
מְמַלֵּא כָּל עֲלָמִין וְסוֹבֵב כָּל עֲלָמִין וְכַתּוּף כָּל עֲלָמִין, וְהַכֹּל לְכָל הוּא
עֵצֶם עֲצָמִיּוֹת חַיּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ שֶׁנִּתְלַבֵּשׁ בְּלִבּוֹשִׁים אֱלוֹ, וְעַל-כֵּן
"אָנָּה אֲלֶךְ מְרוּחֶךָ וְאָנָּה מִפְּנֵיךְ אֶבְרַח" (תְּהִלִּים קַט. ז), וְחֲכָף-וּמִיד
כְּשֶׁמִּתְחַבֵּא בְּצֵל כְּנַפְיֹ יִתְבָּרֵךְ, מִתַּק מִמֶּנּוּ הַכֹּל, כִּי מִי יִרְהִיב לְגִשְׁת
אֲלֵי מֵאֲחַר שֶׁמִּתְחַבֵּא אֲצִלוּ יִתְבָּרֵךְ.

תקיד.

בעזרת השם ותפילה, יום ששי - ערב־שבת־קדש לסדר נצבים ה'תש"ל.

שלום וברכה לאהובי, ידידי הקר, השוֹתֶה מהנחל הנובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר.

מכתבך קבלתי, ונהגיתי מדברייך הרבה מאד; אשרינו ואשרי חלקנו שזכינו לידע מאור גנוז כזה.

ועקר הכל — דע לך שצריכים התחזקות חדשה בכל יום, ואפלו בתוך הימים צריכים התחזקות והתחדשות בכל שעה מחדש, ולהיות תמיד בשמחה - להיות שמח בחלקו ברוחניות ובגשמיות, שזה עקר תשובה של שבת, כמוכא בלקוטי־מוהר"ן, חלק א', סימן ע"ט, שיש תשובה של ששת ימי החל — פעם כשר ופעם טמא וכו' פעם בוער אל השם ותברך ועבודת השם, ופעם בוער אל תאוות רעות ומדות רעות והכלי העולם הזה. שזה בחינת שלא כסדר, והוא תמיד בעצבות ובמרה שחורה, הן כשבווער לקדשה רוצה לעשות יותר מכחו בבחינת "פן יהרסו" (שמות יט, כא), והן כשנופל וחספז בממון ותאוותיו, הוא גם־כן במרה שחורה ובעצבות שאינו יכול להשיגם, ויש תשובה של שבת, שאז הולך לו כסדר, והוא תמיד בשמחה, ושמח בחלקו תמיד במה שיש לו, הן ברוחניות והן בגשמיות, ואז הוא הולך בעולם החרות וזוכה לבחינת הגאולה הפרטית, כי עקר הצרות והיסורים של האדם, שהולך לו שלא כסדר, כי חושב שהכל תלוי בידו, על־כן חפץ לעשות הרבה ברוחניות, וכשרואה שלא עולה לו, אז נופל בדעתו, וכן בגשמיות שרוצה בפרנסה טובה ושאר התאוות והמדות וכו', אבל אם זוכה לבטל עצמו אליו ותברך אז הולך לו כסדר, והוא שמח בחלקו תמיד, שזה עקר השלמות, ועל־כן שמח בחלקו תמיד ראשי תבות 'שבת', שזה עקר תשובה של שבת, וזה עקר פגנת אלול — לדם ולשתק

אָשֶׁר   תִּקְטוּ   בְּנַחֵל   רִצַּט

וּלְשִׂמַח בְּחִלְקוֹ וּגְדֻלּוֹ, אִף שֶׁהוּא בְּחִינַת "דִּין" - "אֱלֹקִים", יֵדַע שֶׁשֵׁם גְּנוּזִים רַחֲמִים רַבִּים הֵנִיחָה בְּרוּךְ הוּא, וְאֵז לַיְיָ לֹא תָמִיד כְּסָדֵר, וְיִזְכֶּה לְגֵאֲלָה, בְּחִינַת: "קִרְבָּה אֶל נַפְשִׁי גֵאֲלָה" (תהלים סט, יט).

אֲשֶׁרֵינוּ שׁוֹכְנֵינוּ לֵידַע מְרַבֵּי אֱמֶת כְּזֶה, טוֹב לְהוֹדוֹת לַהֲשֵׁם יִתְבָּרַךְ עַל כָּל הַחֲסָד חֲנֻם שֶׁעָשָׂה עִמָּנוּ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ וְהַמֵּאֲחֵל לְךָ כְּתִיבָה וְחַתִּימָה טוֹבָה...

כְּשֶׁאָדָם זוֹכֵה לְאַחֵז אֶת עֲצָמוֹ בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וּמִכָּל מַה שֶׁרַק עוֹבֵר עָלָיו הוּא בּוֹרַח אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וּמִסִּפּוֹר לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ אֶת כָּל לְבוֹ בְּפִרְטֵי פְּרִטְיוֹת, עַל-יְדֵי-זֶה לְעוֹלָם לֹא יִפֹּל מִקְדָּשְׁתַּי יְהוּדוֹתוֹ, כִּי יִהְיֶה אִיךָ שִׁיְהִיָּה וְיַעֲבֹר עָלָיו מַה שִׁיַּעֲבֹר, וְיִתְגַּלְגַּל בְּמִקּוֹם שִׁיִּתְגַּלְגַּל, יִקְשֶׁר עֲצָמוֹ מִמִּקּוֹמוֹ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְאִפְלוּ כְּשִׁיִּגְעוּ לוֹ, חֵס וְשָׁלוֹם, נְסִיחוֹת כְּאֵלוֹ — שֶׁלֹּא יוֹכֵל לְלַמֵּד אוֹ יִהְיֶה גּוֹלָה לְאַיְזָה מִקּוֹם וְכוּ' וְכוּ', אִף-עַל-פִּי-כֵן עַל-יְדֵי עֲצָה זוֹ — לְדַבֵּר תָּמִיד עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ כְּאֲשֶׁר יִדְבֹר אִישׁ עִם רֵעֵהוּ, לְעוֹלָם לֹא יִתְרַחַק מִמָּנוּ יִתְבָּרַךְ, וְאִדְרָבָה עוֹד יִזְכֶּה לְהַמְשִׁיךְ אֵלָיו שְׂכִינַת עֲזוֹ יִתְבָּרַךְ, וְיִגְאָל מִכָּל צְרוּתָיו וְטִלְטוּלָיו, כִּי הַתְּפִלָּה וְהַהֲתַבּוּדוֹת הֵם יְסוּד גְּדוֹל בְּקִיּוֹם הָאָדָם בְּגַשְׁמִיּוֹת וּבְרוּחָנִיּוֹת.

תִּקְטוּ.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁשִׁי - עֶרְב־שַׁבַּת-קִנְיָן לְסֵדֵר נְצִיבֵי ה'תש"ל.

שָׁלוֹם בְּרַכָּה וְכָל טוֹב סֵלָה לִידִידֵי, אֶהוּבֵי, מִתְחַד נַפְשִׁי, הַשׁוֹתָה מֵהָאֵי נַחַל עֲמִיק וְטָמִיר, נַחַל נוֹבֵעַ מִקּוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... נֵרוֹ יֶאֱרֵר.

מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קְבֻלָּתִי, וְשִׂמְחָתִי לְשִׂמְעַ הַטוֹב מִמֶּךָ, וּמִמֶּשׁ רַקְדָּתִי מְרַב שִׂמְחָה שְׁבָרוּךְ הַשֵּׁם, אֶתָּה כְּבָר אוֹחֵז בְּסִדְרְךָ בְּש"ס, שְׁעוּרִים

כסדרן במסכת מנחות, ובשלחן ערוך אתה בייורה דעה הלכות שחיטה, וכן זכית לסיים את כל הששה סדרי משנה וכו', מה אמר לך, ידידי, אהובי, אין למעלה מזה, כי רק זה ישאר מהאדם; לכן, אחי היקר, חזק ואמץ להתחיל בכל פעם מחדש, ואל תפל בועתך משום דבר בעולם כי ה' אתך, עמך ואצלך, כי מלא כל הארץ כבודו, ואין שום מציאות בלעדיו יתברך כלל, ממלא כל עלמין וסובב כל עלמין, ולית אתר פנוי מינה.

העקר לשמר מאד מאד את הדבור יהיה איך שיהיה, לבלי להתחיל לדבר עם שום ברנה שבעולם, וגם המכרח יראה לקצר בתכלית הקצור, כי עקר יסוד האדם הוא הדבור, אם לטוב — שיכול לדבק עצמו אליו יתברך, ואם, חס ושלום, לרע — שיכול לעקר עצמו לגמרי, רחמנא לצלן, ממנו יתברך, וכן צריך להזהר מאד מאד מבעס ומקפידות, שמאבד על-ידי-זה, חס ושלום, את הנשמה שזכה, העקר להיות רק בשמחה תמיד, הן כשהולך לו בטוב, והן, חס ושלום, להפך, ויהיה ש'מח בחלקו תמיד, שנה עקר התשובה של ש'בית' הוא בדרך הממצע, כי אינו בוער ביותר, חס ושלום, אל הקדשה, שהוא בחינת רבוי אור "פן יהרסו" (שמות יט, כא), רק עושה מה שיכול לעשות, וכן אינו רץ אל הכלי העולם הזה, רק שמח במה שיש לו, כי שמחה היא ההתחלה והעקרית בעבודת השם יתברך, ורבנו ז"ל אמר, שתתקן-ומיד כשרוצה להיות איש כשר, עברה גדולה כשהוא בעצבות ובמרה שחורה, אשר ההשתלשלות באה מרבוי אור, חס ושלום, שבוער ביותר אל הכלי העולם הזה, כי על-ידי ששמח בחלקו תמיד, אז זוכה לגאל את נפשו, בחינת: "קרכה אל נפשי גאלה" (תהלים סט, יט).

ותתמיד מאד בלמוד שלחן ערוך, שעל למוד זה הזהיר רבנו ז"ל ביותר מכל הלמודים (שיחות-הר"ן, סימן קפה), וצריך להיות חק קבוע לאנשי שלומנו כידוע, ועל-כן יש הרבה מאנשי שלומנו הנוהגים בתקן-ומיד אחר התפלה לקיים צווי של רבנו ז"ל, ולומדים שעור

בְּשִׁלְחֹן עֲרוּף עִם הַתְּפִלִּין דְּרַבְּנֵנוּ תַּם, כַּמּוּכָא כֹּל זֶה בְּכוּכְבֵּי־אוּר (חֶלֶק א', לו'), עִינֵן שֵׁם.

וְהִנֵּה לְהַרְבוֹת כְּדַבּוּרִים אֵינוּ הִתְקַרְחָה, וּבִפְרָט שְׁסַפְרֵי רַבְּנֵנוּ ז"ל בְּיָדָךְ, הַפֶּךְ בֵּהֶם דְּכֵלָּא בֵּהֶם — עֲצוֹת וְהַתְּחַזְּקוֹת וְהִנְהִיגוֹת יִשְׂרָאֵל; וּרְבִנּוּ ז"ל הִזְהִירוּנוּ מְאֹד מְאֹד (לְקוּטֵי־מוֹתֵר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן כה) עַל הַתְּמַדַּת סְפָרֵי הַקְּדוּשִׁים, וְלוֹמַר עַל כָּל תּוֹרָה הַתְּפִלָּה מִ"לְקוּטֵי־תְּפִלוֹת", וּמוֹהַרְנֵת ז"ל אָמַר, שֶׁהַרְבֵּה אֲנָשִׁים זָכוּ כְּבָר לְגֹן־עֶדֶן עַל־יְדֵי זְכוּת הַתְּפִלוֹת הַקְּדוּשׁוֹת הָאֵלוּ, הַנִּמְשָׁכוֹת מִשְׁעַר הַנּוֹרָאן הָאֶרֶץ הַמְּשִׁיחַ וְכוּ' בְּיַדוֹעַ, וְזָכוּר תְּזָכֹר מֵאִמֵּר רַבְּנֵנוּ ז"ל: "אֲבִיסָל אִיז אוּיָף גוּט"א, וְזֶה שֶׁיָּד בְּכָל דְּבָר וּבְכָל הַנְּהִיגָה וּבְכָל לְמוּד, כִּי עַל־פִּירֹב הָאָדָם מִתְּרַשֵּׁל, כִּי רוּצָה תְּמִיד לַעֲשׂוֹת דְּבָר בְּשִׁלְמוֹת, וְחֲצִי דְּבָר אוּ פְחוֹת, אֵינוּ רוּצָה לַעֲשׂוֹת, וְעַל־יְדֵי־זֶה אֵינוּ עוֹשֶׂה אֶפְלוּ מֵה שֵׁיִשׁ בִּיכְלָתוֹ לַעֲשׂוֹת, וְצָרִיף לְהִיּוֹת בְּשִׁמְחָה תְּמִיד בְּכָל נִקְדָּה וּנְקֻדָּה שְׂזוּכָה לְחֻטֵּי מִ"צַל הַעֹבֵר" הַזֶּה, כִּי סוּף כָּל סוּף לֹא יִשְׁאָר לְאָדָם שׁוֹם דְּבָר, רַק מֵעַט הַטּוֹב שְׂזוּכָה לְחֻטֵּי — תּוֹרָה וּמִצְוֹת וּמַעֲשִׂים טוֹבִים, צְדָקָה וּגְמִילוּת חֲסִדִּים, וּבִפְרָטִיּוֹת תְּפִלָּה, שִׂיחָה וְהַתְּבוּדוֹת, אָשֶׁר אֵין לְמַעֲלָה מִזֶּה, וְעַל־יְדֵי כָּל דְּבָר שֶׁל תְּפִלָּה וּבִקְשָׁה, בּוֹנֵה הַרְבֵּה לְשֵׁרֵשׁ קִדְשָׁתוֹ, וּבְרַבּוֹת הַיָּמִים וְהַשָּׁנִים כְּשִׂיחָה תִּזְקַן בְּנֵה בְּיֹתֵר, אֲזַי גָּמַר הַבְּנִין שְׁלוֹ, וְיִזְכָּה "לְחַזּוֹת בְּנַעֲם ה' וּלְבַקֵּר בְּהִיכָלוֹ" (תְּהִלִּים כו').

וּכְלָל זֶה תִּנְקַט בְּיָדָךְ: "סוּר מֵרַע וַעֲשֵׂה טוֹב" (תְּהִלִּים לד, טו) — לְהִיּוֹת שְׂמֵחַ עַל כָּל נִקְדָּה שֶׁל "סוּר מֵרַע" שְׂזוּכָה, וְעַל כָּל נִקְדָּה שֶׁל "וַעֲשֵׂה טוֹב" שְׂזוּכָה, וְאִז טוֹב לוֹ לְנַצַּח.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה, וּמְבַרְכֶּךָ
בְּכַתִּיבָה וְחַתִּימָה טוֹבָה בְּסַפְרֵן שֶׁל צְדִיקִים
גְּמוּרִים, בְּרַסְלָכֵר חֲסִידִים...

אודות לקרב רחוקים, צריך שתדע ידיעה זו היטב, אשר כל אלו העוסקים לקרב רחוקים אל הקדשה, צריכים סבלנות גדולה עד מאד. והעקר לא להכנס בנכוחים כלל יהיה אף שיהיה, רק ידבר לפניהם דבורי אמונה והתחזקות כפי נקדתו הטובה שקבל מהצדיק האמת, ועל-ידי-זה ממילא תזכה לשבר את הרע שלהם, ותזכה לקרבם אל הקדשה, ואפלו אם לא תפעל אצלם מאומה, מה יהיה? ילכו ממך, אכל בזה שתכנס עמם בנכוחים, תחזק יותר את הרע שלהם, ולא עוד אלא גם אתה תפל בנוקבא דתהומא רבה, ותהיה בסכנה גדולה; ופעם אחת בא אפיקורס גדול אל ר' לוי יצחק (נ"י) [ז"ל] להתנכח עמו באמונה, והשיב לו ר' לוי יצחק (נ"י): יש לנו בקבלה מרבנו ז"ל, שרק בשלשה תנאים אלו מתר להתנכח עם אפיקורס: א. קדם שמתחילים לדבר, תאמר לי בפה מלא שאתה מאמין ב"בראשית ברא אלקים את השמים והארץ". ב. כל זמן הוֹפּוּחַ יהיה פיה סגור ולא תדבר כלום. ג. רק אני אדבר ואתה תשמע. אם אתה מסכים לנכוח בזה, מתר להתנכח עמך... והלך לו.

ואמר רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן מג), כי הדבורים של הרשע מולידיים נאוף ורע בשומע, כי כשהרשע מדבר ומוציא מפיו הבלים, הוא מוליד אַוִּירִים אַרְסִיִּים של נאוף, והשומע ממנו הדבורים ונושם נשימות, מכניס בגופו אלו האוירים, עין שם; ועל כן צריכים להזהר מאד מאד עם מי מדברים, וצריכים לדבר בסבלנות גדולה, וכשאתה רואה שמתעקש לא לקבל דבריך, ברח ממנו, ורבי אברהם בר' נחמן ז"ל היה רגיל לומר "תקון הכללי" תכף ומיד אחר שדבר עם איזה רחוק או רשע, כדי שלא יזיק לו הכל פיו כנ"ל. והבן את אשר לפניך.

תקטז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׂשׂוּי לְסֹדֵר נֶצְבִים ה'תש"ל.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סֵלָה אֶל מַעֲלַת הַנְּתִיב וְהַחֲסִיד, שׁוֹמֵה
בְּצִמָּא מִהַמְעִין הַנוֹבֵעַ מִקּוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַן עֲלֵינוּ ... גְּרוּ יֵאִיר.

מִכְתָּבְךָ הִיָּקֵר קִבְּלָתִי בְּשִׂמְחָה רַבָּה, וְלִהְשִׁיבְךָ דְּבָרֵי אֶמֶת כְּרֻצָּנוֹךְ,
הֲלֵא בְּקָרוֹב נִתְרָאָה פָּנִים אֶל פָּנִים בְּקִבּוּץ הַקְּדוּשׁ שְׁלָנוּ; אֲשֶׁרֵינוּ
וְאֲשֶׁרֵי חֲלָקְנוּ שְׁזָכְנוּ לִידַע מֵאוֹר גְּנוּז כְּזֶה הַעוֹשָׂה רֹאשׁ הַשָּׁנָה וְכוּ'
וְכוּ'.

וְהַעֲקֵר, אֲחֵי הַיָּקֵר, קִבְּלָנוּ מִרְבֵּנוּ ו'ל (לְקוּטִימוֹתֵר"ו, חֲלָק א', סִימָן
ח), לְדַם וְלִשְׁתֵּק עַל כָּל מָה שְׁעוֹבֵר עֲלֵינוּ בְּרוּחַנִיּוֹת וּבְגַשְׁמִיּוֹת, וְלִבְל
יִפֹּל בְּדַעְתּוֹ מִשׁוֹם דְּבָר וּמִשׁוֹם בְּרִיָּה שְׁבַעוּלָם, וְיִהְיֶה בְּ"רְצוּא"
וּבְקֵי בְ"שׁוֹב", וְלַעוֹלָם יִהְיֶה שְׂמִיחַ בְּחֲלָקוֹ תְּמִיד, שֶׁהוּא תְּשׁוּבָה
שֶׁל שְׂבִיט', הֵן בְּטוֹבוֹ שֶׁהוּא בְּחִינַת "רְצוּא", וְהֵן לְהַפְּךָ, חֵס וְשְׁלוֹם,
כְּשֶׁרַע לוֹ, שֶׁהוּא בְּחִינַת "וְשׁוֹב", יִחֲזַק אֶת עֲצָמוֹ תְּמִיד לִהְיוֹת
בְּשִׂמְחָה וּבְפָנִים שׁוֹחֲקוֹת — אֲנַפִּין נְהוּרִין^א, שְׁזֶה סֵטְרָא דְקֻדְשָׁהּ
(עֵין לְקוּטִימוֹתֵר"ו, חֲלָק א', סִימָן כג), לִהְיוֹת תְּמִיד מַעֲבִיר עַל מְדוּתָיו,
וְיִהְיֶה נִדְחָה מִפְּנֵי הַשְּׂעָה.

וְיִשְׁמַר דְּבוּרוֹ מֵאֵד מֵאֵד, כִּי עֵקֶר הַרוּחַ סֵעָרָה בְּמַחַ נַעֲשֶׂה עַל-יָדֵי
פֶּגַם הַדְּבוּר, בְּבְחִינַת (תְּהֵלִים קמח, ח): "רוּחַ סֵעָרָה עוֹשֶׂה דְּבָרוֹ" (עֵין
לְקוּטִימוֹתֵר"ו, חֲלָק א', סִימָן לח), וְצָרִיף לְהִזְהַר עַל זֶה יוֹתֵר מֵהַכֵּל, כִּי
עֵקֶר הָאֵדָם הוּא הַדְּבוּר, וְהוּא הַסֵּלֶם וְהַפֶּתַח לְהִכָּנֵס וְלַהֲפַלֵּל בּוֹ
יִתְבָּרַךְ, אֲף "לְפֶתַח חֲטָאת רֹבֵץ" (בְּרֵאשִׁית ד, ז), כִּי הַיֵּצֵר הָרַע אוֹרֵב
מֵאֵד מֵאֵד עַל הָאֵדָם לְלַכְדוֹ בְּמַצּוֹדָתוֹ, וְלַעֲקָרוֹ מִחַיִּים נִצְחִיִּים, מִנְעֵם
זֵיו שְׂכִינָתוֹ יִתְבָּרַךְ, שְׂיִכּוּלִים לְזְכוּת עַל-יָדֵי קִדְשַׁת הַדְּבוּר, כִּי מֵאִיר
עֲלָיו אוֹר הַגְּנוּז מִשְׁשֵׁת יָמֵי בְּרֵאשִׁית עַל-יָדֵי שְׂמִירַת דְּבוּרוֹ כְּפִדּוּעַ,

(א) פָּנִים מֵאִירוֹת.

(ב) צַר הַקְּרִשָּׁה.

ותקבל על עצמך לבל להתחיל לדבר עם שום בריה שבְּעוֹלָם הַיְהוּדָה אִיךָ שִׁיְהִיָּה, כִּי אִם הַמְּכַרְח מְאֹד מְאֹד מִצַּד פְּרַנְסָתוֹ, אֲשֶׁר אֵי אֲפָשֶׁר לוֹ בְּאֶפְסָן אַחֵר, וְעַל-יְדֵי הַנְּהַגָּה זוֹ יִתְקַן הַרְבֵּה וַיִּשְׁמַר מְכַל פְּגַעֵי הַזְּמַן, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (מְשַׁלֵּי כ"א, כג): "שֹׁמֵר פִּיּוֹ וּלְשׁוֹנוֹ שֹׁמֵר מִצַּרּוֹת נִפְשׁוֹ", וַיִּנְצַל מִהָעֵזֶן הַחֲמוֹר שֶׁל לְשׁוֹן-הָרַע וּרְכִילוֹת וְלִיצְנוּת, הָעוֹקְרִים אֶת הָאָדָם וּמְפִילִים אוֹתוֹ לְשֶׂאל תַּחֲתִיּוֹת וּמַתַּחֲתִיּוֹ, אֲשֶׁר עַל זֶה נֹאמֵר: "כֹּל בְּאֵיָה לֹא יִשׁוּבוּן" וְגו' (שֵׁם ב, יט).

אֲשֶׁרֵינוּ שׁוֹכְנֵינוּ לִידַע מְרַבֵּי אֶמֶת כְּזֶה נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ.

וּמַחֲמַת טְרַדוֹתַי — אֶקְצֹר.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

עַקֵּר הַקְּדוּשָׁה שׁוֹרָה רַק בְּמִקוֹם הָאֲחֻדוֹת, כִּי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ הוּא תְּכִלִּית הָאֲחֻדוֹת, וְקִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וְאוֹרִיָּתָא וַיִּשְׁרָאֵל חַד הוּא, וְזֶה שְׁאֵנוּ אוֹמְרִים בְּשֶׁבֶת-קִדְשׁ (בַּתְּפִלַּת מְנַחֵה): "אַתָּה אֶחָד וְשֹׁמֵךְ אֶחָד וְמִי כְּעִמָּךְ יִשְׂרָאֵל גּוֹי אֶחָד בְּאַרְצֵךְ", וְזֶהוּ בְּעִצְמוֹ סוּד קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וְאוֹרִיָּתָא וַיִּשְׁרָאֵל, אַתָּה אֶחָד — זֶהוּ קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְשֹׁמֵךְ אֶחָד — זֶה הַתּוֹרָה שֶׁהִיא שְׁמוֹתֶיהָ יִתְבָּרַךְ, וְמִי כְּעִמָּךְ יִשְׂרָאֵל, וְהֵם תְּלוּיִים זֶה בְּזֶה, כִּי כָּל מֵה שֶׁמְכַנִּים בְּדַעְתוֹ אֲחֻדוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, כְּמוֹ-כֵן אוֹהֵב אֶת כָּל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל כְּכֹבֶת עֵינָיו, וְכָל מֵה שְׁאוֹהֵב אֶת כָּל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל, כְּמוֹ-כֵן יֵשׁ לוֹ חֶשֶׁק לְלַמֵּד, וְכַמְּאֹר רַבְּנֵי ז' (שִׁיחוֹת-הַר"ן, סִימָן צ"א): סְגֵלָה לְהַתְמַדָּה שְׂיִזְכֶּה לְהִיּוֹת מִתְּמִיד בְּלַמִּידוֹ הוּא — לְהִזְהַר לְבָלִי לְדַבֵּר עַל שׁוֹם אִישׁ יִשְׂרָאֵלִי, עֵינֵן שָׁם; וּבִקְאֻמַּת כָּל הַבְּלִבוֹלִים שֵׁישׁ לְכָל אֶחָד, עַד שְׁאִין לוֹ חֶשֶׁק לְלַמֵּד, הוּא רַק מְפַנֵּי שְׁמִכְלָבֵל עֲצָמוֹ מֵאַחֲרִים, אֲבָל כְּשִׁזְכֶּה לְהַפְּשִׁיט מִחֲשַׁבְתּוֹ מֵהַכֵּל, וְאִינוּ חוֹשֵׁב מֵאַחֲרִים כָּלֵל, רַק מְפַנֵּי יִתְבָּרַךְ, אֲזִי יֵשׁ לוֹ חֶשֶׁק לְלַמֵּד הַרְבֵּה, וְגַם מִדְּבַק אֶת עֲצָמוֹ עִם אֲלֻקוֹתָו יִתְבָּרַךְ הַמְּלַבֶּשֶׁת בַּתּוֹרָה.

(ג) הַקְּדוּשָׁה-בְּרִיךְ-הוּא, הַתּוֹרָה וַיִּשְׂרָאֵל אֶחָד הֵם.

תקיו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, בֵּין כֶּסֶה לְעֶשׂוֹר הַתְּשֻׁל־א.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וּגְמֵר חַתִּימָה טוֹבָה לְאַהֲבֵי, יְדִידֵי הַיָּקָר, וְחֵיקָר, וְחֵסִיד, שׁוֹתָה בְּצִמָּא מִהַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... גֵּרָה יְאִיר וַיִּזְרַח.

אָחֵי הַיָּקָר! חֵיק וְאַמֶּץ מְאֹד יִהְיֶה אִיךָ שְׂיִהְיֶה, וְאַל תִּפְּל בְּדַעְתָּךְ מִשׁוֹם דְּבָר וּמִשׁוֹם בְּרִיָּה שְׁבָעוּלָם, כִּי הַכֹּל מִצַּד הַבַּעַל-דְּבָר הָאוֹרֵב עֲלֶיךָ לְהַפִּילְךָ וּלְרַחֲקֶךָ מֵאֲתוֹ יִתְבָּרֵךְ.

וְעַקֵּר הַכֹּל — לְהִיּוֹת בְּשִׁמְחָה תָּמִיד, וְלִמְצָא בְּעֶצְמוֹ וּבְאַחֲרֵים נִקְדוּת טוֹבוֹת שֵׁישׁ בּוֹ וּבְהֵם, הֵינּוּ הַחַיּוֹת אֱלֻקוֹת שֵׁישׁ בְּכֹל דְּבָר: דוֹמֵם, צוֹמֵת, חַי, מְדַבֵּר, וְלְדוֹן הַכֹּל לְכַף זְכוּת, כִּי הַכֹּל נִתְּהֶנָּה מְלֻמְעָלָה בְּכֻנְנָה מִיְחַדָּת לְקַרְבּוֹ בְּדֶרֶךְ זֶה דִּיקָא, וְעַל-יְדֵי שִׁדּוֹן הַכֹּל לְכַף זְכוּת, וְיִמְצָא מְעַט הַטוֹב, עַל-יְדֵי-זֶה יִתְעַלֶּה וַיִּעֲלֶה גַם אַחֲרֵים, כַּמּוּבָא (בְּלֻקוּטֵי-מוֹהַר, חֶלֶק א', סִימָן רַפּ"ב) עַל הַפְּסוּק (תְּהִלִּים לז, י'): "וַיַּעֲזֹר מְעַט וְאֵין רָשָׁע וְהִתְבּוֹנְנָת עַל מְקוֹמוֹ וַאֲיַנְגּוּ", הֵינּוּ שֶׁהַפְּסוּק מְזַהֵר לְדוֹן אֵת הַכֹּל לְכַף זְכוּת, וְאַף-עַל-פִּי שְׂאֲתָה רוֹאָה שֶׁהוּא רָשָׁע גְּמוֹר, אַף-עַל-פִּי-כֵן אֲתָה צְרִיךְ לְחַפֵּשׁ וּלְכַקֵּשׁ לְמִצָּא בּוֹ מְעַט טוֹב, שֶׁשֵּׁם אֵינוֹ רָשָׁע, הֵינּוּ מֵאַחַר שֶׁהוּא הוּא בְּעֶצְמוֹ חַיּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְזֶהוּ "עוֹד מְעַט וְאֵין רָשָׁע" — עַל-יְדֵי שְׂמוּצָא בְּרָשָׁע בְּעֶצְמוֹ מְעַט שֵׁשׁ אֵינוֹ רָשָׁע, עַל-יְדֵי-זֶה "וְהִתְבּוֹנְנָת עַל מְקוֹמוֹ וַאֲיַנְגּוּ" — הֵינּוּ בְּשִׁתְּבּוֹנָן וְחִסְתְּפֵל עַל מְקוֹמוֹ הָרֵאשׁוֹן, כִּי עַל-יְדֵי שִׁמְסִתְפֵּלִין עַל הַחַיּוֹת אֱלֻקוֹת שֵׁישׁ בְּכֹל נְבָרָא, וְדִנְיָן אוֹתוֹ לְכַף זְכוּת, עַל-יְדֵי-זֶה בְּאַמֶּת מוֹצִיאִין אוֹתוֹ מִכַּף חוֹבָה לְכַף זְכוּת, וְהִזְהִיר רַבְּנוּ ז"ל מְאֹד מְאֹד לִילֵף בְּדֶרֶךְ זֶה, כִּי הֵיא יְסוֹד גְּדוּל לְכֹל מִי שְׂרוּצָה לְהִתְקַרֵּב אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, וּלְכֹל יֵאָבֵד עוֹלָמוֹ לְנִצָּחַת, חֵס וְשְׁלוֹם, כִּי רַב בְּגֵי-אָדָם שֶׁרְחוּקִים מִהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, כֹּל רְחוּקָם הוּא מִחֲמַת מְרָה שְׁחוּרָה וְעֶצְבוֹת, שְׁנוּפְלִים בְּדַעְתָּם כְּאֵלוֹ אַכְדָּה תִּקְוֹתָם, מִחֲמַת

שְׂרואים בַּעֲצָמָם גָּדַל קִלְקוּלָם שֶׁקִּלְקְלוּ מֵעֲשִׂיהֶם, כָּל אֶחָד כְּפִי מֵה שְׂיֹדֵעַ בַּעֲצָמוֹ אֶת נִגְעֵי לִבּוֹ וּמִכְאוּבָיו, וּמַחֲמַת זֶה הֵם נוֹפְלִים בְּדַעְתָּם, וְרַבָּם מֵאֲשִׁים עֲצָמָם לְגַמְרֵי, וְעַל יְדֵי זֶה אֵינָם מִתְּפַלְלִים בְּכּוֹנֵה כָּלֵל, וְאֵינָם עוֹשִׂים אֶפְלוּ מֵה שֶׁהָיוּ יְכוּלִים לַעֲשׂוֹת עֲדִין, עַל-כֵּן צָרִיךְ לְהִשְׁכִּיל עַל דְּבַר זֶה, וּלְהִתְחַדֵּשׁ בְּכָל פַּעַם, וְלָדוֹן אֶת עֲצָמוֹ לְכַף זְכוּת, כִּי כֵן נִתְּהֵנָה מִלְּמַעְלָה, וְהַכֵּל כְּדֵי שְׂיִתְחַיֵּל עַכְשָׁו מִחֲדָשׁ, וְעַל-יְדֵי הַרְף זֶה יִכְנַס לְבַטַח בְּרַבּוֹת הַיָּמִים אֶל תּוֹךְ הַקְּדוּשָׁה.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה...

תקוח.

בַּעֲזַרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, בֵּין כֶּסֶף לַעֲשׂוֹר הַתְּשֻׁלָּא.

גָּמַר חֲתִימָה טוֹבָה, יְשׁוּעוֹת וְנַחֲמוֹת לְאַהֲבָיו, יְדִידֵי, הַאֲבִירָךְ הַיָּקָר הַשְׂוֹתָה בַּעֲמָא מִמִּי הַנַּחַל נוֹבַע מִקּוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... נָרוּ יָאִיר.

מִכְתָּבְךָ קִבְּלָתִי וְהִנְנִי לְהַשִּׁיבְךָ כְּרַצוֹנְךָ.

אַהֲבָיו, אַחִי! חֲזַק וְאַמֵּץ מְאֹד לְהִתְחַיֵּל מִחֲדָשׁ עַל-כָּל-פְּנִים מֵעַכְשָׁו, וְתִשְׁכַּח מִדַּעְתְּךָ כָּל מֵה שֶׁעֲבַר עֲלֶיךָ, בְּיֹדָאֵי גְדוּלָה הֵיטָה הַצָּרָה מְאֹד, אֲךָ אֵין זֶה הַתְּכִלִּית לְהִיֹּת נִמְשָׁךְ אַחֵר הַצַּעַר, כִּי אִם יִמְשָׁךְ אַחֵר הַצַּעַר בִּיּוֹתֵר יִמְשָׁךְ הַצַּעַר אַחֲרָיו כְּפִדּוּעַ, וְעַקֵּר דַּעַת רַבָּנוּ ז"ל — לְרֵאוֹת לְהַקְלֵל מֵעֲצָמוֹ כָּל הַבְּלִבּוּלִים וְהִירִידוֹת וְהַצָּרוֹת, וְלִקְנִים (לְקוּטִימוֹתֵר"ן, חֲלֵק א', סִימָן קָצֵה): "בַּצָּר הִרְחַבְתָּ לִּי" (תְּהִלִּים ד, ב) — שְׁגַם בַּצָּרוֹת לְמַצֵּא הִרְחַבְתָּ, כִּי בְּאַמַּת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ מְלֵא רַחֲמִים, וְאֵף שְׁלַפְעִים אֵין מְבִינִים זֹאת בְּשִׁכְלֵי הָאֲנוּשִׁי, צָרִיךְ לְהִאֲמִין בְּזֶה, כִּי בְּיֹדָאֵי הַכֵּל לְטוֹבָתוֹ, אֵף שֶׁנִּדְמָה לוֹ דְּבַר זֶה לְמִרְיוֹת גְּדוּלָה עַד מְאֹד, בְּיֹדָאֵי בְּנֵיתוֹ יִתְבָּרַךְ לְטוֹבָה, אֵף שֶׁאֵינוֹ נִרְאֶה לְדַעְתָּנוּ הַקְּלוּשָׁה, כִּי אִם תִּסְתַּפֵּל בְּעֵין אַמַּת, תִּרְאֶה וְתִשְׁפִּיל אֶת הַחֲסָדִים שֶׁעוֹשָׂה עִמָּנוּ

השם יתברך בכל יום ויום, כי כל מה שיש לנו, הכל חסד הבורא שאין אנו ראויים לזה כלל, מחמת פחיתות מעשינו.

וילמען ה' לטובתך הנצחית, חזק ואמץ עכשו להיות בשמחה יותר מקדם, ולעשות כל הפעולות לזכות להגיע למדה הטובה והקדושה הזו — "מדת השמחה", שמרחבת את מח ודעת האדם, ומכניסה אותו לעולם החרות (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן י'), ולהיות ש'מח ב'חלקו ת'מיד, שהוא התשובה של 'שבת', שאלף לו תמיד כסדר, ויהיה דבוק בו יתברך (כאשר כתבתי זאת במקום אחר), וגם להזהר מאד לקדש את הדבור, שהוא עקר האדם אם לטוב אם להפך, חס ושלום, כאשר דברנו מזה כבר פעמים אין מספר, כי על-ידי פגם הדבור גורם לעצמו רוח סערה במחו, כמו שמביא רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן לח) בחינת (תהלים קמח, ח): "רוח סערה עשה דברו", עין שם; ותקבל על עצמך חק ולא יעבר הנגה למעט בדבור ביותר, וגם לבלי להתחיל לדבר עם שום ברירה שבעולם רק המכרח מאד מצד פרנסתו, כי הדבור יקר מאד מאד, והוא סלם שכול לעלות עמו לרום המעלות, או להפך — לירד עמו לעמקי עמקים, לשאול תחתיות, רחמנא לצלן, ותראה להתמיד בלקוטי-הלכות בכל יום, שהוא עקר המגן והמכסה נגד כל הפריצות שבעולם כידוע, ומוהר"ן^ת, זכותו יגן עלינו, אמר פעם על ה"לקוטי-הלכות" שלו: "עס איז השם יתברך'ס גן עדן"^א; אשרינו ואשרי חלקנו ומה נעים גורלנו.

הדורש שלומך באהבה רבה...

(א) זה הגזעון של השם יתברך.

תקיט.

בעזרת השם יתברך, בין כסה לעשור התשל"א.

שים שלום טובה ובִּרְכָה וְכַל טוֹב סְלָה אֶל מַעֲלַת הָאֲבָרָה הַיָּקָר, הַחֶפֶץ וּמִשְׁתַּוְּקָק מְאֹד לַעֲבוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עַל־פִּי דְרָךְ הַתֵּם שֶׁקִּבְּלָנוּ מֵהַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... נֵרוֹ יֵאִיר.

מכתבך לנכון קבלתי.

אחי, אהובי! חזק ואמץ מאד מאד, ואל תפול בדעתך משום דבר שבעולם, כי ה' עמך, אתך ואצלך, כי מלא כל הארץ כבודו, ממלא כל עלמין וסובב כל עלמין, ואין שום מציאות בלעדיו יתברך כלל, ובכל תנועה ותנועה שם אלופו של עולם, ו"אין אדם נוקף אצבעו מלמטה אלא אם-כן מכריזין עליו מלמעלה" (חליו ז:), ובעל המאמר הזה הוא רבי חנינא בן דוסא, ועל-כן על-ידי תקף אמונתו בהשגחה פרטי פרטית של כל תנועה ותנועה, ה"ה יכול לעשות נסים ומופתים בעולם, כמוכא מעשיות רבות בדברי חכמינו ז"ל, שאמר (ברכות לד:): אם שגורה תפילתי בפי, יודע אני שהוא מקבל, ועין בלקוטי מוה"ר"ן (חלק א', סימן יח), שמדת רבי חנינא בן דוסא היתה אמונה ושלמות אותיות התפלה, עין שם, כי כל מה שמרבה בתפלה והתבודדות, יותר זוכה לברור האמונה הזו, וכל מה שזוכה לשלמות האמונה, בן נמשכים עליו חסדים ורחמים גמורים, כי עקר גלות האדם שעובר עליו מה שעובר ברוחניות ובגשמיות, הכל מחסרון אמונה (עין לקוטי מוה"ר"ן, חלק א', סימן ז) ע"ן שם, ולהפך על-ידי אמונה נמשכות על האדם ישועות וברכות, כמו שכתוב (משלי כח, כ): "איש אמונות רב ברכות", ופתוחים לפניו כל העולמות, כמו שכתוב (חזקאל א, א): "נפתחו השמים ואראה מראות אלקים" ופרש מוה"ר"ן, זכותו יגן עלינו, הראשי תבות של פסוק זה הם אמונה, כי על-ידי אמונה יכול לבא לכל ההשגות והמדרגות שבעולם, ויהיו פתוחים לפניו כל העולמות כנ"ל, ואם תחזק עצמך בתפלה והתבודדות, לבקש על כל דבר ודבר בפרטי פרטיות את

השם יתברך, אז תתחזק אמונתך ותראה נפלאות רבות, ותתגלה לך אלקותו יתברך בכל פסיעה ופסיעה ובכל תנועה ותנועה, ותזכה לגאולה פְּרִטִית, בְּחִינַת (תהלים סט, ט): "קָרְבָּה אֶל נַפְשִׁי גְּאֻלָּה", וְאִז טוֹב לָךְ לְנַצַּח.

הדורש שלומך באהבה רבה...

מכל מה שעובר עליך עקר העצה רק לברח אליו יתברך, כי רק בשביל זה עובר עליך מה שעובר, כדי לעורר אותך ולהשיבך אליו יתברך, ורב העולם תכף-ומיד פֶּשְׁעוֹבֵר עליהם איזה מאורע לטוב או, חס ושלום, להפך, תכף-ומיד נתעקם לְכַבֵּם ונתרחקים ממנו יתברך, ואז נסתבכים בצרות ויסורים יתרגילים, וקשה וכבד אחר-כך לצאת מזה, וכשאדם מרגיל את עצמו לברח מכל מאורע ומכל מה שעובר עליו אליו יתברך, על-ידי-זה זוכה שנמתק ממנו הכל.

תקב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בֵּין כֶּסֶה לְעֹשׂוֹר הַתְּשֻׁל"א.

החיים והשלום, החסד והטוב ירדפו לאהובי, האברך היקר, ותיק וחסיד, המשתוקק באמת לעבודת השם יתברך פֶּאֶשֶׁר קִבְּלֵנוּ מִהַבְּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ.

מכתבך היקר קבלתי זה יותר משני שבועות, אך טרדוטי הרבים, בעוונותינו הרבים, עצרוני עד עכשו, וגם עכשו לא אוכל להאריך לך.

אחי היקר! חוק ואמץ מאד יהיה איך שיהיה, ותתחיל בכל יום ויום מחדש, כי כל יום ויום הוא ענגן אחר לגמרי, בריאה חדשה, ותזכר כי היום הזה עוד מעולם לא היה לך, וגם לא יחזר

לך לעולמים, ומה שתזכה לחטף בו איזה טוב — תורה ותפלה, מצוות ומעשים טובים, צדקה וגמילות חסד, זה יהיה חלקך לנצח, ומובא בזהר הקדוש (ויקרא צב), אשר כנגד כל יום בזה העולם, יש יום למעלה בעולמות העליונים, ועל-פי מה שעוסק בעבודת השם יתברך בזה היום, כן נרשם למעלה בעולם העליון, שמאיר לו לעד ולנצח, ועקר נפילת וירידת האדם הוא, כי נדמה לו אשר זה היום אינו יום, כפי רבוי ההרפתקאות שעוברות עליו בכל יום ויום (עין לקוטי-הלכות, פקדון, הלכה ד), עד שעל-ידי-זה עובר לו יום אחר יום בחשך, וצריך לזכור מה שאומר רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א, סימן רעב): היום אם בקלו תשמעו (תהלים צה, ז), זה כלל גדול בעבודת השם יתברך — שלא ישים לנגד עיניו כי אם אותו היום, הן בעסק פרנסה והצטרכותו, צריך שלא יחשב מיום לחברו, והן בעבודתו יתברך, לא לשים לנגד עיניו כי אם אותו היום ואתה השעה, כי כשרוצים להקנס בעבודת השם יתברך, נדמה לאדם כאלו זה משא כבד, ואי אפשר לו לשאת משא כבד כזה, אבל כשיחשב שאין לו רק אותו היום לא יהיה לו למשא ככל, וגם שלא ידחה את עצמו מיום ליום לאמר: מחר אתחיל, מחר אתפיל בכח ובכונה כראוי וכיוצא בזה בשאר עבודות, כי צריך לידע כי אין לו בעולמו רק אותו היום ואתה השעה שעומד בה, כי יום המחרת הוא עולם וענין אחר לגמרי, עין שם; ועל-ידי שהולך בדרך זו על-ידי-זה נמשך עליו האור הגנוז שמאיר בכל יום ויום (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א, סימן פד), ונמשך עליו אורו של משיח (עין לקוטי-הלכות, פקדון, הלכה ה), המאיר בכל יום ויום מחדש למי שזוכה לזה, למי שהולך בדרך זו — לחשב ולמנות את הימים ולכלי לאבדם בשטיות והבלים רק בטוב אמת ונצח, ואז טוב לו לנצח נצחים.

הדורש שלומך...

העולם הזה נקרא בשם שמאל, והעולם הבא נקרא בשם ימין, ועקר עבודתנו בזה העולם — להגביה את הארץ וכל אשר בה למעלה למעלה, שזהו עלית העולמות, ולכלל שמאל בימין, שהוא

גלוי אלקותו ותברך, כי שם בעתיקא אין שום שמאל, כי כלא ימינא, ולית תמן שמאלא, וזה יהיה בשלמות בהתגלות מלך המשיח, וזה שנאמר (דניאל יב, ג): "ותעמד לגרלך לקץ הימין", כי אז תגלה עתיקא קדישא, ועל-כן יהיה גלוי אורו ותברך בהתגלות נפלאה ועתיקא קדישא גליא רענא דיליה², כי משיח יזכה להשגת שלש ראשונות דעתיק, ששם הם רחמים גמורים וחסד גדול.

תקבא.

בעזרת השם ותברך, בין כסה לעשור התשל"א.

ששון ושמחה ושיגו לאהובי, ידידי היקר, הבחור הצמוד בפנימיות לכבי, שותה ממי הנחל נובע מקור חכמה, זכותו וגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח לנצח.

מכתבך היקר לנכון קבלתי, והנה להשיבך כרצונך.

אחי היקר! חזק ואמץ מאד מאד להתחיל מחדש בעבודת השם ותברך, והעקר להיות בשמחה עצומה ובפרט בשעת תורה ותפלה, כמו שהזכיר על זה האריז"ל מאד, ואמר, שכל מדרגתו זכה על-ידי גדל השמחה שהיתה לו באלקותו ותברך, אשר מלא כל הארץ כבודו, ממלא כל עלמין וסובב כל עלמין, ואין שום מציאות מבלעדי השם ותברך, עוד אמר: התנאי הראשון להשגת החכמה הוא השתיקה, "סיג לחכמה שתיקה" (אבות ג, ג), שמירת הדבור, וישמר את עצמו מדבורים בטלים שמאד עוקרים את האדם מהקדושה, עין שם; וכבר מלאים ספרי רבנו ז"ל ממעלת מדת השמחה ועצם גנות העצבות, וכן מעלת שמירת הדבור מדבורים בטלים ודבורים אסורים, חס ושלוש, ועצם מעלת קדשת הדבור בתפלה והתבודדות,

(א) ואין שם שמאל.
(ב) מגלה את הרצון שלו.

לשִׁפְף שִׁיחוּ וְנִפְשׁוּ וְרִצּוֹנוּ וְכִסּוּפִיו אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ, אֲשֶׁר דָּבַר זֶה עוֹלָה
עַל הַכֹּל, וְזֶה עֵקֶר הַשַּׁעַר וְהַפֶּתַח לְכַנֵּס אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ, וְכֵן מַעֲלַת הַדְּבוּר
לְדַבֵּר עִם חֲבֵרוֹ בְּעִבּוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ, לְעוֹרְרוֹ וּלְחַזְקוֹ וּלְאַמְצָאוֹ לְכֹל
יִפְל בְּדַעְתּוֹ, רַק יִתְחִיל מִחֲדָשׁ, וַיִּקְיַם אֶת עֲצוֹת הַצַּדִּיק, וַיִּכְפֹּרֵט
לְהֵאִיר בְּחִבְרוֹ אֶת עֵינָיו הַהִתְבּוֹדְדוֹת וְשִׁיחָה בֵּינוֹ לְבֵין קוֹנוֹ, אֲשֶׁר
בְּזָכוֹת זֶה יִהְיֶה לוֹ גַּם תְּקוּנָה גְּדוּלָה, כִּי כְּשֶׁמְעוֹרְרִים אֲחֵרִים לְעִבּוֹדָתוֹ
יִתְבַּרֵךְ, זֶה עֵינָיו נוֹרָא מְאֹד שְׂמֵחִיזִירִים בָּנִים לְמִקּוֹם, כִּי עֲצָם מַעֲלַת
הַהִתְבּוֹדְדוֹת, אִי אֶפְשֶׁר לְסַפֵּר וּלְשַׁעַר כָּלֵל וְכָלֵל בְּעוֹדָנוּ בַּגּוֹף הַגִּשְׁמִי
מִה שְׁנֹעֵשָׂה מִזֶּה בְּעוֹלָמוֹת הָעֲלִיוֹנִים, אִם הֵייתָ יוֹדֵעַ, הֵייתָ עוֹסֵק
בְּזֶה כָּל הַיּוֹם כְּלוֹ כְּשֶׁמְתַחַה עֲצוּמָה, וּמוֹבָא גַּם בְּדַבְרֵי הָאֲרִיז״ל,
שְׁעַקֵּר הַתְּקַשְׁרוֹת כָּל הָעוֹלָמוֹת הוּא עַל-יְדֵי תְּפִלָּה וְהַתְּבּוֹדְדוֹת, וְעַל
זֶה צָרִיף הַתְּחִינּוֹת גְּדוּלָה מְאֹד מְאֹד, כִּי הַבְּעַל-דָּבָר אוֹרֵב עַל זֶה
יוֹתֵר וְיוֹתֵר מִהַכֹּל, כִּי דִּיקָא עַל-יְדֵי הַתְּבּוֹדְדוֹת מְכַטְלִים אוֹתוֹ לְגַמְרֵי,
כִּי עֵקֶר הַתְּהוּוֹת הַסְטֵרָא אַחְרָא הוּא עַל-יְדֵי כְּפִירוֹת, הַפֶּךָ הָאֱמוּנָה
שֶׁהוּא תְּפִלָּה, וּבִתְקוּנֵי-זֶה קוֹרָא לְתְּפִלָּה חֲצִים, כִּי עַל-יְדֵי כָּל דְּבוּר
תְּפִלָּה וְהַתְּבּוֹדְדוֹת הוּא כְּמוֹ חֵץ בְּעֵינֵי הַסְטֵרָא אַחְרָא, כִּי מְגַלָּה
אֲשֶׁר יֵשׁ בּוֹרָא כָּל עוֹלָמִים הַמְּנַהֵיג אֶת עוֹלָמוֹ בְּהַשְׁגָּחָה נִפְלְאָה
וְנוֹרָאָה מְאֹד, וְהַכֹּל בְּיָדוֹ שֶׁל הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ, וּבְכָל תְּנוּעָה וּתְנוּעָה שֶׁם
אֵלּוּפוֹ שֶׁל עוֹלָם — הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ, וְצָרִיף לְזַכֵּךְ אֶת עֲצָמוֹ עַד שִׁיזְכֶּה
לְאֱמוּנָה בְּרָה וְנִקְיָה, שִׁיזְכֶּה שִׁיחָה מְסַבֵּב בְּאֱמוּנָתוֹ יִתְבַּרֵךְ כְּמוֹ מִי
שִׁיּוֹשֵׁב בְּפִית, וְזֶה (תְּהִלִּים פֵּט, ט): "וְאֱמוּנָתְךָ סִבִּיבוֹתֶיךָ" שִׁיחָה מְסַבֵּב
בְּאֱמוּנָתוֹ יִתְבַּרֵךְ.

אֲשֶׁרֵינוּ וְאֲשֶׁרֵי חֲלִקְנוּ שְׁזַכִּינוּ לִידַע מְאֹד גָּנוּז בְּזֶה הַמְּאִיר בְּכֹל
הָעוֹלָמוֹת.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד מְאֹד...

תקכב.

בעזרת השם יתברך בין כסה לעשור התשל"א.

אף טוב וחסד ירדפו לאהובי, ידיד נפשי, ותיק וחסיד, המשתוקק לעבודת ה' על-פי דרך התם שקבלנו מהנחל נובע מקור חכמה, זכותו גן עלינו ... גרו יאיר.

אחי היקר! חזק ואמץ מאד מאד, ואל תירא ואל תחת, כי השם יתברך אתך, עמך ואצלך, והעקר להרגיל עצמו לשפף שיח ותפלה אליו יתברך, ועל-ידי תפלה והתבודדות משפך עליך נעם זיו שכנינתו יתברך, ותזקה להיות מסבב עם אמונתו יתברך כמו סכה, בבחינת (תהלים ט): "ואמונתך סביבותיך", שגה בחינת המקיפין כמובא (לקוטי"מותרן, חלק א', סימן כא), כי על-ידי קדשת השבעה גרות, ומשכו עליך אורות המקיפין, ועקר השבעה גרות הוא הדבור, שהוא צנור השפע כידוע, ועל-ידי שמרבה בתפלה והתבודדות, אז נמשכים עליו בכל פעם אורות אחרים וחדוש האמונה בכל פעם, והנה חכמינו ז"ל אמרו (עין סכה ג, ז, כג): סכה דירת עראי בעינן ולא דירת קבע, הינו כי השגת המקיפין האלו צריכה להיות דיקא דירת עראי, דהינו שלא יטעה, חס ושלום, שפכר זכה לשלמות הדעת, מאחר שפכר זכה לאיזו השגה, רק צריך לידע "כי גבה מעל גבה שומר" (קהלת ה, ז), "ולגדלתו אין חקר" (תהלים קמה, ג), ועל-כן אסור לקבץ דירתו בסכה זו, הינו בבחינת מדרגה והשגה זו, רק שתהיה דירת עראי לפי שעה, ולהשתדל לעסוק ביותר בעבודת השם יתברך בתפלה והתבודדות, ולזכות להשגה יתרה בכל פעם מקיפים אחרים, כי באמת תכלית הידיעה שלא נדע, ומי שאוחז בזו התכלית, אזי זכותו דהינו השגתו בבחינת דירת עראי, ומיגע את עצמו תמיד להשיג בכל פעם יותר ויותר, ואינו נופל לעולם, כי מה דהנה עד עכשו כבר הנה, ואני רוצה להתחיל על-כל-פנים מעכשו מחדש, כי עקר ירדת האדם הוא שחושב שפכר זכה והגיע לאיזו מדרגה ועליה או איזושהי השגה, ומאחר שאין יכולים לעמד

על מקום אחד, מזה בא שנופל חשקו מהקדשה, אף שמקדם זכה כבר למה שזכה, אף אם ילך בדרך זו — בחינת ספת עראי, וידע בכל פעם, שעדין עוד לא התחיל כלל, והוא צריך תמיד להחליף השגתו להכניס מחין חדשים בחינת מקיפים חדשים, אז לעולם לא יפל, מאחר שתמיד מתחיל מחדש, וזה עקר החיים ואריכות ימים — כשזוכה להתחיל בכל פעם מחדש, ועל זה הזהירנו רבנו ז"ל ביותר, ואמר (שיחות הר"ן, סימן נא): "אלט טאר מען נישט זיין"א, רק התחדשות.

הדורש שלומך באהבה רבה...

תקבג.

בעזרת השם יתברך בין פסה לעשור התשל"א.

שלום וברכה וגמר חתימה טובה לאהובי, ידידי היקר, האברך המשתוקק מאד לעבודת ה' על-פי הדרך האמת והישר שקבלנו מהנחל גובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר.

מכתבך קבלתי זה יותר משני שבועות, אף מרב טרדותי בעסק הרבים התעכב עד עכשו.

אחי היקר! חזק ואמץ מאד בכל מה שעובר עליך, ואל תפל בדעתך, חס ושלום, יהיה איה שיהיה, כי בכל תנועה ותנועה שם אלופו של עולם, ומכל דבר ומכל מקום יכולים להתקרב אליו יתברך, כי צריך להסתפל בשכל שיש בכל דבר (עין לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן א), הינו לקבל הרמזים מכל דבר: דומם, צומח, חי, מדבר, פי השם יתברך מצמצם עצמו מאין סוף עד אין תכלית לעורר את האדם, כמובא (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן נד), כי הקדוש ברוך הוא

שולח ומזמן לכל אדם בכל יום מחשבה, דבור ומעשה אחרים לפי היום, לפי האדם ולפי המקום, וכן מראה לו ומשמיע לו דבורים ועשיות של אחרים, ומלביש לו בכל זה רמזים כדי לקרבו לעבודתו, וצריך להעמיק מחשבתו בזה ולהגדיל בינתו ולהבין מהם הרמזים, ובפרטיות מחשבה, דבור ומעשה של זה היום שזמן לו השם יתברך, הן מאיזו מלאכה או משא ומתן או עסק, או מאיזו מצנה שזכה לעשות בזה היום, או מאיזה למוד שזכה ללמד בזה היום, צריך להעמיק ולהגדיל מחשבתו בכל זה, כדי להבין הרמזים שמרמזים לו מלמעלה (ועין בלקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן סא), שמכל הלמודים שאדם לומד צריך להוציא לעצמו מזה משפטי הנהגות ישרות, עין שם; (ועין שם, סימן נ"ו), שבכל דבר וענין מרמזת תורה, ואפלו בתוך ההסתרות מלבשות תורות גבוהות, וצריך להוציא מכל דבר תורה, כי באמת אין שום מציאות בלעדיו יתברך כלל, ודומם, צומח, חי, מדבר, הכל לכל עצם עצמיות חיות אלקותו יתברך, והכל מעוררים ומרמזים לאדם, ומגלים לו עתידות (שיחות מוהר"ן, סימן נב), ומכל הדברים צועק כבוד השם יתברך, כי "מלא כל הארץ כבודו" (ישעיה ו', ג), ואפלו מספורי הגוים צועק כבוד השם יתברך, כמו שכתוב (תהלים צ"ג, ג): "ספרו בגוים כבודו", שאפלו בספורי הגוים צועק כבודו — כבוד השם יתברך, כי כבודו יתברך צועק תמיד, וקורא ומרמז לאדם שיתקרב אליו, והוא יתברך יקרב אותו ברחמים ובאהבה ובחבה גדולה וכו', עין שם (ועין בסיי"מ מוהר"ן, סימן שי"ז): מכל הדברים שבעולם הולכים שלוחים מאחד לחברו ומתברר לחברו, עד שמתגלגל לאזניו, והוא מקבל ומבין מהם עצות ורמזים וכו', וכל זה זוכים על ידי שקידה רבה בתפלה והתבודדות, לשפף שיחו ותפלתו אליו יתברך, ויספר לפניו יתברך את כל לבו כאשר ידבר איש עם רעהו, ואז יזכה למח נקי ודעת ברורה, וזה וצחה, ויזכה לכל טוב אמתי ונצחי; אשרי שיאחו בזה.

הדורש שלומך באהבה רבה...

תקכד.

בעזרת השם יתברך, אור ליום שני לסדר לך-לך התשל"א.

החיים והשלום ירדפו לאהובי, ידיד נפשי, ותיק וחסיד, צמוד בפנימיות ללבי, האברך היקר, החפץ ומשתוקק מאד לעבודת השם יתברך, והשותף ממי הנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... ברו יאיר ויזרח לנצח נצחים.

אחי היקר! ממש חיים נפחת בי כמה שספרת לי שאתה מתחזק עדין והולך בתמך על פי דרך האמת שקבלנו מהנחל נובע מקור חכמה.

והנה לכתב לך דברי אמת, הלא ספרי רבנו ו"ל בדרך הפך בהם דכלא בהם — עצות והתחזקות ודרכים ישרות והקדמות קדושות, להבין בכל ספרי קדש ובפרט ברזי וסתרי תורה, פמוכא בלקויטי-הלכות (תפלין, הלכה ה, אות לח), נזו לשונו: כי על-פי הדברים האלה וכיוצא בהם המבארים בדרךנו, תוכל לעשות לך דרך להבין מעט מזער ברכי הקבלה של הזהר הקדוש והאריז"ל, להוציא מהם דרכים ועצות למעשה על-פי ההקדמות הנוראות והעצות האמתיות של תורתו של רבנו ו"ל, שכל תורה ותורה וכל מעשה ומעשה הוא פותח שערים רבים של השגת אלקות, שעל-ידי-זה יכולין להבין גם כל דרכי הקבלה, אם תזכה לשקד על תורתו הקדושה יום יום בשקידה רבה וכו', עין שם; פאשר דברנו מזה פנים אל פנים.

והנה לזכות שמחו ומחשבתו יכנסו וישוטטו בים החכמה, לזה צריך לקדש וילטהר את השבעה גרות, פמוכא (בלקויטי-מוהר"ן, חלק א, סימן כא), כי על-ידי שמקדש את "הענינים" לבלי להסתפל רק על הרוחניות שבכל דבר, ולשמר מאד לבלי להסתפל במקום שמעורר, חס ושלום, הרהורים רעים, רחמנא לצלן, ולקדש את "האזינים" לשמע רק בקול התורה והצדיקים האמתיים, ולשמע קול האלקי מפל דבר: דומם, צומח, חי, מדבר, וכן לקדש את "החטם"

באַריכות אַפּים, להזהר מאד מאד מבעס ומקפידות, ועל כלם לקדש את "הדבור" שהוא עקר הצנור המשפיע כל ההשפעות, לכלי לדבר מה שאסור לדבר: לשון הרע, רכילות, ליצנות, וכו', ועל ידי קדשת הכלים האלו, אז יאיר מחו מאד, ויזכה להכנס במחשבתו בעלמא דאתי, ויזכה ליחד תמיד יחודים קדושים ולהשגת אורו יתברך, וזה אי אפשר בשום אפן, כי אם על ידי קדשת האברים האלו, שהם עקר האדם, וכל אדם נמשך אחריהם, והנה ב"עץ חיים" (היכל א', שער ד', פ"ח) מובא, אשר הראיה והשמיעה והריח והדבור, מאיר כנגדם הארבעה מלואי שם הנו"ה ברוף הוא מהארבעה עולמות: ע"ב, ס"ג, מ"ה, ב"ן, עין שם; נמצא שעל ידי שזוכה לעבד הרבה בעבודת השם יתברך, לקדש ולזכך את העינים, האזנים, החטם והפה, אזי זוכה שמאירים לפני עיניו אלו השמות הקדושים, וזוכה ליחדם תמיד, שמעלת היחודים גדולה מאד יותר מעסק התורה, למי שזוכה לזה, כמובא בכתבי האר"ל (שער היחודים פ"ג): מי שמיוחד יחודים קדושים על ידי צרופי שמות ומספרים אפלו שלא בשעת התפלה, אלא אפלו בשאר שעות היום, זוהי מעלה גדולה מאד מאד, עין שם; ועין בהיכל הברכה (פרשת נח): "נשמ"ת רי"ח חיים" במספר ראיה, שמיעה, ריחא, דבור, עין שם; הינו על ידי קדשת שבעת הגרות, יזכה להכלל בו יתברך, וימשיך על עצמו בכל פעם נשמה חדשה ורוח חיים נצחיים, כמובא בפנים התורה עתיקא (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן כא), עין שם; והנה חכמינו ז"ל אמרו (מנחות כח): שבעה קני מנורה מעכבין זה את זה, ויש לומר הכונה לפי הנו"ל, כי צריך לקדש הכל, כדי לזכות להכנס לפנים הקדושה, ולא די במה שיקדש הפה לבד או העינים לבד, כי צריך לקדש הראיה, שמיעה, ריחא והפה, והבן; ואם עיני שכל לה, תעני ותראה שאלו השמות הם השמות הנמשכים מהנוקבא דפרדושקא שהוא הפתח העליון הפותח שערים עליונים (עין בלקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן ב), אף שם מוסיף "קס"א קנ"א קמ"ג", שהם הכתרים של העולמות כידוע, וביוחד עולין תרפ"ו, עין שם; וזה בחינת "בן פורת יוסף בן פורת עלי עין וגו' (בראשית מט, כב), כי כל זה הוא יסוד קדשת

הברית המתחיל מהמח מחשבה, וכפי שמקדש את שבעת הנרות, כן זוכה לקדשת המחשבה, ועל-ידי-זה נצל מפגם הברית, ולהפך. חס ושלום, על-ידי פגם הברית באים העננים המכסים על עינא, ומבלבלים מחשבתיה, ואינו זוכה להשגת החכמה (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן פד בשם הוזהר הקדוש, נשא כג), ועקר הפלי זין ללחם מלחמת ה', הן כשכבר נכשל, רחמנא לצלן, עד עכשו במה שנכשל — בפגמים וחסוּטאים, ובפרט בפגם הברית, חס ושלום, והן כשכבר התחיל לצאת מהחשך, ומסבכים אותו בכל יום בכלבולים וירידות נדשות, עקר העצה הוא תפלה והתבודדות, ליחד לעצמו מקום מיחד, ולפרש כל שיחתו וכל מה שעובר עליו אליו ותברך, כאשר יספר הבן לפני אביו, ויהיה חזק בזה מאד מאד בעקשנות גדולה מדי יום ביומו, וזה עקר ההתחלה והשער להפגס אליו ותברך (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן פד), ובתקוני-זהר (דף פג.) איתא: צלותא אייהי סלם, הינו על-ידי קולות של תפלה והתבודדות ושיחה בינו לבין קונו, זה עקר הסלם לעלות במעלות הקדש, אפלו הפחות שבפחותים, ובאמת כל איש ישואלי יכול לזכות לזה, אף נסתם מלפניהם הפתח שהוא "התבודדות", אשר כל הצדיקים הגדולים במעלה לא זכו אל מדרגתם כי אם על-ידי-זה (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן כה), ויתגלה לכל העולם בביאת משיח צדקנו בקרוב, כמו שקתוב (צפניה ג, ט): "כי אז אהפך אל עמים שפה ברורה לקרא כלם בשם ה' וגו', ומהרנ"ת ז"ל אמר: כשיבוא משיח, במהרה בימינו אמן, תהיה נעשית דרך כבושה מהתבודדות כמו שעכשו רגילים כלם בטלית ותפלין, כי באמת אורו ותברך מאיר בכל יום ובכל עת ורגע מחדש (עין בעז חיים, היכל אדם קדמון, שער א, ענף ה), עין שם דברים נפלאים, כי אין שום מציאות בלעדיו ותברך כלל, דומם, צומח, חי, מדבר, וזה האור הוא אותו האור מששת ימי בראשית, אף נגנו לצדיקים שלא יהנו מזה הרשעים (עין חגיגה יב.), והאור הזה הוא אור השגחתו ותברך, ולהפך הסתרת האור מהרשעים הוא הטבע, שנדמה להם שיש, חס ושלום, איזה טבע, אשר גימטריה

(א) התפלה היא הסלם.

שיט

בנחל

תקכה

אָשֶׁר

שֶׁל "הַטָּבַע" הוּא "אַלְקִים" — שֶׁרָשׁ הַדֵּינִים, וְעוֹבֵר עֲלֵיהֶם מֵהַ
שְׁעוֹבֵר, וְעַל יְדֵי הַתְּמִדָּה הַהִתְבּוֹדְדוּת, אִזּוֹכָה שְׁמַאִיר עָלָיו אוֹר
הַשְּׂגָחָתוֹ יִתְבַּרֵךְ, אוֹר הַחֹסֵד, וְזוֹכָה לְאוֹר הַגְּנוּז שְׁמַאִיר בְּכָל יוֹם.

אַחֵי הַיְקָר! חֲזַק בְּכֵל זֶה מִחֲדָשׁ, וְאַז טוֹב לָךְ לְנַצֵּחַ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

תִּרְאֶה לְכַתֵּב לִי וְאַז אֶכְתֵּב לָךְ עוֹד.

תקכה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֵר חַיֵּי שְׁרָה תש"א.

שְׁלוֹם לְאַהוּבֵי, יְדִידֵי הַיְקָר, יְדִיד נִפְשִׁי, וְתִיק וְחֹסִיד, הַשּׁוֹתֶה
בְּצִמָּא מִמֵּי הַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ, ר' ... גִּדְרֵי יְאִיר
וְיִזְרַח לְעַד.

אַחֵי הַיְקָר! חֲזַק וְאַמֵץ מְאֹד מְאֹד, כִּי בְּזֶה הָעוֹלָם צָרִיכִים
לְהִתְחַזְּקוֹת עֲצוּמָה וְנוֹרָאָה עַל כָּל פְּסִיעָה וּפְסִיעָה וּבְכָל יוֹם, בְּכָל
עֵת וּבְכָל שְׁעָה מִחֲדָשׁ מִמֶּשׁ, כְּפִי רְבוּי הַהִתְפַּשְּׁטוֹת שֶׁל הַסְטֵרָא
אַחֲרָא וְהַקְּלָפוֹת שֶׁהֵם הַדְּמִיוֹנוֹת (עֵינֵי לְקוּטֵי-מִהְרֵי, חֶלֶק א', סִימָן כה)
עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד, וְאֵי אֶפְשֶׁר לְהַכְנִיעַ אֶת הַקְּלָפוֹת שֶׁהֵם הַדְּמִיוֹנוֹת
שֶׁבְּכָל עוֹלָם וְעוֹלָם וּבְכָל מְדֻרְגָּה, כִּי אִם עַל-יְדֵי שְׂמִחָה לְהִתְחַזֵּק
— מְאֹד מְאֹד בְּמִדַּת הַשְּׂמִחָה, הֵן בְּנִקְדוּת הַטּוֹבוֹת שֶׁיִּמְצָא בְּעֲצָמוֹ
(עֵינֵי ש.ס. סִימָן רפב), וְהֵן עַל-יְדֵי שְׂזוּכָה לְהִתְקַרֵּב לְצַדִּיק הָאֱמֵת
מִיחִידֵי הַדּוֹרוֹת, וְעַל-יְדֵי תַקְוָה הַשְּׂמִחָה, יִזְכֶּה לְהַתְּגַלּוֹת הָאֶרֶת גְּדֻלַּת
הַבוֹרָא יִתְבַּרֵךְ שְׁמוֹ, וְיִזְכֶּה לְהַשִּׁיגוֹ בְּבַחֲיִנַת מְטִי וְלֹא מְטִי (עֵינֵי ש.ס.
סִימָן כד), כִּי עַל-יְדֵי הַשְּׂמִחָה יִתְרַחֲבוּ וְיִתְחַזְּקוּ חוּשֵׁי וְעֲצָבָיו, וְיִזְכֶּה
לְיִשׁוּב הַדַּעַת אֲמִתִּי (עֵינֵי ש.ס. חֶלֶק ב', סִימָן י), שְׂזוּהָ עֵקֶר עֲלִית הַשְּׂכִינָה,
כִּי "שְׂמִחָה" — אֲנַפִּין נְהוּרִין, זוֹהִי הַקְּדוּשָׁה סִימָן שֶׁהַשְּׂכִינָה שׁוֹרָה

עָלִיו (עֵין שָׁם, חֶלֶק א', סִימָן כג), כִּי עָקַר הַשְּׂרָאָת הַשְּׂכִינָה נִמְשַׁכֶּת עַל הָאָדָם רַק עַל-יְדֵי תַפְלָה, כַּמּוּבָא בְּכַתְבֵי הָאָרִיז'ל, שֶׁבִשְׁעַת הַתַּפְלָה נִמְשָׁכִים עַל הָאָדָם מַחִין עֲלֵיוֹנִים, בְּחִינַת הָאָרֶת הַשְּׂכִינָה, וְאִי אֶפְשָׁר לְהַתְּפַלֵּל כִּי אִם עַל-יְדֵי שְׂמֻחָה, כַּמּוּבָא (בְּלִקוּטֵי-מִוֵּהָר'ן, חֶלֶק א', סִימָן רפכ), כִּי טֹבַע הָאָדָם שְׂנַמְשֵׁף אַחַר עֲצָבוֹת וּמְרָה שְׁחֹרָה מִפְּגַעֵי הַזְּמַן שְׁעוֹבְרִים עָלָיו בְּרוּחַנִיּוֹת וּבְגַשְׂמִיּוֹת בְּבֵית וּבְחוּץ מִדֵּי יוֹם בְּיוֹמוֹ, וְעַל-פִּי-רַב בִּשְׁעַת הַתַּפְלָה אִזְ דִּיקָא בָּאוֹת אֵלָיו הַמַּחֲשׁוֹבוֹת וְהַעֲצָבוֹת וְחִלְשוֹת הַדַּעַת, כַּמּוּבָא (שָׁם, סִימָן ל), כִּי כָל עָרְבוּב הַדַּעַת וְכָל הַבְּלֹבּוּלִים שֵׁישׁ לָנוּ, וְכָל הַשְּׂטוּיּוֹת עוֹלוֹת וְנִמְשָׁכוֹת בְּתַפְלָתָנוּ דִּיקָא, בְּחִינַת (תְּהִלִּים קו, ב): "מִי זְמַלֵּל גְּבוּרוֹת ה' יִשְׁמִיעַ כָּל תְּהִלָּתוֹ", תְּהִלָּתוֹ לְשׁוֹן (אִיּוֹב ד, יח): "וּבְכַמְלָאֲכִיו יִשִּׁים תְּהִלָּה", הִינּוּ עָרְבוּבִים וּבְלֹבּוּלִים שְׂאִז מִשְׂמִיעִין אֶת עֲצָמָן דִּיקָא בִּשְׁעָה שְׁעוֹמֵד לְהַתְּפַלֵּל וּלְמַלֵּל גְּבוּרוֹת ה', וְהוּא בְּשִׁתֵּי בְּחִינּוֹת: אוֹ שְׂבָאִים לְהַתְּקֵן מַחֲמַת שְׂרוּאִים שְׂמַתְּפַלֵּל כְּכֹנָה כְּרָאוּי, עַל-כֵּן בָּאִים לְהַתְּקֵן, כִּי יֵשׁ בָּהֶם נִצּוּצוֹת קְדוּשִׁים שְׂצָרִיכִים תְּקוּנָה, אוֹ בְּכַחֲנֵיהּ אַחֲרַת, מַחֲמַת שְׂאִינוּ רָאוּי לְהַתְּפַלֵּל, בָּאִין לְבַלְבֵּל אוֹתוֹ מִתַּפְלָתוֹ, עַל-כֵּל-פְּנִים בֵּין כֶּף וּבֵין כֶּף בִּשְׁעַת הַתַּפְלָה דִּיקָא בָּאִין כָּל הָעָרְבוּבִים וְכָל הַבְּלֹבּוּלִים שֶׁל הָאָדָם וְנִשְׁמָעִים לוֹ, עֵין שָׁם: עַל-כֵּן קָדַם הַתַּפְלָה צָרִיכִים לְהַתְּחַזֵּק מְאֹד מְאֹד לְהִיּוֹת בְּשְׂמֻחָה עֲצוּמָה, וּלְחַפֵּשׁ וּלְמַצֵּא בְּעֲצָמוֹ נְקֻדּוֹת טוֹבוֹת שֵׁישׁ בוֹ, כִּי אֵיךְ אֶפְשָׁר שְׂלֵא יִהְיֶה בוֹ אֵיזָה טוֹב שְׁעֵשָׂה מִיָּמָיו, וְאֵיךְ שֶׁגַם בְּזָה הַטוֹב גַּם-כֵּן מְעַרְבֶּכֶת פְּסֻלַת הַרְבֵּה, עַל-כֵּל-פְּנִים אֵיךְ שִׁיְהִיָּה יֵשׁ וְיֵשׁ לוֹ, תְּהִלָּה לְאֵל, הַרְבֵּה נְקֻדּוֹת טוֹבוֹת, וְכִמוֹ שְׂאֵמְרוּ חֻכְמֵינוּ ז"ל (בְּרֻכּוֹת נו): "אֶפְלוּ רִיקָנִין שְׁכִישְׂרָאֵל מְלֵאִים מִצְּוֹת כְּרַמּוֹן", וְעַל-יְדֵי שִׁישְׂמַח עֲצָמוֹ עִם הָעוֹד מְעֻט' טוֹב שֵׁישׁ בוֹ, עַל-יְדֵי-זֶה יִזְכֶּה לְהַתְּפַלֵּל וּלְזַמֵּר זְמִירוֹת לְפָנָיו יְתִבְרַךְ, וְזֶה (תְּהִלִּים קמו, ב): "אֲזַמְרָה לְאֵלַי בְּעוֹדֵי", הִינּוּ עַל-יְדֵי הָעוֹד מְעֻט' טוֹב שְׂאֵמְצָא בִּי, עַל-יְדֵי-זֶה אֲזַכֶּה לְהַתְּפַלֵּל, וְזֶה מֵה שְׂאֵמְרוּ חֻכְמֵינוּ ז"ל (בְּרֻכּוֹת לא): "אֵין עוֹמְדִין לְהַתְּפַלֵּל, לֹא מִתּוֹךְ עֲצָבוֹת, וְלֹא מִתּוֹךְ עֲצָלוּת, וְלֹא מִתּוֹךְ שְׁחוּק, וְלֹא מִתּוֹךְ שִׂיחָה, וְלֹא מִתּוֹךְ קְלוּת רֹאשׁ, וְלֹא מִתּוֹךְ דְּבָרִים כְּטִלִּים, אֲלֵא

מתוך שמחה של מצוה, הינו כנ"ל — שישמח עצמו עם נקדת המצוות שיש לו ושוכה לחטף בזה העולם, ועל-ידי שמשמח עצמו בשמחת המצוות שזוכה לחטף בזה העולם בכל יום, על-ידי-יה נכנס בשמחת הקדוש-ברוך-הוא (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן ה), בכחינת: "ישמח ישראל בעשיו" (תהלים קמט, ב), וכבכול גם-כן שמח בכחינת: "ישמח ה' במעשיו" (שם קד, לא), כי המצוות הן אחדות אחת עמו יתברך, ועל-ידי קיום המצוות נעשה יחוד בין קדשא בריך הוא ושכנתיה, בפרט על-ידי עשיית המצוות בשמחה רבה, נעשה תכלית היחוד העליון בכל העולמות, וזוכה להתגלות אלקות, בכחינת אספקלריה המאירה, וצופה ומביט בפרוכה העליונה, אם הוא קדם גזר דין, או, חס ושלום, לאחר גזר הדין, ויכול לבטל על-ידי תפלותיו כל הדינים — הן מעליו והן מכל העולם, כי צריך לומר: "בשכילי נברא העולם" (סנהדרין לוז), כל העולם עומד עלי, ואיך שאתנהג בן יתנהגו עם העולם — הן לטוב והן להפך, חס ושלום, וצריך אני לראות ולעין בכל עת בתקוין העולם ולהתפלל בעבורם, ולהשלים חסרונם, הינו כששומע או רואה איזה צער בחברו, צריך להתפלל עליו, מאחר שכל העולם תלוי בו, וכן מכל מה שיראה וישמע וירגיש, קבל קמים להתעורר ולבקש מאתו יתברך, ותמיד תפלל על כלל ישראל, ויהיה צנור המשפיע טוב לכל בית ישראל, וירגיל עצמו "בברכות", לברך תמיד את כל אחד, ועין במדרש (תנחומא, ויחי ה): כל המברך את ישראל, כאלו מברך את השכינה; ואיתא בספר שו"ת מהר"ם (סימן שנד), שהמברך צריך להיות בשמחה, ועין בספר המדות (אות קללה, חלק ב', סימן א): "הרגיל בברכה הוא מעולם התקוין"; כי המברך מתברך בעצמו מאלקי ישראל, וכמו שכתוב (משלי כב, ט): "טוב עין הוא יברך כי נתן מלחמו לדל", ודרשו חכמינו ז"ל (סוטה לח): "אל תקרי יברך אלא יברך", הינו מי־שהוא טוב עין (כמוכא בלקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן נד), שמסתכל עם עינו אל התכלית הנצחית, ואיך שדומם, צומח, חי, מדבר, ונשמיות העולם הזה, הכל מקשר למעלה בעולמות העליונים, ואין בלעדיו יתברך כלל.

כי הכל לכל עצם עצמיות חיות אלקותו יתברך, נמצא שעל-ידי-זה כולל זה העולם בעלמא דאתי, שנקלל הכל באלקותו יתברך, והכל תלוי בו, אז הוא דיקא נקלל בברכה העליונה, ועל-ידי-זה יכול לברך גם את אחרים, כי נעשה צנור המשפיע טוב לכל בית ישראל, וזה שאמרו חכמינו ז"ל (בראשית רבה, נט, ח): "אברהם היה מברך את הכל, שנאמר (בראשית יב, ג): 'ונברכו בך', מי ברך את אברהם? הקדוש-ברוך-הוא מברכו, שנאמר (שם כד, א): 'והנני'ה בריך את אברהם בכל"; על-ידי שהיה רגיל בברכות לברך את כל אחד, אזי "באתערוותא דלתתא אתער דלעילא" (עין זהר דל-לך פתח), והנני"ה ברוך הוא מברך אותו, כי עקר מה שאין האדם מברך את חברו, הוא מפני עקממיות שבלבו, אשר לבו עקם ומבלבל מאד מאד, שזה בחינת קטנות המחין, שרוצה השפיע רק בעד עצמו, ואז המחין אצלו מצמצמן ביותר, ומשם עקר העצבות והמרה השחורה העוקרת את האדם לגמרי לגמרי, ורוצה לכלותו, רחמנא לצלן, כי עקר השראת השכינה על האדם הוא רק על-ידי שמשמח עצמו בשמחה של מצוה, וזוהי ללב רחב, הינו שמפשט כל העקממיות שבלבו, אז זוהי ללב רחב.

ואי אפשר לפשט עקממיות שבלבו, כי אם על-ידי רעמים, כמו שאמרו חכמינו ז"ל (ברכות נט): "לא נבראו רעמים אלא לפשט עקממיות שבלב", והרעמים הם הקולות שהאדם מוציא מפיו בשעת תפלה, כי צריך להתפלל בכל כחו ולהכניס כל הכחות שיש בו בתוך התפלה, וזה שאמרו חכמינו ז"ל (תענית ח): "אין תפלתו של אדם נשמעת אלא אם-בן משים נפשו בכפו", הינו שמתפלל עם מסירות נפש, כי באמת עקר השער והפתח בעבודת השם יתברך הוא תפלה והתבודדות (עין לקושי-מוהר"ן, חלק ב', סימן פד), ליחד לעצמו מקום מיחד שאין שם בגי-אדם, ולפרש כל שיחתו אליו יתברך כאשר ידבר איש עם רעהו, וכל מה שעובר עליו ברוחניות ובגשמיות, הכל לכל יספר לפניו יתברך, אף על זה מתפשט הבעל-דבר מאד מאד לארכו ולרחבו "נישט צו גלייבן נישט קיין צייט צו האבן", על-בן

(א) לא להאמין בזה, או שלא יהיה זמן לזה.

צָרִיף מִמֶּשׁ לְמִסֹּר נַפְשׁוֹ עַל זֶה, וּמָה שֶׁזֶּה בָּא בְּכַבְדוֹת גְּדוּלָה מְאֹד מְאֹד, צָרִיף לִידַע, שֶׁזֶּה בְּעֶצְמוֹ בָּא מִרְבוּי עַקְמֵמִיּוֹת שְׁבָלְבוֹ, אֲשֶׁר בָּא מִחֻטְאֵי הַמְרָבִים, רַחֲמָנָא לְצַלָּן, עַל-כֵּן צָרִיף לְהִתְיַשֵּׁב הַיֵּטֵב הַיֵּטֵב: "מָה רוּצָה הַבְּעַל-דָּבָר לַעֲשׂוֹת מִמֶּנִּי, אִם-כֵּן מָה טוֹב לִי חַיִּים כְּאֵלוֹ, לְהִיּוֹת רַחוּק מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ, עַל-כֵּן אֵלָּף לְהִתְבַּדֵּד עִמּוֹ יִתְבָּרֵךְ, וּמָה יְהִיָּה אִם אֲצַטְרֵךְ, חֵס וְשְׁלוֹם, לְמוֹת בְּשַׁעַת הַהִתְבַּוְּדוֹת, מָה בְּכַף? בֵּין כָּף וּבֵין כָּף הַסּוּף יְהִיָּה שְׂאֲצַטְרֵךְ לְמוֹת" וְכוּ', וְזוֹהִי תַפְלָה בְּמִסִּירוֹת נַפְשׁוֹ, לְהִיּוֹת מוֹכֵן אֶפְלוֹ לְמוֹת בְּשַׁעַת הַהִתְבַּוְּדוֹת, וְאֵל גִּרְף מְזֵה, וּבְקִאֲמַת הַכֹּל דְּמִיּוֹנוֹת מִהַבְּעַל-דָּבָר הַמַּעֲכָב מְאֹד מְאֹד מִהִתְקוֹן הַנִּצְחִי הַזֶּה, כִּי עַל-יְדֵי הַתְּבַוְּדוֹת "יָמִים וְשָׁנִים" בְּשִׁקִּידָה רַבָּה, יִתְבָּרַר מִחוּ, וְיִזְכֶּה לְפִשְׁט אֵת כָּל הַעַקְמֵמִיּוֹת שְׁבָלְבוֹ, וְיִזְכֶּה בְּרִבּוֹת הַיָּמִים וְהַשָּׁנִים לְהַכְנִס אֶל שַׁעְרֵי הַקִּדְשָׁה, אִם לֹא יִטְעֶה אֵת עֶצְמוֹ, חֵס וְשְׁלוֹם, כִּי צָרִיף לִידַע, כִּי הַרְבֵּה הַרְבֵּה צָרִיף לַעֲבֹר עָלָיו, וְכֹל זֶה הוּא כְּדֵי לְנַסּוֹת אוֹתוֹ אִם לְבָבוֹ נֶאֱמָן לְפָנָיו יִתְבָּרֵךְ, וְאִזּוֹ כְּשִׁזְיוּכָה לַעֲמֹד בְּכָל הַנְּסִיּוֹנוֹת שְׁעוֹבָרִים עָלָיו, אִזּוֹ יִזְכֶּה לְהַכְנִס אֶל תּוֹף הַקִּדְשָׁה, וְצָרִיף לִידַע אֵת זֶה מְרֹאשׁ, כִּי לֹקַח הַרְבֵּה הַרְבֵּה זְמַן, וּכְמוֹ שְׂאֲמָרוֹ חֲכָמֵינוּ ז"ל (יומא לט.): מְשַׁל לְאַחַד שְׂבָא לְקִנּוֹת אֶפְרָסִמוֹן, אוֹמְרִים לוֹ הַמֶּתֵן, כְּמוֹבָא (בְּלִקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן ו'), שֶׁזֶּה עָקֵר הַבְּקִיאוֹת שְׁצָרִיכָה לְבָא לְהַכְנִס אֶל תּוֹף שַׁעְרֵי הַקִּדְשָׁה, לְדַעַת כִּי צָרִיף לְהִמַּתִּין הַרְבֵּה כְּנָ"ל, אֵף לְזַכּוֹת שִׁיְהִיָּה בְּכַחוֹ לְהִמַּתִּין, זֶה תְּלוּי כְּפִי רַחֲב לְבוֹ, שְׁתַּהֲיֶה לוֹ אֶהְבֶּה עִם חֲבֵרוֹ עַל-כֵּל-פָּנִים, וְלַחֲפִץ רַק הַטּוֹב בְּחִבְרוֹ, וּלְבָרֵךְ אוֹתוֹ תְּמִיד כְּנָ"ל, וְעַל-פִּי זֶה יוֹבֵן הַיֵּטֵב מָה שְׂאֲמָרוֹ חֲכָמֵינוּ ז"ל (אָבוֹת ב, מט): צָאוּ וּרְאוּ אִיזוֹהִי דִרְךָ יִשְׂרָאֵל שִׁדְבַק בְּהָאֲדָם, רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר: 'עֵין טוֹבָה', רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר: 'חֵבֵר טוֹב', רַבִּי יוֹסִי אוֹמֵר: 'שֶׁכֵּן טוֹב', רַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמֵר: 'הַרוּאָה אֵת הַנוֹלָד', רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר: 'לֵב טוֹב', אִמֵּר לְהֵם רַבִּי יוֹחָנָן בֶּן זְכַאִי לְתַלְמִידָיו: שְׁכָל אַחַד יֵצֵא מִגְּשָׁמִיּוֹתוֹ, וְעַל-יְדֵי-זֶה יִרְאֶה אֵת הַדֶּרֶךְ שִׁדְבַק בְּהָאֲדָם יִתְבָּרֵךְ, עַל-יְדֵי תַפְלָה וְהִתְבַּוְּדוֹת וְעַבּוּדַת ה' בְּתוֹרָה וּבְמִצְוֹת זוֹכֵה

לצאת מגשמיותו, להגביר הצורה על החומר (עין כל זה בדרך הסיים למטה"ל מפראג, על משנה זו), ואז זוכה להגיע אל דבקות הבורא יתברך כפי דרכו שבחר לו וכפי המסילה שהולך בה, ואמר רבי אליעזר: המסילה והדרך להגיע לדבקות הבורא יתברך היא: 'עין טובה', הינו לקדש ולטהר מאד מאד את עיניו, ולהסתכל בכל דבר בשכל ובחיות אלקות שיש בכל דבר, כי באמת אין שום מציאות בלעדיו יתברך כלל, ובכל תנועה ותנועה שם אלופו של עולם, והשם יתברך מחיה ומנהיג ומקים הכל (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן א), ועל-ידי שמסתכל בחיות שיש בכל דבר, אז נתעלית כל הבריאה, כי בכל דבר (עין שם, סימן צד), יש אותיות המחיות ומקימות את זה הדרך, זה החלק מהבריאה, כי הכל נברא באותיות, כמו שכתוב (תהלים לג, ו): 'בדבר ה' שמים נעשו', וכיצד יכולים להעלות את האותיות לשרשן, הינו להעלות הנצוצות הקדושים המנחים בכל דבר — דומם, צומח, חי, מדבר, שהם נצוצי חיות אלקותו יתברך? העצה — שתכף-ומיד כשמסתכל בדרך גשמי, 'אמין שיש בזה נצוצי חיות אלקותו יתברך, ועל-ידי עין' כזו המסתכלת 'בטוב' שיש בכל הבריאה, הינו החיות אלקות שהיא עקר הטוב, כמו שכתוב (תהלים קמה, ט): 'טוב ה' לכל', על-ידי-זה יתעלה הכל אליו יתברך, וישפע שפע רב בכל העולמות, כי על-ידי 'טוב עין' — שמסתכל עם עינו בטוב אמתי שהוא אלקותו יתברך המנחת בכל דבר — דומם, צומח, חי, מדבר, על-ידי-זה נתעלה זה הדרך וכן כל העולם, כי זה היה עקר פנתו יתברך בבריאת עולמו (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן נב) — כדי שישאל יעשו רצונו ויחזרו וידבקו בשרשן, ועל-ידי-זה הם כוללים את כל העולם במחייב המציאות שהוא השם יתברך, ועל-כן אומר רבי אליעזר, שהדרך לעלות במסילה הישרה המביאה לידי דבקות הבורא יתברך היא — על-ידי 'עין טובה', שסתכל בכל דבר מגשמיות העולם — דומם, צומח, חי, מדבר, בטוב שיש בו שהוא אלקותו יתברך המחיה את זה הדרך (ועין בספר ענג שבת מ' אפרים ו"ל, דף רכו), שקבת על-פי תורה זו סימן צ"ד, 'אליעזר' זה בחינת התגלות אלקות, בחינת: 'זה אלי ואנוהו' (שמות

טו, ב), 'אלי' 'עזר' לגלוי אלקותו יתברך, עין שם; לידע שרק הוא עוזר, ועל-כן דיקא רבי אליעזר גלה שהדרך הטובה מהנפש לזכות לדבקות הבורא יתברך היא 'עין טובה'; ועין (פלוטי-מוהר"ו, חלק ב', סימן ז) 'אליעזר' ראשי תבות: 'עין ל'א ר'אתה א'לקים ז'ולתך י'עשה (ישעיה סג, ג), כי הוא נכלל לגמרי באין סוף ברוך הוא, דבקות הבורא יתברך, וגלה את זאת רבנו ז"ל על רבי אליעזר דיקא, כי הוא אחז במדתו הטובה — להסתכל בחיות אלקות שיש בכל דבר (חסר).

תַּקְכוּ.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר חיי-שרה ה'תשל"א.

שְׁלוֹם לְאַהֲבֵי יָדִיד נֶפְשִׁי, וְתִיק וְחֶסֶד, הַשׁוֹתֶה בְּצִמָּא מֵהַנַּחַל
נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ.

אחי היקר! חזק ואמץ מאד מאד, כי בזה העולם צריכים התחזקות עצומה ונוראה על כל פסיעה ופסיעה, ובכל יום ובכל עת ובכל שעה מחדש ממש, כפי רבוי ההתפשטות של הסטרא אחרא והקלפות שהם הדמיונות (עין לקוטי-מוהר"ו, חלק א', סימן כה) על כל אחד ואחד, ואי אפשר להכניע את הקלפות — שהם הדמיונות שבכל עולם ועולם ובכל מדרגה ומדרגה, כי אם על-ידי שמחה, יכול להתחזק מאד מאד במדת השמחה, הן בנקודות הטובות שימצא בעצמו (עין שם, סימן רפב), והן על-ידי שיזכה להתקרב לצדיק האמת, ועל-ידי תקף השמחה יזכה להתגלות גדלת הבורא יתברך, ויזכה להשיגו בבחינת: 'מטי ולא מטי' (עין שם, סימן כד), כי על-ידי השמחה יתרחבו ויתחזקו מחו, חושיו ונצביו, ויזכה לישוב הדעת אמת (עין שם, חלק ב', סימן י), שזה עקר עלית השכינה, כי "שמחה" — אנפין נהורין, זוהי הקדשה, סימן שהשכינה שורה עליו (עין שם, חלק א', סימן כג), וזה מה שאמרו חכמינו ז"ל (שבת ל: זהר חלק א', קפ:): "אין השכינה

שׁוֹרָה אֶלָּא מִתּוֹךְ שְׁמָחָה שֶׁל מְצוּהָ, הֵינּוּ עַל-יְדֵי שְׁשֻׁמֵם עֲצָמוּ בְּנִקְדַת הַמְצוּוֹת שְׁזוּכָה לַחֲטָף בְּכָל יוֹם, וְעַל-יְדֵי-זֶה נִכְנָס בְּשִׁמְחַת הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, בְּבַחֲיִנַת: "יִשְׂמַח יִשְׂרָאֵל בְּעִשְׂיוֹ" (תהלים קמט, ב), וְכַבֵּיכּוֹל גַּם-בֶּן שְׁמַח, בְּבַחֲיִנַת: "יִשְׂמַח ה' בְּמַעֲשָׂיו" (שם קד, לא), כִּי הַמְצוּוֹת הֵם אַחֲדוֹת עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְעַל-יְדֵי קִיּוּם הַמְצוּוֹת נַעֲשֶׂה יַחֲוֹד בֵּין קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא וּשְׁכִנְתֵיהָ, בְּפָרֵט עַל-יְדֵי עֲשִׂית הַמְצוּוֹת בְּשִׁמְחָה, שְׂאֵז הוּא בְּבַחֲיִנַת: "יִשְׂמַח יִשְׂרָאֵל בְּעִשְׂיוֹ", וְכַבֵּיכּוֹל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּבַחֲיִנַת: "יִשְׂמַח ה' בְּמַעֲשָׂיו" (עַן לְקוּטֵי-מִוְהָרֵן, חֶלֶק א', סִימָן ה), וְנַעֲשֶׂה הַיַּחֲוֹד בְּכָל הַעוֹלָמוֹת, וְזוּכָה לְהַתְגַּלוּת אֱלֹקוֹת בְּבַחֲיִנַת אֶסְפָּקְלָרְיָה הַמְאִירָה, וְצוּפָה וּמְבִיט בְּמִרְכָּבָה הַעֲלִיּוֹנָה אִם הֵיא קְדָם גְּזֵר דִּין אִו, חַס וְשְׁלוֹם, לְאַחַר גְּזֵר דִּין, וְיִכּוֹל לְבַטֵּל וּלְהַמְתִּיק כָּל הַדִּינִים מֵעֲלָיו וּמִכָּל הָעוֹלָם, כִּי צָרִיךְ לֹמַר: "בְּשִׁבְלֵי נִבְרָא הָעוֹלָם" (סְנֵהֲרִין לו), כָּל הָעוֹלָם עוֹמֵד רַק עָלַי, וְאִיךְ שְׂאֲתַנְהַג, בֶּן יִתְנַהֲגוּ עִם הָעוֹלָם - הֵן לְטוֹב, אִו, חַס וְשְׁלוֹם, לְהַפָּךְ, וְצָרִיךְ אָנִי לְרֵאוֹת וּלְעֵיִן בְּכָל עֵת בְּתַקּוּן הָעוֹלָם, וּלְהַתְפַּלֵּל בְּעַבְרָתָם וּלְהַשְׁלִים חֲסֵרוֹנִים, וְחֲכַמֵינוּ ז"ל אָמְרוּ: "יַחֲדֵי שֶׁשָׁב מוֹחֲלִין לְכָל הָעוֹלָם כְּלוֹ", כִּי עֵקֶר הַחֲסֵרוֹנוֹת נִמְשָׁךְ מֵהַעֲדָר וְהַסְתַּרְת אִוֹר אֱלֹקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, כִּי עַל-יְדֵי כָּל חֲטָא וְעַבְרָה נִמְשָׁקֶת הַסְתַּרְתָּה וּמְכַסָּה לְרֵאוֹת אִוֹר אֱלֹקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, כִּי עַל-יְדֵי פָגַם הַתְּחַתּוּנִים, עַל-יְדֵי-זֶה הַשְׁכִּינָה בְּכִיכּוֹל מְסַתְּלֶקֶת, חַס וְשְׁלוֹם, מֵהָעוֹלָם כִּידוּעַ, וְנִמְשָׁקֶת הַעֲצָבוֹת, בְּחִינַת: "וַיִּתְעַצֵּב אֵל לְבוֹ" (בְּרֵאשִׁית ו, ו), שְׁזָה עֵקֶר הַפָּגַם, רַחֲמָנָא לְצֻלָן, שְׁמִשְׁם נִמְשָׁקֶת כָּל הָעַקְמָמִיּוֹת שְׁבַלְב, שְׁמַחֲו מְבַלְבֵל מְאֹד, רַחֲמָנָא לְצֻלָן, בְּחִינַת: "לְבֵי סִתְרַחַר עֲזוּבְנֵי כַחֵי וְאוֹר עֵינֵי גַם הֵם אֵיִן אֲתִי" (תהלים לח, יא), שְׁנִסְתַּר מִמֶּנּוּ אוֹרוֹ יִתְבָּרַךְ הַמְחִיָּה וּמְהוּיָה אֶת הַכֹּל (חֲסֵר).

תקכז.

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר חיי-שרה תשל"א.

שלום וברכה וכל טוב סלה אל מעלת הבחור היקר, שואב מים ממעיני הישועה, הנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח לנצח.

מכתבך היקר עכשו קבלתי, ושמתתי כעל כל הון, כי כבר עברו כמה שבועות וחדשים ולא ראיתיך ולא שמעתי ממך, ונפשי ולבבי היו שבורים מאד מזה, ובפרט ששמעתי שנתעוררו עליך מניעות ועכובים רבים בדבר רבנו ז"ל, ואהבתי אליך אין לשער, ובפרט שפלינו יחד מיום שזכית להתקרב, ונתגדל הצער ועגמת הנפש שאיני רואך ואיני שומע ממך, על-כל-פנים כתב ירך, כי באמת תדע, עקר המעלה הראשונה לזכות לקבל מהצדיק האמת תלוי בנקדת החבר (המוכא בלקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן לד), בחינת: "ומקבלין דין מן דין" (עין לקוטי-הלכות, נזיקין, הלכה ד, אות יא), על-כן על זה אורב הבעל-דבר ביותר — להפרידו מחברים טובים המקרבים אל הצדיק האמת, ועל-ידי זאת לבסוף יפל, חס ושלום, באין סומך פמוכא (שם, בשר וחלב, הלכה ה, אות ח) על מאמר חכמינו ז"ל: "אל תאמין בעצמך עד יום מותך" (אבות ב, ד), 'בעצמך' דיקא, כי כשהוא 'בעצמו' ואינו מחבר עם החברים, אין לו להאמין בעצמו, כי בודאי יפל, כי אי אפשר להתקרב ולניק מהצדיק האמת, כי אם על-ידי מסירות נפש כנ"ל, כאשר רואים בחוש גדל המניעות והיסורים שצריכין לעבר על כל מי שרוצה להתקרב לנקדת האמת, שצריך לסבל יסורים עד דכדוכה של נפש, ועל זה נאמר (תהלים מד, כג): "כי עליך הורגנו כל היום נחשבנו כצאן טבחה".

וכמוכן מהענין שספר רבנו ז"ל (בלקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן קנב), כשבאה נשמה קדושה לעולם (שהיא נשמת הצדיק האמת מיחדי הדורות), אזי הקלפה מסבכת אותה וכו', וגם לפעמים מעמידים על הפתח ירא שמים, שהוא בעצמו עומד לשמר שלא יכנסו לשם

וכו', ועל-ידי מסירות נפש שמוסר נפשו בשביל לנסע ולהתקרב אל הצדיק, על-ידי-זה אפשר לדבק עצמו אליו וכו', עין שם; וחכמינו ז"ל אמרו (זהר ח"ב קנח:): אין התורה מתקנת אלא במי שממית עצמו עליה, דהינו שמשבר כל המניעות וסובל יסורים ומסירות נפש ממש, בשביל להתקרב לצדיק האמת ולתורתו הקדושה, ואז הוא בטוח ממכשול, כי בכל מה שיעבר עליו ישאר על עמדו וכו', עין שם; ועין בלקוטי-הלכות (הכשר בלים, הלכה ד, אות ה): אי אפשר לקבל ולינק מהשארית תורתם הקדושה של הצדיק האמת, כי אם על-ידי שבירת מניעות, על-ידי עצם החשק והכסופין הטובים להתקרב אל נקדת האמת, עין שם; (ומה טוב ומה נעים אם תזכה ללמד את כל ההלכה בהכשר בלים הבנויה על-פי התורה ס"ו, מענין שבירת מניעות, ולזכות להוציא מהכח אל הפעל כל דבר שבקדשה, עין שם).

אחי היקר! הנה ראוי לי להאריך, אף אין לי הפנאי עכשו מרב טרדות, בעוונותי הרבים, ואני מצפה לשמע הטוב ממך בכל פעם על-כל-פנים במכתב, ואז אראה לכתב לך עוד, בעזרת השם יתברך, ותתמיד בזה לכתב לי בכל פעם בפרטי פרטיות.

למען השם לטובתך הנצחית, אל תאבה ואל תשמע לשום ברירה שבעולם הרוצה למונעך ולהפריד אותך ממקור חיותנו באשר בעצמך כבר טעמת מצוץ נעם אמרותיו הקדושות, וקיימת (משלי לא, יח): "טעמה כי טוב סחרה", אז אני בטוח כי "לא יכבה בלילה גרה", אף שחשף לך עכשו בבחינת לילה, לא יכבה גר הצדיק אצלך (עין לקוטי-מהר"ן, חלק א', סימן רפד).

ומה שעובר בלבולים ממתנגדים, הוא רק בשביל הבחינה והנסיון, כי צריך לידע, שבאמת אין אנו ראויים לפי עצם קלקולנו בפגמים כה רבים לזכות לאחז עצמנו בשרש הקדשה שהוא שער הנויץ העתיד להתגלות בשכיבוא משיח צדקנו, וזה עקר הבחינה של המקרב (עין לקוטי-הלכות, תפלין, הלכה ד, אות ד), שזה עקר התקון

אֲשֶׁר תִּקְחוּ בְּנֵחֹל שֹׁכֵט

וְהַנְּסִיזוֹן שֶׁל הַבְּעַל הַשׁוֹבָה קֹדֵם שֶׁנִּכְנָס לְפָנָיו וְלְפָנֵים — שְׁמֵרְחִיקִים אוֹתוֹ בְּכָל מִיַּי הַתְּרַחֲקוּת, וְאִם אוֹחוֹ עֲצָמוֹ בְּמִסִּירוֹת נִפְשׁ וְעוֹמֵד עַל עֲמָדוֹ, וְאֵינוֹ חוֹזֵר לְאַחֹר, חֹס וְשִׁלוֹם, אֵף שֶׁנִּדְמָה לוֹ שְׁמֵרְחִיקִים אוֹתוֹ בְּתַכְלִית הַרְחוֹק, וְחֻשְׁףָּ בְּעֵדוֹ וְלֹא אוֹר לוֹ, אֲזִי סוֹף כָּל סוֹף עוֹזֵר לוֹ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ שֶׁנִּפְתָּחִים לוֹ כָּל הַשְּׁעָרִים, וְנִתְּהַפְּכוֹת כָּל הַ"מְּנִיעוֹת" לְ"נִעִימוֹת".

וְהַעֲקָר לְאַחֹז בְּיָדוֹ אֶת חֶרֶב הַתְּפִלָּה, לְשַׁפֵּף נִפְשׁוֹ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ כְּכֹל יוֹם וְיוֹם, וְלִשְׁיַח וְלִסְפָּר לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ בְּפִרְטוּיֹת כָּל מַה שֶׁעוֹבֵר עָלָיו בְּמַחְשָׁבָה, דְּבוּר וּמַעֲשֵׂה, וְיִרְבֶּה בְּזֶה מְדֵי יוֹם וְיוֹם בְּמָקוֹם קְבוּעַ שְׂאִין שֵׁם בְּגִי-אָדָם, וְיִדְבֹר בְּאֵמֶת כְּאֲשֶׁר יִדְבֹר אִישׁ עִם רֵעֵהוּ, כִּי רַק הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ הוּא אוֹהֵבָּ בְּאֵמֶת, אֲבִינוֹ שְׁבִשְׂמִים, אֵב הַרְחֵמָן, הַמְּלֵא חֶסֶד וְרַחֲמִים לְכָל בְּרִיּוֹתָיו, וְ"קְרוֹב ה' לְנִשְׁבָּרֵי לֵב" (תְּהִלִּים לז, יט), וְשׁוֹמֵעַ תְּמִיד צִעֲקַת הָעָנִי וְהָאֲבִיּוֹן וְהַשְּׁבוּר בְּלֵב נִשְׁבָּר מְרֻבֵי הַרְפָּתָקְאוֹת הַעוֹבְרוֹת עָלָיו, וְכַמוֹכָא בְּזֶהר הַקְּדוֹשׁ (וַיִּשְׁלַח קוֹס:), כִּי תִפְלֵת הָעָנִי הַשְּׁבוּר וְהַמְּרַחֵק חֻשׁוֹבָה מְאֹד מְאֹד לְמַעְלָה, וְאִם הֵייתָ יוֹדֵעַ מַעֲלַת שִׁיחַתְךָ וְתִפְלַתְךָ לְמַעְלָה בְּעוֹלָמוֹת הָעֲלִיּוֹנִים, וְאֵילוֹ שֶׁעֲשׂוּעִים אִתָּה גוֹרֵם בְּתִפְלַתְךָ וּבְהַתְּבוּדוֹתְךָ, אִזְ הֵייתָ מְחֻזָּק עֲצָמְךָ בְּזֶה עַד מְאֹד.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ בְּאַהֲבָה רַבָּה, וּמִתְפַּלֵּל בְּעַדְךָ שֶׁיִּמְתְּקוּ מִמֶּךָ כָּל הַדֵּינִים וְהַמְּנִיעוֹת, וְיֹתֵר אָנִי מְעוֹרְרֶךָ שְׂאִתָּה בְּעֲצָמְךָ תִּשְׁפָּף נִפְשְׁךָ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ כַּנֶּ"ל, וְתַפְעַל, בְּעֲזַרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, כָּל מַה שֶׁתִּרְצֶה, כְּאֲשֶׁר רְאִיתָ כְּבָר נִסִּים וְנִפְלְאוֹת עַד עַתָּה.

תִּכְתֹּב לִי אִם קִבַּלְתָּ מִכְּתָבִי זֶה, כִּי עַל-פִּירֹב אָנִי דוֹאֵג שְׂאֵינוֹ מַגִּיעַ לְיָדְךָ וְלְרִיק יִגִּיעֵי.

תקכח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׂשִׁי - עֶרְב־שַׁבַּת־קֹדֶשׁ לְסֹדֵר חַי־שָׁהָה הַתְּשֻׁלָּא.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סֵלָה אֶל אֱהוֹבֵי, הַבְּחוֹר הַיָּקָר, הַמְּשֻׁתָּקֵק לְעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עַל־פִּי דְרָךְ הָאֲמַת שֶׁקְּבַלְנוּ מֵהַנַּחֵל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַן עֲלֵינוּ ... גֵּרוּ יֵאִיר.

אָחֵי הַיָּקָר! חֲזַק וְאַמֵץ מְאֹד מְאֹד יִהְיֶה אִיךָ שִׁיְהִיָּה, כִּי בְּזֶה הָעוֹלָם צְרִיכִים הַתְּחַזְּקוֹת גְּדוֹלָה מְאֹד כְּפִי הַתְּגַבְּרוּת וְהַתְּפַשְּׁטוּת הַסְּטָרָא אַחְרָא בְּעוֹלָם בְּדַעוֹת זְרוֹת וּבְלִמּוּדִים רְעִים, וּמְכַנְיָסָה בְּלִב חֲלִישׁוֹת וּקְטֻנּוֹת כְּאֵלוֹ אֵין לוֹ כְּבָר שׁוֹם תְּקוּהָ, חֵס וְשְׁלוֹם, לְהַתְּגַבֵּר עַל יִצְרוֹ, וּכְאֵלוֹ אֵין בְּיָדוֹ כְּבָר לְתַקֵּן אֶת כָּל אֲשֶׁר קָלְקַל וּפְגַם עַד עַכְשָׁו, וְכָל הַסְּכָרוֹת וְהַבְּלִבּוּלִים הָאֵלוֹ הַנִּמְשָׁכִים מֵהַסְּטָרָא אַחְרָא, הַכֹּל בְּשִׁבִיל הַבְּחִירָה וְהַנְּסִיזוֹן, כִּי בְּאֲמַת אֵין שׁוֹם מְצִיאוֹת בְּלַעֲדֵיו יִתְבָּרַךְ כָּלֵל, וְדוּמָם, צוּמַח, חֵי, מְדַבֵּר, הַכֹּל לְכָל עֵצָם עֲצָמִיוֹת חַיּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, כִּי מְלֵא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, מְמַלֵּא כָּל עֲלָמִין וְסוּבֵב כָּל עֲלָמִין, וּבְכָל תְּנוּעָה וְתַנוּעָה שֶׁם אֵלּוּפוֹ שֶׁל עוֹלָם, וּכְמוֹ שֶׁאֲמָרוּ חֲכָמֵינוּ ז"ל (חֲלִין ז'): "אֵין אֲדָם נוֹקֵף אֶצְבָּעוֹ מִלְּמַטָּה אֶלָּא אִם־כֵּן מְכַרִּיזִין עָלָיו מִלְּמַעְלָה", "אֲנָה אֵלֶךְ מְרוּחֶךָ וְאֲנָה מִסְּפִיךְ אֶבְרָחָה, אִם אֶסֶק שָׁמַיִם שֶׁם אֶתָּה וְאֶצִּיעָה שְׁאוֹל הַגֵּן, אֲשֶׁא כְּנָפֵי שָׁחַר אֲשַׁכְנֶה בְּאַחֲרִית יוֹם, גַּם שֶׁם יִדְךָ תִּנְחַנְּנִי וְתִאֲחַזְּנִי יְמִינֶךָ, וְאֹמַר אֶךְ חֲשֵׁף לְשׁוּפְנֵי וְלִילָה אֹרֵךְ בְּעַדְנֵי, גַּם חֲשֵׁף לֹא יִחְשֵׁף מִמֶּךָ וְלִילָה כִּיּוֹם יֵאִיר כַּחֲשָׁכָה כְּאוֹרָה" (תְּהֵלִים קֶלֶט, ז-יב), וְצָרִיךְ לְהַכְנִיס וְלְחַקֵּק אֶת בְּרוּר הָאֲמוּנָה הַזֹּאת בְּלִבְכוֹ וּבְדַעְתּוֹ הַיָּטֵב הַיָּטֵב, וְלִקְשָׁרָה וְלְהַדְקָה בְּמַחוּז בְּאִפְנֵי שְׁלֵא יִשְׁכַּח, וְכַמוּבָא בְּלִקוּטֵי־מוֹהַר"ן (חֲלָק א', סִימָן נד), שֶׁצְּרִיכִין לְשַׁמֵּר מְאֹד אֶת הַזְּכוּרֹן שְׁלֵא יִפֹּל בְּשִׁכְחָה, בְּחִינַת מִיתַת הַלֵּב, וְעַקֵּר הַזְּכוּרֹן — לְזַכֵּר תְּמִיד בְּעֲלָמָא דְאַתִּיָּא, שְׁלֵא יִהְיֶה בְּדַעְתּוֹ, חֵס וְשְׁלוֹם, שֶׁאֵין עוֹלָם אֶלָּא אַחַד, וְעַל־יְדֵי שֶׁמְדַבֵּק מִחֲשַׁבְתּוֹ בְּעֲלָמָא דְאַתִּיָּא, עַל־יְדֵי־זֶה גוֹרֵם יְחוּד גְּדוֹל בְּעוֹלְמוֹת הָעֲלִיוֹנִים, בְּחִינַת יְחוּד הַנְּזִי"ה

אַלקים, שהוּא שם מלא, בחינת עלמא דאָתי (פּמוּבא שם, סימן ד), אַחֲדוּת בֵּין חֶסֶד לְגְבוּרָה שֶׁהוּא הַנְּיָ"ה אַלְקִים זֶה נִקְרָא דַעַת, הַיְנוּ לְקִשְׁרֵי אֵת הָעוֹלָם הַזֶּה שֶׁהוּא בְּחִינַת 'הַטְּבַע' שְׂבָגִימְטְרִיָּה 'אַלְקִים', אֶל הָעוֹלָם הַבָּא שֶׁהוּא בְּחִינַת הַשְּׁגָחָה, הַתְּגַלּוּת שֶׁם הַעֲצֹם, הַנְּיָ"ה, זֶהוּ עֶקֶר הַדַּעַת וְשִׁלְמוֹת עֲלִית "הַמְּלָכוֹת" דִּקְדוּשָׁה אֶל הַתְּגַלּוּת "הַחֻכְמָה" הַעֲלִיּוֹנָה, שְׁזֶה בְּחִינַת יְחִוּד בֵּין חֻמָּה לְלִבְנָה, שְׁזוּ הֵיטָה עֲבוּדַת "יַעֲקֹב" — לְקִשְׁרֵי הַכֹּל אֶל הַחַיּוֹת אַלְקוֹת שְׁיֵשׁ בְּכֹל דְּבָר (פּמוּבא שם, סימן א), וְלִזְכוּת לְזֶה בְּשִׁלְמוֹת אִי אֶפְשָׁר כִּי אִם עַל־יְדֵי וְדוּי דְּבָרִים וְהַתְּבוּדוּת, בְּבְחִינַת (הוֹשֵׁעַ יד, ג): "קָחוּ עִמָּכֶם דְּבָרִים וְשׁוּבוּ אֶל ה'", שְׁעַל־יְדֵי דְּבָרִים בְּתַפְלָה וּבִקְשָׁה וְשִׁיחָה בֵּינוּ לְבִין קוֹנוֹ, עַל־יְדֵי־זֶה שָׂבִים אֶל ה', וּמְקַשְׁרִים עֲלֵמָה הַדִּין בְּעֲלֵמָה דְּאָתִי, בְּחִינַת יְחִוּד הַנְּיָ"ה אַלְקִים כְּנִ"ל, וְדִיקָא יַעֲקֹב, כִּי הוּא גִלָּה אַלְקוֹתוֹ שֶׁל הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ־הוּא יוֹתֵר מִשָּׂאֵר הָאֲבוֹת (פּמוּבא שם, סימן י), כִּי "אַבְרָהָם קָרָא הֵר, יַצְחָק קָרָא שְׂדָה, וְיַעֲקֹב קָרָא בֵּית" (פְּסָחִים פח.), פְּרוּשׁ כִּי בְזִמְנָן אַבְרָהָם הָיָה עוֹד עֲנִין הַתְּפִלָּה רְחוּק מְאֹד מְאֹד מִהֲשִׁגַת הַמּוֹדְעִים, וְהַצֵּרֶף לְצֵאת בֵּין הָרִים וּגְבָעוֹת, מַעְרוֹת וְצוּרִים לְהַתְּבוּדָר, כִּי עֲנִין הַתְּבוּדוּת וְשִׁיחָה בֵּינוּ לְבִין קוֹנוֹ הָיָה לִיחִידֵי סְגֻלָּה, כְּמוֹ אַחֲר־כֵּף לְנִבְיָאִים, שֶׁהַתְּבוּדוּת שְׁלֵהֶם הֵיטָה בְּמִדְּבָרוֹת וּבְנִקְיֵי הַסְּלָעִים, שְׁזֶה בְּחִינַת: "אַבְרָהָם קָרָא הֵר", כְּנִ"ל, אֲבָל אַחֲר־כֵּף כְּשֶׁכָּבַר נִמְשָׁךְ עֲנִין הַתְּבוּדוּת אֲצֵל יְחִידֵי סְגֻלָּה, וְאֵזוּ הוּא בְּחִינַת: "יַצְחָק קָרָא שְׂדָה", וְשְׂדָה הוּא יוֹתֵר מִשָּׁג לְעוֹלָם מִהֵר, הַיְנוּ שְׂכָבַר נִמְשָׁךְ עֲנִין הַתְּפִלָּה וְהַתְּבוּדוּת בְּעוֹלָם יוֹתֵר וְיוֹתֵר, וְנַעֲשֶׂה הַעֲנִין מִשָּׁג אַחֲר־כֵּף בֵּין כָּל הַצְּדִיקִים, אֲשֶׁר הֵם בְּחִינַת שְׂדָה שֶׁהוּא מְחוּץ לְעִיר, הַיְנוּ שְׂכָבַר יֵצְאוּ מִגְּשָׁמִיּוֹת גּוֹפֶס, מִבְּחִינַת עֶסְקֵי הָעִיר, וְעֶסְקוּ רַק בְּתוֹרָה וְתַפְלָה, שְׂאֵלוֹ הֵיוּ הַתְּנָאִים וְהָאֲמוּרָאִים, הַגְּאוּנִים וְהַצְּדִיקִים אַחֲרֵיהֶם, וְזֶה בְּחִינַת מַה שֶׁהֲלָכוּ הַצְּדִיקִים וְהַתְּנָאִים אֶל שְׂדוֹת, וְעֶסְקוּ שֶׁם בְּתוֹרָה וּבְתַפְלָה, וְאַחֲר־כֵּף הוּא בְּחִינַת "יַעֲקֹב קָרָא בֵּית" שֶׁהוּא מְקוּם יָשׁוּב לְבְנֵי־אָדָם, כִּי הַעֲלָה אֶת הַתְּפִלָּה מִהֵר וְשְׂדָה לְבְּחִינַת בֵּית, הַיְנוּ בְּחִינַת יַעֲקֹב הַכְּנִיס וְגִלָּה לְכָל הַמּוֹדְעִים, לְפָשׁוּטִים, עֲנִין תַּפְלָה וְהַתְּבוּדוּת, שֶׁהַכְּנִיס עֲנִין זֶה גַם בְּבֵית, הַיְנוּ

בתוך גשמיותם, אף שהאדם מסבב עם גשמיותו, ומלא חטאים ופשעים הרבה מאד מאד, הוא גם כן יֵעֲסֵק בתפלה והתבודדות, ושיחה בינו לבין קונו, וכשהוא בבחינת בית - כְּדִין אֲתֵיּיקָר שְׁמָא עֲלָאָה², כי זה עקר השעשועים למעלה בעולמות העליונים, כְּשָׁבָא רְחוּק אֲשֶׁר מְסַבֵּב כַּל-כָּף כַּל-כָּף בְּחֻטָּאִים וְעִוּוֹנוֹת וּפְשָׁעִים, וְנוֹפֵל בְּעַמְקֵי עַמְקִים, בְּשִׂאֹל תַּחֲתִיּוֹת וּמַתַּחֲתִיּוֹ, וּמִשְׁבֵּר אֶת לְבֹו בְּתַפְלָה וְהַתְּבוּדוֹת, בְּחִינַת: "כֵּד אֶתִּי יְתִירוֹ"¹ (וְהֵר שְׁמוֹת טו.), שְׁהִיָּה רְחוּק כְּזֶה שְׁעֵבֵד כָּל הָעֲבוּדָה זֶה שְׁבַעֲוֹלָם, כְּמוֹ שְׁאֲמְרוּ חֲכָמֵינוּ וְ"ל (מְכִילֵתָא יְתִירוֹ, פָּרָק א'): כְּדִין אֲתֵיּיקָר וְאֲתַעְלָה שְׁמָא עֲלָאָה, שְׁגָרָם יְחוּדִים וְשַׁעֲשׁוּעִים כְּאֵלוֹ לְמַעְלָה, וְכָל זֶה הוּא עֲנִין רַבְנוּ וְ"ל — לְגִלוֹת וּלְפָרְסָם עֲנִין תַּפְלָה וְהַתְּבוּדוֹת אֲפֵלוֹ אֲצֵל הָרְחוּקִים בְּתַכְלִית הָרְחוּק, וּמְגַלָּה אֲדַרְבָּה, שֶׁהֵם גְּדוּלִים לְמַעְלָה, וְכָל מַה שְׁהֵאָדָם רְחוּק בְּיוֹתֵר, כְּשִׂזְזוּכָה לְהַתְּקַרֵּב וְלִשְׁיַח אֵלָיו יְתַבְּרָה, יוֹתֵר גּוֹרָם שַׁעֲשׁוּעִים לְמַעְלָה, וְדוּ"ק.

וזה שאמר יַעֲקֹב (בראשית כח, כב): "וְהָיָה הַיּוֹנִ"ה לִי לְאֱלֹקִים", כִּי עַל יְדוֹ דִּיקָא נַעֲשֶׂה הַיְחִוּד בֵּין הַיּוֹנִ"ה לְאֱלֹקִים כְּנ"ל, וְזֶה בְּחִינַת (בראשית לג, יז): "וַיַּעֲקֹב נָסַע סִכְתָּהּ וַיֵּכֶן לוֹ בַּיִת", כִּי סִכָּה הִיא בְּחִינַת הַסְּתַפְלּוֹת, בְּחִינַת שְׁסוּכָה בְּרוּחַ הַקֹּדֶשׁ (עֵין לְקוּטִי-מוֹהֲר"ן, חֶלֶק א', סִימָן כ"ג; וְעֵין מְגִלָּה י"ד), הֵינּוּ עַל-יְדֵי שְׁיַעֲקֹב הַסְּתַכָּל בְּשַׁכָּל הָאֱלֹקוֹת שֵׁישׁ בְּכָל דְּבָר, עַל-יְדֵי-זֶה "וַיֵּכֶן לוֹ בַּיִת" — הַמְּשִׁיף אֶת הַהָאָרֶה הוּוּ בְּכָל הַמְּקַרְבִּים אֵלָיו כְּנ"ל, וְזֶה בְּחִינַת מַה שְׁהִיָּה אֲצֵל אֱלֹהֵיו הַנְּבִיא כְּשִׁגְלָה אֱלֹקוֹתוֹ יְתַבְּרָה לְכָל יִשְׂרָאֵל בְּשַׁעֲה שְׁהִיָּתָה הַסְּתַרָּה גְּדוּלָּה בְּיוֹתֵר עַד מְאֹד מְעוּבְדֵי הַבַּעַל, וְאֱלֹהֵיו עָסַק בְּיוֹתֵר בְּהַתְּבוּדוֹת כְּאֲשֶׁר גָּלָה לָנוּ רַבְנוּ וְ"ל, וְזֶה שְׁנֶאֱמַר (מְלָכִים-א י"ח, ל"א): "וַיִּקַּח אֱלֹהֵיו שְׁתֵּים עָשָׂרָה אֲבָנִים כְּמִסְפָּר שְׁבָטֵי בְנֵי יַעֲקֹב", הֵינּוּ שְׁקָשֵׁר תַּפְלָתוֹ עִם הַצְּדִיק, בְּחִינַת יַעֲקֹב, שְׁכָלוֹל מִי"ב [שְׁתֵּים-עָשָׂרָה] גְּסָחוֹת הַתַּפְלָה (כְּמוֹכָא בְּלְקוּטִי-מוֹהֲר"ן, חֶלֶק א', סִימָן ט), כִּי יַעֲקֹב הָיָה כְּלוֹל מְכָל הִי"ב [שְׁנַיִם-עָשָׂר] שְׁבָטִים, וְהָיָה יוֹדֵעַ כָּל מַטָּה וְשַׁעֲרָה בְּשִׁרְשׁוֹ

(ב) אז נתקבר שם עליון.

(ג) כאשר בא יתרו.

הַעֲלִיזוּן, לְכַנּוֹן הַשְּׁעָרִים וְלַהַעֲלוֹת כָּל תַּפְּלָה וְתַפְּלָה לְשַׁעַר הַשְּׁיָף לָהּ, וְאַחֲרֵיכֵן (שם לו): "וַיִּגַּשׁ אֵלָיוּ הוּנְבִיא וַיֹּאמֶר הוּנְבִיא אֱלֹהֵי אַבְרָהָם יִצְחָק וַיִּשְׂרָאֵל, הַיּוֹם יִדְעֶה כִּי אֵתָּה אֱלֹהִים בְּיִשְׂרָאֵל וְאֲנִי עַבְדְּךָ, וּבְדַבְרֶיךָ עֲשִׂיתִי אֵת כָּל הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה", כִּי הַמְשִׁיף עַל יִשְׂרָאֵל אַז הָאָרֶת זְכוֹת הָאָבוֹת (כַּמּוּבָא בְּלִקוּטֵי מוֹהֲרָ"ן, חֶלֶק א', סִימָן נה), כִּי לְרֵאוֹת בְּמַפְלְתָם שֶׁל רְשָׁעִים בְּחִינַת עוֹבְדֵי הַבַּעַל, אִי אֶפְשָׁר, כִּי אִם עַל-יַדֵּי זְכוֹת אָבוֹת, וְעַל-כֵּן בְּשַׁעַר שְׂרָצָה לְהַכְנִיעַ אֶת הַרְשָׁעִים, עוֹבְדֵי הַבַּעַל, וְלַהַמְשִׁיף קִדְשֵׁת אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל שֶׁהִיא אֲמוּנָה, אַז דִּיקָא הַזְּכִיר זְכוֹת הָאָבוֹת: "אֱלֹהֵי אַבְרָהָם, יִצְחָק וַיִּשְׂרָאֵל", וְהַיּוֹם דִּיקָא יִתְדַע כִּי אֵתָּה "אֱלֹהִים" בְּיִשְׂרָאֵל, כִּי גַם 'הַשְּׁבַע' שֶׁהוּא גִימַטְרִיָּה 'אֱלֹהִים', הוּא גַם-כֵּן הַשְּׂגָחָה, לֹא כִּמוֹ שְׂרָצוֹ עוֹבְדֵי הַבַּעַל לְהַפְרִיד, חַס וְשָׁלוֹם, בֵּין הַדְּבָקִים.

וַיֵּשׁ בְּכָל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל כַּח לַפְעַל מֵהַשְׂרָצָה, בְּבַחֲחִינַת: "וּבְדַבְרֶיךָ עֲשִׂיתִי", עַל-יַדֵּי הַדְּבִיר שֶׁנִּתְּתָ בִּי, פְּעַלְתִּי אֵת כָּל הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה, וְעַל-כֵּן צַעַק אַז (שם): "עֲגַנִּי ה' עֲגַנִּי", וְדַרְשׁוּ חֲכָמֵינוּ ז"ל (בְּרֵכוֹת ט), שְׁבַקְשׁ: עֲגַנִּי — שֶׁתֵּרַד אֵשׁ מִן הַשָּׁמַיִם, וְעַגַנִּי — שֶׁלֹּא יֵאמְרוּ מַעֲשֵׂה כְּשָׁפִים הֵם, הִינּוּ שְׁבַקְשׁ שֶׁתִּתְגַּלֶּה וְתִתְעַלֶּה הַמַּלְכוּת דִּקְדוּשָׁה שֶׁהִיא בְּחִינַת אֵשׁ, כִּי שָׂרֵשׁ הַמַּלְכוּת הוּא אֵשׁ (עִין לִקוּטֵי מוֹהֲרָ"ן, חֶלֶק א', סִימָן ד; עִין בְּרַעֲיָא מֵהֵימָנָא, צוֹ לֵד.) עַל הַפְּסוּק (דְּבָרִים ד, כד): "כִּי ה' אֱלֹהֶיךָ אֵשׁ אֲכָלָה הוּא" וְאֵינוֹן אֵשׁ עֲלָאָה - "כִּסָּא רַחֲמִים", אֵשׁ תַּתָּאָה - "כִּסָּא דִּין" וְאֵינוֹן בִּינָה וּמַלְכוּת, "מַלְכוּת" - אֵשׁ עוֹלָה, "בִּינָה" - אֵשׁ יוֹרֵד, עִין שָׁם; שְׁבַקְשׁ שֶׁיִּתְאַחַדוּ וְיִתְיַחַדוּ בִּינָה וּמַלְכוּת, שֶׁתֵּרַד אֵשׁ מִן הַבִּינָה שֶׁהִיא הַרַחֲמִים אֶל הַמַּלְכוּת שֶׁהִיא הַדִּין וְכַנְ"ל, שֶׁזֶּה יַחַד עֲלָמָא הַדִּין בְּעֲלָמָא דְאַתִּי כִּידוּעַ.

וְכֵן בְּקֵשׁ שֶׁלֹּא יֵאמְרוּ מַעֲשֵׂה כְּשָׁפִים הֵם, כִּי עַקֵּר וְיִנְיָקָתָם שֶׁל עוֹבְדֵי הַבַּעַל נִמְשַׁכְּת מִהַחֲלָל הַפְּנוּי (כַּמּוּבָא בְּלִקוּטֵי מוֹהֲרָ"ן, חֶלֶק א', סִימָן סד), שֶׁמִּהַחֲלָל הַפְּנוּי נִמְשַׁכְּת כָּל הָאֶפִיקוֹרְסוֹת, כִּי הוּא בְּחִינַת יֵשׁ וְאֵין, כִּי צָרִיךְ לִזְמַר בּוֹ שְׁנֵי הַפְּסָכִים, כִּי הַחֲלָל הַפְּנוּי הוּא עַל-יַדֵּי

הצמצום, שכביכול צמצם אלקותו משם. ואין שם אלקות בכיכול. כי אם לא - אינו פנוי, והכל אין סוף בריוף הוא, ואין מקום לבריא את העולם כלל, אכל באמת לאמתה בודאי גם שם יש אלקות, כי בודאי אין דבר בלעדי חיותו יתברך, ועל-כן אי אפשר להשיג כלל בחינת חלל הפנוי, עין שם; וכן כשוף בא משם, מחכמות חיצוניות וממותרות הקדשה, והוא התפלל שתבטלנה הדעות הרעות שלהם בחינת כשוף וימשיך אמונה בעולם, (ועין לקוטי-הלכות, מנחה, הלכה ד, אות ח, מה שכתב שם מוהרנ"ת, וכתו יגן עלינו, על-פי התורה הזו, ועין שם עוד בהלכה ז', אות ג', שפרש גם-כן בזה האפן את המאמר הזה), ועל-כן אחר-כך כשהמשיך אליהו אלקותו יתברך למטה, בחינת (מלכים-א יח, לח-לט): "ותפל אש הו' על-כן צעקו כלם, הו' ה' הוא האלקים מאורעותיו הם לטובתו, ויברך על הפל הטוב והמיטיב, ויהיה רגיל לומר: "כל מה דעבדי רחמנא לטב הוא דעבדי" (ברכות סב:), ולזכות לדעת האמת הזו לידע ש"הכל לטובה" — כל הסבות שסבבו עמו מלמעלה שיפיל בנפילות כאלו, לזה זוכים על-ידי רבוי תפלות ובקשות והתבודדות, אז מתגלה לו זו הדעת כי הכל לטובה, כי כן סבבו עמו שיפיל בנפילות כאלו, באפן שעל-ידי מקום צר בזה, יחזק עצמו להתקרב אליו יתברך.

אחי היקר! חזק ואמץ מאד מאד, אל תירא ואל תחת! וכבר אמר רבנו ז"ל לאנשי שלומנו (עין חיי-מוהר"ן, גדלת השנתו, סימן סד): מה אתם יכולים לעשות תשובה, וכי מספיקים ימכם ולחכם לתקן פגם אחד ממה שקלקלתם, רק אני עושה תשובה בשבילכם, ויש לאל ידי לתקן הכל, כל מה שקלקלתם עד הנה, רק העקר "מעטה" לא תעשו עוד, ואפלו מהיום והלאה איני מקפיד על השגנות שתעשו, חס ושלום, העקר לשמר ממזיד, עין שם וינעם לך.

אשרינו ואשרי חלקנו שאנו יודעים מרבי אמת בזה, המקבל על עצמו הכל, אף ורק כשנזקשר עצמנו אליו, ונקים את דבריו בתמימות ובכפישיות, להתמיד ביותר בתפלה והתבודדות ושיחה בינו לבין

אֲשֶׁר   תַּקְבֹּט   בְּנַחֵל   שְׁלֵה

קוֹנוֹ, וְלִהְתַּמִּיד בְּלִמּוּד שְׁלֶחֶן עֲרוּף (עַל-כֹּל-פָּנִים "מִחִבֵּר" "רַמְ"א", וְעַקֵּר הַ"בְּאֵר הַיֵּטִב"), כְּאֲשֶׁר דִּבְרַנּוּ מִזֶּה לְלִמּוּד כֶּסֶדֶר דִּיקָא, אֶקְנֶה שְׁעָרַיִן אֲתָה אוֹחִז בְּזֶה, וְאִז טוֹב לָךְ לְנַצַּח, וְאִם, חֵס וְשְׁלוֹם, הַפְּסֻקָּת, תַּתְּחִיל מִמְּקוֹם שֶׁהַפְּסֻקָּת, וְכִשְׁתִּסֵּים "אַרְח חַיִּים", תַּתְּחִיל "יִוְרֶה דַעָה", וְכֵן לְהֵלֵן.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ וּמְצַפֶּה לְרֵאוֹתֶךָ אוֹ עַל-כֹּל-פָּנִים מִכְתָּבֶךָ...

תַּקְבֹּט.

בְּעִזַּת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֶר תּוֹלְדוֹת ה'תשל"א.

שְׁלוֹם וְכָל טוֹב סְלָה אֶל מַעֲלַת הַבְּחוֹר, הַחֲתָן הַיֶּקֶר לִי מְאֹד מְאֹד, צְמוּד בְּפִנְיָמִיּוֹת לְבָבִי, יִזְכְּנוּ הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ לְרֵאוֹת בְּהַצְלַחְתּוֹ בְּרוּחַנִיּוֹת וּבְגִשְׁמִיּוֹת ... גֵּרוּ יֵאִיר.

אֲחִי הַיֶּקֶר! חֲזַק וְאַמֵּץ מְאֹד מְאֹד בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ כְּאֲשֶׁר קִבְּלָנוּ מִהַנְּחִיל גִּבּוֹעַ מ'קוֹר ח'כְּמָה, וְאֶל תִּפַּל בְּדַעְתָּךְ מִשּׁוֹם דְּבַר וּמִשּׁוֹם בְּרִיָּה שְׁבַעֲוֹלִים יִהְיֶה אִיף שִׁיְהִיָּה, כִּי כָּל אֵלוֹ הַנְּפִילוֹת וְחִלְשׁוֹת הַדַּעַת, הַכֹּל מַעֲשֵׂה-בַעַל-דְּבָר, כְּדִי לְלַכְדֵּךְ בְּמַצּוּדָתוֹ, חֵס וְשְׁלוֹם, כִּי הַבַּעַל-דְּבָר אוֹרֵב וְלוֹכֵד אֶת כָּל אֶחָד וְאֶחָד, וּבִכְרִיט אֶת אֵלוֹ הַרוֹצִים לְהַכְּנִס אֶל תּוֹךְ שַׁעֲרֵי הַקִּדְשָׁה, עֲלִיָּהֶם מִתְגַּבֵּר בְּיֹתֵר וְיֹתֵר, כְּמוֹ שְׁאֵמְרוּ חֲכָמֵינוּ ו'ל (סְפָה נב): "כָּל הַגְּדוֹל מִתְּכַבְּרוֹ יִצְרוּ גְדוֹל הַיָּמֵנוּ", וְכֵן בְּכָל פַּעַם כְּשֶׁאָדָם מִתְעוֹרֵר בַּחֲשֶׁק חֲדָשׁ וּבַתְּשׁוּקָה חֲדָשָׁה לְהַתְּחִיל בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, מִתְגַּבֵּר עָלָיו יִצְר הַרְעַ חֲדָשׁ לְגַמְרֵי (כְּמוֹכָא בְּלִקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן עב), וּמִזֶּה בָּא שְׁנוּפֵל בְּכָל פַּעַם מִתְּשׁוּקָתוֹ שְׁנִתְעוֹרֵר בְּהַ לְזִכּוֹת לְהַתְּקַדֵּשׁ בְּקִדְשָׁתוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְעַקֵּר הַיִּצְר הַרְעַ הוּא כַחַּ הַמְדַמָּה שֶׁל הָאָדָם שֶׁמִּנְחַן עַל מַחוּ (כְּמוֹכָא שֵׁם, סִימָן כה) כְּשֶׁהָאָדָם נִעְתַּק לִילָף מִמְדַּרְגָּה לְמַדְרָגָה, הֵינּוּ מִתְּשׁוּקָה אֶל תְּשׁוּקָה חֲדָשָׁה, כִּי בְּכָל עֵת וְרַגַע הָאָדָם הוּא בְּעוֹלָמוֹת חֲדָשִׁים לְגַמְרֵי

(עין חיי-מוהר"ן, עבודת השם, סימן תקנט), שְׁבָכַל פְּסִיעָה וּפְסִיעָה שֶׁהָאָדָם הוֹלֵךְ וְכֹא, הוּא בְּעוֹלְמוֹת חַדְשִׁים (ועין בְּלִקוּטֵי-מוהר"ן, חֶלֶק א', סימן ח בסופו), שְׁבָכַל שְׁעָה וְשְׁעָה מִי"ב שְׁעוֹת הַיּוֹם וְכֵן מִי"ב שְׁעוֹת הַלַּיְלָה מֵאִיר שֶׁם וְצִרוּף אַחַר, וְכֵן כֹּל שְׁעָה נִחְלָקֶת לַתַּרְ"ף חֲלָקִים, וְכֹל חֶלֶק וְחֶלֶק מִתַּרְ"ף חֲלָקִים יֵשׁ בּוֹ גַם-כֵּן צִרוּף אַחַר הַמְחִיָּה אֶת כֹּל הָעוֹלְמוֹת וְאֶת כֹּל הַבְּרִיּוֹת — דוּמָם, צוּמָח, חֵי, מְדַבֵּר.

וְדָבָר זֶה הוּא עֲנֵן נִפְלֵא מְאֹד, אִיךָ שְׁבָכַל עֵת וְרַגַע הָאָדָם כֹּא וְנִתְחַדֵּשׁ בְּתִשׁוּקָה חַדְשָׁה, וְנִכְנָס בְּעוֹלְמוֹת חַדְשִׁים, וְדָבָר זֶה לֹא יִכְלִינוּ רַעֲיוֹן אֲנוּשִׁי, כִּי הוּא לְמַעַלָּה מִהַשְּׂגָת שְׁכֻלְנוּ, וְעַל-כֵּן כִּשְׂאָדָם נִתְעוֹרָר כְּמָה פְּעָמִים בְּיוֹם אֶחָד בְּהִתְעוֹרְרוֹת וּבִתְשׁוּקָה חַדְשָׁה, אֲזִי גוֹבֵר וּמִתְפַּשֵּׁט הַדְּמִיוֹן שֶׁהוּא הַסְטָרָא אַחְרָא, "וְלֹא עֵיל לְתַרְעָא"^א, שְׂאִינוּ מַנִּיחַ לְהַכְנִס בְּתוֹךְ שַׁעְרֵי הַקְּדוּשָׁה, כִּי הַסְטָרָא אַחְרָא גּוֹבֵרֶת וּמִתְפַּשֵּׁטֶת עַל הָאָדָם שְׁעוֹלָה בְּכֹל פַּעַם מִמְדְּרָגָה תַּחְתּוֹנָה לְמִדְרָגָה עֲלִיוֹנָה, כִּי מֵה שֶׁהִיָּה קֹדֶם בְּחִינַת "עֲתִיק" רְצוֹן, נַעֲשֶׂה עֲכָשׁוּ "מַלְכוּת" שֶׁבְּמִדְרָגָה הָעֲלִיוֹנָה כְּיֹדֵעַ, וּבְמַלְכוּת יֵשׁ לָהֶם אַחִיזָה, כִּי הִיא בְּחִינַת רְגֵלִין, וְשֶׁם יֵשׁ לָהֶם אַחִיזָה, וּמִזֶּה בָּאָה נְפִילַת הַתְּשׁוּקָה בְּכֹל פַּעַם, שְׁנוּפֵל מִהַרְצוֹן הַטּוֹב שֶׁהִיָּה לוֹ עַד עֲכָשׁוּ, וְכֹל זֶה לְמִי שְׂאִינוּ יוֹדֵעַ מִכֹּל זֶה, כִּי נִדְמָה לוֹ שֶׁמִּרְחֻקִים אוֹתוֹ מְלַמְעֵלָה, וְאִין חֲפָצִים בְּעִבּוּדָתוֹ, חַס וְשְׁלוֹם.

וּבְזֶה טוֹעִים הַחֲסִידִים מְאֹד מְאֹד, אָמַר רַבֵּנוּ ו"ל, שֶׁפִּתְאֹם נִדְמָה לָהֶם שְׁנוּפְלוּ בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם יְתִבְרַךְ, וּבְקִאֲמַת אִין זֹו נְפִילָה כְּלָל, רַק מִחֲמַת שְׁצִרִיכִים לְעֲלוֹת בְּכֹל רַגַע מִדְרָגָה לְדְרָגָה, אֲזִי מִתְגַּבְּרִין וּמִתְעוֹרְרִין אֵלּוּ הַדְּמִיוֹנוֹת שֶׁהֵם הַקְּלָפוֹת שֶׁמְסַבְּבוֹת אֶת הָאָדָם מִהַרְוִירִים רַעִים, רַחֲמֵנָא לְצִלָּן, וּמִחֲשָׁבוֹת רַעוֹת וְדְמִיוֹנוֹת שֶׁל שְׁטִיּוֹת וְהֶבֶל, וְאִין זֹו נְפִילָה כְּלָל, רַק הוּא צָרִיךְ לְהַכְנִס בְּתִשׁוּקָה חַדְשָׁה, וּמֵה שֶׁהִיָּה מִקְדָּם רְצוֹן "כְּתֵר", נַעֲשֶׂה עֲכָשׁוּ בְּמִדְרָגָה שְׁלֻמְעֵלָה — "מַלְכוּת" כְּנ"ל, (הִינּוּ כִּי כֹל עוֹלָם הוּא כְּלוּל מִעֲשָׂר סְפִירוֹת כְּתוּר חֲכָמָה וּבִינָה חַג"ת גַּה"י^ב, וְהוּא בְּחִינַת שֵׁם הַנְּי"ה

(א) וְלֹא נִכְנָס לְשַׁעַר.

(ב) חֲסֵד, גְּבוּרָה, תְּפָאֲרָת, נְצִחַ, הוֹד, יְסוּד. מַלְכוּת.

אָחַד, וּמַחֲמַת שֶׁבְּכָל רֹגַע שֶׁבְּתַתְּרִי חֲלָקִים מְאִיר צְרוּף אַחַר, הֵינּוּ פְּרוּצֵי שְׁלֵם שֶׁהוּא עוֹלָם אֶחָד שֶׁנִּכְנָס אֶל תּוֹךְ הַשְּׁעָר דִּקְדָּשָׁה, בְּחִינַת "מַלְכוּת", וְעוֹבֵר הַכֹּל, עַד שְׁזוֹכָה לְהִגִּיעַ אֶל בְּחִינַת "כְּתֹר" שֶׁל זֶה הָעוֹלָם, שֶׁהוּא רֵצָא דְרֵצוּיִן, אִזּוּ כְּבָר בָּא וְנִכְנָס מִחֲדָשׁ מַלְכוּת שֶׁל הָעוֹלָם שֶׁלְמַעְלָה מִזֶּה, כִּי נִעְשָׂה מִכְתֹּר מַלְכוּת שֶׁבְּמִדְרָגָה שֶׁלְמַעְלָה מִזֶּה, וְכֵן בְּכָל עֵת וְרֹגַע וּבְכָל פְּעַם מִחֲדָשׁ).

וּמַחֲמַת שֶׁמַּלְכוּת נִקְרָאת פֶּתַח, עַל־כֵּן שֶׁם מִתְּפַשְׁטֵת הַסְּטָרָא אַחֲרָא מְאֹד מְאֹד, בְּבְחִינַת (בְּרַאשִׁית ד, ו): "לְפֶתַח חַטָּאת רוּבִיץ" בְּדַמְיוֹנוֹת "נִישֵׁט צו גְּלוּבֵן", "נִישֵׁט קִיין צִייט צו הַאָּבֹן", כִּי כָל עֲבוּדָתָנוּ צְרִיכָה לְהִיּוֹת לְהוֹצִיא עֲצָמָנוּ מִהַמְדָּמָה וְלְהַפְּנֵס אֶל הַשֶּׁכֶל דִּקְדָּשָׁה, הֵינּוּ (עֵין לְקוּי־מוֹתֵרֵין, חֶלֶק א', סִימָן א), לְהִסְתַּכֵּל בְּשֶׁכֶל שֵׁישׁ בְּכָל דְּבַר, הֵינּוּ הַחִיּוֹת אֱלֻקוֹת שֵׁישׁ בְּדוֹמָם, צוֹמֵחַ, חַי, מְדַבֵּר, כִּי הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ מַחֲזִיק אֶת הַכֹּל, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (נִחְמִיָּה ט, ו): "וְאֵתָהּ מַחֲזִיקָ אֶת בָּלֵם", כִּי אֵין בְּלַעֲדֵיו יִתְבַּרְךָ כָּלֵל, וּבְכָל תְּנוּעָה וּתְנוּעָה שֶׁם אֲלוֹפוֹ שֶׁל עוֹלָם, כִּי מְלֵא כָל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, וַיִּדְיַעַה זֹו נִקְרָאת "בֵּית", שֶׁהוּא מְסַבֵּב עִם אֱלֻקוֹתָיו יִתְבַּרְךָ, וְהוּא תְּמִיד בְּרִשׁוֹת הַיְחִיד, בְּבְחִינַת יְחִידוֹ שֶׁל עוֹלָם וְנִקְרָא "אֵהֶל" (עֵין לְקוּי־מוֹתֵרֵין, חֶלֶק א', סִימָן רפ), הֵינּוּ "פְּנִימִיּוֹת", וְלְהַפְּךָ כְּשֶׁאֵין אוֹחֲזִין בְּזֶה, אִזּוּ הוּא בְּבְחִינַת "חוּץ" "צֵאתָךְ", רִשׁוֹת הַרְבִּיבִים שֶׁשֵּׁם מִזִּיקֵי עֲלֵמָא כְּפִדְעָ.

כִּי כְּשֶׁהָאָדָם זוֹכָה לְבְרוּר הָאֱמוּנָה שֶׁאֵין בְּלַעֲדֵיו יִתְבַּרְךָ כָּלֵל, וְהַכֹּל מִשְׁגָּח בְּהַשְׁגָּחַ פְּרֻטֵי פְּרֻטִית, הֵינּוּ נִגְאָל לְגַמְרֵי מַצְרוּתָיו וּמְכַל מַה שֶׁעוֹבֵר עָלָיו, כִּי עַל־יְדֵי שֵׁישׁ לוֹ "לֵב בְּשׁוֹר" (עֵין לְקוּי־מוֹתֵרֵין, חֶלֶק א', סִימָן כב), הֵינּוּ שֶׁנִּעְשָׂה בְּחִינַת בְּשׁוֹר נִגְדַּי הַצְּדִיק הָאֵמֶת שֶׁהוּא הַעֲצָם, אִזּוּ (אִיּוֹב יט, כו): "מִבְּשָׂרִי אֶחֱזָה אֱלוֹהִים", שְׁזוֹכָה שֶׁמְאִיר בּוֹ הַצְּדִיק הָאֵמֶת כְּלִלִיּוֹת שֶׁכַּעַת רֹעִי יִשְׂרָאֵל, הָאֵרֶת אֱלֻקוֹתָיו יִתְבַּרְךָ, שֶׁמְאִירָה בּוֹ נִשְׁמָתוֹ, וְנִעְשָׂה גַם גּוֹפּוֹ בְּחִינַת נִשְׁמָה, כִּי הַחֲמֵר נִתְבַּטַּל

ג) לא להאמין ושלאל יהיה זמן.
ד) מויקי העולם.

לגבי הצורה כידוע, וזה עקר התכלית שצריך האדם לבא בזה העולם, ולהפך אם, חס ושלום, הגוף מושל בו, שהחמר מתגבר בו, מזה בא שנעשה לבו "לב האבן", וחשך בעדו ולא אור לו, כי נסתר ממנו אור אלקותו יתברך, אור השגתו הפרטית, ונתפשטים עליו הדמיונות ומסבכים אותו, והולך בשרירות לבו, בחינת (משלי יח, ב): "לא יחפץ כסיל בתבונה כי אם בהתגלות לבו", כי אינו מסתכל בשכל שיש בכל דבר, ואיך מכניעים ומשברין את לב האבן על-ידי בחינת שמיר, שעל ידו נכנעת האבן, ואינו הולך אחר התאוות המדמות ושמיר היא תולעת, ואמרו חכמינו ז"ל (פנחומא בשלח ט): נמשלו ישראל כתולעת, כמו שכתוב (ישעיה מא, יד): "אל תיראי תולעת יעקב", לומר לה מה תולעת אין כחה אלא בפיה, כמו-כן ישראל אין כחן אלא בפיהם, הינו על-ידי תפלה והתבודדות יכולים להכניע ולשבר את "לב האבן", ועין בחיי-מוהר"ן (סימן תמא), במה שספר רבנו ז"ל עם ר' יעקב יוסף, וספר לו משל ממלך שצוה לבנו לקחת אבן גדולה מאד, ולשאת אותה לעלית ביתו, ולא היה יכול הבן לשאת ולהרים את האבן, כי היתה אבן גדולה וכבדה מאד, ונצטער הבן מאד על שאי אפשר לו למלא רצון אביו המלך, עד שגלה לו המלך דעתו אחר-כך, ואמר לו: היעלה על דעתך שאני אצוה אותך דבר כבד כזה לקחת האבן כמו שהיא, ולשאת ולהרים אותה התוכל לעשות דבר כזה, רק כל פונתי היתה שתקח פטיש חזק ותכה בו ותפוצץ את האבן לחתיכות קטנות, וכנה תוכל לעלות אותו על העליה, כמו-כן השם יתברך צוה עלינו ש"נשא לכבנו אל פפים אל אל בשמים (איכה ג, מא), ולכבנו הוא לב האבן כבד מאד, ואי אפשר להרים אותו בשום אופן שבעולם, רק שיקח פטיש שהוא הדבור של תפלה והתבודדות, ועל-ידי-זה יכולין לשבר ולפוצץ את "לב האבן" ולהרימו אליו יתברך, עין שם; ועין בלקוטי-מוהר"ן (חלק א', סימן ח), שעל-ידי תפלה נמשך השכל, ואיתא (שם, סימן טו), שלהוציא מהכח אל הפעל את השכל אי אפשר, כי אם על-ידי שלמות הדבור, שירבה לדבר אליו יתברך בתפלה, בהתבודדות ובכסופין, ועל-ידי שמוציא את השכל מהכח

אל הפעל, אז זוכה לשכל הנקנה שהוא עקר התכלית, שידע ידיעות הרבה בדיעה אחת, שזה כל השארותיו לנצח, (ועין כל זה בפנים התורה אחויו לן מנא, כי כל המכתב כלול בתורה זו בצרוף עוד כמה תורות, כי מדברי רבנו ז"ל יכולים לבנות בננים נפלאים ונוראים ויפים מאד מאד, מה שלא יכילהו המח והרעיון, כי מבית אחד יוצא בית שני, וכן מממה בתים נעשות עליות וכלולים בהם פתחים וחלונות וכו' וכו', אשרי הזוכה להעמיק בדבריו הקדושים, שזה בעצמו יהיה נשאר ממנו לנצח נצחים, ויזה יתענג שם, אם יזכה לשקד על תורתו יום יום בהתמדה רבה ונפלאה; ומוהרנ"ת, זכותו גן עלינו, אמר פעם: בגוף שיהיה בו "לקוטי מוהר"ן" התולעים בקבר יפחדו ממנו), נמצא שעל-ידי תפלה והתבודדות — לשיח ולספר לפניו יתברך את כל לבבו וכל מה שעובר עליו, ולשפוף נפשו לפני השם יתברך באשר ישיח ויספר הבן החביב לאביו, ומכל שכן מה טוב אם מרב התעוררותו מוריד דמעות לפניו יתברך בעת שפיכת הנפש, על-ידיה מביע "לב האבן" ונעשה "לב בשר", שזוכה לקבל מהצדיק האמת כמובא (בלקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן כב) על הפסוק (תהלים קב, ו): "מקול אנחתי דבקה עצמי לבשרי", על-ידי קול אנחה בשבירות לב אליו יתברך, נעשה בבחינת בשר, ונדבק בצדיק שהוא העצם, ועין שם (סימן ח), שעל-ידי אנחה שמתאגח אליו יתברך בשפיכת נפש בתפלה והתבודדות ושיחה בינו לבין קונו, אז זוכה לקבל את הרוח חיים מזה הצדיק, הינו שהצדיק מפיח בו רוח חיים תדשה שירגיש חיות תדשה בעבודתו יתברך, ויזכה לחדש עצמו בכל פעם ובכל יום מחדש יהיה אף שיהיה, ולעולם לא יפל בדעתו.

וצריך לבקש הרבה הרבה בכל יום ויום, שיזכה להכניע את גשמיות גופו, את המדמה השורה על לבו, "שהוא הפאנטזיה" והדמיונות השורים על מח האדם ומבלבלים ומבטלים אותו מאמתת השוקתו בכל יום ויום, כי אין עוד שום עצה אחרת, רק לברח 'תמיד' 'תמיד' אליו יתברך, ולפרש הפל ברחמים ובתחנונים מדי יום ביומו, כי הבעל-דבר עושה כל מיני תחבולות לבטל ולבלבל

מזה התקון הנצחי "נישט צו גלויבן, נישט קיין צייט צו האבן",^ה ועל-ידי שמשרין את הדמיון, זה בחינת הבאת קרבן (כמוכא בפנים), ועין שם (חלק א', סימן קח), שעקר ההתרשלות מהתבודדות בא מחמת קלקול האמונה, חס ושלום, ועל-ידי שמתבטש אף נפלתו וכו', אז חזרת ונבנית האמונה, עין שם.

ועין בשבחי-הר"ן (סימן יב), מה שספר רבנו ו"ל, מה שעבר עליו בימי נעוריו הקדושים, כי עסק הרבה הרבה מאד מאד ימים ושנים בתפלה והתבודדות, ואף-על-פי-כן היה נדמה לו תמיד שאין מסתכלין עליו כלל, ואין שומעים לו כלל, רק אדרבה שמרחיקים אותו מעבודתו יתברך בכל מיני הרחקות, ויאלו אין רוצין בו כלל וכלל, כי היה רואה שעוברים ימים וחדשים, ועדין הוא רחוק לגמרי לגמרי, ועדין לא זכה עוד לשום התקרבות, אף-על-פי-כן היה מחזק עצמו מאד, ולא הניח את מקומו, וכמה פעמים היה שיהיה נופל בדעתו מחמת זה שראה שהוא מתפלל ומעתיר ומפציר כל-כך שיתקרב לעבודת השם יתברך, ואין מסתכלין עליו כלל, ומחמת זה נפל לפעמים בדעתו, ולא היה מדבר עוד כל-כך בינו לבין קונו כמה ימים, אחר-כך נזכר ונתבטש בעצמו על שהרהר אחר מדותיו יתברך, כי בודאי השם יתברך חנון ורחום ורוצה לקרבו וכו'; ונתדע שכל זה עבר על רבנו ו"ל, אשר עוד לא היה בעולם וכו', ולא טעם טעם חטא מימיו, וגם לא טעם מחטא עץ הדעת כפדוע אצלנו וכו', אף-על-פי-כן בימי ילדותו כשהיה בן שש עבר עליו כל זה, מקל שפן וקל וחמר אלפי ורבות וכו' פעמים, מה נאמר אנחנו, שאין פנינו פחות כלל וכו' וכו', על אחת כמה וכמה צריך להתבטש מלפניו יתברך, כשאין אנו זוכים להתבודד אליו יתברך, ולפרש שיחנתו אליו יתברך, ואף שעוברים ימים ושנים ממש, ונדמה שאין שומעין כלל, צריך להזכיר לעצמו מה שפרש רבנו ו"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן ב) על פי "כד חס גבה יתהפך" (בבא בתרא עג:), על-ידי רב התפלות יקמרו רחמיו, ונתהפך מדת הדין למדת הרחמים, עין שם;

(ה) לא להאמין ושללא יהיה זמן לזה.

(ו) דשייתמם הגב - יתהפך, הינו כשתגבר מדת הרחמים יתהפך הכל לטובה.

וַיֵּשׁ לֹאמֵר שְׁזֶה אֲשֶׁר נִקְרָאת הַתְּפִלָּה בְּכַחַיִּינַת "חֶטֶם", כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (ישעיה מו, ט): "וַתְּהִלְתִּי אֶחְטֶם לְךָ", כִּי צָרִיף לְאֲרִיכוֹת אִפִּים רַבָּה מְאֹד לַחֲכוֹת וּלְקוֹיוֹת לְיוֹם יְשׁוּעָתוֹ, וּבְאֵמַת רוֹאִים בְּכָל יוֹם וּבְכָל עַת וְרַגַע יְשׁוּעוֹת וּנְפִלְאוֹת שְׁעוֹשֶׂה עִמָּנוּ הַבּוֹרָא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ, כְּמוֹ שְׁאָנוּ אוֹמְרִים בְּכָל יוֹם (בַּתְּפִלָּת שְׁמוֹנֶה-עָשָׂר): "וְעַל נְסִיף שְׁבַכְל יוֹם עִמָּנוּ, וְעַל נְפִלְאוֹתֶיךָ וְטוֹבוֹתֶיךָ שְׁבַכְל עַת", וְהַעֲקֵר הַעוֹלָה עַל הַכֹּל — לַהֲיִיתׁ תְּמִיד בְּשִׂמְחָה.

וְעַיִן בְּסִפְר הַמִּדּוֹת (אוֹת שְׂמַחָה, סִימָנִים ב, ג): "מְחַמַּת שְׂמַחָה נִפְתָּח הַלֵּב וּנְתַחֲזַק כַּח הַשְּׂכָלִי", כִּי שְׂמַחָה הִיא הַשְּׁעַר לְצֵאת מֵהַסְּטָרָא אַחְרָא, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (ישעיה נב, יב): "כִּי בְּשִׂמְחָה תִּצְאוּ", וְזוֹכִים לְהַכְנִס אֶל תּוֹךְ הַקְּדוּשָׁה, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (שִׁיר הַשִּׁירִים א, ד): "הִבִּיאֵנִי הַמֶּלֶךְ חֲדָרָיו נְגִילָה וּנְשִׂמְחָה בּוֹ", וְעַל-יְדֵי שְׂמַחָה יִשְׁמַר אוֹתוֹ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ מִכָּל מִינֵי פְגָם הַבְּרִית (עַיִן לְקוּטִי-מֹהֲרָן, חֶלֶק א', סִימָן קסט), וְעַל-יְדֵי שְׂמַחָה זוֹכִים לְהַשְׁגֵּת אֲלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ בְּכַחַיִּינַת מְטִי וְלֹא מְטִי (עַיִן שֵׁם, סִימָן כד), וְעַיִן בְּסִפְר הַמִּדּוֹת (אוֹת תְּפִלָּה, סִימָן פא): "תְּפִלָּה שְׁהִיא בְּשִׂמְחָה עֲרֵבָה וּמְתַקָּה לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ", וְכַמוֹכָא בְּלְקוּטִי-מֹהֲרָן (חֶלֶק א', סִימָן כה), שֶׁלְהַכְנִיעַת הַמִּדְמָה צָרִיף שְׂמַחָה — לְשַׂמַּח אֶת עַצְמוֹ שֶׁזָּכָה לְהִתְקַרֵּב אֶל הַצַּדִּיק הָאֵמֶת, וְעַיִן שֵׁם (בְּסִימָן רכב), שְׁעַל-יְדֵי שְׂמוּצָאִין בְּעַצְמוֹ נְקֻדוֹת טוֹבוֹת, עַל-יְדֵי-זֶה יִזְכֶּה לְהִתְפַּלֵּל בְּשִׂמְחָה; וּבַפְּרָט עֲכָשׁוּ שְׂמַחְקָרָב (שִׁיר הַשִּׁירִים ג, י): "כִּיּוֹם חֲתוּנָתוֹ וּכְיוֹם שְׂמַחַת לְבוֹ", וּפְרָשׁ רַש"י: יוֹם מִתֵּן תּוֹרָה שְׁעֵטְרוּהוּ לְהֵם לְמֶלֶךְ וּקְבִלוּ עָלוֹ, כִּי אַז מוֹחֲלִין לוֹ עַל כָּל עוֹזוֹנוֹתָיו, כְּמוֹ שְׁאָמְרוּ חַכְמֵינוּ ז"ל (ירושלמי בְּכוּרִים, פֶּרֶק שְׁלִישִׁי, הִלְכָה ג), עַל-כֵּן אַז הִזְמֵן לְהִתְחִיל מַחְדָּשׁ וּלְקַבֵּל אֶת הַתּוֹרָה מַחְדָּשׁ, וְלַעֲשׂוֹת הַתְּחִלָּה חֲדָשָׁה, בַּפְּרָט בְּעִנְיַן הַנּוֹרָא הַזֶּה — תְּפִלָּה וְהִתְבּוֹדְדוֹת בְּדָרְךָ עֶקֶשְׁנוֹת דִּיקָא, כִּי רַק זֶה יִלְנֶה אֶת הָאָדָם כָּל יְמֵי חַיָּיו עַד הַיּוֹם הָאֲחֵרוֹן, כְּמוֹ שְׁאָמַר אֱלֹהֵי הַנְּבִיא: לְפִי שֶׁכָּל הַמְּרַבֵּה שִׁיחוֹת וְתַפְלוֹת, הֵם מְלִיִּים אוֹתוֹ עַד בֵּית עוֹלָמוֹ (תַּנָּא דְּבֵי אֱלֹהִים), וְזָכַר דְּבָר זֶה מְאֹד, כִּי תִצְטָרֵף לָזֶה כָּל יְמֵי חַיָּיךָ, כִּי כְּמוֹ שְׂתַרְגִּיל אֶת עַצְמְךָ עֲכָשׁוּ, כֵּן יִהְיֶה כָּל יְמֵי חַיָּיךָ, אֲשֶׁר מִכָּל דְּבָר שְׂיַעֲבֹר עָלֶיךָ, הַמְּקוֹם הַיְחִידִי לְכַרֵּחַ הוּא - רַק אֵלָיו יִתְבָּרַךְ.

ועֵינֵינוּ נִפְלְאוֹת רַבּוֹת "לְאַבְרָהָם" (בְּלִקְוֹטֵי-הַלְכוּת, אֲנֹאֵה ג): עֵקֶר הַתְּשׁוּבָה הִיא תְּפִלָּה, שֶׁהִיא לְמַעַלָּה מִתּוֹרָה, וְהוּא בְּחִינַת נִסְתָּרוֹת שְׁבִתוֹרָה, כַּמּוּבָא בְּלִקְוֹטֵי-מוֹהָר"ן (חֶלֶק א', סִימָן כב, עֵינֵינוּ שֶׁם), וְעַל-כֵּן מִי שְׂרוּצָה לְשׁוּב לַהֲשֵׁם יִתְבַּרַךְ בְּאַמֶּת, עֵקֶר הַתְּשׁוּבָה שְׁלֵמָה הִיא עַל-יְדֵי תְּפִלָּה, דְּהֵינּוּ שִׁיתְּפַלֵּל תָּמִיד לַהֲשֵׁם יִתְבַּרַךְ שְׂיִרְחַם עָלָיו מִצֵּתָהּ וְיִצִּילֵהוּ מִעֲוֹנוֹת, כִּי בְּאַמֶּת כָּל אָדָם הוּא בְּסַכָּנָה גְּדוֹלָה וְעֲצוּמָה בְּזֶה הָעוֹלָם, וּבִפְרָט הַבְּעַל תְּשׁוּבָה, שֶׁכָּבֵד נִכְשַׁל בָּמָה שְׁנִכְשַׁל, וְאִיךָ יִזְכֶּה לְשׁוּב, כִּי בְּכָל יוֹם יֵצְרוּ מִתְּגַבֵּר עָלָיו, כְּמוֹ שְׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ ו"ל (קדושים ל), וְכָל מָה שֶׁהָאָדָם רוּצָה לְהִתְגַּבֵּר עַל יֵצְרוֹ, הוּא מִתְּגַבֵּר בְּיוֹתֵר כְּמוֹ שְׁנֵי בְּנֵי-אָדָם, כְּשֶׁאֶחָד רוּצָה שְׁחַבְרוּ רוּצָה לְהִתְגַּבֵּר עָלָיו, אֲזִי הוּא מִתְּגַבֵּר בְּיוֹתֵר, וְאִם-כֵּן אִיךָ יִזְכֶּה לְתְּשׁוּבָה, "עַל-כֵּן הָעֵקֶר הוּא תְּפִלָּה וְהִתְבּוּדוֹת", שֶׁצָּרִיךְ לְהִרְגִיל אֶת עַצְמוֹ לְהִתְבּוּד בְּכָל יוֹם בֵּינֵנוּ לְבֵין קוֹנוֹ, וְלִהְפִּיל תְּחִנָּתוֹ לְפָנֵי הַשֵּׁם יִתְבַּרַךְ הַמְּלֹא רַחֲמִים בְּכָל עֵת, שֶׁיִּזְכֶּהוּ לְשׁוּב בְּתְּשׁוּבָה, וְאִפְלוּ שְׂרוּאָה שְׁאִינּוּ פּוֹעֵל בְּתְּפִלָּתוֹ, כִּי עֲדִין מִתְּגַבְּרִים עָלָיו יוֹתֵר, אֶף-עַל-פִּי-כֵן יַעֲשֶׂה אֶת שְׁלוֹ, וְיִתְפַּלֵּל תָּמִיד לַהֲשֵׁם יִתְבַּרַךְ, אוֹלֵי יְחוּס, אוֹלֵי יִרְחַם, וּכְמוֹ שְׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ ו"ל (בְּרֻכּוֹת לב): אִם רוּצָה אָדָם שֶׁהִתְפַּלֵּל וְלֹא נִעֲנֶה, יִחְזֹר וְיִתְפַּלֵּל, שְׁנֹאֲמֵר (תְּהִלִּים כז, יד): "קְוֵה אֶל ה' חִזֵּק וְיִאֲמָץ לְבָבְךָ וְקוֹה אֶל ה'".

וְכָל זְמַן שְׁאִין הָאָדָם חִזֵּק בְּדַעְתּוֹ, שֶׁתָּמִיד קְוֵה לֵה' וְיַעֲתִיר לוֹ, אֶף אִם יַעֲבֹר עָלָיו מָה שֶׁיַּעֲבֹר, עֲדִין אֵין תְּשׁוּבָתוֹ שְׁלֵמָה, כִּי מִי יוֹדֵעַ מָה יֵלֵד יוֹם, אוֹלֵי יָבוֹא עָלָיו נִסְיֹן אוֹ מְכַשׁוֹל וְכוּ', וּמִי יוֹדֵעַ אִם יַעֲמֵד בְּקִשְׁרֵי הַמְּלַחְמָה, אֲבָל אִם הָאָדָם חִזֵּק בְּדַעְתּוֹ, שֶׁאִפְלוּ אִם, חֹס וְשְׁלוֹם, לֹא יַעֲמֵד בְּנִסְיֹן, וְאִפְלוּ יִהְיֶה אִיךָ שֶׁיִּהְיֶה, אֶף-עַל-פִּי-כֵן קְוֵה תָּמִיד אֶל הַשֵּׁם יִתְבַּרַךְ, אֲזִי בְּטוֹחַ שֶׁיִּשׁוּב סוּף כָּל סוּף אֲלֵיו יִתְבַּרַךְ וְכוּ', וְזֶה עֵקֶר הַמְּקוֹם לַעֲמֵד בּוֹ וְלִהְתַּחַזֵּק בּוֹ, כִּי כָּל זְמַן שְׁאִין הָאָדָם זוֹכֵה לְתְּפִלָּה בְּשִׁלְמוֹת, עֲדִין אֵין לוֹ מְקוֹם לֵה', וְעֲדִין הוֹלֵךְ "נָע וְנָד" וּמְטַלְטֵל, וְאִפְלוּ אִם עוֹסֵק בְּתוֹרָה, עֲדִין אֵינוֹ בְּטוֹחַ שֶׁיִּשְׁאֵר קִיָּם עַל עַמְדוֹ, כִּי מִי יוֹדֵעַ מָה יַעֲבֹר עָלָיו, כְּמוֹ שְׂרָאִינוּ כְּמָה וְכְמָה בְּנֵי-אָדָם שֶׁעָסְקוּ בְּתוֹרָה בְּהִתְמַדָּה גְּדוֹלָה כְּמָה שְׁנַיִם,

ואחר-כך נָפְלוּ וַנִּתְרַחֲקוּ מִן הַתּוֹרָה לַגִּמְרִי, וּבִפְרָט שְׁיֵשׁ אֲנָשִׁים הִרְבֵּה שֶׁנָּפְלוּ לְמַה שֶׁנָּפְלוּ, עַד שְׁיֵשׁ שֶׁנָּפְלוּ לַעֲבֻרוֹת גְּדוּלוֹת מִמֶּשׁ, רַחֲמָנָא לְצַלָּן, וּמִשְׁקָעִים בֵּינוֹן מִצוּלָה, בְּטִיט הַיָּוֵן, וְהֵם מְצַפִּים וּמִתְצַעֲגָעִים לְצֵאת מִטְנוּפָם וּלְכַלּוֹכֵם, אִף אֵין מִי שְׁיֹשִׁיעִים, וְלִהְפֹּךְ גַּם-כֵּן רְאוּ מִי שֶׁהִתְחִיל בַּתְּפִלָּה וְהִתְבוּדָדוֹת, וַעֲדִין הִיָּה רַחוּק לַגִּמְרִי לַגִּמְרִי בַתְּכִלִּית הַרְחוּק, וּבִסוּף נַעֲשֶׂה מִתְמִיד גְּדוֹל בַּתּוֹרָה וַעֲבוּדָה, עַל-כֵּן עָקַר הַמָּקוֹם וְהַמַּעֲמָד דִּקְדוּשָׁה הוּא תְּפִלָּה, כִּי עַל-יְדֵי תְּפִלָּה זוֹכֶה לְהִשָּׁאֵר קַיָּם עַל עַמְדוֹ תְּמִיד, אֲפֹלוּ יְהִיָּה אִיף שְׁיִהְיֶה, כִּי כִּשְׂאִינוּ זוֹכֶה כִּי אִם לַתּוֹרָה לְבַד, אֶף-עַל-פִּי שְׁזָה טוֹב מְאֹד, וְזָה עָקַר הַתְּכִלִּית, "כִּי הֵם חִיָּנוּ וְאָרְךְ יָמֵינוּ", אֶף-עַל-פִּי-כֵן אַחֲר־כֵּן כִּשְׁנוּפֵל, חֵס וְשְׁלוֹם, מִהַתּוֹרָה, אֵין לוֹ בְּמַה לְהַחִיּוֹת עֲצָמוֹ, אֲבָל כִּשְׁזוֹכֶה לַתְּפִלָּה, יֵשׁ לוֹ תִּקְוָה לְעוֹלָם, אֲפֹלוּ אִם יַעֲבֹר עֲלָיו מַה.

אחי היקר! קבל את האמת ממי שאמרה, וחזק ואמץ בכל זה בכל יום "מעט", ותרגיש לבסוף כל מיני חיות חדשים, ותזכה להרגיש עולמך מחיי העולם הבא בזה העולם, ותמשיך עליך נעם זיו שכינתו ותברך המאיר בכל העולם, אף אי אפשר לקבלו מרובי אור, על-כן צריך להכין כלי לקבל השפע, כמובא (בלקוויטי-מוהר"ן, חלק א', סימן לד'): הדבור היא כלי השפע, כמו שכתוב (דברים א', יא): "ויברך אתכם כאשר דבר לכם", הינו לפי הדבור כן השפע; השם ותברך יזכנו לקיים את כל זה, ולהמשיך שפע לכל ישראל ולכל העולמות, אמן בן יהי רצון.

הדורש שלומך...

תקל.

בְּעֵנֶת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר וַיֵּצֵא הַתְּשֻׁל"א.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סֵלָה לְאַהֲבָי, אַחִי, חֲמִידַת לְבָבִי, הָאֲבִירָה
הַיֶּקֶר מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, הַצְּמוּד בְּפִנְיָמִיּוֹת לְבָבִי, וּמִצְפָּה לְרֵאוֹת
בְּהַצְלַחְתָּךְ הַנְּצָחִית בְּרוּחָנִיּוֹת וּבְגִשְׁמִיּוֹת, הַיּוֹנֵק מִהַנַּחֵל נוֹבֵעַ מְקוּר
חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּרוֹ יֵאִיר וַיִּזְרַח לְנִצָּח גְּצִיחָה.

אַחִי הַיֶּקֶר! אַתְּחִי שֶׁהִלְכְּתִי מִמָּךְ אֶתְמוֹל, נְחִישְׁבָתִי, שְׁבוּדָאִי
הִזָּה מַעֲשֵׂה-בְעַל-דָּבָר הַדִּין וְדָבָרִים שֶׁהָיוּ בִּינֵינוּ, וּבּוּדָאִי גַם כּוֹנֵנְתָךְ
הַטְּהוּרָה הִיא לְשִׁמִּים, אֶף צְרִיכִים לְדַעַת שְׁאִין אָנוּ יוֹדְעִים כָּלֵל וְכָלֵל,
וְכִמוֹ שְׁאָמַר רַבֵּנוּ ו'ל (חֲמִי-מוֹהַר"ן, סִימָן טז): "גָּאֵט אִיז גְּרוֹיִס מֵעַן
וּוִיסְט גָּאָר נִיט סַע טוֹאָיִן זִיף אוֹיף דַּעַר וּוְעֵלְט אַ זְעֵלְכַע זַאכֵּן, מֵעַן
וּוִיסְט גָּאָר נִיט"א וְכוּ', "יֵשׁ עֲנִין שְׂיִתְהַפֵּךְ הַכֵּל לְטוֹבָה", אֲבִי זִיף
נִישְׁט מִיָּאָשׁ זִיין פּוֹן שְׂרִיעֵן אֹן בְּעֵטוֹן, עֵינֵן שֵׁם הֵיטֵב.

הַיּוֹצֵא מִזֶּה שְׁלֹשָׁה דְבָרִים:

א. לִידַע שְׁאִין יוֹדְעִים כָּלֵל וְכָלֵל מַה נַּעֲשֶׂה בְּעוֹלָם וּבְפִרְטִיּוֹת אֲצֵל
חֲבָרוֹ, עַל-כֵּן הִזְהִירָנוּ רַבֵּנוּ ו'ל (לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן א) מֵאֵד
מֵאֵד לְבָלִי לְדוֹן אֵת חֲבָרוֹ, כִּמוֹ שְׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ ו'ל (אֲבוֹת ב): "אַל
תְּדִין אֵת חֲבָרְךָ עַד שֶׁתִּגִּיעַ לְמִקְמוֹ", וּמִי הוּא זֶה שֶׁיִּכּוֹל לְהִגִּיעַ
לְמִקּוֹם חֲבָרוֹ, כִּי אִם הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ, אֲשֶׁר הוּא יִתְבַּרֵךְ מְקוּמוֹ שֶׁל
עוֹלָם וְאִין הָעוֹלָם מְקוּמוֹ, וְכָל אֶחָד וְאֶחָד יֵשׁ לוֹ מְקוֹם אֲצֵלוֹ יִתְבַּרֵךְ,
וְעַל-כֵּן הוּא לְבָדוֹ יִתְבַּרֵךְ יְכוֹל לְדוֹן אֵת הָאָדָם, כִּי הוּא מְקוּמוֹ שֶׁל
עוֹלָם, וְהוּא יוֹדַע שֶׁהַמְּקוֹם שֶׁהוּא בְּחִינַת גְּבוּל וְזָמַן שֶׁל זֶה הָאָדָם,
גֵּרָם לוֹ שֶׁיִּפְּלֵ כָּל-כֶּף וְכוּ', וְעַל-כֵּן הוּא יִתְבַּרֵךְ מִקְּיָם כְּנוֹ (אֲבוֹת א):
"הָיוּ דָן אֵת כָּל הָאָדָם לְכַף זְכוּת", מֵאַחַר שֶׁהוּא יוֹדַע שֶׁהַמְּקוֹם
גֵּרָם לוֹ לְבָא לְמַה שְׁבָא, עַל-כֵּן בְּשׁוֹר וְדָם שֶׁהוּא גַם-כֵּן בְּגְבוּל וְזָמַן,

(א) הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ הוּא גְּדוּל — אִין יוֹדְעִים כְּלוֹם נַעֲשִׂים בְּעוֹלָם דְבָרִים כְּאֵלוֹ — אִין יוֹדְעִים כְּלוֹם.
(ב) הַעֲקָר לֹא לְהַתִּיאַשׁ מִלְּעֵק וּמִלְּכַשׁ.

אינו יודע כָּלל וּכְלָל מה נַעֲשֶׂה אֲצֵל חֲבָרוֹ, וְאִפְלוּ שְׂרוּאָה שְׂאִינוֹ מתנהג כשורה, חס ושלום, אל יִקְפֹץ תִּכְף-וּמִיָּד לְדוֹנוֹ לְכַף חוֹב, חס ושלום, וְלִפְסֵק עֲלָיו שֶׁהוּא חָסֵר דַּעַה, חס ושלום, או אין לו כָּבֵר תִּקְנָה, כי אין אִתָּה יוֹדֵעַ "מְקוֹמוֹ" — שֶׁהִמְקוֹם שֶׁהוּא הַגְּבוּל וְהַזְמַן שֶׁל זֶה הָאָדָם גָּרַם לוֹ לְמָה שֶׁגָּרַם לוֹ, וְאוּלַי לוֹ הֵייתָ בְּמְקוֹמוֹ הַיֵּיתָ גְרוּעַ יוֹתֵר וְיוֹתֵר, חס ושלום, עַל-כֵּן צָרִיךְ לִידַע בְּכָל פַּעַם, שְׂאִין אֲנוּ יוֹדְעִים כָּלל וּכְלָל מה שֶׁנַּעֲשֶׂה אֲצֵל חֲבָרוֹ, שֶׁהוּא צְמִצּוֹם וְזַמַּן וְגְבוּל אַחֵר כְּיֹדֵעַ.

ב. לִידַע שֶׁהֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ גְּדוֹל מְאֹד מְאֹד, וְאִין אֲנוּ יוֹדְעִים כָּלל וְכוּ', כִּי "לְגַדְלָתוֹ אֵין חֲקָר" (תהלים קמו, ג) וְאִין תִּכְלִית וְכוּ' וְכוּ', וְיֵשׁ עֲנִיָּן שִׁיתִּהֲפֹךְ הַכֹּל לְטוֹבָה וְכוּ' (לקוטי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן כב), בְּחִינַת "בְּיוֹם הַהוּא יִבְקֹשׁ עוֹן יִשְׂרָאֵל וְאֵינָנו" (ירמיה ג, כ), כִּי לְעֵתִיד כְּשִׁיתְגַּלֶּה מַשֶּׁה — מְשִׁיחַ, בְּמַהֲרָה בְּיָמֵינוּ, יִהְיֶה כְּלוֹ תְּשׁוּבָה, וְעַל-יְדֵי הַתְּשׁוּבָה, יְדוֹנוֹת נַעֲשִׂין כְּזִכְיֹת, וְיִהְיֶה נַעֲשֶׂה מַעֲבֵרוֹת יִשְׂרָאֵל תּוֹרָה, וְעַל-כֵּן יִבְקֹשׁוּ אֵת הַעֲוֹנוֹת, כִּי יִבְקֹשׁוּ וְיִחַפְּשׁוּ אֲזַ אַחֵר עֲוֹנוֹת יִשְׂרָאֵל, אֵיךְ לֹקַחִים עוֹד אֵיזָה עוֹן כְּדֵי לַעֲשׂוֹת מִמֶּנּוּ תּוֹרָה, וְזֶה "וְאֵינָנו" — כִּי יִהְיֶה כָּל הַעֲוֹנוֹת נִכְלָלִין "בְּאֵין" — בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, אֲשֶׁר שֵׁם הַעֲוֹנוֹת נִתְהַפְּכִין לְזִכְיֹת עַל-יְדֵי תְּשׁוּבָה, וְזוֹ גְּדֻלַּת וְרַחֲמֵנוֹת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְאִין אֲנוּ יוֹדְעִים כָּלל, וְיֵשׁ עֲנִיָּן שִׁיתִּהֲפֹךְ הַכֹּל לְטוֹבָה.

ג. לִידַע הַעֲקָר לֹא לְהִתְיַאֵשׁ מַצְעָקָה וּבִקְשָׁה, כִּי עַקֵּר הַשַּׁעַר וְהַפֶּתַח לְהַכְנִס אֵלָיו יִתְבָּרַךְ הוּא תִּפְלָה (עַן לְקוּטִי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן פד), כִּי עַקֵּר הַתְּחַבְּרוֹת וּדְבָקוֹת לְהֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ הוּא עַל-יְדֵי תִּפְלָה, שֶׁהִיא הַשַּׁעַר שְׁדִרְךָ שֵׁם נִכְנָסִין אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וּמִשָּׁם אֲשֶׁתְּמַדְעִין לִיהֵא וְרַבְּנוּ וְי' לְהַרְבֶּה לְדַבֵּר עִמָּנוּ בְּכָל יוֹם יוֹם מִגְּדֻלַּת הַפְּלִגַּת מַעֲלַת הַהִתְבּוֹדָדוֹת (לקוטי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן כה), כִּי הִיא גְּדוּלָה מְכֹל, וּמַעֲלָתָה גְבוּהָה מְאֹד מְאֹד, וְהִיא דְרָךְ וְעֵצָה טוֹבָה מְאֹד מְאֹד לְהִתְקַרֵּב לְהֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ, "כִּי זֹאת הִיא עֵצָה כְּלִלִית שְׂכוּלָלַת הַכֹּל", כִּי עַל כָּל מָה שֶׁחָסֵר לוֹ בְּעַבּוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּרוּחָנִיּוֹת וּבְגִשְׁמִיּוֹת, אִם הוּא עֹדִין רַחוּק

מאד מאד לגמרי לגמרי, ועדין לא התחיל כלל, והוא מכלכל מאד מאד ברוחניות ובגשמיות, הפל יפרש שיחתו וידבר וישיח אליו יתברך, ויבקש ויצעק לפניו ברחמים ובתחנונים ימים ושנים, ומעלת הנהגה זו עולה למעלה למעלה מאד מאד, "והוא דבר השנה לכל נפש" "מקטן ועד גדול", "כי כלם יכולים להתנהג בהנהגה זו", ועל-ידי-זה יבואו למעלה הגדולה מאד מאד שצריך לבא בזה העולם, אשרי שיאחז בזה, ואמר שנעשים מזה שעשועים גבוהים מאד מאד למעלה, ועוד לא היו שעשועים כאלו מימות עולם, אשר נעשים מזה השיחות והתפלות שהאדם משיח ומדבר אליו יתברך, ואמר (לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן ק): מקטן ועד גדול אי אפשר להיות איש כשר באמת כי אם על-ידי התבודדות וכו', ענין שם היטב היטב לשונו הנהב של רבנו ז"ל, אשר יש לדקדק בהם כמו במקרא פידוע לנו, (וצינתי אותם בציון פרטי שלא תחשב שממני יצאו הדברים).

על-כן, אחי, אגלה לך, כי הבחור ... תברך, אין לו התבודדות כלל וכלל לא, כף הבנתי מפיו, ומשום זה אין שום חדוש מה שעובר עליו, רחמנא לצלן, ברוחניות ובגשמיות, ואם אתה רוצה לעזור לו ולהיות שליח רבנו ז"ל, תדע שאין שום עצה אחרת, רק שילך למקום מיחד שאין שם בני-אדם, וירבה מאד מאד בתפלה והתבודדות, ואתה מחיב לעזור אותו לזה, שיהיו לו כמה שעות ביום של התבודדות, ותעזור לו שיוכל לבא לזה, ואינו שום עצה מה שאתה מעורר אותו ללמד וכו', כי ללמד צריך מנח וכו', ועל-ידי תפלה והתבודדות יזדכך ויטהר מחו, כי עכשו הוא בסכנה גדולה ברוחניות ובגשמיות, ואין שום ברירה יכולה לעזור לו אלא רק הוא בעצמו, על-ידי שיטה אנו היטב היטב לקול רבנו ז"ל הנ"ל, ואתה מחיב לעזור לזה, ואל תפחד שנה בשבילו רבוי אור, אדרבה ללכת שעות שעות בדמיונות ובמחשבות של שטות והכל ולסגף עצמו בסגופים קשים לבלי לישן ולכלי לאכל, זה הוא רבוי אור מאד מאד, ועצת היצר האורב ללכדו במצודה כזו, אשר כבר יהיה מאחר וכו', אבל התבודדות היא עקר הצמצום, כי זה הפלי לקבל כל ההשפעות, ונזכך עד מאד ברוחניות ובגשמיות, כמו שכתוב (משלי

ב, ו): "מפיו דעת ותבונה", על-ידי דבור פיו בתפלה והתבודדות, יבוא לדעת ותבונה (עין בלקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן יא), הדבור נקרא "צפּרָתא" דקאי עד קרסוליה במיא ורישיה מתנא עד ציית שמיא, אף שהאדם מנח בקרסוליו במים הזדונים, אבל על-ידי אמצעות הדבור יזכה לתבונות התורה לעמקא, ויזכה שמחו יעלה עד ציית שמיא, וכן אמרו חכמינו ז"ל (יומא עה.): "דאגה בלב איש ישחנה" (משלי יב, כה) מדעתו, כי על-ידי שמתרגלים בעבודה קדושה זו, נזדקף המוח מאד מאד בישוב הדעת אמתי, ורק זה מישב את האדם שיהיה מישב, "והוא דבר השווה לכל נפש" כנ"ל.

אחי היקר! חזק ונתחזק יחד על-כל-פנים מעכשו, להתחיל מחדש בעבודת השם יתברך, ולעסוק ביחד בדרכי רבנו ז"ל, ולחדש עצמנו ביחד בכל יום מחדש, ואל תפל בדעתך משום דבר שבועולם, כי ה' אתך, עמך ואצלך, כי מלא כל הארץ כבודו, ממלא כל עלמין וסובב כל עלמין, ויככל תנועה ותנועה שם אלופו של עולם — השם יתברך, ויצריכים התחזקות חדשה בכל יום ויום כפי התפשטות הסטרוא אחרא בכל פעם בכלבולים שונים, להרחיקו ממונו יתברך, וכפרט ליחד מקום מיחד ולפרש שיחתו אליו יתברך, ולספר לפניו יתברך כל מה שעובר עליו ברוחניות ובגשמיות, וצריך על זה עקשנות גדולה מאד מאד, וזה היסוד בדרכי רבנו ז"ל, כי בלי התבודדות אי אפשר קלל לקבל מרבנו ז"ל, כף הוא בקבלה מפי זקני אנשי שלומנו בכל דור נדור, ועין בשארית ישראל (מכתב ק), וזו לשונו: כי אנו מבינים היטב, בעזרת השם יתברך, כי בלא התבודדות בכל יום על-כל-פנים שעה, אף שיעשה כל מיני עבודות שבועולם, לא יהיה מקרב אל רבנו ז"ל וכו', עין שם, ומוהרנ"ת ז"ל אמר פעם לאנשי שלומנו התורה ט"ו בלקוטי-מוהר"ן חלק א', המתחלת: מי שרוצה לטעם טעם אור הגנוז, יעלה מדת היראה לשרשה, ופרש מוהרנ"ת ז"ל: מי שרוצה לטעם טעם רבנו ז"ל שהוא אור הגנוז, ירבה בהתבודדות, ועין (בלקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן

ס), שְׁמִפְרֵשׁ רַבְּנוּ יו"ל הַמְשָׁנָה (תְּרוּמוֹת א, ו): סָתָם חֲרַשׁ אֵינוֹ שׁוֹמֵעַ וְאֵינוֹ מְדַבֵּר, הֵינּוּ מִי שְׁאֵינוֹ שׁוֹמֵעַ בְּהִתְעוֹרְרוֹת הַחֵכֶם, אֵינוֹ יְכוֹל לְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, עֵינַי שָׁם; וְזֶה תְּלוּי בְּזָה, כְּפִי שְׁמֵרְבִים לְהִתְבוֹדֵד בֶּן זֹכִים לְשִׁמְעַ בְּכָל פַּעַם בְּהִתְעוֹרְרוֹת חֲדָשָׁה "קוֹל הַצְּדִיק" הַמְעוֹרֵר יִשְׁנִים וּמְקִיץ נִרְדָּמִים, וְאִם, חֵס וְשְׁלוֹם, אֵינָם מִתְמַיִדִים בְּהִתְבוֹדְדוֹת, אֲזַי אֵינָם יְכוֹלִים לְקַבֵּל מֵהַצְּדִיק, וְכֵן לְהַפְךָ — עַל-יְדֵי שְׁאֵין מְקַבְּלִים מֵהַצְּדִיק, אֵין דְּבוּרִים בְּהִתְבוֹדְדוֹת, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (תְּהִלִּים יט, ד): "אֵין אִמֵּר וְאֵין דְּבָרִים בְּלֵי גִשְׁמַע קוֹלָם" — אִם אֵין שׁוֹמְעִין קוֹל הַצְּדִיק הַאֲמֵת, אֲזַי אֵין אִמֵּר וְאֵין דְּבָרִים שְׁאֵין לוֹ דְּבוּרִים, וְדו"ק.

אָחִי הַיָּקָר! חֲמַדַּת לְכַבִּי, חֲזַק וְנִתְחַזַּק וְנִהְיֶה לְאִישׁ אֶחָד לְהִתְחַיֵּל לְהִתְבוֹדֵד עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ בְּכָל יוֹם וְיוֹם כְּמָה שְׁעוֹת בְּקִבְעוֹת, וְכֵן לְעוֹרֵר אֶת חֲבֵרָיו הַעֲקָר עַל נִקְדָּה קְדוּשָׁה זו, אֲשֶׁר בְּזָה תְּלוּי הַכֵּל, וְאֵל נִאֲבָה וְאֵל גִּשְׁמַע מִי שְׁאוֹמֵר הַהַפְךָ מִזֶּה כְּנ"ל, "כִּי הוּא דְּבָר הַשְּׁנוּה לְכָל נֶפֶשׁ", וּבִפְרָט וּבִפְרָטִי פְּרֻטִיּוֹת לְבַחֲרוֹ הַנ"ל, מִצְּוָה גְּדוּלָּה לְעוֹרְרוֹ וְלַעֲזָרוֹ שֶׁתְּהִינֶה לוֹ כְּמָה שְׁעוֹת הִתְבוֹדְדוֹת וְצַעֲקוֹת וְשׁוֹעוֹת אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְעַל-יְדֵי-זֶה יִזְדַּכֵּךְ מֵחֹ, עֵינַי לְקוּטִי-מוֹהַב"ן (חֶלֶק א, סִימָן כ.א, וְסִימָן לו), שְׁעַל-יְדֵי צַעֲקָה ע' [שְׁבָעִים] קָלִין בְּכָל יוֹם, עַל-יְדֵי-זֶה מוֹלִידִין אֶת הַמַּחֲזִין, וְהֵיךְ רָאוּי לִי עוֹד לְהֶאָרִיךְ לָךְ עוֹד, אֲשֶׁר יֵשׁ וַיֵּשׁ, תּוֹדָה לְאֵל, מֵה לְהֶאָרִיךְ בְּרָאיוֹת נְכוֹנוֹת מִסְפָּרֵי רַבְּנוּ יו"ל, שֶׁהוּא כְּמוֹ שֶׁכְּתִבְתִּי לָךְ, אִךְ מִחֲמַת טְרִדוֹתֵי הַרְבִּים עֲכָשׁוּ, כִּי אֲנִי כּוֹתֵב כָּל זֹאת בְּדַרְךָ עַל-כֵּן אֶקְצֵר.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ בְּאַהֲבָה רַבָּה וּמְבַקֵּשׁ מִמֶּךָ שֶׁתִּכְתֵּב לִי...

תקלא.

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר ויצא ה'תשל"א.

שלום וברכה וכל טוב סלה לידידי היקר, החפץ ומשתוקק להתקרב אל הקדשה על-פי דרך האמת והתם שקבלנו מהנחל נובע מקור חכמה, זכותו וגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח.

חזק ואמץ מאד בעבודת השם יתברך, ואל תיךר ואל תחת כי ה' עמך, אתך ואצלך, כי מלא כל הארץ כבודו, ממלא כל עלמין וסובב כל עלמין וכתוף כל עלמין, והעקר לשמר מאד את הדבור, כי הדבור והקול הם הסלם לעלות אל השמים, 'קול' גימטריה 'סולם', הינו על-ידי הדבור שנקרא מלכות כמובא בתקונים (דף יז.), שבה מתנהרין כל הספירות, וזה השער והפתח של הקדשה, ולהפוך, חס ושלום, חס ושלום, כי יש מלכות דקדשה ולהפך - מלכות דסטרא אחרא, הינו אם מקדשין את הדבור בדבורי תורה ותפלה, התבודדות, יראת שמים ודבורי אמונה, אזי נקרא פה קדוש, וממשיך על עצמו על מלכותו יתברך, ולהפך, חס ושלום, כשמשמא דבורו בלשון-הרע, רכילות וליצנות, נבול פה, כפירות, ואפלו סתם דברים בטלים, רחמנא לצלן, על-ידי-זה ממשיך על עצמו רוח הטמאה מהסטרא אחרא, רחמנא לצלן, רחמנא לישזבן, ועל-כן החמירו חכמינו הקדושים ו"ל על הדבור כל-כך, וזאמרו (רות רבה ה, יד): אין אדם אומר לשון-הרע עד שכופר בהקדוש-ברוך-הוא; וכל המדבר נבול פה מעמיקין לו גיהנום, חס ושלום, וכל המדבר ליצנות נופל בשוחה עמקה וכל המדבר אפלו דברים בטלים עובר בעשה וכו' (עין יומא יט): כהנה וכהנה, רחמנא לצלן, אסורים וענשים קשים ומרים שבאים על האדם, כמובא באריכות בספר החסיד ה"חפץ חיים"; אשרי מי שיאחז בהם, כמו שאמר דוד המלך, עליו השלום (תהלים לו, ג): "מי האיש החפץ חיים אוהב ימים לראות טוב, נצר לשונך מרע ושפתך מדבר מרמה, סור מרע ועשה טוב בקש שלום ורדפהו, עיני ה' אל

צדיקים ואָנְיוּ אַל שׁוּעַתָּם" וגו', וּפְתַח בְּשֵׁלֶשׁ בְּחִינּוֹת: א. "חֲפֵץ חַיִּים". ב. "אוֹהֵב יָמִים". ג. "לְרֵאוֹת טוֹב". הֵינּוּ חֲפֵץ חַיִּים הַבְּחִינָה הָרֵאשׁוֹנָה, כִּי מִי הָאִישׁ אֲשֶׁר לֹא יִחְפֹּץ בְּחַיִּים, אֶף עַל־פִּירֹב מִי שֶׁרְחוּק מֵעֲבוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, אֶף שֶׁחֲפֵץ מְאֹד בְּחַיִּים אֲמִתִּיִּים, אֶף דוֹחָה מִיּוֹם לְחִבְרוֹ, וּבְכָל יוֹם הוּא אוֹמֵר: מָחָר אֲתַחִּיל, וְזֶה הַפָּדָה "אוֹהֵב יָמִים", כִּי לְפִי דַעְתּוֹ הַיּוֹם אֵינוֹ אֹהֵב אֶצְלוֹ, וְאֵינוֹ מְסַגֵּל רַק לְמָחָר, נִמְצָא שְׂכָל יוֹם שְׂנוּא עֲלָיו, עַל־כֵּן בָּאָה הַבְּחִינָה הַשְּׁנִיָּה: "אוֹהֵב יָמִים", שֶׁיְהִיּוּ אֹהֲבִים אֶצְלוֹ הַיָּמִים, וְהַבְּחִינָה הַשְּׁלִישִׁית "לְרֵאוֹת טוֹב" — הֵינּוּ שְׂלֵא רַק יֹאֵהֵב אֵת הַיָּמִים, רַק יִזְכֶּה לְרֵאוֹת אֵת הַטוֹב הַגָּנוּז שֶׁבָּזָה הַיּוֹם, כְּמוֹ שְׂמוּכָא בְּזָהָר הַקְּדוּשׁ, שְׂעַל כָּל יוֹם בָּזָה הַעוֹלָם יֵשׁ כְּנֻגְדּוֹ יוֹם לְמַעֲלָה, וּמֵאִיר בּוֹ הָאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, וְזֶה עֶקֶר הַשְּׁלֵמוֹת — בְּחִינַת "עוֹלָמְךָ תִּרְאֶה בְּחַיִּיךָ", וְלִזְכוֹת לָזֶה צְרִיךְ לָשֵׁשׁ בְּחִינּוֹת שְׁנַתְחַלְקוֹת לְשִׁלְשָׁה חֻלְקִים, הֵינּוּ: א. "נִצְר לְשׁוֹנֵךְ מֵרַע". ב. "וּשְׁפִתֶיךָ מִדְּבַר מֵרָמָה" — זֶה חֻלְק רֵאשׁוֹן. ג. "סוּר מֵרַע". ד. "וַעֲשֵׂה טוֹב" — זֶה חֻלְק שְׁנִי. ה. "בִּקְשׁ שְׁלוֹם". ו. "וַיִּרְדְּפוּהוּ" — זֶה חֻלְק שְׁלִישִׁי. הֵינּוּ לִזְכוֹת לְעֲבוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ וּלְהַכְנִיעַ אֵת נַפְשׁוֹ הַבְּהֵמִית, וְשִׁיאִיר בּוֹ אֹר נִשְׁמָתוֹ שְׂמַקְבֵּלַת הָאֲרֵתָה מֵאֹר הָאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, וְלַחְזוֹת בְּנַעֲם זִיו אֱלֹקוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְשִׁמְאִיר בּוֹ הָאֲרֵת הַשְּׂכִינָה הַקְּדוּשָׁה שְׁנַתְחַלְקַת לְשִׁלְשׁ בְּחִינּוֹת, הֵינּוּ: לְחֲפֵץ חַיִּים, לְאוֹהֵב יָמִים, וְלְרֵאוֹת טוֹב, זֶה זוֹכִים עַל־יְדֵי שֵׁשׁ בְּחִינּוֹת הַנִּלְ, הֵינּוּ קִדְּם שִׁיחְפֹּץ בְּחַיִּים, שְׂבִאָמֶת, זו גַּם־כֵּן מְדַרְגָּה גְבוּהָה כְּפִדּוּע לְמִי שְׂמַכִּין הַיֵּטֵב הַיֵּטֵב הַנְּהַגַת הַעוֹלָם רַבּוּי הַצְּרוּת וְהַהִרְפָּתָקָאוֹת שְׂעוּכְרוֹת עַל הָאֲדָם, עַד שֶׁאֵין הָאֲדָם חֲפֵץ בְּחַיִּים כָּלֵל מֵרַבּוּי הַיִּסּוּרִים וְהַבְּלַבּוּלִים וְהַדְּחָקוֹת שְׂעוּכְרוּם עֲלָיו מִפְּנֵעֵי הַזְּמָן, וְחוֹשֵׁב וְיוֹשֵׁב וּמִצְפָּה הַלְוִאי שְׂמִימוֹת חַס וְשְׁלוֹם, רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, וְהַמְקוֹן לָזֶה הֵינּוּ שֶׁיְהִיֶּה חֲפֵץ בְּחַיִּים הוּא עַל־יְדֵי שְׂתֵי בְּחִינּוֹת מַחְלֵק רֵאשׁוֹן: "נִצְר לְשׁוֹנֵךְ מֵרַע, וּשְׁפִתֶיךָ מִדְּבַר מֵרָמָה", הֵינּוּ שִׁישְׂמֵר מְאֹד אֵת לְשׁוֹנוֹ מֵרַע — מִכְּלִיּוֹת הַרַע, שְׂזָהוּ לְשׁוֹן־הַרַע וְרַכִּילוּת, לִיצְנוּת, נְבוּל פֶּה וּדְבָרִים בְּטָלִים, שְׂעַל־יְדֵי פָגַם הַדְּבוּר נִפְגַּמַת דַּעְתּוֹ, רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, וְעוֹבֵר עֲלָיו מֵה שְׂעוּכְר,

עד שאִינו חפץ בחייו, חס ושלום, ופרט השקר למדה מגנה בפני עצמה, שלכאורה הלא היא כלולה בבחינה ראשונה: נצר לשונך מרע - כלליות הרע, אף מזה נראה כי שקר הוא סבה וגרמא גדולה לירידת ונפילת והתרחקות האדם מהשם יתברך, כמוכא בספרים הקדושים: "לא תשא את שם ה'י"ה אלקיך לשוא", הינו אם מדברים שוא, על-ידי-זה לא נושא על עצמו שם ה'י"ה, והבן, וחותמו של הקדוש-ברוך-הוא אמת (שבת נה.), ועל-ידי שקר מפריד את עצמו, חס ושלום, מהשם יתברך שנקרא חי החיים, ועל-ידי-זה נופל בירידה שמתאש מחייו, וחפץ, חס ושלום, במותו, ועל-כן אמרו חכמינו ז"ל הקדושים (ברכות יח.): "רשעים בחייהם נקראים מתים", וכמו שרואים בחוש ומוכא בספרים הקדושים, שמי שאין לו אמונה חייו אינם חיים, ותמיד הוא מלא יסורים ומצפה למותו, רחמנא לצלן, אף על-ידי תקון הדבור בשני סוגים: א. שמירה מקלליות דבורי הרע. ב. שמירה משקר, על-ידי-זה זוכה שיהפץ בחיים "ער וייל לעבן"^א, והבחינת השגחה: "אוהב ימים", הינו שיהיה חשוב אצלו כל יום, ויאהב את היום, וידע שהעקר הוא היום, כמוכא בספרים הקדושים (עין לקוטי-מוהר"ן, סימן קצה) פרוש הפסוק: "היום אם בקולו תשמעו" (תהלים צה, ז), שאם רוצים לשמע בקול ה'י"ה, העקר לידע את היום, שהיום הזה עוד לא היה לו לעולמים, והיום כבר לא יהיה לו, ומה שיהיף איזה טוב אפלו מעט דמעט יהיה לו לרוח בעלמא דאתי, שאי אפשר לספור ולשער כלל, אף מחמת שהיום שנוא אצלו, וחושב שהיום אינו עולה בימי חייו וביים הזה אי אפשר לעסק באיזה טוב מתורה ותפלה, אף שבאמת הוא חפץ בחיים ורוצה בעבודת השם יתברך, אף דוחה מיום לחברו, והתקון לזה הינו שיהיה אוהב את הימים הוא על-ידי שתי בחינות מהחלק השני סור מרע ועשה טוב, הינו כי באמת דבר ידוע הוא אשר כל איש ישראלי חפץ להתקדש ולהטהר מאד, אף מחמת שרואה מרב גשמיותו שנוכח בה שנתגברת בו הנפש הבהמית, על-ידי-זה אינו עושה אפלו מה שהיה יכול לעשות,

(א) הוא רוצה לחיות.

וְאִינוּ מִפְּרִישׁ עֲצָמוֹ מֵהֶעֱבִיזוֹת וְהַגְּשָׁמִיּוֹת, הֵינּוּ מֵהַחֲטָאִים וְהַעֲוֹנוֹת,
 עַל-כֹּל-פָּנִים מִמָּה שְׁיִכּוֹל לִפְרֹשׁ, וְעַל-יְדֵי-זֶה בָּא שְׂדוּחָה מִיּוֹם
 לַחֲבֵרוֹ, וְכָל יוֹם הוּא שְׂנוּא אֲצֵלוֹ, כִּי מִדְּמָה בְּנִפְשׁוֹ שְׂמֹחַר יִפְרֹשׁ
 לְגַמְרֵי מֵהַבְּלִי הַעוֹלָם הַזֶּה וְלִמְחַר יִתְקַדֵּשׁ בְּקִדְשָׁה הַעֲלִיּוֹנָה, עַל-כֵּן
 הַתְּקוּן הוּא כַּנִּלְגָּה לִג. סוּר מֵרַע, וְלִכְאוּרָה לְמָה לֹא אָמַר "הִסֵּר רַע",
 הֵינּוּ לְהִסִּיר אֶת הַרַע לְגַמְרֵי, רַק מֵרַע הֵינּוּ קִצָּת? וְכֵן ד. וַעֲשֵׂה טוֹב,
 לְמָה לֹא אָמַר "וַעֲשֵׂה הַטוֹב" שֶׁיְהִיָּה נִשְׁמַע כֹּל הַטוֹב וְלֹא קִצָּת
 טוֹב? אַךְ צָרִיךְ לִידַע מָה שֶׁהִזְהִירוּ אוֹתָנוּ הַצְּדִיקִים הָאֲמִתִּיִּים,
 שְׂמַעֲט גַם-כֵּן טוֹב, וְכִמוֹ שְׂמוּכָא (טוֹר שְׁלַחן עָרוּךְ, אֵרַח חַיִּים): טוֹב
 מְעַט בְּכּוֹנֵה וְכוּ', הֵינּוּ שְׂאֵם הָאָדָם מְסַבֵּב בְּגַשְׁמִיּוֹת, וְנִתְבַּצְּרָה
 עָלָיו הַנֶּפֶשׁ הַבְּהֵמִית וְכַח הַמְדוּמָה וְהַקְּלָפוֹת וְהַסְּטָרָא אֲתָרָא
 מְסַבְּבִים אוֹתוֹ עַד שְׂכַמְעַט וְאִין לוֹ תְּקוּנָה, וְכִבְר רּוֹצֵה לְהַשְׁלִיךְ
 אֶת הַיּוֹם הַזֶּה, הֵינּוּ שְׂשׂוּנָא אֲצֵלוֹ וּמִדְּמָה שֶׁיִּתְחַיֵּל לְמַחַר, אִזִּי צָרִיךְ
 לִידַע שְׂמַעֲט גַם-כֵּן טוֹב, הֵן בִּ"סוּר מֵרַע" - אִף שְׂמַסְבֵּב בְּתַקְוָה הַרַע,
 רַחֲמָנָא לְצַלְן, אִף-עַל-פִּי-כֵן צָרִיךְ לְסוּר מֵרַע, הֵינּוּ אֶפְלוֹ קִצָּת מֵהַרַע
 גַּם-כֵּן יָקָר אֲצֵלוֹ יִתְבַּרְךָ מְאֹד מְאֹד, מִיט אִיִּין קוֹקֵן וְוִינְצִיגְעֵר אוּיָף
 אִיִּין אֲשֶׁה וְעוֹט זִיִּין מִיט אִיִּין בְּרִי וְוִינְצִיגְעֵר בִּ"כּוּ', גַּם-כֵּן כְּדָאִי, וְכֵן
 בִּ"וַעֲשֵׂה טוֹב" - גַּם-כֵּן בְּדָרְךָ זוֹ אֲבִיסַל אִזוֹ אוּיָף גּוּטִי, וְעַל-יְדֵי-זֶה
 יִתְחַיֵּל לְאַהֲבָ אֶת הַיָּמִים, כִּי יַחֲטֹף בְּכָל יוֹם מָה שְׁיִכּוֹל מְעַט אוֹ
 הַרְבֵּה, כִּי הֵלֵא אֶפְלוֹ שְׂאִינִי יְכוֹל לְלַמֵּד הַרְבֵּה, עַל-כֹּל-פָּנִים מְעַט
 גַּם-כֵּן טוֹב, וְעוֹד מְעַט טוֹב יוֹתֵר וְהַבֵּן, וְהַבְּחִינָה הַשְּׁלִישִׁית "לְרֵאוֹת
 טוֹב" - הֵינּוּ שִׁינְזָה לְרֵאוֹת בְּעֵינֵי שְׂכָלוֹ הַטוֹב הַגִּנּוּז שְׂבַכְל יוֹם,
 הֵינּוּ אוֹר הָאֵין סוֹף בְּרוּךְ הוּא הַפְּאִיר לְאַרְץ וְלְדָרִים עָלֶיהָ בְּרַחֲמִים,
 וְכִטּוּבוֹ מְחַדֵּשׁ בְּכָל יוֹם תְּמִיד מְעַשֵׂה בְּרֵאשִׁית, שְׂזֵהוּ הָאוֹר שְׂגִנּוּז
 לְצַדִּיקִים, זֶה זוֹכִים עַל-יְדֵי שְׂתֵי הַבְּחִינּוֹת שְׂבַחֲלֵק הַשְּׁלִישִׁי: בְּקַשׁ
 שְׁלוֹם וְרַדְפָּהוּ, הֵינּוּ שְׂצָרִיכִים לְהַתְחַזֵּק מְאֹד בְּאַמוּנָה, לִידַע וְלְהוֹדִיעַ
 כִּי הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ מְמַלֵּא כָל עֲלָמִין וְסוֹכֵב כָּל עֲלָמִין וְכַתּוּב כָּל עֲלָמִין,
 כִּי מְלֵא כָל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ וְלִית אֲתֵר דְּפָנוּי מְגִיָּה וְהַכֵּל בְּהַשְׁגָּחָה

(ב) עם הסתכלות אחת פחות על אשה, תהיה כויה אחת פחות (בגיהנום).

(ג) מעט גם-כן טוב.

פְּרֻטִית, עַל-כֵּן אִף אִם עֹבְרוֹת עָלָיו אֵילֹו צְרוֹת מְאִיזָה אָדָם, צְרִיף לִידַע שֶׁהַכֹּל בְּהַשְׁגָּחָה פְּרֻטִית מִהַמְשַׁגְּחִים הַעֲלִיזוֹן הָאֵין סוֹף בְּרוּף הוּא, וְאִף שֵׁישׁ לוֹ כָּל מִינֵי צְרוֹת וְיִסוּרִים וּמַחֲלָקֵת מְאָדָם, אַל יִקְפֹּץ לְהַתְקוּטֻט עִמּוֹ רַק יִבְקֶשׁ אֶת הַשְּׁלוֹם, וְעַל-כֵּן אָמְרוּ חֻכְמֵינוּ וְ"ל הַקְּדוּשִׁים (וַיִּקְרָא וְבָה ט, ט): שֵׁשׁ הַקְּדוּשׁ-בְּרוּף-הוּא נִקְרָא שְׁלוֹם, הֵינּוּ כִי בְּכָל שְׁלוֹם שֵׁם נִמְצָא הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, מֵאַחַר שְׁמוּדָה וְעוֹזֵב וּמְרַחֵם עַל הָאָדָם הַגּוֹרֵם לוֹ צְרוֹת וְיוֹדַע שֶׁהַכֹּל מִהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ וּמִבְּקֶשׁ רַק הַשְּׁלוֹם, עַל-יְדֵי-זֶה מְשַׁרָּה עַל עֲצֻמוֹ אוֹר, נֶעַם הַשְּׂכִינָה הַקְּדוּשָׁה, שְׁזָהוּ הָאוֹר הַגִּנּוּז לְצַדִּיקִים לְעֵתִיד לְבָא, וְרוֹאֶה הַטּוֹב הַגִּנּוּז שֶׁבְּכָל יוֹם יוֹם, וְזוֹכֶה וְחֵי חַיִּים נְצִחִים וּמִדְּבַק עֲצֻמוֹ בְּהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְעַל-יְדֵי-זֶה נִתְקַנָּם: "עֵינֵי ה' לְצַדִּיקִים" (תְּהִלִּים לז, טז), מֵאַחַר שֶׁמִּדְּבַק עֲצֻמוֹ בְּהוֹי"ה בְּמַלּוּי ס"ג, עַל-יְדֵי-זֶה נִתְקַבְּלָת תְּפִלָּתוֹ וּבְקֶשְׁתּוֹ שֶׁמִּתְפַּלֵּל וּמִבְּקֶשׁ; וְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יֵאִיר עֵינָיו בְּאוֹר תּוֹרָתוֹ, אָמֵן כֵּן יְהִי רְצוֹן.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

תָּם וְנִשְׁלָם, שְׂבַח לְאֵל בּוֹרֵא עוֹלָם !

* * *

בְּרִיף רַחֲמָנָא, שְׁזַכְנוּ לְסַיִם אֶת כָּל הַחֲבוּר הַנִּפְלָא הַזֶּה, וְהוּא כְּרִף שְׁלִישִׁי, וְזַכְנוּ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ לְסַדֵּר עֲכָשׁוֹ לְדַפּוּס אֶת הַכְּרִף הַרְבִּיעִי לְהַגְדִּיל תּוֹרָה וּלְהַאֲדִירָה.

אָנָּה ה' הוֹשִׁיעָה נָא, אָנָּה ה' הַצְּלִיחָה נָא.

תִּכּוֹן הָעֲנָנִים

חלק שלישי

ג . . . . . פְּתַח דְּבַר . . . . .

ה . . . . . הַקְדְּמָה . . . . .

יא . . . . . שֵׁנַג . . . . .

יֵאֱמָץ לְהִתְחַזֵּק מֵאֵד בְּתַקְיָה הַקְּטָנוֹת וּלְהִתְחַדֵּשׁ, וַיִּדְבֵּר מֵעֵינַי חֲדוּשׁ הָאֲמוּנָה וְקָרוֹב רְחוּקִים לְהֵשֵׁם יְתִבְרַךְ, וְלֵמָּה זֹכִים עַל-יְדֵי-זֶה, וְגַם עַל-יְדֵי-זֶה עוֹבְרֵת עָלָיו מִחֲלָקֶת, וּמֵעֵינַי תִּפְלֶה וְהִתְבוּדָה עַל זֶה כִּי זוּ סִכְנָה גְדוּלָּה, וּמֵאֲבָרָהּם וְשָׂרָה שְׂגִירוֹ גְרִים, וַיַּעֲרֹר לְשָׁמֵר אֶת הַדְּבֹר, וּלְהִזְהֵר מִגְּאֻנָּה, וַיְגַלֶּה שְׂזָה תִּקּוּן קָרִי — לְקָרֵב רְחוּקִים, כְּמִשְׁלַל מֵהַגְּבִיר עִם הַחֹבוֹת, וַיִּפְרֹשׁ פְּסוּקִים שֶׁל סְתִימַת הַבְּאֵרוֹת עַל-יְדֵי הַפְּלִישְׁתִּים.

טו . . . . . שֵׁנַד . . . . .

יִדְבֵּר מִמַּעַלֵּת הַרְצוֹנוֹת וְהַכְּסוּפִים, וַיִּחְזַק לְהִיּוֹת בְּשִׁמְחָה, וַעֲקַר מַעַלֵּת הַבְּכִיָּה כְּשֶׁהִיא בְּשִׁמְחָה, וַיֵּאָרִיךְ מֵאֵד בְּמַעַלְתָּהּ וַיַּגְדֵּל רוּם מְדַרְגָּתָהּ הַנְּשָׁבָה.

יז . . . . . שֵׁנָה . . . . .

יִחְזַק וַיֵּאֱמָץ בְּעִבּוּדֵת ה', וַיִּתְעַנֵּן בְּמַצַּב הַהִדְפָּסָה, וַיִּבְקֹשׁ מִמֶּנּוּ שִׁיתְפַּלֵּל עָלָיו, וַיִּדְבֵּר מִמַּעַלֵּת הַפְּלִגַּת לַמּוֹד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה עַל-פִּי דְבֹר מְרַבְּנוּ י"ל.

יח . . . . . שֵׁנֹר . . . . .

יִדְבֵּר מִשִּׂמְחָה, מִחֲפוּשׁ הַנְּקֻדּוֹת הַטּוֹבוֹת שֶׁבוּ, מִקְדָּשֵׁת הַדְּבֹר, וּמִנְטִינְתוֹ מִדְּבָרִים בְּטָלִים שֶׁהֵם פָּגַם הָאֲמוּנָה, וּמֵעַסֵּק הַתּוֹרָה, וַיִּזְכִּיר דְּבֹר מוֹהֲרָנִ'ת י"ל עַל קְדָשֵׁת יִשְׂרָאֵל שֶׁעָלוּ בְּמַחְשָׁבָה וְכו'.

כ . . . . . שֵׁנֹז . . . . .

יִזְהִיר מֵאֵד עַל הַתְּפִלוֹת הַקְּבוּעוֹת שֶׁתְּהִינָה בְּכֻנָּה, וּמֵה שֶׁנֶּאֱמַר בְּכַתְּבֵי

תִּכְן הַעֲנִינִים

שנה

הָאָרִיז״ל עַל הַתְּקוּנִים שֶׁנַּעֲשִׂים מִהֵן, וַיְדַבֵּר מִהֶרְמִזִּים שֶׁצָּרִיכִים לְמַצָּא מִכָּל פְּרָטֵי הַבְּרִיאָה, וַיִּכְשָׁאֲדָם דְּבִיּוֹק בּוֹ יִתְפָּרֵף זֹכֶה לָזֶה.

כא . . . . . **שנה**

יִחֲזַק עַל שְׂקִידָה בַּתּוֹרָה וּבִפְרָט בְּגִמְרָא, וַיְדַבֵּר מִמַּעֲלַת לְמוֹד בְּעִיּוֹן שֶׁהוּא דִּיקָא לְאִסְוִיָּה שֶׁמַּעֲתָא אֲלֵיבָא דְהִלְכְתָּא, וַיִּזְכִּיר אֶת דְּבָרֵי הַ"אֲרֻחוֹת צְדִיקִים" שֶׁמְזַהֵר לְכַרֵּחַ מִפְּלוּגֵי הַכֵּל, וַיְבִיא סְפוּר מִהַ"חֲפֵץ חַיִּים" מִהַקְּפָדְתוֹ עַל תְּלִמִּידָיו שֶׁלֹּא יִשְׁתַּקּוּ עִם שְׂנֵאתָם, וּמֵה שֶׁהֵיָה רְגִיל לְסַפֵּר לָהֶם, וַיִּסְפֵּר עַל ר' לִוִי יִצְחָק ז"ל, שֶׁגַּם נִזְהָר בְּזֶה מְאֹד, וַיְבִיא עֲבָדָה שֶׁהֵיָתָה לוֹ עִמוֹ, וַיֹּאדְרֵף בְּמַעֲלַת עֲנָן הַסֵּדֶר וְהַצְּמָצוּם.

כג . . . . . **שנת**

וַיְעוֹרֵר לְהַתְחַדֵּשׁ מִחֲדָשׁ בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם בְּמַחְשָׁבָה, דְּבִיּוֹר וּמַעֲשֵׂה, וַיֹּאדְרֵף לְדַבֵּר מִכָּל אֲחֻד מְאֹלוֹ הַשְּׁלֹשָׁה עַל-פִּי מֵאֲמָרֵי חֲכָמֵינוּ ז"ל וְדַבְרֵי רַבְּנֵינוּ ז"ל, וַיִּחֲזַק עַל שְׁעוּרִים קְבוּעִים בַּתּוֹרָה.

כו . . . . . **שם**

וַיְדַבֵּר מִמַּעֲלַת הַנְּקֻדוֹת הַטּוֹבוֹת שֶׁזֹּכִינן לְחֻטֵּף בְּכָל יוֹם, וּמִמַּעֲלַת הַהִתְבּוּדוֹת וְשִׂיחָה לְהַשֵּׁם יִתְפָּרֵף, וַיֹּאדְרֵף מְגֻדְלַת נוֹרְאוֹת הַדְּבִיּוֹר דַּקְדָּשָׁה, שֶׁרַק עַל-יְדֵי-זֶה זָכוֹ כָּל הַצְּדִיקִים וְרַבְּנֵינוּ ז"ל לְמַה שֶׁזָּכוּ, וַצָּרִיף לְגַלוֹת זֹאת לְאַחֲרִים, וְשֶׁזֶה תְּקוּנָה גְּדוֹלָה וְכוּ' וְכוּ'.

כז . . . . . **שסא**

וַיְדַבֵּר מִעֲנָן שֶׁאֵין יוֹדְעִים מֵהֵן עֲלִיוֹת וַיְרִידוֹת, וְשִׂיחַת רַבְּנֵינוּ ז"ל עַל מִי שֶׁנּוֹפֵל לְתוֹף רָפָשׁ, וַיְעוֹרֵר עַל הַתְּבּוּדוֹת וְשֶׁקִּידָה בְּסִפְרֵי רַבְּנֵינוּ ז"ל, וְזֵהִירוֹת בְּקִדְשָׁת שְׂכַעַת הַנּוֹרוֹת וּבְעֵקֶר בְּקִדְשַׁת הַדְּבִיּוֹר, וַיִּזְהֵר מִדְּבָרִים כְּטָלִים וּמִרְדִּיּוֹ שֶׁהֵיא קִלְפָה גְּדוֹלָה.

כח . . . . . **שסב**

וַיְעוֹרֵר מְאֹד לְעִסַק בַּתּוֹרָה בְּשְׁעוּרִים קְבוּעִים חֵק וְלֹא יַעֲבֹר, וַיְבִיא דְּבִיּוֹר נִפְלֵא עַל זֶה מִתְּנָא דְּבִי אֲלֵיהּ וּמֵאֲמַר מִהִזְהֵר, וַיְדַבֵּר מִעֲנָן סוּד "כִּי הִנֵּה הַמַּלְכִים נוֹעְדוּ" מִהֵנוּ" וְהַחֲיִיתָ עֲלֵמָא וְעֲלֵמָא תִּתְּמָה, שֶׁצָּרִיף לְקַשְׂרָם, וְעַל-יְדֵי-זֶה נִתְּגַלִּית מַלְכוּתוֹ יִתְפָּרֵף, וְלִכְלֵל זֶה זֹכִים עַל-יְדֵי תּוֹרָה, וּבִפְרָט שְׁלִחַן עֲרוּף, וַיְדַבֵּר מִמַּעֲלַת לְמוֹד וְאֲמִירַת ח"י פְּרָקִים מִשְׁנִיּוֹת שֶׁמְכַנְיְעָה אֶת הָרַע שֶׁבְּאָדָם, וַיִּזְכִּיר שִׂיחַת רַבְּנֵינוּ ז"ל

על משניות, תהלים ומצוות.

ל . . . . . **שסג**

יְדַבֵּר מִנוֹרְאוֹת נְפִלְאוֹת הַפְּלִגָּת מַעֲלַת עֵינַי הַדְּפֶסֶת וְהַפְּצַת סִפְרֵי רַבְנוּ ז"ל, שְׁשֵׁם פְּנִיּוֹ, שְׁכָלוֹ וְחֻקְמָתוֹ, וַיִּסְפֵּר מִמָּה שֶׁדִּבֶּר עִם כְּמָה מֵאֲשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ עַל עֵינָיו זֶה, וַיִּזְכִּיר אֶמְרַת מוֹהֲרַנְ"ת ז"ל עַל עֵינָיו מִמוֹן, טְרַחָה וְרִצּוֹן, שֶׁהֵם רֵאשֵׁי תִבּוֹת מִט"ר, הַמְּכַרְחִים לְעֵינָיו הַדְּפֶסֶה, וַיִּכָּאֵר עֵינָיו מִט"ר, וַיַּעֲוֹרֵר לְקַיִם לְמַעֲשֵׂה וְלֹא הֵהֱפֵךְ — לְמַנַּע וּלְעַכֵּב, וַיִּאֲרִיף בְּסִפּוֹר עַל הַהֲדַפְּסָה וְהַהֲפָצָה אֲצִלוֹ, וְכַמָּה זָכוּ לְהַפְּיֵץ וְכו'.

לג . . . . . **שסד**

יְדַבֵּר מֵעֵינָיו הַתְּחִישוֹת, וּמוֹהֲרַנְ"ת ז"ל לֹמַד מַעֲלָתָהּ מִמַּעוֹט הַלְּבָנָה שֶׁמִּתְחַדְּשֶׁת בְּכָל פַּעַם, וַיְדַבֵּר מִסוּד הַעֲבוּר שֶׁאֵין יוֹדְעִים אוֹתוֹ רַק גְּדוּלֵי הַצְּדִיקִים, וְאָנוּ אֵין לָנוּ רַק לְסַלֵּק שְׁכָלָנוּ וְיִהְיֶאֱמִין, וַיְדַבֵּר מֵהַתּוֹרָה ס"א בְּלִקוּטֵי-מוֹהֲר"ן, וַיִּאֲרִיף בְּעֵינָיו זֶה שֶׁל אֲמוּנָה בַת-שׁוּבָה עַל-יְדֵי שְׁמֻקְבִּלִין מִשְׁכָּל הַכוֹלָל, וַיְדַבֵּר מִקְּלַפֵּת עֲמֶלְק, וְשַׁעַל-יְדֵי אֲמוּנַת חֻכְמִים נַעֲשֵׂה אוֹר הַלְּבָנָה כְּאוֹר הַחֲמָה, וּמִמַּדַּת אֲרָף אֲפִים שֶׁהִיא עַל-יְדֵי אֲמוּנָה, וַיִּזְכִּיר אֶת הַתּוֹרָה שֶׁאֲמַר מוֹהֲרַנְ"ת ז"ל שְׁנֵי יָמִים קָדָם הִסְתַּלְּקוּתוֹ עַל הַמְּנוּרָה, שֶׁאֵף שֶׁהָיוּ בָּהּ מ"ט חֻלְקִים הֵיחָה אַחַת, וְהִנְמַשֵּׁל בָּזֶה — הֵאֱהָבָה שְׁבִין הַתְּלִמִּידִים, שֶׁאֵף שֶׁהֵם שׁוֹנִים אֵלּוּ מֵאֵלּוּ צְרִיף שֶׁתְּהִיָּה בִּינֵיהֶם אֱהָבָה, וַיִּכָּאֵר שֶׁזוֹ הֵיחָה עֲבוּדַת יַעֲקֹב אֲבִינוּ, וַיִּבְהִיר עֵינָיו אֲוִיר הַנֶּחַם וְהַזֶּחַם וּמְרַבֵּי שְׁמֵעוֹן בְּרִי יוֹחֵאֵי שְׁנִסְתַּלֵּק בְּהוֹד שְׁבָהוּד, וּמִתְלִמִּידֵי רַבֵּי עַקִּיבָא שֶׁמָתוּ עַקֵּב שְׁנֵאת חָנָם, וְהַתְּקוֹן לָזֶה עַל-יְדֵי הַסְּפִירָה וְכו'.

לד . . . . . **שסה**

יְדַבֵּר מִבְּרוּר הַמַּחַם עַל-יְדֵי אֲמוּנַת חֻכְמִים, וּמִמְקָנָהּ, וּמִמַּעֲלַת הַתְּפִלָּה וְהַהֲתַבּוּדוֹת.

לה . . . . . **שסו**

יְדַבֵּר מֵעֵינָיו אֲמוּנַת חֻכְמִים, וַיִּכָּאֵר עֵינָיו "הַפְּצָה", שֶׁאֵי אֶפְשֵׁר לְזַכּוֹת לָזֶה רַק עַל-יְדֵי רַבּוּי תְּפִלָּה וּבִכְיָה לְפָנָיו וְתַבְרָף בַּתְּמִימוֹת וּבַפְּשִׁיטוֹת.

לט . . . . . **שסז**

יְדַבֵּר מֵהַתּוֹרָה "חֲדֵי רַבֵּי שְׁמֵעוֹן", וּמֵעֵינָיו אֲמוּנַת חֻכְמִים, שֶׁזֶּה הִיָּה לְדוֹר מְקַבְּלֵי הַתּוֹרָה, וַיַּעֲוֹרֵר לְעַכְבָּהּ וּלְמַעֲשָׂהּ.

תְּכֵן הַעֲנִינִים

שנז

שסח . . . . . מ

וספר ממה שְׁהִיָּה בַּעַת הַהִלּוּלָא שֶׁל מוֹהֲרַנְיָת ו"ל, וּמָה שְׁאָמַר הַתּוֹרָה ס"א, שְׁמִידָא לְאַחַר אָמִירַת תּוֹרָה זו, גָּמַן רַבְנֵי ו"ל רְשׁוּת לְהַדְפִּיס סְפָרֵי וכו', וְיָבִיא דְבוּר מֵהַפְּרָאָוֹת לְחַקְמָה" עַל הַסְּמִיכָה שֶׁקָּבַל מוֹהֲרַנְיָת ו"ל עַל-יְדֵי-זֶה, וְיַחֲזֹר עַל מָה שֶׁדִּבְרוּ מֵאַמוּנַת חַכְמִים, וּמִסּוּד קְדוּשׁ הַחֹדֶשׁ שֶׁגַּם מוֹרָה עַל עֲנִינֵי זֶה, וְיִדְבֵּר מֵהַלְבָּנָה וּמֵהַתְּחַדְדִּישׁוֹת שְׁלוֹמִידִים מִמְּנָה, וְיָבִיא כַּמָּה צְרוּפִים מֵהָאוֹתִיּוֹת "חֲדִי" רַבִּי שְׁמַעוֹן", שֶׁזֶה אוֹתִיּוֹת יח"ד וְדח"י, וְיִבְאֵר מֵהַלּוֹמִידִים מִזֶּה וְיִזְכִּיר עֲנִינֵי הַהִדְפָּסָה.

שסט . . . . . מב

יַחֲזֹק לֹא לִפְלֵ בְדַעְתּוֹ, וְכִּי לְהַתְּדַבֵּק אֵלָיו יִתְבַּרְךָ מִכָּל מִדְרָגָה שְׁאוּחֹזֵב בָּהּ, וְיַעֲזֹר לְהַתְּבוֹנֵן בְּרַמְזִים שְׁמַרְמֹז הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לְקַרֵּב אֶת הָאָדָם שִׁיסְתַּכַּל עַל הַשֶּׁכַּל שֶׁל כָּל דָּבָר.

שע . . . . . מג

יִפְלִיא לְדַבֵּר מִמַּעַלַת הַרְצוֹן דְּקַדְשָׁה לְהַכְנִיסוֹ דְּבִבּוּרִים פְּשוּטִים אֵלָיו יִתְבַּרְךָ, וְיִזְהִיר עַל קְדוּשַׁת שְׂבַעַת הַגְּרוֹת בְּפִרְטִיּוֹת, וְיַעֲזֹר עַל שְׁלֹחַן צְרוּף, מְקַנָּה, חֲצוֹת וְהַתְּבוּדָרוֹת, שְׂמִחָה וְרַקוּדִים.

שעא . . . . . מד

יִדְבֵּר דְּבָרֵי חֲזִיק שִׂישׁ תְּקוּהָ לְתַקֵּן הַכֹּל עַל-יְדֵי הַתְּבוּדָרוֹת, וְשֶׁזֶה הַמְּתַקֵּת הַדֵּינִים וְכו'.

שעב . . . . . מה

יִדְבֵּר מִמַּעַלַת הַהִתְחַזְּקוֹת, וְיִגְלֶה שְׂאוּכִים אֵלֶיהָ עַל-יְדֵי שְׂקִידָה בְּלִקוּטֵי-הַלְכוֹת.

שעג . . . . . מז

יִדְבֵּר מִצְעָקָה וּתְפִלָּה וּמִהַקְשׁוּר אֶל הַנְּקֻדָּה הַשְּׂיִכַת לְלִבּוֹ בַּעַת הַזֹּאת, הַמּוּבָאֵת בְּלִקוּטֵי-מוֹהֲרַנְיָן, חֶלֶק א', סִימָן ל"ד, וְיִדְבֵּר עַל-פִּי זֶה דְבוּרֵי הַתְּחַזְּקוֹת, שֶׁבְּכָל רֵגַע מִשְׁתַּנֶּה סֵדֵר הַעוֹלָמוֹת, וְאִפְשָׁר לְהַתְּחַדֵּשׁ בְּכָל פַּעַם, וְיִבְאֵר עַל-פִּי זֶה פְּסוּק בְּדָבָרֵי אֱלִיעֶזֶר עֶבֶד אֲבִרָהִם, וְיַעֲזֹר לְשַׁמֵּר עַל הַזְּמַן הַגִּלְמַד מִצְרוּף תַּבַּת 'נָזִים' שֶׁהוּא 'זָמַן', וְיִדְבֵּר מִעֲנִינֵי "הַיּוֹם הַזֶּה" וּמִמַּעַלַת מְקַנָּה וְכו'.

שעד . . . . . מח

יִדְבֵּר מִמַּעַלַת הַרְצוֹן, וְשֶׁכָּל אֶחָד יְכוֹל לְבוֹא לְמִדְרָגוֹת גְּבוּהוֹת, אִף

צָרִיף הַתְּחִזְקוֹת כִּגְגַד הַמְּלַחְמָה שֵׁיָקִים עֲלָיו הַבַּעַל־דָּבָר, וַיִּדְבֵּר מִמַּעַלְתַּת הַהֶתְבוֹדְדוֹת, שֶׁהֵיא יְחִיד כֹּל הָעוֹלָמוֹת כְּתָר — מַלְכוּת, וּמִמַּעַלְתַּת רַבְּנוּ י"ל שֶׁמִּתְקַף עֲצָם גְּדֵלַת נִשְׁמַתּוֹ כֹּל לְהוֹרִיד עֲצָמוֹ לְנִשְׁמוֹת הַגְּרוּעוֹת בְּיוֹתֵר, וְהַעֲקָר הַכְּסוּפִין בְּפֶה, שֶׁעַל־יְדֵי־זֶה כֹּל לְצַאת מִהַשְּׂאוֹל אֶל תְּכֵלִית הַמְּדֻרְגָּה הָעֲלִיוֹנָה.

נ . . . . . שַׁעַה

יִדְבֵּר מֵעֵינָי תְּשׁוּבָה בְּכֹל פַּעַם מִחֻדָּשׁ, וּמֵעֵינָי תִּקּוֹן הַבְּרִית וּמִכְּנֻנַת אֲלוֹל, שֶׁעַל־יְדֵי־זֶה נִהְפָּךְ רְצוֹן הָאִשָּׁה אֵלָיו, שֶׁכָּל זֶה הוּא סוּד הַתְּזוּרַת כְּנֻסַת יִשְׂרָאֵל לְקִדְשָׁא בְּרִיף הוּא, יְחִיד חֲמָה וּלְכֻנָּה, וַיֵּאָרִיף בְּעֵינָי תְּשׁוּבָה, וַיִּגְלֶה שֶׁעֲקָרָה עַל־יְדֵי שְׁמִיעַת הַבְּזִיווּת וְהַדְּמִימָה עֲלֵיהֶם, וְכֹל זֶה תְּלוּי בְּאִמּוּנָה לְהִרְבוֹת כְּבוֹד הַמְּקוֹם, וַיִּפְרָשׂ אֶת הַתּוֹרָה ו' בְּלִקוּטֵי־מוֹתֵר"ן, חֶלֶק א', שֶׁמִּדְּבַרְתָּ מֵעֵינָי זֶה שֶׁל בְּקִי בְּרִצּוֹא נָשׁוּב, וַיְבָאֵר דְּבוּר נִפְלָא מִה"תוֹלְדוֹת" הַקְּדוּשׁ מִהַמְּדֻרְגָּה שֶׁל "יַעֲקֹב" וַיִּשְׂרָאֵל", וַיֵּאָרִיף מִהַחֲזוּק שֶׁצָּרִיף כִּגְגַד הַבַּעַל־דָּבָר שֶׁבָּא לְשִׁבֵּר אֶת הָאָדָם, וְיִי שְׁלֹכֵךְ בַּחֲטָא פְּגָם הַבְּרִית הַעֲצָה עַל זֶה הֵיא — שְׂמַחָה, וַיֵּאָרִיף בְּמַעַלְתָּהּ, וַיְבָאֵר דְּבָרֵי מוֹתֵר"ת י"ל וְר' אֲבָרְהָם בְּר' נַחֲמָן י"ל וְרַבְּנוּ י"ל עַל מִדַּת הַשְּׂמַחָה, וְיִמָּה שְׂמוּכָא בְּלִקוּטֵי־הַלְכוֹת עַל זֶה, וַיִּדְבֵּר מִגְּנוּת מִדַּת הַכַּפַּס שֶׁבָּאָה עַל־יְדֵי פְּגָם חֲטָא זֶה, וְהַעֲקָר — תְּפִלָּה וְהַתְּבוֹדְדוֹת כּוּו'.

נב . . . . . שַׁעַר

יְחִזֵּק לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה עַל הַנְּקֻדוֹת הַטּוֹבוֹת שֶׁבוּ, וְצָרִיף לְהוֹסִיף עוֹד, וְהַעֲקָר לֹא לְעִשׂוֹת הַרַע, וְלִשְׁמֹר עַל קִדְשַׁת שְׂבַעַת הַגְּרוֹת, כִּי כֹל נִקְרָה שֶׁל סוּר מֵרַע הֵיא לְעִתִּיד רִנּוּחַ עֲצוּם, וַיִּדְבֵּר מִמַּעַלְתַּת שְׂמִירַת הַדְּבוּר שֶׁצָּרִיף לְהַלְבִּישׁ תְּפִלוֹת בְּכֹל מָה שְׂאוֹמֵר, וּמֵעֵינָי "בְּשִׁבְלֵי נִבְרָא הָעוֹלָם", וּמִתְפִּלָּה בְּכַח שְׂמֻנָּה אֶת הַמַּח, וּמִתְקִין חֲצוֹת.

נב . . . . . שַׁעַר

יְחִזֵּק בְּעֵינָי לְפָרֵשׁ שִׂיחָתוֹ לְפָנֵי הַשָּׁם יְתִבְרָךְ, וְלֹא לְהַתְּבַשֵּׁי לְהוֹצִיא אִיזָה דְּבוּר מִפִּי, כִּי זֶה עֲקָר תִּקּוֹן הַבוּשָׁה, וְעַל־יְדֵי־זֶה מִמִּתִּיק הַדֵּינִים וְאִין שׁוֹפְטִין אוֹתוֹ לְמַעַלָּה, וּמוֹצִיא מֵעֲצָמוֹ הַצְּרוּפִין הַרַעִים.

נב . . . . . שַׁעַח

יְחִזֵּק אֶחָד שְׁנִשְׂרָפָה דִּירְתוֹ שֶׁלֹּא יִפֹּל בְּדַעְתּוֹ, כִּי הַקְּדוּשׁ־כְּרוּף־הוּא מִכָּה בְּיוֹתֵר בְּצַדִּיקִים — לְנִסּוֹתָם, וַיַּעוֹרְרוּ לְהִיּוֹת מוֹדָה עַל הָעֵבֶר

תָּכֵן הַעֲנִינִים

שנט

ותפלה על העתיד, כי אין כחנו אלא בפה.

שנט . . . . . נט

יחזק להיות בשמחה על הנקדות הטובות כמו התם מספוריי מעשיות,
שאין צריך להתבלבל מאף אחד, בכחינת "וספרתם לכם" ו"אחד
היה אברהם", וידבר מענין "אמונתך סביבותיך" למעשה.

שפ . . . . . ס

ידבר מענין שצריך לקשר כל העובר על האדם למה שקבל מרבנו
ז"ל, ואז לא יפל בדעתו.

שפא . . . . . סא

ידבר משיחה בינו לבין קונו ומלמוד שלחן ערוך.

שפב . . . . . סב

יגלה את הזכות הנוראה לגלות אור רבנו ז"ל בעולם, ויחזק לא לפל
בדעתו מהדבקה שמוציאים עליהם וכו', רק להתחזק בהתבודדות,
וידבר מהשגחה פרטית ומנקדת האמונה.

שפג . . . . . סג

ידבר ממעלת הרצון דקדושה ומגנות הרצון דסטרא אחרא, ובכפרט
כשמוציא הרצונות בדבור.

שפד . . . . . סד

ידבר מקדשת המחשבה, ומהשלמת הדעת דקדושה, שזה כל עסקו
של רבנו ז"ל, ולכן מתחילות תורותיו בלשון "דע", ועקר בגין הדעת
הוא תפלה וכו'.

שפה . . . . . סז

יחזק להתחדש, ויעורר על מקוה, על ארבעת התפלות בכונה, על
שעורים קבועים, על ההשתוקקות אליו ותברך ולהוציאה בפה בשעת
ההתבודדות, ויגלה מעלת מדת השמחה, ויחזק לאחז בה.

שפו . . . . . סז

יגלה נוראות נפלאות מעלת ה"לקוטי הלכות" הקדושים, ומעלת
השוקד בהם.

שפז . . . . . סז

תָּכֵן הַעֲנִינִים

יעורר להתחדש בכל פעם ולהתחזק לומר אליו: תִּבְרַךְ שִׁמְתַחִיל מעֲשֵׂוֹ וְכוּ', וְיֵאָרֵךְ בְּנוֹרָאוֹת גְּדֹלַת הַפְּלִגָּת מַעֲלַת קְדוּשַׁת הַדְּבִיר, שֶׁעַל יָדוֹ עוֹבְרִים אֶת זֶה הָעוֹלָם בְּשָׁלוֹם.

שפח ..... **סט**
 יגלה מעלת האמונה.

שפט ..... **ע**
 יגלה שכל מי שרוצה לצאת מן הסטרא אחרא הם מתעוררים כנגדו, ואי אפשר להנצל ממנה רק על-ידי עצות רבנו ז"ל, וידבר מקדושת שבועת הגרות וסתימת העינים מחיזו דהאי עלמא, ויחוד יחודים קדושים, ויחזק מאד לא להתנאש, רק לחטף נקדות טובות.

שצ ..... **עב**
 ידבר מענין התחדשות, ושיש לכל יום כאן יום ארץ שם למעלה, ויפרש זאת על-פי לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן ס"ו, מענין ריחא דלתתא וריחא דלעילא, ויארץ בענין נשגב זה, ויגלה מעלת ה"לקוטי-מוהר"ן" ויהוה בן.

שצא ..... **עד**
 ידבר ממעלת עשית המצוות בשמחה מדברי האר"ל, ומענין השתיקה שמכרחת להשגת החכמה, ויארץ במעלת הדבור דקדושה — דבורי אמונה, דבורי תפלה, וידבר ממעלת מדת האמונה הקדושה.

שצב ..... **עה**
 ידבר ממעלת מדת השמחה דקדושה.

שצג ..... **עו**
 יחזק להתחיל בעבודת ה' בכל יום מחדש, וידבר ממעלת ענין "יום", שכל אחד הוא פרוץ בפני עצמו, ועל יום אחד אפשר לקבל את כל העבודות, וידבר מענין הנחשים והעקרבים שמבלבלים מחשבתו, ומענין "ותרן במקומו", ומעשית חסד, מלמוד זכות שצריך ללמד על איש פשוט, ממעלת השמחה, מגדלת זמן חצות לילה, מנקיות במים, מקדושת שבועת הגרות ומהתמדה בתורה, ויחזק לא להסתכל על השני רק על עניניו, וידבר מהרב הקדוש ר' צבי אריה מאליק ז"ל מה שאמר עליו רבנו ז"ל לפני רבי נתן, ומענין תפלה שצריך בזה העולם כדי לבוא מוכן לעולם הבא שלא יבלוהו וכו', ממדת הצמצום דקדושה, מתפלה שעושה "כלי", ממדת היסוד שנקראת "כלל", ויפרש על-פי

תָּכֵן הַעֲנִינִים

שסא

זֶה פְּסוּק: "וַיִּתֵּן לָךְ" וְכו', וּמַעֲנִין שְׁתֵּי מִדְּרָגוֹת "רַשׁ" וְ"רֹאשׁ", מַעֲנִין דַּעַת שְׁנֵתְנֵלָה עַל-יְדֵי הַדְּבָר וּמַמְעֵלֶת הַדְּבָר דִּקְדָּשָׁה, וַיַּעֲוֹר לְאַחַז עֲצָמוּ בְּצַדִּיק שְׁנֵקְרָא "כֹּל", וַיְדַבֵּר מַעֲנִין אָמוּנַת חֻקִּים וּמִסוּד עֲנִין "דָּגָן", וַיִּפְרֹשׁ פְּסוּק בְּפִרְשֵׁת בְּמִדְבָר מַעֲנִין הַמְּנוּרָה וְקִדְשֵׁת שְׂבָעַת הַגְּרוֹת שְׁלָה, וַיְדַבֵּר מַעֲנִין צְנִיעוּת וְעֲנוּה, וַיִּגְלֶה גְנוּת הַרוּחַ שְׁטוּת שְׂבָעֵקְבוּתִיָּה בְּאֵה הַעֲבָרָה, וַיְדַבֵּר מֵאוֹר הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ שְׁמַאִיר בְּחֻשָּׁף, וּמַעֲנִין גְּלוּת שְׂבָאָה עַל-יְדֵי חֶסְרוֹן אָמוּנָה, וַיַּעֲוֹר לְקַיֵּם שִׁיחַת רַבְּנֵי ז"ל (סִימָן כג) מַעֲנִין מְשֻׁנוּת, תְּהֵלִים וּמִצְוֹת.

פד . . . . . שצד

יִחֻזַק לֹא לִפְל בְּדַעְתּוֹ כִּי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּכֹל מְקוֹם, וַיַּעֲוֹר לְעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּפִשִּׁיטוּת, בְּחִינַת פְּרָאֶסְטִיק, וְלְהַרְבּוֹת בְּמִצְוֹת וְכו', וַיְדַבֵּר מִשְׁעוּרִים כְּסֻדְרָן וּלְפָרֵשׁ שִׁיחַתוֹ לְפָנֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ שְׂמִבְטָלַת כָּל הַדִּינִים, וַיִּחֻזַק לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה עַל הַנִּקְדָּוֹת הַטּוֹבוֹת וְעַל שִׁישׁ לְנוֹ רַבִּי כְּזֶה וְכו' וְכו'.

פו . . . . . שצה

יְדַבֵּר מֵאָמוּנָה פְּשוּטָה, וּמַמְעֵלֶת יִשְׂרָאֵל שְׁעוֹבְרִים עַל כָּל הַחֻקִּמוֹת, וַיִּזְאָרִיף בְּמַעֲלַת מַדַּת הָאָמוּנָה, וַיִּזְהִיר מִהַחֲקִירוֹת עֲלֵיהָ, וַיַּעֲוֹר עַל שְׁעוּרִים קְבוּעִים בַּתּוֹרָה וּסְגֻלַּת מַעֲלָתָהּ, וְעַל שְׁקִינָה רַבָּה בַּתְּפִלָּה הַקְּבוּעָה וְשִׂאֵינָה קְבוּעָה, וּמֵאֲרַכְּעַת הַעוֹלָמוֹת מְנוּקָבָא דְּפִרְדְּשָׁקָא, וַיַּעֲוֹר עַל הַתְּבוּדָדוֹת וְשִׁפִּיכַת הַלֵּב לְפָנֵי הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וּמַעֲנִין הַצְּדָקָה קִדְּם הַתְּפִלָּה שְׂסֻגְלָתָהּ לְכַטֵּל הַמַּחְשָׁבוֹת הַזָּרוֹת, וְקִשּׁוֹר הַתְּפִלָּה לְצַדִּיק הָאָמֵת שְׂמַעְמִיד עֲצָמוּ בְּבֵית הַבְּלִיעָה שֶׁל הַסְּטָרָא אַחְרָא, וַיִּחֻזַק עַל אֲרִיכַת אִפִּים, וּבִפְרָט בַּתְּפִלָּה שְׁלֹא יִתְיַאֵשׁ, וַיְדַבֵּר מַעֲנִין רְמוּזִים, וְשִׁצְרִיף לְעִשׂוֹת מְכַל דְּבַר תְּפִלָּה וּדוּוִי, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה יוֹצֵאִים הַצְּרוּפִים הַרְעִים מִעֲצָמוֹתֵי, וַיִּזְאָרִיף בְּמַעֲלַת מַדַּת הַשְּׂמִחָה וּבִפְרָט בְּשַׁעַת עִשִּׂית הַמְּצָנָה, וַיְבַהִיר שְׂשִׂמְחָה הִיא יִסוּד גְּדוֹל כְּקִיּוּם הָאֵדָם וְכו', וַיִּגְלֶה מַעֲלַת לְמוֹד סְפָרֵי רַבְּנֵי ז"ל, וּבִפְרָט לְקוּטֵי-הַלְכוֹת, וַיְבַיֵּא מַה שְׂאָמַר מוֹהַרְנֵת ז"ל בְּשַׁעַת שְׁנַתָּן סְפָרוֹ לְדְּפוּס, וַיְמִי שֶׁהַתְּמִיד בְּסִפְרֵיו הַצְּלִיחַ מֵאֵד מֵאֵד.

צא . . . . . שצו

יְדַבֵּר מִנְקֻדַּת הָאָמֵת — לְהַשִּׁיב לְכֹל הַשּׁוֹאֵל וּמַעֲנִין אָמוּנָה, וְשִׁצְרִיף לְבַח מִהַחֻשָּׁף הַמְּסַבֵּב אֶל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בַּתְּפִלָּה וְהַתְּבוּדָדוֹת בְּקַבִּיעוּת,

שְׁעַל-יְדִיָּהּ וְשׁ לֹו הַכֹּל, וְאִין צְרִיף שׁוּם בְּרִיָּה שְׁבַעֲוֹלָם, וְיַגְלָה שׁוּוּ
תַּהֲיֶה הָאֶרֶת הַמְּשִׁיחַ שְׁיִכְנִיס דְּבַר זֶה שֶׁל תַּפְלָה בְּעוֹלָם.

שצז . . . . . צג

וְדַבֵּר מִמֶּה שֶׁדִּבְרוּ בְּבֵית-הַמִּדְרָשׁ מִהַתּוֹרוֹת קִסֵּט, קַע, קַעָא, מִמַּעַלֵּת
הַשְּׂמִחָה בְּכַח הַצְּדִיק הַאֲמֵת, וְשְׁעַל-יְדִיָּהּ זֹוכִים לְהִשְׁמַר מִפְּגַם
הַבְּרִית, וְצְרִיף לְחֶשֶׁב שֶׁכָּל הַעוֹבֵר עָלֶיךָ זֶה לְטוֹבֶתְךָ הַנְּצַחִית, וְיִחְזַק
לְלַכֵּת עַל-פִּי הַתּוֹרוֹת הָאֵלוּ בְּדֶרֶךְ רַבְּנוּ ז"ל, וְיִזְהֵר לֹא לַעֲשׂוֹת לִיצְנוֹת
מֵאֵלוּ שְׂאִינָם מִקְרָבִים, וְיִדְבֵּר מִמַּעַלֵּת הַתָּם הַקְּדוֹשׁ מִסְּפוּרֵי-מַעֲשִׂוֹת
וּמִגְנוֹת הַחֶכֶם, וְהַלְמוּד שְׁלוֹמֵי־מִזָּה, וְיִבְאֵר שְׂמִי שְׂאִינוּ רוֹצֶה כְּלוּם
לֹא יִכְלוּם לַעֲשׂוֹתוֹ דְּבַר, וְיִדְבֵּר מִעֲנִין מִפְּרָסָם שֶׁל שְׁקָר שֶׁשֶּׁיָּךְ גַּם
בְּדַבֵּר רַבְּנוּ ז"ל, וְיַעוֹרֵר עַל עֲנִין לְמוּד זְכוּת, וְיִבְיֵא שִׁיחַת ר' גְּעַצִּי ז"ל
עַל זֶה, וּמַעֲנִין הָאֶהְבָּה הַמְּכַרְחַת בֵּין אֲנָשִׁי שְׁלוֹמֵנוּ, וְיִדְבֵּר מִעֲנִין דַּעַת,
מִקְדָּשֶׁת שְׁבַת-קֹדֶשׁ, מִבְּנֵי-בֵית-הַמִּקְדָּשׁ, מִבֵּית-הַמִּדְרָשׁ שֶׁל הַצְּדִיק
הַאֲמֵת, וּמֵא' זְעִירָא שְׁבוּיָקְרָא.

שצח . . . . . צצ

וְדַבֵּר מֵאֲמוּנָה וּמִשְׂמִחָה, וְיִבְיֵא בְּאוּר שְׁשֻׁמַּע מֵאֲחַד מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ
עַל הַמַּעֲשָׂה שֶׁל הַחֶכֶם וְהַתָּם, שֶׁכָּל זֶה מִרְמוֹ שְׁצְרִיף לְהַחֲיוֹת אֶת עֲצוּמוֹ
בְּנִקְדוֹת הַטּוֹבוֹת שְׁבוּ, וְיִדְבֵּר מִצִּיּוּנוֹ הַקְּדוֹשׁ שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל בְּעִיר אוּמָן,
וּמִהַזְכוּת לְקַחַת תִּינוּק קֹדֶם שְׁבַע שָׁנִים שִׁיזְכָּה לְהִשְׁמַר מִן הַעֲבָרָה,
וּמִדְּבַר ר' לִוִי יִצְחָק שֶׁזֶּה מוֹעִיל אֶפְלוּ בְּלִי אֲמִירַת ה"תַּקוּן הַכָּלְלִי",
וּמַעֲנִין הַזְכוּת לְהִיוֹת שֵׁם בְּכָלֵל.

שצט . . . . . צצ

יִחְזַק אֶת אֲחַד שְׁיֵשׁ לֹו חֲלִישוֹת הַדַּעַת מִמֶּה שְׁיֵשׁ בֵּין אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ
עוֹזְפָנִים וְכו', וְקֹדֶם יִחְזַקוּ לְחַדֵּשׁ עֲצוּמוֹ בְּכָל פַּעַם, וְעַל הַנִּקְדוֹת
הַטּוֹבוֹת שְׁצְרִיף לְמַצֵּא וְלַחֲטוֹף, וְיִבְאֵר לֹו מַעַלֵּת אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ
הַקְּדוֹשִׁים הַנִּמְשָׁלִים לְחוּטֵי חֶשְׁמֵל, שְׂאָף שֶׁהֵם בְּרִזֵּל חֲלוּדָה וְכו' אֲכָל
מִחֲבָרִים לְכַח הַחֶשְׁמֵל וּמִתְהַפְּכִים לְמַהוּתוֹ, וְיִדְבֵּר מִנִּקְדוֹת הַחֶבֶר, שֶׁזֶּה
כָּלֵל גְּדוֹל מִדַּעַת הַשְּׁלוּם — לְחַפֵּץ לְשֻׁמַּע וְלֹא רַק לְהִשְׁמִיעַ אֶף
שְׂמִיכוֹן לְשֵׁם שְׂמִיָּם, מִכָּל מְקוֹם זֶה מִהַבְּעַל-דְּבַר שְׂמֵתִלְבֵּשׁ בְּמַצּוֹת,
וְיִזְהֵר לְבָרַח מִשְׂטוֹת הַתַּאֲוָה לְדַבֵּר בְּרַבִּים, שֶׁהוּא בְּעַצְמוֹ מוֹאֵס בְּזֶה,
רַק אִין לֹו בְּרָרָה, וְיִסְפֹּר לֹו מִשְׂמַחְתּוֹ עַל שְׁשֻׁמַּע אֲחַר בְּאוּתוֹ זְמַן,
וְיַגְלָה לֹו עַל הַעוֹזְפָנִים שְׂאִין לֹו שִׁיכוֹת בְּכָלֵל עִם יִשְׂרָאֵל וְכָל שְׂכָן

בין אנשי שלומנו, וְכֵן זֶה מַחְקֵי הַבְּחִירָה, וַיִּחְזְקוּ עַל זֶה שְׂאֵתְרֵי שְׁנֵפֶל לַעֲמֹק רַע וְהִתְקַרֵּב לְרַבִּי שְׁמַכִּין אוֹתוֹ, לְכֵן אֵין רְאוּי לְהִתְרַחֵק מֵאֲנָשָׁיו בְּגִלְל אֶחָד מִשְׁלוּחֵי הַסֵּמ"ךְ-מ"ם שְׁשׁוּרָה בִּינֵיהֶם, וַיְגַלֶּה לוֹ מֵהוּת חֲסִיד בְּרִסְלָב אֲמָתִי בְּאַרְיֵכוֹת, וַיְבִיא שִׁיחַת ר' לִוִי יִצְחָק, לְמָה תִּהְיֶה הַתְּנַגְדוּת עַל חֲסִידוֹת בְּרִסְלָב, כִּינֵן שֵׁשׁ הַסְּכָמוֹת מְצַדִּיקֵי עוֹלָם עַל סִפְרוֹ, וַיְבָאֵר שְׁהַעֲזוֹת שְׁבִינֵינוּ בְּאֵה מֵהַחוּץ, וְאֵין זוֹ דְרָכְנוּ, וַיְדַבֵּר מִשְׁתֵּי הַבְּחִינֹת הַמְּזֻכָּרוֹת בְּלִקוּטֵי מוֹהַר"ן כְּשֶׁנִּתְעוֹרַר שְׁכָל חֵדֶשׁ וְכוּ', וַיֵּאמֶר לְאַחַז בְּרַבְנוּ ז"ל, וַיְדַבֵּר בְּגִנוּת עֲזוֹת הַפְּנִים וְכוּ'.

ת. . . . . קו

וַיְדַבֵּר מִקְדָּשַׁת הַדְּבוּר וְהִתְרַחֲקוּת מִלְּשׁוֹן-הַרַע, וּמֵהִתְמַדָּה בְּסִפְרֵי הַ"חֶפֶץ חַיִּים", וַיְגַלֶּה שְׁכָל הִירִידוֹת נִמְשָׁכוֹת רַק מִפְּגַם הַדְּבוּר, וְשֶׁהַדְּבוּר הוּא בְּחִינַת זְוִיג וְכוּ', וּמַעֲנֵן בְּגָדִים לְבָנִים, וּמִמְעַלַּת אֲמִירַת הַ"תְּקוּן הַקָּלִיל" בְּכָל יוֹם, וּמֵהִנְהַגְתָּ ר' אַבְרָהָם בְּר' נַחֲמָן, וַיְבָאֵר לְמָה רַבְנוּ ז"ל לֹא רָצָה שְׂאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ יִהְיוּ מִלְּמַדִּים, וַיְגַלֶּה גְדֹל מַעְלַת קְדָשַׁת הַדְּבוּר בְּאַרְיֵכוֹת.

תא. . . . . קט

וַיְדַבֵּר מִלְּמוּד הָאֲמוּנָה וְהַשְּׂגָחָה פְּרֻטִית, וּמַעֲנֵן פְּגַם הַכְּרִית שֶׁהוּא פְּגַם הָאֲמוּנָה, וַיֵּאָרֶיך לְדַבֵּר בְּעֵנֵן אֲמוּנָה, וּמַעֲנֵן פְּנוּת אֱלוֹל — לְשִׁמְעַ בְּזִיוְנוֹ, וּמִמְדַּת הַנּוֹצָחוֹן, וּמַעֲנֵן תְּשׁוּבָה, וַיִּפְרֹשׁ עַל-פִּי זֶה קִשְׁיַת הַמְּפָרְשִׁים עַל הַנְּזֻם וְהַצְּמִיד שֶׁנִּתְּן אֱלִיעֶזֶר עֲבַד אַבְרָהָם לְרַבְּקָה, וַיְדַבֵּר מִמְעַלַּת הַתְּפִלָּה שְׁלוֹמְדִים מִשָּׁם, וּמִמְעַלַּת מִצּוֹת צְדָקָה, וַיַּעֲוֹרֵר לְהִתְחַזֵּק בְּאֲמוּנָה.

תב. . . . . קיג

וַיְדַבֵּר מִמְעַלַּת לְמוּד הַתּוֹרָה וּבִכְפֻרַת גְּמָרָא, וּמַעֲנֵן "הַדָּף הַיּוֹמִי" בְּהַכְּנַת הַנְּלִמָּד וְחֻזְרָה עָלָיו, וַיַּעֲוֹרֵר לְלַמְדוֹ עִם הַמְּפָרְשִׁים וְהַפּוֹסְקִים, וַיִּמְצָא לְעֵנֵן לְמוּד הַ"דָּף" סְמוּכִין מֵהַ"סְפּוּרֵי-מַעֲשִׂיּוֹת" מֵהַמְעַשֶּׂה מֵהַזְּכוּב וְהַעֲבִישׁ, וַיְדַבֵּר מַעֲנֵן סֵדֵר דָּרֵךְ הַלְּמוּד שֶׁהוּא שְׁעוֹר בְּרִבְיָאוֹת, אֲכָל גַּם עֵינֵן צְרִיכִים, וַיִּסְפֹּר מֵהַרֵּב מֵאִיר שְׁפִירָא ז"ל, לְמָה זָכָה לְרַעֲיוֹן הַנּוֹפֵלָה הַזֶּה שֶׁל "דָּף-הַיּוֹמִי" עַל-פִּי דְבָרֵי ר' יִצְחָק בְּרִיטְשׁוֹר ז"ל, שְׁבַעֲצָם זֶה עֵינֵן רַבְנוּ ז"ל וְכוּ', וַיִּסְפֹּר הַסְּפּוּר מִרַבְּנוּ ז"ל מֵהַשְּׂאֵמֵר כְּשֶׁסְּפְרוּ לוֹ עַל גְּדוֹל שְׁלֵמָד קִי"ט דְּפִים (אוּ פַעַם) שֶׁזֶה מַעֲ"ט, וַיְדַבֵּר מִרְצוֹן רַבְנוּ ז"ל עַל הַלְּמוּד שֶׁאֵין הַיּוֹם מִסְפִּיק לְגִמְרוֹ וְכוּ'.

- תג** . . . . . קטז
 וידבר מהזכויות חנם שיש למתקרבים לרבנו ז"ל, וצריך לקיים עצותיו, ובפרט בענין מציאת הנקודות הטובות בעצמו, ושעל-ידי זה זוכה להתבודד, וידבר משתי הנהגות של חסידות ברסלב: שלחן ערוך והתבודדות, ומענין החדוש בתורה — שהעקר לחדש עצמו, ויבאר באור נפלא בפסוק (במדבר ד, לח): "ופקודי גרשון למשפחותיהם" מענין גר ותושב, ומבחינת אב ובן וכו'.
- תד** . . . . . קיח
 וידבר מאמונה, מיראה, מתקוה וראה נפולה, מבנין הלב, מענין חנפה, ממשפט עצמי על-ידי תפלה, ומבנין ירושלים.
- תה** . . . . . קיט
 וידבר משיחה בינו לבין קונו, ומהשלים נקודות שמכניעות את התרפות השורות על הלב, ויחזק להאמין שהתפלה של כל אדם חשובה בשמים.
- תו** . . . . . קכ
 ועורר את האדם שלא יחשב שהוא מיותר בזה העולם, רק הוא מאד חשוב בעולמות העליונים, ובכל נקדה שמתחזק בה כאן למטה, הוא רץ אלפי מדרגות בעולמות העליונים, ויש להקדוש-ברוך-הוא שעשועים ממנו, ויביא דברי רבנו ז"ל על מעלת עליונות האדם, ודברי הפעל-שם טוב הקדוש, שזו מצודת הפעל-דבר לתפסו בקטנות, וידבר מענין התחדשות, ופרש הפסוק: "שתי כתפות חזרות" (שמות כח, ז).
- תז** . . . . . קכב
 וידבר מגנות רע-מזל ברוחניות, ומענין "מבין דבר מתוך דבר" המובא ב"ספורי-מעשיות", מעשה יא, ויבאר שזה הכלי המובא שם הוא התקרבות לצדיק שמרמז רמזים וכו', ויזכיר מאמר הזהר על יונה הנביא והספינה, שזה מרמז על הצדיק ונשמות ישראל, והגוף הוא הספינה, והים הוא העולם הזה, וידבר ממעלת הרצון והכסופים דקדושה.
- תח** . . . . . קכג
 וידבר מההתחזקות שכל אחד צריך ובפרט הגדול מתברו וכו', וידבר משעה התבודדות להתחנן לה' לשבר ההרהורים רעים, ועל-ידי תפלה

יבוא לאמונה, ברכה וכפרת עון.

קכד . . . . . תט

יבאר שאי אפשר להיות ברכות תמיד, רק צריך לתן נחא למחין, וידבר מענין רצוא ושוב, והזהירות מפעס.

קכה . . . . . תי

ידבר מהתחדשות בכל בקר מתדש, ומענין זכרון יום המיתה, ומענין "רק היום", ויארץ בענין זה, שכל יום יש לו הבלבולים שלו, וצריך לדעת "היום אם בקולו תשמעו", ושידע האדם שזה היום האחרון שלו, ומענין מארי דחושבנא, וממצדיקים שנקראים "שומרים לבקר", ויחזק להיות בשמחה כי יש לנו רבי בזה, ויעורר על למוד "לקוטי-מוהר"ן" שיבריך את התולעים בבקר, ולומר את ה"תקון הכללי" בכל יום, ויגלה שצריך לקשר את עצמו בכל מצוה לצדיק אמת, והכלל — לתת את עצמו לגמרי לרבנו ז"ל שיתקנו, וידבר מנקודת הסבר ולא להכריח דיקא שיקבלו נקדתו, ויזהיר להתרחק מפרסום של שקר ששיף גם בדבר רבנו ז"ל.

קל . . . . . תיא

יעורר לפתח ולהתחיל את היום בהתבודדות, וכל יום שבא יבקש עליו מהקדוש-ברוך-הוא שילך כסדר, ובפרט בשבת-קדש צריך לבקש שיזכה לשמר את הדבור, וידבר ממארי דחושבנא, ומבחינת בית וחיץ, ומענין גן-עדן וגיהנום עוד בזה העולם, ומענין האמונה והשכל שבכל דבר וכו'.

קלא . . . . . תיב

יזהיר לא לפל בדעתו, וידבר מהרחמנות של השם יתברך.

קלב . . . . . תיג

ירחיק מיאוש, ויגלה מעלת הרצון, ומעלת המקרב אחרים ומכניס בהם את הדעת דקדשה שזה תקון הברית, ויחזק באמונה, וירחיק מפעס שזה פגם אמונה, וידבר מפגם העינים ומזכוכים להסתכל בשכל של כל דבר.

קלג . . . . . תיד

יגלה מה שהתחדש אצלו באותו בקר מיחוד מלכות וזעיר אנפין, יחוד חמה ולבנה שאם אין חנה מיחדת לאדם — מלכות, אז הולך

שְׁלֹא כִסְדָר, וּמַעֲנִין פֶּגַם הַבְּרִית שֶׁכִּלְבָּא נְחִית וְאֵכִיל קִרְבְּנֵיהּ, וְאִזּוּ
הַמְּלָכוֹת נוֹקְמָת מִמֶּנּוּ, וּמַעֲנִין הַשֵּׁם ב"ן, תִּקְוֵן הַתְּעִינֵת עַל מִי שֶׁהִגְבִּיר
הַגּוֹף עַל הַנְּשָׁמָה עַל-יְדֵי אֲכִילָה, וְהַחֲלִישׁ בְּחֵינֵת עֶקֶב דְּקִדְשָׁה, אֶבֶל
הַתְּלַמִּיד-חֶכֶם הַצַּדִּיק אֲסוּר לוֹ לְהַתְּעַנּוֹת, כִּי אֲכִילָתוֹ מִיַּחַדָּת קִדְשָׁא
בְּרִיךְ הוּא וְשִׁכְיִנְתִּיהּ וְכוּ', בְּכַחֲנֵת לְחַם הַפָּנִים, וַיִּדְבֵר מַעֲנִין "מֵאֲכָל"
שֶׁבְתוֹכוֹ יֵשׁ גַּם חַיִּית אֱלֻקוֹתוֹ, וְלִכְן הוּא צְרוּף הַנּוֹ"ה — אֲדַנְי,
וַיִּדְבֵר מַעֲנִין פּוּרִים, שֶׁקֶדֶם לוֹ תְּעִינֵת אֶסְתֵּר, וְהָאֵרֶת פּוּרִים שֶׁבְּכָל
דְּבַר נִמְצָא הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְזוֹ הֵיִתָּה עֲבוּדַת מְרַדְכֵי וְכוּ', וּמְקַלְפַת הַמֶּן,
וַיִּדְבֵר מִגְנוּת מַדַּת הַכַּעַס וְתַקְוָנָה.

טו . . . . . **קלט**

יִזְהִיר לְהַתְּפַלֵּל בְּבֵית מִדְרָשְׁנוּ, וְלִשְׁמֹר הַדְּבִיבּוֹר שֶׁם וְלְהַתְּפַלֵּל בְּכּוֹנֵה,
וַיִּדְבֵר מַעֲנִין הַעֲזִי פָּנִים שֶׁחֹלְקִים עַל תְּפִלוֹת הָאִישׁ הַיִּשְׂרָאֵלִי, וַיִּדְבֵר
מֵהַשֵּׁלֶשׁ שְׁכָלִיּוֹת הַמְּזֻכָּרוֹת בְּלִקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן כ"ה
וּמַעֲנִין חֲדוּשֵׁי דְאוּרִיָּתָא.

טז . . . . . **קמא**

יִזְחַק לְהַסְתַּפֵּל עַל הַנְּקוּדוֹת הַטּוֹבוֹת שֶׁבוּ, שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה מְכַנְּעִים קְלַפַּת
עַמְלָק שֶׁמְכַנְּסֶה סַפְקוֹת וּמֵאֲשֶׁת אֶת הָאָדָם, וְצָרִיף לְהַתְּחַזֵּק בְּתַקְוָה
טוֹבָה, וְהַעֲקֵר עַל-יְדֵי תְּפִלָּה וְשִׁיחָה אֵלָיו יִתְבָּרַךְ.

יז . . . . . **קמב**

יִגְלֶה שְׁמֵי שְׂאוּחוֹ בְּהַתְּחַבְּרוֹת הוּא מֵצַד הַקְּדֻשָּׁה, וּמִי שְׂאוּחוֹ בְּפִרוּד
הוּא מֵהַצַּד הָאֲחֵר, רַחֲמָנָא לְצִלוֹ, וַיִּדְבֵר מֵאֲמוּנָה וְהַשְּׁגָחָה פְּרִטִיָּתָא.

יח . . . . . **קמג**

יִדְבֵר מִמַּדַּת הַשְּׂמִחָה בְּפִרְטִיּוֹת וּלְמָה זּוֹכִים עַל יְהוָה.

יט . . . . . **קמו**

יִגְלֶה מַעֲלַת מַדַּת הַשְּׂכִיחָה דְּקִדְשָׁה, וְלַעֲשׂוֹת בְּכָל פַּעַם הַתְּחִלָּה חֲדוּשָׁה,
וַיִּדְבֵר מַעֲנִין מְנִיעוֹת וְהַסְתֵּרָה, וַיִּגְלֶה לְמָה זּוֹכִים עַל-יְדֵי רְבוּי תְּפִלָּה
וְתוֹרָה וּבִפְרֹט הַתְּבוּדוֹת וְכוּ', וַיִּדְבֵר מִמַּעֲלַת מַדַּת הָאֲמוּנָה, וַיַּעֲוֵר
עַל שְׂקִידָה בְּסַפְרֵי רַבְּנּוּי"ל.

כ . . . . . **קמח**

יִדְבֵר מֵאוּרוֹ שֶׁל רַבְּנּוּי"ל שֶׁעֲתִיד לְהַתְּגַלּוֹת, וּבִינְתִים צָרִיף לְהַתְּעוֹרֵר
מִלְּמוּדֵי הַנְּפִלְאִים, וְעַקֵּר הַלְּמוּד הוּא הַתְּחַזְּקוֹת, וַיִּדְבֵר מֵהַעֲקָרִים

תָּכַן הַעֲנִינִים

שסז

הַרְמוּזִים בְּתַבַּת שְׁמֹחַ"ה, וַיְדַבֵּר מֵאֲמוּנָה וּמִמַּעַלַת מִי שְׁזוּכָה לְדַבְּרָהּ בְּפִי, וּלְהַפְּךָ — לְהִזְהֵר מִלְּדַבֵּר כְּפִירוֹת אֲפִלוּ בַּצְּחוּק.

תכא . . . . . **קנ**

יְדַבֵּר מִמַּעַלַת הַתְּפִלָּה וְהַהֲתַבּוּדוֹת, שְׁמִי שְׁזוּכָה לָהּ אִינוּ צָרִיף לְהִתְעַנּוֹת, וְכֵן עַל-יְדֵי לְמוֹד הַתּוֹרָה זוֹכִים לְמַחִילַת עוֹן, וַיִּגְלֶה שְׁדִיִּקְא אֵלּוּ הַנְּשֻׁמוֹת שֶׁנִּפְגְּמוּ עַל-יְדֵי פִגְם הַבְּרִית, אִם מִתְחִילוֹת לְחַשֵּׁב מִחֻשְׁבוֹת קְדוֹשׁוֹת, עַל-יְדֵי-זֶה עוֹשׂוֹת הַתְּעוּרוֹת גְּדוּלָה בְּעוֹלָם לְעוֹרֵר אַחֲרֵים שְׁגַם-כֵּן נִפְגְּמוּ שְׂעִשְׂוּ תְּשׁוּכָה.

תכב . . . . . **קנא**

יְדַבֵּר מִנוֹרָאוֹת נְפִלְאוֹת מַעַלַת הַמּוֹצִיא אֶת כְּסוּפֵיו הַטּוֹבִים בְּפִי דִּיקְא, וַיֵּאֲרִיף לְסַפֵּר בְּרוּם מְדַרְגָּה זו, וַיְדַבֵּר מֵאֲמוּנָה וּמִצְדָּקָה, מִפְּגַם הַבְּרִית וְתַקּוּנוֹ, מִתְקוּן הַמִּשְׁפָּט, מַעֲנִין אֲבוֹתֵינוּ בְּשַׁעַת קְרִיעַת יָם סוּף, שֶׁעָקַר הַצֵּלְתָם הָיָה עַל-יְדֵי צְעָקָה לְהִשָּׁם יְתַבְּרָךְ, וּמִקִּשֵׁי הַפְּרַנְסָה וּמִצִּיאַת הַזּוּיָג שֶׁהֵם בְּקְרִיעַת יָם סוּף מִמֶּשׁ (חֶסֶד).

תכג . . . . . **קנה**

יְחַזֵּק אֶת מִי שְׁבוֹעֲרַת בּוֹ אִשׁ הַיֵּצֵר הָרַע וְנוֹפֵל עַל-יְדֵי-זֶה וּמִתְאַשָּׁ, וַיִּגְלֶה לוֹ אֵת עֲנִין הַצְּעָקָה לְהִשָּׁם יְתַבְּרָךְ, שְׁזוֹ הַעֲצָה שֶׁכָּכֵל הַעֲצוֹת, וַיֵּאֲמֵן אֶת מִי שֶׁנִּפֵּל בְּפִגְם הַבְּרִית, רַחֲמֵנָא לְצִלָּן, וַיְדַבֵּר מַעֲנִין שְׁתֵּי הַבְּקִיאִיוֹת - "בְּקִי בְּרַצוּא" "בְּקִי בְּשׁוּב", וּמַעֲנִין "פֶּן יִהְרַסוּ", וַיַּעֲוֹר לְקַשֵּׁר אֶת עֲצָמוֹ לְרַבְּנוּ ז"ל, וַיִּפְלִיג בְּגִדְל כַּחוֹ לְתַקְנֵנוּ כְּאֲשֶׁר סַפֵּר בְּעֲצָמוֹ ז"ל, וַיִּזְכֵּיר עֲנִין אֲמוּנַת חֻקִּים מַדְבְּרֵי רַבְּנוּ ז"ל.

תכד . . . . . **קנז**

יְדַבֵּר מַעֲנִין תְּפִלָּה וְהַתְּבוּדוֹת שֶׁאֲפִלוּ מַעֵט גַּם-כֵּן טוֹב, וַיִּפְלִיג בְּגִדְל מַעַלְתָּהּ וְנוֹרָאוֹת רוּם מְדַרְגָּתָה מַדְבְּרֵי מוֹהֲרַנ"ת ז"ל, וְשַׁעַל-יְדֵיהָ הִיא עֲלִית הַמְּלָכִית שֶׁהִיא הָאֲמוּנָה, וַיְדַבֵּר מַעֲנִין הַנוֹן שְׁמִשְׁלִים לְחִיקוֹ וּנְעֻשָׁה "תִּיקוּן" שֶׁהוּא צְרוּף "קִינּוֹת" לְמִי שֶׁלֹּא זוֹכָה לָזֶה וְכוּ' וְכוּ'.

תכה . . . . . **קנט**

יְחַזֵּק הַאֲחִזוֹ בְּקִדְשָׁה עַל-יְדֵי רַבּוּי תְּפִלָּה, וַיְדַבֵּר מַעַקֵר עֲבוֹדַת הַיְהוּדִי בְּעוֹלָם — לְהַסְתַּכֵּל בְּשִׁכְל שֶׁל כָּל דָּבָר, וְצָרִיף שֶׁתְּהִיָּה לוֹ מִמְשָׁלָה עַל הַמְּלָאכִים, וְהַעֲצָה אִיף לְהַנְצִל מִקְּנֵאתָם, וַיְדַבֵּר מַעֲנִין לְמִצַּא נְקֻדּוֹת טוֹבוֹת בּוֹ וּבְחֻבְרוֹ, וַיִּזְרֵז לְאַחֵז עֲצָמוֹ בְּשֶׁרֶשׁ קִדְשַׁת כְּלָלִיּוֹת יִשְׂרָאֵל

שְׁהוּא רַבְנֵי ו"ל שִׁתְּגַלֶּה בְּעַת בֹּא הַמְּשִׁיחַ, שְׁאֵז תְּהִי עֲבוּדוֹתוֹ שֶׁל מְשִׁיחַ לְמִצָּא נְקוּדוֹת טוֹבוֹת, וַיַּעֲוֹר לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה עַל הַהִתְקַרְבוֹת לְרַבְנֵי ו"ל וּלְצִיְתוֹ.

תכו . . . . . קסא

וַיַּעֲוֹר עַל הַשְּׂקִידָה וְרַבּוּי הַלְמוּד בְּסִפְרֵי רַבְנֵי ו"ל בְּכֻלָּל, וַיֵּאָרֶךְ בְּמַעֲלַת הַלְמוּד בְּ"לְקוּטֵי-הַלְכוֹת" בְּפֶרֶט וּלְמָה זֹכִים עַל יָדָם, וַיִּגְלֶה אִיךָ זֹכִים לְהִסְתַּר בְּצַל סֵתֵר כְּנִפְיֵי יִתְבָּרֵךְ.

תכז . . . . . קסב

וְכֹאֵר שֶׁעָקַר הַהִתְחַזְקוֹת לְעַמֵּד כְּגַדּוֹ הַיָּצֵר הָרַע הוּא הַתּוֹרָה וְהַמּוֹסֵר, שֶׁהֵם סִפְרֵי רַבְנֵי ו"ל, וַיַּעֲוֹר לְקַבֵּעַ שְׁעוּרִים בַּתּוֹרָה, אֲפִלוּ מִעַט בְּכֹנְהָ, וְהַעֲקָר שֶׁלְחַן עֲרוּף וְכו', וַיִּחַזַּק לִהְיוֹת קְבוּעַ בָּהֶם.

תכח . . . . . קסה

וַיְדַבֵּר מִהַמְּעַלָּה שֶׁל הַזֹּכִים לְהִתְקַרֵּב לְרַבְנֵי ו"ל, וַיַּעֲוֹר לְחַזְקָם, וְאֵלּוּ שֶׁכָּבַד נִתְקַרְבוּ קוֹדְמִים לְחַדְשִׁים, וַיְדַבֵּר מִעֲנִין לְמוֹד זְכוּת עַל כָּל אֶחָד, וּבִפְרֵט שְׁאִין יוֹדְעִים אֵת הָאֵמֶת - מִי טוֹב וּמִי וְכו', וַיְדַבֵּר מִעֲנִין שְׁלוֹם-בֵּית, שְׁגָם בּוֹ נִצְרָךְ מְאֹד לְמוֹד זְכוּת וְכו'.

תכט . . . . . קסז

וַיִּחַזַּק אֶחָד שֶׁנִּזְקָהוּ מִהִשְׁיבָה עַל דְּבַר הַתְּקַרְבוֹתוֹ לְרַבְנֵי ו"ל, וַיֵּאמְרוּ שֶׁלֹּא לִפְלִי בְּדַעְתּוֹ, וַיִּגְלֶה לוֹ מִעֲנִין הַמְּנִיעוֹת, וַיַּעֲוֹרוּ לְעַסֵּק בְּתַפְלָה וְהַתְּבוּדוֹת, וְשֶׁלְכַל יִפְלִי בְּדַעְתּוֹ רַק יִלְמַד לְקַח מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הָאֲחֵרִים שְׁגָם עֲלֵיהֶם עֲבַר הַרְבֵּה.

תל . . . . . קע

וַיִּגְלֶה מַעֲלַת עֲנִין הַרְצוּנוֹת וְהַכְּסוּפִים הַטּוֹבִים, וּלְמָה זֹכֶה הַמוֹצִיאָם בְּפִי.

תלא . . . . . קע

וַיִּזְכִּיחַ אֶת אֶחָד שֶׁמְמַעַט בְּשָׁנָה, כִּי בְיוֹם הוּא מְבַלְבֵּל וְאֵינוֹ יָכוֹל לְעַשׂוֹת מְאוּמָה, וַיִּנְהָרוּ מִכַּעַס.

תלב . . . . . קעא

וַיְדַבֵּר מִעֲנִין מְלֻמְדוֹת שֶׁהִזְהִיר רַבְנֵי ו"ל לְכַרְח מְזֵה, וּבִימֵינוּ לְכֹאֲרָה אֲדוּרְבָה זֶה יוֹתֵר טוֹב, וַיִּזְכִּיר הַשַּׁעַם שֶׁכְּתוּב בְּחֵי-מִוְהַר"ן, וַיִּגְלֶה טַעַם

תִּכְוֵן הַעֲנִינִים

שסט

אחר ששייף גם בימינו למי שאוחז בזה.

תלג . . . . . קעג

ידבר ממעלת ההתחדשות, ומענין הנסיעה לאימן, ויגלה רצונו לקחת את בנו קדם שבע שנים, וידבר מענין ה"תקון הכללי" ומהשם "אל אלקים", ויגלה מה התקון שכולל ה"תקון הכללי", שהוא לכל דבר ומסגל גם לפרנסה, ונהגת ר' אברהם בר' נחמן בענין "תקון הכללי", וידבר מה שדברו אצל אנשי שלומנו מהתורה ע', מהכח המכריח שמרחיק ממנו תבדוף וכו'.

תלד . . . . . קעו

ידבר מענין קדשת המחשבה שהיא תקון הברית, ומגוראות מעלת קדשת הדבור, ולהפך — פגמו הגדול.

תלה . . . . . קעז

יגלה שעל ידי תקף האמונה הקדושה זכה להפך ג"ש לאי"ן, ויראה מכל פרטי הבריאה, איך שהכל שרים שירה לאלקותו ותבדוף, ויראה מראות נפלאים, ויעורר להתפלל על התפשטות האמונה בעולם, וגם יגלה אמונה בין מידעיו, ויעורר אחרים על תפלה והתבודדות, שכל זה תקון הברית.

תלו . . . . . קעט

ידבר מכסופין דקדושה, ויספר מענין השתדלותו לנסיעה לאמן לראש השנה, ויספר מה שעבר עליהם בנסיעות אחרות וכו'.

תלז . . . . . קפא

יגלה מעלת הזוכה לעורר את חברו לעבודת ה'.

תלח . . . . . קפג

ידבר מיקרת מעלת ההתבודדות, שעל ידי זה זוכים לצאת מהגלות ולקבל מהצדיק, וזוכים לאמונה.

תלט . . . . . קפה

ידבר מהחסד של השם ותבדוף שמרחם על אלו שמספרים לו כל העובר עליהם, ויעורר על קדשת שבעת הגרות, וידבר מענין מיתת שני בני אהרן, וממדת הצמצום שלא יהיה רבוי אור.

תִּכְנֵן הָעֲנִינִים

שע

תמ . . . . . קפח

יְדַבֵּר מֵעֲנִין אָמוּנָה, וְלִמָּה זֹכִים עַל יָדָהּ.

תמא . . . . . קפט

חִזְקָה לֹא לִפְלֵי בְדַעְתּוֹ עַל אֶף הַנְּפִילוֹת, וְיוֹצֵיא רָמֵז מִסְפּוּרֵי־מַעֲשִׂיּוֹת, שְׂאֵף שְׂיֻרְדִים מִהַמְּלוּכָה צְרוּכִים לֵהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה, וְיֵאָרִיךְ בְּדַבְּרֵי הַתְּחִזְקוֹת, שְׂאֵף אִם נָפַל וְהִתְרַחַק, יִתְחִיל מִחֲדָשׁ לְהִתְעוֹרֵר עַל־יָדֵי תַפְּלָה וְתִשׁוּבָה, וְיִגְלֶה מִדְּרָגוֹת הַזֶּה בְּעֵטְלִירִס שְׂחִיו חַיִּים נְצַחִיִּים, וְלֹא הֵימָּה לְהֵם שְׂמִיעָה וְדַבּוּר פָּגוּם בְּזֶה הָעוֹלָם וְכוּ', וְיַעוֹרֵר שֶׁהַעֲקָר צָרִיךְ רַק לְבַרֵּחַ מִלְּהַשְׁתַּמֵּשׁ בְּשִׂכּוֹל עֲצָמִי, וְלְהִתְדַבֵּק בְּמִדַּת הָאָמוּנָה, וְיֵאָרִיךְ בְּמַעֲלָתָהּ, וְיִבְאֵר הַמְּדַרְשׁ "קְדוּשִׁים תִּהְיוּ" וְכוּ', שְׂצָרִיךְ לְדַעַת שְׂמַגְדִּלְתּוֹ יִתְבָּרַךְ אֵין יוֹדְעִים כָּלֵל, וְיִמְשִׁיף לְבָאֵר בְּסִפּוּרֵי־מַעֲשִׂיּוֹת מֵעֲנִין הַרְחֵקָה מֵאַבֶּק אֶפִּיקוֹרְסוֹת עַל־פִּי דַבְּרֵי רַבְּנֵי ז"ל הַמְרַמְזִים שְׂצָרִיךְ לְמַצֵּא אֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ אֶפְלוּ בְּמִדְּרָגוֹת הַנְּמוּכוֹת בְּיִתְרוֹ, וּמֵעֲנִין זְכוּרֵן דְּקַדְשָׁהּ.

תמב . . . . . קצו

יֵאָמֵץ מֵאֵד לְהִתְחַזֵּק בְּנִקְדוֹת הַטּוֹבוֹת שָׁבוּ, וְלֹא לִפְלֵי לְזַקְנָה דִּסְטָרָא אַחֲרָא, וְלֹא לְהִתְיַאֵשׁ וְכוּ' רַק לְהֵאָרִיךְ אַפּוּ, וְיַעוֹרֵר עַל הַתְּמָדָה בְּ"לְקוּטֵי־הַלְכוֹת".

תמג . . . . . קצט

יַעוֹרֵר לְסַלֵּק מִחֲשַׁבְתּוֹ לְגַמְרֵי מִזֶּה הָעוֹלָם, וְלְהַסְתַּכֵּל רַק עַל חַיּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְיִדְבֵּר מֵעֲבוּדַת הַיְהוּדִי לְעֻלוֹת הַמַּלְכוּת לְשִׁרְשָׁהּ, וְיִגְלֶה שְׂכָל מִה שְׂאֵדָם מְרַבָּה בְּזֶה הָעוֹלָם בְּתוֹרָה וְהַתְּבוּדוּת, יוֹתֵר נִמְשָׁךְ עֲלָיו אֹרֵחַ ה', וְיִסְבִּיר הַזְּמֵר "לְכֵה דוּדִי" לְמָה אֹמְרִים אוֹתוֹ בְּכַנִּיסַת שְׁבֵת, וְיִסְפֵּר מִי הִיָּה מַחְבֵּר הַסֵּפֶר "הַשְּׂתַפְּכוֹת הַנֶּפֶשׁ" וּמַהוּתוֹ, וְיִסְפֵּר סִפּוּר הַתְּקַרְבוֹתוֹ עַל־יָדֵי הַסֵּפֶר "מִשִּׁיבַת־נֶפֶשׁ" וּמֵה נִגְרַם עַל־יָדֵי כָּל זֶה וְכוּ'.

תמד . . . . . רב

יְדַבֵּר מִהָעֲנִין לְמַצֵּא בְּעֲצֻמוֹ נִקְדוֹת טוֹבוֹת שֶׁהִזְכִּיר רַבְּנֵי ז"ל וְיִבְאֵרָם.

תמה . . . . . רג

יְדַבֵּר מֵעֲנִין הַתְּחִזְקוֹת בְּכָל פַּעַם מִחֲדָשׁ, וְיַעוֹרֵר לְעֲשׂוֹת "מִחֲאָה" כְּבִכּוֹל לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְלוֹמֵר לְפָנָיו שְׂאֵין חֲפָצִים בְּרַע, וְיִגְלֶה מַעֲלַת

תָּכֵן הָעֲנִינִים

שעא

עגין זה.

- תמו** . . . . . רד
יְדַבֵּר מִמֵּדַת הָאֱמוּנָה הַקְּדוּשָׁה וּמֵהַאֹר הַגְּנוּז שֶׁל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, שְׁלֹכַל
זֶה זֹכִים עַל-יְדֵי תַפְלָה.
- תמז** . . . . . רה
יְדַבֵּר מִקְדָּשַׁת הָעֵינַיִם בְּכֹלל שְׁלֵא לְהִסְתַּכֵּל הֵיכָן שְׁאָסוּר, וּבִפְרָט לֹא
לְהִסְתַּכֵּל עַל מְדַרְגַּת חִבְרוּ שֶׁהוּא יוֹתֵר טוֹב מִמֶּנּוּ, וְקַל מִצֵּא הַנְּקֻדּוֹת
הַטּוֹבוֹת שָׁבוּ וְלֹא יִפֹּל בְּדַעְתּוֹ.
- תמח** . . . . . רו
יְדַבֵּר מִמַּעֲלַת מֵדַת הַהִתְחַזְקוֹת, וַיְגַלֶּה שֶׁכֵּל מֵה שְׁעוֹבֵר עַל כָּל אָדָם
כִּף עֹבֵר עַל כָּל הַצְּדִיקִים, וַיְדַבֵּר מֵהַתּוֹרָה מִ"ח שְׁבָלֵקוּיטִי-מֵהֲרִ"ן,
וּמִמְדַרְגַּת רַבְּנוּ ז"ל בְּהִתְחַזְקוֹת.
- תמט** . . . . . רח
יְגַלֶּה אִיךָ זֹכִים לְהִתְחַזְקוֹת לְהַנְצִיל מֵהַבַּעַל-דָּבָר שְׁבוֹעֵר מְאֹד בְּתַאֲוַת
נְאוּף.
- תנ** . . . . . רט
יַעֲוֹרֵר לְקַשֵּׁר אֶת כָּל הַרְמָזִים שֶׁהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ מְרַמֵּז לוֹ מְכַל מִחֻשְׁבָּה,
דְּבוּר וּמַעֲשֵׂה, כִּי הַכֹּל מִתְנַהֵג בְּהַשְׁגָּחָה פְּרִטִית לְרַמֵּז לְאָדָם וְכוּ',
וּכְפִלְיָא עֲנִין נוֹרָא זֶה, וַיְגַלֶּה אִיךָ זֹכִים לְזֶה.
- תנא** . . . . . רי
יְדַבֵּר מֵהָעִנִּין לְהוֹצִיא הַרְצוֹנוֹת וְהַפְּסוּפִים הַטּוֹבִים בְּפֶה, וּמַעֲלַת מִי
שֶׁדָּן וְשׁוֹפֵט אֶת עַצְמוֹ.
- תנב** . . . . . ריא
יְגַלֶּה מַעֲלַת קְבֻלַּת הַבְּזִיוּנוֹת בְּאֵהָבָה שְׂזָה עֵקֶר הַתְּשׁוּבָה, וְיַבִּיא קָטַע
נִפְלֵא מִ"רש"י" בְּמַסְכַּת תַּעֲנִית — רְאֵיהָ לְעִנִּין זֶה.
- תנג** . . . . . ריג
יִחְזַק וַיֵּאמֵץ לְכַרֵּחַ מֵהַשְּׂאוּל תַּחֲמִית עַל-יְדֵי תַפְלָה וְהַתְּבוּדָּוֹת, וַיַּעֲוֹרֵר
עַל קְדָשֵׁת הַדְּבוּר, וַיְדַבֵּר מִמַּעֲלַת תַּקוּן כָּל מְדָה, וּמַגְדִּילַת סֶפֶר הַמַּדּוֹת.
- תנד** . . . . . ריד

יְדַבֵּר מִמַּעַלְתַּל לַמּוֹד בְּקִבְעוֹת סִפְרֵי רַבְנוּ ז"ל.

תנה . . . . . רטו

יְדַבֵּר מֵאַרְבַּעַת הַיְסוּדוֹת הָרְמוּזִים בְּתַבְתַּת שְׁמַח"ה, וַיַּעֲזֹר לְקַמֵּם.

תנו . . . . . רטז

יַעֲזֹר מְאֹד לְהַתְחַזֵּק בְּהַשְׁגָּחַה פְּרֻטִית וְלָדוֹן אֶת עֲצָמוֹ וְאֶת אַחֲרִים לְכַף זְכוֹת, וְלִשְׁתַּק עַל כָּל הַעוֹבֵר, וַיְדַבֵּר מֵעַנְיָן דַּעַת שֶׁהִיא אֲחָדוֹת בֵּין חֶסֶד לְגִבּוּרָה, וּמֵעַנְיָן הַדַּעַת וְהָאֲמוּנָה שֶׁעַל יָדָן זֹכִים לְמָה שִׁיְהִיָּה בָּבֵא הַגּוֹאֵל נְכוֹ.

תנו . . . . . ריח

יְדַבֵּר מִמַּדַּת הַשְּׁלוֹם וּמִגְנוּת מַדַּת הַכַּעַס.

תנח . . . . . ריח

יְדַבֵּר מִמַּעַלְתַּל מַדַּת הָאֲמוּנָה הַקְּדוּשָׁה, וּמֵאֲרִיכוֹת אִפְסִים בֵּין אָדָם לְחֵבְרוֹ, וְגַם בְּתַפְלָה — לְהַאֲרִיךְ אִפּוֹ עַד שֶׁמִּקְבַּל מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ מֵהַ שְׂרוּצָה.

תנט . . . . . רכ

יְגַלֵּה מֵהַ שְׁנֵתְחַדֵּשׁ אֲצִלוֹ עַל הַתּוֹרָה ס' בְּלִקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', מֵעַנְיָן הַהִתְבּוֹנְנוֹת שֵׁישׁ בְּשִׁבְלֵי הַתּוֹרָה, שֶׁלְּכוּא אֲלֵיָּה צָרִיךְ עֲשִׂירוֹת גְּדוֹלָה, וַיִּסְבִּיר מֵהִי הָעֲשִׂירוֹת שֶׁמִּכְרַחַת לָזֶה, שֶׁעַל יְדֵהּ מֵאֲרִיךְ יָמָיו, וַיְדַבֵּר מֵעַנְיָן יָרְאֵה, וּמֵעַנְיָן גְּשָׁמִים נְכוֹ.

תס . . . . . רכב

יְדַבֵּר מִמַּעַלְתַּל מַדַּת הַצְּמִצּוּם הַפֶּךָ בְּחִינַת "פֶּן יִהְיֶה רִסּוֹ", וּמִפָּרֵשׁ עַל-פִּי זֶה פְּסוּק "אִם בְּחֻקֹּתַי תֵּלְכוּ", וּמִמַּעַלְתַּל הַתְּקַרְבוֹת לְצַדִּיק וּשְׁמִיעַת תּוֹרָתוֹ שֶׁמִּמְשִׁיךְ עַל יְדֵהּ כַּח הָרְאוֹת שֶׁל הַשְּׁגָחַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עֲלֵינוּ, וּמִמַּדַּת הַבְּטָחוֹן.

תסא . . . . . רכג

יְדַבֵּר מִקוּוֹטְרִים "עֵמֶק הַנַּחַל" שֶׁנִּדְפַס אֶז עַל-יְדֵי אֶחָד מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוֹ, וּמִשְׁבָּחוֹ עַל זֶה.

תסב . . . . . רכד

יְגַלֵּה מִמַּעַלְתַּל הַתַּפְלָה וְהַהִתְבּוֹדְרוֹת, שֶׁעַל יָדָם נִמְשַׁכֵּת תְּשׁוּקַת הָאֲמוּנָה

תִּכְוֵן הָעֲנִיּוּנִים

שעג

הַקְדוּשָׁה, וְיִזְהֵר לְכַרְח מִכַּעַס שֶׁהוּא הַפֶּךְ הָאֲמוּנָה, וְיַעֲזֹר לְהַסְתַּכֵּל בְּשֹׁכֵל שֶׁל כָּל דָּבָר, שֶׁעוֹשֶׂה עַל-יְדֵי-זֶה יְחֹד בֵּין חִמָּה לְלִבְנָה וְנִצּוּל מִדִּינִים, וְזוֹכֵה לְגַן-עֵדֶן הַתְּחַתּוֹן.

תסג . . . . . **רכו**
יְבֹאֵר מַעְלַת מִדַּת הַשְּׂמֵחָה, וְלַמָּה זֹכִים עַל יְדָה.

תסד . . . . . **רכז**
יִזְכִּיר הָעֲנָן שֶׁל "לֹא הִמְדַּרְשׁ הָעֶקֶר" וְכוּ'.

תסה . . . . . **רכח**
יְדַבֵּר מִשְׁכִּיבֵי הַמְדוּמָה שֶׁעָקְרוּ עַל-יְדֵי תַפְלָה וּבִקְשָׁה, וּמַעֲנִין שְׂמֵחָה, וּמִשְׁכָּל שְׂמֵשֶׁתִּמְשִׁים בּוֹ בִקְדוּשָׁה, וּמִשְׁכָּל הַנִּקְנָה שֶׁהוּא לְעוֹרֵר אֲחֵרִים, וְיַעֲזֹר לֹא לְהַתְגַּאוֹת בְּחִדוּשֵׁי תוֹרָה שְׂמֵחַדֵּשׁ, רַק לְכוּן לְהִיּוֹת בְּנִין וְכֹלֵי לְהַמְשִׁכַת אֹרֹו יִתְבָּרֵךְ.

תסו . . . . . **רכט**
יְדַבֵּר מַעֲנִין הַתְּחַדְשׁוֹת, וְיִגְלֶה שְׂאִין אָדָם צָרִיף לְאַחֵרִים, וְיִמָּה שִׁיחָה נִצְרָף לֹו מִמִּילָא יְבֹא אֱלִיֹו, וְיַעֲזֹר לְבַטֵּל עֲצָמוֹ אֱלִיֹו יִתְבָּרֵךְ וְלְהַתְמִיד בְּשַׁעוֹרִים.

תסז . . . . . **רל**
יֹוֹכִיחַ אֶחָד שֶׁמִּתְחַבֵּר עִם חֲבֵרִים רַעִים בְּתוֹאֲנָה שְׂרוּצָה לְקַרְבָּם, וְיַעֲזֹרוּ לְשַׁקֵּד בְּתוֹרָה וּבְהַתְבּוֹדוֹת, וְיִתֵּן לוֹ עֲצָה אִיף לְחַלֵּק אֶת עֲנָן הַהַתְבּוֹדוֹת לְכַמָּה פְּעָמִים בַּיּוֹם, וְכוּ', וְיַעֲזֹרוּ לְלַמֵּד מִשְׁנֵיּוֹת בְּעֵבֹר תְּקוּן.

תסח . . . . . **רלב**
יְדַבֵּר מַעֲנִין סְדֵר-דָּרָף-הַלְמוּד שֶׁגִּלָּה רַבְנוּ ז"ל בְּ"שִׁיחוֹת-הַר"ן סִימָן ע"ו.

תסט . . . . . **רלג**
יַעֲזֹר עַל הַתְּחַדְשׁוֹת — לְעִשׂוֹת בְּכָל פְּעַם הַתְּחִלָּה חֲדוּשָׁה וְלְהַכְנִים בְּדַעְתּוֹ אֲמַתַּת מִצִּיאֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְיִגְלֶה שְׂמִי שְׂפָגַם בְּבִרְיַת עֶקֶר תְּקוּנוֹ תַפְלָה, וְיִזְרֹו לְקַדֵּשׁ הַדְּבֹר, וְיִדְבֹר מִשְׂמֵחָה וּמִשְׂהֵרַת הַמְחַשְׁבָּה.

תע . . . . . **רלד**

יגלה מעלת מי שזוכה להוציא רצונותיו הטובים בפיו.

תעא . . . . . רלו

ידבר מגדל רחמנותו יתברך על כל ברנה, ויעורר להתרחק מיאוש, לברח מפילה בדעתו, ולהיות בשמחה במציאת הנקודות הטובות שבו.

תעב . . . . . רלז

ידבר מענין אור הגנוז של רבנו ז"ל, שאי אפשר להשיגו כי אם על ידי רבוי תפלה והתבודדות, ויארר במעלת ענין זה שהוא העקר שבכל העקרים, הארת דעת המשיח וכו'.

תעג . . . . . רלט

ידבר ממדת האמונה ומהשגחה פרטית, ומקדשת שכעת הגרות.

תעד . . . . . רמ

זהיר להתרחק מיאוש אף אם פגם כמו שפגם וכו', ויעורר לאחז עצמו בספרי רבנו ז"ל, ויגלה שההכרח למי שפגם וכו' לשמע דברי התנגדות, וזה עקר נסיונו — לראות אם יעמד חזק וכו', ויחזק על מדת השמחה.

תעה . . . . . רמב

ידבר ממעלת השומר דבורו בקדושה, ולהפוך - הפוגם בדבורו, חס ושלום.

תעו . . . . . רמג

כאר מעלת הזוכה להיות נמנה בין אנשי שלומנו, ויעוררו לצית את רבנו ז"ל ובפרט בלמוד שלחן ערוך והתבודדות.

תעז . . . . . רמד

יעורר להיות חזק בנקדת האמונה.

תעה . . . . . רמה

יעורר מאד על קדשת הדבור, ולמה זוכים על ידה ומה מפסידים בהצדקה, ויגלה שעקר קדשת הדבור הוא על ידי תפלה והתבודדות.

תעט . . . . . רמו

חזק להיות בשמחה, ויעורר לברח מתחברים רעים, ויאמץ מאד על התבודדות, ויגלה שאין ענין של — "רחוק ממנו יתברך", כי אחרת

תְּכַן הַעֲנִינִים

שעה

היתה מתבטלת חיותו וכו'.

תפ . . . . . רמח

וידבר מגדלת השם יתברך ויגלה שזה עקר הדעת האמת להסתכל בשכל שבכל דבר ולזכור בעלמא דאתי, ולברח מבחינת שנה, ושעקר העצה להכניע את המדמה הוא על-ידי שמחה.

תפא . . . . . רמט

וידבר מהמעשה עם רבי יודל מדאשיב כשנכנס אל רבנו ז"ל בפעם הראשונה, ומה שאמר לו אז, ויטביר זאת על דרך אנשי שלומנו, שהעקר לברח מלחפש "דרכים" רק לעבוד יתברך בתמימות ובפשטות, ולא לנטות מדברי השלחן צרוף, שהן "הנהגות רבנו ז"ל", ויאריר מאד בענין זה — לעשות מהשלחן צרוף תפלות שנוקה לקמו, ויביא הסבר מוהרנ"ת ז"ל על "אל תצדק הרבה ואל תרשע הרבה", ויגלה שכל המצוות צריכות להביא את האדם לאמונה, שזה היה עקר פונת הבריאה — שנוקה להכירו יתברך, וידבר מזה שעל כל חטא ועון נסתר ממנו אור השגחתו יתברך, ובפרט על-ידי החטא של פגם הברית, ורמנא לצלון, ויאריר בגדל קלקולו, ויגלה שיש תשובה על זה כמו שאמר רבנו ז"ל, והעקר להתמיד בהתבודדות, שעל ידה משייכים אור שכנינו יתברך למטה וכו', ועל-ידי הצדיק זוכים לקבל הנקדה שאבד, ויעורר על שמירת הדבור, ויאריר בגנות הפוגם בדבורו, וידבר מהמרגלים ומפגמם, ויזהיר לברח מפעם, וידבר מקדשת האזנים ומקדשת העינים וכו', ויפרש פסוק בויקרא י"ט "וכי תבאו אל הארץ" וגו', וידבר מחטא אדם הראשון ומענין הסתרה וטבע, מאורו של משיח, מענין נקודת טובות, מקדשת המשכן, מזכות הדין את חברו לכף זכות, מענין החי"ת והנו"ן שרמוזות בתבת "ויחן" שבקבלת התורה, שהיתה על-ידי אהדות ישראל, ומענין צמצום האור (חסר).

תפב . . . . . רסג

וידבר מהצער שיש לכל אחד בכל יום, ומדת האמת — מדת יצקב אבינו, עליו השלום, ומפונת תורה לשמה — להוציא עצות ודרכים על מנת לשמר ולקיים, ובפרט בתורת הנסתר והחסידות, וידבר מהלשונות המובאות בחכמינו ז"ל בנגלה - 'תא שמע' ובנסתר - 'תא חז', ויאריר בדרוש מהלשון השלישית של רבנו ז"ל - 'דע', ויפרש

תָּכֵן הַעֲנִינִים

שעו

את אלו השלש למה הן, ויעורר על התבודדות.

- רסז** . . . . . **תפג**
 יְדַבֵּר מַחְדוּשֵׁי תוֹרָה וּמַהֲשֵׁם 'אֶל אֱלֹקִים' שֶׁב־תִּקְוֶה הַכִּלְיָ"י.
- רסח** . . . . . **תפד**
 יִדְּוֶה לְאֶחָד שֶׁנִּתְעוֹרֵר מִדְּבוּרָיו, וַיַּעֲזֹרוּ לְכַתֵּב לוֹ וּלְדַבֵּר בְּרַבִּים מִרְבּוֹנוֹ ל"ו.
- רסט** . . . . . **תפה**
 יְדַבֵּר מִתְּפִלָּה וְהַתְּבוּדוּת וּמֵאֲמוּנָה.
- רסט** . . . . . **תפו**
 יִגְלֶה שֶׁעַל-יְדֵי וְדוּי דְּבָרִים בְּהִתְקַשְּׁרוֹת לְצַדִּיק נִקְלָל בְּאֵין סוֹף, וַיַּעֲזֹר לְהִתְחַזֵּק בְּזוֹה.
- ער** . . . . . **תפז**
 יִחַזַּק לְהִיּוֹת בְּשִׁמְחָה, וַיַּעֲזֹר לְעֲשׂוֹת מִתּוֹרוֹת רַבּוֹ ו"ל תְּפִלוֹת, וַיֵּאֱמַן לֹא לִפְלִי בְּדַעְתּוֹ.
- רעא** . . . . . **תפח**
 יְדַבֵּר מִהַגְלוֹי הַנִּפְלָא שֶׁל "אֶחָד הָיָה אֲבָרְהָם", וּמִ"וּסְפָרְתָם לְכֶם", וַיִּגְלֶה שֶׁזוֹ גַם הָיְתָה מִדְּרַגַּת הַתָּם הַקָּדוֹשׁ.
- ערב** . . . . . **תפט**
 תִּתֵּן עֲצָה עַל בִּלְבוּלִים — לְנוֹחַ וְלִישָׁן, וַיִּגְלֶה שֶׁלְמוּד פְּשָׁטֵי אוֹרֵיתָא גַם-כֵּן בִּבְחִינַת שְׁנָה, וְיִזְכִּיר שִׁיחַת רַבּוֹ ו"ל לְרַבִּי בְּעַר מִשְׁשֶׁהֲרִין.
- רעג** . . . . . **תצ**
 יַעֲזֹר עַל שְׂקִינְדָּה בְּסִפְרֵי רַבּוֹ ו"ל בְּכֻלָּל וּבִ"לְקוּטֵי-הַלְכוֹת" בְּפָרְט, וַיִּגְלֶה: קָרַת גְּדֵל מֵעֲלֵתָן וּמֵעֲלַת הַהוֹגָה בְּהֵן.
- רעד** . . . . . **תצא**
 יַעֲזֹר עַל הַתְּבוּדוּת, וַיִּחַזַּק לְהַסְתַּכֵּל עַל הַרְמָזִים שֶׁהֲשֵׁם יִתְבָּרַךְ מִרְמֹז לו.
- רעד** . . . . . **תצב**
 יִחַזַּק וַיֵּאֱמַן עַל קִדְשַׁת שְׂבַעַת הַנְּרוֹת, וַיִּגְלֶה מֵעֲלֵתָם.

תֵּכֵן הַעֲנִינִים

שעז

תצג ערה . . . . .

יְחֹזֵק עַל לַמּוֹד סִפְרֵי רַבְנוּ וְ"ל וּבִכְפֻרֵט "לְקוּטֵי-מוֹהַר"וֹ" וְ"לְקוּטֵי-תַפְלוֹת".

תצד רעו . . . . .

וַיְדַבֵּר מֵעֵנָן הַשָּׁמַיְתָהוּ יְתַבְרַךְ הַפְּרָטִי פְּרָטִית.

תצה רעז . . . . .

וַיַּעֲרַר עַל שְׁמִירַת שְׂבָעַת הַנְּרוֹת וּבִכְפֻרֵט שְׁמִירַת הַדְּבֹר.

תצו רעז . . . . .

יְחֹזֵק עַל שְׁמִירַת הַמַּחְשָׁבָה, לְדַבֵּק מִחֻשְׁבָּתוֹ בְּעֵלְמָא דְאַתִּי, וַיְדַבֵּר מִמִּדַּת הָעֲנוּהָ שֶׁעַל יְדָה יִזְכֶּה לְתַחִיתֵי הַמַּתִּים.

תצז רעה . . . . .

וַיַּעֲרַר לְהַתְמִיד בְּתַפְלָה וְהַתְבוּדוֹת בְּכָל יוֹם, וַיַּעֲרַר לְהַתְנוּעַד עִם אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוֹ וַיְגַלֶּה יְקָרַת מַעְלָתָם.

תצח רעט . . . . .

וַיְדַבֵּר מִהַתְמַדַּת הַלְמוּד, מְקִיִּים הַשְּׁלֵחַן עֲרוּךְ בְּתַמִּימוֹת, מִלְמוּד כְּמָה דְפִים גְּמָרָא בְּכָל יוֹם, וַיַּמְעִיֵן בְּ"שִׁבְחֵי-הַר"וֹ" וְקִיִּים כָּל מָה שֶׁכָּתוּב שָׁם.

תצט רפ . . . . .

יְחֹזֵק עַל מִדַּת הַשְּׂמִיחָה וְלִכְרוֹחַ מַעֲצָבוֹת וּמְרָה שְׁחוּרָה, וַיְגַלֶּה שְׁבֻשְׁבִיל לְפָקֵחַ דְּעִתּוֹ יוֹתֵר טוֹב לְדַבֵּר עִם בְּנֵי-אָדָם מִלְקָרָא עֲתוּנִים, כִּי עַל-יְדֵיזָה יְכוּלָה לְהַתְגַּלְגַּל הַשִּׁיחָה מַעֲבוּדַת ה', וַיְדַבֵּר מִקְדָּשַׁת הַמַּחְשָׁבָה.

תק רפא . . . . .

וַיַּעֲרַר לְהַטוֹת אֲזָנוֹ לְהִסְתַּפֵּל עַל הַרְמְזִים שֶׁהָשֵׁם יְתַבְרַךְ מְרַמֵּז לוֹ בְּכָל יוֹם.

תקא רפב . . . . .

וַיְדַבֵּר מִשְׁנֵי הַצְּמֻצוּמִים שֶׁצָּרִיף לְמַעְלָה וּלְמַטָּה, וְנִכְיָא דְבֹר נִפְלָא מִ"לְקוּטֵי-הַלְכוֹת" (פְּקָדוֹן, הַלְכָה ד).

תקב רפב . . . . .

וְדַבֵּר מִשְׁמָחָה וּמְשִׁיחַת רַבִּי אֶפְרַיִם ל"ל עָלֶיהָ.

תקג . . . . . **רפג**
 וְעוֹרֵר עַל לְמוֹד שְׁלֶחַן עָרוֹף שֶׁרַבְנוּ ו"ל הַזֶּהִיר עַל זֶה, וַיְדַבֵּר מִתְּפִלָּה
 וְהַתְּבוּדוֹת.

תקד . . . . . **רפד**
 וְדַבֵּר מֵאַהֲבַת חֲבָרִים וּמִשְׁלֵש־הַנְּקֻדוֹת שֶׁצָּרִיךְ, וּמִמְעַלַת מִי שֶׁזוֹכֵה
 לַהֲחִיּוֹת אֶת חֲבָרוֹ וּמִהַשְׁקָאֵת אֵילָנוֹת.

תקה . . . . . **רפה**
 וְדַבֵּר מִמִּדַת הַסְּבִלְנוּת וְאֲרִיכוּת אַפִּים הַיְקָרָה מֵאֵד, וּמִמְעַלַת הַהֲתַקְרְבוֹת
 לְרַבְנוּ ו"ל, וּמִקְדָּשֵׁת אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל.

תקי . . . . . **רפו**
 וְחִזַּק עַל אַמוּנָה וּבִטְחוֹן, וַיְעוֹרֵר עַל שְׁמִירַת הַזְּמַן וּגְנוּת הַמַּפְסִידוֹ,
 וְאֶפְלוּ כְּשֶׁמְדַבֵּר עִם בְּנֵי-אָדָם יִרְאֶה לְדַבֵּר עִמָּהֶם מֵאַמוּנָה וְכו'.

תקז . . . . . **רפז**
 וְעוֹרֵר אֶת אֶחָד שֶׁלֹּא יִסְתַּכֵּל עַל שְׁמִכּוּסֵים אוֹתוֹ, כִּי זוֹ סִגְלָה נִפְלְאָה,
 וַיְדַבֵּר מֵעֲנִין כְּנֹנֵת אֱלוֹל, וְיוֹכִיחוּ לְכָל יִתְרוֹחַק מִרַבְנוּ ו"ל, וַיְעוֹרְרוּ
 לְשַׁקֵּד בְּתְפִלָּה וְהַתְּבוּדוֹת.

תקה . . . . . **רפט**
 וְעוֹרֵר עַל שְׁמִירַת הַזְּמַן, וַיְדַבֵּר מֵעֲנִין "הַיּוֹם", וּמִהֶאֱדוּר הַגְּנוּז שֶׁיֵּשׁ בְּכָל
 יוֹם, וּמִסְגֵּלַת יְמֵי אֱלוֹל הַקְּדוּשִׁים, וּמִכְּנֹנֵת אֱלוֹל שֶׁהִיא לְדָם וְלִשְׁתֵּק
 עַל כָּל הַעוֹבֵר שָׁזָה עָקֵר הַתְּשׁוּבָה וּקִשְׁרוֹ לְעֲנִין "הַיּוֹם".

תקט . . . . . **רצא**
 וְחִזַּק מֵאֵד לְהַסִּיחַ דַּעְתוֹ מִכָּל הַעוֹבֵר עָלָיו, כִּי אֵין בְּלִעְדָיו יִתְבַּרֵּךְ, וַיְדַבֵּר
 מִבְּרוּר הָאֱמוּנָה שֶׁזוֹכִים אֵלֶיהָ עַל-יְדֵי הַתְּקַרְבוֹת לְצַדִּיק שֶׁהוּא נִקְדָּשׁ
 הָאֱמֵת, נִקְדָּשׁ כְּלִלִית שֶׁבְּכָל הַעוֹלָמוֹת, שֶׁמִּמֶּנּוּ מִקְבָּלִים הַתְּעוֹרְרוֹת
 לְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבַּרֵּךְ, וַיְדַבֵּר מֵעֲצוֹת הַצַּדִּיק שֶׁהֵן נִשְׂוִיִּין דַּקְדָּשָׁה וְכו'.

תקי . . . . . **רצג**
 וְדַבֵּר מֵעֲנִין הַשְּׂגוּחָה פְּרִטִית, וְעֲצָה לְמִצַּא זְווגוֹ, וּמִכְּנֹנֵת אֱלוֹל — לְדָם
 וְלִשְׁתֵּק וְכו', וּמִקְדָּשֵׁת הַדְּבִיר, וְשֶׁלֹּא לִנְקָם בְּחֲבָרוֹ רַק לְיַדַע שֶׁהַכָּל

תָּכֵן הָעֲנִינִים

שעט

בהשגחה, וכִנְנַת אֱלוֹל הִיא הַכְנָה לְרֹאשׁ הַשָּׁנָה שֶׁל רַבְנוּ ז"ל.

תְּקִיא . . . . . **רצד**

יִחְזַק מְאֹד לִילָף עִם פְּנֵינָת אֱלוֹל לְכֹלֵי לַעֲנוֹת לְמַחְרָפוֹ דְּבָר, וְכִי לְקַבֵּל כָּל הַיְסוּרִים בְּשִׁתְיָקָה, וַיִּגְלָה לְמָה זֹכִים עַל-יְדֵי-זֶה, וַיִּזְהֵר מִכַּעַס וּמִקְפִּירוֹת, כִּי אֵין דְּבָר שֶׁנַּעֲשֶׂה מֵעַצְמוֹ, וַיִּתֵּן עֲצָה לְמִי שֶׁדָּבַר לְשׁוֹן-הַרְעָה אֵיךְ יִתְקַנּוּ, וַיַּעֲוִרוּ לְהַתְפַּלֵּל עַל אֱלוֹ שֶׁדָּבַר עֲלֵיהֶם שָׁזָה הַתְּקִינָן.

תְּקִיב . . . . . **רצו**

יְדַבֵּר מֵעֵנָן אֲמוֹנַת הַהֲשָׁגָה, וַיִּגְלָה שֶׁרַבְנוּ ז"ל הוּא הַמְקַרֵּב לְמַקְרָבֵי וְלֹא שֶׁיֵּף לֹמַר "מְקַרְבִים שְׁלִי" וְכוּ'.

תְּקִיג . . . . . **רצז**

יַעֲוֹרֵר עַל לַמּוֹד הַזֶּה הַקְדוּשָׁה אֶפְלוּ בְּאִמְרָה, וְעַל הַתְּמַדָּה בְּסִפְרֵי רַבְנוּ ז"ל שֶׁהֵם עַקֵּר הַתְּגִלוֹת הַחֲכָמָה הַיּוֹם, וַיְדַבֵּר מֵעֵנָן תְּפִלָּה וְהַתְּבוּדוֹת שֶׁהִיא דַעַת מְשִׁיחַ צְדָקָנוּ, וַיִּחְזַק לְבָרַח מִכָּל הַעוֹבֵר עַל הָאֲדָם אֵלָיו יִתְבַּרֵּךְ.

תְּקִיד . . . . . **רצח**

יְדַבֵּר דְּבָרֵי הַתְּחִינּוֹת נִפְלְאִים בְּעֵנָן הַתְּשׁוּבָה שֶׁל שְׁבֵת וְהַתְּשׁוּבָה שֶׁל יְמֵי הַחַל, וַיְדַבֵּר מִמֵּדַת הַשְּׂמִימָה שֶׁרֵאשִׁית תְּבוֹת שֶׁל שְׁבֵת שְׂמִיחַ בְּחִלְקוֹ תִּמְיֵד, וַיִּסְבֵּר אֵת שְׁמֵי הַבְּחִינּוֹת שֶׁל תְּשׁוּבָה הַזֶּה, וַיְדַבֵּר מִכְּנֵס אֱלוֹל, וַיִּגְלָה שֶׁעַל-יְדֵי הַעֲצָה שֶׁל תְּפִלָּה לְעוֹלָם יִזְכֶּה הָאָדָם לְאַחַז עֲצָמוֹ בּוֹ יִתְבַּרֵּךְ וְלֹא יִפֹּל.

תְּקִטו . . . . . **רצט**

יְבַיֵּעַ שְׂמִחָתוֹ הַגְּדוֹלָה מֵאֲחַד שְׂמִתְמִיד מְאֹד בְּש"ס כְּסֻדְרָן וְכוּ', וַיִּגְלָה לוֹ שֶׁרַק זֶה יִשְׂאֵר מֵהָאָדָם, וַיִּחְזַק לְהַתְּחִיל בְּכָל פַּעַם מִחֲדָשׁ, וַיַּעֲוִר עַל שְׂמִימַת הַדְּבוּר וְלְבָרַח מִכַּעַס, וַיִּחְזַק עַל שְׂמִיחָה שֶׁהִיא תְּשׁוּבָה שֶׁל שְׂבִיט — שְׂמִיחַ בְּחִלְקוֹ תִּמְיֵד, וְלִהְיוֹת מְרַבּוּי אֹר, וַיַּעֲוִר עַל לַמּוֹד שֶׁלְחָן עֲרוּף, וְעַל לַמּוֹד סִפְרֵי רַבְנוּ ז"ל, וַיְדַבֵּר מִמַּעֲלָתָן שֶׁל תְּפִלוֹת מוֹהֲרֵינֵי ז"ל, וַיַּעֲוִר עַל מַעֲט גַם-בֶּן טוֹב", וְשֶׁצְרִיךְ לְהַחֲיוֹת אֵת עֲצָמוֹ בְּכָל נִקְדָּה טוֹבָה וּבְכַרְט בְּכָל דְּבוּר שֶׁל תְּפִלָּה, וַיְדַבֵּר מֵהַקְּלָל שֶׁל "סוּר מְרַע" וְכוּ' וְאוֹדוֹת קְרוֹב רְחוּקִים, וַיִּסְפֵּר סִפּוּר נִפְלֵא מֵהַשְּׁעָנָה ר' לִי יִצְחָק ז"ל לְאִיזָה אֶפִּיקוֹרִס שֶׁבָא לְהַתְּנַחֵם אֹתוֹ, וַיִּזְהֵר מִשְׂמַת

תָּכֵן הָעֲנִינִים

הַדְּבוּרִים שֶׁל רִשְׁעֵי כְּמוֹ שְׂאֵמֶר רַבְּנוּ ו'ל, וְיִזְכִּיר מֶה עָשָׂה ר' אֲבָרְהָם
בְּר' נַחֲמָן אַחֲרֵי שֶׁדָּבַר עִמּוֹ אֵיזָה רִשְׁעֵי.

שג . . . . . תְּקִיט

יִחְזַק לָהֶם וְלִשְׂתַּק עַל כָּל הַעוֹבֵר עֲלָיו, וַיְדַבֵּר מֵעֵינָן בְּקִי בְּרִצּוֹא וּבְקִי
בְּשׁוֹב, וּמֵהַתְּשׁוּבָה שֶׁל שִׁבְתָּ — שְׂמַחָה, שֶׁהִיא שְׂמִיחַ בְּחִלְקוֹ תְּמִיד,
וַיְגַלֶּה מֶה גוֹרֵם פָּגַם הַדְּבוּר, וְלִהְפֹּךְ מַעֲלַת הַדְּבוּר דִּקְדָּשָׁה, וַיְגַלֶּה
שֶׁעַקֵּר הַקְּדָשָׁה שׁוֹרֶה רַק בְּמִקּוֹם הָאֲחֻדוֹת, וַיְבָאֵר תְּפִלַּת מִנְחָה שֶׁל
שִׁבְתָּ-קִדְשָׁה מֵהַשְּׂאֵמִרִים "אַתָּה אֲחֻד" וְכו', וַיְזַהֵר לֹא לְדַבֵּר עַל שׁוֹם
אֲחֻד מִיִּשְׂרָאֵל שֶׁזוֹ סִגְלָה לְהַתְּמָה.

שה . . . . . תְּקִיז

יְדַבֵּר מֵעֵינָן לְמוֹד זְכוּת וּמִצִּיאַת הַנְּקֻדוֹת הַטּוֹבוֹת בְּעֶצְמוֹ עַל-פִּי הַתּוֹרָה
"אֲזַמְרָה".

שו . . . . . תְּקִיח

יִחְזַק לְמִצַּת הַרְחִיבוֹת בְּתוֹךְ הַצְּרוֹת אֲףֵי שֶׁזָּה קִשְׁיָה מְאֹד, וַיַּעֲוֹרֵר עַל
מִדַּת הַשְּׂמַחָה שֶׁהִיא בְּחִינַת תְּשׁוּבָה שֶׁל שִׁבְתָּ, וְעַל קְדָשַׁת הַדְּבוּר.

שח . . . . . תְּקִיט

יַעֲוֹרֵר מְאֹד עַל אֲמוּנָה, וַיְדַבֵּר מִמִּדַּת רַבִּי חֲנִינָא בֶּן דּוּסָא שֶׁהוּא בְּעַל
הַמְּאָמֶר "אֵין אָדָם נוֹקֵף" וְכו', וַיְבִיא פְּרוּשׁ מוֹהֲרַנְ"ת ו'ל עַל הַפְּסוּק
בִּיחְזָקָא מֵעֵינָן אֲמוּנָה, וַיְבָאֵר גְּדֵל מַעֲלַת הַתְּפִלָּה וְהַהֲתַבּוּדוֹת וְלִמָּה
זוֹכִים עַל יָדָהּ, וַיִּחְזַק שְׂמֵכַל מְאוּרַע שֶׁעוֹבֵר עַל הָאָדָם צָרִיף שְׂיִכְרַח
רַק אֵלָיו יִתְבַּרֵּךְ.

שט . . . . . תְּקִכ

וַיְגַלֶּה מַעֲלַת הַזּוֹכָה לְנִצָּל אֶת "הַיּוֹם הַזֶּה" וַיִּקְא, וַיִּצְרִיף בְּזָה עַל-פִּי
גְלוּי רַבְּנוּ ו'ל: "הַיּוֹם אִם בְּקוֹלוֹ תִשְׁמְעוּ" וַיְבָאֵרוּ, וַיְדַבֵּר מֵהַאוֹר שֶׁיִּשׁ
בְּכָל יוֹם, וּמְאוּרוֹ שֶׁל מְשִׁיחַ, וּמֵעֵינָן עוֹלָם הַזֶּה וְעוֹלָם הַבָּא.

שי . . . . . תְּקִכָּא

יְדַבֵּר מִמִּדַּת הַשְּׂמַחָה, מִמִּדַּת הַשְּׂתִיקָה, וּמִמַּעֲלַת הַשׁוֹמֵר וּמִקְדָּשׁ
פִּיּו בְּדְבוּרֵי קְדָשָׁה — לְדַבֵּר עִם חֲבֵרוֹ בְּיִרְאַת שְׂמַיִם, וּבִפְרֻט
לְחַזְקוֹ שְׂיִתְמִיד בְּתְפִלָּה, וְיַפְלִיג לְתַאֵר מַעֲלַת הַהַנּוֹרָאָה שֶׁל הַתְּפִלָּה
וְהַהֲתַבּוּדוֹת, וּמֵה שֶׁנַּעֲשֶׂה מִמֶּנָּה.

תָּכֵן הַעֲנִינִים

שפא

תקכב . . . . . שיג

יבאר שעל-ידי תפלה והתבודדות זוכים לאמונה ולהשגת אורות המקיפין שזוכים להם על-ידי קדשת שבעת הנרות, שעקרם הוא הדבור - השפע, ויבאר על-פי זה מאמר חכמינו ז"ל "סכה דירת עראי" כי תכלית הידיעה שלא נדע, והעקר — התחדשות בכל פעם.

תקכג . . . . . שיד

ידבר מהחייב להסתפל בשכל של כל דבר, ולהתיגע למצא את הרמזים שהוא יתברך מרמז בכל ענין ובכל מחשבה, דבור ומעשה, וידבר ממה שאומר רבנו ז"ל, שאף מספורי הגויים צועק כבוד השם ויתברך וכו', ויגלה שלכל זה זוכים על-ידי רבוי תפלה.

תקכד . . . . . שיז

יגלה שעל-פי ההקדמות של רבנו ז"ל אפשר להבין בכל התורה ובכתבי האריז"ל, ויבהיר מעלת קדשת שבעת הנרות, שעל ידה זוכה שמתו ומחשבתו ישוטטו בים חכמת האמת וליחד יחידים קדושים, ויארץ במעלת ענין היחידים, ויבאר מאמר חכמינו ז"ל שבעה קני המנוחה מעצבין זה את זה, וידבר מהשלישה כתרים של נוקבא דפרדשקא, ושעל-ידי קדשת שבעת הנרות זוכים לקדשת הברית, ועקר העצה לזה — תפלה והתבודדות, שהיא הסלם לעלות למעלה בקדש, ושעל ידה זכו כל הצדיקים למה שזכו, והיא הארת המשיח וכו'.

תקכה . . . . . שיט

יגלה שאי אפשר לצאת מהדמיונות שמעמידין הסטרא והקלפות רק על-ידי שמחה, ויארץ במעלתה, ושעל ידה זוכים לתפלה, וידבר מענין מחשבות, וממחשבות זרות שבאות דיקא בשעת התפלה, וידבר מהשמחה וההתחזקות שצריך קדם התפלה, ולמצא בעצמו נקודת טובות, ויארץ במעלת השמחה בשעת קיום המצוות, ותמיד צריך להסתפל ברמזים שהשם יתברך מרמז לו, ולהתפלל ולברך את כלל ישראל, והכל בשמחה, ויבאר ענין זה של השפעות ברכות לישראל, ויגלה איך זוכים לפשט העקמומיות שבלב, וידבר מענין תפלה במסירות נפש, ויארץ במעלת ההתבודדות, שעל ענין זה מתפשט הפעל-דבר לארכו ולרחבו, ושעל-ידי שקידה בה ימים ושנים זוכים למה שזוכים, והעקר — עד שזוכים לקבל דבר טוב צריך להמתין,

ויבאר על-פי כל ההקדמות הנ"ל מחלקת רבי אליעזר ורבי יהושע ב"צאור וראו איזוהי דרך לשרה" וכו', ונרחיב הדבור בענין זה של בטול הגשמיית וקדשת עיניו להסתכל באלקות וממדת "טוב עין", וידבר מצרוף תבת "אליעזר" וכו' וכו'.

תקכו . . . . . שכה

ידבר ממעלת מדת השמחה.

תקכז . . . . . שכו

יעורר על הענין שצריך המקרב לצדיק לאחוז בנקודת החבר שעל זה אורב הבעל-דבר ביותר, וידבר מענין הנשמה של הצדיק האמת שבאה לעולם, והיא מסבכת בקלפה, ונאריך מאד לחזק את מי שצוברות עליו מניעות והתנגדות על התקרבותו לקדשת עצות הצדיק האמת, כי כל המניעות הן כי אין אנו ראויים לפי קלקולנו להתקרב לקדשה כזו, ואם מתעקש זוכה להפך הכל לנעימות, וידבר מחבר התפלה שמועלת ובפרט תפלת בעל הלב נשבר.

תקכח . . . . . של

ידבר על התחזקות באמונה שנוצרת מאד בנה העולם, ויעורר לשמר הזכרון הדקדשה מעלמא דאתי, וידבר מענין אחדות בין חסד לגבורה, ומעבודת יצקב אבינו עליו השלום, שהוא גלה אלקותו ותברך לבני-אדם הפשוטים, שלא כעבודת אברהם ויצחק שזו היתה עבודת הצדיקים המפלגים יותר, ולא היתה משגת לאנשים פשוטים, ושהה עקר השעשועים — שדיקא הרחוקים מתקרבים בכחינת יתרו, ויבאר פסוק שמדבר ביצקב שמגלה עבודתו בעולם, ונאריך בענין אליהו הנביא עם עובדי הבעל, והלמוד מהתבודדותו לכל יהודי, ויבאר מה שבקש אליהו — שלא יאמרו מעשה כשפים הם, ומענין "הכל לטובה", וידבר ממדרגת רבנו ז"ל שמתזרנו בתשובה, ויעורר על למוד שלחן ערוך.

תקכט . . . . . שלה

ידבר על ענין שכל מה שהאדם עולה למדרגה גבוהה ביותר, עליו הנסיונות רבים ביותר, ושכל רגע נעשים דברים וצורפים אחרים למעלה, ויגלה שבכל פעם שאדם מתעורר ביותר, אז מתגבר עליו הדמיון, ויעורר שכל עבודתנו היא להוציא עצמנו מהמדמה, וידבר מענין לב בשר שמאיר בו הצדיק האמת, ואיך זוכים שהגוף יתהפך

למִין הַנְּשָׁמָה, וּבְשִׁהֲגוּף מוֹשֵׁל אֹז הַלֵּב לֵב אָבֹן, וַיְדַבֵּר מֵעֵינַי שְׂאִין כַּחֲנוּ אֶלֶּא בִּפְהַ פְּשִׁמִיר הַזֹּאת שְׁמִשְׁבֵּרֵת הָאָבֹן בְּפִיָּה, וַיִּזְכִּיר הַמְּשָׁל שְׂרַבְנוּ ו'ל סֵפֶר לְרַבִּי יַעֲקֹב יוֹסֵף, וְהַכֵּלֵל הַיּוֹצֵא — שְׁעָקֵר שְׂבוּר לֵב הָאָבֹן הוּא עַל-יְדֵי תִפְלָה וְהַתְּבוּדוֹת וְכוּ' וְכוּ', וַיְדַבֵּר מִשְׁבַּחֵי רַבְּנוּ ו'ל שֶׁהַתְּחִיָּזָק בְּהַתְּבוּדוֹת אֵף שְׁעֵבֵר עֲלָיו בְּנִצְרוֹתָו לְקַרְרוּ מִזֹּה הַדֶּרֶךְ, וְקָל וְחֹמֶר אֲצִלְנוּ, וַיִּזְכִּיר עֲנִיָּן שֶׁל "כֵּד חִס גָּבַהּ אֵיתָהּפִיף", וַיְדַבֵּר מִמְּעַלְת מִדַּת הַשְּׁמִחָה שְׁעַל יְדֵה זֹכִים לְהַנְצִל מִפְּגַם הַבְּרִית, וַיַּעֲוֹרֵר חֶסֶן לְהַתְּאֲמֵץ לְהַתְּחִיל לִילֵף בְּדֶרֶךְ הַהַתְּבוּדוֹת, וַיִּבְאֵר שֶׁתִּפְלָה הִיא לְמַעַלָּה מִתּוֹרָה, כִּי תִחְזִיר אוֹתוֹ לְמִקְוָמוֹ אֵף שְׁיַעֲבֹר עֲלָיו מִה שְׁיַעֲבֹר, וַיִּבְאֵרֵף בְּעֵינַי זֶה שֶׁהַדְּבוּר הוּא כְּלֵי הַשִּׁפְעַ.

תְּקַל . . . . . שְׂדַמ

יַעֲוֹרֵר עַל שְׁלֹש יְדִיעוֹת נְחוּצוֹת: א. שְׂאֲסוּר לְדוֹן אֵת חֲבָרוֹ לְכַף חוֹב, כִּי אֵין אָדָם יוֹדֵעַ מְקוֹמוֹ וּמַצְבּוֹ שֶׁל חֲבָרוֹ. ב. שְׂאִין אָנוּ יוֹדְעִים כָּלֵל רַחֲמָנוּתוֹ וְטוֹבוֹ שֶׁל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ מִה שְׁעוֹשֶׂה מַעֲוֹנוֹת יִשְׂרָאֵל. ג. לִידַע, שֶׁהַעֲקָר לֹא לְהַתְּיָאֵשׁ מַצְעָקָה וּבִקְשָׁה, וְכֵל מִה שְׂרוֹצִים לְזִכּוֹת הוּא רַק עַל-יְדֵי הַתְּבוּדוֹת וְתִפְלוֹת, וְאִם רוֹצִים לַעֲזוֹר לְמִישֵׁהוּ, הַעֲקָר צָרִיף לַעֲוֹרֵר עַל תִּפְלָה, וַיִּחְזֹק לַעֲוֹרֵר בְּחֹזֶר מִסִּיִּם עַל זֶה, וַיִּחְזֹק לְקַטֵּם עֲנִיָּן הַתִּפְלָה כִּי אֵי אֲפֹשֶׁר לְהִיֹּת מְקַרֵּב לְרַבְּנוּ ו'ל אֶלֶּא עַל יְדֵי.

תְּקַלֵּא . . . . . שְׂמַט

יְדַבֵּר נוֹרְאוֹת נְפִלְאוֹת מְקַדְּשֵׁת הַדְּבוּר, וַיִּבְאֵרֵף בְּדִרוֹשׁ נְאֻה עַל הַפְּסוּק: "מִי הָאִישׁ הִקְפִּץ חַיִּים" וְגו', וַיְגַלֶּה מִה לּוֹמְדִים מִזֶּה כְּמָה עֲצוֹת יְקָרוֹת עַל-פִּי דַעַת רַבְּנוּ ו'ל מֵעֵינַי אֲסוּר לְשׁוֹן-הֶרַע וְשָׁקֵר, וּמֵעֵינַי "הַיּוֹם הַזֶּה", וְהַשְּׂגָחָה פְּרִטִית וּמְנִיעָה מִמְּחִלָּקַת וּמַעֲלַת הַשְּׁלוֹם וּמֵעֵינַי "מַעֲט גַם-כֵּן טוֹב", וּמֵהָאוּר שֶׁל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ שִׁישׁ בְּכֵל יוֹם וְכוּ'.

הספר הקדוש הזה

נדפס לטובת נשמת בעל מחבר
של הספר הזה מאור עינינו,
חיות נפשינו, עטרת ראשינו, כבוד
קדושת מרון הגה"ק רבי

אליעזר שלמה

בן רבי

מנחם זאב

זצוקללה"ה

נלב"ע י"ז שבט תשע"ה

ת.נ.צ.ב.ה.

סוד ד' איראון ובריתו להודיעם קה שבו יאחד יא

ומסגלה מאד גם לפרנסה ולהצלחה
בכל הענינים במשמיות וברוחניות
אשרי מי שיאמנם בקלי יום

תקון טרא ונפלא מאד מאד
לקליות החטאים
והוא פנים הברית, רחמנה רצון

ת'יקון הנפלא?

יסדו, תקנו, גלו וצננה לפרסמו לכל ישראל
רבינו הקדוש והנורא אור הגנוז והצפון
בוצינא קדישא עליאה, אדוננו, מורנו ורבינו
רבי נחמן מברסלב, זכותו יגן עלינו

הובא לרפוס על-ידי
הסידו פרסלב
עיה"ק ורושלים תכב"א

טוב לומר זאת לפני אמירת העשרה מזמורים:

הריני מקשר עצמי באמירת העשרה מזמורים אלו לכל הצדיקים האמתיים שבדורנו, ולכל הצדיקים האמתיים שוכני עפר, קדושים אשר בארץ הקמה, ובפרט לרבנו הקדוש צדיק יסוד עולם נחל נובע מקור חכמה, רבנו נחמן בן פיגא, זכותו יגן עלינו, שגלה תקון זה.

לכו ונבנה ליהנה נריעה לצור ישענו: נקדמה פניו בתודה בזמירות נריע לו: פי אל גדול יהנה ומלך גדול על כל אלהים:

קודם שיתחיל תהלים יאמר זה:

הריני מזמן את פי יהודות ולהלל ולשבח את בוראי לשם חוד קדשא בריך הוא ושכינתה בדחילו ורחימו עלי יידי ההוא טמיר ונעלם בשם כל ישראל:

טז א מכתם לדוד שמרני אל בי חסיתי בך:
 ב אמרת ליהנה אדני אתה טובתי בל עליך:
 ג לקדושים אשר בארץ הקמה ואדירי כל חפצי
 ד ירבו עצבותם אחר מהרו בל אסיד
 ז נספיהם מדם ובל אשא את שמותם על שפתי:
 ח יהנה מנת חלקי וכוסי אתה תומי גורלי:
 י חבלים נפלו לי בנעמים אף נחלת שפרה עלי:
 יא אברך את יהנה אשר יעצני אף לילות יסרוני
 כ לילותי: ח שויתי יהנה לנגדי תמיד פי מימיני
 בל אמוט: ט לכן א שמח לבי ויגל כבודי אף
 בשרי ישכן לבטח: כ פי א לא תעזב נפשי לשאול
 לא תתן חסידך לראות שחת: כא תודיעני ארח
 חיים שבע שמחות את פניך נעמות בימיך
 נצח:

לב * לְדוֹד מִשְׁפִּיל אֲשֶׁרִי נְשׂוּי־פֶשַׁע פְּסוּי חֲטָאָה:
 ב אֲשֶׁר־י אָדָם לֹא יִחַשֵׁב יְהוָה לוֹ עוֹן וְאִין
 בְּרוּחוֹ רְמִיָּה: ג כִּי־הִחַרְשֵׁתִי בָּלוּ עַצְמִי בְּשִׂאֲנֹתַי
 כָּל־הַיּוֹם: ד כִּי | יוֹמָם וְלַיְלָה תִּכְבַּד עָלַי יְדָךְ נִהַפְּךָ
 לְשִׁדְי בְּחִרְבְּנֵי קִיץ סָלָה: ה חֲטָאתִי אֹדִיעֶךָ וְעוֹנֵי
 לֹא־כִסִּיתִי אֲמַרְתִּי אֹדָה עָלַי פֶּשַׁעִי לִיהוָה וְאַתָּה
 נִשְׂאֵת עוֹן חֲטָאתִי סָלָה: ו עַל־זֹאת יִתְפַּלֵּל
 כָּל־חֹסֵד | אֱלֹהֶיךָ לְעַת מְצֵא רַק לְשִׁטְף מִיָּם רַבִּים
 אֱלֹוֹ לֹא יִגִּיעוּ: ז אַתָּה | סִתַּר לִי * מִצַּר תִּצְרֵנִי
 רַגְלִי פִלַּט תְּסוּבְּבֵנִי סָלָה: ח אֲשַׁבֵּלְךָ | וְאוֹרֶךְ
 בְּדַרְךְ־זוֹ תִלְךָ אִיעֲצֶה עָלֶיךָ עֵינַי: ט אֶל־תִּהְיוּ |
 כְּסוֹס כְּפָרָד אִין הַבַּיִן בְּמַתְגַּוְרָסָן עֲדִיו לְבָלוֹם
 בַּל קָרַב אֱלֹהֶיךָ: י רַבִּים מִכְּאוֹבִים לְרִשָּׁע וְהַבּוֹטֵחַ
 בִּיהוָה חֶסֶד יְסוּבְּבֵנוּ: יא שִׁמְחוּ בִיהוָה וְגִילוּ
 צְדִיקִים וְהִרְגִינוּ כָּל־יִשְׂרָאֵל לֵב:

מא * לְמַנְעֵחַ מְזֻמֹּר לְדוֹד: ב אֲשֶׁרִי מִשְׁפִּיל אֶל־
 דָּל בְּיוֹם רָעָה יִמְלִטְהוּ יְהוָה: ג יְהוָה | יִשְׁמְרֶהוּ
 וַיַּחֲיֶהוּ וְאֲשֶׁר בְּאָרְץ וְאֶל־תִּתְנַהֵוּ בְּנַפְשׁ אִיבִיו:
 ד יְהוָה | יִסְעֲדֵנוּ עַל־עַרְשׂ דְּוֵי כָּל־מִשְׁכְּבוֹ הַכֹּכֶבֶת
 בְּחִלּוֹ: ה אֲנִי־אֲמַרְתִּי יְהוָה חֲנֻנִי רַפְּאָה נַפְשִׁי
 כִּי־חֲטָאתִי לָךְ: ו אוֹיְבֵי יֹאמְרוּ רַע לִי מַתִּי יָמוּת
 וְאָבַד שְׁמוֹ: ז וְאִם־בָּא לְרֹאוֹת | שׂוּא יְדַבֵּר לְבוֹ

(* אחר אתה סתר לי — צריך להפסיק מעט (עיין בלקו"מ ח"א סי' ריג)

יִקְבֹּץ אֶזְנוֹן לֹא יֵצֵא לַחֲנוּץ יְדַבֵּר: ה יַחַד עָלַי יִתְלַחֲשׁוּ
 כָּל־שִׁנְאֵי עָלַי | יַחֲשֹׁבוּ רָעָה לִּי: ט דְּבַר־בְּלִיעַל
 יַעֲזֹב בּוֹ וְאֲשֶׁר שָׁכַב לֹא־יוֹסִיף לְקוֹם: י גַּם־אִישׁ
 שְׁלֹמִי | אֲשֶׁר־בְּטַחְתִּי בּוֹ אוֹכַל לְחָמִי הַגְּדִיל עָלַי
 עָקַב: יא וְאַתָּה יְהוָה הַגִּנִּי וְהַקִּימֵנִי וְאַשְׁלֵמָה לְחַם:
 יב בְּזֹאת יִדְעָתִי כִּי־תַפְצֵת בִּי כִּי לֹא־יָרִיעַ אֵיבִי
 עָלַי: יג וְאֲנִי בְּתַמִּי תַמְכַּת בִּי וְתַעֲיִבֵנִי לְפָנֶיךָ
 לְעוֹלָם: יד בְּרוּךְ יְהוָה | אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל מִהַעוֹלָם
 וְעַד־הָעוֹלָם אָמֵן | וְאָמֵן:

מב * לְמַנְעִחַ מִשְׁבִּיל לִבְנֵי־קַרְח: ב פֶּאִיל תַּעֲרַג
 עַל־אֶפְיָקֵי־מָיִם כֵּן נַפְשֵׁי תַעֲרַג אֵלֶיךָ אֱלֹהִים:
 ג עֲמָאָה נַפְשֵׁי | לְאֱלֹהִים לֵאלֹהֵי מְתֵי אַבּוּא
 וְאַרְאֶה פְּנֵי אֱלֹהִים: ד הִיִּתְהַ־לִּי דְמַעְתִּי לְחַם יוֹמָם
 וְלַיְלָה בְּאֵמֶר אֵלַי כָּל־הַיּוֹם אֵיחָ אֱלֹהֶיךָ: ה אֱלֹהֵי
 אֲזַכְּרָה | וְאַשְׁפֹּכָה עָלַי | נַפְשֵׁי כִּי אֶעֱבֹר | בְּסֶדֶךְ
 אֲדָדָם עַד־בֵּית אֱלֹהִים בְּקוֹל־רִנָּה וְתוֹדָה הַמּוֹן
 הוֹנֵג: ו מַה־תִּשְׁתַּוַּחְתִּי | נַפְשֵׁי וְתַהֲמִי עָלַי הוֹחֲלִי
 לְאֱלֹהִים כִּי־עוֹד אוֹדְנוּ יִשׁוּעוֹת פְּנִינוּ: ז אֱלֹהֵי עָלַי
 נַפְשֵׁי תִשְׁתַּוַּחַח עַל־כֵּן אֲזַכְּרֶךָ מֵאַרְצֵי יִרְדֵּן
 וְחַרְמוֹנִים מִהַר מַצְעָר: ח תְּהוֹם־אֵל־תְּהוֹם קוֹרָא
 לְקוֹל צִנּוּרֶיךָ כָּל־מִשְׁבְּרֶיךָ וְנִלְיֶיךָ עָלַי עֲבָרוּ:
 ט יוֹמָם | יַעֲזֹב יְהוָה | חַסְדּוֹ וּבְלִילָה שִׁירָה עִמִּי
 תִּפְלָה לְאֵל חַיִּי: י אוֹמְרָה | לֵאלֹהֵי סִלְעֵי לְמָה

שִׁכַּחְתָּנִי לְמַחְקֵי אֱלֹהִים בְּלַחֵץ אֹיֵב: * בְּרַעַח |
 בַּעֲצָמוֹתַי חֲרַפּוּנִי צוֹרְרֵי בְּאֶמְרָם אֵלֵי כָּל־הַיּוֹם
 אֵיחָה אֱלֹהִיךָ: * מַה־תִּשְׁתַּוְּחִי | נִפְשִׁי וּמַה־תִּהְיֶה
 עָלַי הוֹחִלִי לְאֱלֹהִים כִּי־עוֹד אֹרְנוּ יְשׁוּעַת פָּנָי
 וְאֱלֹהֵי:

נט * לְמַנְעַח אֶל־תִּשְׁחַת לְדוֹר מִכְתָּם בְּשִׁלַּח
 שְׁאוֹל וַיִּשְׁמְרוּ אֶת־הַבַּיִת לְהַמִּיתוֹ: * הַצִּילֵנִי
 מֵאֹיֵבֵי | אֱלֹהֵי מִמְתַּקוֹמֵמִי תִשְׁבְּנֵנִי: * הַצִּילֵנִי
 מִפְּעָלֵי אֹן וּמֵאֲנָשֵׁי דָמִים הוֹשִׁיעֵנִי: * כִּי הִנֵּה
 אָרְבוּ לְנַפְשִׁי יְגוּרוּ עָלַי עֲזִים לֹא־פִשְׁעֵי וְלֹא־
 הַטָּאתִי יְהוּה: * בְּלִי־עוֹן יִרְצוּן וַיְכַוְּנוּ עוֹרָה
 לְקַרְאֹתִי וּרְאָה: * וְאַתָּה יְהוּה־אֱלֹהִים | עֲבֹאוֹת
 אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל הַקְּיֵצָה לְפָקֵד כָּל־הַגּוֹיִם אֶל־תַּחַן
 כָּל־בְּנֵי אֹן סְלָה: * יִשׁוּבוּ לְעָרְבֵי יְהוּם כַּפְּלָב
 וַיִּסְבְּבוּ עִיר: * הִנֵּה | יִבְיַעוּן בְּפִיָּהֶם חֲרֻבוֹת
 בְּשִׁפְתוֹתֵיהֶם כִּי־מִי שָׁמַע: * וְאַתָּה יְהוּה תִּשְׁחַק־
 לָמוֹ תִלְעַג לְכָל־גּוֹיִם: * עֲזוּ אֱלֹהִים אֲשַׁמְרָה כִּי־
 אֱלֹהִים מִשְׁבְּנֵי: * אֱלֹהֵי חֲסָדֵי יִקְדַּמְנִי אֱלֹהִים
 יִרְאֵנִי בְּשַׂרְרֵי: * אֶל־תִּהְרָגִם | פֶּן־יִשְׁכַּחוּ עַמִּי
 הַנִּיעַמּוּ בְּחִילֶךָ וְהוֹרִידוּ מוֹנֵנוּ אֲדָנִי: * חַטָּאת־
 פִּימוֹ דְּבַר־שִׁפְתֵימוֹ וַיִּלְכְּדוּ בְּגֹאוֹנָם וּמֵאֱלֹהֵי
 וּמִבְּחַשׁ יִסְפְּרוּ: * כָּל־הַבְּחִמָּה כָּל־הַכֶּלֶס וַיִּדְעוּ
 כִּי־אֱלֹהִים מוֹשֵׁל בְּיַעֲקֹב לְאַפְסֵי הָאָרֶץ סְלָה:

טו וַיֵּשְׁבוּ לְעָרֵב יְהִמוּ כַּפְּלָב וַיִּסּוּבְבוּ עִיר: טז הֲמָה
 זִנְיָעוֹן לֶאֱכֹל אִם-לֹא יִשְׁבְּעוּ וַיְלִינּוּ: יז וְאֲנִי |
 אֲשִׁיר עֲזָךְ וְאֶרְגֵּן לְבַקֵּר חֲסֵדְךָ כִּי-הָיִיתָ מְשֻׁנֵּב לִי
 וּמְנוּס בַּיּוֹם עַר-לִי: יח עֲזִי אֱלֹהֶיךָ אֲזַמְּרָה כִּי-אֱלֹהִים
 מְשֻׁנְפֵי אֱלֹהֵי חֲסֵדִי:

עז א לְמַנְעַח עַל- יְדוּתוֹן לְאַסְף מְזֻמּוֹר: ב קוֹלִי *
 אֶל-אֱלֹהִים וְאֶעְעָקָה קוֹלִי אֶל-אֱלֹהִים וְהֶאֱזִין
 אֵלַי: ג בַּיּוֹם עָרְתִּי אֲדַנִּי דְרָשְׁתִּי יָדַי | לִילָה נִגְרָה
 וְלֹא תִפּוֹג מֵאֲנָה הַנְּחָם נַפְשִׁי: ד אֲזַכְּרָה אֱלֹהִים
 וְאֶהְמִיָּה אֲשִׁיחָה | וְתַתְּעַפֵּף רוּחִי סָלָה: ה אֲחֹזֶת
 שְׁמֹרֶת עֵינַי נִפְעַמְתִּי וְלֹא אֲדַבֵּר: ו חֲשַׁבְתִּי יָמַיִם
 מִקְדָּם שָׁנוֹת עוֹלָמִים: ז אֲזַכְּרָה נְגִינָתִי בְּלִילָה
 עַם-לִבִּי אֲשִׁיחָה וַיִּתְפֹּשׂ רוּחִי: ח הֲלַעֲזוּלָמַיִם
 יוֹנָה | אֲדַנִּי וְלֹא-יִסֵּף לְרַעוֹת עוֹד: ט הָאֶפֶס לְנַעַח
 חֲסֵדוֹ נָמַר אָמַר לְדָר וְדָר: י הַשְּׂכַח חַנוּת אֵל
 אִם-קִפִּץ בְּאֵף רַחֲמָיו סָלָה: יא וְאָמַר חֲלוּתִי הֵיא
 שָׁנוֹת יָמַיִן עָלְיוֹן: יב אֲזַכּוֹר מַעֲלָלֵי-יְהוָה כִּי-אֲזַכְּרָה
 מִקְדָּם פִּלְאָךְ: יג וְהִגִּיתִי בְּכָל-פְּעֻלָּךְ וּבַעֲלִילוֹתֶיךָ
 אֲשִׁיחָה: יד אֱלֹהִים בְּקִרְשׁ דְּרָכְךָ מִי-אֵל גָּדוֹל
 כְּאֱלֹהִים: טו אַתָּה הָאֵל עֲשֵׂה פִּלְא הוֹדַעְתָּ בְּעַמִּים
 עֲזָךְ: טז גְּאֻלְתָּ בְּזֹרַע עַמְּךָ בְּנֵי-יַעֲקֹב וַיּוֹסֶף סָלָה:
 יז רָאוּךְ מַיִם | אֱלֹהִים רָאוּךְ מַיִם יַחִילוּ אֵף יֶרְגְּזוּ

* באמרוך אל אלהים תכווין המלווי כזה אל"ף למ"ד אל"ף למ"ד ה"י יו"ד מ"ם

תהמות: ^{יח} זרמו מים | עבות קול נתנו שחקים
 אף־חצציר יתהלכו: ^{יט} קול רעמד | בגלגל האירו
 ברקים תבל רגזה ותרעש הארץ: ^כ בים דרדך
 ושבילך במים רבים ועקבותיך לא נדעו:
^{כא} נחית כעאן עמד ביד־משה ואהרן:

צ * תפלה למשה איש־האלהים ארני מעון אתה
 היית לנו בדר ודר: ^ב בטרם | הרים ילדו
 ותחולל ארץ ותבל ומעולם עד־עולם אתה אל:
 ג תשב אנוש עד־כא ותאמר שובו בני־אדם:
 ד כי אלה שנים בעיניך פיוס אתמול כי יעבר
 ואשמורה בלילה: ^ה זרמתם שנה יהיו בפקר
 פחציר יחלה: ^ו בפקר יציץ וחלה לערב ימולל
 ויבש: ^ז כי־כלינו באפך ובחמתך נבהלנו:
 ח שתה עונתינו לנגדך עלמנו למאור פניך: ^ט פי
 כל־ימינו פנו בעברתך פלינו שנינו כמו־הנה:
 י ימי־שנותינו בהם שבעים שנה ואם בגבורת |
 שמונים שנה ורהבם עמל ואון כי־גו חיש ונעפה:
 יא מי־יודע עז אפך וכיראתך עברתך: ^{יב} למנות
 ימינו פן הודע ונבא לבב חכמה: ^{יג} שובה יהוה
 עד־מתי והנחם על־עבדיך: ^{יד} שפענו בפקר
 חסדך ונרננה ונשמחה בכל־ימינו: ^{טו} שמחנו
 פימות עניתנו שנות ראינו רעה: ^{טז} יראה אל־
 עבדיך פעלך וחרדך על־בניהם: ^{יז} ויהי | נעם

אֲדַנִּי אֱלֹהֵינוּ עָלֵינוּ וּמַעֲשֵׂה יְדֵינוּ פּוֹנְנָה עָלֵינוּ
וּמַעֲשֵׂה יְדֵינוּ פּוֹנְנָהוּ:

קה * הוֹדוּ לַיהוָה קְרָאוּ בְשֵׁמוֹ הוֹדִיעוּ בְּעַמִּים
עֲלִילוֹתָיו: ב שִׁירוֹ-לוֹ זַמְרוּ-לוֹ שִׁיחוּ בְּכָל-
נְפְלֹאוֹתָיו: ג הִתְחַלְלוּ בְּשֵׁם קִדְשׁוֹ יִשְׂמַח לֵב |
מִבְּקִשֵׁי יְהוָה: ד דְּרָשׁוּ יְהוָה וְעִזּוּ בַקְּשׁוֹ פְּנֵיו
תַּמִּיד: ה זָכְרוּ נְפְלֹאוֹתָיו אֲשֶׁר-עָשָׂה מִפְּתֵיו
וּמִשְׁפְּטֵי-פִיו: ו זַרַע אֲבָרָהֶם עֲבָדוּ בְּנֵי יַעֲקֹב
בְּחֵירוֹ: ז הוּא יְהוָה אֱלֹהֵינוּ בְּכָל-הָאָרֶץ
מִשְׁפָּטָיו: ח זָכַר לְעוֹלָם בְּרִיתוֹ דְּבַר צִוְיָה לְאַלְפֵי
דָּוָר: ט אֲשֶׁר פָּרַת אֶת-אֲבָרָהֶם וּשְׂבוּעָתוֹ לְיִשְׁחָק:
י וַיַּעֲמִידָהּ לְיַעֲקֹב לְחֶק לְיִשְׂרָאֵל בְּרִית עוֹלָם:
יא לֵאמֹר לְךָ אֶתֵּן אֶת-אֶרֶץ-כְּנָעַן חֶבֶל נַחֲלַתְכֶם:
יב בְּהֵיוֹתֶם מְתֵי מִסְפָּר כְּמַעַט וְגָרִים בָּהֶם:
יג וַיִּתְּהַלְכוּ מִגּוֹי אֶל-גּוֹי מִמַּמְלָכָה אֶל-עַם אֲחֵר:
יד לֹא-הָנִיחַ אָדָם לַעֲשֹׂקֶם וַיּוֹכַח עֲלֵיהֶם מַלְכִים:
טו אֶל-תִּגְעוּ בְּמִשְׁיָחִי וּלְגַבִּי אֶל-תִּרְעוּ:
טז וַיִּקְרָא רַעַב עַל-הָאָרֶץ כָּל-מִטְּהַלֵּם שָׁבַר:
יז שָׁלַח לְפָנֵיהֶם אִישׁ לַעֲבֹד נִמְכַר יוֹסֵף: יח עָנוּ
בְּכָפֶל רָגְלוֹ בְּרֹזַל בָּאָה נַפְשׁוֹ: יט עַד-עֵת
כֹּא-דָבְרוּ אִמְרַת יְהוָה צְרַפְתָּהוּ: כ שָׁלַח מַלְאָךְ
וַיִּתִּירָהוּ מוֹשֵׁל עַמִּים וַיַּפְתָּחָהוּ: כא שָׁמוֹ אֲדוֹן
לְבֵיתוֹ וּמוֹשֵׁל בְּכָל-קַנְיָנוּ: כב לְאַסֵּר שָׁרְיוֹ בְּנַפְשׁוֹ

וּזְקַנְיוֹ יִחַפּוּ: כג וַיָּבֹא יִשְׂרָאֵל מִצִּיּוֹן וַיַּעֲקֹב גֵּר
בְּאֶרֶץ־חָם: כד וַיִּפְרַח אֶת־עַמּוֹ מְאֹד וַיַּעֲצֵמָהּ
מִצִּיּוֹן: כה הִפְךָ לָבָם לִשְׂנֹא עַמּוֹ לְהַתְנַפֵּל בְּעַבְדָּיו:
כו שְׁלַח מֹשֶׁה עַבְדּוֹ אַהֲרֹן אֲשֶׁר בְּחָרָהּ בּוֹ: כז שָׁמַיִ
בְּכֶם דְּבַרִי אֲתוּתִיו וּמִפְתִּים בְּאֶרֶץ חָם: כח שְׁלַח
הַשֶּׁף וַיִּהְיֶה וְלֹא־מָרוּ אֶת־דְּבָרוֹ: כט הִפְךָ אֶת־
טִימִיהֶם לָדָם וַיִּמַּת אֶת־דְּנֹתָם: ל שְׂרִיץ אֲרָצָם
עָפְרָדָעִים בְּחֹדְרֵי מַלְכִּיהֶם: לא אָמַר וַיָּבֹא עָרֹב
כַּנִּים בְּכָל־גְּבוּלָם: לב נָתַן גְּשָׁמֵיהֶם בְּרֹד אִשׁ
לְהַבּוֹת בְּאֲרָצָם: לג וַיֵּךְ גִּפְנִים וּתְאֵנֹתָם וַיִּשְׁפַּר עֵץ
גְּבוּלָם: לד אָמַר וַיָּבֹא אֲרָבָה וַיִּלַּק וַאֲיִן מִסְפָּר:
לה וַיֹּאכַל כָּל־עֵשֶׂב בְּאֲרָצָם וַיֹּאכַל פְּרִי אֲדָמָתָם:
לו וַיֵּךְ כָּל־בְּכוֹר בְּאֲרָצָם רֵאשִׁית לְכָל־אוֹנָם:
לז וַיּוֹצִיאֵם בְּכַסֶּף וְזָהָב וַאֲיִן בְּשַׁבְטָיו כּוֹשֵׁל:
לח שָׁמַח מִצִּיּוֹן בְּעַבְדָּתָם כִּי־נִפְלַח פִּתְחָם עֲלֵיהֶם:
לט פָּרַשׁ עֲנַן לְמִסְדָּךְ וְאִשׁ לְהָאִיר לַיְלָה: מ שָׁאֵל
וַיָּבֹא שָׁלוֹם וְלִחְם שָׁמַיִם יִשְׂבִּיעֵם: מא פָּתַח עוֹר
וַיִּזְבּוּ מַיִם הִלְכוּ בַּעֲצוֹת נְהָר: מב כִּי־זָכַר אֶת־
דְּבַר קַדְשׁוֹ אֶת־אֲבֹרָתָם עַבְדָּיו: מג וַיּוֹצֵא עַמּוֹ
בְּשֵׁשׁוֹן בְּרָנָה אֶת־בְּחִירָיו: מד וַיִּתֵּן לָהֶם אֲרָצוֹת
גּוֹיִם וַעֲמַל לְאֻמִּים יִירָשׁוּ: מה בַּעֲבוּר | יִשְׁמְרוּ
חֻקָּיו וּתְוֹרֹתָיו יִנְעֲרוּ הַלְּלוּיָהּ:

קלז * על־נהרות | בְּבַל שָׁם יִשְׁבְּנוּ גַם־בְּכִינוּ
 בְּזַכְרֵנוּ אֶת־צִיּוֹן: ב על־עַרְבִים בְּתוֹכָהּ תִּלְיֵנוּ
 כְּנִרוֹתֵינוּ: ג כִּי שָׁם שָׁאֲלוּנוּ שׁוֹבֵינוּ דְּבְרֵי־שִׁיר
 וְתוֹלְלֵינוּ שִׁמְחָה שִׁירוּ לָנוּ מִשִּׁיר צִיּוֹן: ד אִיךְ נִשִּׁיר
 אֶת־שִׁיר־יְהוָה עַל אֲדָמַת נֹכַר: ה אִם־אֶשְׁפָּחֵךְ
 יְרוּשָׁלַם תִּשְׁפָּח יְמִינִי: ו תִּדְבֹּק לְשׁוֹנֵי | לַחֲמֵי
 אִם־לֹא אֲזַכְּרֶכִי אִם־לֹא אֶעֱלֶה אֶת־יְרוּשָׁלַם עַל
 רֹאשׁ שִׁמְחָתִי: ז זָכַר יְהוָה | לְבִנְי אֲדוֹם אֶת יוֹם
 יְרוּשָׁלַם הָאֲמָרִים עָרוּ | עָרוּ עַד הַיּוֹם בָּהּ:
 ח בְּת־בְּבַל הַשְּׂדוּדָה אֲשֶׁר־י שִׁי־שָׁלַם לָךְ אֶת־
 גְּמוּלָךְ שֶׁגִּמַּלְתָּ לָנוּ: ט אֲשֶׁר־י שִׁי־אֲחִזּוּ וְנִפְּץ אֶת־
 עַלְלִיךְ אֶל־הַסַּלַע:

קנ * הַלְלוּיָהּ | הַלְלוּ־אֵל בְּקִדְשׁוֹ הַלְלוּהוּ בְּרִקְיעַ
 עִזּוֹ: ב הַלְלוּהוּ בְּגִבּוֹרָתוֹ הַלְלוּהוּ כְּרֹב גְּדָלוֹ:
 ג הַלְלוּהוּ בְּתִקְעַ שׁוֹפָר הַלְלוּהוּ בְּנִבְל וְכִנּוֹר:
 ד הַלְלוּהוּ בְּתֹף וּמְחֹל הַלְלוּהוּ בְּמִנִּים וְעִנּוּב:
 ה הַלְלוּהוּ בְּצִלְצְלֵי־שִׁמְעַ הַלְלוּהוּ בְּצִלְצְלֵי תְרוּעָה:
 ו כָּל הַנְּשָׁמָה תִּחְלַל יְהוָה הַלְלוּיָהּ:

אחר שסיים תהלים יאמר זה:

מי יתן מציון ישועת ישראל בשוב יהנה שבית עמו וגל יעקב ישמח ישראל:
 ותשועת צדיקים מיהנה מעוזם בעת צרה: ויעזרם יהנה ויפלטם יפלטם
 מרשעים ויושיעם כי חסו בו:

הנהגות ישראל שהם תקון הברית, על-פי דברי רבנו הקדוש והנורא, אור האורות, רבי נחמן מברסלב, זכותו יגן עלינו

יזהר מאד לטבל בכל יום במקנה, ובפרטיות
בשחטא בפגם הברית, ישתדל הדבר הראשון
לטבל במקנה אשר הוא התקון הראשון, כמו
שאמר רבנו ז"ל: "דאס ערשטע איז מקנה" (הדבר
הראשון הוא מקנה).

ישתדל לומר בכל יום העשרה מזמורי תהלים
שגלה רבנו ז"ל, שהם תקון גמור לפגם
הברית, והם: ט"ז, ל"ב, מ"א, מ"ב, נ"ט, ע"ז,
צ', ק"ה, קל"ז, ק"נ, ותכף-ומיד פשוטה לאמרם,
אל יחשב יותר מזה כלל, כי בודאי נתכפר לו.

ישמר מאד מאד על מחשבתו, וירגיל את עצמו
לחשב רק מחשבות קדושות וטהורות, כי
המחשבה גבוהה עד מאד, ולהפוך ישמר את עצמו
מהרהורים רעים, אשר הם אבי-אבות הטמאה,
וכשמכניס במחשבתו אמתת מציאותו יתברך, אז

הוא אצלו יתברך ממש, כי במקום שהמחשבה חושבת, שם כל האדם.

יקדש האדם את העינים שלו, כי עקר הנאוף תלוי בעינים, פי העין רואה והלב חומד וכלי המעשה גומרים, ועל־כן יקדש את העינים, וירגיל את עצמו להסתפל בכל דבר בחיות אלקות שיש בכל דבר, ויוציא לעצמו רמזים איך להתקרב אליו יתברך מפל דבר, וכן ישמר מאד לא להסתפל בדברים מאסים, פי אמרו חכמינו הקדושים (סנהדרין מה.): אין יצר הרע שולט אלא במה שענינו רואות, ואמרו (ברכות יב.): אחרי עיניכם - זה הרהור עברה, ועל־כן צריכים לקדש מאד מאד את העינים, פי הפל תלוי בעינים.

יזהר בעצמו מאד לקדש את האזנים שלו, וירגיל את עצמו לשמע רק בקול התורה הקדושה ובקול החכמים והצדיקים האמתיים, ויזהר מאד מאד לא לישוב בין לצים וקלים וריקים, מינים ואפיקורסים, ולא יניח לדבריהם הטמאים להפגס באזניו, ואמרו חכמינו הקדושים (פתבות ה.): אל ישמיע אדם לאזניו דברים בטלים, מפני שהן נכוות

תחלה לאיברים, ואמרו שם על פסוק: "ויתד תהיה לך על אזניך" (דברים כג), אל תקרי אזניך, אלא על אזניך, שאם ישמע אדם דבר שאינו הגון, יניח אצבעו באזניו, כי כשאדם שומע בקול הרשעים והקלים יהיה נמשך אחריהם, ולהפוך כשישמע בקול התורה והחכמים והצדיקים האמתיים, ימשך אחריהם.

יזהר מאד מאד מהמדה המגנה של פעם וקפידות, וכמעט שכל תקון הדעת, תקון הברית, תלוי בזה — שיהיה האדם סבלן ומאריך אפו על כל מה שעובר עליו, כי את הנואף מפירים באף שלו, כך גלה לנו רבנו ז"ל, הינו כפי פעסו ורציחתו שיש לו, כמו־כן יודעים שהוא נואף, רחמנא לצלן, ועל־כן מי שרוצה להגיע לתקון הברית בשלמות, צריך שינגיל את עצמו מאד במדה היקרה של סבלנות, ויסבל כל הבא עליו, ויארץ אפו על כל מה שעובר עליו — הן מעצמו והן מבעל בחירה, וכפי שיזכה להיות סבלן ומאריך אף, כמו־כן יזכה לשלמות הדעת, ויתקן את אשר קלקל בבריתו.

יְקַדֵּשׁ הָאָדָם ויטהר מאד את דבור פיו, וידבר תמיד דבורי תורה ודבורי אמונה והשגחה פרטית, וישמר מאד מאד שלא ינבל את פיו בדברי נבלה ונאוף, פי הדבור יכריחו לעשות כל מה שמוציא מפיו, חס ושלום, ואמרו חכמינו הקדושים (ויקרא, פרשה כד, סימן ז): "והיה מחניף קדוש ולא יראה בך ערות דבר", אל תקרי ערות דבר אלא ערות דבור - זה נבול הפה, כי על-ידי-זה מסלקין ממנו את השכינה הקדושה, וגורמים רעה לעצמו ולכל העולם כלו, ועל-כן מי שיודע בנפשו שפגם בבירתו, ובפרטיות בהוצאת זרע לבטלה, יקדש מאד את דבורו ולא ידבר שום דברים בטלים, ומכל שכן דבורים אסורים, כגון: לשון-הרע, רכילות, ליצנות, נבול פה, חס ושלום, פי עקר תקון הברית תלוי בתקון הלשון.

יחזיק מאד באמונה יתרה, שיכניס את עצמו בתוך האמונה הקדושה, ותמיד יציר בדעתו איך שפלא כל הארץ כבודו, ואין שום מציאות בלעדיו יתברך כלל, והכל לכל אלקות גמור הוא, ואין בלעדיו יתברך כלל, פי בכל תנועה ותנועה שם אלופו של עולם, והוא עומד באמצע, וכשיחשב

את זה תמיד, על-ידי-זה יזדבף לגמרי, וימחל לו
הקדוש-ברוך-הוא על הכל.

יהיה תמיד שמח וטוב לב, וישתדל לעשות תמיד
רק צדקה וחסד עם כל בר ישראל, וירקד מרב
שמחה על נקדת יהדותו שזכה להפרא מזרע ישראל,
ולא עשני גוי, וימסר את נפשו על נקדת השמחה,
כי כל עקר פגם הברית בא לאדם רק מחמת עצבות,
כי הקלפה המחטאת את האדם בפגם הברית נקראת
יללה, ועל-פן עקר שלמות תקון הברית הוא —
שיהיה תמיד שמח בשמחה עצומה, ואף שזה קשה
וכבד לו מאד מאד מרב עוונותיו בפגמי הברית
שלו, שזה מכניס באדם דפאון ועצבון פנימי, עם
כל זאת עקר תקון הברית תלוי אף ורק במדת
השמחה והחידוה, וצריך למסר את נפשו להגיע אל
המדה היקרה הזו של שמחה, שזה מכניס באדם
רוח טובה ומדת הרחמנות, ולעשות צדקה וחסד
עם כל בר ישראל.